هەرێمی کوردستان - عێراق
پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

پرۆتۆکۆلەکان

٩٤

سالّی/ ٢٠١٤ — بەرگی نەوەت و چوار

چاپی یەکەم/ سالّی ٢٠١٤

له بلاوكراوەكانی پەرلەمانی كوردستان - عێراق

ناوی كتێب: پرۆتۆكۆلەكانی ساڵی(٢٠١٤)ی پەرلەمانی كوردستان - عێراق
بەرگی: ٩٤
چاپی یەكەم: ٢٠١٤
تیراژ: ٢٥٠
پێداچوونەوە: محمد حسن رۆژبەیانی
نەخشەسازی: سنوبر صابر حسن
ئینصات كردن: شەرمین خضر، نەورۆزشێرزاد، گزەنگ ابراهیم، دلێر اكرم، بەختیار جمیل، شوان محمد، نەهلە اسعد. كۆڤان خسرو، مروان ابراهیم. سروە هادی
ژمارەی سپاردنی بە كتێبخانەی نیشتمانیی هەرێمی كوردستان:

پێڕیست

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی دەسپێك خولی سێیەمی هەڵبژاردن — چوار شەممە ٢٠١٣/١١/١٦ ل ٥

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی دەسپێك خولی چوارەمی هەڵبژاردن — سێ شەممە ٢٠١٤/٤/٢٩ ل ٢٩

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (١) خولی چوارەمی هەڵبژاردن — یەك شەممە ٢٠١٤/٥/٤ ل ٤٥

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (٢) خولی چوارەمی هەڵبژاردن — چوار شەممە ٢٠١٤/٥/٧ ل ١٠٩

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (٣) خولی چوارەمی هەڵبژاردن — سێ شەممە ٢٠١٤/٥/١٣ ل ١٨٣

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (٤) خولی چوارەمی هەڵبژاردن — چوار شەممە ٢٠١٤/٥/١٤ ل ٢٦١

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (٥) خولی چوارەمی هەڵبژاردن — سێ شەممە ٢٠١٤/٥/٢٠ ل ٣٤٣

پەرلەمانی کوردستان - عێراق

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی دەسپێک

چوار شەممە ڕێکەوتی ٦\١١\٢٠١٣

خولی چوارەمی هەڵبژاردن

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی دەسپێك

چوار شەممە ڕێکەوتی ٢٠١٣/١١/٦

کاتژمێر (١١)ی پێش نیوەڕۆی ڕۆژی چوارشەممە ڕێکەوتی ٢٠١٣/١١/٦ پەرلەمانی کوردستان - عێراق دانیشتنی دەسپێکی خولی چوارەمی ساڵی (٢٩١٣)ی خۆی بەست.

بەرنامەی کار:

بەپێی حوکمەکانی بڕگە (١)ی مادده (٢٠) لە پەیڕەوی ناوخۆی ژمارە (١)ی هەموارکراوی ساڵی ١٩٩٢ی پەرلەمانی کوردستان - عێراق، دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان بڕیاری دا دانیشتنی دەسپێکی خولی چوارەمی هەڵبژردن لە کات (١١)ی پێش نیوەڕۆی ڕۆژی چوار شەممە ڕێکەوتی ٢٠١٣/١١/٦ دا بەم شێوەیە بێت:

بەڕێز اسماعیل محمد صالح/ بەڕێوەبەری گشتی دیوان:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

سەرەتای دانیشتنەکەمان بە چەند ئایەتێك لە قورئانی پیرۆز دەست پێ دەکەین، با مامۆستا جەرجیس بفەرموێ.

بەڕێز مەلا جەرجیس:

ئایەتی قورئانی خوێندەوە.

بەڕێز اسماعیل محمد صالح/ بەڕێوەبەری گشتی دیوان:

خاڵی سێیەمی بەرنامەی کار (بانگکردنی بەتەمەنترین ئەندامی پاڵێوراوی سەرکەوتووی خولی چوارەمی پەرلەمان بۆ بەڕێوەبردنی دانیشتنەکە کە بە پێی تەمەن گەورەترین ئەندامی پەرلەمان پاڵێوراو لەو خولی چوارەمەدا کە محمد صادق سعید با بفەرموێ بۆ سوێندخواردنی یاسایی و بەڕێوەربردنی دانیشتنەکە.

بەڕێز محمد صادق سعید –سەرۆکی کاتی پەرلەمان:

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان، من (محمد صادق سعید) م، سوێندبێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

بەناوی گەلی کوردستان، دانیشتنەکەمان دەست پێ ئەکەین،دووبارە بەخێرهاتنی هەموولایەك ئەکەین، زۆر بەخێربێن، بەڕێزان، ئێستا دێینە سەرە خاڵەکانی تری بەرنامەی کار کە خاڵی چوارەم و سوێند خواردنی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستانە، بۆیە داوا لە یەکە، یەکەی ئەندامانی هەڵبژێردراوی خولی چوارەمی پەرلەمانی کوردستان ئەکەم کە بۆ سوێند خواردنی یاسایی بەپێی حروف ئەبجەدی کە پێنج، پێنج ناو ئەخوێنینەوە، دەست ئەکەین بە ناوەکان، بەڕێز (ابراهیم سمۆ احمد)، بەڕێز (ابو بکر عبداللە سعید)، بەڕێز (ادریس علی اسلام)، بەڕێز (ارسلان بایز اسماعیل)، بەڕێز (انس محمد شریف) بفەرموون

بەڕێز ابوبكر عبدالله سعيد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان، من (ابوبكر عبدالله سعيد) سوێند بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەكێتی گەل و خاكی كوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاكانی بكەم

بەڕێز ادريس علی اسلام:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەز (ادريس علی اسلام) ئەز سوێند دخوم ب خودای مەزن كو پارێزگاریێ ل ئیكێتیا گەل و ئاخا گەل و كوردستانا عێراقێ و بەرژەوەندیا بلندت وێ بكەم

بەڕێز ارسلان بایز اسماعيل:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان، من (ارسلان بایز اسماعيل) سوێند بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەكێتی گەل و خاكی كوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاكانی بكەم

بەڕێز انس محمد شريف:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەز (انس محمد شريف) ئەز سوێند دخوم ب خودای مەزن كو پارێزگاریێ ل ئیكێتیا گەل و ئاخا گەل و كوردستانا عێراقێ و بەرژەوەندیا بلندت وێ بكەم

بەڕێز محمد صادق سعيد –سەرۆكی كاتی پەرلەمان:

بەڕێز (انور قادر مصطفى)، بەڕێز (امنە زكری سعيد)، بەڕێز (ايوب عبدالله اسماعيل)، بەڕێز (ئاوری محمد عبدالرحيم)، بەڕێز (ئاواز جەنگی بورهان) فەرموون

بەڕێز انور قادر مصطفى:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان، من (انور قادر مصطفى) سوێند بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەكێتی گەل و خاكی كوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاكانی بكەم

بەڕێز امنە زكری سعيد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بناڤێ خودایێ مەزن و دلۆڤان

ئەز (امنە زكری نێروەیی) ئەز سوێند دخوم ب خودای مەزن كو پارێزگاریێ ل ئیكێتیا گەل و ئاخا گەل و كوردستانا عێراقێ و بەرژەوەندیا بلندت وێ بكەم.

بەڕێز ایوب عبدالله اسماعیل:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

من(ایوب عبدالله اسماعیل) سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز ئاری محمد عبدالرحیم:

بەناوی خوای گەورەوە و مهرەبان

من(ئاری محمد عبدالرحیم)م سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز ئاواز جەنگی بورهان:

بەناوی خوای گەورەوە و مهرەبان

من(ئاواز جەنگی بورهان)م سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید: سەرۆکی پەرلەمانی کاتی:

(بەڕێز ئاواز حمید حسین، بەڕێز ئایدن معروف سلیم، بەڕێز ئومێد حەمە علی، بەڕێز ئومێد عبدالرحمن حسن، بەڕێز ئیڤار ابراهیم حسین) فەرموو.

بەڕێز ئاواز حمید حسین:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان،

من(ئاواز حمید حسین)م سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز ئایدن معروف سلیم:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان،

من(ئایدن معروف سلیم)م سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز ئومێد حەمە علی:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان،

من(ئومێد حەمە علی)م سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن حسن:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان،

من(ئومێد عبدالرحمن حسن)م سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز ئێڤار ابراهیم حسین:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان،

من(ئێڤار ابراهیم حسین) سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز: محمد صادق سعید: سەرۆکی پەرلەمانی کاتی:

(بەڕێز باپیر کاملا سلێمان، بەڕێز بهار عبدالرحمن محمد، بەڕێز بهار محمود فتاح، بەڕێز بەیار طاهر سعید، بەڕێز برزۆ مجید عبدالله) فەرموو.

بەڕێز باپیر کاملا سلیمان:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان،

من(باپیر کاملا سلێمان)م سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز بەهار عبدالرحمن محمد:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان،

من(بهار عبدالرحمن محمد)م سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز بەیار طاهر سعید:

بەناوی خودی مەزن و دلۆڤان

ئەز(بەیار طاهر سعید)م سوێند دەخۆم بە خودای مەزن کو پارێزڤانیە لە ئێکێتیە گەل و ئاخا کوردستانا عێراقێ و بەرژەوەندی بلندێ وێ بکەم، سوپاس.

بەڕێز بهار محمود فتاح:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان،

من(بهار محمود فتاح) م سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز برزۆ مجید عبدالله:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان،

من(برزۆ مجيد عبدالله)م سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید: سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

(بەڕێز بشار مشیر اسماعیل، بەڕێز بێستون فائق محمد، بەڕێز بێگەرد دڵشاد شکرالله، بەڕێز تەلار لطیف محمد، بەڕێزتحسین اسماعیل احمد) فەرموو.

بەڕێز بشار مشیر اسماعیل:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان،

من(بشار مشیراسماعیل)م سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز بێستوون فائق محمد:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان،

من(بێستون فائق محمد)م سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز بێگەرد دڵشاد شکرالله:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان،

من(بێگەرد دڵشاد شکرالله)م سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز تەلار لطیف محمد:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان،

من(تەلار لطیف محمد)م سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز تحسین اسماعیل احمد:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان،

من(تحسین اسماعیل احمد)م سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید: سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

بەڕێز پەروا علی حەمە، بەڕێز پەری صالح حمید، بەڕێز جعفر ابراهیم حاجی پیرۆ، بەڕێز جمال عثمان کارسول، بەڕێزجوان اسماعیل عزیز) فەرموو

بەڕێز پەروا علی حمه محمد:

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان.

من (پەروا علی حمه محمد)م، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز پەری صالح حمید صالح:

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان.

من (پەری صالح حمید)م، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز جعفر ابراهیم (جعفر ئیمنکی):

بناڤێ خودایێ مەزن و دلۆڤان.

من (جعفر ابراهیم)م، سوێندێ بە یەزدانێ مەزن دخۆم پارێزگاریێ لە یەکێتیا گەل و خاکێ کوردستانا عێراقێ و بەرژەوەندیێت وێت باڵا بکەم، سوپاس.

بەڕێز جوان اسماعیل عزیز :

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان.

من (جوان اسماعیل عزیز)م، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز جمال عثمان کارسول (جمال مورتکە):

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان.

من (جمال عثمان کارسوڵ)م، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

بەڕێز جودت جرجیس لطیف، بەڕێز حەیات مجید قادر، بەڕێز حسن صالح محمد، بەڕێز حسین اسماعیل حسین، بەڕێز خلف احمد معروف، با بفەرموون.

بەڕێز جودة جرجیس لطیف:

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان.

من (جودة جرجیس لطیف)م، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز حەیات مجید قادر:

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان.

من (حەیات مجید قادر)م، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵایەکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز حسین اسماعیل حسین:

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان.

من (حسین اسماعیل حسین)م، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵایەکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز حسن صالح محمد:

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان.

من (حسن صالح محمد)م، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵایەکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز خلف احمد معروف:

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان.

من (خلف احمد معروف)م، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵایەکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

بەڕێز دەرباز عبداللە رسوڵ، بەڕێز دڵشاد شعبان عبدالغفار، بەڕێز دلێر مصطفی حسن، بەڕێز رابون توفیق معروف، بەڕێز رۆزا محمود عثمان، با بفەرموون.

بەڕێز دەرباز عبدالله رسول:

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان.

من (دەرباز عبدالله رسول)م، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵایەکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز دلێر مصطفی حسن:

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان.

من (دلێر مصطفی حسن)م، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵایەکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز دڵشاد شعبان عبدالغفار:

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان.

من (دڵشاد شعبان عبدالغفار)م، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵایەکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز رۆزا محمود عثمان:

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان.

من (رۆزا محمود عثمان)م، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵایەکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان.

من (رابون توفیق معروف)م، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵایەکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

بەڕێز رێواز فایەق حسین، بەڕێز زانا عبدالرحمن عبدالله، بەڕێز زۆزان صادق سعید، بەڕێز زولفا محمود عبدالله، بەڕێز زیاد حسین عبدالکریم، بابفەرموون.

بەڕێز رێواز فائق حسین:

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان.

من (رێواز فائق حسین)م، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵایەکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز زانا عبدالرحمن عبدالله:

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان.

من (زانا عبدالرحمن عبداللە)م، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵایەکانی بکەم، سوپاس.

بەڕێز زۆزان صادق سعید:

بناڤێ خودایێ مەزن و دلۆڤان.

ئەز (زۆزان صادق سعید)م، سوێندێ بە خودێی مەزن دخۆم پارێزڤانیێ لە یەك رێزیا گەل و ئاخا کوردستانا عێراقێ و بەرژەوەندییێ وێت بلند بکەم، سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز زوڵفا محمود عبدالله:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان. من زولفا محمود عبدالله کویخا مارف، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو کاك زیاد:

بەڕێز زیاد حسین عبدالکریم:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان. من زیاد حسین عبدالکریم سلێڤانی، سوێند دەخۆم بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کایتی پەرلەمان:

(بەڕێز سالار محمود مراد، بەڕێز سەهراب میکائیل محمدامین، بەڕێز سراج محمد حمدامین، بەڕێز سرود سلیم متی یوسف، بەڕێز سعید محمد سعید سەیدا) فەرموون.

بەڕێز سالار محمود مراد:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من سالار محمود مراد علی، سوێند دەخۆم بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو .

بەڕێز سەهراب میکائیل محمدامین:

بە ناڤێ خودێ مەزن و دلۆڤان، ئەز سەهراب میکائیل محمدامین رێکانی، سوێند بە یەزدانی مەزن پارستنا لە یەکێتیا گەل و خاکی کوردستانا عیراقی و بەرژەوەندیەن بەرز بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز سراج احمد حمدامین:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من سراج شێخ احمد خەیلانی، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە بەڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز سروود سلیم متی یوسف:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان، من سروود سلیم متی یوسف، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز سعید محمد سعید سەیدا:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من سعید محمد سعید سەیدا، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

(بەڕێز سهام عمر قادر، بەڕێز سۆران عمر سعید، بەڕێز شوان احمد نعمان، بەڕێز شوکریە سمایل مصطفی، بەڕێز شێرکۆ جەودەت مصطفی)، فەرموون.

بەڕێز سهام عمر قادر:

بە ناڤێ خودێ مەزن و دلۆڤان، ئەز سهام عمر قادر عمر، سوێند بە خودێ مەزن دخۆم پارستنا لە یەکێتیا گەل و خاکی کوردستانا عیراقی و بەرژەوەندیەن بەرز بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز سۆران عمر سعید:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من سۆران عمر سعید احمد، سوێند بێ بە خوای گەورە پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز شکریە سمایل مصطفی:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من شکریە سمایل مصطفی، سوێند بە خوای مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز شوان احمد نعمان:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من شوان احمد نعمان جرجیس، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز شێرکۆ جودة مصطفی:

به ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من شێرکۆ جەودەت مصطفی عبدالله، سوێند بێ بە خودای گەورەو بێ هاوتا پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

(بەڕێز شێرکۆ حمه امین قادر، بەڕێز شیرین حسن رمضان، بەڕێز شیلان جعفر علی، بەڕێز صالح بشار صالح عبدی، بەڕێز صالح فقێ محمد)، فەرموون.

بەڕێز شێرکۆ حمه امین قادر:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من شێرکۆ حمه امین قادر عبدالله، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز شیرین حسنی رمضان:

بە ناڤێ خودێ مەزن و دلۆڤان، ئەز شیرین حسنی رمضان کۆچەر، سوێند دخۆم بە خودای مەزن پارێزگاری لە یەك رێزیا گەل و ئاخێ کوردستانا عیراقی و بەرژەوەندیەن بلند بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز صالح فقێ محمدامین:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من صالح فقێ محمد امین کاکە احمد، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز شیلان جعفر علی:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من شیلان جعفر علی عبدالعزیز، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز صالح بشار صالح عبدی:

بە ناڤێ خودێ مەزن و دلۆڤان، ئەز صالح بشار سندی، سوێند دخۆم بە یەزدانی مەزن پارێزگاریا لە یەکێتیا گەل و ئاخا کوردستانا عیراقی و بەرژەوەندیەن بلند بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

(بەڕێز گەشە دارا جەلال، بەڕێز گۆران ئازاد محمد، بەڕێز ڤالا فرید ابراهیم، بەڕێز ڤەمان فیصل سلیم، بەڕێز ڤیان عباس عمر)، فەرموون.

بەڕێز گەشە دارا جەلال:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من گەشە دارا جەلال احمد، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە بالآکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من گۆران ئازاد محمد عبدالله، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە بالآکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز ڤالاْ فرید ابراهیم:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من ڤالا فرید ابراهیم حسین، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە بالآکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز ڤەمان فیصل سلیم:

بە ناڤێ خودێ مەزن و دلۆڤان، ئەز ڤەمان فیصل سلیم طە، سوێند بێت بە یەزدانی مەزن پارێزگاریا لە یەکێتیا گەل و ئاخا کوردستانا عیراقی و بەرژەوەندیەن بلْند بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز ڤیان عباس عمر:

بە ناڤێ خودێ مەزن و دلۆڤان، ئەز ڤیان عباس عمر احمد، سویند دخۆم بە خودێ مەزن پارێزگاریا لە یەکرێزیا گەل و ئاخا کوردستانا عیراقی و بەرژەوەندیەن بلْند بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

(بەڕێز عادل عزیز شکور، بەڕێز عباس غزالی میرخان غالی، بەڕێز عبدالرحمن علی رضا، بەڕێز عبدالرحمن فارس عبدالرحمن، بەڕێز عبدالله محمود محمد)، فەرموون.

بەڕێز عادل عزیز شکر:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من عادل عزیز شکور احمد، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز عبدالرحمن علی رضا:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من عبدالرحمن علی رضا حمە امین، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز عباس غزالی میرخان:

بە ناڤێ خودێ مەزن و دلۆڤان، ئەز عباس غزالی میرخان، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز عبدالرحمن فارس عبدالرحمن:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من عبدالرحمن فارس عبدالرحمن، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز عبدالله محمود محمد:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من عبدالله محمود، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

(بەڕێز عبدالله جاسم رجب، بەڕێز عزت صابر اسماعیل، بەڕێز علی حمە صالح طە، بەڕێز علی علی هالۆ، بەڕێز عمر صالح عمر فارس)، فەرموون.

بەڕێز عبدالله جاسم رجب:

بە ناڤێ خودێ مەزن و دلۆڤان، ئەز عبداللە جاسم رجب رێکانی، سوێند دخۆم بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتیا گەل و ئاخا کوردستانا عیراقی و بەرژەوەندیەن باڵا بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆكی كاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز عزت صابر اسماعیل:

به ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من عزت صابر اسماعیل عبدالله، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەكێتی گەل و خاكی كوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە بالأكانی بكەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆكی كاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز علی حمه صالح:

به ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من علی حمه صالح طه، سوێند بێ بە خوای گەورە پارێزگاری لە یەكێتی گەل و خاكی كوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە بالأكانی بكەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆكی كاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز علی علی هالۆ:

بە ناڤێ خودێ مەزن و دلۆڤان، ئەز علی علی هالۆ، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەكێتیا گەل و ئاخا كوردستانا عیراقی و بەرژەوەندیەن بلند بكەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆكی كاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز عمر صالح عمر:

بە ناڤێ خودێ مەزن و دلۆڤان، ئەز عمر صالح عمر، سوێند دخۆم بە خوای مەزن پاراستنا لە یەكێتیا گەل و ئاخا كوردستانا عیراقی و بەرژەوەندیەن بەرز بكەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆكی كاتیی پەرلەمان:

(بەڕێز عمر عینایەت حمه سعید، بەڕێز عمر مصطفی باوەمیر، بەڕێز غریب مصطفی حمه خان، بەڕێز فائق مصطفی رسول، بەڕێز فرهاد حمه صالح كریم)، فەرموون.

بەڕێز عمر عینایەت حمه سعید:

به ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من عمر عینایەت حمه سعید، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەكێتی گەل و خاكی كوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە بالأكانی بكەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆكی كاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز عمر مصطفى باوەمیر:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من عمر مصطفى باوەمیر پیرۆت ناسراوم بە د. شوان قەلآدزەیی، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە بالأکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز غریب مصطفى حمه خان:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من غریب مصطفى حمه خان ، سوێند بێ بە خوای مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە بالأکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز فائق مصطفى رسول:

بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان، من فائق مصطفى رسول ، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە بالأکانی بکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

فەرموو.

بەڕێز فەرهاد حەمە صالح کریم:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

من فەرهاد حمە صالح کریم، سوێندبێت بە یەزدانی مەزن، پارێزگاری لە یەکیەتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و، بەرژەوەندیە بالأکانی بکەم.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

بەڕێز فخرالدین قادر عارف، بەڕێز فرحان جوهر قادر، بەڕێز فرست صۆفی علی، بەڕێز فیرۆز طه عبدالخالق، بەڕێز قادر ئوتمان رسولّ، فەرموون.

بەڕێز فرحان جوهر قادر:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

من فرحان جوهر قادر مەلام، سوێندبێت بە یەزدانی مەزن، پارێزگاری لە یەکیەتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و، بەرژەوەندیە بالأکانی بکەم.

بەڕێز قادر توتمان رسول عبدالله:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

مـن قـادر وەتمـان رسـوڵ عبـدالله م، سـوێندبێت بـە یـەزدانی مـەزن، پارێزگـاری لـە یەکیـەتی گـەل و خـاکی کوردستانی عیراق و، بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم.

بەڕێز فیرۆز طه عبدالخالق نجم الدین:

بەناوی خودێ مەزن و دلۆڤان.

ئەز فیرۆز طه عبدالخالق نجم الدین، سوێند بە خودێ مـەزن دخـۆم، پارێزگاریـە لـە یەکیـەتی گـەل و خاکا کوردستانێ عیراقێ و ، بەرژەوەندیە باڵایەت وێ بەرز بکەم.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

بەڕێز قارەمان قادر فتاح، بەڕێز کەژاڵ هادی فقێ داود، بەڕێز کەنعان نجـم الـدین احمـد، بـەڕێز کمـال یلـدا مرقوز، بەڕێز لینا عزریا بەهرام شابا، فەرموون.

بەڕێز قارەمان قادر فتاح مولود:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

مـن قارەمـان قـادر فتـاح مولـودم، سـوێندبێت بـە یـەزدانی مـەزن، پارێزگـاری لـە یەکیـەتی گـەل و خـاکی کوردستانی عیراق و، بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم.

بەڕێز کەژاڵ هادی فقێ داود:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان

من کەژاڵ هادی فقێ داود، سوێندبێت بە یەزدانی مەزن، پارێزگاری لە یەکیەتی گەل و خـاکی کوردسـتانی عیراق و، بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم.

بەڕێز کنعان نجم الدین احمد:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان

مـن کـەنعان نجـم الـدین احمـد، ناسـراو بـە حـاجی کـاروان، سـوێندبێت بـە یـەزدانی مـەزن، پارێزگـاری لـە یەکیەتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و، بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم.

بەڕێز کمال یلدا مرقوز دمیانۆس:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان

مـن کمـال یلـدا مرقـوز دمیـانۆس، سـوێندبێت بـە یـەزدانی مـەزن، پارێزگـاری لـە یەکیـەتی گـەل و خـاکی کوردستانی عیراق و، بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف مصطفی:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان

من فخرالدين قادر عارف مصطفى، سوێندبێت بە یەزدانی مەزن، پارێزگاری لە یەکیەتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و، بەرژەوەندیە بالأکانی بکەم.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

بەڕێز ماجد عثمان توفیق، بەڕێز محمد سعدالدین انور شکر، بەڕێز محمد علی یاسین طه، بەڕێز محمود عمر صالح سعید، بەڕێز مدینه ایوب احمد مصطفی، فەرموون.

بەڕێز ماجد عثمان توفیق سلیمان:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان

من ماجد عثمان توفیق سلیمانم، سوێندبێت بە یەزدانی مەزن، پارێزگاری لە یەکیەتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و، بەرژەوەندیە بالأکانی بکەم.

بەڕێز محمود عمر صالح:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان

من محمود عمر صالح سعید، سوێندبێت بە یەزدانی مەزن، پارێزگاری لە یەکیەتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و، بەرژەوەندیە بالأکانی بکەم.

بەڕێز محمد سعدالدین انو شکر:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان

من محمد سعدالدین انور شکر، سوێندبێت بە یەزدانی مەزن، پارێزگاری لە یەکیەتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و، بەرژەوەندیە بالأکانی بکەم.

بەڕێز محمد علی یاسین طه محمد:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان

من محمد علی یاسین طه محمدم، سوێندبێت بە یەزدانی مەزن، پارێزگاری لە یەکیەتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و، بەرژەوەندیە بالأکانی بکەم.

بەڕێز مدینه ایوب احمد مصطفی:

بەناڤێ خودێ مەزن و دلۆڤان.

ئەز مدینه ایوب احمد مصطفی، ، سوێندێ بە خودێ مەزن دەخۆم، پارێزگاریە لە یەکیەتی گەل و خاکا کوردستانێ عیراقێ و ، بەرژەوەندیە بالأکان بکەم.

بەڕێز فرست صۆفی:

جەنابی سەرۆك من سوێندم نەخوارد.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

کاك فرست ناوی تۆ خوێندرایەوە، بەس جەنابت نەهاتی، ئێستا لەبیرنەکراوی، فەرموو.

بەڕێز فرست صۆفی علی اسماعیل:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان

من فرست صۆفی علی اسماعیلم، سوێندبێت بە یەزدانی مەزن، پارێزگاری لە یەکیەتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و، بەرژەوەندیە بالآکانی بکەم.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

بەڕێز مەردان خدر مصطفی، بەڕێز مریم صمد عبدی، بەڕێز منی نبی نادر عبداللە، بەڕێز منیرە عثمان علی حسین، فەرموون.

بەڕێز مەردان مصطفی عزۆ:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان، من مەردان مصطفی عزۆم، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە بالآکانی بکەم.

بەڕێز مریم صمد عبدی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان من مریم صمد عبدی حسین، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە بالآکانی بکەم.

بەڕێز منی نبی نادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە بالآکانی بکەم.

بەڕێز مونیرە عثمان علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان، من مونیرە عثمان علی حسین، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە بالآکانی بکەم.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

بەڕێز مولود مراد محی الدین، بەڕێز ناظم کبیر سعید، بەڕێز نجات محمد عبداللە احمد، بەڕێز نجیبە لطیف احمد، بەڕێز نوری علی محمد عبدالرحمن، فەرموون.

بەڕێزمولود مراد محی الدین :

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان، من مولود مراد محی الدین، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم.

بەڕێز ناظم کبیر سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان، من ناظم کبیر هەرکی، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم.

بەڕێز نجات محمد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان، من نجات محمد عبدالله، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم.

بەڕێز نجیبە لطیف احمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان، من نجیبە لطیف احمد ، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم.

بەڕێز نوری محمد رحمان علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان، من نوری حەمە علی محمد رحمان ، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

بەڕێز هەورامان حەمە شریف، بەڕێز هیڤا حاجی میرخان، بەڕێز وحیدە یاقو هرمز، بەڕێز ئیروانیت نیسا مارکۆس، بەڕێز یعقوب گۆرگیس یاقۆ، فەرموون.

بەڕێز هەورامان حەمە شریف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان، من هەورامان حەمە شریف حەمە رشید، ناسراو بە مەلا هەورامان گەچێنەیی، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم.

بەڕێز هیڤا حاجی میرخان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان، من هیڤا حاجی میرخان، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم.

بەڕێز وحیدە یاقۆ هرمز:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان، من وحیدە یاقۆ هرمز ، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

یوسف محمد صادق عبدالقادر، فەرموو، وابزانم ئاخیر ناوە، ئەگەر کەس لەبیر نەکرابێ، لینا عزریا بهرام، .

بەڕێز یوسف محمد صادق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان، من یوسف محمد صادق عبدالقادر، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم.

بەڕێز یعقوب گورگیس یاقو:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان، من یعقوب گورگیس یاقو، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم.

بەڕێز لینا هزریا بهرام:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان، من لینا هزریا بهرام شابا، سوێند بێ بە یەزدانی مەزن پارێزگاری لە یەکێتی گەل و خاکی کوردستانی عیراق و بەرژەوەندیە باڵاکانی بکەم.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمانی:

فەرموو.

بەڕێز یروانت نیسان مارکۆس:

ئەز یروانت نیسان مارکۆس سێند دخۆم بخودێ مەزن بۆ رزگاریا یەکێتیا گەل و خاکا کوردستانێ عیراقێ و بەرژەوەندیەت باڵا بکەم.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمانی:

بەڕێزان لێرە دێینە کۆتایی ناوەکان و دوای سوێند خواردنی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان، بەناوی ئێوەی بەڕێزەوە و بەناوی خۆم پیرۆزبایی ئاراستەی یەکە یەکەی ئەندامانی تازە دەکەم هیوادارین

سەرکەوتوو بین، لە هەمان کاتدا دەست خۆشی لە بەڕێزان سەرۆك و جێگر و سکرتێر و گشت ئەندامانی پەرلەمانی خولی سێیەم دەکەم، ئومێدەوارین تەواوکەری پرۆژە و کاری بەڕێزیان بین و سوپاس.
بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان، بەرنامەی کار خاڵی پێنجەم، کە سەبارەت بە خاڵی پێنجەم، سرودا نیشتمانی هاتە خاندن، مەجال نیە، موناقەشەی پێ ناوێ بەرنامەی کار ئەوەیە، تکایە بێ دەنگ، بەردەوام دەبین و خاڵی پێنجەم لە بەرنامەی کار هەڵبژاردنی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانی خولی چوارەمە، بە پێی ئەوە ئێمە ئێستا پێشنیازەکمان بەدەست گەیشتووە لەلایەن چەندین پەرلەمانتار کە ئیمزای لەسەر کراوە بۆتانی دەخوێنینەوە، دواتر دەیدەنە دەنگدان کێ لەگەڵە و کێ لەگەڵ نیە، ئێستاش دەقی پێشنیازەکە بۆبەڕێزتان دەخوێنینەوە، (بۆ بەڕێز سەرۆکی کاتی پەرلەمانی کوردستان، بابەت/ دواخستنی بڕگەی هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی) بەڕێز بۆ هێنانە کایەی سازان لە نێوان فراکسیۆنە براوەکانی پەرلەمانی کوردستان لەسەر هەڵبژاردنی دەستەی سەرۆکایەتی پێویستمان بە کاتی زیاترە بۆ گفتوگۆ و دانووستاندن لە نێوان فراکسیۆنەکان، بۆیە داوا خوازین بەڕێوەچوونی بڕگەی هەڵبژاردنی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان دوابخرێ بە مەبەستی گەیشتن بە کۆدەنگی و سازان، لەگەڵ ڕێزماندا، ناوی فراکسیۆنەکان، پارتی دیموکراتی کوردستان، بزووتنەوەی گۆڕان، کۆمەڵی ئیسلامی، ئاراستەی سێیەم، حزبی سۆسیالیست، کلدان، سریان ئاشووری، یەکێتی نیشتمانی کوردستان، یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان، حزبی شیوعی کوردستان، بزووتنەوەی ئیسلامی، ئەرمەن و تورکمان، ئەوانە پێشنیازیان کردووە بۆ دواخستنی هەڵبژاردنی دەستەی سەرۆکایەتی، ئێستا دەخەینە دەنگدان، کێ لەگەڵ ئەو پێشنیازە دایە؟ دیارە بە کۆی دەنگ لەگەڵ ئەو پێشنیازە دانە، کێ لەگەڵ دانیە؟ سوپاس، پیرۆز بێت. لێرەدا کۆتایی بە ئەو دانیشتنەمان دێنین تا ئاگادارتان دەکەینەوە بەخێربێن، زۆر سوپاس.

محمد صادق سعيد
سەرۆکی کاتیی پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

پەرلەمانی كوردستان - عێراق

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی دەسپێك

سێ شەممە ڕێكەوتی ٢٩\٤\٢٠١٤

خولی چوارەمی هەڵبژاردن

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی دەسپێك

سێ شەممە ڕێکەوتی ٢٠١٤/٤/٢٩

کاتژمێر (١١)ی پێش نیوەڕۆی ڕۆژی سێ شەممە ڕێکەوتی ٢٠١٤/٤/٢٩ پەرلەمانی کوردستان - عێراق بە سەرۆکایەتی بەڕێز محمد صادق سعید سەرۆکی کاتیی پەرلەمان، دانیشتنی دەسپێکی خولی چوارەمی, سالی (٢٠١٤) ی خۆی بەست.

بەرنامەی کار:

ئاماژە بە بەرنامەی کاری دانیشتنی یەکەمی خولی چوارەمی پەرلەمانی کوردستان کە لە ٢٠١٣/١١/٦ دەستی پێکرد و، بەپێی حوکمی مادده (٤٦ و٤٧ و ٤٨) لە یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموار کراودا، بەرنامەی کاری دانیشتنی خولی چوارەمی پەرلەمانی کوردستان — عێراق بەم شێوەیەی خوارەوە تەواو دەکەین.

١- یەك دەقیقە بێ دەنگ وەستان بۆ ڕێزلێنان لە گیانی شەهیدانی کوردستان و عێراق لەگەڵ مارشی نەتەوەیی.
٢- سەرۆکی کاتیی دەرگای خۆپاڵاوتن دەکاتەوە بۆ پلەی سەرۆکی پەرلەمان و جێگری سەرۆکی پەرلەمان و سکرتێری پەرلەمان وە بەڕێوەبردنی پرۆسەی هەڵبژاردن.
٣- سەرۆکی کاتیی دوو بچوکترین ئەندامی پەرلەمان بانگ دەکات بۆ ژماردن و جیاکردنەوەی دەنگەکان.
٤- سەرۆکی کاتیی ئەنجامی هەڵبژاردن رادەگەینێت و داوا دەکات سەرۆك و جێگری سەرۆك و سکرتێری پەرلەمان لە شوێنی تایبەت بە دەستەی سەرۆکایەتی دابنیشن.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

ئاماژە بە بەرنامەی کاری دانیشتنی یەکەمی خولی چوارەمی پەرلەمانی کوردستان، کە لە ٢٠١٣/١١/٦ دەستی پێ کرد، و پشست بەستن بە حوکمی ماددەکانی (٤٦) و (٤٧) و (٤٨) لە یاسای ژمارە یەکی ساڵی ١٩٩٢ ی هەموار کراو، لە دانیشتنی ڕۆژی ٢٠١٣/١١/٦ برگەکانی ٥ و ٦ و ٧ دەست پێ ئەکەین، دەستپێك، دەقیقەیەك وەستان بۆ ڕێز گرتن لە گیانی شەهیدانی کوردستان و عێراق، و لەگەڵ مارشی نەتەوەیی،

فەرموو، بەڕێزان بەخێربێن، خۆشحاڵین بە هەواڵی باش بوونی تەندروستی سەرۆکی کۆماری عێراق بەڕێز مام جلال تاڵەبانی، هیوادارین بە تەندروستیەکی باشتر بگەڕێتەوە کوردستان، بەڕێز ئێستاش بۆ جێ بەجێ کردنی برگەی (٥) کە هەڵبژاردنی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستانە، داوا لە لیستەکانی ناو پەرلەمان ئەکەین ئەوانەی کاندیدیان هەیە بۆ پۆستی سەرۆکی پەرلەمان با ناوی سیانی ڕابگەیەنن، فەرموو دەرگای خۆ پاڵاوتن کراوەیە بۆ پۆستی جێگری سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆکی دانیشتن

ئێمە وەکو فراکسیۆنی یەکێتی لە ڕێگەی ئەو نوقتە نیزامەوە چەند خاڵێکمان هەیە ئەمانەوێ عەرزی جەنابتان و ئەندامانی پەرلەمانی بەڕێزی بکەین ئەگەر روخسەت هەبێ

بەڕێز محمد صادق/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

بەڕێز کاك سالار ڕاستی موهیمەی من جێ بەجێ کردنی خاڵی (٥) ی بەرنامەی پێشوومانە، بەلاَم بەڕێزت کە داوا ئەکات حەز ئەکەم بۆ ئەوەی زۆر درێژ نەبێ موناقەشە، مەجالت ئەدەمێ بە دوو دەقە، فەرموو

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆکی کاتیی پەرلەمان.

سوپاست ئەکەم، دیارە ئەوەی من داوام کردووە نوقتەی نیزامە، بەناوی خوای گەورە و میهرەبان، بەڕێز سەرۆکی دانیشتن، خوشك و برایان، بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان، دیارە لە یەکەم دانیشتنی پەرلەمان کە لە ٢٠١١/١١/٦ بەسترا بە تەوافوقی سەرجەم لیستە براوەکان، بڕگەی هەڵبژاردنی دەستەی سەرۆکایەتی دواخرا، تا ئەو کاتەی سەرجەم لیستە براوەکان دەگەینە سازان بۆ پێکهێنانی حکومەت، بەلاَم ئەو دانیشتنە و بەرنامەی کارە پێچەوانە و ناکۆکە لەگەڵ ناوەڕۆکی ئەو ڕێکەوتنە، واتە تەوافوقی سەرجەم لایەنەکانی لەسەر نیە، ئەمە لە لایەك، لە لایەکی تر بەبیرتان ئەهێنینەوە کات و تەوقیتی ئەم دانیشتە نەگونجاوە، چونکە جگە لەوەی کەوتۆتە ڕۆژی پشووەوە، ئەمڕۆ کەوتۆتە نێوان پرۆسەی هەردوو هەڵبژاردانی دەنگدانی هاووڵاتیان، دوێنێ دەنگدانی تایبەت بوو، سبەینێش دەنگدانی گشتی ئەنجام ئەدرێ، لەبەر ئەوە ئەڵێین نەگونجاو و ناقانونییە، چونکە ئەچێتە خزمەتی پرۆسەی پڕوپاگەندە و بانگەشەی هەڵبژاردنەوە، مەعلومی هەمووتانە یەکێتی نیشتیمانیی کوردستان و فراکسیۆنەکەی ئەوسا و ئێستاش خاوەن بیرۆکە و تویژی حکومەتی یەکڕیزی و نیشتیمانین بە بەشداری هەموولایەنەکان، ئەوەش ئەزانین کە یەکێتی نیشتیمانیی بژاردە و خەیاری حکومەتی زۆرینەی لەبەر دەست بووە، لە پێناو تەبایی و ئارامی بەرژەوەندی گشتی گەلەکەمان ڕەتمان کردۆتەوە و شانازیش بە هەڵوێستی خۆمان ئەکەین، هەروەها داواکاری سەرەکی و خوازیار بووین زووتر ئەم دانیشتنە بکرایە و دەستەی سەرۆکایەتی هەڵبژێردرایە، بەلاَم لەبەر ئەوەی لە ئێستادا ئەو بنەمایەی پێشتر لەسەری ڕێککەوتین بەلاوە نراوە، چونکە ئەگەر یاداشتی فراکسیۆنەکان لە ٢٠١٤/٤/٢٦ بۆ ئیلغا کردنەوەی یاداشتەکەی ٢٠١٣/١١/٦ فراسکیۆنەکان بووبێ کە کرایە بنەما بۆ هەڵسەنگاندنی دانیشتنەکان و پەرلەمانتاران دەنگیان لەسەردا، ئەوە ئەبێ ئەم یاداشتە نوێیەش کە فراسکیۆنەکان بۆ دەست پێکردنەوە واژوویان کردەوە دیسان لەلایەن پەرلەمانتارانەوە دەنگی لەسەر بدرێت و بکرێتە بنەما بۆ هەڵبژاردنی دەستەی سەرۆکایەتی، چونکە هیچ دەقێك لە پەیڕە و یاسا کارپێکراوەکاندا نیە کە مافی داواکردنی دانیشتن بداتە فراکسیۆنەکان، بەڕێز سەرۆکی دانیشتن، ڕەخنەی توندمان لێت هەیە بەراستی، کە بەدەنگ یاداشتی ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانەوە نەهاتن کە لە

ناوەڕاستی مانگی شەشی پێشوو پێشکەشمان کردن، کە ئەوکات بانگەشەی هەڵبژاردن دەستی پێ نەکردبوو، بە داخەوە جەنابت یەکەم کەسی کە پێشێلکاری پەیڕەوی ناوخۆت کرد لەم دەست پێکی خولە نوێیەدا، ئێمە حورمەت و هەیبەتی پەرلەمانمان لا زۆر گرنگە، بەلاّم لەبەر ئەم هۆکارانە و چەندینی تریش کە ئێستا لەوانەیە جێگەی نەبێ، بۆ ئێوە و خەڵکی کوردستانی ڕادەگەیەنین ئەمە سەرەتایەکی خراپە و ناڕازین بەم بەرنامەی کارە و لەگەڵ چەمکی تەوافوق و پرەنسیپەکانی یەکێتی و یەکریزی نایەتەوە، بۆیە دەنگ بەم پرۆسە ناتەندروستە نادەین، سوپاس، هیواداریشین ئەو یاداشتەی کە پێشکەشی بەڕێزتانمان کرد

بەڕێز محمد صادق/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

سوپاس، بەڕێز کاك سالار لە فراکسیۆنی سەوز، سوپاس بۆ ڕوون کردنەوەکەت، داوات کردبوو پێشتر، پێم باش بوو ڕوون کردنەوەکەت ئەنجام بدەی، بەلاّم وەلاّمەکەی لای من نییە، وەلاّمەکەی لای فراسکیۆنەکانە، سوپاس بۆ ڕوون کردنەوەکەت، داواتان لێ ئەکەم، بەرنامەی ئێمە با ماوەکەی درێژ نەکرێ، ئەگەر ئێمە (١١١) کەسین هەریەك، دوو دەقە مەجالی پێ بدەین، یەعنی بەرنامەکەمان تێك ئەچێ، سوپاس، مەجال نادرێ، بەس ئەوە پێشتر کە پێم باش بوو وەکو فراکسیۆنی سەوز ئەو ڕوون کردنەوەی دیار بوو هەبوو، پێم باش بوو ڕوون کردنەوەکە بدات،

بەڕێز سالار محمود:

بەلاّم سەرۆکی پەرلەمان بۆ مەبەستی ئەوەی بە شەفافی دانیشتنەکە بچێت بەڕێوە هیوادارم ئەو داخوازیەی خستمانە بەر دەستی بەڕێزتان لەسەر پەخش کردنی ڕاستەوخۆی جەلسەکە کاری پێ بکەن

بەڕێز محمد صادق: سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

مامۆستا وتم برادەرانی تریش لە فراکسۆنەکانی تریش داوایان کرد، من گوتم مەجال نابێ، داوا لە جەنابیشت ئەکەم ڕێگە بدەن بەرنامەی کاری خۆمان بەڕێوە ببیەن، سوپاستان ئەکەم، ئێستاش داوا لە لیستەکانی ناو پەرلەمان ئەکەین، ئەوانەی کە کاندیدیان بۆ پۆستی سەرۆکی پەرلەمان هەیە، تکایە با ناوی سیانی ڕابگەیەنن، فەرموو دەرکەی خۆ پالأوتن کراوەیە، فەرموو، برادەرانی فراکسیۆنی سەوز، فەرموو، مەجالمان دا کاك سالار وەکو فراکسیۆن قسەی خۆی کردیە و ڕوون کردنەوەی دایە، ئیتر مەجال نیە، داوا ئەکەم مەجال بدەن بەرنامەکەمان بەڕێوە بچێ، ئەگەر هاتوون بەرنامە بەڕێوە نەچێ، خۆ مەجالم نەدایە بە بردەرانی تریش، ڕێگە نادەین، دووبارە داوا لە فراکسیۆنەکانی ناو پەرلەمان ئەکەم ئەوانەی کاندیدیان هەیە بۆ پۆستی سەرۆکی پەرلەمان فەرموون با ناوی سیانی ڕابگەیەنێت، فەرموو سەرۆکی فراکسیۆن

بەڕێز د. یوسف محمد صادق:

بەڕێز سەرۆکی کاتیی.

من کاندیدی سەرۆکی فراکسیۆنی گۆڕانم بۆ پۆستی سەرۆکی پەرلەمان، (یوسف محمد صادق) .

بەڕێز نوری حەمە علی:

بەڕێز سەرۆکی کاتیی پەرلەمان.

ئێمە پێشنیارمان کردووە مورەشەحمان (جعفر ابرهیم ئیمنیکی) بۆ جێگری پەرلەمان

بەڕێز محمد صادق-سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

کاك نوری ئێستا ئێمە بەس ناوەکە بۆ پۆستی سەرۆکی پەرلەمانە، یەکەم پۆستی سەرۆکی پەرلەمان کە پەسند کرا، دواتر دێینە سەر جێگیر، دواتر سکرتێر، یەکەم بۆ سەرۆکی پەرلەمان، کاندیدی تر هەیە یان نا؟ دووبارە داوا ئەکەم دەرگای خۆ پاڵاوتن کراوەیە، ئەگەر کاندیدی تر نیە دەرگا دائەخەین بۆ پۆستی سەرۆکی پەرلەمان

بەڕێز ئیڤار ابراهیم حسین:

بەڕێز سەرۆکی کاتیی پەرلەمان.

دیارە لەماوەی چوار ساڵی ڕابردوو جەلسەکان داخراو بوون، لەسەر دەستی ئێمەش با ڕاستەوخۆ بێت

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی کاتیی پەرلەمان.

تکایە دەنگدانەکە شەرعیەت وەرناگرێ ئەگەر نوقتەی نیزامان وەرنەگیرێ، ئێمە ڕێگر نین لە خۆ هەڵبژاردن، بەڵام حەزمان لێیە نوقتەی نیزامەکەمان لێ وەرگری، قسەشمان لەسەر خۆ پاڵاوتن نیە

بەڕێز محمد صادق-سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

ئێستا پەرلەمان سەرۆکی نیە تا بکەونە موناقەشە و گفتوگۆ

بەڕێز بێگەرد دڵشاد شکر:

بەڕێز سەرۆکی کاتیی پەرلەمان.

ئێمە داواکارین جەلسەکە ڕاستەوخۆ بێ، تکایە سەرۆکی کاتیی پەرلەمان، کاندیدەکان، ئێمە داواکارین وەکو فراکسیۆنی سەوز جەلسەکە ڕاستەوخۆ بێ، سوپاس.

بەڕێز ئیڤار ابراهیم حسین:

بەڕێز سەرۆکی کاتیی پەرلەمان.

ئێمە لە چوار ساڵی ڕابردوو تا ئەم چرکە ساتە داوای ڕاستەخۆمان کردووە....

بەڕێز محمد صادق_سەرۆکی کاتیی پەرلەمان

سەرۆکی پەرلەمان کاك یوسف پێشنیار کراو، ئێستا دێینە سەر جێگر، بۆ جێگری سەرۆکی پەرلەمان داوا لە لیستەکانی ناو پەرلەمان ئەکەین با ناوی سیانی ڕابگەیەنین ئەوانەی کە کاندیدیان هەیە، فەرموو

بەڕێز نوری حەمە علی:

بەڕێز سەرۆکی کاتیی پەرلەمان.

وەکو لیستی زەرد ئێمە کاندیدمان کاك جەعفەر ابراهیمە بۆ جێگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان.

بەڕێز محمد صادق-سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

کاندیدی تر نەبوو بۆ جێگری سەرۆکی پەرلەمان؟ دەرگا کراوەیە، دەرگای خۆ پاڵاوتن کراوەیە بۆ جێگری سەرۆکی پەرلەمان، ئەگەر کاندید نەبێ هەوڵ ئەدەین دەرگای خۆ پاڵاوتن دادەخەین، فەرموو

دیارە کاندید نیە بۆ پۆستی جێگری سەرۆکی پەرلەمان، کاک جعفر ابراهیم بۆ پۆستی جێگری سەرۆکی پەرلەمان پێشنیار کرا، ئیستاش داوا لە لیستەکانی ناو پەرلەمان ئەکەم ئەوانەی کە بۆ پۆستی سکرتێری پەرلەمان کاندیدیان هەیە، تکایە با ناوی سیانی ڕابگەیەنێ فەرموو دەرگای خۆ پاڵاوتن کراوەیە.

بەڕێز حسین اسماعیل (مەروان گەلاڵی):

بەڕێز سەرۆکی کاتیی پەرلەمان

ئێمە وەکو فراکسیۆنی کۆمەڵی ئیسلامی کاندیدی ئێمە بۆ سکرتێری پەرلەمان بەڕێز کاک (فخرالدین قادر عارف)ە

بەڕێز محمد صادق-سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

کاندیدی تر نیە بۆ پۆستی سکتێری پەرلەمان؟ هەوڵ ئەدەین ئەگەر کاندیدی تر نەبێ دەرگای خۆ پاڵاوتن دا ئەخەین، تکایە فەرموو

بەڕێز عبدالرحمن فارس:

بەڕێز سەرۆکی کاتیی پەرلەمان.

خۆم کاندید ئەکەم بۆ سکرتێری پەرلەمان، ئەگەر دەنگی خۆشم بە تەنها بێ

بەڕێز محمد صادق-سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

بەڕێزان دیارە بە نیسبەت پۆستی سەرۆکی پەرلەمان مونافەسە نیە، کاندیدی تر نیە، ئێمە هەموو شتێکمان ئامادە کردبوو کە بیکەینە دەنگدانی نهێنی، بەڵام لەبەر ئەوەی منافس نیە دەیخەینە دەنگدانی ئاشکرا ، تکایە ئەوانەی لەگەڵ (کاک یوسف محمد صادق)ن بۆ پۆستی سەرۆك.

بەڕێز د.ڕێواز فایق:

بەڕێز سەرۆکی کاتیی پەرلەمان.

ئەوە پێشلکاری تەواوی پەیڕەوە.

بەڕێز محمد صادق سورچی / سەرۆکی کاتیی پەرلەمان

ڕەئی هەمووتان ئەوەیە بە دەنگدانی نهێنی بێ ، یانی هەر سێ پۆستەکە بەدەنگدانی نهێنی بێ ڕەئی هەمووتان موافقن لەگەڵ ، ئێمە هەموو شتمان ئامادەکردووە سندوق ، وەرقە ، ماجیك ، سەبورە حازرەو ئامادەیە دەیخەینە دەنگدانی نهێنی ، دیارە هەمووتان لەگەڵ ئەوە دان دەنگدانەکە بە نهێنی بێ بۆیە داوا لە دوو پەرلەمانتار ....

بەڕێز گۆران ئازاد.

بەڕێز سەرۆکی دانیشتن.

تکایە ڕێگەم بدە ئەگەر نوقتەکەم نیزامی نەبوو قەتعم بکە لەبەر ئەوەی یەك سەعاتە دەست بەرز دەکەمەوە ڕێگەم نادەی ، لەیەکەم دانیشتن کە بەردەستە بۆئەوەی هەڵبژاردنی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان بکرێ دەبی بیخەیە دەنگەوە مخالەفەی قانون و نیزامە ، بەڵێ فراکسیۆنەکان یاداشتێکیان پێشکەش کردیە ، بە زۆرینە داوای هەڵبژاردنی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان دەکەن ، دەنگی بۆ بدەن و دەرگای خۆ پاڵاوتن بکەنەوە با کاندیدە بەڕێزەکان دەنگیان بۆ بدرێ ، بەڵام ناکرێ تۆ جەلسەکەی تر یاداشتی فراکسیۆنەکانت خستیتە دەنگەوە کێ ڕازیە ، کێ ناڕازیە ئێستا دەتەوێ یاداشتی فراکسیۆنەکان شەرعیەتی هەمووی پێ بدرێ ، ئەمە پێچەوانەیە.

بەڕێز محمد صادق سورچی / سەرۆکی کاتیی پەرلەمان.

ئێستا ئەمن دوو حاڵەتم بەکار هێنایە دەنگدانی نهێنی یان دەنگدانی ئاشکرا ، داوام کردیە ئێستا بە دەنگدانی نهێنی ، هەموو موتەفیقن لەسەری ، هەموو موافقن بە دەنگدانی نهێنی و خەلاس کۆتایی .....

بەڕێز رابوون معروف.

بەڕێز سەرۆکی کاتیی پەرلەمان :

فراکسیۆنی گۆڕان خۆی داوا دەکا هەڵبژاردنی کاندیدی سەرۆکی پەرلەمان بە نهێنی بێت .

بەڕێز محمد صادق سورای / سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

دیارە فراکسیۆنی سەوز نووسراوێکی ئاڕاستەی من کردیە(یاداشتێك) ، دەقی ئەم یاداشتە بۆ بەڕێزتان دەخوێنمەوە ئەوانەی بزانن کێ لەگەڵە ، کێ لەگەڵ نیە پاش ئەوەی کە دەقەکەم خوێندەوە ،

داواتان لێدەکەم دانیشن ، لەسەر خۆبن ، ئارام بن ، قسەکانتان لەسەر خۆبی ، تکایە هەر کەس لەجێی خۆ قسە نەکات ، دەبی ئەوە بێخمە دەنگدانەوە دەقی یاداشتەکەی فراکسیۆنی سەوز .....

بەڕێز / کاك علی حمە صالح:

بەڕێز سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

یاداشتەکەی کاك گۆران ئازاد بخە دەنگدانەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق:

بەڕێز سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

یاداشـــتی فراکـــسیۆنەکان کــە بەدەســـتت گەیـــشتووە بـــۆ کۆبوونـــەوەی ئـــەمڕۆی پەرلـــەمانی کوردستان بیخە دەنگدانی پەرلەمانی کوردستانەوە .

بەڕێز محمد صادق سورچی / سەرۆکی کاتیی پەرلەمان :

یاداشتەکە بەم شێوەیە ....

کاکە دەبێ ئەم یاداشتە بخەمە دەنگدانەوە کێ لەگەڵە ، کێ لەگەڵ نییە؟

بەڕێز د.یوسف محمد صادق:

جەنابی سەرۆکی کاتیی:

ئـــەو یاداشـــتەی لـــە فراکـــسیۆنەکانەوە لـــۆت هـــاتووە واژووی هـــەموو فراکـــسیۆنەکانی لەســـەرە بـــە تەحـــەفوزی یـــەك فراکـــسیۆن ، ئـــەوەیان بخـــەرە دەنگدانـــەوە نـــەك هـــیچ یاداشـــتی فراکسیۆنێکی تر .

بەڕێز محمد صادق سورچی / سەرۆکی کاتیی پەرلەمان .

بـــەڕێزان یاداشـــتی ســـەرۆکی فراکـــسیۆنەکانی لایەنـــە سیاســـیەکان کـــە لـــە ڕۆژی ، دووتاریخـــە یـــەك تـــاریخ لێـــدراوە لـــەو یاداشـــتەتان ، تـــەنها لەســـەر ئیمزاکـــان یـــەك تـــاریخ واژوو کـــراوە لـــە ٢٠١٤/٤/٦ (دەڵێ بەڕێز سەرۆکی کاتی پەرلەمانی کوردستان

بەتـــەواوکردنی دانیـــشتنی یەکـــەمی پەرلـــەمان جـــوانترین ســـلاو ، ئێمـــە لـــە فراکـــسیۆنەکانی پەرلـــەمانی کوردســـتان داوا لـــە بـــەڕێزتان دەکـــەین کـــە بانگهێـــشتی ســـەرجەم ئەنـــدامانی پەرلـــەمانی کوردســـتان بکـــەن بـــۆ تـــەواوکردنی بەرنامـــەی کـــاری دانیـــشتنی یەکـــەمی پەرلـــەمانی کوردســـتان ، کـــە لـــە ڕۆژی سێـــشەمە ڕێکـــەوتی ٢٠١٤/٤/٢٩ ئـــەو تاریخـــە واژۆیـــە ، ئـــەوە داوایـــان کـــرد مـــن کـــە لـــەم ڕۆژەوە جەلـــسەکە بـــەڕێوە ببـــەم ، بانگهێـــشتی پەرلـــەمانتاران بکرێـــت بـــێن ، ئامـــادەبن بـــۆ هەڵبـــژاردنی دەســـتەی ســـەرۆکایەتی پەرلـــەمان ، ئەمـــە دەقـــی یاداشـــتی فراکـــسیۆنەکانە تکایـــە دەیدەمـــە دەنـــگ دان کـــێ لەگـــەڵ ئـــەم یاداشـــتەیە ، کـــێ لەگـــەڵ یاداشـــتەکە نییـــە؟ زۆرینـــەی دەنـــگ لەگەڵینـــە ، ئێـــستاش داوادەکـــەین کـــێ لەگـــەڵی نییـــە؟ لەگـــەڵ ئـــەم یاداشـــتە بـــا دەســـت بەرزکەنـــەوە ، تـــەنیا فراکسیۆنی سەوز لەگەڵ دانیە ، سوپاستان دەکەین .

ئەمـــە بـــە زۆرینـــەی دەنـــگ پەســـندکرا دەســـت پێبکـــەین ، ئێـــستا داوا لـــە دوو پەرلـــەمانتار کـــە بـــچووکترین پەرلـــەمانتارن داوایـــان لێدەکـــەین بـــێن لێـــرە ئامـــادەبن بـــۆ هـــەژمار کـــردن و هاوکاری کردنی دەنگەکان لەگەڵ من :

١-ڤەمان فیصل سلیم مەوالید١٩٨٦.١١.٠٥/٢٠١٤

٢-رۆزا محمود عثمان١٩٨٥.

لێرە ئامادەبن بۆ هاوكاری كردنم بۆ هەژمار كردنی دەنگەكان ، با بفەرموون.

بەڕێزان ئێستاش پێنج ناو ، پێنج ناو لە پەرلەمانتار بانگهێشت دەكەین بێن بۆ وەرگرتنی وەرەقەی دەنگدان ، لای خۆمیش لیستەكە لێرەیە دەبێ ئەوەی وەرەقەی وەردەگری دەنووسی دەبێ ئیمزا بكا لەپێش ناوەكەی بۆ ئەوەی دوایی تووشی مەشاكل نەبین ، بەپێی حروفی ئەبجەدی ناوەكان دەخوێنینەوە ، دەست پێدەكەین بەناوی خوا و بە ناوی گەلی كوردستان دەست پێدەكەین :

١- بەڕێز ابراهیم احمد سمۆ احمد

بەڕێز / د.یوسف محمد صادق:

بەڕێز سەرۆكی كاتیی پەرلەمان :

تكایە ناوی كاندیدەكان لەسەر تەختە سپیەكە بنووسرێ ، ناوی كاندیدەكان بۆ پۆستی سەرۆكی پەرلەمان ، جێگیری سەرۆكی پەرلەمان ، بۆ سكرتێری پەرلەمان با ناوەكانیان بنووسرێ بۆ ئەوەی هەموو ئەندامانی پەرلەمان بیبینن ، سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سورجی / سەرۆكی كاتیی پەرلەمان

ئێستا سەبورەكە دادەنێین ناوی كاندیدەكان لەسەر سەبورە دەنووسرێن ئەم برادەرانە ، سندوقەكانیش (٣) سندوقن ، سندوقەك بۆ سەرۆكی پەرلەمانە ، سندوقەك بۆ جێگرە ، سندوقەك بۆ سكرتێرە ، سێ وەرقەمان ئامادەكردووە وەرەقەیەك بۆ سەرۆكی پەرلەمان پڕدەكرێتەوە ، وەرەقەیەك بۆ جێگر ، وەرەقەیەك بۆ سكرتێری پەرلەمان ، سندوقەكان جیانە هەر سندوقەك ناوی خۆی لەسەرە ، ناوی مرەشەحەكانیش لەسەر سەبورە دەنووسین ئەوانەی كە مرەشەحن باناوی خۆیان دووبارە بكەنەوە فەرموون......

پێم باشە یەكەم جار دەنگ بدەن بۆ سەرۆكی پەرلەمان ، سەرۆكی پەرلەمان بێتە هەڵبژاردن دواتر سەبورەكە ڕەش بكرێتەوە ، لەبەر ئەوەی جێ نابێتەوە.

-بەڕێز ابوبكر عمر عبدالله سعید با بفەرمووێ وەرەقەی دەنگدان پڕبكاتەوە

-بەڕێز ادریس علی اسلام یاسین

-بەڕێز ارسلان بایز كە لێرە ئامادە نییە، بەداخەوە ئامادەنەبووە

-بەڕێز انور قادر مصطفی

-بەڕێز امنە زكری سعید

-بەڕێز ایوب عبدالله اسماعیل

-بەڕێز ئاری محمد عبدالرحیم

-بەڕێز ئاواز جەنگی برهان

فەرموو وەرقەی دەنگدان پڕبکەنەوە

بەڕێز ابوبکر عمر عبدالله

بەڕێز ادریس علی اسلام

بەڕێز ارسلان بایز اسماعیل, لە هۆڵ ئامادە نەبووە

بەڕێز انور قادر مصطفی

بەڕێز امینە زکری سعید

بەڕێز ایوب عبدالله اسماعیل

بەڕێز ئاری محمد عبدالرحیم

بەڕێز ئاواز جەنگی برهان

بەڕێزان ئەوەی وەرەقەی وەرگرتووە پڕیان کردۆتەوە, تکایە هەرکەس وەرەقەکەیان بیخەنە ناو صندوقەکەوە بۆ سەرۆک, جێگر, سکرتێر

بەڕێز ئاواز حمید حسین

بەڕێز ئایدن معروف سلیم

بەڕێز ئومێد حمە علی

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن حسن

بەڕێز ئێڤار ابراهیم حسین

بەڕێز باپیر کاملا سلیمان

بەڕێز بەهار عبدالرحمن محمد

بەڕێز بەهار محمود فتاح

بەڕێز بەیار طاهر سعید

بەڕێز برزۆ مجید عبدالله

بەڕێز بشار مشیر اسماعیل

بەڕێز بێستون فائق محمد

بەڕێز بێگەرد دلشاد شکرالله

بەڕێز تەلار لطیف محمد

بەڕێز تحسین اسماعیل احمد

بەڕێز پەروا علی حمە محمد

بەڕێز پەرێ صالح حمید

بەڕێز جعفر ابراهیم حاجی پیرۆ

بەڕێز جمال عثمان کارسول (جمال مۆرتکە)

بەڕێز جوان اسماعیل عزیز

بەڕێز جودت جرجیس لطیف

بەڕێز حەیات مجید قادر

بەڕێز حسن صالح محمد

بەڕێز حسین اسماعیل حسین

بەڕێز خلف احمد معروف

بەڕێز دەرباز عبدالله رسول

بەڕێز دڵشاد شعبان عبدالغفار

بەڕێز دلێر مصطفی حسن

بەڕێز رابوون توفیق معروف

بەڕێز رۆزا محمود عثمان

بەڕێز رێواز فائق حسین

بەڕێز زانا عبدالرحمن عبدالله

بەڕێز زۆزان صادق سعید

بەڕێز زوڵفا محمود عبدالله

بەڕێز زیاد حسین عبدالکریم

بەڕێز سالار محمود موراد، بەڕێز سەهراب میکائیل محمدامین، بەڕێز سراج احمد محمدامین، بەڕێز سرود سلیم متی ، بەڕێز سعید محمد سعید ، بەڕێز سهام عمر قادر ، بەڕێز سۆران عمر سەعید ، بەڕێز شوان احمد نعمان ، بەڕێز شوکریە سمایل مصطفی، بەڕێز شێرکۆ جەودەت، بەڕێز شێرکۆ حمە امین قادر، بەڕێز شیرین حوسنی رمضان، بەڕێز شیلان جحفر ، بەڕێز صالح بشار ، بەڕێز صالح فقێ محمد امین، بەڕێز گەشە دارا، بەڕێز گۆران ئازاد، بەڕێز ڤالا فرید ، بەڕێز ڤەمان فیصل، بەڕێز ڤیان عباس، بەڕێز عادل عزیز، بەڕێز عباس غەزالی، بەڕێز عبدالرحمن علی رضا، بەڕێز عبدالرحمن فارس، بەڕێز عبدالله محمود، بەڕێز عبدالله جاسم، بەڕێز عزت صابر، بەڕێز علی حمە صالح، بەڕێز علی علی هالۆ، بەڕێز عمر صالح، بەڕێز عمر عینایەت ، بەڕێز عمر مصطفی (شوان قەڵادزەیی)، بەڕێز غەریب مصطفی، بەڕێز فائق مصطفی ، بەڕێز فەرهاد سەنگاوی، بەڕێز فخرالدین قادر، بەڕێز فرحان جوهر، بەڕێز فرست صۆفی ، بەڕێز فیروز طە، بەڕێز قادر ئۆتمان، بەڕێز قارەمان قادر، بەڕێز کەژاڵ هادی ، بەڕێز کەنعان نجم الدین (حاجی کاروان)، بەڕێز کمال یلدا، بەڕێز لینا عزریا، بەڕێز ماجد عثمان، بەڕێز محمد سعدالدین، بەڕێز محمد صادق، بەڕێز محمد علی، بەڕێز محمود عمر،

بەڕێز محمد صادق/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

(بەڕێز: مدینە ایوب احمد، بەڕێز مەردان خدر مصطفی، بەڕێز مریم صمد عبدی، بەڕێز منی نبی نادر، بەڕێز منیرە عثمان علی)

بەڕێز محمد صادق/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

(بەڕێز: مولود مراد محی الدین، ناظم کبیر محمد، نجات محمد عبدالله، نجیبە لطیف احمد، نوری علی محمد)

بەڕێز محمد صادق/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

(بەڕێز: هەورامان حمە شریف، هیڤا حجی میرخان، وحیدە یاقو هرمز، یروانت نیسان مارکۆس، یعقوب گۆرگیس یاقو، یوسف محمد صادق)

بەڕێزان دیارە ناوی لیستەکان و پرۆسەی دەنگدان کاغەزەکە تەواو بوو، ئێستا دێین بۆ فەرزکردنی سەرۆکی پەرلەمان. داوا لەو دوو ئەندام پەرلەمانە دەکەین کە ناویان وەکو بچووکترین پەرلەمانتار کە بۆ هەژمارکردنی دەنگەکان دیاریکراوەو لێرە ئامادەن، فەرموون با صندوقی سەرۆکی پەرلەمان بکرێتەوەو دەنگەکان فەرز بکرێ.

بەڕێز: رۆژا محمود عثمان:

بەڕێز سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

(یوسف محمد صادق، یوسف محمد صادق)

(بەتاڵ، بەتاڵ)

حەوت دانە بەتاڵە، ئەوانی تریش دکتۆر یوسف.

بەڕێز محمد صادق/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

پیرۆزبایی لە کاك یوسف محمد صادق دەکەین، بۆ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان هەڵبژێردرا، پیرۆزی بێت.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق:

زۆر سوپاس.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

ئێستاش سندووقی جێگری سەرۆکی پەرلەمان فەرز دەکرێت، فەرموو کاکە سندووقەکە بێنن.

کاك شێخ لام وایە ٢ کەس غایبە لێرە، ئێوە (١١١)ـەکەتان نووسیوە، دەبێ بنووسن لە (١٠٩) کەس ئەوەندە دەنگە هاتووە.

کاك جەودەت لێرە نیە، یەك لە برادەرانی مەسیحیش لە سەفەرە لە ئەمەریکایە، لێرە نیە ئەوە دوو، ئەوەی سێ بەڕێز ارسلان بایزیش لێرە ئامادە نەبووە، ئەو لە زمنی لیستی سەوزە، دیارە وەرەقەیەکی سکرتێر چوویتە سندووقی جێگر بۆ ئاگاداری بەڕێزتان، لێرەوە ئاگاداریان کردووینە کە ئەو وەرەقەیە بۆ سکرتێر حیساب دەبێ یان بۆ جێگرەکە حیساب دەکرێتن؟، بەس ناوەکەی سکرتێر نووسراوە وەرەقەکە، دەنگدانەکە بۆ سکرتێر نووسراوە، بەڵام چوویتە دەنگ بۆ سندووقی جێگر.

دەنگدان بۆ جێگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان، (جعفر ابراهیم).

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

دیارە بەڕێز کاك جعفر ابراهیم بۆ پۆستی جێگری سەرۆکی پەرلەمان هەڵبژێردرا، پیرۆزبایی لێدەکەین، بەڕێزان ئەوە دەنگەکان لەپێش چاوتان دیارە، لە کۆی ئەو دەنگانەی کە فەرز کراوە.

بەڕێز محمد صادق سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دەنگدان بۆ سکرتێری پەرلەمانی کوردستان، فخرالدین قادر،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

..... دیارە بەڕێز فخرالدین قادر بۆ پۆستی سکرتێری پەرلەمان هەڵبژێردرا، پیرۆزبایی لێ دەکەین، داوا لەو دوو بەڕێزە دەکەین و سوپاسیان دەکەین کە هاوکاریان کردین با لەسەر جێگای خۆیان دانیشن، بەڕێزان پرۆسەی دەنگدان بۆ سەرۆك و جێگر و سکرتێری پەرلەمانی کوردستان کۆتایی پێ هات و بەم شێوەیە لە خوارەوە هەریەکە لە هەڤاڵان دەنگیان بە دەست هێناوە، یەکەم/ یوسف محمد صادق بۆ سەرۆکی پەرلەمان، ٨٤ دەنگی هێنا، بەڕێز جعفر ابراهیم بۆ جێگری سەرۆکی پەرلەمان، ٨٠ دەنگ بۆ پۆستی جێگری سەرۆکی پەرلەمان، بەڕێز فخرالدین قادر عارف بۆ سکرتێری پەرلەمان، ٧٥ دەنگ، پڕ بە دڵ پیرۆزبایی لە هەر سێ بەڕێزیان دەکەین و هیوادارین سەرکەوتوو بن، بەڵام با پەلە نەکەن بۆ وەرگرتنی جێگایان، ڕەنگە بەو ئاسانیە جێگایەکە بۆتان چۆڵ نەکەین.

بەڕێز امینە زکری:

شێخ سەرجەمی حازر بووەکان دیاری بکە.

بەڕێز محمد صادق سعید/ سەرۆکی کاتیی پەرلەمان:

لە کۆی ١١١ پەرلەمانتار ٣ کەس ئامادە نین، ئەوانەی لە زمنی فراکسیۆنی سەوزن حسابم نەکردوون، چونکە فراکسیۆنی سەوز کە ١٨ کەسن ئەوانە دەنگیان بۆ پرۆسەکە نەداوە، لەبەرئەوە، کولەن ٢٠ پەرلەمانتار لێرە

دەنگی بۆ پرۆسەی هەڵبژاردنەکە نەداوە بۆ ئاگاداری بەڕێزتان، دیارە دوو بەڕێز ئیلحاحیان کردووە هەر یەکە دوو دەقیقە مەجالیان بدەم، لەو دوو بەڕێزە زیاتر مەجال نیە بۆ هیچ کەسێك، داوای نوقتەی نیزامیمان لێ بکات.

بەڕێز عمر مصطفی (د.شوان قەڵادزەیی):

بەڕێز سەرۆکی کاتی.

بەناوی خوا گەورە و میهرەبان، بەڕێز سەرۆکی کاتی، بەهۆی دواکەوتنی هەڵبژاردنی دەستەی سەرۆکایەتی و تەجمید کردنی کاری پەرلەمان بۆ ماوەی ٢٢٠ ڕۆژ بە پێویستی دەزانین دەستەی سەرۆکایەتی و ئەو پێنج لایەنەی کە خۆیان ناو ناوە لایەنی سەرەکی و بە تایبەتیش لیستی براوەی یەکەم ئینجا دووەم و سێیەم و چوارەم و پێنجەمیش داوای لێ بوردن لە خەڵکی کوردستان و هاووڵاتیانی بکەن، کە ئەم قەیرانەیان ....

بەڕێز محمد صادق (سەرۆکی کاتیی پەرلەمان):

کاك شوان بەم شێوەیە مەجالی بەڕێزتان نادەین کە ئیستفزای پەرلەمان بکەن، پرۆسەکە لە پەرلەمان زۆر بە ئازادی و بە ڕێك و پێکی بەڕێوە چووە، ئێستا داوا لە هەر سێ بەڕێزەکەی دەستەی سەرۆکایەتی دەکەم کە بێن جێگای تایبەتی خۆیان وەربگرن، فەرموون، بەڕێزان قسەیەکی کوردەواری خۆمان هەیە دەڵێ (دەف و دۆڵەکە دڕا و ئەمنیش هیچم پێ نەبڕا) سوپاستان دەکەم.

بەڕێز یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

بەناوی خوای بەخشندە و میهرەبان.

خوشك و برایانی بەڕێزم و ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان، هاوکارانی ئازیز زۆر سوپاستان دەکەین بە ناوی دەستەی سەرۆکایەتی بۆ متمانە پێدانمان بۆ ماوەی چوار ساڵ و ئەو ئەرکە قورسە لە ئەستۆ بگرین، لەڕاستی دا هەر لە ئێستاوە دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان تەمسیلی هەموو بیروبۆچوونە جیاجیاکانی ناو پەرلەمانی کوردستان دەکات، ئەوانەی دەنگیان بە دەستەی سەرۆکایەتی داوە و نەیانداوە، بە وانەی کە نوێنەرایەتیان هەیە لە سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان و ئەوانەش کە نوێنەرایەتیان نیە، خوشك و برایانی بەڕێزم هەموومان لە هەموو لیستەکان بەڵێنی گەورەمان داوە بە خەڵك وەرن پێکەوە ئێمە وەکو دەستەی سەرۆکایەتی و ئێوە و فراکسیۆنەکان و ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان پێکەوە هاوکار بین بۆ ئەوەی بتوانین بە باشترین شێوە ئەو بەڵێنانەی کە داومانە بە خەڵکی کوردستان جێ بەجێ ی بکەین، دڵنیا بن لەوەیا دەستەی سەرۆکایەتی بەشێوەیەکی بێ لایەنانە و پشت و پەنای هەموو کارێکی پەرلەمانیەوە، هەر لێرەوە داخوازیتان لێ دەکەین کە بە زووترین کات نوێنەرەکانی خۆتان بۆ لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان دەست نیشان بکەن بە تایبەتی لیژنەی یاسایی پەرلەمانی کوردستان کە پەرلەمانی کوردستان ناتوانێ ئەرکەکانی جێ بەجێ بکات بە بێ لیژنەی یاسایی، داواتان لێ دەکەین تا ڕۆژی یەك شەممەی داهاتوو نوێنەرەکانی خۆتان بۆ لیژنەی یاسایی پەرلەمانی کوردستان دەست نیشان بکەن بە دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستانی بدەن بۆ ئەوەی لە زووترین کات لیژنەی یاسایی دروست بکەین و

دواییش هەموو لیژنەکانی تر دروست دەکەین بۆ ئەوەی ئەو ماوە دووردرێژەی کە چاوەڕێمان کرد تەعویزی بکەینەوە و کاری پەرلەمانی خۆمان دەست پێ بکەین، خوای گەورە پشتیوانی ئێمە و هەموو لایەك بێ بۆ خزمەت کردنی زیاتری خەڵکی کوردستان، دەمەوێ ئەوەشم لە بیر نەچێ زۆر زۆر دەست خۆشی لە سەرۆکی کاتیی پەرلەمانی کوردستان دەکەین، کە ئەم جەلسە دوورودرێژەی دەسپێکی دانیشتنەکانی پەرلەمانی کوردستانی بەڕێوە برد زۆر سوپاس بۆ نەفەس درێژی و پێموابێ ناوی دەچێتە مێژووی خەباتی پەرلەمانی کوردستانەوە، چونکە ڕەنگە درێژترین سەرۆکی تەمەن بێ لە پەرلەمانی کوردستان، ئەگەر هیچ شتێك نەبێ بەم شێوەیە دانیشتنی ئەمڕۆمان کۆتایی پێ دەهێنین، پێموابێ امنە خان نوقتە نیزامیەکی هەبوو، فەرموو.

بەڕێز امنە زکری:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

زۆر سوپاس سەرۆکی پەرلەمان، دەسپێکێ پیرۆزباییا هەر سێ بەڕێزێ دکەم بۆ دەستا سەرۆکاتی، داخازێ دکەم ئاخافتنێت بەڕێز شوان قەلادزەیی ژ پرۆتۆکۆلێ بهێنە سڕین، چونکی ل دەرەوەی بەرنامەی کاری بوو، زمنی پروپاگەندا هەڵبژاردنا بوو.

بەڕێز یوسف محمد صادق(سەرۆکی پەرلەمان):

کاك عبدالرحمن نوقتەی نیزامی هەبوو.

بەڕێز عبدالرحمن فارس (ابو کاروان):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من زۆر زۆر پیرۆزبایی دەکەم لە بەڕێزتان ئەو دەستەیەی کە هەڵمان بژاردووە، بە کاك فخرالدین وە کە من وەکو مونافسێکی بەڕاستی خۆم هەڵبژارد، سوپاسی زیاترم بۆ بەڕێزیەتی وەعد دەدەم لێرە هاوکار بم بە هەموو توانایەکمەوە یارمەتیان بدەم وەکو ڕەوشتێکی بەرزی پەرلەمانتاری خۆم، لێرە من خۆتان دەزانن بەڕێزان من لەم هۆڵە خۆم کاندید کرد هەمووتان لەبەرچاوم بە یەك کەس نەم وتوە من خۆم کاندید دەکەم، داواتان لێ دەکەم کە دەنگم پێ بدەن، لەبەرئەوە زانیویشمە من دەرناچم سەد لە سەد، لەبەرئەوە حەزم کرد ئەم ڕوونکردنەوەتان پێ بدەم بە کۆمەڵانی خەڵکی کوردستانیش بڵێین ئەمە ڕادەی سەربەخۆیی پەرلەمانتارانە نەك ئەوەی کە ئەوترا ئەم پەرلەمانتارانە پەرلەمانتاری زیاتر حیزبین نەك جەماوەر، زۆر سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق(سەرۆکی پەرلەمان):

زۆر سوپاس ابو کاروان سوپاس بۆ خۆ هەڵبژاردنت، سوپاس بۆ ئەو ڕوحیەتەی کە بە ڕوحێکی ریازی دەرئەنجامەکانت وەرگرتووە، لێرە کۆتایی بە دانیشتنەکەی ئەمڕۆ دێنین، انشاءالله لە هەفتەی داهاتوو دەست دەکەینەوە بە دانیشتنەکانمان، زۆر سوپاس بۆ ئێوە.

محمد صادق سعید

سەرۆکی کاتیی پەرلەمانی

کوردستان - عێراق

پەرلەمانی کوردستان - عێراق

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١)

یەك شەممە رێکەوتی ٤\٥\٢٠١٤

خولی چوارەمی هەڵبژاردن

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (١)

یەك شەممە ڕێكەوتی ٢٠١٤/٥/٤

كاتژمێر (١٢)ی پێش نیوەڕۆی ڕۆژی یەك شەممە ڕێكەوتی ٢٠١٤/٥/٤ پەرلەمانی كوردستان - عێراق بە سەرۆكایەتی یوسف محمد صادق سەرۆكی پەرلەمان و، بە ئامادەبوونی بەڕێز جعفر ابراهیم ئێمینكی جێگری سەرۆك و، بەڕێز فخرالدین قادر سكرتێری پەرلەمان, دانیشتنی ژمارە (١)ی خولی چوارەمی, ساڵی (٢٠١٤) ی خۆی بەست.

بەرنامەی كار:

بەپێی حوكمەكانی بڕگە (١)ی مادده (٢٠) لە پەیڕەوی ناوخۆی ژمارە (١)ی هەمواركراوی ساڵی ١٩٩٢ی پەرلەمانی كوردستان - عێراق, دەستەی سەرۆكایەتی پەرلەمان بڕیاری دا دانیشتنی ژمارەی (١)ی ئاسایی خولی گرێدانی دووەمی ساڵی یەكەم لە خولی چوارەمی هەڵبژاردن لە كات (١٢)ی پێش نیوەڕۆی ڕۆژی یەك شەممە ڕێكەوتی ٢٠١٤/٥/٤ دا بەم شێوەیە بێت:

١ ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆكی حكومەتی هەرێمی كوردستان بە پێی برگەی (٢) لە ماددەی (٥٦) ی یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی كوردستان ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموار كراو

٢- پێكهێنانی لیژنە هەمیشەیەكانی پەرلەمانی كوردستان بە تایبەتی لیژنەی یاسایی بە پێی ماددەكانی (٣٧) و (٣٨) و (٣٩) لە پەیرەوی ناوخۆی پەرلەمانی كوردستان

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

دانیشتنی ژمارە (١)ی خولی گرێدانی دووەم، ساڵی یەكەم، خولی هەڵبژاردنی چوارەم، ئەمڕۆ ٢٠١٤/٥/٤ كاتژمێر ١٢ نیوەڕۆ، بەڕێزان بەرنامەی كاری دانیشتنی ئەمڕۆمان بە پێی حوكمەكانی بڕگە (١) ی ماددەی (٢٠) ی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان ژمارە (١) كە هەموار كراوە، دەستەی سەرۆكایەتی پەرلەمان بڕیاری دا بەرنامەی كاری دانیشتنی ئەمڕۆمان بەم شێوەیە بێت:

١ ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆكی حكومەتی هەرێمی كوردستان بە پێی برگەی (٢) لە ماددەی (٥٦) ی یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی كوردستان ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموار كراو

٢- پێكهێنانی لیژنە هەمیشەیەكانی پەرلەمانی كوردستان بە تایبەتی لیژنەی یاسایی بە پێی ماددەكانی (٣٧) و (٣٨) و (٣٩) لە پەیرەوی ناوخۆی پەرلەمانی كوردستان

ئێستا دەرگای گفتوگۆ ئەكەینەوە لەسەر تەوەری یەكەمی دانیشتنی ئەمڕۆمان، فەرموو كاك ڕابوون.

بەڕێز ڕابوون تۆفیق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەکاتێکدا گەلەکەمان لە چەند ڕۆژی ڕابردوودا دوو هەڵبژاردنی تری گرنگی کرد، و پرۆسەی سیاسی و دیموکراسی لە کوردستان پێی نایە هەنگاوێکی ترەوە، گەلەکەمان چاوەڕوانی لە هێزە سیاسیەکان بە تایبەتی هێزە سیاسییە سەرەکییەکان ئەوەیە کە هاوکار و هاوئاهەنگ بن بۆ ئەوەی بە زووترین کات حکومەت و کابینەی داهاتوو پێك بێنن.....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

مامۆستا ڕابوون کە تۆ یاداشت ئەخوێنیتەوە، ئەزانی یاداشتەکەی تۆ ئەخەینە بەرنامەی کارەوە، تەسبیتی ئەکەین، ئێستا نوقتە نیزامی تەسبیت ئەکەین، تۆ داوای ئەوە ئەکەی یاداشتێك بخوێنیتەوە، ئەوکاتە شتێکی پەیوەندیدار بە بارودۆخێکەوە لە هەرێمی کوردستان ڕوو ئەدات، بە دڵنیاییەوە حەقی خۆیەتی تۆ وەکو ئەندامی پەرلەمانی کوردستان ماڧ ئەوەت هەیە، بەڵام ئێمە ئەیخەینە بەرنامەی کاری دانشیتنەکەی ئەمڕۆ و وتوویژی لەسەر ئەکەین، نوقتەی نیزامی تر هەبوو؟، فەرموو ئامینە خان

بەڕێز ئامینە زکری:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ل بەرنامەی کارێتدا هندەك خەلەتیێ یاسایێت هەی، ل بڕگا (٣) یێ ل ماددەی (٥٦) یێ یاسای هەڵبژارتنێ پەرلەمانێ کوردستان ژ مادده (١) ساڵی ١٩٩٢ نە ٢٠٠٥

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

بەڵێ ڕاستە، ئەوە دوایی لە تەبعەکەدا غەڵەت دروست بووە، تەبعەن ناونانی سەرۆکی حکومەت و جێگری سەرۆکی حکومەت بە پێی یاسا پەیوەندیدارە بە (٢) یاسا لە هەرێمی کوردستان، یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستانی عێراق کە هەموار کراوەتەوە ئی ساڵی ١٩٩٢ ە، یاسای دووەم، یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستانە کە ئەویش جارێکی تر هەموار کراوەتەوە، پەیوەندیدارە بەو دوو یاسایەوە، دیارە بە داخەوە من لە مسوەدەکەش کە هاتەوە دیسانەوە ڕاستم کردەوە، دیارە هەر بەو غەڵەتە ڕۆیشتووە، تێپەڕیوە، ڕاستە ئەوەی جەنابت ئەیڵێی، کاك گۆران فەرموو

بەڕێز گۆران ئازاد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە تەمەنی پەرلەمانی کوردستان لە یەکەم دانشیتنەوە دەستی پێ ئەکات، و ئیمتیازات و موباشەرەی دەست بەکاربوونی ئەندامانی پەرلەمان لە یەکەم دانیشتن دەست پێ ئەکات، و یەکەم دانیشتنی پەرلەمان لە ١١/٦ بە مەفتوحی بوو، تاکو ئەو ڕۆژەی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانمان هەڵبژارد، بەڵام ئێستا لەبەرنامەی کاری ئەمڕۆ نووسراوە دانیشتنی ژمارە یەك، ئەمە وائەکات کەتەمەنی پەرلەمانی کوردستان دەست پێ ئەکات لە یەکەم ڕۆژی دانیشتن، کە تەمەنی پەرلەمان ئێستا دەست پێ ئەکات لە ١١/٦، ئەگەر

ئێمە ئەم بەرنامە کارە بەم شێوەیە تەسبیت بکەین کەواتە ئەو حەفت مانگەی ڕۆیشتووە هەمووی، ئێمە وەکو ئەندامی پەرلەمان ئیمتیازمان وەرگرتووە، ئەندامی پەرلەمان بووین، لە تەمەنی کاری پرۆسەی سیاسی و دیموکراسی دا دەڕوات، لەو ڕۆژەوە تەمەنی پەرلەمان کەواتە بە پێی ئەم بەرنامە بێ دەست پێ ئەکات کە ئەمڕۆ دائەنیشین، ئەمەش پێچەوانەی پەیڕەوە، داواکارم ڕاست بکرێتەوە، ئەمە بکرێتە دانیشتنی ژمارە دوو.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

ئەمە دانیشتنی ژمارە یەکی خولی گرێدانی دووەمە، نەك دانیشتنی ژمارە یەکی کۆبوونەوەکانی پەرلەمان، ئەوەی جەنابت باسی ئەکەی دانیشتنی دەستپێکی پەرلەمان بوو، بەڵێ لە ٢٠١٣/١١/٦ دەستی پێ کرد، بەڵام ئەمڕۆ لەبەر ئەوەی خولێکی گرێدانمان تێپەڕاند بەهۆی ئەوەی پەرلەمان دانیشتنی ئەنجام نەدا، بەڵام بەپێی پەیڕەو ئەو خولە گرێدانەمان تێپەڕاندووە، ئێستا لە خولی گرێدانی دووەمی پەرلەمانی کوردستانین، بۆیە ئاساییە ئەمە دانیشتنی یەکەمی خولی گرێدانی دووەمە، فەرموو کاك شێرکۆ

بەڕێز شێرکۆ

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان

بەپێی ماددەی (٢٤) لە برگەی (٢) کە باس لەوە ئەکات لە دووەم دانیشتنی کۆبوونەوەی پەرلەمان و بە ڕێگەی هەڵبژاردن لیژنەیەکی کاتی بە ناوی (لیژنەی تێڕوانین لە دروستی ئەندامیەتی)........

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

کاك شێرکۆ ئەگەر ڕوخسەت بدەی کە هاتینە سەر بەندی دووەم باسی ئەو پرسە ئەکەین، فەرموو کاك سۆران

بەڕێز سۆران عمر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمەش وەکو فراکسیۆنی کۆمەڵی ئیسلامی یاداشتێکمان هەیە، داوا لە بەڕێزتان ئەکەین بیخەنە بەرنامەی کارەوە

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

یاداشتەکەتان سەبارەت بە چیە؟

بەڕێز سۆران عمر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بەو دۆخەیە کە لەشەوی ٤/٣٠ لە بەردەم مەڵبەندی کۆمەڵی ئیسلامی پەلاماری پاسەوانێکمان درا و شەهید کرا

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

باشە، داواکاری ئێوەش ڕەوایە، ئەوەش ئەخەینە بەرنامەی کارەوە، فەرموو دکتۆرە ڕێواز

بەڕێز ڕێواز فائق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان

لە ماددەی (٤٩) ی یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان ساڵی ٩٢ دا هاتووە کە پەرلەمان لە دانیشتنی یەکەمیدا وادەی دانیشتنی یەکەمی دەست نیشان ئەکات، بە مەرجێك ساڵانە لە دوو دەورە کەمتر نەبێ، ئەگەر خولێك تێپەڕیوە و ئەوە خولی دووەمە، ئەبوو بەڕێزتان لە دانیشتنی یەکەمدا خولەکانتان دیاری کردبایە، ئەگەر ڕۆشتوە کێشە نیە، بەلاّم من داوا ئەکەم لەم دانیشتنەی ئەمرۆ مەوعیدی خولەکە دیاری بکرێ، لە هەمان کاتیش داوا ئەکەم لەبەر ئەوەی وەختێکی زۆرمان لێ ڕۆیشتووە مانگی ٧ بە پشوو دانەنرێ، بەڵکو تەنها مانگی ٨

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

پەلەت نەبێ، بۆ مانگی ٧ بە دڵنیایەوە ئەوکات قسەیەکی لەسەر ئەکەین، بەلاّم سەبارەت بە قسەی یەکەمت کە باسی خولەکانی گرێدانت کرد، بەڵێ هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان ساڵی ١٩٩٢ جێگیر کراوە، بەلاّم سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان ئەو کات ئەمەی جێگیر کردووە، و خولەکانی گرێدانی دەستنیشان کردووە، بە پێی ماددەی (٥) ی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان بەم شێوەیە هاتووە

١ پەرلەمان لە ساڵێکدا دوو خول گرێ دەدات، یەکەم لە سەرەتای مانگی ئازار دەست پێ ئەکات و لە کۆتایی مانگی حوزەیران کۆتایی دێت، دووەم لە سەرەتای ئەیلول دەست پێ ئەکات و لە کۆتایی کانونی یەکەم کۆتایی دێت

٢- پاڵپشت بە بڕگەی یەك، ئەوە دەستەی سەرۆکایەتی ڕێکسختنی ماوەی گرێدانی خولی یەکەم و دووەمی ساڵی ١٩٩٢ لە ئەستۆ ئەگرێ، ئەمە وەکو هەموار کردنەوەیەکی ئەتۆی یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان وایە، بە پێی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان، کێی ترمان هەبوو؟ فەرموو کاك سالار

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە ڕاستیدا ئەو ئەحداسانەی هەفتەی ڕابردوو لە دەرەنجانی هەڵمەتەکانی هەڵبژاردن و ڕۆژی هەڵبژاردن و دواتریش ڕوویان داوە، ئێمە وەکو فراکسیۆنی یەکێتی نیشتیمانی کوردستانیش لە زۆر دەڤەر و زۆر ئاراستەدا تێبینی و یاداشتی خۆمان هەبووە، هەندێ لەو یاداشتانە بۆ ڕای گشتی ئامادە کراون، بەلاّم ئەگەر بێتو هەر فراکسیۆنێك تێڕاوانینی خۆی لەسەر حاڵەتێك یان ڕووداوێك بخاتە ڕوو، یان ئەوواتا ئەبێ دانیشتنێکی تایبەتی بۆ ئامادە بکەین، هەمووومان پێکەوە قسە لەسەر ئەو ئەحداسانە بکەین، یان ئەوواتا ئێمەش وەکو فراکسیۆنی یەکێتی نیشتیمانیی کوردستان لەسەر کۆمەڵێك جومگە کە پەیوەندی بە پێشێلکاری یاسایی و خەرقی قانونیەوە هەیە لە ڕۆژانی هەڵبژاردن و پێشووتریش ڕوویداوە قسەی خۆمان هەیە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

بەڵێ، بەڕێز کاك سالار جەنابیشتان ماڤ ئەوەتان هەیە وەکو ئەندامی پەرلەمانی کوردستان کە لەسەر هەر بابەتێك لە هەرێمی کوردستان ڕوودەدات قسە و باسی خۆتان لە ناو پەرلەمانی کوردستان ئەنجام بدەن، خەڵکی کوردستان چاوەڕێ ئەکات ئەو پرسانەی کە لە دەرەوەی پەرلەمان ڕوودەدات لە ناو پەرلەمان ڕەنگدانەوەی هەبێ، ئێوەش ماڤ ئەوەتان هەیە قسە لەسەر هەر ڕووداوێك بکەن کە لە ماوەی کۆبوونەوەکانی پەرلەمان ئەنجام ئەدرێ، بەڵام ئەندامانی تری پەرلەمان لە فراکسیۆنەکانی تریش ماڤ ئەوەیان هەیە کە قسە لەسەر بابەتەکانی ڕۆژ بکەن بەپێی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان، و دواتریش تەنانەت ئەگەر قسەیەکیش لەسەر یاداشتی ئەو دوو فراکسیۆنەی کە ئەمڕۆ یاداشتیان هەیە، ئەگەر فراکسیۆنی تریش قسەی هەبێ ئەتوانین ڕێگە بەوانیش بدەین قسەی خۆیان بکەن، فەرموو کاك ئەبو بەکر

بەڕێز ابو بکر عمر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من قسە لەسەر ماددەی (١٣) بڕگەی دووەم ئەکەم کە جاری پێشوو ئەنجامامان دا، من کە ڕۆیشتمە دەرەوە پەیامنێری ڕووداو کە هەمووومان ئەزانین نزیکە لە لایەنێکی سیاسیەوە، گلەیی ئەوەی لەمن کرد بۆچی ئێوە لە فراکسیۆنی یەکگرتووی ئیسلامی ئینقیلابتان کردووە لە کاك جەعفەر ابراهیم و دەنگتان پێ نەداوە؟ من وتم چۆن ئەزانی ئێمە دەنگمان پێ نەداوە؟ وتی کامێرای چاودێری دانراوە و وەرەقەیەکی بە دەستەوە بوو وتی ئەوە ناوەکانیشم پێیە، بەراستی ئەگەر ئەمە وابێ کارەساتە، سووکایەتی کردنە بە پەرلەمان و سومعەی پەرلەمانتار، بۆیە داوا لە بەڕێزتان ئەکەم بەدوا داچوون بۆ ئەو بابەتە بکەن، و ئەم جیهازانەش بەراستی ئەبێ دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان بەدوا داچوونی بۆ بکات، چونکە ئەگونجێ من و هاوکارانم لە پەرلەمان بە درێژایی ئەم خولە ئەندامی هەر فراکسیۆنێك لە بڕیارێکدا، لە پڕۆژە یاسایەکدا لێپرسینەوەیەکدا، پێچەوانەی ڕای فراکسیۆنەکەی هەبێ، بۆیە ئەبێ زەمانەتی نهێنی دەنگدان بپارێزرێ، سوپاس

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان:

کاك ابو بکر جەنابت و فراکسیۆنەکەشت ئەگەر هەر گومانێکتان لەوە هەیە کە چاودێری دەنگدانی نهێنی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان کرابێ، ئەتوانن بە یاداشتێك ئاراستەی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانی کورستانی بکەن بۆ ئەوەی بەشێوەیەکی ئسووڵی مامەڵەی لەگەڵ بکەین، نەك هەر ئەوە، ئەندامی پەرلەمانی کوردستان بە پێی یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان، و بەپێی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانیش کەس بۆی نیە لێپرسینەوەی لەگەڵ بکات سەبارەت بەو ڕایانەی لە ناو پەرلەمانی کوردستان دەری ئەبرێ، بۆیە ئەگەر گومانێکتان لەو بارەوە هەیە ئەتوانن بە یاداشت ئاراستەی بکەن، ئەگەر نوقتەی نیزامی نەما، بەڵێ کاك ئومێد

بەڕێز ئومێد خۆشناو:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوەی مامۆستا ابو بکر باسی کرد منیش ئەو حاڵەتەم بینی، بەڵام بەو شێوازە نا ئەوەی ئەو باسی کرد، ئەوەی من بینیم ئەو پەیامنێرەی ڕووداو ئەو قسەیەی ئەکرد نەك باسی کامێرای چاودێری بکات، بەڵکو وەکو ئەو ڕۆژنامە نووسانەی کە شوێنێکی دیاری کراویان هەیە، ئەو لەسەرەوە بوو، وەکو ڕۆژنامە نووسێك و ڕەنگەکانیش وازیح بوون، ڕەنگەکان دیار بوو کە دەنگ بە سەرۆکی پەرلەمان و جێگری سەرۆکی پەرلەمان و سکرتێری پەرلەمان ئەدرێ، ئەو لەسەرەوە بینی بووی و هەستی پێ کردبوو کامە لە ئەندامانی پەرلەمان دەنگیان بە کێ داوە و بە کێ نەداوە، بۆیە کامێرای چاودێری باسی لێ نەکرایە، تەنیا ڕۆژنامە نووسێکە و دیقەتی دایە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان:

ڕۆژنامە نووسان ڕێیان پێ ئەدرێ لە دانیشتنی پەرلەمانی کوردستان بەشداری بکەن، هەروەکو ئەوەی هاوولاتیانی کوردستانیش بە ڕەزامەندی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان مافی ئەوەیان هەیە چاودێری دانیشتنەکانی پەرلەمان بکەن، بەلام ڕۆژنامە نووسان مافی ئەوەیان نیە نهێنی دەنگدانی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان ئاشکرا بکەن، بۆیە داوا لە ڕۆژنامە نووسانی بەڕێزیش ئەکەین پابەند بن بە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان، بە یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان لەو کاتانەی کە ئامادەی دانیشتنەکانی پەرلەمانی کوردستان ئەبن، فەرموو کاك فەرحان

بەڕێز فەرحان جوهر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

قسەی ڕۆژنامە نووسێك ناکرێتە بالگە بۆ لەکەدار کردنی.........

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

کاك فەرحان بەیارمەتی خۆت ئەندامێکی فراکسیۆنەکەی تۆ قسەی لەسەر ئەوە کرد، تکایە نوقتە نیزامیەکەی خۆی باس کرد، ئەگەر شتێکی تازەت هەیە باسی بکەی، ئەگەرنا با بچینە سەر بەرنامەی کاری پەرلەمان، سوپاس بۆ جەنابت، فەرموو کاك شوان

بەڕێز عمر مصطفی (د. شوان قەڵادزەیی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمەش یاداشتێکمان هەیە سەبارەت بە ڕووداوەکەی ٢٠١٤/١/٣٠، دووەمیش ئەو پەیامنێرەی ڕووداو هەمان شێوەشی بە ئێمە وت، کاتێ وتی من ئەزانم تۆ دەنگت بە دەستەی سەرۆکایەتی نەداوە، وتم چۆن ئەزانی؟ وتی ئێمە چاودێری تایبەتیمان کردووی، ئەگەر پێویست ئەکات ئەتوانین ناویشی بهێنین.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

کاك شوان وابزانم باسمان کرد، ئەو بابەتانەی کەباس ئەکرێ ڕەنگە پێویست بە دووبارە بوونەوە نەکات، سوپاس، فەرموو

بەڕێز بەهار عبدالرحمن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من دوای کۆبوونەوەی پەلەمان بە چەند کاتژمێرێك پەیامنێری کەناڵی ڕووداو تەلەفۆنی بۆ کردم، ڕەقەمەکەی نەناسراو بوو، وتی دەنگت نەداوە بە مامۆستا جعفر

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

باسمان کرد ئەو مەوزوعە، کاك باپیر فەرموو.

بەڕێز باپیر کاملا:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو باس و خواسانەی کە باس ئەکرێن کۆمەڵێك باس هاتن لەلایەن کۆمەڵێك پەرلەمانتار کە پێچەوانەی بەرنامەی کارە، لەبەر ئەوەی لە بەرنامەی کار نیە، جەنابیشت دەرگایەکت کردەوە کە زیاتر کۆبوونەوەکە بەرفراوانتر بکەی، بۆیە دەبێ بەرنامەی کار باس بکرێ، ئەکرێ جەلسەیەکی تایبەت دابنرێ بۆ هەر شتێکی نەخوازارو یان هەر شتێکی ئیستیسنائی، سوپاس

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان:

کاك باپیر بە پێی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان ئەندامی پەرلەمان بۆی هەیە سەبارەت بەو ڕووداوانەی کە ڕوودەدەن قسە بکەن، و پێم وابێ خولێکی کارکردنی تازە لە هەرێمی کوردستان هاتۆتە کایەوە، بۆ ئەوەی خەڵکی کوردستان بزانێ ئەم پەرلەمانە گرنگی بەو ڕووداوانە ئەدات کە لە دەروەی پەرلەمان ڕووئەدەن و بەسەر خەڵکی کوردستان دێن، پێویستە پەرلەمانی کوردستان دەرگا بکاتەوە بۆ ئەندامانی پەرلەمان گفتوگۆ لەسەر ئەو بابەتانە بکەن، ئەگەر بە شێوەیەکی ئسولی بێ، پێم وابێ ئیتر نوقتە نیزامی کۆتایی پێهات، دەست ئەکەین بۆ خوێندنەوەی بەرنامەی کار، دوو یاداشتمان هەیە، ئەیخەینە بەرنامەی کار، بەلام ئێستا بەندی یەکەمی بەرنامەی کاری پەرلەمان کوردستان ئەخوێنینەوە، بەندی یەکەمی بەرنامەی کاری پەرلەمانی کوردستان، تەوەری یەکەمی بەرنامەی کاری ئەمڕۆمان بریتیە لە (ناونای سەرۆك و جێگری سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان بەپێی بڕگەی (٢) لە ماددەی (٥٦) ی یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان، ژمارە (١) ی ساڵی ١٩٩٢، و هەروەها بە پێی یاسای دەستەی سەرۆکایەتی هەرێمی کورستانی ساڵی ٢٠٠٥، ئێستا دەرگای گفتوگۆ ئەکەینەوە سەبارەت بەم پرسە، بەڵێ کاك فرسەت.

بەڕێز د.فرسەت صۆفی علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان:

بـــەپێی مـــاددەی (٣٧) لـــە پـــەیڕەوی نـــاوخۆی پەرلـــەمانی کوردســـتان ، دەڵـــێ لیژنـــە بەردەوامـــەکانی لـــە یەکـــەمین خـــولی گرێـــدراو لـــەدوای هەڵبـــژاردنی پەرلـــەمان پێکدەهێندرێن ، کەواتە بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ.....

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان :

کاك فرسەت قسەت لەسەر ئەم بەندە هەیە؟ باناوەکان بنووسین تکایە ...

بەڕێز د. فرسەت صۆفی علی

نـــا قـــسەم لەســـەری نییـــە ، نوقتـــەی نیزامیـــە ؟ کەواتـــە پێموایـــە بـــەپێی پـــەیڕەوی نـــاوخۆ وا باشـــترە ، چـــونکە ئێـــستا یەکـــەم جەلـــسەیە دوای هەڵبـــژاردنی دەســـتەی ســـەرۆکایەتی گفتوگـــۆ لەســـەر لیژنـــەکان بکـــەین ئینجـــا خـــاڵی دووەم بکەینـــە قـــسەکردن لەســـەر (تـــسمیە) ، واتـــە پـــاش و پێـــشیەك لەبەنـــدی یەکـــەم و دووەم بکـــەین ، ئەگـــەر ســـەیری مـــاددەی (٣٧) بکـــەی لـــە پـــەیڕەوی نـــاوخۆ وازحـــە پـــاش هەڵبـــژاردن ڕاســـتەوخۆ قـــسەکردنە لەســـەر لیژنـــەکان ، بـــۆ ئـــەوەی بـــە سەلـــسی پـــەیڕەوی نـــاوەخۆ جێبـــەجێ بکـــەین داوادەکـــەم بڕگـــەی دووەم بخرێتـــە پـــێش بڕگـــەی یەکـــەم ، بڕگـــەی یەکـــەم دوابخرێـــت بـــۆ بڕگـــەی کۆتـــایی ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان :

باشـــە ناوەکـــان دەنووســـین ، تەبعـــەن ناونـــانی ســـەرۆکی حکومـــەت و جێگرەکـــەی بـــەپێی ئـــەو دوو یاســـایەی باسمـــان کـــرد هـــیچ پەیوەنـــدی بـــە لیژنـــەکانی پەرلـــەمانی کوردســـتانەوە نیـــە ، بۆیـــە ئـــەکرێ هاوئاهـــەنگ بـــین پێکـــەوە ، بـــەڵام دەرگـــای گفتوگـــۆ بـــۆ ئەنـــدامانی پەرلـــەمانی کوردســـتان دەکەینـــەوە بـــەڕێز ســـکرتێری پەرلـــەمان نـــاوی ئـــەو ئەندامانـــەی کـــە ئەیانـــەوێ قـــسە بکـــەن بنووســـێ بۆئـــەوەی بـــەپێی ڕیزبەنـــد ناوەکانیـــان بخوێنینـــەوە گفتوگۆی بکەن ، فەرموو کاك گۆران.

بەڕێز/ گۆران ئازاد محمد

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان:

منـــیش بەپێویـــستی دەزانم بەرنامـــەی کارەکـــە ئـــاڵوگۆڕ لـــە نێـــوان بڕگـــەی (١) بڕگـــەی (٢) دا بکـــرێ ، مەســـەلەی تەسمیـــەی حکومـــەت بکرێتـــە دواتـــر لەبـــەر ســـەبەبی یەکـــەم ئـــەو ســـەبەبەی قانونیـــەی کـــە بـــرای بـــەڕێزم دکتـــۆر فرســـەت گـــوتی وە پەرلـــەمان مومارەســـەکردنی ســـەلاحیەت و دەســـەلاتەکانی خـــۆی دائیمـــەن دوای دروســـتکردنی

لیژنەکانـــە ، دواتـــر دەســـت دەکـــا بـــە ئـــەرك و واجباتـــەکانی خـــۆی ، لەبـــەر ئـــەوە بـــە پێویستی دەزانم کەوا بڕگەی (٢) ببتە بڕگەی (١) ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان :

فەرموو مامۆستا مەڕوان.

بەڕێز حسین اسماعیل(مەڕوان گەلاڵی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان:

ئـــەو فەقـــەرەی تەسمیـــەی ســـەرۆکی وەزیـــران پێـــچەوانەی قـــانونی ریئاســـەی ئیقلیمـــە ، لەبـــەر ئـــەوەی دەبـــێ ســـەرۆك و جێگیرەکـــەی پێکـــەوە تەسمیـــە بکـــرێتن ، پێـــشنیار دەکـــەم یـــان تەعـــدیلی ئـــەو فەقەرەیـــەیی بکـــرێتن کـــە پێـــشتر بـــەس تەسمیـــەی ســـەرۆك بـــووە نائیبەکـــەی لەگـــەڵ دانیـــە یـــان ئەوەتـــە چـــاوەڕوان بکـــەین تـــاوەکو لەگـــەڵ برادەرانـــی یـــەکێتی نیـــشتمانی کوردســـتان ، پـــارتی دیمـــوکراتی کوردســـتان دەگاتـــە نەتیجـــەو وە نـــاوی جێگیرەکـــە دەهێنن ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان :

فەرموو کاك مولود.

بەڕێز/مولود مراد محی الدین

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان:

ئەمـــەی کـــە لێـــرە هـــاتووە تـــەواو جووتـــە لەگـــەڵ یاســـا ، ناونـــانی ســـەرۆك و جێگـــری ســـەرۆکی حکومـــەت تـــەواوە هـــیچ کێـــشەیەکی نییـــە ، یاســـاکەش هـــەر وا ئـــەڵێ ، بـــەلاَم کێـــشە ئەوەیـــە ئایـــا لـــە رووی سیاســـییەوە ئێـــستا کـــە هـــەردوو ناوەکـــە ئامـــادەن بـــۆ ئـــەوەی کـــە بێنـــە بـــەردەم یـــاخود ئێمـــە دەنگیـــان پـــێ بـــدەین ، حەتمـــەن ئـــەبێ بڵـــێین نـــەخێر ڕێکـــەوتن لـــە پێـــشەوە ئـــەبێ ، کێـــشەکە یـــەعنی بەشـــێکی سیاســـییە ، بەشـــەکەی تـــری ئەگـــەر باســـی یاســـا ئەکـــەین وە ئـــەڵێین تـــەنها ســـەرۆکی حکومـــەت ئامادەیـــە کەواتـــە دەبـــێ تەعـــدیلی پڕۆژەمـــان هـــەبێ بـــۆ تەعـــدیلی یاســـاکە لـــە هـــەردوو حاڵەتەکـــە ، ئێـــستا حـــاڵی حـــازر هـــەم لـــە رووی سیاســـییەکەی نـــاکرێ، هـــەم لـــە رووی یاسایەکەشـــی ، بـــەلاَم ئەمـــەی ئێـــرە جووتـــە لەگـــەڵ مادەکـــە کێـــشەیەکی یاســـایی لێـــرەدا نییـــە ، کێـــشەی یاســـایی لەوەدایـــە ئەگـــەر ئێمـــە تـــەنها ســـــەرۆکی حکومـــــەت تەسمیـــــە ئەکـــــەین کەواتـــــە ئـــــەبێ یاســـــاکە بگـــــۆڕین ، ئەگـــــەر هەردووکیـــشیانە کەواتـــە ئـــەبێ ڕێکـــەوتنی سیاســـی بکرێـــت ، لـــە هـــەردوو حاڵەتەکـــە پێویـــستیمان بەوەیـــە کـــە ئـــەم بڕگـــەی یەکـــە بـــچێتە بڕگـــەی دووهـــەم ، بـــەلاَم قـــسە لەوەیـــە کـــە ئایـــا ئێمـــە ئـــەتوانین لەمـــە زیـــاتر ئـــەم مەوزوعانـــە دوابخـــەین؟ ئایـــا پەرلـــەمان ڕۆڵـــی چـــیە؟ لـــەوەی کـــە هەوڵـــدەین هەرچـــی زووتـــرە پێکهـــاتنی سیاســـی پێـــك بێـــت یـــاخود پـــڕۆژە

ئامادەبکــەین بــۆ تەعــدیل کردنـــی قانونەکــە، لەبـــەر ئـــەو هۆیـــە ئـــەمنیش پـــێم وایـــە کـــە شـــوێنەکە ئـــاڵوگۆڕ بکـــرێ ، پێکهێنـــانی لیژنـــە هەمیـــشەیەکان (ئەوەلییـــەکان) ئـــەویش گفتوگۆیـــەکی زۆری ئـــەوێ لـــەنێوان ســـەرۆکی فراکـــسیۆنەکاندا ، ئـــاڵوگۆڕی پـــێ بکـــرێ ئـــەو بێتـــە خـــوارە و ئـــەو ببرێتـــە ســـەرەوە ، بـــەلآم ئـــەو بـــەو مانایـــە نییـــە کـــە ئـــەم ئـــاڵوگۆڕ کردنـــە ببێتـــە مایـــەی دواخـــستنێکی وەهـــا کـــە هـــەم حکومـــەت ئەوەنـــدە دوابکـــەوێت دووبـــارە وەك فلیمەکەی پەرلەمانمان لێ بەسەر بێت ، سوپاستان دەکەم.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان :

فەرموو دکتۆر فرسەت.

بەڕێز د. فرسەت صۆفی علی

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا ڕێگا دەدەن گفتوگۆ بکەین لەسەر لێژنەکان؟

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان :

نەخێر ، ئێستا جارێ لەسەر تەوەری یەکەم قسە ئەکەین (تەسمیە)...

بەڕێز/د.فرسەت صۆفی علی

یەعنی ئاڵوگۆڕتان نەکرد، هەر وەکو خۆی مایەوە...

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان :

جـــارێ هێـــشتا دەرگـــای گفتوگـــۆ والآیـــە ، دوایـــی ئەیخەینـــە دەنگدانـــەوە ، ئـــەو پێـــشنیارە ئەخەینـــە دەنگدانـــەوە کـــە ئـــاڵوگۆڕ بکـــرێ ، جـــەنابت ئێـــستا قـــسەت هەیـــە لەســـەر ئـــەم تەوەرە ، دوایێ قسەکانی خۆت کرد پێشتر...

بەڕێز/د.فرسەت صۆفی علی:

بەڵێ هەر ئەوەیە ، وامزانی ئێستا دەچینە ناو گفتوگۆ لەسەر لیژنەکان.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان :

فەرموو کاك سالار

بەڕێز/ سالار محمود مراد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان

لـــە ڕاســـتیا لام وایـــە لـــەرووی واقیعیـــەوە گرنگـــە بڕگـــەی یەکـــەم دوابخـــرێ ، بڕگـــەی دووەم پـــێش بخـــرێ ، پـــێش خـــستنی بڕگـــەی دووەم ئەکاتـــە ئـــەوەی پەرلـــەمانتاران بـــچنە ســـەر مەســـاری پیـــشەی خۆیـــان ، ئـــەم یاداشـــت و بابەتـــەی کـــە ئێـــستاکە فراکـــسیۆنەکان ئامـــاژەی پێئەکـــەن کـــە بیهێننـــە نـــاو هـــۆڵی پەرلـــەمان ئـــەو کاتـــە هـــەم ســـەرۆکایەتی کـــەمتر

سـەرقاڵدەكەین بـە ئیـشی تـرەوە ، ئـەو كاتـە لیژنـەكان دێتـە پـێش بـۆ نموونـە ئـەو ئەحداسـە ناوخۆیانـەی ڕووئـەدەن ئەگـەر ئێمـە ئـەمڕۆ مۆفـەق بـین لـەوەی لیژنـەی یاسـایی و لیژنـەی نـاوخۆش ئیقـرار بكـەین ئـەو كاتـە لیژنـەی نـاوخۆ ئـەتوانێ بـەدوای هـەموو ئـەو كێـشانەوە بـڕوات ، قـوەتی پەرلـەمان ، شـەرعیەتی پەرلـەمان ، قـوەتی قـانونی پەرلـەمانی لەگـەڵ بـێ بـۆ ئـەوەی تـەدەخول لەدەسـەڵاتەكانی تـریش لەڕێگـەی پەرلەمانـەوە ڕوونـەدا ، ڕاسـتە لـەدەرەوە خروقـات ئـەبێ بـەڵام پەرلـەمان ئـەبێ لـە ڕێوشـوێنی قـانونی خـۆی پەلـە بكـا ، بۆیـە برگـەی دووەم بـە گـرنگ تـر ئـەزانم لـە برگـەی یەكـەم ، برگـەی یەكـەمیش ئاماژەیـەك بـێ بـۆ لایەنـە پەیوەنـدی دارەكـان كـە پەیوەسـتن بـە برگـەی یەكەمـەوە كەپەلـە بكـەن لـە پێكهـاتن بۆئـەوەی ئەمـە چـی تـر دوانەكـەوێت ، چونكە حكومەتیش ئەهمیەتی خۆی هەیە ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆكی پەرلەمان :

فەرمووو كاك ئەبو كاروان.

بەڕێز/ عبدالرحمن فارس عبدالرحمن

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان:

مـن لەگـەڵ ئـەو ڕایـەم ، بەڕاسـتی بـەپێی پـەیڕەوی نـاوەخۆ ئاسـاییە سـەرۆك و جێگـر تەسمیـە بكـرێ یـەعنی پـێش دەسـت نیـشانكردنی لیژنـەكان بـێ ، بـەڵام لەبـەر ئـەوەی ئـەو ڕێكەوتنـە نـەكراوە ئێـستا نـاكرێ تـەنها سـەرۆكی حكومـەت تەسمیـە بكـرێ بـێ جێگرەكـەی بۆیـە منـیش لەگـەڵ ئـەوەم دوابخـرێ ، بـەڵام هیـوادارم ئـەو دواكەوتنـە وەكـو دواكەوتنی هەڵبژاردنی دەستەی سەرۆكایەتی نەبێت ، زۆر سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆكی پەرلەمان :

فەرمووو كاك شوان.

بەڕێز/ شوان احمد نعمان

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان:

ئەگـەر بكـرێ بـۆ ئـەوەی ئـەو سـیمایەی كـە بـە حكومەتـەكانی پێـشوو دیـار بـوو كـە دوو ئیـدارەیی بـوو ، لەبەرنامـەی كـاریش دابـووە كـە تەسمیـەی سـەرۆكی حكومـەتی كوردسـتان بكـرێ ئـەمڕۆ پـێم باشـە ئەمـە ئـەنجام بـدرێت ، جێگـر دوابخرێـت بـۆ كـاتێكی تـر، بـەڵام كاتەكـەی دیـاریكراو بێـت ، نـەوەكو وەكـو ئـەوەی ١١/٦ بـەكراوەیی بەوشـێوەیە بمێنێتـەوە ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆكی پەرلەمان :

فەرمووو دكتۆر شێركۆ.

بەڕێز د. شێرکۆجودة مصطفی :

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان:

لە ڕاستیا واقیعی سیاسی کوردستان وایە کە پێویستی بە سازانە ، پێموابێ خۆشمان لە یەکەم دانیشتنا خۆتان ئاگادارن کە لە ١١/٦ ئەوە بوو کە وتیان با سازان بێت ، بۆیە من داواکارم ئەگەر بکرێت مۆڵەتی یەك حەفتە بدرێ بە هەردوو لایەنی پارتی دیموکراتی کوردستان و یەکێتی نیشتمانی کوردستان بۆ وەی بتوانن لەڕاستیا لە ماوەی ئەو حەفتەیە لایەنی کەم لەسەر ئەو دوو ناوە ڕێك بکەون ، ناوێکیان دیارە هەمووومان دەزانین پێویست ناکا خۆمانی لێ بشارینەوە ناوێکیان دیارە ، ناوی دووەمیان داوا لە برادەرانی یەکێتی نیشتمانی کوردستان دەکەم لەماوەی حەفتەیەکدا یەکلای کاتەوەو بۆی بێتە ناو پەرلەمانەوە ڕاسپێر درێن بۆ پێکهێنانی کابینە ، چونکە لە ڕاستیا ناکرێ هەمان دۆخی ئەوەی پێشوو دووبارە بێتەوە ، بۆیە ئەگەر ئێستا دەستکرێ بە لیژنەکان بە بڕوای منیش ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان :

کاك عبدالله نوقتەی نیزامیت هەبوو ، فەرموو.

بەڕێز/ عبدالله جاسم رجب

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان:

بەرنامەی کار ڕوونە بە بۆچوونی من ئەو لیستانەی کە جێگر و سەرۆك پێکدەهێنن ئەبێ حجەکی قانونی ڕوونکەنەوە خۆیان تائێستا گوێمان لەوان نەبووە بۆئەوەی ئێمە قسەی لە سەر بکەین ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان :

کاك عبدالرحمن نوقتەی نیزامی فەرموو.

بەڕێز/ عبدالرحمن علی رضا

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان:

ببووورە، من پێشنیارێکم بۆ جەنابتان هەیە ، برادەرێك لێرە هەڵدەستێت ئەندامی پەرلەمانە قسەکان دەچێتە پڕۆتۆکۆڵەوە بۆیە پێویستە هەر ئەندام پەرلەمانێکی بەڕێز هەڵدەستێت قسەیەك دەکا ناوی سییانی خۆی بڵێ یاخود لانی کەم ناوی خۆی بڵێ چونکە ئەمە تۆمار دەکرێ لە پڕۆتۆکۆڵا ، ناکرێ پەرلەمانتار هەڵدەستێت قسە ئەکات و ناوی نەوترێت ، ئەو کەسەی قسە ئەکات ئەبێ خاوەنی قسەی خۆی بێت لە دوا ڕۆژدا ، بەلام کە ناو نەوترا لە ڕاستیا ئەوە کێشە دروست ئەکا ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان :

کـــاك عبـــدالرحمن برادەرانـــی پرۆتۆکـــۆڵ خۆیـــان ناوەکـــان تەســـبیت ئەکـــەن ، بـــەلاّم تکاتـــان لێدەکـــەم نـــاوی خۆتـــان بڵـــێن بـــۆ ئـــەوەی هـــەم وەکـــو تـــەعاروفێکی ســـەرەتایش بێـــت ئەنـــدامانی پەرلـــەمان یـــەکتر بناســـین ، بۆیـــە ئەگـــەر نـــاوی خۆتـــان بڵـــێن زۆر باشـــترە .

بەڕێز کاك عمر فەرموو.

بەڕێز/ عمر عینایەت حمه سعید

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان:

پـــێم باشـــە بەرنامـــەی کارەکـــە نـــەگۆڕێ هەرچـــەندە لـــە ڕووی بەڕاســـتی سیاســـییەوە باشـــترە کـــە برادەرانـــی یـــەکێتی بەشـــدار بـــن و نوێنـــەریان هـــەبێ ، بـــەلاّم خۆتـــان ئـــەزانن ئێمـــە وەکـــو ئەنـــداماتی پەرلـــەمان لـــە ژێـــر فـــشاری خەڵکـــداین ، ماوەیـــەکی زیـــاتر لـــە شـــەش مانگـــە خـــەڵك چـــاوەڕێی ئێمەیـــە کـــە حکومـــەت پێـــك بهێـــنین، کۆبوونـــەوەی پەرلـــەمانیش ناکاتـــە ئـــەوەی کـــە ئێمـــە حکومـــەتمان پێـــك هێنـــاوە ، یـــا کەســـێکمان ڕاســـپاردووە بـــۆ ئـــەوەی حکومـــەت پێکبهێنـــێ لەبـــەر ئـــەوە مـــن داوادەکـــەم ئەگـــەر بـــە نیـــازن ئـــاڵوگۆڕ بـــە برگـــەکان بکرێـــت ، یـــەعنی یـــەك بخرێتـــە شـــوێن دوو ، دوو بخرێتـــە شـــوێن یـــەك ، ئـــەبێ ئەنـــدامانی پەرلـــەمان دەنگـــی لەســـەر بـــدەن و ڕەزامەنـــدی هـــەبێ مـــن پـــێم باشـــە دوانـــەخرێت ، تەسمیـــەی ئـــەو بـــەڕێزە بکرێـــت کـــە حکومـــەت پێـــك ئـــەهێنێ ئەگـــەر جێگرەکەشـــی ئـــەوە نـــەبێ تەعـــدیلی یاســـاکە بکرێـــت ، بـــەلاّم باشـــترە کـــە برادەرانـــی یـــەکێتیش بهاتبانایـــە لێـــرە یـــەعنی ئیـــستا حازربوونایـــەو نوێنەرەکەشـــیان حازربوایـــە ، بەنـــسبەتی ئـــەوەی کـــە ئـــەڵێن کێـــشە هەیـــە لـــە دەرەوەو لیژنـــەکان پێـــك بێـــت مـــن وای بـــە بـــاش ئـــەزانم لیژنەیـــەکی تایبـــەت پێـــك بێـــت چـــونکە پێکهێنـــانی ئـــەو لیژنانـــە کـــاتی زۆر ئـــەوێ ، مـــن تەکیـــدم لـــەوەی ئـــەمڕۆ نـــاتوانین ئـــەو لیژنانـــە پێکبهێـــنین بـــە ئاســـانی لیژنەیـــەکی تایبـــەت بـــەو ئەحداســـانە پێـــك بێـــت بۆئـــەوەی لێکۆڵینـــەوە لـــەو ئەحداســـانەی کـــە ڕوویـــداوە بکرێـــت ئـــەوەی ئەحداســـی برادەرانـــی کۆمـــەڵ ، ئـــەوەی لـــە ســـلێمانی ڕوویـــداوە وام پـــێ باشـــە بـــە لیژنەیـــەکی تایبـــەت بێ نەخرێتە ئەستۆی لیژنەی یاسایی ، زۆر سوپاستان ئەکەم.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان :

فەرموو دکتۆرە بەهار.

بەڕێز/ د. بەهار محمود فتاح

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان:

پـــێم خۆشـــە ســـەبارەت بـــە هـــەردوو تەوەرەکـــەی بەرنامـــەی کـــار قـــسەبکەم ، ســـەبارەت بـــەوەی کـــە هاوڕێیـــانی بـــەڕێزم کـــاك گـــۆران ئـــازاد و کـــاك فرســـەت وتیـــان کـــە ئەمـــە بـــۆ

ئـــەوەی پـــەیڕەوی نـــاوخۆ بەشـــێوەیەکی بـــاش جێبـــەجێ بکـــەین باشـــتر وایـــە ئـــاڵوگۆڕ بـــە بەرنامـــەی کارەکـــە بکـــرێ ، مـــن پێموایـــە هـــیچ لادانێـــك نییـــە لـــە جێبـــەجێکردنی پـــەیڕەوی نـــاوخۆ ئەگـــەر بێـــت و ئـــاڵوگۆڕیش نـــەکرێ ، چـــونکە لیژنـــە بەردەوامـــەکان ڕاســـتە ئـــەڵێ لـــە خـــولی گرێدانـــە ، بـــەڵام هـــیچ دەقێکـــی یاســـایی نیـــە کـــە بڵـــێ پـــێش ئـــەوەی تەسمیـــەی ســـەرۆکی حکومـــەت و جێگـــری ســـەرۆکی حکومـــەت بکـــەی پێویـــستە لیژنـــەکان پێکبێنـــی ، ســـەبارەت بـــە بڕگـــەی دووەمـــیش ســـەبارەت ئـــەوەی کـــە ئیمـــڕۆ ئێمـــە ناونـــان بـــۆ ســـەرۆکی حکومـــەت و جێگرەکـــەی بکـــەین لـــەرووی یاســـاییەوە ئەگـــەر بێـــت و ئێمـــە ئیمـــڕۆ ناونـــان بـــۆ ســـەرۆکی حکومـــەت بکـــەین ، جێگرەکـــەی بخرێتـــە کـــاتێکی تـــر هـــیچ ڕێگرەکـــی یاســـایی نییـــە ، چـــونکە لەبڕگـــەی دوانزەیـــەم لـــە مـــاددەی (١٠)ەم لـــە یاســـای ســـەرۆکایەتی هـــەرێما ئـــەڵێ (لـــە دوای دەســـت نیـــشانکردنیان لـــە لایـــەن پەرلەمانـــەوە) بـــێ ئـــەوەی بڵـــێ کـــە ئـــەبێ لەیـــەك جەلـــسەیا دەســـت نیـــشان بکـــرێن ، بـــەڵام ئێمـــە ئەگـــەر نـــەشمان کـــرد مـــونتیج نـــابێ لەبـــەر ئـــەوەی کـــە لـــە ڕاســـپاردنەکەیان ناویـــان بەیەکـــەوە هـــاتووە ، بۆیـــە مـــن پـــێم باشـــە کـــە وەکـــو حـــەلێك بـــۆ ئـــەم حاڵەتـــەی ئێـــستاو وەکـــو یـــەکێکیش لـــە هـــەنگاوەکانی نەهێـــشتنی ســـیمای دوو ئیدارەیی ئەو یاسایە تەعدیل بکرێت ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان :

فەرموو کاك انور نوقتەی نیزامیت هەبوو؟

بەڕێز/ انور قادر مصطفی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان:

مـــن لەســـەر ئـــەوە قـــسەدەکەم ئـــەوەی کـــاك ســـالار باســـی کـــرد باســـی یاداشـــت دەکـــات و بـــۆ لیژنـــەکان کـــە دوا بخرێـــت ، حەزدەکـــەم دکتـــۆر یوســـف مـــەجالم بـــدەی ، ئـــەوەی کـــە ئـــەو باســـی دەکـــا کـــە پەیوەنـــدی بـــە ئەلبیـــسەکەوە هـــەبوو هـــەموومان دەزانـــین ئـــەو خروقـــات و ئـــەو ئیهانـــەی بـــە خـــەڵك کـــراوە ئـــەوە دادگـــا هەیـــە خۆیـــان لـــە تەلەفزیۆنەکانـــەوە پێـــشانیان دواوە بـــا بـــچن دادگـــا کـــاری خـــۆی بکـــا ، دەنـــا ئـــەوە جۆریکـــە لـــە سیاســـەتی چەواشـــەکاری گەوجاندن ، زۆر سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان :

کـــاك انـــور ئێـــستا لەتـــەوەری یەکـــەمی بەرنامـــەی کـــاری دانیـــشتنی پەرلـــەمانین ، بـــاس لـــە ناونـــانی ســـەرۆك و جێگـــری ســـەرۆکی حکومـــەت ئەکـــەین ئەگـــەر قـــسەیەکت لەســـەر ئەمـــە هـــەبێ ئـــەتوانی نـــاوی خـــۆت بنووســـی ، بـــەڵام ئێـــستا ئـــەوە دوایـــی بـــۆ کـــاتێکی تـــر ، نوقتـــەی نیزامی کاك ئاری فەرموو.

بەڕێز/ ئاری محمد عبدالرحیم (ئاری هەرسین)

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوەنــدەی مــن بــزانم خیتــابی ئەنــدام پەرلــەمان ڕاســتەوخۆ بــۆ بــەڕێز ســەرۆکی پەرلــەمان ئــەبێت نــەك ناوهێنــانی یــەکتری ، وەڵام دانــەوەی یــەکتری ، تکایــە بــا ئەمــە نــەبێ بــە کەلتوور جەنابت هەر لە ئێستاوە کۆنترۆڵی ئەوە بکە ، زۆر سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان :

ئەوە کۆنترۆڵمان کرد ، فەرموو کاك گۆران.

بەڕێز/ گۆران ئازاد محمد

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان:

یەکــەم شــت بــەپێی پــەیڕەوی نــاوخۆ لەســەر هــەر پرســێك ئەنــدامان نــاو دەنووســن ، ئەمــە خاڵێکــە بــۆ ســەرۆکایەتی بــاش نیــە ، دوای ئــەوەی نــاوی ئەنــدامان تــەواو بــوو دەرگــای گفتوگــۆ دادەخــرێ ، ئێمــە ئەگــەر بمانــەوێ بــە بــەردەوام قــسەبکەین ئەمــە گرفتێــك دەبــێ بــۆ خــودی ســەرۆکایەتی ، خــودی ئــەم پەرلەمانــە عەتــەڵ دەبــێ ، لەبــەر ئــەوە تکایــە لەســەر هــەر پرســێك کــە دەرگــای گفتوگــۆ کــراوە ئەنــدامان دەســت بــەرز دەکەنــەوە ســکرتێری پەرلــەمان نــاو دەنووســێ نــاو دەخوێندرێتــەوە دوای ئــەوە ئەنــدامی پەرلــەمان نــاتوانێ موداخەلــە بکــا ئەمــە یــەك ، دوو بــەپێی پــەیڕەوی نــاوخۆ ئەنــدامی پەرلــەمان ئــازادە لــەم هۆڵــە قــسە دەکــا ، ئــەم ئەنــدام پەرلەمانانــە ئەتــەکێتی ئەنــدام پەرلــەمان ئــەوە نیــە جــوابی ئەنــدامی پەرلــەمان بداتــەوە ، یەکــەمیان نــاوی هێنــاین ، قــسەمان نــەکرد ، دووەمیــشی هاتــە ســەرێ تکایــە کــۆنترۆڵی ئەنــدامان بکــەن ، ئێمــە ڕەئیــەکی قــانونی خۆمــان گوتــووە دەیخەیــە دەنگــەوە دەنگــی هێنــا سەرچــاو دەنگــی نــەهێنا هەر ئەوەیە ئیشی پەرلەمان ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان :

بەڵێ باش ، نوقتەی نیزامی کاك سالار فەرموو.

بەڕێز/ سالار محمود مراد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

مــن سوپاســی مرونــەتی جــەنابتان ئەکــەم بــە ڕێگــا پێــدان بەئەنــدامانی پەرلــەمان، بــەڵام ئــەبێ ئــەو دەرگایــە بــەوازحی بــەپێی پــەیڕەو کــراوە بــێ بــۆ ئەنــدامانی پەرلــەمان هیــوادارم ســکرتێری پەرلــەمان زەبتــی ئــەم مەســەلەیە بکــا ، ئەوەشــی پەیوەنــدی بــە ناوهێنــانی ئەنــدامانی پەرلەمانــەوە هەیــە تکاتــان لــێ ئەکــەم هــەر مەســەلەیەك پەیوەنــد بــە

مەبەستی سیاسی لایەنی تر هەیە لە پرۆتۆکۆل بسرێتەوە ئەگەر نا قسەی ترمان دەبێ ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان :

فەرموو ئامینە خان.

بەڕێز/ امینە زکری سعید

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان :

هەڵبەت ئەم هەمی دزانین کو واقیعێ کوردستانێ بۆ پێکئینانە حکومەتا یەك ریزیا نیشتمانیە هەروەسا بەرنامەی پارتی بۆ هەندێ کو هەمی ئەحزابی سیاسییە بەشداری حکومەتێ بن ئەڤە یا وازح و دیارە ، کاندیدێ پارتی ژ بۆ سەرۆکێ حکومەتێ دیارکریە ، دیسا ژ بۆ هەندێ کو یەکڕیزیا نیشتمانیەو بەشداری هەمی ئەحزابی سیاسی بۆ پێکئینانا حکومەتێیا دیارکریبیت و یا بەژدابیتن ، ئەم داخازێ دکەین کو ئەڤ پاش و پێشیا دناڤ بەرنامەی کارێدا بێتە کرن لێ ئەوە کو ئەز تێبینی دکەم ناحیەی یاسایڤە ، مە یاسایا هەڵبژاردنا پەرلەمانێ کوردستانێ ژمارە (١) سالا ٩٢ هەی یاسا سەرۆکایەتیا هەرێمێ کو هەردوو یاسا بەحسێ هندێ دکەن کە چۆنێت سەرۆکێ حکومەتێ یان ژ کاندیدێ سەرۆکێ حکومەتێ جێگیرێ بێنە ڕاسپاردن بۆ پێکئینانە حکومەتێ ، کو ئەڤ هەردوو یاسا هاو دژیە گەلێك دوو هەی ، ئەز تکایێ دکەم سەرڤێ سەرۆکایەتیا پەرلەمانێ سەب ڕاستن یاسا هەڵبژاردنێ پەرلەمانی بەحسێ جێگیری ناکا ، دیارکریە دەست نیشانا سەرۆکی حکومەت دێتە کرن ، سەرۆکێ حکومەتێ ئەبێ ڕاسپێریت ئەو وەزارەتا پێکئینی ، بەس یاسا سەرۆکایەتیە هەرێمێ بەحسێ هندێ دکات هەردوو پێکڤە دێنا ڕاسپاردن بۆ هەندێ کو حوکمەتێ پێکبینن ، ژبەر هەندێ ئەوان دوو هاودژیە گەلێك و دوو هەیە ڕاز ڤە کرنێ بکەن کە ئایا بە پێی یاسا هەڵبژاردنێ پەرلەمانێ دبیتن یا سەرۆکایەتی هەرێمە دبیتن ، یانی ئەڤە دوولایە بێتە یەك لا کرن ، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

خۆی ئێستا لە هەرێمی کوردستان ئێمە دستوورمان نیە، کە دستوور بالآترین یاسا دەبێ و هەر یاسایەك پێچەوانەی دستوور بێ ئەو یاسایە هەڵدەوەشێ یان کاری پێ ناکرێت, بەلآم لەبەر ئەوەی دستوورمان نیە مەبدەئێکی قانونی رەچاو دەکرێت کە بە پێی ئەو قاعیدە قانونیە (اللاحق یلغی السابق), یان (اللاحق یعدل السابق), مادام لە یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستانەوە هاتووە، کە هەر مادەیەکی یاسایی پێچەوانەی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان بێ کە دوای یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان

دەرچووە ئـەوە وەکـو هـەموار کردنێـك دەبـێ بـۆ یاسـای هەڵبـژاردنی پەرلـەمانی کوردسـتان, فـەرموو کـاك ئومێد.

بەڕێز ئومێد حمە علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوەی دەزانین لە رابردوودا هەبووە دابەش بوونی سیاسی لە کوردستاندا لەسەر بنـەڕەتی پـەنجا بـە پـەنجا بـووە، دۆخـی سیاسـی گۆڕانکـاری بەسـەردا هـاتووە, زۆربـەی ئـەو یاسـایانەش کـە لـە هـەرێمی کوردسـتان دەرچوون لەسەر ئەو بنەڕەتە ئەو دابەشکاریە سیاسیە دەرچووێندراون، بۆیە زۆر گرنگە ئێمە بتوانین لـەم خولەی پەرلەمان کۆتایی بەم دۆخە بهێنین، وەکو ئـەوەی لـە وڵاتـە دیموکراتیـەکان بـە شـێوەیەکی ئاسـایی سەرۆك رادەسپێردرێت بۆ پێکهێنانی حکومەت، ئیمەش بتوانین ئەوە بکەین، یـەعنی بـۆ ئـەوەی ئـەو سـیما دیموکراتیە بۆ حکومەت بگێڕینەوە، سەبارەت بە خاڵی یەکەمی کارنامەکە ئەوە زۆر گرنگە ئـەنجام بـدرێت لەبەر دوو هۆکار، یەکەم ئەوەی کە لە کوردستان پێکهێنانی حکومەت زۆر دوا کەوتووە هـەمووشمان لەسـەر ئەو بابەتانە قسەمان کردووە و خەڵکی کوردستانیش فشارێکی گەورەیان بۆ ئەم مەسەلەیە دروست کردووە کە زۆر گرنگە پەرلەمان هۆکاری خێر بێت بۆ ئەوەی پێکهێنانی حکومەت خێراتـر بکرێـت، هۆکـاری دووەم ئەوەیە کە ئێمە پێویستە حکومەتێکمان هەبێ کە ئەم خولەی پەرلەمان ئێمە متمانەمان پێدابێ بۆ ئەوەی بتوانین لە هەر رووداوێکدا کە لـە کوردسـتان روودەدات بتـوانین لـێ پرسـینەوەی لەگەڵدا بکـەین ئەمـە بـە خاڵێکی گرنگ و بنچینەی دابنێین، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك رابوون فەرموو.

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر لە رووی یاساییەوە ئەم بەرنامەی کارە کێشەیەکی تێدا نیە من پێشنیار دەکەم بەردەوام بین، ئینجـا یەکسەر دەچـمە سـەر خـاڵی یەکەم کـە ئێـستا لێـرە لـە بەرنامـەی کـاردا هـاتووە، کـە هـەر وەکـو برایـان لـە فراکسیونی پارتی دیموکراتی کوردستان ئاماژەیان پێ کرد، و یاسا ناساکانی ئێمەش پێیان وایـە بـە گـوێرەی یاسا ئێمە لە پەرلەمان دەتـوانین بـۆ نموونـە هـەر ئێـستا نـاو لـە سـەرۆکی حکومـەت بنـێین، ئینجا بابـەتی دووەم دێتـە پێـشەوە بـە گـوێرەی یاسـای سـەرۆکایەتی دەبـێ بـەڕێز سـەرۆکی هـەرێم سـەرۆکی حکومـەت و جێگرەکەی راسپێرێ بـۆ پێکهێنـانی حکومـەت، لـە حاڵـەتێکی وادا ئێمـە دەدرێینـە بـەر واقیعێکـەوە ئەگـەر جێگری سـەرۆکی حکومـەت کـە پێدەچێت لـە برادەرانـی یـەکێتی نیـشتیمانی کوردسـتان بـێ ئەگـەر ئـەوان کاندیدیان ئامەدە بوو، کەواتە بابەتی پێکهێنانی کابینەی حکومـەت جۆرێـك خێـرا دەبـێ، بـەڵام ئەگـەر لـە حاڵەتێکدا کاندیـدی برایـانی یـەکێتی نیـشتیمانی کوردسـتان ئامـادە نـەبوو یاسـا ناسـاکانی ئێمـە پـڕۆژە

یاسایەکیان ئامادە کردووە بۆ تەعدیلی یاساکە بە جۆرێك کە سەرۆکی حکومەت بە تەنها راسپێردرێ بۆ پێکهێنانی حکومەت، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

هیچ کەس مابوو؟ فەرموو کاك فخرالدین.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف/ سکرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دوای ئەوەی کە دەرگای گفتوگۆ کرایەوە من ناوەکانم لە لای خۆم نووسی بەو زنجیرەیەی دەست هەڵبڕن کە ئەندامە بەڕێزەکانی پەرلەمان دەستیان بەرزکردبووە، دواجار بە نوقتە نیزام بابەتەکان لە بەرنامە لادەدەن، بۆیە نیگران مەبن ئەگەر ناومان نووسی دوایی کەسێکی تر ویستی موداخەلەیەك بکات ئەگەر نوقتە نیزام نەبوو بە ناچاری ناوی دەرج ناکەین لێرە، چونکە کە دەرگای گفتوگۆ کرایەوە دەبێ بەو بەرنامەیەوە بڕۆین بۆ ئەوەی بتوانین کۆبوونەوەی پەرلەمان زەبت و رەبتی باشی تێدا دروست بکەین و بە رێکی بڕوات, زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس بەڕێز سکرتێری پەرلەمان، دەرگای گفتوگۆ دادەخەین ئەو ئەندامانەی کە ناوی خۆیان نووسی بۆ قسە کردن، قسەی خۆیانیان کرد ئێستا چەند پێشنیارێك لەبەردەم پەرلەمانی کوردستانە، پێشنیاری یەکەمیان ئەوەیە کە پاش و پێش لە بەرنامەی کاری پەرلەمانی کوردستان ئەنجام بدەین بڕگەی یەکەمی بەرنامەی کاری دانیشتنی ئەمڕۆ پاش بخەین، بەلاّم بۆ زانیاری بەڕێزتان کە ئەو بڕگەیە پاش دەخەین لەسەر ئەجندای بەرنامەی کاری پەرلەمانی کوردستان دەمێنێتەوە و, لە هەموو دانیشتنەکانی پەرلەمانی کوردستان ئەو پرسە بە کراوەیی هەیە و لە دانیشتن دوای دانیشتن ئەگەر ئێوەی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان دەنگتان لەسەر ئەوە دا کە پرۆسەی ناونان ئەنجام بدرێ ئەوە ئەنجام دەدرێ، ئێستاش تەنها بە دەنگدانی زۆرینەی ئەندامانی پەرلەمان دەتوانرێ ئەم پرۆسەیە دوا بخرێ، بڕگەی یەکەم دوا بخرێ، سەبارەت بە تەعدیل کردنی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستانیش ئەوە پەیوەندیدارە بە هەموارکردنی یاسای سەرۆکایەتی هەرێم، هەر بە شێوەیەکی ئصولی ژمارەی پێویستی ئەندامانی پەرلەمان داوای هەموارکردنەوەی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان بکەن، سەرۆکایەتی هەرێم بە پێی ئصولّ و پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان مامەلەی لەگەلّ دەکات، ئێستا ئەو پێشنیارە دەخەینە دەنگدانەوە کە داوای ئەوە دەکات تەوەری یەکەمی دانیشتنی ئەمڕۆ دوا بخرێ بۆ تەوەری دووەم لە دانیشتنی ئەمڕۆ، کاك سۆران نوقتە نیزامت هەیە؟ فەرموو.

بەڕێز سۆران عمر سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوەمان لا روون نیە پاش و پێش لە تەسەلسول یان لە زەمەن، دواخستن لە زەمەن، ئەوەمان بۆ روون بکەنەوە، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دانیشتنەکە پاش و پێش لە بەرنامەی کاری پەرلەمانی کوردستان دەکەین ئەگەر ئەمڕۆ نەمان توانی ئەوە دەڕواتە کارنامەی دانیشتنەکانی داهاتووی پەرلەمانی کوردستان، ئەو پرسە لە ئەولەویەتی کاری پەرلەمانی کوردستان دەبێ، چونکە پرسی پێکهێنانی حکومەت یەکێکە لە پرسە هەرە گرنگەکانی پەرلەمان، دروست نەکردنی حکومەت دەبێتە هۆی لەنگ بوونی کاری پەرلەمانی لە هەرێمی کوردستان, چونکە پرۆسەی چاودێری پەك دەخات، نوقتە نیزامت هەیە؟ فەرموو بەهار خان.

بەڕێز بەهار عبدالرحمن محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە موداخلەکاندا باس لەوە کرا کە خاڵی دووەم دوابخرێت، پێشنیار کرا کە کات دیاری بکرێت، تکایە ئەوەش بخەرە دەنگدانەوە بۆ ئەوەی کات دیاری بکرێت، بۆ ئەوەی کە تووشی ئەو حاڵەتە نەبین کە پەرلەمان پێدا دەڕۆیی بۆ ئەوەی کاتەکەی دیاری کراو بێ بۆ پێکهێنانی ئەو پرسە و بۆ قسەکردن لەسەر ئەو پرسە, زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کات دیاری ناکەین، چونکە ئەو تەوەرە لە بەرنامەی کاری پەرلەمان ناسڕدرێتەوە، ئیلغا نابێ، بەڵکو دوا دەخرێ، بۆیە بەردەوام لە بەرنامەی کاری پەرلەمانی کوردستاندا دەبێ، بەڵێ منیرەخان فەرموو.

بەڕێز منیرە عثمان علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بە سوپاسەوە بەهار خان قسەکانی کردم. سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، فەرموو کاك فرست.

بەڕێز د.فرست صۆفی علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوەی کە من پێشتر باسم کرد تەنها پاش و پێش کردنی بڕگەکانە، ئەگەر نا کە دێینە بڕگەی دووەم کە بریتیە لە مەسەلەی تەسمیەکردنی سەرۆك وەزیران و جێگرەکەی ئەو کاتی گفتوگۆ لەسەر ئەوە دەکەین ئاخۆ مودە دابنرێ یان چۆن دوای بخەین یان ئێستا تەسمیە بکەین، بۆیە تەنها ئەوەی من باسم کرد پاش و پێش کردنی بوو، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

پێم وابێ تەواو نوقتە نیزامیش نەما، بەڵێ مامۆستا عمر.

بەڕێز عمر صالح عمر(عمر کۆچەر):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

نوقتە نیزامم وزوح لە جەلەساتی پەرلەمان دیار نینە، بەرنامەی کار ئەمڕۆ گەهەشتیە دەستی ئێمە، بەس ئێمە دوو رۆژ پێش جەلسەی پەرلەمان بەرنامەی کار دیاری کرابێ، دیجا هێڤی دکەم وزوح لە جەلەساتی بیت کە کیش رۆژ دانیشین ئەوە دیار بیت؟ زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بۆ زانیاری بەڕێزتان کارنامەی دانیشتنی ئەمڕۆی پەرلەمانی کوردستان لەلایەن راوێژکاری راگەیاندنی پەرلەمانی کوردستانەوە راگەیەندرا، لە سایتی فەرمی پەرلەمانی کوردستان هەر ئەو رۆژەی، رۆژی (٢٩) مانگ و پێنج شەمەش دابەش کرابوو، بۆیە راگەیەندرا لەبەر ئەوەی ماوەی پێویست لەبەردەست دابوو بۆ دانیشتنی ئەمڕۆ, بەڕێزان ئێستا ئەو پێشنیارە دەخەینە دەنگدانەوە کە داوای ئەوە دەکات پاش و پێش لە بەرنامەی کاری پەرلەمانی کوردستان بیتە کایەوە، کێ لەگەڵ دایە تەوەری یەکەمی دانیشتنی ئەمڕۆمان دوا بخرێ بۆ پاش تەوەرەکانی تر، کێ لەگەڵ دایە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟ پێم وابێ زۆرینەیە، زۆر سوپاس, کێ لەگەڵ دانیە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟ (٣١) کەس لەگەڵ دانیە، زۆر سوپاس، کەواتە زۆرینەی هێنا ئەو پێشنیارە کە ئەو پرسە دوا بخەین بۆ دوای تەوەرەکانی تر.

ئێستا دەچینە تەوەری دووەمی بەرنامەی کاری ئەمڕۆمان کە بریتیە لە پێکهێنانی لیژنە هەمیشەییەکانی پەرلەمانی کوردستان بە تایبەتی لیژنەی یاسایی بە پێی مادەکانی (٣٧، ٣٨، ٣٩) لە پەیڕەوی ناوخۆی هەموارکراوی پەرلەمانی کوردستان، ئێوە ئاگادارن لە دانیشتنی دەست پێك داوامان لە فراکسیۆنە جیا جیاکان کردووە کە خۆیان ئامادە بکەن، کاندیدەکانی خۆیان رادەستی سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان بکەن بۆ پێکهێنانی لیژنە هەمیشەییەکانی پەرلەمانی کوردستان، ئەمڕۆش هەر بە هەمان مەبەست کۆبوونەوەیەکمان لەگەڵ سەرۆکی فراکسیونەکانی لیستە جیا جیاکانی پەرلەمانی کوردستان ئەنجام داوە ئێستا بە پێی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان مامەڵە دەکەین و بە پێی بەرنامەی کاری ئەمڕۆی دانیشتنی پەرلەمانی کوردستان مامەڵە دەکەین کە بریتیە لەوەی ئەو لیژنانەی کە لە پەیڕەوی ناوخۆی ئێستای پەرلەمانی کوردستان هەیە دەست دەکەین بە دروست کردنیان, بە تایبەتی لیژنەی یاسایی، دەرگای گفتوگۆ دەکەینەوە، بەلأم یەکەم جار دەرگای گفتوگۆ لەسەر پێکهێنانی لیژنەی یاسایی پەرلەمانی کوردستان دەکەینەوە و، داوا لە فراکسیۆنە جیا جیاکانی پەرلەمانی کوردستان دەکەین کاندیدی خۆیان یان هەر ئەندامێکی پەرلەمان حەز دەکات لە لیژنەی یاسایی پەرلەمانی کوردستان بێت لە فراکسیۆنە جیا جیاکان دەتوانێ خۆی بپالێوێ بۆ ئەوەی دوایی دەنگدانی لەسەر دەکەین، کێ قسەی هەیە لەسەر ئەم تەوەرە؟ با ناوەکان بنووسین، نوقتەی نیزامت هەبوو؟ کاك گۆران فەرموو.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ببوورە، یەك تەوزیحم هەبوو، بەڕێزت گوتت ئێستا دەرگای خۆ پاڵاَتن بۆ لیژنەی یاسایی دەکەینەوە، ئیتر لەسەر ئەمە قسەمان هەبێ؟ یان لەسەر ئەوەی لیژنەکان چۆن پێك بێت چۆن موناقەشەی لیژنەکان بکەین؟ لەبەر ئەوە ئەگەر هەر خۆ پاڵاَوتن بێت ئێمە هیچ قسەیەك لەوانەیە نەتوانین بکەین، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا بە پێی پەیڕەوی بەرنامەی کار دەڕۆین، لە پێشدا لیژنەی یاسایی پەرلەمانی کوردستان دروست دەکەین و دواییش قسە لەسەر لیژنەکانی تری پەرلەمان دەکەین، کاك فرست فەرموو.

بەڕێز د.فرست صوّفی علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێش هەموو شتێك دەبێ ئەوە بڵێین کە ئێمە لە سەیرکردنی خولەکانی رابردوو بە تایبەتی خولی سێیەمی پەرلەمانی کوردستان, خاڵی یەکەم گفتوگۆ لەسەر ئەوە کراوە ئاخۆ ئێمە لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان زیاد دەکەین یان کەمی دەکەین، بۆ ئەوەی لەسەر رۆشنایی ئەم زیاد کردن و کەم کردنە ئیتر فراکسیۆنەکانی پەرلەمانی کوردستان کاندید و نوێنەرەکانی خۆیان بۆ لیژنەکان دابەش بکەن، بۆ وەڵام دانەوەی ئەو پرسیارە ئەگەر کاتمان پێ بدەی ئێمە پێمان وایە کە لەبەر ئەوەی ئێمە لە پێش ئەوەی دانیشتنی یاسایی پەرلەمانی کوردستان دەست پێ بکات لیژنەیەکی سیاسی لە نێوان هێزەکانمان پێکهێنا و بەپێی ئەو کارەی کە لەسەرەتا کردمان پێ دەچێت بتوانین لە داهاتوویەکی نزیك ئەگەر پەرلەمانی کوردستان پەلە بکات بتوانین پەیڕەوی ناوخۆ هەموار بکەین، بۆیە لەوانەیە ئێمە تۆزێك دواکەوتبین، چەند مانگ دوا کەوتین، وا باشە ئێمە دابەش کردنی خۆمان لە پەرلەمان لە قۆناغی یەکەم لەسەر ئەساسی (١٩) لیژنەی پەرلەمانی بکەین، واتە لەم قۆناغە ئێمە لەگەڵ یەعنی بەلایەنی کەم وا باشە هەتا تەعدیلی پەیڕەوی ناوخۆ دەکرێت لیژنەکانی پەرلەمان زیاد نەکرێت، یان کەمیش نەکرێت ئەمە یەك، دووەمیان سەبارەت بە تەعدیل کردنی پەیڕەوی ناوخۆ لیژنەکان بەجێ دێڵین بۆ ئەو کات، هەروەها پێشمان وایە کە لەم قۆناغەی ئێستا پەلە بکەین لەوەی کە لیژنەکان پەلەی تێدا بکرێت و هەوڵ بدرێت....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

لیژنەی یاسایی قسە لەسەر ئەوە چیە؟ کاك فرست فەرموو.

بەڕێز د.فرست صوّفی علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی یاسایی ئاخر بەڕێز جەنابی سەرۆکی پەرلەمان ئێمە ناتوانین جارێك قسە لەسەر سەرۆکی لیژنەی یاسایی بکەین تا وەکو گفتوگۆی تێر و تەسەل لەسەر ئەوە نەکەین، وەکو ئەوەی عورفێکی موتەبەع ئایا

ئێمە لیژنەکان وەکو خۆی دەهێڵینەوە یان ئەندامانی پەرلەمان قسەیەکی گشتییان هەیە لەسەر لیژنەکان یان ئێستا یەك سەر دەچینە ناو لیژنەی یاسایی، من پێم وایە ئەوەی کە رۆیشتووە لە خولەکانی پێشووتر سەرەتا قسە و گفتوگۆ لەسەر ئەوە کراوە کە ئایا لیژنەکان زیاد دەکرێن؟ یان کەم دەکرێن؟ ئەگەر وەڵامی ئەو پرسیارە من بیدەمەوە ئێمە پێمان وایە ئێستا یەك سەر بچینە ناو دابەش کردنی لیژنەکان و لەم قۆناغە پێویستمان بەوە نیە هیچ لیژنەیەك زیاد بکرێت، ئەگەر پێویستیش بێت ئێمە تەعدیل کردنی پەیڕەوی ناوخۆمان لە پێشە، واتە ئەم قۆناغە دوای بخەین ئێستا بۆ ئەوەی ئیستیسماری وەقت بکەین و ئەو وەقتەی کە لەدەستمان چووە لە قۆناغی رابردوو بیقۆزینەوە دەست بە کارەکانمان بکەین یەك سەر ئێستا فراکسیۆنەکان کاندیدەکانیان پێشکەشی سەرۆکایەتی پەرلەمان بکەن، لیژنەی یاسایی بەلایەنی کەم یان چەند لیژنەیەکی تر کۆبوونەوەی یەك لە دوای یەك، واتە ئەم مەسەلەیە لەوانەیە بەم کۆبوونەوەیە کۆتایی نەیەت، بەڵام پەلە بکەین لە زووترین کات لیژنەکانی پەرلەمان کۆتاییان پێ بهێندرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس با قسە کردنەکانمان لە چوار چێوەی بەرنامەی کاری ئەمڕۆ بێت کە زیاتر قسەکردنە لەسەر دروست کردنی لیژنەی یاسایی پەرلەمانی کوردستان، ئێمە ئێستا پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستانمان هەیە، هەر هەموار کردنێك پێویست دەکات بە پێی پرۆژەیەك بێت و ئەو پەیڕەوەی کە ئێستا هەیە دەبێت بە شێوازی خۆی و بە پێی پەیڕەو پێشکەش بکرێت، بەڵام ئێستا لیژنە هەمیشەیەکانی پەرلەمانی کوردستان بە پێی پەیڕەو (١٩) لیژنەن و ئەوەشمان تەسبیت کردووە لە دانیشتنی ئەمڕۆماندا ئێمە لیژنەی یاسایی پێك دەهێنین بە دڵنیاییەوە داوا لە هەموو فراکسیۆنەکان دەکەین لە ماوەی دوو رۆژی داهاتوودا کاندیدی خۆیان بۆ سەرجەم لیژنەکان رادەستی سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان بکەن بۆ ئەوەی لیژنەکانی تریش پێشنیارەکان ئامادەکەن و لە دانیشتنەکانی داهاتووی پەرلەمانی کوردستان بیخەینە بەرنامەی کارەوە، هەر بۆ زانیاری جەنابیشتان ئەمڕۆ ئێمە قسە لەسەر سەرۆکی لیژنەی یاسایی و جێگری سەرۆکی لیژنەی یاسایی و بڕیاردەری لیژنەی یاسایی پەرلەمانی کوردستان ناکەین، لە دانیشتنی ئەمڕۆماندا ئێمە لە پەرلەمانی کوردستان تەنها لیژنەی یاسایی پەرلەمانی کوردستان دەنگی لەسەر دەدەین، ئەوە لیژنەی یاسایی پەرلەمانی کوردستانە کە خۆیان کۆ دەبنەوە و سەرۆك و جێگر و بڕیاردەری خۆیان هەڵدەبژێرن، کاك سالار فەرموو.

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

مەعلومی هەموو لایەکە کە نوێنەری فراکسیۆنەکان خۆیان لیژنەیەکی تەوعیان دروست کردووە، بەبێ پشت بەستن بەبڕیاری سەرۆکایەتی پەرلەمان بۆ پێداچوونەوە بە هەموارکردنەوەی پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمان، چونکە ئەو پەیڕەوە هەموو موسرن لەسەر ئەوەی کە پێویستی بە هەموار کردنەوە هەیە، من

داوا دەكەم كە لەلایەن بەڕێزتانەوە بڕیارێك دەر بكرێ بۆ شەرعییەت دان بە كاری ئەو لیژنەیەی كە چەند مانگێكە ئیش دەكەن، چونكە تا تا ئێستاكە (٢٥) ماددەیان موناقەشە كردووە و خۆشبەختانە ماندوو بوون گەیشتوونەتە نەتیجەیەك، لە ئێستاشدا ئەگەر هەر قسەیەك لەسەر ئێستیحداسی هەر لێژنەیەكی تر هەبێ یان لابردنی لیژنەیەك هەبێ، لیژنەی هەمیشەیی دەكرێ ئەم قسەیە هەڵبگیرێ بۆ نوێنەری فراكسیۆنەكان كە لەناو ئەو لیژنەیەی كە ئامادەی هەمواری پەیڕەو دەكەن و تا ئەو كاتەی دێتە پەرلەمانی كوردستانەوە،..........

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك سالار ئەوە پێویستی بە دروستكردنی لیژنەیەكی تایبەتی پەرلەمانی كوردستان هەیە، بۆ هەمواركردنەوە یان بۆ نووسینی پەیڕەوێكی نوێی تازە بۆ پەرلەمانی كوردستان، ئەوەی كە لەماوەی رابردوودا بە ئیتیفاقی سەرۆكی فراكسیۆنەكان ئەنجام درا، شتێكی نا رەسمی بوو، بەڵام ئەو لیژنەیەی كە دروست دەكرێ دەتوانێ كاری لیژنەكەی پێشووتر تەبەنی بكا، هەموو ئەوەی كە پێی گەیشتوون بێنێتە ناو بەرنامەی كاری خۆیەوە، فەرموو.

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەڵێ من تەنها مەبەستەكەم ئەوە بوو ئەو ماوەی كە كاریان كردووە شەرعییەتی بدرێتێ، بڕیارەكە لەلایەن بەڕێزتانەوە، بەڵام بەو موحتەوایەی كە ئاماژەتان پێكرد، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

دەتوانین ئەوەش قسەی لەسەر بكەین، فەرموو امینە خان.

بەڕێز امینە ذكری:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

زێدەكرن یان ژی هێلانا لیژنا وەك خۆ، پێدڤییە دەنگدانێ پەرلەمانی لەسەر بێتە كرن، یەعنی نە سەرۆكایەتی د بڕیاری لسەر بداتن، ئەوە ل تەوەرێ یەكی موناقەشە لسەر بێتە كرن، ئایا ئەڤ (١٩) لیژنە هەر دێ وەك خۆ دەمێنن؟ ئەگەر هەر دێ وەك خۆ دەمێنن یان زێدەكرنەك هەیە، یان كەمكردنەك هەیە، یا دەمج كردنەك هەیە، دەبێتن بە قەرارا پەرلەمانی بێتن، دوو، ئەگەر هەر بەس لیجنا یاسایی بە تەنێ بێتە دانان داخوازیا ژ فراكسیۆنا بكەن كو ناڤاخۆ پێشكەش بكەن، تا مە ژ ئەندامان داخوازا ژ ئەندامان بكەین كو ناڤێت كاندیدا خۆ بۆ لیجانێت پەرلەمانی بێخنە بەردەستی سەرۆكا فراكسیۆنا باندێك و ئەڤ موناقەشە كو ناڤ هۆڵا پەرلەمانی دا بێتە كرن و نك من شتێكی زێدەیە، چونكی دێ فراكسیۆن لسەر رێك بكەون تەنها دەنگدان ل ناڤ هۆڵا پەرلەمانی بێتە كرن، نەك موناقەشە كرن لسەر ناڤێت ئەندامان، سپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەردەوام بوونی لیژنەکانی پەرلەمان پێویستی بە تەسویت نییە، چونکە ئەوە بەپێی پەیڕەوی ناوەخۆی ئێستای پەرلەمانی کوردستانە، ئێمە پەیڕەو جێ بەجێ دەکەین، لەپەیڕەویشدا (١٩) لیژنەیە، تەسبیت کراوە، گۆڕینی لیژنەکان یان دەمج کردنیان یان زیاد کردنیان پێویستی بە تەسویتە، فەرموو کاک قادر.

بەڕێز قادر ئۆتمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وەڵلا من لەسەر لیژنەی یاسایی قسەم نەبوو، تەنها لەسەر ئەوە قسەم هەبوو، من پێموایە کە ئەو (١٩) لیژنەیە بەپێی پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمان (١٩) لیژنەی هەمیشەیمان هەیە، راستە هەموار کردنی ئەو بڕگەیە پێویستی بە پڕۆژەیەکە، بەلاّم من لێرەوە پێشنیار دەکەم کە لیژنەیەکی دیکەی هەمیشەیی زیاد بکرێ، کە ئەمە تەبعەن پێویستی بە پڕۆژەیە، لەبەر ئەوە لیژنەیەکی هەمیشەیی زیاد بکرێ بەناوی لیژنەی ناوچە جێ ناکۆکەکان، یان ئەو ناوچانەی لەدەرەوەی فەرمانڕەوایەتی حکومەتی هەرێمی کوردستانن، چونکە هەموومان دەزانین کە لەدەرەوەی فەرمانڕەوایەتی،..........

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوە بەپڕۆژە پێشکەشی بکەن، چ لیژنەیەك بە گونجاو دەزانی ئیزافەی بکەی، ئێستا قسە لەسەر ئەو لیژنانە دەکەین کە لەپەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانەوە تەسبیت کراوە، فەرموو خانم، ناوی خۆشت بلێ.

بەڕێز زۆزان صادق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیف مادده (٣٧ و ٣٨ و ٣٩) کو پێکهێنانا لیژنەیێ پێهاتینە نافکرنێ، ئێ بەحسێ تایبەتمەندی نەدایە چ لیژنێ کو ئەو لیژنێ بەتەنێ بێتە دانانێ، هەموو لیژنا دەبێژن گرینگیا خۆ هەیە وەکی لیژنا یاسایی، ئەوجا ئەوڕۆکە دانانا لیژنا یاسایی پێدڤی ئەم بێژین تەعدیلەك هەیە، یان دانانا لەناڤ دوو کەڤانانـدا کو ئەڤ لیژنا بهێتە دانانێ، ئەگەر نەهـ لە چوارچێڤێ یاسایا پەرلەمانی دێ دەرکەڤێتن ئو نابێتن بە هیچ رەنگەکی لیژنەیەك لسەر لیژنەیەکی تر بهێنە یەعنی گرینگی بهێنە دانانێ، ژ بەر هەندێ دخوازین هەموو لیژنە پێکڤە بهێنە دانانێ، نە لیژنەیەك بتەنێ بهێتە تایبەتمەند کرن، سپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا مەروان.

بەڕێز حسین اسماعیل (مەروان گەلاّلی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دەستکاری هیچ لیژنەیەك نەکرێتن تا تەعدیلی پەیڕەو دەکرێتن، خاڵی دووەم پەلە بکرێتن لە دروستکردنی لیژنەی یاسایی، چونکە کارەکانی پەرلەمان هەموو تایبەتن بە لیژنەی یاساییەوە، بەلاّم خاڵی سێیەمم بەڕاستی دیاریکردنی ئیستیحقاقی ئینتیخابی بۆ لایەنە سیاسییەکان، چ لیژنەیەکیان بەردەکەوێتن

بۆ ئەوەی لەسەر ئەساسی دیاریکردنی ئەو لیژنانە ناوی کاندیدەکانی خۆیان دیاری بکەن، بۆ ئەو لیژنانەی کە دیاری کراون، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس مامۆستا مەروان، فەرموو کاك ابو کاروان، بەس تکایە نوقتەی نیزامی بێت، فەرموو.

بەڕێز عبدالرحمن فارس(ابو کاروان):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تکام وایە ئەو ئیستیحقاقی ئینتیخابی بۆ لیژان دووبارە نەکرێتەوە، پێچەوانەی پەیڕەوی ناوەخۆیە، پەیڕەوی ناوەخۆ هەر ئەندام پەرلەمانێك بۆی هەیە لەدوو لیژنە بەشداری بکا، ئەو فراکسیۆنەی سی کەسی هەیە، چل کەسی هەیە، دەتوانێ دوو، دوو ئەندام پەرلەمانەکانی خۆی دابەش بکا، ئیستحقاقی ئینتیخابی پەیوەندی نییە بەلیژانەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو د. بەهار.

بەڕێز د. بەهار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە لیژنەکان هەندێك لەقسەکانم کرا، ئەو قسەیەی کە ماوەتەوە دەمەوێ بیکەم ئەوەیە کە دەڵێین لە لیژنەکاندا ئیستیحاقی هەڵبژاردن، من خۆم پێموایە لە سەرۆکایەتی کردنی لیژنەکاندا ئیستیحاقی هەڵبژاردن ڕەچاو بکرێت، نەك لە ئەندامیەتیدا، پێشنیارێکیشم بۆ بەڕێزتان بەپێی پەیڕەوی ناوەخۆ ئەندامانی لیژنەکان پێویستە ژمارەیان لە (٥) ئەندام کەمتر نەبێت و لە (١١) زیاتر نەبێ، هیوادارم لیژنەی یاسایی (١١)ەکە ڕەچاو بکەن، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا رابوون.

بەڕێز رابوون توفیق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێوە پێشنیارتان کرد کە بابەتی لیژنەی یاسایی بە جدی وەر دەگرین، داواتان لە فراکسیۆنەکان کرد کە ناوەکان پێشنیار بکەن ئێستا، بۆ ئەوەی بابەتەکەمان دیسان دووبارە نەبێتەوە، من ناوەکانی فراکسیۆنی گۆڕانتان پێ دەڵێم، فراکسیۆنی گۆڕان دوو کاندیدی هەیە، دوو پەرلەمانتاری کاندید کردووە بۆ لیژنەی یاسایی، ناوەکان یەکەم (بەڕێز د. بەهار محمود فەتاح، دووەم، بەڕێز انور قادر مستەفا)، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا شوان.

بەڕێز عمر مصطفى (د. شوان قەڵادزەیی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەکان بەپێی پەیڕەوی ناوەخۆ (١٩) لیژنەیە، تا پەیڕەو هەموار نەکرێ، ناکرێ باس لە زیادی و کەمیان بکرێت، بەڵام ئەو لیژنانەش بەڕاستی ئەگەر لەسەر بنچینەی سیاسەتی زۆرینەی هەڵبژاردنەکان تەشکیل بکرێن، ئەمەش قۆرخ کردنی ئەو لیژنانەیە، لەبەر ئەوە بەڕاستی دەبێتە مایەی بەهەدەردانی کەفائاتی زۆر، با یەکێك یەك ئەندامی هەبێت، بەڵام ئەگەر ئەو ئەندامە دکتۆرای هەبوو یان یان پرۆفسیۆر، یان پسپۆڕ بوو، شارەزا بوو لە قانوون، تۆ چۆن بەناوی زۆرینە و کەمینە پەراوێزی دەکەی؟ سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

راستە، بەپێی تەخەسووس، بەپێی رەغبەتی ئەندامی پەرلەمان، دوایی بەپێی پابەند بوون بەپەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمان، چونکە سەرۆك و جێگر و بڕیار دەری لیژنەکانی پەرلەمان بۆیان نییە زیاتر لە یەك لیژنە ئەندام بن تێدا، ئەگەر دوایش ژمارەی یاسایی تێپەڕاند کە (١١) کەسە، ئەو کاتە دەتوانین پەیڕەوێکی تر رەچاو بکەین، فەرموو.

بەڕێز د. شوان قەڵادزەیی.

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوەی ئێستا بەدی دەکرێ لەسەر بنچینەی زۆرینە لیژنەی کاروباری یاسایی پێکهێنراوە،......

بەڕێز د. یوسف محمد صادق عبدالقادر/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك شوان ئێستا داوای پالێوراوەکانمان کرد، بزانین لەوە زیاتر دەبێ یان نا، کاك سۆران عمر.

بەڕێز سۆران عمر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەکۆبوونەوەی (٤/٢٩) بەڕێزت وەك سەرۆکی پەرلەمان داوات لە هەموومان کرد کە ناوەکانی لیژنەکان لە ئەندامانی پەرلەمان بۆ کۆبوونەوەی ئایندە دیاری بکرێ، وەکو بەڕێزیشت راتگەیاند هەر لە هەمان رۆژ لە کارنامەی دانیشتنی ئەمڕۆدا ئەو خاڵە دیاری کراوە کە ناوی پەرلەمانتاران لەلایەن فراکسیۆنەکانەوە بۆ لیژنە هەمیشەیەکان ئامادە بکرێ، بۆیە ئومێد دەکەم ئەو پرسە دوانەخرێ، تەنها لیژنەی یاسایی نەبێ، ئێمە وەکو فراکسیۆنی کۆمەڵی ئیسلامی سەرۆکی فراکسیۆن دەتوانێ ناوی ئەندامانمان بۆ سەرجەم لیژنەکان ئامادەیە و دەتوانین تەسلیمتانی بکەین، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو د. رێواز.

بەڕێز د. ڕێواز فائق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەراستیدا بەتایبەت بۆ لیژنەی یاسایی من پێشنیار دەکەم ئەگەر (١١)کە تەواو نەبوو، ئەگەر کەسێك ئارەزوومەند بوو فرسەتی بدرێتێ، مەسەلەی ئیستیحاقی ئینتیخابی لەو لیژنەیە، یەعنی مەسەلەی تەخەسوس گرینگتربێ، لەمەسەلەی ئیستیحاقی ئینتیخابی، هەرچەندە ئێمە وەکو فراکسیۆنی خۆمان ناوەکانمان ئامادەیە، ئەگەر برادەران ڕێگەم پێ بدەن، (کاك گۆران ئازاد، خاتوو تەلار لطیف)، زۆر سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك فرهاد فەرمووو.

بەڕێز کاك فەرهاد سەنگاوی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دەمێکە دەستم هەڵبڕیوە، مەسەلەی لیژنەی تازە، دانانی لیژنەی تازە، پێویستی بە دەنگدانە، ئەگەر ملیۆن و نیوێك ئینسانی کورد لەناوچە دابڕاوەکان و زیاتر لە سەدا سی و پێنجی خاکی کوردستان پێویستی بە لیژنەی تازە و تایبەت نەبێ، پێموایە ئیتر هیچ لیژنەیەك لە پەرلەمان پێویست نییە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

کاك فەرهاد لەسەدا چل و نۆی خاکی کوردستانە، گرینگە، بەلأم ئەوە دەبێ بەپێی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان پڕۆژە پێشکەش بکرێ، بۆ ئەوەی کە لیژنەیەکیش هەبێ تایبەتمەند بێ بەوە، بە پێی پەیڕەو هەر داخوازییەکی لەم شێوەیە هەبێ دەخرێتە ئەجەندای کاری پەرلەمانی کوردستان، فەرموو ئاواز خان.

بەڕێز ئاواز شێخ جەنگی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێموایە ئیستیحداسی لیژنەی تازە بەپێی دەنگدانە لەناو پەرلەمان، لەبەر ئەوە داوا دەکەم بخرێتە دەنگدانەوە، لیژنەیەك بۆ ناوچە دابڕێندراوەکان، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەپێی پەیڕەوی ناوەخۆ ئەوە پێویستی بە پڕۆژە هەیە بۆ هەموارکردنەوە، بۆیە با پڕۆژە ئامادە بکرێ بۆ هەموار کردنەوەی پەیڕەوی ناوەخۆ ئەو کاتە بەدڵنیاییەوە دەیخەینە بەرنامەی کاری کۆبوونەوەکانی پەرلەمان، فەرموو کاك مولود.

بەڕێز مولود باوە مراد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەگوێرەی ماددەی (٣٩) دەبێ ئەم ئیشانە لە ئەساسدا لە لایەن دەستەی سەرۆکایەتی بەهەماهەنگی لەگەڵ سەرۆکی کوتلەکاندا بکرێ، واتە ئەو ئەندام پەرلەمانانەی کە ئامادەییان هەیە؟، بەپێی پسپۆڕی و ئارەزوو

ببنه ئەندام لەلیژنەکاندا دەبێ دەستەی سەرۆکایەتی بەگوێرەی ماددەی (٣٩) ئەو ئیشه تەواو بکا، پاشان بێنێته ناو پەرلەمان بۆ دەنگدان، لێره خەڵکێك ئیعتیرازی لەسەر نەفەرێك یان لەسەر لیژنەیەك یان هەر لیژنەیەك هەیه دەنگی بۆ نادرێ، ئەمه حەقیقەتی ماددەی (٣٩)یە، بەڵام ئێستا کە ئێمە دەمانەوێ لەبەر زەروورەتی پەلەکردن له ئیشەکاندا بەتایبەتی لەرووی یاسا دانانەوە لێره لەناو ئەو پەرلەمانە، لەئێستا ئەندامەکان پێشکەش بکەین، حەتمەن ئەمە بەگوێرەی ماددەی (٣٩) نییە، بەڵام بەگوێرەی زەروورەتی ئیشی پەرلەمانە، ئەگەر قەرارە پەله بکەین، کاکه با نەچین بۆ مەسەلەی لیژنە زیاد کردن و کەمکردن، بەبێ پڕۆژە یاسا کۆمەڵێك پێشنیار بکەین، هەموو شتێك لەپەرلەماندا پڕۆژە یاسای دەوێ، با ئێستا ئەگەر چی تەجاوزی ماددەی (٣٩)یە، بەڵام با ئێمە ئێستا کێ له ئەندامەکانی خۆمان، یان کاندیدەکانی خۆمان بۆ پێکهێنانی لیژنەی یاسایی بڵێین، کاندیدی ئێمە بەڕێز (ئەبوبەکر هەڵەدنییە)، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك خلف.

بەڕێز خلف احمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیاره ئەوە دوو، سێ جاره من لەو سووچەوە دەست هەڵدەبڕم حەقم دەفەوتێ، پێشنیار دەکەم یەعنی ڕێکخستنی شوێنی ئەندامانی پەرلەمان بخرێتە سەر حەرفی ئەبجەدی خۆی، کە ئەوە بەپێی پەیڕەو پێویستە وابێ، دوو، ئیستیحداسکردنی لیژنەی هەمیشەیی بۆ پەرلەمان پێویستی بە پڕۆژە نییە، دەکرێ لەپەیڕەوی ناوەخۆ کە هەمواردەکرێتەوە قسەی لەسەر بکرێ، بەڵام دەکرێ بەپێی دەنگدانی ئەندامانی پەرلەمان، منیش پێشنیار دەکەم و پشتیوانی له ڕەئی هاوڕێکانم دەکەم بۆ زیادکردنی لیژنە بۆ ناوچە جێناکۆکەکانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێمی کوردستان، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك ئومێد.

بەڕێز ئومێد خۆشناو:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری ئێمە لەفراکسیۆنی زەرد بۆ لێژنەی یاسایی ئەو سێ بەڕێزەیە، (باڵا فەرید، شوان شێخ احمد، ڤەمان فیصل)، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك گۆران.

بەڕێز گۆران ئازاد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەگوێرەی پەیڕەوی ناوەخۆ هەر كاتێك ئەندامان سێ كەس پێشنیاری رەئییەكیان كرد، پێچەوانەی نیزام نەبوو پێویستە بخرێتە دەنگەوە، زیاتر لەچەند ئەندامێك داوایان كرد كەوا مەسەلەی پێكهێنانی لیژنەكان هەموو دەبێ پێكەوە بێتن، واباشترە، دیارە ئێوە لەسەرۆكایەتی واتان پێ باشە، بەلأم ئەمەش رەئی ئەندامانە پێویستە بخرێتە دەنگەوە، ئێحترامەن لەبەر رەئی ئەندامان، منیش پێم باشە لیژنەی یاسایی بەگوێرەی تەخەسووس بێ، چونكە عەمود فەقەری كاری پەرلەمانی دەبێ لەلیژنەی یاسایی بێ، لیژنەی یاسایی ئەو لیژنەیە نییە بڕیاری سیاسی تێدا یەكلایی بكرێتەوە، بۆ ئەوەی بمانەوێ هەموو فراكسیۆنێك ئەوەی پێی وایە زۆرترین ئەندامی لەوێ بێ ئەمە دەتوانێ بڕیارەكانی یەكلا بكاتەوە، لەناو هۆڵی پەرلەمان بڕیارەكان یەكلا دەكاتەوە، من پشتیوانی لە رای هاورێیانم دەكەم بۆ زیادكردنی لیژنە، چونكە بەپێی عورفی پەرلەمانی خولی پێشوو ئێمە دەسكاری هەموو لیژنەكانمان كرد لەهۆڵی پەرلەمان لەیەكەم جەلسەدا بەبێ ئەوەی پڕۆژەی پێش وەخت هەبێ، لیژنەكانیشمان زیادیش كرد و دەمجیشمان كرد، بەلأم (في كل الاحوال) ئەوە دەسەلأتی ئێوەیە دەیخەنە دەنگەوە یاخود نا، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك فرسەت نوقتەی نیزامی هەیە، فەرموو.

بەڕێز فرسەت صۆفی علی:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەپێی ماددەی (٩٤) لەپەیڕەوی ناوەخۆ هاتووە دەكرێت حكومەكانی ئەو پەیڕەوە هەمووی یان هەندێكی لەسەر پێشنیاری سەرۆك یان دە ئەندام بەرەزامەندی زۆرینەی ئامادەبووان ئامادە بكرێ، بۆیە زیادكردن و زیاد نەكردنی لیژنە بەپێی حكومەكانی ماددەی (٩٤) دەبێ، نەك بەپێی ئەو حكومانەی بۆ تەعدیلی قانونێكی ئاسایی هاتووە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو كاك محمد.

بەڕێز محمد سعدالدین:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

لەبەر ئەوەی كە زەروورەتەكە ئەوە دەخوازێت كە لیژنەی یاسایی ئیقراری لەسەر بدرێتن، ئێمەش ئاماژەمان بەوەی كردبوو كە پێكهاتەكان لەبەر ئەوەی كە گرینگی خۆی هەیە، هەر یەكە و نوێنەرێكیان هەبێتن لە لیژنەی یاسایی، بۆیە ئێمە وەكو لایەنە توركمانەیەكان (مونا نەبی نادر)، بۆ ئەو لیژنەیە دەستنیشان دەكەین، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بەڵێ فەرموو خاتوون.

بەڕێز وحيده ياقو هرمز:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هیڤیامە ئەوە وەکو لیژنات یاسایی د پسپۆر بیت دی ژی رەغبەت بیت، ئێمە ژی وەکو فراکسۆنا کلدانی، سریانی، ئاشووری لەگەڵ ئەرمەن (لینا عزریا بهرام) ئەندام بێت ل نەفسی لیژنێ، سوپاس.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

پێم وابێت کەس نەماوە قسە بکات، ئێستا کاندیدەکان بۆ پۆستی.....، بەڵێ فەرموو.

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تەئکید لەو بۆچوونە دەکەمەوە کە بەپێی پەیڕەوی ناوەخۆ تێڕوانینێك لەلایەن سێ ئەندامی پەرلەمانەوە یان زیاتر دەربڕێندرا پێویستە بخرێتە تەسویتەوە،.......

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەپێی چ ماددەیەك لەپەیڕەوی ناوەخۆ کاك سالار؟

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ، بەپێی عورف کە لە خولەکانی پێشووی پەرلەمانی کوردستان هاتووە،....

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەپێی چ ماددەیەك لە پەیڕەوی ناوەخۆ؟ جەنابت نوقتەی نیزامیت گرتووە، بەپێی چ ماددەیەك لەپەیڕەوی ناوەخۆ؟ ئەوە یەکلا کەرەوە ئەو کاتە قسەی لەسەر دەکەین.

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆت یەکلا دەکەمەوە، جەنابیشت پێم بڵێ بەپێی چ ماددەیەك لە پەیڕەوی ناوەخۆ ئیلا بەپێی پڕۆژە دەبێ داخوازی بکەی بۆ ئیستیحداسی لیژنە؟

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

لەبەر ئەوەی داوای پێشنیار دەکا.

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش بەپێی ماددەی (٤٨) دەتواندرێ ئێستاکە ئەو تێڕوانینەی ئەندامانی پەرلەمان بۆ پێکهێنانی لیژنەی ماددەی (١٤٠) ئەگەر کاتیش بێ دروست بکرێ، لەئێستادا، چونکە ئێستا کاتیەتی، لانەدانە لەبەرنامەی کار، قسەیە لەسەر لیژنەکان، لەخولی پێشووشدا داوای لیژنەمان کرد، دانەندرا، ئێمە ژووری سەدو چلمان هەیە،

ژوورمان هەیە، ئێستا بەڕێزتان چەند کۆبوونەوەیەکتان کردووە وەکو فراکسیۆنەکان لەژووری ماددەی (١٤٠) مەنتیقی تێدایە ئێمە لیژنەیەك ئەگەر کاتیش بێ نەبێ بە ناوی ماددەی سەد و چل و قسەکردن لەسەر چل و نۆ ی خاکی کوردستانە یان چەندین ملیۆن خەڵکە، بۆیە بەپێی ماددەیەك کە لەپەیڕەوی ناوەخۆ هەیە، دەتوانین ئێمە ئیستینادی بکەینە سەر دەبێ لیژنەیەك دروست بکرێ بەپێی ئەو تێڕوانینەی کە بەڕێزان دەریان بڕی، پێشم وانییە ماددەیەك هەبێ ئیلا بڵێ بۆت نییە داوای ئیستیحداسی لیژنە بکەی بە پرۆژە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

لیژنەی کاتیی، بەپێی پەیڕەوی ناوەخۆ دەڵێت لیژنەکانی کاتی و لیژنەی لێکۆڵینەوە بەرەزامەندی زۆرینەی ئامادەبووان لەپەرلەماندا پاڵپشت بە پێشنیاری دەستەی سەرۆکایەتی پێکدەهێندرێت، ئێمە وەکو دەستەی سەرۆکایەتی دوایی قسەی لەسەر دەکەین، تەبعەن بۆ دڵنیایی هەموو لایەکتان کەس قسەی لەسەر گرینگی پێکهێنانی لیژنەیەك نییە لە پەرلەمانی کوردستان، تەنانەت ئەگەر لیژنەیەکی بەردەوامیش بێت، لیژنەیەکی هەمیشەیی بێ سەبارەت بە ناوچە جێناکۆکەکان یان ناوچەکانی دەرەوەی هەرێمی کوردستان، بەتایبەتی کە ئێمە فەرمانگەیەکمان هەیە لەهەرێمی کوردستان پەیوەندیدارە بەو پرسە، بۆیە ئەمە کەس لاری لەوە نییە، بەلاّم با رێ و شوێنە قانونیەکانی بەشێوەیەکی ئوسوڵی بڕوا، کێشەمان لەوە نییە، کێ قسەی تری هەبوو؟ فەرموو مامۆستا مەولود نوقتە نیزامی؟ فەرموو فەرموو کاك سالار،

بەڕێز سالار محمود مراد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە پەیڕەوی ناوەخۆ هەیە، دەتوانین ئێمە ئیستینادی بکەینە سەر کە دەبێ لیژنەیەك دروست بکرێ بەپێی ئەو تێڕۆانینەی کە بەڕێزان دەریانبڕی، و پێشم وا نیە ماددەیەك هەبێ ئیلا بڵێ بۆت نیە داوای ئیستیحداسی لیژنە بکەی بە پرۆژە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

لیژنەی کاتیی بەپێی پەیڕەوی ناوەخۆ دەڵێت لیژنەکانی کاتی و لیژنەی لێکۆڵینەوە بە رەزامەندی زۆرینەی ئامادەبووان لە پەرلەماندا دەبێت پاڵپشت بە پێشنیاری دەستەی سەرۆکایەتی پێك دەهێنرێن، ئێمە وەکو دەستەی سەرۆکایەتی، دوایی قسەی لە سەر دەکەین، تەبعەن بۆ دڵنیایی هەموو لایەکتان، کەس قسەی لە سەر گرنگی پێکهێنانی لیژنەیەك نیە لە پەرلەمانی کوردستان، تەنانەت ئەگەر لیژنەیەکی بەردەوامیش بێ، لیژنەیەکی هەمیشەیی بی، سەبارەت بە ناوچە جێ ناکۆکەکان، یان ناوچەکانی دەرەوەی هەرێمی کوردستان، بەتایبەتی کە ئێمە فەرمانگەیەکمان هەیە لە هەرێمی کوردستان پەیوەندیدارە بەو پرسە، بۆیە ئەمە کەس لاری لەوە نیە، بەلاّم با رێ و شوێنە قانونیەکانی بە شێوەیەکی ئسوڵی بڕوا، کێشەمان لەوە نیە، کێ قسەی تری هەبوو؟ مامۆستا مولود نوقتە نیزامی؟

بەڕێز مولود مراد محی الدین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

نوقتە نیزامەکەی من ئەمە بوو، ئەگەر لە کابینەی ئاییندە کە پشت بە خوا کە قەرارە ناوچە دابڕێنراوەکان وەزیری هەرێمیان هەبێ، ئەوە بە دڵنیایی خۆی تەحسیل حاسلە، دەبێ لە ناو ئەم پەیڕەوە لیژنەیەکی تایبەتی بەخۆی هەبێت، لەبەر ئەوە قسەکردن لە سەر لیژنەی کاتی بۆ ئەو مەوزوعە من پێم وایە هیچ شوێنی نییە، ئەگەر ئەو پۆستە لە ئەنجامدا وەزیری ناوچە دابڕێنراوەکانی هەرێمە، دەبێ ببێتە لیژنەیەکی هەمیشەیی، ئەو کاتە هەمووومان بەتێکڕایی لەم پەرلەمانە زەرورەتی واقیعی پێکهاتنی کابینەی هەرێمی کوردستان فەرزی دەکا، نە داواکردنی من یان داواکردنی کەسێکی تر؟ لەبەر ئەوەی ئێمە بە پێکهێنانی لیژنەی کاتیی بۆ ئیشێکی ئەوا گرنگ و شوێنێکی ئاوا گرنگ، رازی نابین بە ئەکید، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك ناظم،

بەڕێز ناظم کبیر محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕاستی پێمان باش نیە هەر لە دانیشتنی یەکەم لە خولی دووەمی پەرلەمان پێشێڵی پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمان بکرێتن، چونکە زۆر وازحە لە پەیڕەوی پەرلەمانی کوردستان (١٩) لیژانمان هەیە، پێویست ناکا باس لە سەر ئەوە بکەین کە کەم بکرێ یان زیاد بکرێ؟ سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك د. شێرکۆ،

بەڕێز د. شێرکۆ حەمە امین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە راستیدا من تکام وایە بابەتی ناوچە دابڕێنراوەکان کە من وای پێ دەڵێم نەبێ بە بابەتێك کە من وای پێ دەڵێم یەعنی هەر بۆ قسەکردن بێ، چونکە هەمووومان بەڕاستی ئەزموونێکی تاڵیشمان هەیە لەگەڵ دروست کردنی لیژنە لە هەرێمی کوردستان، ئەوە بڕوا ناکەم هیچ کوردێك یاخود هیچ کەسێك لە هەرێمی کوردستاندا زاتی ئەوە بکا دەستبەرداری بستێك لە خاکی هەرێمی کوردستان ببێت و ئەمانە، لەبەر ئەوە بڕوام وایە گرنگە ئێمە چۆن کاری بۆ دەکەین، بە بڕوای من هەمووومان بیر لەوە بکەینەوە چۆن ئەم ناوچانە بێنینەوە سەر هەرێمی کوردستان، جا ئەگەر بە لیژنە دەکرێ ئەوا من ئێستا پشتیوانی لێ دەکەم، ئەگەر بە دروستکردنی وەزارەت دەکرێ ئەوا من ئێستا پشتیوانی لێ دەکەم، گرنگ ئەوەیە بەڕاستی ئەم ناوچانە چۆن دێنینەوە سەر هەرێمی کوردستان، و من بڕوام وایە لە فراکسیۆنەکەی خۆشمان هەر لە چوارچێوەی کاری دابەشکردنی خۆماندا ئەوەمان کردووە کە کۆمەڵێك کەس تایبەت بێ بەو ناوچانە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو كاك ئومێد،

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن خۆشناو:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئێمەش لەگەڵ ئەوە داین كە لیژنە بۆ ناوچە دابڕێنراوەكانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێمی كوردستان هەبێ، بەڵام لە كۆبوونەوەی فراكسیۆنەكان كە بەیانی كردمان كە هەموومان رێك و كۆك بووین لە سەر ئەوەی پەیڕەو لە هەموارکردن دایە، هەر لیژنەك زیاد كردن و كەم كردنی لەو كاتەدا دەبێتن كە پەیڕەو هەموار دەكرێتن، دووەم: كە باس لە ئیستحقاقی هەڵبژاردن دەكرێتن باس لەوە كرا، ئایا لەبەرچی ئێمە (٣) كاندیدمان هەبووە؟ بەپێی ئیستحقاقی هەڵبژاردن مەقعەدەكانی هەڵبژاردن، ئێمە لە لیژنەی یاسایی چوار مەقعەدمان دەبوو لە كۆبونەوەی فراكسیۆنەكان باس لەوە كرا كە پێكهاتەی توركمان هیچ مەقعەدێكیان نەدەبوو، ئێمە لە فراكسیۆنی پارتی ئەو مەقعەدەی خۆمان پێشكەش بە فراكسیۆنی توركمان كرد، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئەگەر شتێكتان نەمابێ لە سەر لیژنەی یاسایی با تەصویت لە سەر لیژنەی یاسایی بكەین، كاندیدەكانی لیژنەی یاسایی بخوێنینەوە دەنگی لە سەر بدەین، لیژنەكە دروست بكەین، ئەگەر قسەیەكی ترتان هەبوو دوایی دەتوانین قسەی لە سەر بكەین، فەرموو كاك فخرالدین،

بەڕێز فخرالدین قادر عارف/ سكرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

پاڵێوراوەكان بۆ لیژنەی یاسایی، پارتی دیمكراتی كوردستان(ڤاڵا فرید ابراهیم، شوان شێخ احمد، ڤەمان فیصل سلیم) بزوتنەوەی گۆڕان(بەهار محمود فتاح، انور قادر مصطفی) یەكێتی نیشتیمانیی (تەلار لطیف محمد، گۆران ئازاد محمد) یەكگرتووی ئیسلامی(ابوبكر هەڵەدنی) كلد و ئاشوری(لینا عزریا بهرام) توركمان (منی نبی نادر)بەنیسبەت كۆمەڵی ئیسلامی ئەگەر ئێمە لە سكرتێری پەرلەمان بەردەوام بووین، ئەوا كۆمەڵی ئیسلامی كەسێكی دیكە دا ئەنێ یان لە لیژنەكان دامان نابێ ئەگەر نا من دەبمە ئەندامی لیژنەی یاسایی لە پەرلەمانی كوردستان، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرمووكاك ماجد،

بەڕێز ماجد عثمان توفیق:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئێمە لەلایەن خۆمانەوە وەكو فراكسیۆنەكانی توركمان، زۆر سوپاسی فراكسیۆنی پارتی دیموكراتی كوردستان دەكەین، بە پێدانی ئەو جێگەیەبۆ ئێمە، بۆ لیژنەی یاسایی، زۆر سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك کمال،

بەڕێز کمال یەڵدا مەرقوز:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وابزانم کادیرەکانی لیژنەی یاسایی کە خۆیان تەرشیح کردووە هەریەکە ئیختیساسەکەی خۆی بڵێت بزانین چییە؟ سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

پێم وابێ ئەوە بەشێکە لە پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمان، تکایە سەرۆك فراکسیۆنەکان هەریەکەو ئیختیساسی ئەندامانی فراکسیۆنەکەی بلێ، بەڵێ ئەندامانی لیژنەکان سەرەتا دەبێ بەپێی تەخەسوس بێ، فەرموون سەرۆکی فراکسیۆنەکان، فەرموو مامۆستا مەولود.

بەڕێز مولود مراد محی الدین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پاڵێوراوی ئێمە بەڕێز مامۆستا (ابوبکر عمر عبدالله) ناسراو بە (ابوبکر هەڵەدەنی) پارێزەرەو دەرچووی کۆلێژی یاسایە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا رابوون،

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

کاندیدەکانی ئێمە بەڕێز (د. بەهار محمود فتاح) دکتۆرای هەیە لە قانون، بەڕێز (انور قادر مصطفی) بەکالوریۆسی هەیە لە قانون، محامی بووە چەند ساڵێك،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك ئومێد،

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن خۆشناو:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

کاندیدەکانی ئێمە (د. ڤالا فەرید) دکتۆرای هەیە لە یاسا، و (شوان شێخ احمد) بەکالۆریۆسی هەیە لە یاسا، (ڤەمان فیصل) بەکالۆریۆسی هەیە لە یاسا،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو بێگەرد خان،

بەڕێز بێگەرد دڵشاد شكرالله:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

(گۆران ئازاد) ئەندامی خولی پێشووی پەرلەمانی كوردستان و ماستەری هەیە لە یاسا، خاتوو تەلار لطیف بەكالۆریۆسی هەیە لە یاسا و پارێزەرە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو كاك محمد،

بەڕێز محمد سعدالدین انور:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

(منی نبی نادر) دەرچووی كۆلێژی یاسایە و مافپەروەرە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو كاك یعقوب،

بەڕێز یعقوب گورگیس یاقو:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

(لینا عزریا) دەرچوی كولیژی یاسایە، بەری بێتە پەرلەمان دادنووس بوو،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كەواتە هەموویان تەخەسوسیان هەیە، ئێستا دەیخەینە دەنگەوە، كێ لەگەڵ پێكهێنانی لیژنەی یاسایی پەرلەمانە بەپێی ئەو ناوانەی كە خوێندمانەوە؟ كێ لەگەڵ نیە؟ كەواتە بەكۆی دەنگ، لیژنەی یاسایی پەرلەمانی كوردستان پەسەند كرا، ئێستا داواكراوە دوو یاداشت بخوێندرێتەوە، یاداشتی فڕاكسیۆنی گۆڕان، و یاداشتی فڕاكسیۆنی كۆمەڵ، نوقتە نیزامی هەیە؟ فەرموو د. ڕێواز

بەڕێز د. ریواز فائق حسین:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەڕێزتان وتتان دوای دەنگدان لە سەر ئەندامانی لیژنەی یاسایی دەتوانن گفتوگۆ بكەن، بۆیە بەتەسەوری من قسە لە سەر گۆڕینی ژمارەی ئەو لیژنانە بۆ ئەم دانیشتنە جێی خۆیەتی، لەبەر ئەوەی نەسیك نیە یان دەقێك نییە بڵێ گۆڕینی لیژنەكان، دەمج كردنیان یان زیادكردنیان، پێویستی بە پڕۆژە یاسایە و لە زمنی چۆنیەتی پێشكەشكردنی پڕۆژە یاسا نەهاتووە ئەمە یەك، دوو: عورفێكی یاسایی هەیە لەم پەرلەمانەدا بیرمانە لە خولی پێشوو هەر پڕۆژەی پەیڕەوی ناوەخۆ لە كاتی تەعدیل كردندا بوو ئەو كاتە لیژنەی كۆمەڵی مەدەنی زیاد كرا بەدەنگدانی پەرلەمانتناران، و لە ناو دانیشتنی پەرلەمان، بۆیە ئێمە وەكو فڕاكسیۆنی سەوز تەئكید دەكەینەوە لە سەر ئەوەی كە ئەمانەوێ لەم دانیشتنە ئەو مەسەلەیە حەسم

بكرێ، كە لە لیژنەیەك بۆ ناوچە دابڕێنراوەكان یان ناوچە جێ ناكۆكەكانی دەرەوەی هەرێم؟ لێرە دەنگدانی لەسەر بكرێ، و نەخرێتە دانیشتنەكانی تر، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو د. عزت،

بەڕێز د. عزت صابر اسماعیل:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەو لیژنانەی كە دروستكراون رەنگدانەوەی وەزارەتەكانی حكومەتی هەرێمن، یەعنی بە نزیكەی (١٩) وەزارەت لە حكومەت هەیە (١٩) لیژنە هەیە، فەرمانگەیەك دروستكراوە، پۆستەكەشی دراوە بە لایەنێكی سیاسی كەواتە بە هەموو پێوەرێك جێی خۆیەتی لیژنەیەكی هەمیشەیی دروست بكرێ، بەڵێ پۆستێك، وەزیری هەرێم بۆ ناوچە دابڕینراوەكان تەواو جێی خۆیەتی لیژنەی ژمارە (٢٠) دروست بكەین بەهار ناوێك پڕ مەعنا بێ هەموومان رازی بین لە سەری، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

زۆر چاكە نوقتەی نیزامی تر، تەبعەن ئێستا ئەو پێشنیارە دەخەمە دەنگەوە، ئایا ئێمە لەو دانیشتنە دەست بكەین بە گفتوگۆی زیاد كردن یان كەم كردن، دەمج كردنی لیژنەكانی پەرلەمانی كوردستان یان هەڵیگرین بۆ دانیشتنەكانی تری پەرلەمانی كوردستان، دەیخەمە دەنگەوە با نوقتە نیزامیەكان تەواو بێ، فەرموو كاك ئومێد،

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن خۆشناو:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

سەبارەت بە لیژنە پێشتریش باسمان كرد لیژنەی ناوچە دابڕێنراوەكانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێمی كوردستان، ئێمە لە فراكسیۆنی زەرد لەگەڵی داین، و ئەمر واقعیشە لەبەر ئەوەی ئێمە بەیانی كۆبونەوەی فراكسیۆنمان كرد باسمان لەوە كرد، تەنها بۆ لیژنەی یاسایی ئەگەر نا هەموو لیژنەكان پێویستی بەوەیە ئیدی دەبێ جەلسەكە بەردەوامی هەبێتن بەتەئكید لەگەڵی داین، دوو: بەنیسبەت بەرنامەی كار جەنابت تازە باست لەوەكرد كە پێشنیارەكان، یاداشتەكان بخرێتە روو، بەرنامەی كار بریتیە لە دوو بڕگە، بڕگەی یەكەم هەڵبژاردنی لیژنەكانە، بڕگەی دووەم تەسمیەی سەرۆكایەتی حكومەت بكرێتن ئینجا پاشان هەریاداشتێك پێشنیارێك دەبێ با ببێ،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو د. فرست نوقتەی نیزامیت هەبوو؟ فەرموو،

بەڕێز د. فرست صۆفی علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە کە دەنگمان دا لەسەر ئالۆگۆڕکردنی بەرنامەی کار دەنگمان دا نەك لە سەر ئەوە یاداشتەکان بێنە پێش، بۆیە ئێستا ئەگەر لە لیژنەکان موناقەشە تەواو بووە یەکسەر دەبێ بچینە سەر گفتوگۆکردن لە سەر تەسمیە، مەرج نیە تەسمیە بکەین، بەڵام دەبێ گفتوگۆی لە سەر بکەین، چونکە لەبەرنامەی کار دابوو ئێمە تەنها ئالۆگۆڕمان کردووە دوامان نەخستووە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەو کاتەی کە داوای یاداشتەکان کرا، وتمان لە دوای قسەکردن لە سەر تەوەرەکانی ئەمڕۆ ئەو یاداشتانەش دەخوێندرێتەوە، بەدەنگدانی زۆرینەی ئەندامانی پەرلەمان تەوەری یەکەم دواخرا بۆ کۆتایی بەرنامەی کاری دانیشتنی ئەمڕۆ، فەرموو زۆزان خان،

بەڕێز زۆزان صادق سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆ تەحدیس کرنا لیژنەیەکا یان هەر لیژنەیەك دێتە دانانێ پێت ڤی دەنگدانێیە بلا ڤی مەوزوعێ لیژنە بخەینە دەنگدانێ کو کی گەل دایە؟ کی گەل دا نیە؟ ئەڤە ئێك، یا دویێ: ئەگەر هاتوو ئەڤ پێ گۆڕینە نوکە هاتە کرن مە دەنگدان سەر دەس ناڤ بەینە بڕگە ئێکێ و دوویێ ڤێ جەلسێت نەهاتە برێڤە برنێ، ئەز نابینم یا دروستە کو ئەو بڕگە دوویێ بهێتە تەئجیل کرنێ بۆ روژەکا دی، ئەگەر نا تەنها ئەڤروکە ب تنێ لیژنە یاسایی بێتە دانانێ دڤ پەیڕەوی یا جهێ خۆ دانینە تڤیە بیتن بەردەوامی لیژنە بهێتە دانانێ، ئەگەر نا کو بێژن دژی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانێ، بلا بەردەوامی لیژنە دانانی بهێتە کرن یا بلا ئەم بزڤرینە سەر کو تەسمیە تێدا بێ، سوپاس

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەو تەوەرە کە پەیوەندیدارە لە سەر دروستکردنی لیژنە هەمیشەییەکانی پەرلەمان لە سەر ئەجیندای پەرلەمانی کوردستان دەمینێتەوە، ئەمڕۆ بەس تەنها لیژنەی یاسایی پەرلەمانی کوردستانمان دروست کرد، فەرموو مامۆستا هەورامان نوقتە نیزامیەکەت،

بەڕێز هەورامان حەمە شریف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە لە ئەجیندای دانیشتنی ئەمڕۆ لە بڕگەی دووەمدا تەنها ئەوەندەیە تایبەتمەندیەك دراوە بە لیژنەی یاسایی هاتووە پێکهێنانی لیژنە هەمیشەییەکانی پەرلەمانی کوردستان، بۆیە لیژنەکانی تر بەڕاستی بەڵێ لیژنەی یاسایی پێویستە و زەرورە لیژنەکانی تریش پێویست و زەرورن لەبەر ئەوەی تکایە با دوا نەخرێ، و بخرێتە تەصویتەوە هەموو لیژنەکان،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەمڕۆ رەنگە نەتوانین هەموو لیژنەکان بخەینە تەصویتەوە، چونکە پێویستی بە رێککەوتنی هەموو فڕاکسیۆنەکان هەیە بۆ دابەشکردنی ئەندامەکان بەسەر لیژنەکاندا، و دوایش بۆ رێککەوتن لە سەر سەرۆکایەتی لیژنە هەمیشەییەکانی پەرلەمان کە ئەوەش دیسانەوە تەگەرە دروست دەکا بۆ لیژنەکانی پەرلەمان وەکو باسم کرد، سەرۆك و جێگر و بڕیادەری لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان بۆیان نیە لە هیچ لیژنەیەکی تردا بن، بۆیە پێویستی بە رێککەوتن هەیە پێش وەخت، فەرموو مامۆستا رابوون

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێم وایە بابەتی ناوچە دابڕێنراوەکان بابەتێك نییە موزایەداتی لەسەر بکەین (الحمدلله) ئینتیخاباتەکانمان تەواو کرد من پێم وایە هەموو فڕاکسیۆنەکانی پەرلەمانی کوردستان لەگەڵ ئەوەن بە لەبەر چاو گرتنی بایەخی ئەو ناوچانە، و لیژنەشی بۆ دروست دەکەین پشتیوان بە خوای گەورە من پێم وایە هەموو فڕاکسیۆنەکان دەنگی بۆ دەدەن، بەڵام هێشتا حکومەتی کابینەی هەشتەممان دروست نەکردووە لەسەر بنەمای کابینەی هەشتەم و وەزاەتەکانی تریش (ان شاءالله) هەر ئە لێرە ئەو لیژنەیەش دروست دەکەین دەنگی بۆ دەدەین، بەڵام ئێستا ئێوە ئەو بابەتە بەشێك نییە لە بەرنامەی کاری ئەمڕۆ بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ دەبێ (٤٨) سەعات پێشتر بابەتی بەرنامەکە بدرێتە بەردەمی ئەندامانی پەرلەمان، ئێستا من پێشنیار دەکەم یەکسەر بچینەوە سەر بابەتی بەرنامەی کاری ئەمڕۆ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ ئەگەر پێشنیار هەبێ دەتوانین بیخەینە دەنگدانەوە کە ئایا هەر ئێستا دەست بکەین بە دەستکاری کردنی لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان زیادکردن، کەمکردن، دەمج کرد یان نا؟ ئەوە دەخەینە دەنگدانەوە، و ئەگەر دەنگی هێنا دەست دەکەین بەوەی کێ پێشنیاری هەیە؟ فەرموو کاك گۆران،

بەڕێز گۆران ئازاد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕاستی مەسەلەی زیادکرنی بابەتی لیژنەیەك من پێم وایە هەموو ئەندامانی پەرلەمان بۆ ناوچە جێ ناکۆکەکان پشتیوانن، و هیچ کەسێکیش بۆ حاڵەتی موزایەدە لەگەڵی نییە، بەڵام قسەمان لەسەر یەك عورفی پەرلەمانی پێشوو بووە بە پێی پەیڕەوی ناوخۆ ئەم کارە کراوە لیژنەکانمان زیادو کەم کردووە هەر بۆ بەرچاو روونی زیاتری ئەندامانی پەرلەمان، دوای ئەوە ئەم هۆڵە تەعمیر کراوە هاتین لەم هۆڵە بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ ئەندامی پەرلەمان کە قسە دەکات دەبێ هەڵسێ، ئەمە پەێرەوی ناوخۆیە و ماددەیەکە، هاتین لەم هۆڵە پێشنیارمان کرد ئەندامی پەرلەمان کەوا لەمەو لا هەڵنەسێ هەر لەو هۆڵە دەنگمان بۆ دا، لامان دا، ماددەیەکی پەیڕەوی ناوخۆش بوو، چ پڕۆژەشی بۆ پێشکەش نەکرا لەهەمان

جەلسە كرا، يەعنى نە بيدعەيەكى قانونييە، نە بۆ مەبەستى سياسييە، پێمان باشە بيخەنە دەنگەوە من پێم وا نييە ئەگەر بخرێتە دەنگەوە هيچ كەسيش دژى بێ، سوپاس.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/بەڕێز سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر باشە دەيخەينە دەنگەوە كە ئەمڕۆ موناقەشەى ئەوە بكەين يان نا؟ فەرموو كاك ئومێد،

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن خۆشناو:

بەڕێز سەرۆكى پەرلەمان.

من پێشتريش باسم كرد هەر ليژنەيەك تايبەت بە ناوچە دابڕێنراوەكان كەس نيە لە بەڕێزان لە هەموو فراكسيۆنەكان كەس دژى ئەو بابەتە نييە، بەڵام يەك: لەبەرنامەى كار دانەبووە، دوو: لەرێككەوتنى بەيانى، ئێمە لە فڕاكسيۆنەكان رێككەوتين لە سەرئەوەى ئەمڕۆ ئەوەندە ماوەمان هەيە تەنها ليژنەى ياسايى هەڵبژێرين، هەر زيادكرنێك و هەركەمكردنێكيش پەيڕەوێكمان هەيە كە هەمووومان لە ماوەى رابوردوودا ليژنەمان بۆ دروست كردووە، هەموارى ئەو پەيڕەوە بكرێتەوە، كەواتە ليژنەكان پێويست ناكات بخرێتە دەنگدانەوە يان باسى لەوباريەوە بكرێ، بخرێتە قالبى موزايەدە وەكو كاك رابوون باسى كرد،

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەڵێ دكتۆرە رێواس نوقتەى نيزامى، فەرموو.

بەڕێز رێواز فائق حسين:

بەڕێز سەرۆكى پەرلەمان.

ئێمە چوار ساڵى داهاتوو بەيەكەوە دەبين، هيوادارم ئەوەندە يەكترى بريندار نەكەين و ئاشتى كۆمەڵايەتيش بپارێزين، ئەوەندەش موزايەدەى ئيتيهام نەكەين، هەڵمەتەكان تەواو بوون ، هەڵبژاردنيش تەواو بوو، من پێشنيار دەكەم ئەگەر ئەوەى ئێمە ناخەنە دەنگدانەوە، لەناو بەرنامەى كارى دانيشتنى داهاتوودا گفتوگۆكردن لەسەر گۆڕين و لابردن و، دەمج كردنى ليژنە هەميشەييەكان بكرێتە يەكێك لە خاڵەكانى بەرنامەى كار، سوپاس.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئێستاش دەيخەينە دەنگدانەوە، ئەگەر ئێستا ئەندامانى پەرلەمان ڕازى بوون، گفتوگۆى سەرجەم ليژنەكان دەكەين، ئەگەر ئەندامانى پەرلەمان ڕازى بوون، دكتۆر عزت بەس نوقتەى نيزامى تكايە، فەرموو.

بەڕێز د. عزت صابر اسماعيل:

بەڕێز سەرۆكى پەرلەمان.

سى سانيە، بۆ ئەگەر ئێمە شتێك بڵێين، ناوى بنێن موزايەدەو، ئەگەر يەكێكى ديكە بڵێ، واقع بێت.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

جەنابت ئازادى ڕەئى خۆت بڵێى، بەڵام ئەگەر ڕەئى بەرامبەريش هەبێ ئەوە كێشە نيە، كاك انور فەرموو.

بەڕێز انور قادر مصطفى:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

پێم وایە هیچ كوردەكی دڵسۆز نیە مساومە لەسەر یەك مەتری خاكی كوردستان بكات، كە ئەوان دەڵێن ناوچە دابڕاوەكان یان ناوی دیكەی لێ دەنێن، ئێمە دەڵێین ناوچە داگیركراوەكان، كەسیش دژی ئەوەنیە كە لیژنە بۆ ئەوە دروست بكرێت، بەڵام بەپێی یاسا و بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ لەگەڵین.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

تەواو وابزانم نوقتەی نیزامی نەما، ئێستا ئەو پێشنیارە دەخەینە دەنگەوە، ببورە داوای لێبوردن دەكەم، فەرموو نجیبە خان.

بەڕێز نجیبە لطیف احمد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

پێشنیارەكەی من وترا، ئەوە حەزناكەم دووبارەی بكەمەوە، با بەشێوەیەكی گشتی داوای ئەوە بكرێت ئایا لیژنە زیاد بكرێت یان كەم بكرێت، دەنگ لەسەر ئەوە بدرێت پاشان دانیشتنی داهاتوو ناوی لیژنەكان بهێنرێت، كە زیاد دەكرێت یان كەم دەكرێت.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كەواتە ئێستا دەرگای گفتوگۆ دادەخەین لەسەر ئەو تەوەرە، بەڵێ فەرموو كاك سالار.

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ببوورە سەرۆكی پەرلەمان ماندو بووی، مادام بەپێی بەرنامەی كار قسە لەسەر پێكهێنانی لیژنە هەمیشەییەكانی پەرلەمانە، بەتایبەتیش لیژنەی یاسایی، ئەوە ئێمە لیژنەی یاساییمان تەواو كرد، قسەمان لەسەر پێكهێنانی لیژنە هەمیشەییەكانی پەرلەمانە، بە تەحدید ناو لیژنەكانە لەسەر لیژنەی ناوچە دابڕینراوەكان، لەلایەن چەندین ئەندامی پەرلەمانی كوردستان كراوە، ئێمە دەبێت ئەو مەسەلەیە بخرێتە تەسویتەوە، ئایا لەگەڵ ئەوەین ئەو لیژنەیە ئیستحداس بكرێت یان نا؟، باسی لیجانی تر نەكراوە، ئەمە لادان نیە لە پەیڕەو، قسەیەك نیە لەسەر موزایەدە، ئەمە قسەیە لەسەر پێویستی، پەیوەندی بە حكومەتیشەوە نیە، ئەركی پەرلەمانە لە ئەولەویەتی كاری پەرلەمانە كار بۆ ئەو مەسەلەیە بكا لە ڕێگای لیژنەیەكی هەمیشەیی، لەچوارچێوەی پەیڕەو و قانون.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

وەكو جەنابت باسی كرد تەوەری دانیشتنی ئەمڕۆ بریتیە لە قسەكردن لەسەر لیژنە هەمیشەییەكانی پەرلەمانی كوردستان، بەتایبەتی لیژنەی یاسایی، باشە ئێستا ئەوە دەخەینە دەنگدانەوە، كە ئایا جگە لەو لیژنە هەمیشەییەكانی پەرلەمانی كوردستان دەست بكەین بە گفتوگۆ لەسەر زیادكردن، یان كەمكردن یان دەمج كردنی لیژنەكانی پەیڕەوی ناوخۆ یان نا؟ كێ لەگەڵ ئەوەیە ئێستا لەم دانیشتنەی ئەمڕۆمان قسە

لەسەر زیادکرن یان کەمکردن یان دەمج کردنی لیژنە هەمیشەییەکان یان لیژنە کاتیەکانی پەرلەمانی کوردستان بکەین؟ با دەست بەرز بکاتەوە، تەواو دەیخەینە تەسویتەوە، کێ لەگەڵ ئەوەیە کە بەجیا لە بەرنامەی کاری دانیشتنی ئەمڕۆ، لە دەرەوەی بەرنامەی کاری دانیشتنی ئەمڕۆ ئێمە قسە لەسەر دەمج کردن، زیادکردن، یان کەمکردنەوەی لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان بکەین؟ هەمو برادەرانتان باسیان کرد دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ ئەوەیە تەوەرێك بۆ بەرنامەی کاری ئەمڕۆ ئیزافە بکەین ، قسە لەسەر لیژنەکانی پەرلەمان بکەین؟ ١ برادەرتان نوقتەی نیزامی بلێ، بەڵێ کاك سالار فەرموو، ڕاستە ئەوەش نوقتە نیزامیەکی تەواوە، کە قسەیەکمان خستە بەرنامەی کار، دەنگی لەسەر بدرێت، نابێت نوقتەی نیزامی لەسەر بگوترێت، کەواتە کێ لەگەڵ ئەوەیە؟ کاك سالار باشە ئێوە باسی نوقتە نیزامی خۆتانتان کرد، قسەی خۆتان وت، ئاخر ئێستا ئەوەی کە باسکرا بریتیە لە چوونە ناو بابەتێکی ترەوە، کە لیژنەکانی پەرلەمان هەموار بکرێت، کێ لەگەڵ ئەوەیە؟ دەیخەمە دەنگدانەوە، قسەی خۆتت کرد کاك سالار چەندجار مەجالم دا نوقتەی نیزامیت گرت، ٣ جار نوقتەی نیزامیت گرتوە، بەڵێ باشە فەرموو.

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە مەبەستمانە لە بەرنامەی کار لانەدەین، ئەوەی بەرنامەی کارە وەکو خۆی جێبەجێ بکرێت، ئیستحداسی هیچ نوقتەیەکی تر بۆ بەرنامەی کارمان لاقبوڵ نیە بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ، بەڵام ئەو پێشنیارەی کراوە بیخەنە تەسویتەوە، ئایا ئیستحداسی لیژنەی هەمیشەیی ماددەی (١٤٠) بکرێ یان نا؟ قەسە لەسەر لیجانەکانی ترنیە، سوپاست دەکەم بۆچوونی ئێمە بەس ئەوەیە، بە ئاراستەیەکی تر تێڕوانینەکە نەبرێت، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەو پێشنیارە دەخەمە دەنگدانەوە، کە ئایا دەنگدان لەسەر لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان ئێستا دەستکاری بکەین، زیادی بکەین یان کەمی بکەین و، بەو لیژنەیەش کە ئێوە داواتان کردووە، چونکە ئەوە دەرگایەك دەکاتەوە بۆ گفتوگۆکردن، تکایە با نوقتەی نیزامی نەبێت، دەیخەینە دەنگەوە کێ لەگەڵ ئەوەیە دەست بکەین بە گفتوگۆکردن لەسەر هەموارکردنەوەی لیژنەکانی پەرلەمان بە زیادکرن یان کەمکردن یان دەمج کردن، کێ لەگەڵ ئەوەیە دەست بەرز بکاتەوە؟ کەس دەست بەرزناکاتەوە، کەواتە کەس لەگەڵ ئەوە دانیە، کێ لەگەڵ ئەوەنیە کە ئێستا لە بەرنامەی کاری دانیشتنی ئەمڕۆ ئەو پرسە لابەین ؟ کەواتە بەزۆرینە لەگەڵ ئەوەن، کەواتە ئەو پرسە بە دڵنیاییەوە دەیخەینە کاری دانیشتنی داهاتوو، کە قسە لەسەر لیژنەکانی پەرلەمان بکەین، ئێستا دوو یاداشت هەن، کە داواکراوە لە دانیشتنی ئەمڕۆ بخوێندرێتەوە، لە هەر فراکسیۆنەك ٢ کەس قسەی خۆیان بکەن، نوقتەی نیزامی، بەڵێ کاك گۆران فەرموو.

بەڕێز گۆران ئازاد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوەی من دەیڵێم دڵنیابە بۆ پاڵپشتی سەرۆکایەتی پەرلەمان و بۆ ئەکتیف بوونی پەرلەمانە، ڕۆژانە دەیان حەدەس دێتە ڕێ ئەگەر بەم ئسلوبەو بەم شێوازە یاساییەی ئێوە هەر فراکسیۆنەك هاتە ناو پەرلەمان، یان هەر ئەندام پەرلەمانێك ویستی یاداشتێك لەسەر بابەتێك بخوێنتەوە دەبێتە سەرەتایەکی عورفی ناشرین، ئەمە دواتر خۆمان پێمان موعالەجە ناکرێت، ئەمە لەڕووی سیاسی و لەڕووی عورفی، دوو: لەڕووی قانونی بەس پێم بڵێ بەپێی کام بڕگە داوای ئیزافە کردنی ئەوە دەکات، بەپێی مادده ٥٤ خاڵی ٣ دەڵێت نابێت هیچ بابەتێك بخرێتە ڕوو یان گفتوگۆی بۆ بکرێت، ئەگەر لە بەرنامەی کار دانەبێت، ئەگەر پشت دەبەستی بە بڕگە ٦ دەڵێ سەرۆکی فراکسیۆنی پەرلەمانی مافی هەیە بەر لە ٢٤ کاتژمێر، لەکاتی بەستنی دانیشتنەکە بابەتێکی تازە بخرێتە بەرنامەی کارەوە، کە ئەمە نەخراوەتە بەرنامەی کارەوە، یەعنی بەرنامەی کار ٤٨ سەعات پێشتر دادەنرێت، بەڵام دوای ئەوە شتێکی تارێ دێتەوە پێشەوە، فراکسیۆنێك بابەتێکی پێ باشە ئیزافە بکرێت بۆ بەرنامەی کار، ٢٤ سەعاتی لێ ڕۆیشتووە ٢٤ سەعات ماوە، لەم ٢٤ سەعاتە ئەم بابەتە ئیزافە دەکرێت، ئەگەر دووەم بڕگەی (أ) یەکەم: دەڵێت هەر لیژنەیەك مافی هەیە دیاردەیەك یان حاڵەتێکی گشتی پێشنیار بکات، جارێ ئێمە لیژنەی پەرلەمانیمان دروست بکەین، ئەگەر قسە لەسەر ١٠ ئەندام پەرلەمانە بۆ سەرۆك وەزیران و وەزیری تایبەتمەندە، ئەگەر قسە لەسەر بڕگەی چوارە، بیرۆکەیە، لەبەرئەوە دڵنیابە کردنەوەی ئەم دەرگایە دواتر بۆ سەرۆکایەتی پەرلەمان، بە کردنی کاری پەرلەمانی خراپە و، هیچ بڕگەیەکی پەیڕەوی ناوخۆ ڕێگا نادات، هیوادارم بەوردی دیراسەی بکەن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك گۆران لە فراکسیۆنی سەوز ئێوە لە دانیشتنی پێشوو خۆتان داوای ئەوەتان کرد یاداشتێکتان هەبێت بیخوێننەوەو، یاداشتەکەشتان ڕێی پێدرا، بەپێی ماددەی (٥٤) دووەم خاڵی ٤ لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان هەر ئەندامیك مافی هەیە داوا لە دەستەی سەرۆکایەتی بکات، کەوا بیرۆکەیەك بخاتە ڕوو، بۆئەوەی لەلایەن حکومەتەوە پێ وەربگیرێت، یەعنی ئەوە هیچ لادانێك نیە لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان، هەر ئەندامێك بۆی هەیە کە داوای لەم شێوەیە بکات، یەکێکی تر لە برادەرانی فراکسیۆنی سەوز دەتوانێت قسە بکات، بەڵێ کاك سالار فەرموو.

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هیوادارم سەرۆکایەتی بەڕێز ئەم سەرەتایە بکاتە بنەمایەکی یاسایی، لانەدان لە پەیڕەوی ناوخۆ، ئەوەی لە ئەجنداکە هاتووە وەکو چۆن تەبریری ڕاستەوخۆتان داینێ لەسەر مەسەلەی لیژنەکان، کە نابێ ئیزافەی بەرنامەی کار بکرێ، لەم بابەتەشدا هەر بابەتێکی تر جگە لە خەرفکردنی پەیڕەوی ناوخۆ و بەرنامەی کار، کە ئیمزای خۆتانی لەسەرە، هیوادارم کە ئەمە ڕوونەدات دەبێتە سەرەتایەکی خراپ، بۆیە ئەگەر

جەنابیشتان وەكو سەرۆكایەتی یان سەرۆكی پەرلەمان مەبەستتانە ئەو تەرحەی برادەرانی تر داوای دەكەن بخوێندرێتەوە، كاری لەسەر بكرێت، ببێتە ئەجندای پەرلەمانی كوردستان، خۆ بەپێی ماددەی شەشی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی كوردستان سەلاحیەتی جەنابتانە داوای دانیشتنێكی تایبەت بكەی و، ئەو بابەتەش بخەیتە بەرنامەی كارەوە، ئێمەی پەرلەمانتارو فراكسیۆنەكانیش لە ئێستادا بەگژ یەكدا نەچین و نەچینە جەدەلێكی ترەوە، بۆیە بۆ علمی جەنابتان ماددەكە وەكو خۆی دەخوێنمەوە، ماددەی شەش، بڕگەی یەكەم: سەرۆكی پەرلەمان یان یەك لەسەر چواری ژمارەی ئەندامان بۆیان هەیە بانگهێشتی كۆبوونەوە بكەن، لە دانیشتنێكی نائاسایی، كۆبوونەوەكەش كورت دەكرێتەوە سەر تێڕوانینی ئەو بابەتانەی، كە لە بانگهێشتەكە دیاریكراون ئەوە بۆ هەموو برادەران لە فراكسیۆنەكان، سەرۆكایەتی پەرلەمان ئەگەر بیەوێ ئێمە مەساری كۆبوونەوەكە بە ئاراستەیەكی تر كە پێشێلكاری پەیڕەوی ناوخۆ، پێشێلكاری بەرنامەی كاری تێدا ڕوونەدات، هیوادارم ئێوە سەلاحیەتی خۆتان تێدا بەكاربێنن، ئێمە هیچ موشكیلەیەكمان نیە، ٢٤ سەعاتی داهاتوو كۆبوونەوە بكرێ لەسەر ئەم مەسەلە، هەر لایەك قسەی خۆی بكات، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك ئومێد خۆشناو فەرموو.

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن خۆشناو:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئێمە جێگۆڕكێمان لەنێوان بڕگەی یەك و دوو كرد بە دەنگدان، نەك بەوەی كە بڕگە دوو تەئخیر بكرێت بكەوێتە پاش یاداشتێك، یان بەرنامەیەكی تر كە داخلی بەرنامەی كار بكرێتن، بۆیە ئێمە داواكارین بڕگەی یەكمان كۆتایی پێ هێنا، ئێستا قسە دەربارەی بڕگەی دوو بكرێت، پاش ئەو قسە دەربارەی هەر یاساو یاداشتێك بكرێت.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك فرست فەرموو.

بەڕێز د. فرست صۆفی علی:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

یەعنی تیكرارمان كردەوە كە ئێمە ئاڵوگۆڕمان كرد، تەئجیلمان نەكردووە، دەنگیشمان دا، من دەنگم دا بۆ ئاڵوگۆڕكردن لەنێوان بڕگەی یەكەم و دووەم، بۆیە ئێستا بەرنامەی كار وایە دەرگای گفتوگۆكردن لەسەر بڕگەی دووەم بكەیتەوە، گە بریتیە لە تەسمیەكردنی رەئیس وزەراو نائیبەكەی، بۆئەوەی ئەگەر نەشی كەین، ئەمڕۆ میكانیزمێك دابنێین چۆن دەیكەین لە داهاتوو، ئایا پێویستمان بە سەقفی زەمەنیە یان نا؟، بۆیە منیش پشتگیری قسەكانی هاوڕێكانم دەكەم، كە بەخستنە ناو بەرنامەی كاری نوێ بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ، ئەوەی جەنابیشت فەرمووت لە بڕگە چوار، ئەمە بۆ تەرحی مەوزوعی عام نیە، بۆ موناقەشە،

مەسەلەی خستنەڕووی بەرنامەیەکی نوێ بۆ موناقەشە لە ماددەکانی تر تەنزیم کراوە، بۆیە من پێم وایە ئێستا دەرگای گفتوگۆ لەسەر بڕگەی دووەم کە بریتیە لە تەسمیە کردنی سەرۆك و نائیبەکەی بکەینەوە، نەچینە ناو هیچ یاداشتێك و، کەشی ئەمڕۆی پەرلەمانیش پێویستی بە پاراستنی یەکڕیزی و هێمنی ناو هۆڵەکەوە هەیە، بۆئەوەی سەرەتایەکی باش دەست پێ بکەین نەك خەریکی یەکتر ئیتیهام کردن بین ، بۆیە داوا دەکەم بەرنامەی کاری پەرلەمانی کوردستان، کە بریتیە لە تەسمیە بیخەیە ناو گفتوگۆوە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك سۆران عمر فەرموو.

بەڕێز سۆران عمر سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە ئەو یاداشتەمان لە پێشتر لە ٢٤ کاتژمێر، سەرۆکی فراکسیۆن دەستەی سەرۆکایەتی ئاگادار کردووەتەوە لە بوونی حاڵەتێکی وا لە شارێکی ئارامی وەکو شاری هەولێرە و، دەبێت پەرلەمان ڕۆڵی هەبێت لەم ئەحداسانەی کە هەبووە ئەمە خاڵی یەکەم، خاڵی دووەم ئێمە پشتمان بە ماددەیەکی پەیڕەوی ناوخۆ بەستووە بۆ ناو یاداشتەکەمان و، ماددەی ٤٧ مافی ئەوەمان پێ دەدات کە داوا بکەین بۆ ئەو ئەحداسەی کە ڕوویداوە، پەرلەمان لیژنەیەکی کاتی بۆ لێکۆڵینەوە پێك بێنێ، ئەوەش بە مافی خۆمان دەزانین، جەوەکەش زۆر هادئ و ئارامە، هیچ تەشەنوجێکیش نیە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو بەهار خان.

بەڕێز بەهار عبدالرحمن محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە ماددەی ٥٤ بڕگەی ٣ نابێت هیچ بابەتێك بخرێتە ڕوو، یان گفتوگۆی بۆ بکریت، ئەگەر لە بەرنامەی کاردا نەهات بێ ئەمە یەك، هەروەها بڕگەی شەش لە هەمان مادده سەرۆکی فراکسیۆنی پەرلەمان مافی هەیە بەر لە ٢٤ کاتژمێر لە کاتی بەستنی دانیشتنەکە، بابەتێکی تازە بخرێتە بەرنامەی کارەوە بە مەرجێك بابەتەکە گشتی و لەناکاوو بە پەلە بێ، ئایا ئەوە ٢٤ کاتژمێر نەبووە کە ئەم یاداشتانە تەقدیم کراوە یاخود نا؟ ئەمە پێچەوانەی پەیڕەوە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك باپیر فەرموو.

بەڕێز باپیر کاملا سلیمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێشتر هەمان ئەوەی کە کاك گۆران و کاك ئومێد و ئەوانە باسیان کرد بە نووسراو ئاراستەی جەنابتانم کرد، دەبووا خوێندرابایەوە، کە ئەندامی پەرلەمان بواری نەبووە قسەدووبارە بکاتەوە، بۆی هەیە بە

نووسین ئاراستە بكات، دەبێت سەرۆكایەتی پەرلەمان بیخوێنێتەوە، من نووسراوێكم ئاراستە كردن، ئێستاكە ئەوە دەرەوەی پەیڕەوی ناوخۆیە، شتێك لە بەرنامەی كاردا نەبێت قسەی لەسەر بكرێت، دوای ئەوەی كە برادەران كە دەڵێن ٢٤ سەعات پێشتر، دەبووایە جەنابتان خستباتانە بەرنامەی كارەوە جا گفتوگۆی لەسەر بكرێت.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

دكتۆر شێركۆ فەرموو.

بەڕێز د.شێركۆ حەمە امین قادر:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

هەر بەپێی ماددەی ٤٧ كە ئەو هاوڕێیانەش باسیان كرد، شتەكە زۆر ڕوونە ئێمە داوای لیژنەیەكی لێكۆڵینەوە دەكەین، بەڕاستی خۆ ناكرێت ئەو هەموو ئەحداسە ڕوویداوە لە كۆی پارێزگا جیاوازەكانی كوردستاندا، با لیژنەكە بۆ دهۆكیش بێت، بۆ هەولێریش بێت و، بۆ سلێمانیش بێت، كە بەڕاستی ئەمە هیچ لادان نیە لە پەیڕەوی ناوخۆ و، هیچ لادان نیە لە بەرنامەی كارو لە جەوێكی زۆر ئاسایی و تەبیعیشدایە، ناشكرێت لە ڕاستیدا باز بەسەر ئەو بابەتە بدرێت، بە كۆمەڵە بیانووی جۆراو جۆر.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك محمود عمر فەرموو.

بەڕێز محمود عمر:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەو یاداشتەی ئێمە ئامادەمان كردووە هێشتا ٤٨ سەعات بەسەر ئەحداس و ڕووداوەكاندا تێنەپەڕیوە، ئەو یاداشتەی فراكسیۆنی گۆڕان پێشنیار دەكەم كە ڕێگا بدەن بخوێندریتەوە، چونكە پەیوەندی بە كەرامەت و مافی مرۆڤەوە هەیە، خەڵكانێك هیچ شتەكی ئەوتۆی نەكردووە، نە تیرۆری كردیەو، نە دزی كردووە دەیهێننە سەر شاشەی تەلەفزیۆن، پێشنیار دەكەم هیچ نەبێت ڕێگا بدەن كە یاداشتەكەمان بخوێندرێتەوە بۆ بەدواداچوون، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

مامۆستا مەروان فەرموو.

بەڕێز مەروان گەلاڵی:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەو یاداشتەی ئێمە تەشهیر نیە بۆ هیچ لایەنێك، تەجریحی هیچ لایەنێكی تێدا نیە، كوشتنی تێدا بووە، كە ئەندامێكی ئەو حكومەتە، كارمەندێكی ئەو حكومەتە تیرۆر كراوە، شتێك نیە كە ئێمە ئیستحداسمان كردبێت، یەكەم یاداشت بێت بخوێندرێتەوە، هیوادارم دەستەی سەرۆكایەتی ڕێ بە فراكسیۆنی كۆمەڵی ئیسلامی بدات بۆ خوێندنەوەی یاداشتەكەی خۆی.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

مونی خان فەرموو.

بەڕێز منی نبی نادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە یاداشتەکەی کۆمەڵ و، چەندەها فراکسیۆن لەوانەی پێشکەش بکاتن شتەکی ڕەوایە، مافی خۆیانە، نوێنەری گەلی کوردستانن پێوستمان پێیە، ئەرکیشی لەسەر ئێمەیە گوێ لە هەموو یاداشتەکان بگرین، بەڵام بەگوێرەی بەرنامەی کار ٢ خاڵمان دەست نیشان کردووە وەکو دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان....بەگوێرەی بەرنامەی کار دوو خاڵمان دەست نیشان کردووە ئێمە وەکو دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان، کە یەکەم پێکهێنانی لیژنە هەمیشەییەکان بوو، ئەوەمان تەواو کرد، وەکو لیژنەی یاسایی، دواتر ئێمە ئاڵوگۆڕمان کرد بە زۆرینەی دەنگ دەنگماندا کە ئاڵوگۆڕ بکرێ، یەکەم برگە بێتە سەر دووەم، دووەم بێتە یەکەم، بۆیە ئێمە چاوەڕوانین کە برگەی دووەم جێبەجێ بکەین، زۆر سوپاستان دەکەین.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

مامۆستا رابوون فەرموو.

بەڕێز رابون تفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

خاڵی یەکەم/ ئێمە یاداشتەکەمان کە پێشکەش دەکەین، بۆ ئەوە پێشکەشی ناکەین لە پەرلەمان وتو وێژی لەسەر بکرێ، کەواتە پێچەوانەی بەندەکانی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان نیە، خاڵی دووەم/ لە ماددەی (٥٤) لە خاڵی (٤) هاتووە هەر ئەندامێك مافی هەیە داوا لە دەستەی سەرۆکایەتی بکات بۆ خستنەڕووی بابەتێك، ئێمە لە فراکسیۆنی گۆران، بەڕێز پەرلەمانتار بێستون فایقمان راسپاردووە کە یاداشتەکەی ئێمە بۆ ئێوە بخوێنێتەوە، بۆ گفتوگۆ کردن نیە بۆ خوێندنەوەیە بۆ ئێوەی بەڕێز، داوا لە دەستەی سەرۆکایەتی دەکات کە لیژنەیەکی کاتی پێکبهێندرێت لەسەر بابەتێکی دیاریکراو، هیوادارم فرسەت بدەن بە بەڕێز بێستون فایق یاداشتەکەی ئێمە بخوێنێتەوە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

مامۆستا هەورامان فەرموو.

بەڕێز هەورامان حەمە شریف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەراستی من پێم سەیرە کە هەوڵ دەدرێت ڕێگە نەدرێت کە ئەو یاداشتانە بخوێندرێتەوە، بەتایبەت ئەوەی کۆمەڵی ئیسلامی، کۆمەڵە خەڵکێکی چەتەی تیرۆریست بەشێوەیەکی زۆر ناشیرین لەکاتێك کە ئەمنیەتی ئەم وڵاتەیان تێکداوە، لە پایتەخت هەڵیان کوتاوەتە سەر بارەگایەکی ئێمە، کە هەموو دونیای هەژاندووە، هەموو خاوەن ویژدانێکی هەژاندو، ئێمە دەزانین کە هەوڵێك هەیە بۆ ئەوەی ئەو کەیسە بەلا ڕێدا ببرێ،

بۆیە بۆ ئەوەی کە بەلاڕێدا نەبردرێت، ئێمە داوا ئەکەین یاداشتەکەشمان هەر بۆئەوەیە کە لیژنەیەکی پەرلەمانی دروست بکرێ، تاوەکو لێکۆڵینەوە لەو قەزیەیە بکات بەڕاستی، ئێمە هەستمان بریندار کراوە، ئێمە خەڵکمان لێ کوژراوە، ئێمە تەعەدامان لێکراوە تەنها لە ئێمەش نەکراوە، بەڵکو تەعەدا لە هەموو حیزبەکان کراوە، تەعەدا لە وەزیری ناوخۆ کراوە، چونکە ئەوە کارمەندێکی وەزارەتی ناوخۆیە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

خاتون فەرموو.

بەڕێز زۆزان صادق سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەر کارەکی سیستەمەك تێدا نابنێن بۆ بەرێڤە برنێ، ئەڤرۆکە مە رینیشتینە دیڤ وی بەرنامێ کاری، ئەو یاداشتنامێن دهێنە خاندنێ، جەنابێ تە گوتیە دێخینە دانوستاندنێدا پشتی بەرنامێ کاری، کەس ئیعتیراز ل سەر هندێ ناکات، کو یاداشتنامە نەهێتە خاندنێ، لێ پشتی ب ڕێڤە بردنا جێبەجێ کردنا هەردوو برگێن بەرنامێ کاری، چونکە نوکە ئەم دزانین پشتی ڕینیشتنامە بەری سێ ڕۆژا، دەزگەهێ ڕاگەهاندنێ و خەلکەك چاڤەڕێی هندێیە کو ب ڕێڤە ناڤ کردنا سەرۆکێ حکومەتێ بێتە کرنێ، دەستەی سەرۆکایتا هەرێمێ بهێتە دانانی، بۆ هندێ کو ئەڤە چەند مانگەکە کو خەلك ل ئینتیزار دانە، ئەم حەز دکەین کو ل دیڤ بەرنامێ کاری بیتن، تەسمیە بێتە کرن، پشتی هندی ژی یاداشتنامێ بهێتە خاندن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

حاجی کاروان فەرموو.

کنعان نجم الدین احمد(حاجی کاروان):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ویستم ئەو نوقتەیە تەئکید بکەمەوە، تەبعەن تەسمیەی سەرۆکی حکومەت، ئەوە گرنگترە یاداشتەکە هەموومان لەگەڵ یاداشتەکەین، یاداشتەکە تەئجیل بێت بۆ دوای تەسمیە کردنی سەرۆکی حکومەت، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

پێموابێت زۆربەی قسەکان کران، تەبعەن ئەو بابەتەی ئێوە باستان کرد، هەندێك لە ئەندامانی پەرلەمان پێداگریان لەسەری کرد، ئێمە تەوەری یەکەمی بەرنامەی کاری پەرلەمانی کوردستان قسەمان لەسەری کرد، دەرگا کرایەوەو وتو وێژی لەسەر کرا، بە تەسویتی ئێوە دوامان خست وتمان بۆ ئەوەی ڕێککەوتنێك بێتە کایەوە، لە لایەن هێزو لایەنە سیاسیەکان بۆ ناو نانی سەرۆك وەزیران و جێگرەکەی، تەنانەت ئەگەر پرۆژەیەکیش هەبوو دوایی ئەخرێتە بەرنامەی کاری پەرلەمانی کوردستانەوە بۆ هەموار کردنەوەی یاسای سەرۆکایەتی پەرلەمان، ئەگەر پرۆژە هەبوو، دوامان خست، یەعنی کە تەسویتمان لەسەر ئەمە کردووە، ئیتر وابزانم هیچ ئیشکالیەتێك لەمە نەماوە، بەڵێ کاك ئومێد.

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن خۆشناو:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ڕاستە دوامان خست، بەڵام دوامان نەخست بۆ کاتێکی نادیار، خەڵکی کوردستان چاوەڕوانە، دوای حەوت مانگ پەرلەمانەکەی کۆ دەبێتەوە، وەك نەتائیجەکەی ئێستا حەقەکەی وەرناگرێ کە پێکهێنانی حکومەتە، ئێمە جێ گۆڕکێمان کرد لە مابەینی بڕگە یەك بۆ بڕگەی دوو، کەواتە تەسمیە دەبێ بکرێت، دوو، لەهەر حاڵەتێك ڕاستە ئێستا خەڵکی کوردستان باش دەزانێت، هەموو فراکسیۆنەکان دەزانن، ئیشکالیەتی پێکهێنانی حکومەت تا ئێستا کە ماوە لە بەینی فراکسیۆنی زەرد و سەورزە لەوەی کە جێگری سەرۆکی حکومەتە، بۆ ئەوە ئێمە حازریمان هەیە، وەکو فراکسیۆنی زەرد، ئەستۆ پاکی خۆمان بەرامبەر بە خەڵکی کوردستان نیشان دەدەین، ئێمە ئامادەییمان هەیە بۆ سەرۆك وەزیران حازریمان هەیە، ئیدی دەمێنێتەوە، هەر موبەریرێك هەبێ، فراکسیۆنی سەوزە، ئیدی بۆ دواخستنی ئەوان قسەی دەربارە بکەن، دوو، ئێمە نەمانگوتووە یاداشت بخوێندرێت یان نەخوێندرێتەوە، لەگەڵداینە یاداشت بخوێندرێتەوە، بەڵام بەڕێکارەکانی خۆی دوای بڕگەی (٢) ئیشی پەرلەمانتاریش نیە ناونیشان بە خەڵك بدات کێ چەتەیە، کێ ڕێگرە کێ تیرۆریستە، ئەوانەی ئەو ڕووداوە نەخوازراوەی شاری هەولێریان کردووە، وا لەدەست دادگان، گیراون، ناسنامەیان ئاشکرا کراوە، دادگا ئەو بڕیارە دەدات، پەرلەمانتار بڕیار نادات کێ تیرۆریستە، کێ خوێن مژەو کێ چەتەیە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەیارمەتیت مامۆستا هەورامان، بەڵێ د.شیرکۆ، فەرموو.

بەڕێز د.شیرکۆ حەمە امین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەمووومان خەم خۆری خەڵکی کوردستانین، بۆیە من هەر لە ئێستاوە پێشنیاز دەکەم ئەو دوو فراکسیۆنە بە فەرمی ناوەکانیان تەقدیم بکەن، بۆ ئەوەی ئێمە هەڵوێستی خۆمانی لەسەر دەربڕین، ئیتر پێویست ناکات، ئەگەر واش نیە فەرموو دوو ڕۆژ، سێ ڕۆژ بدەن بە هەردوو لایەنی سیاسی، با دوو ناوەکەمان بۆ بێنێت، بێگومان ئێمە هاتووین خزمەتی خەڵکی کوردستان بکەین، من ئەمە لە هیچ شتێك نیە لەبەرچاوی هەموو دونیا ئەڵێم پەرلەمانتار فەرمانبەری خەڵکی هەرێمی کوردستانە، پێویستە فەرمانبەریەتی خۆی بەجوانی جێبەجێ بکات.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ د.ڕێواس فەرموو، تکایە ئیتر نوقتە نیزامیەکانیشتان کۆتایی پێ بێنن، هەموو قسەکانتان دووبارەیە، بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان.

بەڕێز ڕێواز فائق حسین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێزان لە فراکسیۆنی کۆمەڵ ئەڵێن ٢٤ سەعات پێشتر دەستەی سەرۆکایەتی ئاگادار کراوەتەوە لەو یاداشتە، من بە توندی ڕەخنە لە جەنابتان ئەگرم لەدەستەی سەرۆکایەتی، ئەگەر ٢٤ سەعات پێشتر ئاگادار کراوینەتەوە، ئەبوو یاداشتەکەی بەڕێزیان بخەنە ناو بەرنامەی کارەوە، بۆ ئەوەی ئێمەش ئەمرۆ لەبەر ئەوەی کە لەگەڵ پەیڕەوی ناوخۆ ناگونجێ ئەو ڕێگریەیان لێ نەکەین، تکایە ئەگەر وانیە، وەڵاممان بدەنەوە، بۆ ئەوەی بزانین فیعلەن ئەوان ئەوەیان کردووە، ئێوە بە ئەنقەست ئەم ئیشەتان کردووە، نەتان خستۆتە بەرنامەی کار، یان شتێکی تر، زۆر سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەشێوەی زارەکی هەردوو فراکسیۆنەکە بەشێوەی زارەکی چونکە عوتلە بووە، دوێنێ دەوامی پەرلەمان نەبووە، بەشێوەی زارەکیان داواکاری کراوە، بەڵام بەشێوەی رەسمی ئەمڕۆ بەدەستمان گەیشتووە، تەبعەن وەکو باسم کرد، ئەم ماددەیەی بڕگەیەی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان زۆر وازحە، ئەمە تەسویتی لەسەر ناکرێ، ئەمە خستنەڕووی بیرۆکەیە، ئەڵێ هەر ئەندامێك نەوەك فراکسیۆن، هەر ئەندامێك مافی هەیە داوا لە دەستەی سەرۆکایەتی بکات، کەوا بیرۆکەیەك بخاتەڕوو، بۆ ئەوەی لە لایەن حکومەتەوە پێی وەربگیرێ، ئەمە لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان هاتووە، ئەو بەڕێزانە داوای ئەوەیان کردووە، بیرۆکەیەك بخەنەڕوو، بیرۆکەی یاداشتە هەرچیەك هەیە، ئێمە نە تەسویتی لەسەر ئەکەین، نە هیچ شتێکی لەسەر بنیات ئەندرێ، بیرۆکەی خۆیان ئەخەنەڕوو سەبارەت بەو ڕووداوانەی کە ڕوودەدات، من پێموایە بەڕاستی ئیتر پێویست دەکات لەوەش دەربچین کە پەرلەمانی کوردستان بەردەوام بێدەنگ بێ لەو ڕووداوانەی کە لە هەرێمی کوردستان ڕوودەدەن، ئەگەر هیچ ئیشکالێکی قانونی لەم ڕووەوە نەبێ ئەوە ئەتوانری ئەو یاداشتە ئێستا بخوێندرێتەوە، پێموابێ بزووتنەوەی ئیسلامیش یاداشتیان هەیە، بەڵێ، ئێوەش یاداشتتان خوێندەوە لە دانیشتنی پێشوو، کەس لاری لەوە نەبوو، باشە، حەز دەکەی یاداشتی ئێوەش ئەخوێنینەوە، بەڵێ کاك سالار فەرموو.

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر بە زارەکیش هەردوو فراکسیۆنی بەڕێزی کۆمەڵی ئیسلامی کە دەڵێن، سەرۆکایەتی پەرلەمانمان ئاگادار کردۆتەوە، ئەوە خۆت ئیعتیراف دەکەی کە فراکسیۆنی گۆڕان بە زارەکی تۆیان ئاگادار کردۆتەوە، ئەوان شتێکی لەو بابەتە ناڵێن، دەبوو ئێوە بتان خستایەتە بەرنامەی کار، کەواتە ئۆباڵەکە لە ئەستۆی ئێمەی ئەندامانی پەرلەمان نیە کە ڕێگە نادەین پەیڕەوی ناوخۆ خەرق بکرێ، ئێوەن یاداشتەکانی فراکسیۆنی گۆڕان و فراکسیۆنی کۆمەڵی ئیسلامیتان بە نەزەری ئیعتیبار وەرنەگرتووە، بۆیە من دوو پێشنیار دەکەم، یەکەم/ بەڕێزتان سەلاحیەتتان هەیە بەپێی ماددەی شەشەم دانیشتنێکی تایبەت بۆ ئەم

پرسە دەست نیشان بکەن لە دوای ئەم دانیشتنە، ئەمە یەك، یان ئەوەتا بەپێی ماددەی (٤٧) لیژنەیەکی تایبەت دروست بکرێ بۆ ئەو ئەحداسانەی کە ئێمە داوا دەکەین لێکۆڵینەوەی لێ بکرێ، ئەوەی کە کۆمەڵی ئیسلامی داوای دەکات، ئەوەی گۆڕان داوای دەکات ، ئەوەی بەڕێزان لە بزووتنەوەی ئیسلامیش داوای دەکەن، بۆیە پێموایە ئەوە باشترین چارەسەرە، بەلاّم کردنەوەی دەرگا پێشێل کردنی بەرنامەی کار، تەسەورم وایە کارێکی لۆژیکی نیە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەو ماددەیەی کە لەوێ باسی دەکات، بەهیچ شێوەیەك باسی کارنامەی پەرلەمان ناکات، باسی زیاد کردنی بەرنامەی کاری پەرلەمان ناکات، ئەگەر ئەوە ڕەوا بێ پێش ٢٤ سەعات، ئەوە بەشێوەیەکی زارەکی ئەو داوایەمان لێ کرابێ، ئەوە ئێستا ئەیخەینە دانیشتنی کاری پەرلەمانی کوردستانەوە، هیچ ڕێگریەك لەبەردەم ئەوەنیە، بەڵێ فەرموو کێ نوقتەی نیزامی هەبوو؟، بەڵێ مامۆستا حسن، نوقتەی نیزامی.

بەڕێز حسن صالح محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەڵبەتە خەڵکی کوردستان بۆ هەشت مانگ دەچێ چاوەڕێی دانیشتنی پەرلەمانی کوردستان دەکات، خەلەلێکی ئیداری و یاسایی لە هەموو بوارەکاندا هەیە، من پێشنیار دەکەم وەکو ئەو هەڤالانەم تەسمیەی حکومەتی هەرێمی کوردستان بکرێ، تەسمیەی سەرۆکی حکومەت بکرێ، بەلاّم ناکرێ تۆ بڵێی یاداشتێك بخوێندرێتەوە، لەکاتێکدا خەڵك دەکوژرێ، ئێمە گەورەترین شوێنی بڕیاردان لە چارەنووسی میللەتەکەمان ئێرەیە، خەڵك بکوژرێ ناکرێ ئێمە بێ دەنگ بین، خەڵکێك یەعنی ئەمە شتی هەنووکەیی، یەعنی ئێستا لە بازاڕ شتێك دروست دەبێ، دەبێ ئێمە بۆی کۆ ببینەوە، هەتا ئەو لەحزەیە هەڕەشەی کوشتن و هەڕەشەی تیرۆر، هەڕەشەی رفاندن، هەڕەشەی پێشیل کردنی مافی مرۆڤ، مافی ئینسانی کورد لە سلێمانی بەردەوامە، یەعنی چۆن دەکرێ ئێمە ئەمە فەرامۆش بکەین، بڵێین هەڵی بگرین بۆ کاتێکی تر.......

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

تکایە کورتی بکەنەوە.

بەڕێز حسن صالح محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەمە قسەی لەسەر بکرێ و بە جدی وەربگیرێ بەڕاستی.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشە کاك عمر عینایەت فەرموو.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەیری کاتژمێرەکە بکە، دوو سەعات و دوانزە دەقەیە ئێمە دانیشتووین، هیچ بەرهەمێکمان نیە، تەنها یەك لیژنەمان پێکهێناوە، ئەگەر کار بەم شێوەیە بڕوات، ئێمە ناتوانین هیچ بەرهەمێکمان بۆ خەڵکی کوردستان هەبێ، هیوادارم ئەم سەرەتایە بەم شێوەیە بەردەوام نەبێ، بڕگەی دووەم، بابچینە ناو بڕگەی دووەم، دوای بڕگەی دووەم یاداشتەکان بخوێندرێتەوە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بڕگەی دووەم.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بڕگەی دووەم کە پێکهێنانی سەرۆکی حکومەتە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ناو نانی سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان و جێگرەکەی، بە پێی زۆرینەی دەنگی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان لەم دانیشتنە دواخرا، باسی ئەوەمان کرد، ئاڵوگۆڕمان کرد، وتمان بە کراوەیی ئەمێنێتەوە، لە ئەجێندای کاری پەرلەمانی کوردستان، بە وازحی ئەمە دیارە، ڕوونکردنەوە نییە.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئاڵوگۆڕمان پێ کرد.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشە ئێستا، جارێکی تر ئەیخەینە دەنگدانەوە، باشە تەوەری دووەم ئەخەینە دەنگدانەوە، تەوەری یەکەم کە ئێوە ئەڵێن خستوومانەتە تەوەری دووەم، ئەیخەینە دەنگدانەوە، ئایا ئێستا گفتوگۆ بکەین سەبارەت بە ناونانی سەرۆکی حکومەت و جێگرەکەی، یان بیخەینە ئەجێندای کاری پەرلەمان لە دانیشتنی پێشوو؟، ئایا ئێستا وتو وێژی لەسەر بکەین؟، بابژمێرین دەنگەکان، ئێستا باس لەوە ئەکەن ئاڵوگۆڕمان پێی کردووە، ئەڵێن ئاڵوگۆڕمان پێی کردووە، ئێستا بەپێی داواکاری فراکسیۆنەکان دواخرا، بەڵام ئێستا بابزانین چەند کەس لەگەڵ ئەوەیە کە ئەو مەوزوعە جارێکی تر ئەمڕۆ باس بکەینەوە، کاك گۆران فەرموو.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

یەکەم شت بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ، شتێك دەنگی لەسەردرا دواتر نایەینەوە سەری بۆ گفتوگۆ کردن، وەبەشێکی زۆری ئەندامان هاتن لەسەر ئەو نوقتەیە قسەیان کرد، ئەوە یەك، دوو، ئێمە تەنها ئەو کاتە کە داوای دواخستن کرا، موبەریراتە قانونیەکانیشی بە وردی شەرح کرا، ئەگەر دەتانەوێ جارێکی تریش شەرحی دەکەینەوە، کە لە جەلسەی ئەمڕۆ، لەبەر ئەوەی یاسای سەرۆکایەتی هەرێم زۆر وازحە، نەسە، ئیجتیهادی تێداناکرێ، هەردوو ناو لە پەرلەمانی کوردستان ئامادە نەبێت تەسمیەی حکومەت ناکرێ،

دەتانەوێ ئەمە بخەنە قالبێکی حاڵەتێك بۆ ئەوەی لایەنێك بڵێن ئێمە ئەم هەموو لەگەڵ هی حکومەت دروست بکرێ، بیخەنە خانەی ئیتیهام کردنەوە، تەبیعیە بیخە دەنگەوە، جارێکی تریش بە پێچەوانەی پەیڕەوی ناوخۆوە، ئەگەرنا ئێمە ئەمڕۆ لە کۆبوونەوەی هەموو سەرۆکی فراکسیۆنەکان زۆربە وازحی تەوافوق لەسەر ئەوە کرا، جا ئەوە فەرقی چیە من سەعات ١٢ ی نیوەڕۆ موناقەشەی نەکەم، سەعات یەك موناقەشەی بکەم، لەکۆبوونەوەی سەرۆکی فراکسیۆنەکان کە جەنابتان لەوێ بوون، بتان وتبایە کە موناقەشەی تەسمیەی حکومەت ١٢ نیە ١، ئێمەش ئەوکاتە قسەیەکمان دەکرد، قسە لەسەر ئەوەیە لە جەلسەی ئەمڕۆ بێ یان لە جەلسەی دوایی موناقەشە کردنی لیژنەکان بێ، دوایی لیژنەکانی پەرلەمان هەر لیژنەی یاسایی نیە، ئێمە بەیانی ئەبێ کۆببینەوە، ناو بدەینە جەنابتان، هەر نۆزدە لیژنەکەی پەرلەمان دروست بکەین، دوایی دەبێ بە نیسبەو تەناسوب ....

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشە پەیامەکەت گەیشت کاك گۆران، کاك ئومێد فەرموو.

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن خۆشناو:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە بەیانیەکەی لە کۆبوونەوەی فراکسیۆنەکانیش باسی ئەو بابەتەمان کرد، گوتمان بە ڕێکارە یاساییەکان، یەعنی هیچ تەئجیلێکی تێدانیە کەواتە ئەگەر ڕێکارە یاساییەکان، وە هیچ شەرمیشی تێدانیە، ئەمە لەبەر بەیانیش کە دەنگماندا جێ گۆڕکێمان کردووە لەبەینی بڕگەی ١ و ٢، دووەم، زۆر ئاساییە ئێمە دیسان دەڵێینەوە فراکسیۆنی پارتی و یەکێتی مەسئولن لەو مەوزوعەدا، ئێمە ئەستۆپاکی خۆمان دەردەبڕین، کەواتە با بەڕێکارە یاساییەکانی بڕوات، بۆ سەرۆك وەزیران کاندیدمان هەیە، هیچ شەرمی تێدانیە، فراکسیۆنی سەوز دەتوانن داوا لە پەرلەمانی کوردستان بکەن، ماوەیەکە داوا دەکەن وەقت دیاری دەکرێ، هەرچ بابەتێك ئەوان پێیان باش بێ، ئەوان موبەریراتی خۆیان بخەنەڕوو، ئەمڕۆ کاندیدیان نیەو بۆیە ناتواندرێ تەسمیە بکرێ، ئێمە ناڵێین ئیلا تەسمیە بکرێ، بەڵام ئێمە دەمانەوێ ئەو ئەستۆ پاکیە نیشان بیدەین کە لە فراکسیۆنی زەرد حازریمان هەیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ، ئەوکاتەی خستمانە دەنگدانەوە، کاك ئومێد ئەوکاتەی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان، بەیارمەتیتان، ئەوکاتەی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان ئەو بابەتەی خستە دەنگدانەوە بە وازحی ئەمەمان وت، ئەم تەوەرە لەبەر ئەوەی گفتوگۆیەکی زۆری لەسەر کرا، لەبەر ئەوەی داوا کرا کە سەرۆك و جێگر بەیەکەوە پێویستە ناوبندرێن، پێویست دەکات هەمواری یاسایەکە بکرێ، ئێستا لەبەر ئەوەی تەنها کاندید بۆ سەرۆك هەیە، بەشێکی پەرلەمانتاران ڕەئیان وابوو، لەبەر ئەوەی داوای ئەوە کرا ئەم بابەتە دوابخرێ، ئەم بابەتە دواخرا، بەڵام بە وازحی باسی ئەوەمان کرد، وتمان لە ئەجێندای کاری پەرلەمانی کوردستان ئەمێنێتەوە، باسی ئەوەکرا ماوە دیاری بکرێ، وتمان لە هەموو دانیشتنەکانی پەرلەمانی

کوردستان کە لەم ماوەیە، ئەنجام ئەدرێ یەکێك لە تەوەرەکانی بەرنامەی کاری پەرلەمانی کوردستان بریتی ئەبێ لە ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆکی حکومەت، ئەگەر پرۆژەش هەبوو بۆ تەعدیل کردنی ئەم پرۆژەیەش ئەخەینە بەرنامەی کاری پەرلەمان، بەم شێوەیە گفتوگۆمان لەسەری کرد، پێموابێت ئەمە لە کۆنووسی پەرلەمانی کوردستان چەسپێندراوە، ئەو تەسویتە لە پەرلەمانی کوردستان لە کۆنووسی پەرلەمانی کوردستان، لە پرۆتۆکۆل چەسپێندراوە، بەم شێوەیە بووە، ئەم بابەتە دواخرا، وتمان وتو وێژ لەسەر تەوەری دووەمی دانیشتی پەرلەمانی کوردستان دەکەین، پێموابێت بەس نوقتە نیزامیەکانتان هەمووی دووبارەیە، بابڕۆینە سەر خوێندنەوەی یاداشتەکان، یاداشتەکان بخوێننەوە، سێ یاداشتمان هەیە، یاداشتی فراکسیۆنی گۆڕان، یاداشتی فراکسیۆنی کۆمەڵ، یاداشتی فراکسیۆنی بزوتنەوەی ئیسلامی، فەرموون فراکسیۆنی گۆڕان با یاداشتەکەی خۆیان بخوێننەوە، کێ مایکی کردۆتەوە؟، تکایە مایکەکانتان بکوژێننەوە.

بەڕێز بیستون فائق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بابەت/ یاداشت

دوای سلاو....

ئەمانەوێ بەڕێزتان بەفەرمی ئاگادار بکەین کە شەوی دوو لەسەر سێی ئایاری ٢٠١٤ گروپێکی چەکدار، بە فەرمانی کەسانێك لە یەکێتی نیشتیمانی کوردستان لە نزیك ئەلبیسەکەی سلێمانی، هەڵدەکوتنە سەر چەند چاودێرێکی بزووتنەوەی گۆڕان بۆ هەڵبژاردنەکان و دەیان ڕفێنن و دواتر دوور لەهەموو بەهایەکی مەدەنی و یاسایی، لەژێر ئەشکەنجەی فیزیکی و دەروونی ناچار بە دان پیانانی ڕاستیان دەکەن، پاشان بەبێ دادگاو بڕیاری دادوەر وەك تاوانبار لە شاشەی تەلەفزیۆنەکانی یەکێتیەوە پیشان دەدرێن، ئێمە داوا لە بەڕێزتان دەکەین کە لیژنەیەکی کاتی پێك بهێنن، بۆ بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە لەو ڕووداوەو دواتر بلاو کردنەوەی ڕاستیەکان بۆ پەرلەمانی کوردستان و بۆ ڕای گشتی، بەڕێز دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان، بەو هۆیەوە کە ئەم ڕووداوە لە بنەڕەتەوە، هەوڵێکە بۆ دەستکاری کردنی ئەنجامی هەڵبژاردنەکان، بۆیە ئێمە داوا لە بەڕێزتان دەکەین، کە بەفەرمی داوا لە کۆمسیۆنی باڵای سەربەخۆی هەڵبژاردنەکانی عیراق بکەن، لیژنەیەکی بێ لایەن لە بەغداوە بنێرن، بۆکۆتایی هێنان بە پرۆسەی جیا کردنەوەو ئەژمارکردنی دەنگەکان، لە پارێزگای سلێمانی.

فراکسیۆنی (گۆڕان لە پەرلەمانی کوردستان)، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فراکسیۆنی کۆمەڵ با یاداشتەکەی خۆی بخوێنێتەوە، فەرموون.

بەڕێز حسین اسماعیل (مەروان گەلاڵی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان.

بۆ بەڕێز/ دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان.

بابەت/ پێکهێنانی لیژنەی لێکۆڵینەوە.

بەپێی ماددەی ٤٧ لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان وەهەموار کردنەکانی پەرلەمان، بۆی هەیە لیژنەی کاتی و لیژنەی لێکۆڵینەوە پێك بهێنێت، وەکو فراکسیۆنی کۆمەڵی ئیسلامی داوا لە بەڕێزتان دەکەین، لیژنەیەکی لێکۆڵینەوە پێك بهێنن، بە مەبەستی لێکۆڵینەوەو ئامادەکردنی ڕاپۆرتێك لەسەر ڕووداوی پەلاماردانی مەڵبەندی (٣) کۆمەڵی ئیسلامی لە شاری هەولێر، لە لایەن چوار چەکدارەوە هەوڵی ڕفاندنی (محمد عزیز) کارمەند لە فەرماندەی (٢) ی هێزەکانی پۆلیسی ئامادەیی هەرێمی کوردستان دەدرێ و پاشان بریندار دەکرێ، بەهۆی سەختی برینەکەیەوە، گیانی لەدەستدا، ئەم ڕووداوە لە پایتەختی هەرێمی کوردستاندا روویدا و لە پاش چەند کاتژمێرێك لە تەواو بوونی هەڵبژاردنەکانی ٣٠ نیسان هەمووانی تووشی شۆك کرد، شایەنی ئەوەیە پەرلەمانی کوردستان ڕۆڵی بەرچاو بگێرێت بە کۆتایی هێنان بەم حاڵەتە مەترسیدارانەی کە ئاسایشی شاری هەولێر و تەواوی کوردستان دەخاتە مەترسیەوە، دەست خۆشیش لە سەرۆکایەتی پەرلەمان و فراکسیۆنەکان دەکەین، بۆ ئیدانە کردنی ئەو کارە تیرۆرستیەو هیوا خوازیشین لایەنە پەیوەندیدارەکان بە پیشەییانە مامەڵە، لەگەڵ ئەم تاوانەدا بکەن، تاوەکو چیتر خوێنی ڕۆڵەی کورد بە دەستی کورد نەڕژێت و تاوانبارانیش سزای یاسایی خۆیان وەربگرن.

(فراکسیۆنی کۆمەڵی ئیسلامی)، زۆر سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فراکسیۆنی بزووتنەوەی ئیسلامی، مایکەکەت بکوژێنەوە مامۆستا مەروان.

فراکسیۆنی کۆمەڵ فەرموو.

بەڕێز عمر مصطفى (د. شوان قەڵادزەیی):

ئەوەی ئێمە دەیخوێنینەوە، مەبەست لێی زیاتر جێگیر بوونی هێمنی و ئارامیە لە پایتەختی هەرێمی کوردستان، چونکە هەمیشە تەعریفی ئاسایشی کوردستان زیاتر لە پایتەختەوە دەکرێ، بۆ وڵاتانی جیهان، بەڕێز سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان بابەت/لیژنەی لێکۆڵینەوە، بە پێی ماددەی ٤٧ لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان، پەرلەمان بۆی هەیە لیژنەی کاتی و لیژنەی لێکۆڵینەوە پێك بهێنێ بە مەبەستی گەڕان بەدوای ڕاستیەکان دا وەکو لە ماددەی ٤٨ ئاماژەی پێکراوە، لەبەرئەوە داوا لە بەڕێزتان دەکەین بە گوێرەی ڕێکارە یاساییەکان لیژنەی لێکۆڵینەوە پێك بهێنن بە مەبەستی ئاگادار بوون لە چۆنیەتی تیرۆرکردنی کارمەندێکی زێرەڤانی سەر بە وەزارەتی ناوخۆ، بەناوی (محمد عزیز) کە پاسەوانی مەڵبەندی ٣ی کۆمەڵ بووە و لە شەوی١/٣٠ /٢٠١٤/٥ لە کاتژمێر ١١,٣٠ تیرۆر کراوە، لەگەڵ ڕێزماندا، فراکسیۆنی بزووتنەوەی ئیسلامی لە پەرلەمانی کوردستان.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، دەتوانن قسە بکەن باشە، بەڵام زۆر بە کورتی تەبعەن ئەو یاداشتانە ئاراستەی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان کراوە بۆ پێکهێنانی لیژنەی کاتی یان لیژنەی لێکۆڵینەوە، ئێمە لە دەستەی سەرۆکایەتی دواتر کۆبوونەوە دەکەین و ڕای خۆمان لەسەر ئەو بابەتە بە فراکسیۆنە جیا جیاکان و دواییش دەتوانین بۆ پەرلەمانی کوردستانی ڕوون بکەینەوە، بەڵێ کاك سالار فەرموو.

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمەش لەڕاستی دا یاداشتی خۆمان هەیە وەکو فراکسیۆنی یەکێتی پێشکەشی ئێوە و ئەندامانی پەرلەمانی دەکەین، بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان، بابەت/ لیژنەی لێکۆڵینەوە، بێگومان بە پێی ماددەی ٤٧ لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان داوا دەکەین لیژنەیەك پێك بهێندرێ بۆ دەرکەوتنی هەموو ئەو ڕاستیانەی کە لە دەرئەنجامی ئەو ڕووداوانەی کە لە پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان لە دەرئەنجامی هەڵبژاردنەکان هاتوونەتە کایەوە، بۆ پشتیوانی کردنی دەسەڵاتی دادوەری و دادگاکان لە پەرلەمانی کوردستانەوە، کۆتایی هێنان بەم تەشهیرە بێ بنەمایانەی کە دەکرێتە سەر یەکێتی نیشتمانی سەرباری ئەوەی لە زۆر جێگاکان یەکێتی نیشتمانیی کوردستان غەدری لێ کراوە و پەلامار دراوە و شەهیدی داوە، بۆیە ئێمە ئاماژە بە چەند خروقاتێك دەکەین، شەوی ١/٣٠ کاتژمێر ١٠,٣٠ ی شەو بیستراوە ساختەکاری بکرێ لە قوتابخانەی دیانەی کۆن، سێ نوێنەری کیانی سیاسی یەکێتی نیشتمانی کوردستان بۆ ڕێگەگرتن لەو حاڵەتە تووشی لێدان و بریندار کردن هاتوون بە چەقۆ لە قەزای سۆران، هەروەها لە ڕۆژی هەڵبژاردنەکاندا هەندێ لە بازگەکانی پایتەخت بۆ دەرەوەی پایتەخت واتە هەولێر ڕێگری کراوە لە ئەندامانی ئێمە بۆ بەشداری کردن لە دەنگدان و مافی دەنگدان هیوادارین ئەمە بە نەزەری ئیعتبار وەربگیرێ، هەروەها لێکۆڵینەوەی جدی بکرێ لە هۆکارەکانی کەوتنەوەی ئاگر لە بنکەی ئاشتی لە شوێنی جیاکردنەوەی دەنگەکان، ئێمەش لەگەڵ برایانی کۆمەڵی ئیسلامی ئیدانەی شەهید کردنی ئەو پاسەوانەی بەردەم بارەگای کۆمەڵ دەکەین کە جگە لەوەی پاسەوانی بەردەم بارەگای کۆمەڵی ئیسلامیە، کارمەندی وەزارەتی ناوخۆی هەرێمی کوردستانە، بۆیە پەرلەمانی کوردستان ئەم مەسەلەیە دەبێ لەبەرچاو بگرێ، هەروەها ئێمە لە هەڵبژاردنی ئەم پەرلەمانی کوردستانە ئێمە شەهیدمان داوە بۆ ڕێگەگرتن لەسەر تەزویر، شەهید (سەرکەوت عمر فرحان) یەکێکە لەو شەهیدانەی کە پێویستە لە پەرلەمانی کوردستان بەر لە حاڵەتێکی تر لێکۆڵینەوە لەسەر ئەم پرسە بکات، واتە ئێمە دەمانەوێ حەقیقەتەکان ڕوون بێتەوە، بۆیە پێمان باشە بە لەبەرچاو گرتنی بەرژەوەندی باڵای خەڵکی کوردستان و ئەنجامی ئیجابی هەڵبژاردنەکان و قبوڵ کردنی لەلایەن هەموو لایەکەوە، ئەو لایەنانەشی کە سەغڵەت بوون حەقە دان بە خۆیان دابگرن، چونکە دەکرێ لە هەڵبژاردنی ڕابردوو دا هەندێ لایەن دەنگی زۆر کەمیشیان هێنابێ بە ئیستحقاقی خۆیان نەزانی بێ، بەڵام نەتیجەکەیان قبوڵ کردووە، لەبەرئەوە ئێمە وەکو فراکسیۆنی یەکێتی پشتیوانی پێکهێنانی لیژنە دەکەین بۆ کۆی ئەو ئەحداسانە، بەڵام لە پێشدا نابێ فراکسیۆنەکان و پەرلەمانتاران بچنە سەنگەرێکەوە دژی دەسەڵاتەکانی تر

و تەشـهیر و تۆمـەت بەخـشینەوە، ئێمـەش لەگـەڵ ئـەوەین بـە ئەوانـەی پـەلاماریان داوە، ئەوانـەی کـە ڕووبـەڕووی پێـشێلکاری و لێـدان بوونەتـەوە، بـە پـشت بەسـتن بـە بنـەماکانی مـافی مـرۆڤ، بـە ڕێکـارە یاساییەکان کاریان لەگەڵ دا بکرێ، ئێمە داکۆکی لە هیچ ڕووداوێك، حاڵەتێك ناکەین کە پێشێلکاری مافی مرۆڤی لێ هاتبێت کایەوە، ئێمە لەو لیژنەیە بۆ هەموو ئەحداسەکان بێگومان ئەندامامان دەبێ و پشتیوان و هاوکارین بۆ دەرخستنی ڕاستیەکان و سوپاستان دەکەین.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، یاداشتەکان خوێنرانەوە، لەهەر فراکسیۆنێك یەك کەس قسە بکات، کاك ئومید فەرموو.

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن خۆشناو:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمەش لە فراکسیۆنی زەرد یاداشتێکمان هەیە تایبەت بەو ڕووداوە نەخوازراوە و دڵتەزێنەی کە لـە شـەوی ٣٠-١/ ئایار لە شاری هـەولێر ڕوویـدا، ئێمـە دوای ڕووداوەکە بەدواداچـوونمان بـۆ کـردووە وەکـو فراکسیۆنی زەرد، بەشێك لەو ڕاستیانە لەلای ئێمە هەیە کـە ڕووداوەکـە بـە چ شـکلێك بـووە، بـەڵام ئێمـە پـێش قـەزا و دەزگاکانی وڵات ناکـەوین چاوەڕوان دەکـەین دەزگاکـانی دادوەری دوا ئەنجامەکـە بـۆ ڕای گـشتی ڕابگەیـەنێ، بۆیـە ئێمـەش داواکـارین و بـەڵێ پێویـست دەکـات پەرلـەمانی کوردسـتانیش لیژنەیـەك بـۆ دەرخـستنی ڕاستییەکان پێك بهێنێ، بۆ ئەوەی چی دیکە هەم میدیا و هەم بەشێك لە پەرلەمانتاران نەتوانن ئـەو نـاوە بە باڵای کەسێکەوە یان چەند کەسێکەوە بدەن، ئەو ڕاستیانەی لـەلای ئێمەیـە و ئـەو ڕووداوانـەی کـە بـووە تاوانبار و تۆمەتبارەکانی تێدا دەسگیر کـراون، دەکـرێ یاسا لـە ئەنجامـەکانی دا لـە دەزگـای دادوەری گـشتی ڕابگەیەنێت، دیسانەوە دەڵێینەوە ڕای گشتی پێ چەواشە نەکرێ بە کارێکی ئیرهـابی یـان بـە کـارێکی دیکـە، ڕووداوێك بووە لە پایتەخت دا ڕووی داوە پێویست بەهەڵوەستە لەسەر کـردن دەکـات، دەزگـای ئـەمنی تێـدا بەرپرسیارە، دادگا تێیدا بەرپرسیارە کە ڕاستیەکان بۆ ڕای گشتی ڕابگەیەنێت و تا چی دیکـە چەواشـەکاری تێدا نەکرێت، وەك گوتم هەم میدیا وهەم پەرلەمانتاران نەتوانن ناو و ناونیشان بـۆ خـەڵکی دیکـە دروسـت بکـەن، بۆیـە ئێمـەش داواکـارین و بـەڵێ لیژنەیـەك هـەبێ بـۆ دەرخـستنی ڕاسـتیەکان، ئێمـە پێـشتر بەدواداچوونمان بۆ کردووە وئامادەیشیمان تێدایە وەکو فراکسیۆنی زەرد چەند ئەنـدام پێویـست بکـات لـەو لیژنـەیە بەشداری دەکەین.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باش، زۆر بە کورتی تکایە، کاك علی فەرموو.

بەڕێز علی حەمە صالح:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە کاك سالار یاداشتی نەخوێندەوە، بەڵکو کۆمەڵێ ڕەئی خۆی بە شەفەوی وت، لە چوار...... .

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

قەیناکە لەوە گەڕێ، ئەو توانی ئەو بیرۆکەیە پێشکەش بکات، کاك علی فەرموو.

بەڕێز علی حەمە صالح:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە چوارچێوەی ئەو یاداشتەی ئێمە بە هیچ شێوەیەك تەشهیر و ناو زڕاندن نەکراوە، بە هیچ لایەنێکی دیاری کراو، بەڵکو کۆمەڵێك حاڵەتی.... .

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشە، با قسەکانی خۆی تەواو بکات کاك سالار، کاك علی بە پێی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان، نابێ قسە لەسەر قسەی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان بکرێ، کاك علی فەرموو قسەکانت بکە.

بەڕێز علی حەمە صالح:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

نەخێر، قسە ناکەین، حاڵەتێکی واقعی هەبووە، چەند کەسێك لە دەرەوەی یاسا کۆمەڵێك هێزی دەمامکدار هێرشیان کردووەتە سەری و ئیهانەی جەستەییان کردووە و تەهدیدیان کردووە بە کۆمەڵێك شت کە چەقۆ خستنە سەر گوێیان و دەستدرێژی کردنە سەریان، دواتر بە بڕیاری دادوەر وەکو موجریم هێنراونەتە سەر تەلەفزیۆن کە ئەم دوو تەلەفزیۆنەش تاوانیان ئەنجام داوە، بۆیە ئەمە بە هیچ شێوەیەك تەشهیر کردن نیە، باشترین بەڵگەش بۆ ئەمە ئەوەیە کە دادگا لە سلێمانی بڕیاری دەسگیر کردنی (وەستا حسن) بەڕێوبەری ئاسایشی گشتی سلێمانی و هێزی دژە تیرۆری دەرکردووە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باش، مامۆستا مەولود فەرموو.

بەڕێز مەولود باوەمراد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەڕاستی دا هەرچی قسە بکەین، لەسەر مەسەلەی ڕووبەڕووبوونەوەی تەزویر و تەزویر کردنی ئیرادەی دەنگدەرو بە لاڕێ دابردنی ئیرادەی خەڵك، یەعنی هێشتا کەمە و یاداشت بێ و قسە بێ، هەرچی بێت، بەڵام لە پاڵ ئەمەش دا ڕاستیەکی تر هەیە، ئەویش ئەوەیە و بریتیە لەوەی کە هەم لە کۆمسیۆن بەیاننامەی واڕح دەرچووە و تەعلیماتی واڕح دەرچووە، هەر لە یاسای هەڵبژاردن، یاسای واڕح هەیە بۆ مەسەلەی سزا دان لە جەرائیمی ئینتخابی دا بۆ مەسەلەی دیاری کردنی عقوبە و کێ موجریمە و کێ موجریم نیە، لەبەرئەوە یاداشتەکان بۆ ئاگادار کردنەوەی ڕای گشتی دەکێشێ، یاداشتێکی باشە، هیچ عەیبێکی تێدا نیە، ئێمە هەموو لایەکمان بۆ ئەوەی هەم ڕای گشتی و هەم ئێمەش وەکو پەرلەمانتار ڕووبەڕووی هەر تەزویر کردنێکی ئیرادەی جەماوەر وخەڵك و دەنگی هاووڵاتی ببەینەوە، شتێکی باشە، بەڵام ئەوەی کە لێرە ئێمە ببینە سەرچاوەی بەدیل بۆ کۆمسیۆن و بۆ یاساکانی هەڵبژاردن بۆ دادگا و

عقوبات، ئەمە بەڕاستی من پێموایە یاسا خۆی جەرائیمی ئینتخابی دیاری کردووە، عقوبەکەشی دەست نیشان کردووە، هیوادارم ئەو ڕێگایانە بە جدی بگیرێنە بەر، چونکە بەڕاستی تەزویر کردنی ئیرادەی ناخیب کارێکی خراپە، بۆ خاڵی دوو، من بەڕاستی پێموایە مەسەلەی ئەمنی کۆمەڵگا و مەسەلەی شەهید کردنی ئا بەو شێوە مەزڵومانە و نا ئینسانی و دڵرەقانەی کە کاك (محمد عزیز)ی پێ شەهید کرا، ئەوە مەوزوعێکە پەیوەندی بە ژیان و مافی مرۆڤ و بە ئاسایشی هەموو لایەکمان هەیە، پێویستە لەلایەن جەنابتانەوە وەکو دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان بەهەند بگیرێ و قەرارێکی جدی تیا بدرێ، چونکە ئەوە بەو مانایە نیە کە دادگا ڕۆڵی خۆی نابینێ، بەو مانایە کە پەرلەمان ئەهمیەت بە ئاسایشی تاك و ئاسایشی کۆمەڵگا دەدات و سوپاس بۆ هەموو لایەك.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، کاك سۆران لە فراکسیۆنی کۆمەڵ، فەرموو.

بەڕێز سۆران عمر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بە پێی ماددەی ٤٨ لە پەیڕەوی ناوخۆ، بڕگەی أ کە دەڵێت (لیژنەی کاتی و لیژنەکانی لێکۆڵینەوە بەڕەزامەندی زۆرینەی ئامادەبووان لە پەرلەمان دا پاڵپشت بە پێشنیاری دەستەی سەرۆکایەتی پێك دەهێندرێ، هیوادارم ئەم پرسە دوانەخەیت و هەر لێرە بڕیار لە پێکهێنانی لیژنەکە بدەی بە دەنگی زۆرینەی ئامادە بووان لە پەرلەمان پێك بهێندرێ، زۆر سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دەبێ دەستەی سەرۆکایەتی یەکلا بێتەوە لەسەر ئەوە، ئینجا دوایی بخرێتە دەنگدانەوە، ئێمە دەتوانین وتوێژێکی لەسەر بکەین و دوایی وەڵامی فراکسیۆنە جیا جیاکانی پەرلەمانی کوردستان دەدەینەوە، بێگەرد خان نوێنەری ئێوە لە فراکسیۆنی سەوز قسەی کرد، پێموابێ، باشە بیگەرد خان فەرموو.

بەڕێز بێگەرد دڵشاد شکرالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەڕاستی دا من ڕەخنە ئاراستەی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان دەکەم، پەرلەمانی کوردستان نێوەندێکە بۆ دروست بوونی کۆدەنگی لە نێوان فراکسیۆنەکانی پەرلەمان و دروست کردنی تەبایی لە نێوان هەموو بۆچوونە جیاوازەکان لە پێکهاتە سیاسیەکانی هەرێمی کوردستان دا، بەڵام ئەوەی کە ئەمڕۆ بینیمان دەرگا کردنەوەی ئێوە بۆ خوێندنەوەی ئەم یاداشتانە و دواتریش قسە کردنی ئەندامانی پەرلەمان لەسەر ناوەڕۆك و لەسەر بریندار کردنی ئیحساسی هەریەکە لە فراکسیۆنەکان لەلایەن یەکترەوە، تۆمەتبار کردن ئەمە هۆکارێکە بۆ پشێویەك و ناکۆکیەك لە نێوان فراکسیۆنەکانی پەرلەمانی کوردستان دا دروست دەکات، ئێرە خەریکە دەبێتە بەدیلی دەسەڵاتی قەزائی لە هەرێمی کوردستان دا، ئێمە دەسەڵاتی قەزائیمان هەیە ئەگەر باس لە فەسڵی دەسەڵاتەکان بکەین، حەقی خۆیەتی ئێمە ئەم بابەتە بەجێ بهێڵین بۆ

دەسەڵاتی قەزائی بۆ ئەوەی ئەوان بە ڕێکارە یاساییەکانی خۆیان بتوانن ئەم بابەتانە یەکلایی بکەنەوە، هیچی تر ئێرە نەکەینە نێوەندی ناکۆکی نێوان لایەنە سیاسیەکان و گواستنەوەی بیروبۆچوونەکانی دەرەوەی پەرلەمان بۆ نێو پەرلەمانی کوردستان و دروست بوونی ناکۆکی لە نێوان ئەندامانی پەرلەمان داو، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز بێگەرد خان ئێوە ئەندامی پەرلەمانی کوردستانن، نوێنەری خەڵکی کوردستانن، دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان ئەرکیەتی ڕێ بە نوێنەرانەرەکانی خەڵکی کوردستان بدات کە بۆچوونەکانی خۆیان دەرببڕن، بەڵام ئەوەی داواکاری ئێمەیە لە ئێوە، کە بیروبۆچوونەکانی خۆتان بەشێوەیەك بخەنە ڕوو کە بریندارکەر نەبێ، بۆ یەکتر و جەوی لێك تێگەیشتن لە نێوان فراکسیۆنەکان تێك نەدات، پێم وابێ هەموو فراکسیۆنەکان قسەیان لەسەری کرد، ئەزانن ئەگەر ئاوا بێ زۆر درێژە دەکێشێ ئەم بابەتە، بەشێکی تریش لە ئەندامانی پەرلەمان دەستیان بەرز کردووەتەوە، دوا کەس کاك جمال فەرموو.

بەڕێز جمال عثمان کارسوڵ (جمال مورتکە):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەڕاستی دا من دەمەوێ دوو، سێ بابەت باس بکەم، یەکێکیان ئەوەیە، ئەو موناقەشاتانە کە تەقدیرم بۆ ڕەئی هەموو هەڤاڵان و هەموو ئەندامانی پەرلەمان هەیە، بەس بەڕاستی حەق وایە ئێمە تەقدیری وەقت بکەین، بابەتەکان درێژ نەکەینەوە، ئەگەر وابکەین، مانای وایە ئێمە هیچ بەرنامەیەك وا بە ئاسانی تێ ناپەڕێ، مەسەلەن بە پێی ئەو بەرنامەیەی کە دەست نیشان کرا ئێستا نیوەی جێ بەجێ نەکراوە، پێویستە زیاتر دەقیق تر بین لە قسەکردن، بابەتەکان بەلاڕێ دا نەبەین، بابەتی تر مەسائیلی تەزویر بەڕاستی من کە ڕاپۆرتی فراکسیۆنەکان خوێنرایەوە، شتێکی زۆر پێویستە، مەسائیلی تەزویر خراپە، پێویستە و زیاتر دەقیق تر بێ، چونکە مەسەلەی هەڵبژاردن بە پاکی دوور لە تەزویر بە ڕەئی من زیاتر سەرکەوتنی کورد بۆ دڵ پاکی و دڵسۆزی زیاتر پیشان دەدات، لایەنی تر ئەم ڕووداوەی بارەگای کۆمەڵی ئیسلامی بەڕاستی من تەقدیرم بۆ ئەوە، لەگەڵ ئەوەش نیم کە بەڕاستی تاوانێك بوو کە شەهید کردنی کاك محمد، بەڵام من یەك بابەت باس دەکەم، چونکە من ئەو مەجموعانە هەندێکیان دەناسم لە ڕاستی دا، یەکەم شت ئەگەر بیر لە مەسائیلی سیاسی بکرێتەوە، ئەسڵەن شتی وانیە، من مەسئولیەتەکەی هەڵدەگرم، لەبەرئەوەی من ئەو شەخسانە دەناسم، ئەوانە ئیحتماله هەندێ مەجالی تر هەبێ لە جێی تەحقیق وەکو کاك ئومێد باسی کرد باس دەکرێت، دوو/ ڕووداوەکە کەسانێکن کە پێشتریش ئەو شتانەیان کردووە، گیراون، پێم باشە مەجال بدەین بۆ لیژنەی تەحقیق، ئەگەر لە مەسائیلی تری وەکو پارتی یان وەکو حکومەت ئیشارەتی پێ بدرێ بە تەسەوری من زیاتر هەوڵ بدەین ئەو جۆرە ڕووداوانە قەتع بکرێ و دووبارە نەکرێنەوە باشترە، کەسیش لایەنگری نیە، ئومێدەوارم کە ئەو دیاردانەش کۆتایی پێ بێ لە کوردستان و، زۆر سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس کاك جمال، تەبعەن ئەوەی کە بینیمان کۆدەنگیەك لە نێوان فراکسیۆنەکانی پەرلەمانی کوردستان هەیە بۆ لێکۆڵینەوە لەو ڕووداوانەی کە ڕووی داوە، زۆربەی فراکسیۆنەکان داوای ئەوەیان کرد، ئێمەش وەکو دەستەی سەرۆکایەتی بە پێی ماددەی ٤٨ لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان بڕگەی أ ڕەزامەندین لەسەر ئەوە، دەیخەینە دەنگدانەوە کە ئایا لیژنەیەکی لێکۆڵینەوە پێك بهێندرێ بۆ ئەو ڕووداوانەی لە چەند ڕۆژی ڕابردوو لە هەڵبژاردنەکانی ئەنجومەنی پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان و ئەنجومەنی نوێنەرانی عیراق و دواتر ڕوویانداوە، دەیخەینە دەنگدانەوە کێ لەگەڵە؟ بەڵێ شیلان خان فەرموو.

بەڕێز شیلان جعفر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەگەڵ ڕێزم بۆ بەڕێزتان، ئێمە بە حەقیقەت ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان دەبێ دەوری تەبایی ببینین، بەڵام ئەوە دەبینین کە ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان کۆبوونەوەکە بەرەو ئاقارێکی تر ڕۆیشتووە، بۆیە داوا دەکەم ئەگەر هەر حاڵەتێك واتە توندوتیژی ڕووبدات لە کوردستاندا دەبێ ئێمەی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان دەوری هێورکردنەوە و تەباییمان هەبێ، ئەگەر بێتە سەر حاڵەتی توندوتیژیەکان ئێمە دەبینین کە لە هەڵمەتی هەڵبژاردنەکان واتە لە ٣٠/نیسان ئێمە وەکو پارتی دیموکراتی کوردستان یەکەمین پارتی سیاسی بووین کە توندوتیژیمان بەرامبەر کرا لە سنووری پارێزگای سلێمانی واتە تەقەکەران هێرشیان کردە سەر بارەگای لقی ٤ لە دواتریش دا هێرشکرایە سەر لیژنەی ناوچە، بۆیە ئێمەش وەکو فراکسیۆنی پارتی دیموکراتی کوردستان داوا دەکەین کە ئەگەر لیژنەی تەحقیقی دروست بکرێ، دەبێ تەحقیقیش لە ڕووداوەکانی لقی ٤ و لیژنەی ناوچەی ٥ سلێمانی پارتی دیموکراتی کوردستان بکرێ.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

جارێ با لیژنەکە بخەینە دەنگدانەوە و لیژنەیەکی لێکۆڵینەوەی کاتی بخەینە دەنگدانەوە کە داواکاری زۆربەی فراکسیۆنەکانە، تکایە ئیتر فراکسیۆنە زۆرەکان، زۆربەی نوێنەرەکانتان قسەیان کرد، بەڵێ کاك ابو کاروان فەرموو.

بەڕێز عبدالرحمن فارس (ابو کاروان):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو کارانەی کە کراوە، ئەوانەی لە هەولێریش و ئەوانەی لە سلێمانیش جێگای ئیدانەیە و جێی خۆیەتی مەحکومی بکەین، بەڵام من ئەبینم لە هەر دوو حاڵەتەکە ئەوەی کە تاوانەکەی کردووە، دیارە، لەبەرئەوە لە دنیادا لیژنەی تەحقیقی بۆ حاڵەتێك دائەنرێ کە دیار نەبێ، هەتا ئەگەر لیژنەی تەحقیقیش دابندرێ ئەبێ بدرێتە دەزگای قەزائی ئەوانە بکات، لەبەرئەوە من پێموایە لیژنەی تەحقیقی پێویست ناکات بۆ ئەو مەبەستە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

باشە ئەوە ڕەئی جەنابتە، بەڵام ڕەئی زۆربەی فرکسیۆنەكان ئەوە بوو لیژنەی تەحقیقی دروست بكرێ، ئێستا دەیخەینە دەنگدانەوە، كێ لەگەڵ ئەوەیە كە لیژنەیەكی لێكۆڵینەوە دروست بكرێ، سەبارەت بەو ڕووداوانەی لە ماوەی ڕابردوو لە پارێزگاكانی هەولێر و سلێمانی ڕوویانداوە؟ تكایە دەست بەرز بكاتەوە؟ ٥٢ كەس دەنگی بەوە داوە، كێ لەگەڵ نیە؟ بەڵێ، فەرموو.

بەڕێز مولود مراد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

رجا ئەكەم، ئەم مەوزوعە دوو ئەجندای جیاوازن، ئێمە باسمان كرد ئەجندایەكی ئینتخابی، مەوزوعێكە، ئەجیندایەكی ئەویش مەوزوعێكە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

شتێكی زۆر سروشتیە كە هەر دوو لیژنەیەكی تەحقیقی، نا، نا تەبیعیە، فەرموو.

بەڕێزمولود مراد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئێستا ئێمە ئامادەین دەنگ بدەین بە لیژنە ئەمنیەكە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك مولود خستمانە دەنگدانەوە تكایە،مەجالی قسە كردنی تیا نەماوە، كێ لەگەڵ نیە؟ ئەو لیژنەی لێكۆڵینەوە دروست بكرێ؟ دەست بەرز بكاتەوە؟ ٣٠ كەس لەگەڵ نیە، كەواتە بە زۆرینەی دەنگی ئەندامانی پەرلەمانی كوردستان لیژنەیەكی لێكۆڵینەوە پێك دەهێنین و داوا لە فراكسیۆنەكان دەكەین نوێنەری خۆیان بپاڵێون بە سەرۆكایەتی پەرلەمان بۆ ئەوەی لیژنەیەكی لێكۆڵینەوە پێك بهێنین، سەبارەت بەو ڕووداوانەی كە ڕوویانداوە، ئێستا بەڕێز كاك جعفر ئیمنكی جێگری سەرۆكی پەرلەمان قسەیەكی هەیە سەبارەت بەوەی ناوی هێنرا لە هەندێك لە قسەكانی بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمانی كوردستان. فەرموو.

بەڕێز جعفر ابراهیم/ جێگری سەرۆكی پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من بە پێویستم نەدەزانی هەتا ئەو ڕوونكردنەوەیش پێشكەش بكەم، بەڵام ناوی من بەو شێوازە هات، وەكو بڵێی لێرە پڕە لە كامێرا و كامێراكانیش لەژێر ئەوەی منن، یەعنی من دەسكاری دەكەم و بەكاری دەهێنم بڵێم بە چەواشەكرن، یان بە هەر ئاراستیەكی تر، ئەوەی ڕاست بێت من حسم نییە بۆ ئەو برادەرانەش ئیفتراز دەكەم كاك ابوبكر وا دەزانم لە پەرۆشی و خەمخۆریە، چۆن ئەوەی لە میدیای گوێ لێ بووە، من هەر بەو شێوەیە لە میدیام گوێ لێ بووە، بەڕاستی بەداخەوە، دەبوا میدیاش وا نەبن، ئەوە ڕاستی پیشەیی نیە و كاری میدیاش نیە ئەو مەسەلەیە، نهێنیەكانی ناو هۆڵ دەربچن، بەڕاستی ڕۆژێك لە ڕۆژان لە ژیانی خۆم دا نەم پرسیوە، ئێمە هەموومان بڕوامان بە دیموكراسی هەیە و هەموو هەڤالان ئازادن، حەز دەكەم

بۆ دڵنیایی ئەوەی ڕوویداوە نە بە دڵی ئێمە بووە نە پێمان خۆش بووە و ئیدانەشی دەکەین، نهێنیەکانی پەرلەمانتاران لێرە دەربچن، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس بۆ بەڕێزت، بەم شێوەیە بەرنامەی کاری دانیشتنی ئەمڕۆی پەرلەمانی کوردستان کۆتایی پێ هات، زۆر سوپاس بۆ ئامادەبوونتان، فەرموون.

فخرالدین قادر	**جعفر ابراهیم ئێمینکی**	**د. یوسف محمد صادق**
سکرتێری پەرلەمانی	**جێگری سەرۆکی پەرلەمانی**	**سەرۆکی پەرلەمانی**
کوردستان – عێراق	**کوردستان – عێراق**	**کوردستان - عێراق**

پەرلەمانی کوردستان - عێراق

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (٢)

چوار شەممە ڕێكەوتی ٢٠١٤\٥\٧

خولی چوارەمی هەڵبژاردن

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٢)

چوار شەممە ڕێکەوتی ٢٠١٤/٥/٧

کاتژمێر (١١)ی پێش نیوەڕۆی ڕۆژی چوارشەممە ڕێکەوتی ٢٠١٤/٥/٧ پەرلەمانی کوردستان - عێراق بە سەرۆکایەتی یوسف محمد صادق سەرۆکی پەرلەمان و، بە ئامادەبوونی بەڕێز جعفر ابراهیم ئێمینکی جێگری سەرۆك و، بەڕێز فخرالدین قادر سکرتێری پەرلەمان، دانیشتنی ژمارە (٢)ی خولی چوارەمی، ساڵی (٢٠١٤) ی خۆی بەست.

بەرنامەی کار:

بەپێی حوکمەکانی بڕگە (١)ی مادده (٢٠) لە پەیڕەوی ناوخۆی ژمارە (١)ی هەموارکراوی ساڵی ١٩٩٢ی پەرلەمانی کوردستان - عێراق، دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان بڕیاری دا دانیشتنی ژمارەی (٢)ی ئاسایی خولی گرێدانی دووەمی ساڵی یەکەم لە خولی چوارەمی هەڵبژاردن لە کات (١١)ی پێش نیوەڕۆی ڕۆژی چوار شەممە ڕێکەوتی ٢٠١٤/٥/٧ دا بەم شێوەیە بێت:

١ سوێند خواردنی بەڕێز (خالد هادی چاوشلی) وەك سەرۆکی دیوانی چاودێری دارایی هەرێمی کوردستان بە پێی ماددەی (١٨) لە یاسای دیوانی چاودێری دارایی هەرێمی کوردستان ژمارە (٢) ی ساڵی ٢٠٠٨

٢- پێکهێنانی لیژنە هەمیشەیەکانی پەرلەمانی کوردستان و دەنگدان لەسەریان بەپێی ماددەکانی (٣٧) و (٣٨) و (٣٩) لە پەیڕەوی ناوخۆی ژمارە (١) ی هەموار کراوی ساڵی ١٩٩٢ ی پەرلەمان کوردستانی عێراق

٣- خوێندنەوەی یەکەمی ئەو پرۆژە یاسایانەی خوارەوە بە پێی ماددەی (٧١) لە پەیڕەوی ناوخۆی هەموار کراوی پەرلەمان کوردستان کە ناوی پرۆژە یاساکان لە بەرنامەی کاردا هاتووە

٤-ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان بە پێی بڕگەی (٣) لە ماددەی (٥٦) یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان ژمارە (١) ی ساڵی ١٩٩٢ ی هەموار کراو و بڕگەی (١٢) هەموو لە ماددەی (١٠) یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان ژمارە (١) ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموار کراو

٥- قبوڵ کردنی دەست لەکارکێشانەوەی بەڕێز (ارسلان بایز) لە ئەندامیەتی پەرلەمانی کوردستان بە پێی ماددەکانی (٣٣) و (٣٥) ی پەیڕەوی ناوخۆی ژمارە (١) ی هەموار کراوی ساڵی ١٩٩٢ ی پەرلەمانی کوردستانی عێراق

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

بەناوی گەلی کوردستان، دانیشتنەکەمان دەست پێ دەکەین، خولی گرێدانی دووەم، ساڵی یەکەم، خولی هەڵبژاردنی چوارەم، دانیشتنی ژمارە (٢)، ئەمڕۆ ٢٠١٤/٥/٧ ، بەڕێزان بەرنامەی کاری دانیشتنی ئەمڕۆمان بە پێی حوکمەکانی بڕگە (١) ی ماددەی (٢٠) ی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان ژمارە (١ ی ١٩٩٢ ی پەرلەمانی کوردستانی عێراق، دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان، بڕیاری دا بەرنامەی کاری دانیشتنی ژمارە

(٢) ی ئاسایی خولی گرێدانی دووەمی ساڵی یەکەم لە خولی چوارەمی هەڵبـژاردن لـە کاتـژمێر (١١) ی پـێش نیوەڕۆی ڕۆژی چوارشەممە ڕێکەوتی ٢٠١٤/٥/٧ بەم شێوەیە بێت:

١ سوێند خواردنی بەڕێز (خالد هادی چاوشلی) وەك سەرۆکی دیوانی چاودێری دارایی هـەرێمی کوردسـتان بە پێی ماددەی (١٨) لە یاسای دیوانی چاودێری دارایی هەرێمی کوردستان ژمارە (٢) ی ساڵی ٢٠٠٨

٢- پێکهێنانی لیژنە هەمیـشەیەکانی پەرلـەمانی کوردسـتان و دەنگدان لەسـەریان بـەپێی ماددەکـانی (٣٧) و (٣٨) و (٣٩) لە پەیڕەوی ناوخۆی ژمارە (١) ی هەموار کراوی ساڵی ١٩٩٢ ی پەرلەمان کوردستانی عێراق

٣- خوێندنەوەی یەکەمی ئەو پرۆژە یاسایانەی خوارەوە بە پێی ماددەی (٧١) لە پـەیڕەوی نـاوخۆی هـەموار کراوی پەرلەمان کوردستان کە ناوی پرۆژە یاساکان لە بەرنامەی کاردا هاتووە

٤-ناونانی سەرۆك و جێگری سـەرۆکی حکومـەتی هـەرێمی کوردسـتان بـە پێـی بڕگـەی (٣) لـە مـاددەی (٥٦) یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان ژمارە (١) ی ساڵی ١٩٩٢ ی هـەموار کـراو و بڕگـەی (١٢) لـە مـاددەی (١٠) یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان ژمارە (١) ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموار کراو

٥- قبوڵ کردنی دەست لەکارکێشانەوەی بەڕێز (ارسلان بایز) لە ئەندامیەتی پەرلەمانی کوردسـتان بـە پێـی ماددەکانی (٣٣) و (٣٥) ی پەیڕەوی ناوخۆی ژمارە (١) ی هەموار کراوی ساڵی ١٩٩٢ ی پەرلەمانی کوردستانی عێراق

بەڕێزان پێش ئەوەی دەست بە کۆبوونەوەکەمان بکەین داوا لە بەڕێز سکرتێری پەرلەمان ئەکـەم کـە نـاوی ئەمادە نەبووانی دانیشتنی پێشووی پەرلەمانی کوردستان بۆ ئێوە ئاشکرا بکات

بەڕێز فخرالدین قادر-سکرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان

بەناوی خوای گەورە، ئەم ئەندام پەرلەمانە بەڕێزانە ئامادە نەبوون

١-ارسلان بایز اسماعیل- لەبەر ئەوەی داوای دەست لەکارکێشانەوەی کردبوو

٢- نوری علی محمد-مۆڵەت

٣-ابراهیم احمد-مۆڵەت بوو

بـۆ کۆبوونـەوەی ئـەمڕۆش ئـەم ئەنـدام پەرلەمانـە بەڕێزانـە داوای مۆڵـەتیان کـردووە بـەڕێز سـەرۆکی پەرلەمان، نوری علی محمد، ئایدن معروف، بەشار مشیر، ئاواز جەنگی

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

سوپاس، بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان، ئێمە لە دانیشتنی پێشوو پـەیمانمان پێـدان کـە شـێوازی دانیـشتن لـە هۆڵی پەرلەمان بە شێوازی حـروفی ئەبجـەدی ئەخوێنینـەوە، و دیـوان و کاروبـاری پەرلـەمانی کوردسـتانمان لەمە ئاگادار کردەوە، بەڵام بەداخەوە لە دانیشتنی ئـەمڕۆ نـەیانتوانیوە ئـەمڕۆ ئەمـە بکـەن، هیـوادارین بـۆ دانیـشتنی داهـاتوو بتـوانین بـە پێـی حـروفی ئەبجـەدی ڕێکیـان بخـەین، دووبـارە داوا لـە بـەڕێز سـکرتێری

پەرلـەمان ئەکـەم کـە کورتەیـەك لـە کۆنووسـی دانیـشتنی پێـشووی پەرلـەمانی کوردسـتان بـۆ ئەنـدامانی پەرلەمانی کوردستان باس بکات، کاك ئومێد نوقتە نیزامت چی بوو؟

بەرێز ئومێد خۆشناو:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

لـە ڕێکخـستنەوەی دانیـشتنی ئەنـدامانی پەرلـەمان ڕاسـتە بـەپێی حـروفی ئەبجەدیـە، بـەڵام ئێمـە لـە فراسکیۆنەکانیش باسی ئەوەمان کرد، لەبەر ئـەوەی فراکسیۆن پێویـستی بـە مـشاوەرە هەیـە، کـاتی دابـەش کردنەکە هیوادارین ڕەچاوی ئەوە بکرێ فراکسیۆنەکان لە یەکەوە نزیـك بـن، لەبـەر ئـەوەی پێویـستمان بـە مشاوەرە هەیە کاتێ موناقەشات ئەکرێ

بەرێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

شێوازی دانیشتنی ناو فراکسیۆنەکان بەپێی حروفی ئەبجەدی ئـەبێ، بـەڵام شـوێنی دانیـشتنی فارکـسیۆنەکان دەست کاری ناکرێ، فەرموو جەنابی سکرتێر

بەرێز فخرالدین قادر: سکرتێری پەرلەمان

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان

پوختەی دانیشتنی ژمارە یەك، لە بەرواری ٢٠٠٤/٥/٤ دا

١ ئاڵوگۆر کردنی خاڵی یەکەمی بەرنامـەی کـار لەگـەڵ خـاڵی دووەمـی بەرنامـەی کـار بـە دەنگـدان یـەکلایی کرایەوە

٢- پێکهێنانی لیژنەی یاسایی و دەست نیشان کردنی ئەندامانی لیژنەی یاسایی

٣- خوێندنەوەی یاداشت لە لایەن ئەو بەرێزانەی لە خوارەوە ناویان هاتووە

بێستون فایەق، یاداشتی فراکسۆنی گۆڕان

مەروان گەلاڵی، یاداشتی فارکسۆنی کۆمەڵی ئیسلامی

د.شوان قەڵادزەیی- یاداشتی فراکسۆنی بزووتنەوەی ئیسلامی

سالار محمود-یاداشتی فراکسیۆنی سەوز

٣- پێکهێنانی لیژنەی لێکۆڵینەوە بـۆ بـەدوا داچـوونی ئـەو ڕووداوانـەی لـە مـاوەی ڕابـردوو لـە پارێزگاکـانی هـەولێر و سـلێمانی ڕوویـان دا خرایـە دەنگدانـەوە و بـە (٥٢) دەنـگ لیژنـەی بـۆ پێـك هـات و فـەرمانی لیژنەکەش لە لایەن دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانەوە دەرچووە و دەست بەکار ئەبن

بەرێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

زۆر سوپاس، ئێستا دەست ئەکەین بە بەرنامەی کاری دانشیتنی ئەمڕۆی پەرلەمانی کوردستان، لـە تـەوەری یەکەمەوە کە بریتیە لە (سوێند خـواردنی بـەرێز (خالـد هـادی چاوشـلی) وەك سـەرۆکی دیـوانی چـاودێری دارایی هەرێمی کوردستان بە پێی ماددەی (١٨) لە یاسای دیوانی چاودێری دارایی هەرێمی کوردسـتان ژمـارە (٢) ی ساڵی ٢٠٠٨

لە ڕاستیدا بەڕێزان ئێمە خۆمان بە خۆشحاڵ ئەزانین کە لە سەرەتای دەستپێکی دانیشتنەکانی پەرلەمانی کوردستان سەرۆکی دیوانی چاودێری دارایی لە هەرێمی کوردستانیش دەست بەکار ببێ، ئەم دیوانە بە پێی یاساکەی ئەرکیەتی موڵك و ماڵی گشتی لە هەرێمی کوردستان بپارێزێ، ئێمە دوێنێ لەگەڵ دەستەی دەست پاکی لە هەرێمی کوردستانیش دانیشتین، و پێمان وایە دەستەی دەست پاکی بۆ دیوانی چاودێری دارایی لەگەڵ ئەکتیف بوونی، لەگەڵ ئەرکی چاودێری پەرلەمانی کوردستان ئەتوانن سێکوچکەیەکی گرنگ پێك بهێنن بۆ پەرەدان بە کاری چاودێری کردنی سەرجەم دامودەزگاکانی حکومەتی هەرێمی کوردستان، و دژ وەستانی گەندەڵی لە هەرێمی کوردستان، ئێمە لە پەرلەمانی کوردستان لە نزیکترین کاتدا هەوڵی ئەوە ئەدەین کە بڕیارێکیش لە پەرلەمانی کوردستان دەربێنین بۆ ئەوەی خۆ بەخشانە پەرلەمانی کوردستانیش بڕواتە ژێر چاودێری دیوانی چاودێری دارایی هەرێمی کوردستان، بەڕێز خالد هادی چاوشلی لە دانیشتنی ٢٠١٣/٦/١٨ لە پەرلەمانی کوردستان متمانەی وەرگرتووە، دواتر فەرمانی هەرێمی لە لایەن بەڕێز سەرۆکی هەرێمی کوردستان بۆ دەرچووە لە ڕۆژی ٢٠١٣/٦/١٨، نوقتە نیزام هەبوو، نوقتە نیزامەکان وەر ئەگرین دواتر بەڕێز کاك خالد هادی چاوشلی سوێندی یاسایی ئەخوات، کاك گۆران فەرموو

بەڕێز گۆران ئازاد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەبەر ئەوەی بەڕێز سکرتێری پەرلەمان پوختەی جەلسەی پێشووی خوێندەوە، بۆیە ئەم قسەم کرد، ئەگەرنا دەقی ئەم ڕەئیەی خۆمان بە نووسراوێکی فەرمی ئاراستەی بەڕێزتان کرد، نەمئەویست لێرە باسی بکەم، بەڵام لەبەر ئەوەی ئاماژە بە یاداشتی فراکسیۆنی سەوزیش لە جەلسەی پێشوو کرا، و ئێمەش پێشنیارمان هەبوو لەسەر لیژنەی لێکۆڵینەوە، بەڵام ناوەڕۆکی لیژنەکە تەنیا بۆ ڕووداوەکانی ٤/٢٠ پێکهاتبوو، کە کاتێك ئێمە ئەوەی داوامان کرد لە ٩/٢١ لە سەیدسادق دەرکەوت شەهید کرابوو، بۆیە داوامان کرد دەستکاری ناوەڕۆکی بڕیارەکە بکرێ، چونکە خۆشتان لێرە کە خوێندتانەوە پرۆتۆکۆل وا تۆماری کردبوو، هیوادارم موراجەعەی تێدا بکەنەوە، سوپاس

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

بەڵێ یاداشتەکەی ئێوە ئەدەین بە لیژنەی لێکۆڵینەوە، بەڵێ فەرموو

بەڕێز ناظم کبیر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تێبینیەکم هەیە لەسەر بەرنامەی کاری دانیشتنی ئەمڕۆ، پێشنیار ئەکەم کە ئاڵوگۆڕ کرێ لە بڕگەکانی بەرنامەی کاری ئەمڕۆ بکرێ، ئەویش بڕگەی چوارەم (ناونانی سەرۆك و جێگرەکەی) ئاڵوگۆڕ بکرێ لەگەڵ سێیەم، واتە بڕگەی سێیەم بکرێتە چوارەم و چوارەم بکرێتە سێیەم، چونکە یەکێك لە پرۆژەکان ئەوەیە لەسەر مەسەلەی ناونانی سەرۆك و جێگرەکە، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان

بابگەینە سەر بڕگەی سێیەم ئەوكاتە دەرگای گفتوگۆ ئەكەینەوە، و با بزانین چ پێشنیارێكی تر هەیە؟ فەرموو دكتۆر شێركۆ

بەڕێز د.شێركۆ جودت:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئێمە سەبارەت بە سوێند خواردنی بەڕێز خالد هادی ڕاستە لە ٢٠١٣/٦/١٨ دا متمانەی وەرگرتووە لە پەرلەمانی كوردستان، بەڵام باشتر وابوو سیڤیەكەیمان لەبەر دەست بوایە، بۆ ئەوەی كە ئەمڕۆ سوێندی خوارد ئێمەش بەرچاو ڕۆشن بووینایە لەوەی كە سەرۆكی دیوانی چاودێری كێیە؟ و كورتەیەك لەسەر ژیانی بزانین بۆ ئەوەی كە ئەگەر هەر تێبینیەكمان هەبێ فریا بكەوین پێش سوێند خواردنەكەی لەسەری ڕا بدەین

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان

بەڕێز دكتۆر شێركۆ هیچ مەجالی گفتوگۆ لە پەرلەمانی كوردستان ئێستا بەپێی یاسا لەسەر سەرۆكی دیوانی چاودێری دارایی هەرێمی كوردستان نەماوە، چونكە لە پەرلەمانی كوردستان متمانەی وەرگرتووە، فەرمانی هەرێمی بۆ دەرچووە، بەڵام من پێشنیاری بۆ ئەكەم كە ئەو پێشنیارەی بەڕێزت بە نەزەری ئیعتیبار وەرگرێ، و سیڤی خۆی بۆ ئەندامانی پەرلەمانی كوردستان بنێرێ، ئێستا با بەڕێز خالد هادی چاوشلی بفەرموێ بۆ سوێند خواردن، لەسەر سوێند خواردنی بەڕێزیانە؟ با سوێند خواردنەكە تەواو بێ دەرفەتت ئەدەم، كێی تر نوقتەی نیزامی هەبوو؟ ئێستا فەرموون هەستنە سەر پێ

بەڕێز خالد هادی چاوشلی- سەرۆكی دیوانی چاودێری دارایی:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەناوی خوای بەخشندە و میهرەبان، من خالد هادی چاوشلی، سوێند بە خوای مەزن ئەخۆم كە كار و فەرمانەكەم بەراستی و بە ئەمانەت و بە دڵسۆزیەوە ئەنجام بدەم، و یاسا و پەیڕە و ڕێنماییەكان بە ئامانەت و بە دەستپاكی و بێ لایەنی پیادە بكەم، و سەربەخۆیی دیوان و بێ لایەنییەكەی بپارێزم، و نهێنیەكانی كار بپارێزم، و ڕێز لە بنچینە ڕەوشتیەكان و پیشەییەكان بگرم كە كاروبار و فەرمانەكانی پیشەكە ڕێك ئەخەن، و پێیانەوە بەندین، و خودا لەسەر ئەوەی ئەیڵێم شاهیدە

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان

پێش ئەوەی نوقتەی نیزامی وەرگرین، ڕوون كردنەوەیەك هاتووە لە لیژنەی هەڵبژاردنی دەستەی سەرۆكایەتی پەرلەمان، كە پێك هاتبوو لە بەڕێز سەرۆكی دەستەی كاتی پەرلەمانی كوردستان و دوو گەنجترین یان لاوترین ئەندامی پەرلەمانی كوردستان، ئەوان لەو ڕۆژەی دەنگدان ٣ دەنگیان هەژمار نەكردووە كە ئەبوو هەژماری بكەن، دەنگێكیان دەنگی جێگری سەرۆكی پەرلەمان بووە كە چۆتە سندوقی بڕیاردەری پەرلەمانی كوردستان، و ئەو دەنگە بۆ بەڕێز جعفر ابراهیم بووە، پێویستە هەژمار بكرێ، و

دوو دەنگی سکرتێری پەرلەمانی کوردستانیش ڕۆیشتۆتە سندوقی جێگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان، ئەو دوو دەنگەشیان هەژمار نەکردووە کە هەردوو دەنگەکە بۆ بەڕێز فەخرالدین قادر بووە، بۆیە ژمارەی دەنگەکانی هەردوو بەڕێزیان ڕاست ئەکرێتەوە، بەم شێوەیە، بەڕێز کاک جعفر ابراهیم دەبێتە (٨٠) دەنگ، و بەڕێز سکرتێری پەرلەمان کاک فخرالدین قادر ئەبێتە (٧٥) دەنگ، بەڵێ کاک زانا فەرموون

بەڕێز زانا عبدالرحمن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە ئێمە لە دانیشتنی پێشوو بڕیار درا لەسەر دروست کردنی لیژنەیەك بۆ ئەو ڕووداوانەی کە لەکاتی هەڵبژاردن دروست بوون، بەلاَم ئەوەی ئێمە تێبینیمان لەسەری هەبوو بەڕێزتان دوای.....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

کاك زانا قسەی دووبارە نابێ، قسەی دووبارە نابێ دووبارە بکرێتەوە بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ، کاك گۆران ئاماژەی بەو خاڵە کرد، تکایە دەرفەتی ئەوە نیە قسە لەسەر ئەو بابەتە بکەین، کێ نوقتەی نیزامی تری هەبوو، بەڵێ حەیات خان

بەڕێز حەیات مجید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان

دیارە دانیشتنەکانی پەرلەمانی کوردستان بەشێوەیەکی ڕاستەوخۆ ئەگوازرێتەوە، ئەمە کارێکی باشە، مایەی دەست خۆشیە، بەلاَم ئەگەر ئێوە بتوانن لینکی دانیشتنەکان بدرێتە هەموو قەناتەکانی ڕاگەیاندن ئەمە شێتکی باشترە، چونکە ئێستا کە ئەگوازرێتەوە بە شێوەیەکی نا ڕاستەخۆیی لە ژووری ڕاگەیاندن وەرئەگیرێ، ئەوانەی کە هاتو چۆ ئەکەن، ئەوانەی کە دەنگەدەنگ ئەکەن لەو ژوورە هەر هەمووی دەرئەچێ و لای خەڵك ڕوون نیە، نە دانیشتنەکان و نە سەوتەکە بە باشی ڕوون نیە و شەفاف نیە، جائەگەر شتێکی وا هەبێ شتێکی باشە، دەستان خۆشبێ

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

لەگەڵ ڕاگەیاندنەکانی پەرلەمانی کوردستان قسەمان کردووە، چەند ئالیەتێك هەیە پێویست ئەکات بە زووترین کات بیگرنە بەر بۆ ئەوەی دانیشتنەکان بەشێوەیەکی ڕاستەوخۆ و بە تەکنیکێکی بەرز بۆ هاوولاَتیانی کوردستان بگوازرێتەوە، لە ڕاستیدا ئێستا دەرفەت نیە سەرجەم ئەو ڕێوشوێنانە دیاری بکەین، بەلاَم قسەمان لەگەڵ کردوون، پێویستە بەزووترین کات ئەم شتە جێ بەجێ بکەن، کاك ئومێد فەرموون

بەڕێز ئومێد خۆشناو:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە کۆبوونەوەی ڕابردوو ئێمش وەکو فراکسیۆنی زەرد یاداشتمان هەبوو، بەلاَم لە بەرنامەکە بەڕێز سکرتێری پەرلەمان باسی لێوە نەکرد، لە یاداشتەکەی ئێمەش لە هەندێ لە پێشنیاراتی تێدا بوو سەبارەت بەو لیژنەی کە دروست بوو، دوو: لە لیژنەکە کە بڕیار درا بە سەرۆکایەتی پەرلەمان دەستنیشانی کردووە

له دەقی لیژنەکەدا هاتووە کە لێکۆڵینەوە لە ڕووداوەکانی ڕۆژی ٤/٣٠ و ڕۆژانی دواتر ڕوویان داوە بکرێ، واتە هەر گەڕانەوەیەك بۆ ڕابردوو ئێمەش کۆمەڵێك قەزیەی دیکە هەیە کە ئەمانەوێ لەوێ داخیل بکرێ، کە تەقە لە بارەگاکانی پارتی دیموکراتی کوردستان کرا لە سنووری سلێمانی و گەرمیان کراوە، سەبارەت بەوەی کاك گۆران باسی کرد ئەوەی ٩/٢١ ئەگەر ئەوە داخیل بکرێت ئەوە ڕووداوێکە و بووە، لە ڕێگەی یاسا لێکۆڵینەوە بەردەوامی هەیە و نەتائیجی هەبووە، و لیژنەی هاوبەشی پارتی دیموکراتی کوردستان و یەکێتی نیشتیمانیی کوردستان چەندین لێکۆڵینەوەیان لەو کەیسە کردووە، واتە داخیل کردنی هەر کەیسێکی تر لەو بابەتە، ئێمەش کۆمەڵێك کەیسی تر هەیە ئەیخەینە ڕوو، و پێشنیار ئەکەین ئەوانەش داخیل بکرێ، سوپاس

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك عومەر.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پرسیارێکم هەیە، داوا ئەکەم پرسیارەکەم ئاراستەی بەڕێز سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان بکرێ، ماوەی ٥٢ ڕۆژە فەرمانی هەرێمایەتی دەرچووە بۆ بە پارێزگا بوونی هەڵەبجە، واتە لە ٢٠١٤/٣/١٦، بەڵام تا ئێستا ئەو فەرمانە تەنیا حوبری سەر کاغەزە، داوا ئەکەم پرسیاری لێ بکرێ بۆچی ناچێتە بواری جێ بەجێ کردنەوە؟

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز کاك عومەر جەنابت ئەتوانی پرسیارەکەت بەشێوەی فەرمی ئاراستەی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان بکەی بۆ ئەوەی ئێمەش ئاراستەی سەرۆکایەتی حکومەتی بکەین، دەست ئەکەین بە کاری بەرنامەی دانیشتنەکەمان، تەوەری دووەمی بەرنامەی کاری دانیشتن، ئاخر ئەگەر پێویست ئەکات نوقتە نیزامی بێ، سەبارەت بە ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان بێ، بەڕێزان نوقتە نیزامی دەربڕینی ڕاو بۆچوون نیە بە پێی پەیڕەوی ناوخۆ، بەڵکو تەنیا قسە کردنە لەسەر چۆنیەتی ئیدارەدانی جەلسەی پەرلەمان، بۆیە ئەگەر ڕایەکتان هەیە ئەتوانن لە کاتی خستنە ڕووی تەوەرەکانی بەرنامەی کاری پەرلەمان بیخەنە ڕوو، کاك فەرهاد فەرموو

بەڕێز فەرهاد حمە صالح(سەنگاوی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من زۆر دەمێکە دەست هەڵئەبڕم، لەبەر ئەوەی زۆر پێم خۆش نیە زۆر بیکەمە هەرا، هەمووجار هینەکەی منتان بیر ئەچێ، پێم خۆش نیە مەسەلەکە لێرە باس بکەم، پێشتر وتتان دوایی، لە ڕۆژی یەکەمی پەسند کردنی سەرۆکایەتی پەرلەمان من نەهاتبووم، تەفسیری بۆ کرابوو لەملاو ئەملاوە، من بە مەبەست نەهاتم، ئەو ڕۆژە بایکۆتم کرد کە نەهاتم، لەبەر ئەوەش نەبوو کە دەنگ نەدەم بە سەرۆکایەتی پەرلەمان، ئەگەر

بهاتمایه دەنگم ئەدا، به هەرسێکتان دەنگم ئەدا، بەلاّم لەبەر ئەوەی شتی تر ڕوو نەدات، لەبەر ئەوە بە باشم زانی كه ئەسڵەن ئەو ڕۆژە هەر نەیەم، لەبەر ئەوەی باسی كرابوو، بۆیە ئێستا بۆ هەموو بەڕێزان باسی ئەكەم.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان:

زۆر سوپاس بۆ ڕوون كردنەوەكەت، ئێمە لە دەستەی سەرۆكایەتی پەرلەمان هەرسێكمان ئەو ڕۆژەمان تێپەڕاندووە، و خۆمان بە نوێنەری هەمووتان ئەزانین، و پێموابێ لە دانیشتنی ئەمڕۆمان ڕەنگە ئەوە ڕەنگی دابێتەوە، بۆیە تێمانپەڕاندووە كاك فەرهاد، فەرموو كاك قادر

بەڕێز قادر ئۆتمان:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

دیارە بە پێی یاسای دێوانی چاودێری دارایی ژمارە ٢ ساڵی ٢٠٠٨ ئامانجی سەرەكی هەروەكو لە قانونەكەدا هاتووە لە پێكهێنانی دێوانی چاودێری دارایی بریتیە لە پارێزگاری كردن لە موڵك و ماڵی گشتی، بۆیە پێشنیار ئەكەم بۆ بەڕێزتان لە ڕاپۆرتی ساڵانەی دیوانی چاودێری دارایی پەرلەمان كارێكی وابكرێت ئەوپەڕی شەفافیەت هەبێ لەو تیبینیانەی كە...........

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان

كاك قادر ئەوە نوقتە نیزام نیە، ئەوە ڕایە، ئەتوانی پرۆژە پێشكەش بكەی سەبارەت بە دیوانی چاودێری دارایی و ئێمە ئەیخەینە بەرنامەی كاری دانیشتنەوە، فەرموو ڕێواز خان

بەڕێز د. ڕێواز فائق:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەوە دوو دانیشتنە تێبینی ئەكەم دەستەی سەرۆكایەتی لە دانیشتنی یەكەم ٢٠ دەقە و لە دانیشتنی ئەمڕۆش ٢٥ دەقە تەئخیر بوون، تكا ئەكەین وەكو پەرلەمانتاران چۆن ئێمە پابەندین، بەڕێزیشتان پابەند بن بە ئەو كاتەی بۆ دانیشتنەكانی پەرلەمان دیاری كراوە، سوپاس

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان

زۆر راستە، ڕەخنەیەكی زۆر تەواوە، هۆكاری دانیشتنەكەی ئەمڕۆمان، دواكەوتنی دانیشتنی سەرۆكی فراكسیۆنەكان بوو، ئێمە سەعات ١٠ لەوێ حازر بووین، سەرۆكی فراكسیۆنەكانتان ئامادە نەبوون لە دانیشتنەكە، دەرەنگ كەوتن لە دانیشتنەكە، سەعات ٣٠-١٠ دانیشتنی لیژنەی یاسایی كرایەوە بۆ ئەوەی لیژنەی یاسایی دروست بكرێ، ئەوەش دواكەوت، حەقی خۆیەتی، فراكسیۆنەكانیش ئاگادار ئەكەینەوە لەمەولا لە دانیشتنەكان دا لە كاتی خۆیان ئامادە بن، بەهار خان فەرموو.

بەڕێز د.بەهار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر جەلسەکانی پەرلەمان ئاوا بڕوا بە نوقتە نیزامی ، کە هیچی نوقتە نیزامی نییە ، بەڕاستی ناتوانین خزمەت بە کۆمەڵانی خەڵك بکەین ، لەبەر ئەوە پێشنیار ئەکەم ئیجرائاتێك دابندرێت ئەگەر نوقتە نیزامی نەبوو چی بکرێت بۆ ئەوەی کە ئێمە لە پەرلەمان بتوانین خزمەتی خەڵك بکەین نەك جەلسەکان بە قسەی لابەلاو هەندێك شتی زیادە لە جەلسەکە بچێ بەڕێوە ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

هەربابەتێك نوقتە نیزام نەبوو ، ئێمە سەرنجی ئەندامی پەرلەمانی کوردستان ڕائەکێشین بۆ ئەوەی کە بابەتەکەی باسی ئەکا نوقتەی نیزام نییە لەکاتێکی تر دەری ببڕێ ، کاك انور فەرموو.

بەڕێز انور قادر مصطفى:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من تێبینیم لەسەر سوێند خواردنی ئەو بەڕێزە بوو کە لە سوێندەکەی دا وتی ئێمە نهێنی کار دەپارێزین ، لێرە ئەوە روونکاتەوە نهێنی کار مەبەستی لە چی بوو؟ چونکە بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان من بە بەڵگەوە پێت ئەڵێم .....

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

کاك انور بە یارمەتیت ئەو سوێندە سوێندێکی یاسایی بوو ، لە یاسای دیوانی چاودێری دارایی هەرێمی کوردستان هاتووە ، بۆیە ئەو بەپێی یاسایی دیوانی چاودێری دارایی هەرێمی کوردستان سوێندی خواردووە ، زۆر سوپاس.

فەرموو مامۆستا

بەڕێز سەهراب میکائیل محمدامین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەزیش تێبینی هەبوو لسەر دەمی ڕێواز خانی ئیشارەت پێدا ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

مامۆستا کنعان فەرموو

بەڕێز کنعان نجم الدین احمد (حاجی کاروان):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

یەك مولاحەزەیەك بەنسبەت ئەو خالآنەی کە دەستنیشان دەکرێ ڕۆژانە ، کە ئێمە لێرە کاری لەسەر بکەین ، جاری تر هەموو ئەندامانی پەرلەمان گلەییان لەوە بوو

وەفتێكـــی زۆر ڕۆیـــشت لەســـەر حیـــسابی بـــەعزێ شـــت ، ئەگـــەر بكـــرێ بـــۆ هـــەر خالێـــك یـــەك وەقت دەست نیشان بكرێ خەراب نیە وەكو پێشنیارێك ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆكی پەرلەمان

هەندێكی ڕێك ئەخەین ، كاك دلشاد فەرموو.

بەڕێز دلشاد شعبان عبدالغفار

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان :

مـــن دوو خـــالێ هەبوونـــە ، یـــەكێ ڕێـــواز خـــانێ ئیـــشارەت پێـــدا ، دوویـــش ســـەبارەت بـــە بەرنامەی كارێ ئەڤرۆ ، بۆ مناقەشە كرن سەر پڕۆژە یاسا....

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆكی پەرلەمان

كـــاك دلـــشاد بەیارمـــەتیت ئـــەوە هـــەركاتێك هاتینـــە ســـەر مناقەشـــە پـــڕۆژە یاســـاكان ئـــەتوانی تێبینـــی خـــۆت لەســـەر ئـــەو بابەتـــە بلێـــی ، لیژنـــەی یاســـایش قـــسەی خۆیـــان هەیـــە لەســـەر ئەوە ، ئەزانم باسی چی ئەكەی ، فەرموو زۆزان خان.

بەڕێز زۆزان صادق سعید.

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان :

لـــە دیـــڤ مـــاددە (١٩) ێ نوقتـــە دوویدایـــە ئـــەز دزانم پـــێ تڤیـــە ســـكرتێر ناڤـــان بنڤیـــسیت ئـــەوێ دێ بەشـــداریە دانوســـتاندنێ دكـــەن ، دەفتـــەریا ڕێـــك خـــستبیتن ئـــەز بێـــژم كـــە نـــاڤ بێتە نڤیسینێ باشترە ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆكی پەرلەمان

بـــەلێ هێـــشتا دەســـتمان نـــەكردووە بـــە وتوویـــژكردن بۆیـــە نـــاو نـــە نووســـراوە ، ئەمـــە هـــەمووی قـــەرارە نوقتـــە نیـــزام بـــێ ، كۆتـــایی كـــار نوقتـــە نیـــزام ، ئەڕۆینـــە ســـەر تـــەوەری دووهـــەمی دانیـــشتنی ئـــەمڕۆمان ، كـــە پێـــك هێنـــانی لیژنـــە هەمیـــشەیەكانی پەرلـــەمانی كوردســـتانە ، لـــە ڕاســـتیا ئێمـــە ســـێ ڕۆژە لـــە دانووســـتانین لەگـــەڵ فڕاكـــسیۆنەكانی پەرلـــەمانی كوردســـتان ، دەســـتەی ســـەرۆكایەتی پەرلـــەمان بـــە پێـــی ئـــەو دەســـەلاتەی بـــە پێـــی پـــەیڕەو پێمـــان دراوە ئەنـــدامانی پەرلـــەمانمان دابەشـــكردووە بەســـەر لیژنـــەكانا ، بـــە پێـــی پـــسپۆری ، بـــەپێی ڕەغبـــەتی ئەنـــدامی پەرلـــەمان ، بـــە پێـــی پێویـــستی لیژنـــەكانی پەرلـــەمانی كوردســـتان ، لێتـــان ناشـــارمەوە هەنـــدێ كـــات ناچـــار بـــووین پـــەنا بەرینـــە بـــەر قورعـــە یـــان پـــەنا بەرینـــە بـــەر هەنـــدێك ســـازانی فڕاكـــسیۆنەكانی پەرلـــەمان ، بـــۆ ئـــەوەی ژمـــارەی یاســـایی ئەنـــدامانی پەرلـــەمانی كوردســـتان تـــەواو بـــێ ، ئەمـــەوێ ئـــەوەتان پێڕابگەیـــەنم ئەنـــدامانی بـــەڕێزی پەرلـــەمانی كوردســـتان ئـــەم دابـــەش كردنـــەی لیژنـــەكان دابەشـــكردنی كۆتـــایی نیـــە هـــەر ئەنـــدامێك لـــە هـــەر لیژنەیـــەك ویـــستی كـــار نـــەكا ئـــەتوانێ

دەســـت لـــە كـــار كێـــشانەوەی خـــۆی لـــەو لیژنەیـــە پێـــشكەش بـــە دەســـتەی ســـەرۆكایەتی پەرلـــەمان بكـــا ، لـــە چ لیژنەیـــەكی تـــریش ویـــستی كـــار بكـــا بەهـــەمان شـــێوە بـــە پێـــی پـــەیڕەو ئـــەتوانێ بەمـــەرجێ ژمـــارەی یاســـایی لیژنـــەكان تێپـــەڕ نـــەكا ، ئێـــستا داوا لـــە بـــەڕێز ســـكرتێری پەرلـــەمان ئەكـــەم لیژنـــە بـــە لیژنـــە نـــاوی لیژنـــەكان بخوێنێتـــەوە ، نـــاوی ئـــەو ئەندامانـــەی كـــە دانـــراون بـــۆ لیژنـــەكان بخوێنێتـــەوە بـــۆ ئـــەوەی هـــەر لیژنـــەو دەنگـــدانی لەسەر بكەین ، فەرموو.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف / سكرتێری پەرلەمان

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان :

ئـــەو ناوانـــەی كـــە لـــەلای ئێمـــە هـــەن لەلایـــەن فراكـــسیۆنەكانەوە لەكۆبوونـــەوەی دەســـتەی ســـەرۆكایەتی لـــەو دوو ڕۆژەی ڕابـــردووا بـــەم شـــێوەیە لیژنـــەكانمان ڕێكخـــستووە ، لیژنـــەی یاســـایی لـــە كۆبوونـــەوەی ئـــەوەی پێـــشوا تـــەواو بـــوو ئەنـــدامانی دیـــاری كـــرا ، لیژنـــەی دووەم لیژنـــەی دارایـــی و كاروبـــاری ئـــابووری ئەنـــدامانی ئـــەم لیژنەیـــە لەســـەر ئیختیـــساس ئارەزوومەندی ئەم بەڕێزانەی خوارەوەن:

١- دڵشاد شعبان عبدالغفار
٢- هیڤا حجی میرخان
٣- علی حمه صالح
٤- رۆزا محمود عثمان
٥- عزت صابر اسماعیل
٦- ئاواز جەنگی برهان
٧- شێركۆ جودت مصطفی
٨- سۆران عمر سعید
٩- ئایدن معروف سلیم
١٠-عبدالرحمن فارس عبدالرحمن
١١- مدینه ایوب احمد

یانزە ئەندامن

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆكی پەرلەمان

ئـــەوە نـــاوی ئەنـــدامانی لیژنـــەی دارایـــی و كاروبـــاری ئـــابووری پەرلـــەمانی كوردســـتانن ئێـــستا ئەیخەینـــە دەنگـــەوە ، كـــێ ڕەزامەنـــدە لەســـەر دروســـتكردنی ئـــەم لیژنەیـــە بـــەم شـــێوەیەی خـــوارەوە ، كـــێ ڕەزامەنـــدە؟ دەســـت بەرزكاتـــەوە نزیكـــەی كـــۆی دەنگـــە ، بـــزانین كـــێ ڕازی

نییــه؟ کەواتــە بــە کــۆی دەنــگ ئــەو لیژنەیــە پەســەندکرا ، لیژنـــەی دارایـــی و کاروبـــاری ئـــابووری ، بـــەڵێ فـــەرموو نوقتـــە نیـــزام ، کـــێ مایکەکـــەی نەکوژاندۆتـــەوە تکایـــە مایکەکانتان بکوژێننەوە ، بەڵێ فەرموو.

بەڕێز پروانت نیسان مارکۆس.

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمانێ :

هەر یەکو شەهادا وی بێژن چێترە ، یەعنی مادام دیڤاوی.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا لەبەر دەستمان دانییە ، بەپێی پسپۆڕی....

بەڕێز پروانت نیسان مارکۆس.

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمانێ :

بـــلا یەکـــەکێ ڕا وی دبێـــژیت ، بـــەڕای مـــن ئـــەوە بـــەری دەنگـــدانێ بـــچێ دەنگـــدانێ چ فایدەیە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

پێویـــست ناکـــا ئێمـــە لیژنـــە ئەخەینـــە دەنگدانـــەوە نـــەك نـــاو بخەینـــە دەنگدانـــەوە ، بـــەڵێ فەرموو.

بەڕێز کمال یلدا مرقوز.

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان :

لیژنـــەکان نـــاوی دەخوێنـــدرێ حەزەکـــەم هـــەر یەکـــەو دەســـتی بڵنـــد بکـــاتن بـــۆ ئـــەوەی بیناسین.....

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان

پێویـــست ناکـــا بـــەڕێزم ئێمـــە ئەنـــدامانی لیژنـــە ناخەینـــە دەنگدانـــەوە ، کـــۆی لیژنەکـــە دەخەینـــە دەنگدانـــەوە ، ئەگـــەر ئـــیعترازت لەســـەر هـــەبوو ئـــەو کاتـــە ئەنـــدامانی لیژنەکـــە ئەخەینە دەنگدانەوە ، فەرموو ئێڤارخان.

بەڕێز ئێڤار ابراهیم حسین.

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان :

بە پێی ماددەی (٣٨) دەبێ لیژنەی کارو باری یاسایی دەنگدانی بۆ بکرێتن .

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان

لیژنـــەی کاروبـــاری یاســـایی لـــە دانیـــشتنی پێـــشوو دەنگـــدانمان لەســـەر کـــردووە ، ئـــەو لیژنەیە دروست بووە فەرمانەکەی بۆ دەرچووە.

بەڕێز ئێڤار ابراهیم حسین.

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان :

ببوورە ، بەڵام ناوەکان نەخوێندراوەتەوە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان

ناوەکانیش خوێندراوەتەوە ، ناوەکانیش لە دانیشتنی پێشوو خوێندراوەتەوە ، فەرموو لیژنەی دووەم.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف / سکرتێری پەرلەمان

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان :

لیژنەی ئاسایش و ناوخۆ و ئەنجومەنە خۆجێییەکان :

١- ئاواز حمید حسین

٢- ناظم کبیر محمد

٣- برزۆ مجید عبدالله

٤- ایوب عبدالله اسماعیل

٥- دلێر مصطفی حسن

٦- قادر ئۆتمان رسول

٧- سعید محمد سعید

٨- ابوبکر عمر عبدالله

٩- حسین اسماعیل حسین

١٠-عبدالله حاجی محمود

١١-محمد سعدالدین انور

یانزە ئەندام

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان

ئێستا ئەیخەینە دەنگدانەوە ، کێ ڕەزامەندە لەسەر ئەم لیژنەیە؟ نزیکەی کۆی دەنگ ، کێ ڕەزامەند نیە لەسەر ئەم لیژنەیە؟ لیژنەی ناوخۆ و ئاسایش و کاروباری ئەنجومەنە خۆ جێییەکان ، کێ ڕەزامەند نیە لەسەر ئەم لیژنەیە؟ کەواتە بە کۆی دەنگ ئەو لیژنەیەش پەسەندکرا ، فەرموو لیژنەی سێیەم.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف / سکرتێری پەرلەمان

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان :

لیژنەی کشتوکاڵ و ئاودێری :

١- ئاری محمد عبدالرحیم (ئاری هەرسین)

٢- زیاد حسین عبدالکریم

٣- عباس غزالی میرخان

٤- حسن صالح محمد

٥- عبدالرحمن علی رضا

٦- فەرهاد حمە صالح (فەرهاد سەنگاوی)

٧- ئاواز جەنگی برهان

٨- خلف احمد معروف

٩- غریب مصطفی حمەخان

١٠-یعقوب گورگیس یاقو

١١-زۆزان صادق سعید

یانزە ئەندامن

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان

ئێستا لیژنەی کشتوکاڵ و ئاودێری دەخەینە دەنگدانەوە ، کێ ڕەزامەندە لەسەر لیژنەی کشتوکاڵ و ئاودێری؟ کێ ڕەزامەند نییە لەسەر ئەو لیژنەیە؟ بەکۆی دەنگ پەسندکرا ، فەرموو لیژنەی چوارەم.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف / سکرتێری پەرلەمان

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان :

لیژنەی بەرگری لە مافی ئافرەت :

١- ئێڤار ابراهیم حسین

٢- پەریێ صالح حمید

٣- کەژاڵ هادی فەقێ

٤- منی نبی نادر

٥- شیرین حسنی رمضان

٦- ڕابوون تۆفیق معروف

٧- حەیات مجید قادر

٨- حسن صالح محمد

هەشت ئەندام

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان

ئەیخەینە دەنگدانەوە ، فەرموو.

بەڕێز شیرین حسنی رمضان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان :

ئـەز مامۆسـتای زانکۆیەمـە ، ئەڤـە دوازدە سـاڵە کاردکـەم لـە مجـالێ قوتـابی و پـەروەردە ، نـاڤێ مـن چـۆوا هاتیـە لیژنـە ئافرەتـان ئـەز نـزانم ، چـونکە نـەدیڤ ئـارەزوو ، نـە دیـڤ پسۆریا منە .

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

ئەتوانی دوایی بیگۆری شیرین خان ، فەرموو بەهار خان.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بـەپێی پـەیڕەوی نـاوخۆ پێویـستە ئەنـدامانی لیژنەکـە لـە پێـنج ئەنـدام کـەمتر نـەبێ و لـە یـانزە ئەنـدام زیـاتر نـەبێ ، لیژنـەی بـەرگری لـە مـافی ئافرەتـان هەشـت ئەندامـە ، بـەلاّم باشتر وایە ژمارەی ئەندامانی لیژنە تاك بێ ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

ئەگـەر تـاکیش نـەبێ لـەکاتی دەنگدانـدا دەنگـی سـەرۆك بـە دوو دەنـگ حیـساب ئـەکرێ ، ئەگـەر دەنگـەکان یەکـسان بـوو دەنگـی سـەرۆکی لیژنـە یـەك لای دەکاتـەوە کێـشە نییـە ئـەوە ، کەواتـە ئێـستا دەیخەینـە دەنگدانـەوە ، لیژنـەی بـەرگری لـە مافـەکانی ئافرەتـەوە ، کـێ ڕەزامەنـدە؟ بەزۆرینـە ، کـێ ڕەزامەنـد نیـە؟ کەواتـە بەزۆرینـەی دەنـگ پەسـەند کـرا ، لیژنەکەی تر.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف / سکرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی پەروەردەو خوێندنی بالاّ و توێژینەوەی زانستی :

١- شیرین حسنی رمضان
٢- ابراهیم احمد سمۆ
٣- امینە زکری سعید
٤- د. شێرکۆ حمە امین
٥- د. جوان اسماعیل عزیز
٦- سالار محمود مراد

٧- بێگەرد دڵشاد شكرالله

٨- سهام عمر قادر

٩- شكريه سمايل مصطفى

١٠-عمر مصطفى باوه مير (د. شوان قەڵادزەیی)

١١-وەحيده ياقو هرمز

یانزە ئەندام

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆكی پەرلەمان:

ئێستا لیژنەی پەروەردەو خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی ئەیخەینە دەنگدانەوە ، كێ لەگەڵ ئەو لیژنەیە دەست بەرز كاتەوە؟ كێ لەگەڵی نیە؟ كەواتە بە كۆی دەنگ پەسەندكرا ، فەرموو لیژنەیەكی تر.

بەڕێز فخرالدين قادر عارف / سكرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

لیژنەی كاروباری تەندروستی و ژینگە :

١- ئاواز حميد حسين

٢- شيرين حسنى رمضان

٣- عبدالله جاسم

٤- زولَفا محمود

٥- منيره عثمان

٦- مريم صمد

٧- گۆران ئازاد

٨- سهراب ميكائيل

٩- سروود سليم

نۆ ئەندام

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆكی پەرلەمان:

بەڵێ، منيره خان فەرموو.

بەڕێز منيره عثمان علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

مــن پێــشتریش لەگــەڵ بــرادەران قــسەم کــرد هــیچ پــسپۆریەکم نیــە لــە بــواری تەندروســتیدا ، من ناتوانم لەو لیژنەیدابم بەڕاستی.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

دەتــوانی دوایــی دەســت لــە کــار بکێــشیتەوە زۆر ئاســاییە ، ئێــستا کــۆی لیژنەکــە ئەخەینــە دەنگدانەوە ، بەڵێ کاك مەلا ماجد فەرموو.

بەڕێز ماجد عثمان تۆفیق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ببــوورە، نــاوی کــاك ئایــدن معروفمــان دابــوو ئێمــە وەکــو لیــستی تورکمــان ، لــە لیژنــەی پــەروەردە لەبــەر ئــەوەی ئێمــە کۆمــەڵێك قەتابخانــەی تورکمانیمــان هەیــە ، پەســندیش کرابوو لێرە ، جا نازانم مەسەلەن ناوەکە رەشکرابێتەوە یان جێی نەماوە ، سوپاس.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان

کــاك ماجــد لەبــەر ئــەوەی ژمــارەی ئەنــدامانی ئــەو لیژنەیــە زۆر بــوون بۆیــە ئێمــە وەکــو دەســتەی ســەرۆکایەتی پەرلــەمان ناچــار بــووین جــارێکی تــر تێــڕوانین بــۆ ئــەو لیژنەیــە بکــەین بــە پێــی پــسپۆری هەنــدێ لــە ئەنــدامانی لیژنەکــە لابــەرین ، پێمــوابێ خۆشــت لــەوێ بــووی ، لــە دانیــشتنەکە بــووی ، بــە پێــی پــسپۆری لەبــەر ئــەوەی بــەڕێز ئایــدن معــروف ماســتەری هەیــە لــە بــواری یاســا ئــەوانی تــر هــەموو ئەوانیدیکــە کــە ئەنــدامی لیژنــەن پسپۆریان هەیە لە بواری ئەو لیژنەیە ، بۆیە وابوو ، بەڵێ فەرموو.

بەڕێز محمد علی یاسین

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان :

نــاڤێ شــیرین حــسین کــو ڤــە شــرین حــسنیە ســێ جــاران هاتــە خانــدن ، کــو بــەپێی پــەیڕەوی مافی هەیە دوو لیژنە دا دبیت ، ئەڤە پێداچوونەکی دا بکە ، سوپاس.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان

ئــــەوە پێــــدا چــــوونی بۆدەکــــەین ، چارەســــەری دەکــــەین ، ئێــــستا لیژنــــەی کاروبــــاری تەندروســتی و ژینگــە کــۆی لیژنەکــە ئەخەینــە دەنگدانــەوە کــێ لەگەڵــە؟ دەنگــدان دەکــەین کاك سالار دوایی ، فەرموو.

بەڕێز سالار محمود مراد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئـــەو نـــاوەی كـــە هاوكـــارم ئەنـــدامی پەرلـــەمان نـــاوی هێنـــا ، لـــە ســـێ لیژنـــە نـــاوی هـــاتووە ، ئەگـــەر بخرێتـــە تەســـویتەوە خـــەرقی پـــەیڕەوە ، چـــونكە بـــەپێی پـــەیڕەو هـــەر ئەنـــدامێك دەبـــێ لـــە دوو لیژنـــە بـــێ ، بۆیـــە لەبـــەر شـــەرعیەت حەقـــە لـــە ئێـــستایا موراجەعـــە بكـــرێ لـــە لیژنەیەك ناوی دەربێنن نیساب تێك ناچێ ، ئەتوانن بەسەر ئەمەیا تێپەڕ بن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆكی پەرلەمان:

پێـــشنیارەكی زۆر باشـــە ، ئیختیـــار ئەدەینـــە دەســـت خـــۆی لـــە ســـێ لیژنـــە نـــاوت هـــاتووە بـــەڕێز شـــیرین خـــان ئیختیـــار ئەدەینـــە دەســـت خـــۆت یـــەكێ لـــە لیژنـــەكان لابـــەری، لـــە یـــەكێ لە لیژنەكان ئینسیحاب بكەی.

بەڕێز شیرین حسنی رمضان:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان :

نـــاوم شـــیرین حـــسنیە نـــەك شـــیرین حـــسین ، لـــە لیژنـــەی ئافرەتـــان دەســـت لـــەكار دەكێـــشم بـــە سەراحەت لە پەروەردەو تەندروستی دەمێنم.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق / سەرۆكی پەرلەمان:

تـــەواو كەواتـــە لـــەو لیژنەیـــە دەســـتی لـــە كـــار كێـــشایەوە ئێـــستا یاســـایی و ئاســـاییە دەنگـــی بـــۆ بـــدەین لـــە لیژنـــەی تەندروســـتی و ژینگـــە ، كـــێ ڕەزامەنـــدە لەســـەر ئـــەو لیژنەیـــە؟ كـــۆ دەنگـــی هەیـــە ، كـــێ ڕەزامەنـــد نییـــە لەســـەر لیژنـــەی تەندروســـت و ژینگـــە؟ كەواتـــە بـــە كـــۆی دەنگ پەسند كرا.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف / سكرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ببـــوورە ســـەرۆكی پەرلـــەمان ، ســـەبارەت بـــە دانـــانی شـــیرین حـــسنی لـــە لیژنـــەی ســـێهەم كـــە بـــەرگری لـــە مافـــەكانی ئـــافرەت بـــوو ، ئـــەمڕۆ بـــەڕێز كـــاك ئومێـــد ســـەرۆكی فڕاكـــسیۆن ناوەكـــەی پێـــدام ، ئـــەگینا پێـــشتر ســـابتمان كردبـــوو ، بۆیـــە لیژنـــەی ســـێیەم كـــە ئیزافـــەبوو لەسەر ئەوە ئیزافە بوو كە لیژنەی سێیەم بوو.

لیژنەی كارو باری كۆمەڵایەتی و منداڵ و خێزان :

١- نجات محمد

٢- زۆزان صادق

٣- امینە زكری

٤- فیروز طە

٥- پەرێ صالح

٦- منيره عثمان

٧- گەشە دارا

٨- بێگەرد دڵشاد

٩- تەلار لطيف

١٠-كنعان نجم الدين (حاجى كاروان)

١١-سرووود سليم

يانزە ئەندام

بەڕێز د. يوسف محمد صادق / سەرۆكی پەرلەمان:

ئێستا لیژنەی كاروباری كۆمەڵایەتی و منداڵ و خێزان ئەخەینە دەنگدانەوە ، كێ ڕەزامەندە لەسەر ئەو لیژنەیە؟ پێمووابێت بە كۆی دەنگ ، كێ ڕەزامەند نییە لەسەری؟ كەواتە بەكۆی دەنگ ئەو لیژنەیەش پەسندكرا.

بەڕێز فخرالدين قادر عارف / سكرتێری پەرلەمان

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان :

لیژنەی ئاوەدانكردنەوە و نیشتەجێبوون :

١- بشار مشير اسماعيل

٢- شيلان جعفر

٣- تحسين اسماعيل

٤- زياد حسين

٥- عمر عينايەت

٦- فائق مصطفى

٧- شێركۆ حمه امين

٨- مريم صمد

٩- دەرباز عبدالله

١٠-مولود باوه مراد

١١-يراونت نسيان

يانزە ئەندام

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان

ئێستا لیژنەی ئاوەدانکردنەوە و نیشتەجێکردن و هاوچەرخکردنی لادێ دەخەینە دەنگدانەوە ، کێ لەگەڵ دایە دەست بەرزکاتەوە؟ زۆر سوپاس ، کێ لەگەڵ دانییە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟ زۆر سوپاس ، کەواتە بەکۆی دەنگ پەسندکرا ، فەرموو بۆ لیژنەیەکی تر.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف/ سکرتێری پەرلەمان

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان :

لیژنەی پەیوەندیەکان و ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن و ئاسەوار:

١- حەیات مجید قادر

٢- محمد علی یاسین

٣- فرحان جوهر قادر

٤- ڤیان عباس عمر

٥- شوان احمد نعمان

٦- عادل عزیز شکر

٧- پەروا علی حمه محمد

٨- زانا عبدالرحمن عبدالله

٩- سهام عمر قادر

١٠-وحیده یاقو هرمز

١١-جودة جرجیس لطیف

یانزە ئەندام

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان

ئێستا لیژنەی پەیوەندیەکان و ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن و ئاسەوار دەخەینە دەنگدانەوە ، کێ لەگەڵ دایە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟ زۆر سوپاس ، کێ لەگەڵ دانیە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟ زۆر سوپاس ، کەواتە بە کۆی دەنگ پەسندکرا ، فەرموون لیژنەیەکی تر بخوێننەوە.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف/ سکرتێری پەرلەمان

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان :

لیژنەی یانزەیەم لیژنەی ئەوقاف و کاروباری ئاینی:

١- ادریس علی اسلام

٢- انس محمد شریف

٣- سراج احمد حمدامین

٤- هەورامان حمە شریف

٥- پەری صالح حمید

٦- جوان اسماعیل عزیز

٧- کنعان نجم الدین احمد (حاجی کاروان)

٨- محمود عمر صالح

٩- لینا عزریا بهرام

١٠-ماجد عثمان توفیق

دە ئەندام.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان

ئێستا لیژنەی ئەوقاف و کاروباری ئاینی دەخەینە دەنگدانەوە ، کێ لەگەڵ دایە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟ زۆر سوپاس ، کێ لەگەڵ دانییە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟ زۆر سوپاس ، کەواتە بە کۆی دەنگ پەسندکرا ، فەرموو دکتۆرە پەری.

بەڕێز د. پەری صالح حمید

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان :

من لە سێ لیژنە ناوم هاتووە لە لیژنەی بەرگری و ئافرەت ئەگەر زەحمەت نەبێ ناوم بسڕنەوە سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان

لە چی و چی ناوت هاتووە؟

بەڕێز د. پەری صالح حمید

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان :

لە لیژنەی ئەوقاف و کۆمەڵایەتی و بەرگری ئافرەتان.....

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان

بەڵێ مامۆستا ڕابوون فەرموو

بەڕێز ڕابوون توفیق معروف

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان :

ئێمە لە ناو لیستەکەی خۆمان هەندێك ناومان ئاڵوگۆڕ کرد لەگەڵ جەنابی سکرتێریش قسەمان کرد ، ڕەنگە لەو ئاڵوگۆڕانە جۆرێك خەلەل ڕووی دابێت ، دکتۆرە پەری ڕاست دەکات ، بۆیە پێشنیار دەکەم ناوی لە لیژنەی بەرگری کردن لە مافی ئافرەتان دەری بهێنن ، زۆر سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان

ئەوە ناوی بەڕێزی لە لیژنەی کاروباری ئافرەتان دەسڕینەوە ، بەڵێ کاك سالار فەرموو.

بەڕێز سالار محمود مراد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

کە بەڕێزتان ڕاتان گەیاند لیژنەی کاروباری ئافرەتان هەشت ئەندام بوو ، شیرین خان ئینسیحابی کرد بوو بە حەوت ، کەسێکی تر ئینسیحاب کات شەرعیەتی ئەم لیژنەیە نامێنێ دەبێ بە شەش ئەندام ، جارێکی تر ئەندامانی بۆ ئیزافە بکە....

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

پێنج ئەندام ، تکایە بێ دەنگی ، فەرموو لیچنەیەکی تر بخوێنەوە.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف/ سکرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی دوانزەیەم لیژنەی کاروباری پێشمەرگەو شەهیدان و جینوساید :

١- ئاری محمد عبدالرحیم (ئاری هەرسین)

٢- عباس غزالی میرخان

٣- محمود عمر صالح

٤- دلێر مصطفی حسن

٥- قادر ئوتمان رسول

٦- بەهار عبدالرحمن محمد

٧- هەورامان حمه شريف

٨- عبدالرحمن فارس عبدالرحمن(ابو كاروان)

٩- باپير كاملا سليمان

١٠-عبدالله حاجى محمود

١١-يعقوب گورگيس ياقو

يانزە ئەندام.

بەڕێز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئێستا ليژنەی كاروباری پێشمەرگە و شەهيدان و قوربانيانی جينوسايد دەخەينە دەنگدانەوە، كێ لەگەڵ دایە تكايە دەست بەرزكاتەوە؟ زۆر سوپاس, كێ لەگەڵ دانيە تكايە دەست بەرزكاتەوە؟ (٤) ئەندام لەگەڵ دانیە، زۆر سوپاس، كەواتە بە زۆرينەی دەنگ پەسەند كرا، فەرموون ناوی ليژنەی تر بخوێننەوە.

بەڕێز فخرالدين قادر عارف/ سكرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ليژنەی مافی مرۆڤ:

(د.فرست صۆفی علی، ڤيان عباس عمر، فيروز طه عبدالخالق، بێستون فايق محمد، ئومێد حمه علی، منيره عثمان علی، فرهاد حمه صالح، بەهار عبدالرحمن محمد، مولود مراد محی الدين، سۆران عمر سعيد، عمر مصطفى باوەمير)، (١١) ئەندام.

بەڕێز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بەڵێ منيره خان فەرموو.

بەڕێز منيره عثمان علی:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من لە سێ ليژنەدا ناوم هاتووە، لە ليژنەی تەندروستی و ژينگە دەست لە كار دەكێشمەوە, سوپاس

بەڕێز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

لە چ ليژنەيەك ناوت بسڕينەوە؟

بەڕێز منیرە عثمان علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە لیژنەی تەندروستی و ژینگە, سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

چەند ئەندامە لیژنەی تەندروستی و ژینگە؟ ئەم کارەمان دایە دەست فراکسیۆنەکان بە داخەوە باش بەرێتان نەکردووە، کەواتە هیچ کێشەیەکمان نیە، بەڵێ بەڕێز منیرە عثمان لە لیژنەی تەندروستی و ژینگە ناوت دەسڕیتەوە.

ئێستا لیژنەی مافەکانی مرۆڤ دەخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ دایە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵ دانیە تکایەە دەست بەرزکاتەوە؟ (١) ئەندام لەگەڵ دانیە، زۆر سوپاس، کەواتە بە زۆرینەی دەنگ پەسەندکرا, فەرموو کاك فرهاد.

بەڕێز فرهاد حەمە صالح (فەرهاد سەنگاوی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من لە سێ لیژنە ناوم هات بوو، خەتای سەرۆکی فراکسیۆنەکەش نەبوو، خەتای خۆم بوو نەمزانی بوو، من پێم خۆشە لە مافی مرۆڤەوە بیخەنە لیژنەی رۆشنبیری، لە سێ لیژنەش ناوم هاتووە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا دەبێ لە لیژنەیەك جارێك ناو بسڕینەوە دوایی دەتوانین ناو بگۆڕین، لە چ لیژنەیەك ناو بسڕینەوە كاك فەرهاد؟

بەڕێز فەرهاد حەمە صالح (فەرهاد سەنگاوی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە مافی مرۆڤ, سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە بەڕێز فەرهاد سەنگاوی ناوی لە لیژنەی مافی مرۆڤ دەسڕینەوە، فەرموون ناوی لیژنەیەکی تر بخوێننەوە.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف/ سکرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی پیشەسازی و وزەو سەرچاوە سروشتیەکان:

(بەیار طاهر سعید، دڵشاد شعبان عبدالغفار، علی علی هالۆ، صالح بشار صالح، علی حمە صالح، رۆزا محمود عثمان، فائق مصطفی رسول، رێواز فائق حسین، شێرکۆ جەودەت مصطفی، یروانت نیسان مارکۆس، عزت صابر اسماعیل)، (١١) ئەندام.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا لیژنەی پیشەسازی و وزەو سەرچاوە سروشتیەکان دەخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ دایە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵ دانیە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟ کەواتە بە کۆی دەنگ پەسەندکرا، فەرمووو کاك ابراهیم

بەڕێز ابراهیم احمد سمۆ:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

یەکی دوو ناڤان دخینیت یان سێ ناڤ، دێجا سێ ناڤ بن یان دوو ناڤ؟ یەعنی ناڤێ وی بابێت بێژی، هەندەك جارا ناڤێ وی و بابێت وی دبێژی، هەندەك جاراش بابێ وی و باپیری وی دبێژی، ئەز بەخۆ حەز دکەم یان ناڤێ من و باپیری من بێژی یان ناڤێ من و باب و باپیرێ من بێژی، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرمووو کاك فخرالدین.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف/ سکرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان دیارە تا ئێستا تەعاروفمان لەگەڵ یەکتردا نەبووە و ئەمە کۆبوونەوەی دووەممانە و دەکرێ لەگەڵ یەك ئاشنا بین بڕوام پێ دەکەن ئەم بەیانیە لە سەرۆکی فراکسیۆنێکم پرسی ناوی دووەمی ئەندامی فراکسیۆنەکەی خۆتم پێ بدە ناوی دووەمی نەدەزانی، نەك ناوی سێیەم، ناوی دووەمیشی نەدەزانی، پێویستمان بە یەکترناسینی زیاتر هەیە، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموون لیژنەی دواتر.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف/ سکرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی (١٥)هەم لیژنەی شارەوانی و گواستنەوەوگەیاند و گەشت و گوزار:

(بەیار طاهر سعید، علی علی هالۆ، صالح بشار صالح، ایوب عبدالله اسماعیل، فائق مصطفی رسول، عمر عینایەت حمە سعید، صالح فقێ محمد، غریب مصطفی حمە خان، شکریە سمایل مصطفی،کمال یلدا مرقوز، ماجد عثمان توفیق)، (١١) ئەندام.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك فائق فەرموو.

بەڕێز فائق مصطفی رسول:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من ناوم لە سێ لیژنە هاتووە، لە لیژنەی شارەوانیەکان دەست لە کار دەکێشمەوە، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشە ناوی بەڕێز فائق مصطفى رسول لە لیژنەی شارەوانیەکان دەسڕینەوە، بەڵێ کاک ئومێد فەرموو.

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن (ئومێد خۆشناو):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە یەکەکی دیکە لە بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان لە لیستی زەرد لە شارەوانی هەبوو، بەڵام ناوی نەهات بوو (سراج احمد)، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاک فخرالدین.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف/ سکرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

کاک ئومێد ئەوەی کە لای ئێمە بوو (١١) ئەندام بوو، تەنها ئەو سێ ناوە لەلای ئێمە هەبوو، ئێستا لیژنەکە کە فائق سەحب بکات دەتوانرێ ئەندامێکی تر زیادە بکرێ، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشە، بەس ناوی چی بوو ئەو بەڕێزە؟ خۆی ڕەزامەندە لەسەر ئەوە؟ ڕازامەندی؟ ئیزافەی دەکەین بۆ ئێرە, کاک عمر نوقتەی نیزامت هەبوو؟ فەرموو.

بەڕێز عمر عینایەت حەمە سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

کاک فائق ئەندازیاری کارەباییە، ئەم لیژنەیەش لیژنەی شارەوانی و گواستنەوەو گەیاندنە، گواستنەوەو گەیاندن پێویستی بە ئەندازیاری شارەوانی هەیە، یەعنی ئیختصاصی خۆیەتی من پێم باشە لەگەڵ کاک فائق وتو وێژ بکرێ بۆ ئەوەی بمێنێتەوە لەم لیژنەیە، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دوایی دەتوانرێ ئەو پرسانە چارەسەر بکرێ، ئاڵو گۆڕ لە نێوان لیژنەکاندا بکرێ، بەڵام ئێستا با کۆی لیژنەکان بخەینە دەنگدانەوە، کەس نوقتەی نیزامی نیە؟

ئێستا لیژنەی خزمەت گوزاریەکانی شارەوانی و گواستنەوەو گەیاندن و گەشت و گوزار دەخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ دایە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵ دانیە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟ (١) ئەندام لەگەڵ دانیە، زۆر سوپاس، کەواتە بە زۆرینەی دەنگ پەسەندکرا، فەرموون لیژنەی دواتر بخوێننەوە.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف/ سکرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی پاراستنی مافەکانی بەکاربەر:

(عبدالله جاسم رجب، ڤالا فريد ابراهيم، قارەمان قادر فتاح، عبدالرحمن على رضا،
رۆزا محمود عثمان، كەژال هادى فقێ، ڤەمان فيصل سليم، هيڤا حجى ميرخان)، (٨) ئەندام.

بەڕێز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك رابوون نوقتەی نيزامت هەيە؟ موشكيلە نيە، فەرموو زوڵفا خان.

بەڕێز زوڵفا محمود عبدالله:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من خۆم ناوم يەكێ لە ليژنەی مافی بەكاربەر دانابو و بە تەندروستيەوە ئەمەشيان تەنها دوو ليژنە دەكات ناومی تيدا نەبووە ئێستا، سوپاس.

بەڕێز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

يەعنی دەتەوێ ناوت ئيزافە بێ بۆ ئەم ليژنەيە؟

بەڕێز زوڵفا محمود عبدالله:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەڵێ، تەنها لە تەندروستی و ژينگە ئەمەيان دەبێ بە دەووەم ليژنە، سوپاس

بەڕێز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

باشە كەواتە دەتوانين ناوی ئيزافە بكەين، ئێستا ئەمە چەند ئەندامە ئەم ليژنەيە؟ كاك فخرالدين.

بەڕێز فخرالدين قادر عارف/ سكرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ببوورە، زوڵفا خان ناوت هەبوو، ناوكە كاك رابوون گۆڕی بە عبدالرحمن على ئێستا دەتوانين ئيزافەی بكەينەوە، مەجالی تێدا هەيە (٨) ئەندامە دەيكەين بە (٩) ئەندام، سوپاس.

بەڕێز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بەڵێ كاك شێركۆ فەرموو.

بەڕێز د.شێركۆ حەمە امين:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

وا بزانم رۆزا خان خۆی دەستی بەرز كردۆتەوە لە سێ شوێن ناوی هەيە، جا ئەگەر ئەوە چارە بكەن، سوپاس

بەڕێز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

وام زانی خۆت لە سێ شوێن ناوت هەيە، بەڵێ رۆزا خان فەرموو.

بەڕێز رۆزا محمود عثمان:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

لە دوو ليژنەی تردا ناوم هەبوو ئەمەيان بە زياد ناوم نووسراوە ئيلغای دەكەمەوە، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە لە لیژنەی پاراستنی مافی بەکاربەر نامێنی، لەوێ ناوی دەسڕینەوە، مامۆستا مولود نوفتەی نیزامت هەیە؟ باشە، کەواتە ئێستا لیژنەی پاراستنی مافەکانی بەکاربەر دەخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ دایە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵ دانیە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟ (١) کەس لەگەڵ دانیە، زۆر سوپاس، کەواتە بە زۆرینەی دەنگ پەسەندکرا یەك کەس لەگەڵ دانیە، فەرموون لیژنەیەکی تر بخوێننەوە.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف/ سکرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی وەرزش و لاوان:

ابراهیم احمد سمۆ، محمد صادق سعید، فرحان جوهر قادر، مەردان خدر مصطفی، قارەمان قادر فتاح، عادل عزیز شکور، زانا عبدالرحمن عبدالله، سەهراب میکائیل محمد امین، جودت جرجیس لطیف، حەیات مجید قادر، شیلان جعفر علی)، (١١) ئەندام.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە ئێستا لیژنەی وەرزش و لاوان دەخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ دایە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵ دانیە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟

کەواتە بە کۆی دەنگ پەسەندکرا، بەڵێ حەیات خان فەرموو.

بەڕێز حەیات مجید قادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من لە سێ لیژنە ناوم هاتووە، لە لیژنەی رۆشنبیری و راگەیاندن و لیژنەی بەرگری لە مافەکانی ئافرەت و لیژنەی وەرزش و لاوان، بێ زەحمەت لە لیژنەی مافەکانی ئافرەت سەحبی دەکەمەوە، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

تکایە بێ دەنگی، دیاردەیەکی زۆر سلبیە ژنەکان لە لیژنەکان دووبارە دەبنەوە، یەك سەر لە لیژنەی مافەکانی ئافرەت دەست لە کار دەکێشنەوە، بۆیە تکات لێ دەکەم پێداچوونەوە لە بڕیارەکەت بکە، حەیات خان فەرموو.

بەڕێز حەیات مجید قادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ببوورە سەرۆکی پەرلەمان من کێشەم نیە ئەو بێ یان لیژنەی وەرزش و لاوان بێ، موهیم لە یەکیان سەحب دەکەمەوە، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە لە لیژنەی وەرزش و لاوان ناوی دەسڕینەوە، بەڵێ ئیڤار خان فەرموو.

بەڕێز ئێڤار ابراهیم حسین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیار دەکەم لە برا بەڕێزەکان بێنە ناو لیژنەی ژنان، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دوایی دەتوانین ئەو پێشنیارە لەلایەن...، بەس یەك پیاومان هەیە لەو لیژنەیە، مایکەکانتان بکوژێننەوە تکایە، نوقتەی نیزامی تر هەیە؟ فەرموو.

بەڕێز علی علی هالۆ:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

داوا لە بەڕێزتان دەکەم لەمەو دوا بە شێوەیەکی باشتر ئامادەکاری ئەم دانیشتنانە بکرێت، چونکە خەلەلی تەکنیکی زۆرە، بەلاّم زۆربەی ناوەکان پێنج، شەش ناو دووبارە و سێ بارە لە سەردەمی تەکنەلوجیا بەم شێوەیەبێت و لە پەرلەمانی کوردستان بە سلبی بۆیان دەگەڕێتەوە، سوپاس

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

راستە، بە سەراحەت دەڵێم هۆکارەکەی بۆ ئەوە دەگەڕێتەوە رغبەتێکی زۆر لە سەر لیژنەکان هەیە لەلایەن ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان، هەروەها ناکۆکی هەیە لە ناو فراکسیۆنەکان لە سەر لیژنەکان و ئێمە بە ئاشکرا هەستمان بەمە کردووە و، تا ئەم بەیانیەش ئالوگۆڕی لە ناوی لیژنەکان کراوە، بۆیە ئەو زیاد و کەمە رووی داوە، بەڕاستی فراکسیۆنەکان لێی بەرپرسیارن نەك سەرۆکایەتی پەرلەمان، فەرموو کاك ئومێد.

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن (ئومێد خۆشناو):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

باسی ئەوەت کرد کە فیعلەن هەندێك ناو تیکرارە، ئێمە یەکەم فراکسیۆنین داوای لێبوردن دەکەین کە دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانیشمان زۆر ماندی کرد، بەڵێ ناوەکان زۆربوون و تەلەب زۆربوون لۆیەشە ئێمە بە تایبەتی کە (٣٨) ئەندام پەرلەمانە خوا بەزیادیکات زیاد بووە، بەلاّم ئیدیکە بەو شکلە بوو ، هەر ئەوندەبوو، داوای لێبوردن دەکەین ئەمە سەبەبێك بووینە کە فراکسیۆنەکان چەند رۆژە، سێ رۆژە ئالوگۆڕی ئەم ناوانە دەکرێت داوای لێبوردن دەکەین، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس بۆ ئەم دان پیدانانە، باشە، لیژنەیەکی تر،

بەڕێز فخرالدین قادر عارف/ سکرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی دەست پاکی:

(د.فرست صوٚفی عمر، ادریس علی اسلام، انس محمد شریف، عباس غزالی میرخان، ئومێد حمه علی، برزۆ مجید عبدالله، صالح فقێ محمد، عمر صالح عمر، نجیبه لطیف احمد، نجات محمد عبدالله، باپیر کاملا سلیمان)، (١١) ئەندام.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ فەرموو مامۆستا.

بەڕێز عمر صالح عمر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

داوایەکم لە سەرۆکایەتی پەرلەمان هەیە بۆ ئەو لیژنە، هەرچەندە ئەوە ئیشی ئەو میلەتەیە گەندەڵی و نەزاهەت و سەبوورێکی خراپ لەو لیژنەیە هەیە ئیستیقالە زۆربەیان دایە خولی پێش، یەعنی داوا دەکەم سەرۆکایەتی پەرلەمان کو پشتەڤانیەکی باش لەو لیژنەیە بکەت، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ بەسەر چاو، فەرموو کاك خەلەف.

بەڕێز خلف احمد معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من لە کۆبوونەوەی پێشووتریش ئەم مولاخەزیەم دا سەرۆکایەتی پەرلەمان ئاگای لەم سووچانە نیە هیوادارم چاوتان لێمان بێ، خاڵێکی تر من لە یەك لیژنە ناوم هاتووە لە ئەخیر لیژنەم لیژنەی نەزاهە بو ناوی منی تیدا نیە، سوپاس.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف/ سکرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوەی کە لەلایەن سەرۆکی فراکسیۆنەکانەوە بەڕێزان ببوورن ئەو خەلەلانە کە دروست بوون بڕوا دەکەن لەو ڕێگایە کە هاتووین ناویان پێ گۆڕیوین، بەدەم ڕێوە ناویان پێ گۆڕی وین سەرۆکی فراکسیۆنەکان، ئەوەی کە ناو بە دەستی من نەگەیشتووە لەلایەن فراکسیۆنەکەوە بەدەستم نەگەیشتووە، ئەگەر نا وامان تۆمار کردووە فراکسیۆن هەیە لە سێ لیژنەدا ئەندامێکی ناوی نووسیوە، یەعنی ئەو ویستوویەتی ریعایەتی ئەندام پەرلەمانەکە بکات و ئێمەش بۆ ریعایەتی ئەو نووسیمان ئەو خەلەلانە دروست بوون کە ئێستا بەرقەرارە، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك عباس.

بەڕێز عباس غزالی میرخان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ناوم لە سێ لیژنە دا هاتووە، تکایە لە لیژنەی نەزاهە ناوم رەش بکرێتەوە، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بەڵێ، كاك خلف ئیزافە دەكەین بۆ ئێرە، كەواتە ئێستا لیژنەی دەست پاكی دەخەینە دەنگدانەوە، كێ لەگەڵ دایە تكایە دەست بەرزكاتەوە؟ زۆر سوپاس، كێ لەگەڵ دانیە تكایە دەست بەرزكاتەوە؟ زۆر سوپاس، كەواتە بە كۆی دەنگ ئەم لیژنەیەش پەسەندكرا، فەرموون بۆ لیژنەیەكی تر.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف/ سكرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەمە لیژنەی كۆتاییە لە لیژنە هەمیشەیەكانی پەرلەمانی كوردستان، لیژنەی كاروباری كۆمەڵگەی مەدەنی:

(محمد علی یاسین، ناظم كبیر محمد، مەردان خدر مصطفی، پەروا علی حمە محمد، ئیڤار ابراهیم حسین، سالار محمود مراد، گەشە دارا جلال، عمر صالح عمر، نجیبە لطیف احمد، كمال یلدا مرقوز،محمد سعدالدین انور)، (١١) ئەندام.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو مریم خان.

بەڕێز مریم صمد عبدی:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من داوای لیژنەی كاروباری كۆمەڵگەی مەدەنیم كردووە، داوا دەكەم لە لیژنەی ئاوەدانكردەوە بمگوازنەوە بۆ لیژنەی كاروباری كۆمەڵگەی مەدەنی، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ناوت زیاد نیە لە هیچ لیژنەیەك مریم خان؟

بەڕێز مریم صمد عبدی:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

نەخێر.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئەوە دواتر موعالەجە دەكرێ وەكو لە سەرەتاوە باسم كرد، فەرموو مدینە خان.

بەڕێز مدینە ایوب احمد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ناڤێ من بەس لەسەر یەك لیژنە هات، لیژنا دارایی لە چ لیژنا دی ناڤێ من لەسەر نەهاتیە، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

دەتوانی دوایی لەو لیژنانەی كە بواری تێدا ماوە ناوی خۆت ئیزافە بكەی كێشەیەكی ئەوەتۆ نیە، ئێستا ئێمە دەنگ تەنها لەسەر كۆی لیژنەكە دەدەین، بەڵێ د.شوان.

بەڕێز عمر مصطفى باوەمیر (د. شوان قەلاَدزەیی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە سەرەنج و تێبینیمان هەیە لەسەر کۆی دابەشکردنی لیژنەکان، (١٩) لیژنەیە ئەگەر سەیری بکەی بەراستی دەتوانین بڵێین ئەو خولەیە هیچ کرانەوەیەکی پێوە دیار نیە لەو (١٩) لیژنەیە زیاتر لە (١٦) لیژنە سەرۆك و جێگر و بڕیاردەر لەو پێنج لایەنەیە قەتیس ماوە، ئەمەش بە ناوی...

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك شوان ئەمە نوقتە نیزام نیە ئێستا لەم دانیشتنەدا دەستەی سەرۆکایەتی لیژنەکان هەڵنابژێرین، دوای ئەم دانیشتنەی پەرلەمان کۆبوونەوەیەك لەگەڵ بەڕێزتان دەکەین، دەزانم ڕاست دەکەی، دەزانم ئێوە ئیعرازتان هەیە لەسەر ئەو دابەشکردنە، بەلاَم ئەوە پەیوەندی بەم دانیشتنەوە نیە لە دوای ئەم دانیشتنەی پەرلەمانی کوردستان لیژنەکان دادەنیشن بۆ هەڵبژاردنی سەرۆك و جێگر و بڕیاردەری لیژنەکان، بۆیە دوای ئەم دانیشتنە وتو وێژ دەکەین سەبارەت بەم پرسە، فەرموو کاك شوان.

بەڕێز عمر مصطفى باوەمیر (د. شوان قەلاَدزەیی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەگەڵ داوای لێبوردنیشم ئەوە بڕاوەتەوە ئەمە نەخشە ڕێگایەکەیە....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

نەبڕاوەتەوە بەڕێز د.شوان لە ڕووی یاساییەوە ئەم پرسە نەبڕاوەتەوە پەیوەندی بەم دانیشتنەوە نیە، تکات لێ دەکەم، کەواتە ئێستا بیخەینە دەنگدانەوە،

بەڕێزان ئێستا لیژنەی کاروباری کۆمەڵگەی مەدەنی دەخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ دایە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵ دانیە تکایە دەست بەرزکاتەوە؟ (١) کەس لەگەڵ دانیە، زۆر سوپاس، کەواتە بە زۆرینەی دەنگ پەسەندکرا، زۆر سوپاس، کاك ڕابوون فەرموو.

بەڕێز ڕابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

چەند ناوێك ناویان لە یەك لیژنە هاتووە ئتیفاقێکی واشمان کرد لە نێوان سەرۆکی فراکسیۆنەکان ئەو ناقیصانەی کە ناویان لە یەك لیژنە هاتووە لەلایەن فراکسیۆنەکەشیان موحتەمەل نین ببن بە سەرۆکی لیژنە، ئەگەر لێرە داوایان لێ بکەن باسی ئەو لیژنانە بکەن کە فەراغ ماوە بۆ ئەوەی بۆ خۆیان ئیختیاریان بدەنێ یەکێك لەم لیژنانەی تریش هەڵبژێرن و دەنگدانی بۆ بکەین و کۆتایی پێ بێنین، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دوای ئەم دانیشتنە ئێستا ئەمە بابەتی ئەم دانیشتنە نیە، بەڵێ کاك عمر فەرموو.

بەڕێز عمر عینایەت حەمە سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من هەست دەکەم کەرتێکی زۆر گرنگ زەعیفە لە ناو ئەم لیژنانە، ئەویش کەرتی وەبەرهێنانە، من پێشنیار دەکەم هەر لەم دانیشتنە ناکرێ ئەم کەرتە بێ چاودێری بێت، یان ئیزافە بکرێ ناوەکەی بۆ ئاوەدانکردنەوە یان بۆ شارەوانی و گەشت و گوزار، لەبەر ئەوەی ناکرێ کەرتی وەبەرهێنان بێ چاودێری پەرلەمان بێت، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

تکایە ئەگەر لەم بوارەدا پڕۆژەیەکت هەیە پێشکەشی بکە دەیخەینە دانیشتنی بەرنامەی کاری دانیشتنەکانی دواتری پەرلەمان کوردستان، بۆ ئەوەی ئەو لیژنانەی کە پێویستن بۆ پەرلەمانی کوردستان ئیزافە بکرێن، پێم وابێ پێشنیاری تریش لە دانیشتنی پێشوو هەبوون، هەمووی بکەن بە پڕۆژە، دەتوانین بیخەینە بەرنامەی کاری دانیشتنی پەرلەمان، بەڵێ کاک خلف فەرموو.

بەڕێز خلف احمد معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی وەبەرهێنان پێویست ناکا، لەبەر ئەوەی لەچوارچێوەی لیژنەی ئاوەدانکردنەوە ئەو کێشەیە،..........

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاک خلف وتمان ئەوە هەڵدەگرین بۆ دانشتنێکی تر، فەرموو کاک قادر.

بەڕێز قادر ئۆتمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێکهێنانی لیژنەکان و دەنگدان لەسەریان تەواو بوو، من پێشنیارێکم هەیە، داواکارم لە جەنابتان ئەم پێشنیارەی ئێمە بخەنە دەنگدانەوە، پێشنیار دەکەم لیژنەیەکی لێکۆڵینەوە پێکبهێندرێ لەسەر ئەم خەندەقەی کە لەسنووری رۆژئاوای کوردستان لەنێوان رۆژئاوای کوردستان و باکووری کوردستان لێدەدرێ، چونکە ئەم خەندەقەی کەلێدەدرێ بەبیانووی دابینکردنی ئەمنیەت و رێگرتن لە کردەوەی تیرۆرستی، من پێموایە کە،....

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاک قادر ئەم پرسە پەیوەندی بە لیژنە هەمیشەیەکانی پەرلەمانی کوردستانەوە نییە، کە تەوەری دووەمی ئێمەیە، کاک قادر دەتوانین لەکۆتایی دانیشتنەکە ئەگەر رای تریش هەبوو سەبارەت بەوە ئەوە ئەو کاتە ئەو پرسە دەخەینە بەرنامەی کارەوە، فەرموو گەشە خان.

بەڕێز گەشە دارا جلال:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە لەدانیشتنی پێشووش باسمان لەوە کرد کە پێویستە لیژنەیەك بۆ ناوچە دابڕێنراوەکان پێکبهێندرێ، لیژنەی ماددەی سەد و چل، داوا دەکەم ئەمە لەخولی پێشوو، لەخولی دووەمەوە ئەم لیژنەیە هەبوو، ئەرشیفیشی هەبوو، بەلاَم ئێستا ئەرشیفەکەی لەپەرلەمانی کوردستاندا نەماوە، داوا دەکەم لەسەرۆکایەتی پەرلەمان داوای ئەرشیفەکەش بکات و ئەو لیژنەیەش ئەمڕۆ پێك بێنین، پێویستی بە پڕۆژە نییە، بەتەنها لێرە دەنگدانی لەسەر دەکرێت، زیادکردنی لیژنە یان کەمکردنی لیژنە، گۆڕینی ناوی یا بەهەر شێوەیەك گۆڕانکاری لەلیژنەکان بکرێ لێرەدا دەنگدانی لەسەر دەکرێ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ وەکو باسم کرد، ئێستا ئەوە پێشنیاری لیژنەی تریش لەئارادایە کە پەیوەندی بە تەوەری دووەمی دانیشتنی ئێمەوە نییە، کە تەوەری دووەمی دانیشتنی ئەمڕۆی ئێمە بڕیتییە لەلیژنە هەمیشەیەکانی پەرلەمانی کوردستان، ئێوە وەکو فڕاکسیۆنەکان دەتوانن پڕۆژەکانی خۆتان ئامادە بکەن سەبارەت بە دەسکاریکردنی لیژنەکانی پەرلەمان، ئێمە دەیخەینە بەرنامەی کاری دانیشتنی پەرلەمان، فەرموو امینە زکری.

بەڕێز امینە زکری:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەراستی ئەم شتەکا ئەز ڤێ جەلسێدا دەبینم یەعنی نارێکیەك هەی، هەمی دەس بڵند کرن نوقتەك نیزاما کۆبوون، ئەگەر هوسانێ بن هەمی رونیشیتنێ مە دێ گەلەك بێ بەرهەم درباز دبن، ئەز پێشنیار دکەم هەر هەڤاڵەکێ نوقتە نیزام هەبێتن کوو پەیڕەوی یەعنی دیار بکات فلاَن ماددە، فلاَن بڕگە، ئەگەر غەیری ببێتن رێ لێ بێتە گرتن، چونکی بەڕاستی ئەگەر هوسا نەبێتن جەلەسا مە بەس نوقتا نیزاما دەبا و بێ بەرهەم دەرباز دەبێتن، سپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە ئێستا دەچینە تەوەری سێیەم، بەڵێ فەرموو.

بەڕێز ابراهیم احمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەز دبینم ئەڤ موناقەشاتێت هەڤالاً مە خڕا ژ بەر یەك سەبەبییە، دەزانم ل تەلەفزیۆنێدا دەر بکەون، ئەگەر ئەز باوەر کەم تەلەفزیۆنی نەبانە ئەو هەمی موناقەشا،.........

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز تکایە پەیوەندی بە تەوەری دووەمەوە نییە، هەموو ئەندامانی پەرلەمان لەچوارچێوەی بەرنامەی کاری پەرلەمان ئازادن قسەی خۆیان بکەن، فەرموو د. جوان.

بەڕێز د. جوان اسماعیل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بسم الله الرحمان الرحم.

دەستخۆشی لەدەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان دەکەم، بەڕاستی لە جەلسەی رابردوو و جەلسەی ئەمڕۆش ئیسپاتتان کرد زۆر جەلسەکان بەهێمنی و بە دیموکراتییەت بە جوانی و زۆر بە باشی دەڕوا، هیوای سەرکەوتنتان بۆ دەخوازم، ئەوە خاڵی یەکەم، خاڵی دووەم، ئەمن دامنابوو لە ئاخیری قسەی بکەم، بەڵام پرسیارم لەجەنابت هەیە کە سەرۆکی پەرلەمانی، لەدانیشتنی رابردوو (٤-٥) ئەمە هیچ لیژنەك پێشنیار کرا، ئایا ئێمە رەفزمان کرد؟ سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

هیچ لیژنەیەك نەخراوەتە دەنگدانەوە رەفز بکرێ د. جوان، فەرموو.

بەڕێز د. جوان اسماعیل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆ روونکردنەوە هەتا تەئکیدی ئەوە بکەم،.........

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرێزەکەم دەتوانی ئەو روونکردنەوەیەی خۆت بۆ کەناڵەکانی راگەیاندن رابگەیەنی، لەپەرلەمانی کوردستان هیچ پەیامێکی لەم شێوەیە نەبووە، کە باس لەوە بکرێ، ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان دژ بە لیژنەیەك دەنگیان داوە، دەتوانن ئێوە هەر روونکردنەوەیەکی ترتان هەبێ لەدەرەوەی پەرلەمان ئاراستەی بکەن، فەرموو.

بەڕێز د. جوان اسماعیل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڵام دکتۆر زۆر گرینگە بابیڵێم لە دڵم نەمێنێ، چونکە بەناوی هەموومانەوە ئەو قسەیە کرا، لە تەلەفزیۆن باسکرا، کە ئێمە رەفزمان کردووە، لیژنەی ناوچە دابڕێنراوەکان، تکایە ئەمن تکا لەهەموو برادەران دەکەم، کە دەچینە ئیعلام لە پەرلەمان واقعەکان چییە، راستییەکە کووە ئاوا باس بکەن، ئەوەندە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

پەیامەکەت گەیشت د. جوان، نوقتەی نیزامیش نەبوو، بەڵێ فەرموو کاك فائق، تکایە نوقتەی نیزام، جگە لە نوقتەی نیزام رێگا بەدەر بڕینی را نادەین، فەرموو.

بەڕێز فائق مصطفی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئیشارەتەکەی من بۆ نوقتەی نیزام نەبوو، من روونکردنەوەیەکم هەیە،......

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دوایی با بەرنامەی کار تەواو بکەین.

بەڕێز فائق مصطفى:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پەیوەندی بە بابەتەکەو بە کۆبوونەوەکەوە هەیە، ئەرکی هەنووکەیی ئێمە پێکهێنانی حکومەتە، ئێمە،.........

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك فائق ئەوە یەکێکە لەتەوەرەکانی بەرنامەی کاری ئەمڕۆمان، لەو کاتدا جەنابت دەتوانی باسی بکەی، بەڵێ کاك محمود.

بەڕێز محمود عمر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

یەکێ لە لیژنە هەمیشەیە گرینگەکان لیژنەی ناوەخۆ و ئاسایشە کە لەرووی ئەرك و مەهامەوە نزیکە لەلیژنەی پێشمەرگەوە، من پێشنیار دەکەم لیژنەی ناوەخۆ و ئاسایش و پێشمەرگە،.........

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك محمود ئەمە نوقتەی نیزام نییە، تکات لێ دەکەم، وتمان پڕۆژە ئامادە بکەن، هەموو فراکسیۆنەکان پڕۆژەی خۆتان ئامادە بکەن، بۆ ئیزافەکردنی لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان، بۆ دەمجکردنیان یان بۆ جیاکردنەوەیان، دەیخەینە دانیشتنەکانی داهاتووی پەرلەمانەوە، بەڵێ گەشە خان.

بەڕێز گەشە دارا جلال:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێشنیارێك دەکەم بۆ لیژنەکان، ئەوەی کە پێشتر لەماددەی (٣٨)دا هاتووە تەنها ناوی لیژنەکان ریز کراوە، وا باشترە بۆ دیاریکردنی مەهامی لیژنەکان، ناساندنی هەموو لیژنەیەك ئێمە بەدوو دێر پێناسەیەکی بکەین یاخود چەندی پێویست بێ، لیژنەکان ئیلزام بکەین بەوەی کە پەیڕەوی ناوەخۆی هەبێت، پەیڕەو و پڕۆگرامی هەبێ، پەیڕەو هێڵە گشتییەکان دیاری بکا، پڕۆگرامیشی هەبێ بۆ ماوەی ئەم سێ ساڵ و نیوەی کە ئێمە لەکاردا دەبین ئەو لیژنەیە بەرنامەی چی دەبێ و چی پێشکەش دەکا؟ سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

پێمان وتن، وتمان پڕۆژەی خۆتان ئامادە بکەن، دەتوانی بەڕێزت لەو کاتەی کە پڕۆژە ئامادە دەکەی بۆ زیادکردنی لیژنەکانی پەرلەمان، ئەم رایەی بەپێی زانینی خۆشتی تێدا جێگە بکەیتەوە، ئێستا دەڕۆینە سەر تەوری سێیەمی دانیشتنی ئەمڕۆمان کە بریتییە لە خوێندنەوەی یەکەمی ئەو پڕۆژە یاسایانەی کە ئاماژەیان پێدراوە، بەپێی ماددەی (٧١) لە پەیڕەوی ناوەخۆی ژمارە (١)ی هەموارکراوی ساڵی (١٩٩٢) پەرلەمانی کوردستان- عێراق، داوا لە بەڕێزان سەرۆك و جێگر و بڕیار دەری لیژنەی یاسایی دەکەن بێنە

شوێنی خۆیان بۆ خوێندنەوەی پوختەی ئەو پڕۆژە یاسایانەی کە لەبەرنامەی کاری ئەمڕۆدا هاتوون، نوقتەی نیزامی؟ فەرمو ئێڤار خان.

بەڕێز ئێڤار ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێویستە سەرۆکی لیژنە لەناوەڕاست دابنیشێت، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

لەپەیڕەوی ناوەخۆ ئاماژە بەوە نەدراوە، بەڵام ئەگەر دەتوانن خۆتان کێتان سەرۆکە جێگا ئاڵوگۆڕ بکەن، کێ نوقتەی نیزامی تری هەبوو؟ فەرموو کاک گۆران.

بەڕێز گۆران ئازاد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بیرکردنەوەی ئەندامی پەرلەمان لەم ئسلوبە بەراستی یەعنی من خۆم داوام لەسەرۆك و جێگر کرد خۆیان پڕۆژەکان بخوێننەوە، من نایەمە سەر مونەسەش، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز کاك گۆران تکایە تەعلیق مەدە لەسەر قەسەی ئەندامی پەرلەمانی کوردستان، دانیشە تکایە، فەرموو.

بەڕێز ڤالا فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەپێی خاڵی سێیەم لەبەرنامەی کاری ئەمڕۆ خوێندنەوەی یەکەمی ئەم پڕۆژە یاسایانەی خوارەوە بەپێی ماددەی (٧١) لەپەیڕەوی ناوەخۆی ژمارە یەکی هەموار کراوی ساڵی (١٩٩٢) پەرلەمانی کوردستان- عێراق دەکرێ، پڕۆژە یاسای یەکەم: بریتییە لە پڕۆژە یاسای هەموارکردنی سێیەمی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان ژمارە (١)ی ساڵی (٢٠٠٥)ی هەموارکراوە، پڕۆژە یاسایەکە لەچوار ماددە پێکهاتووە، بەرێزان لەگەڵ هۆکارەکانی پێداویستی دەرچوونی یاسایەکە، ئەم پڕۆژە یاسایە لەلایەن (١٩) ئەندام پەرلەمانی کوردستان واژوو کراوە، بەمشێوەیەی خوارەوە:

١- ابوبکر عمر.
٢- بەهار عبدالرحمن.
٣- کەژاڵ هادی.
٤- حاجی کاروان.
٥- رابوون تۆفیق.
٦- مونیرە عثمان.
٧- زوڵفا محمود.

٨- حسن صالح.
٩- بەهار محمود.
١٠- برزۆ مجید.
١١- عمر مصطفی.
١٢- ئێڤار ابراهیم.
١٣- مەردان خدر.
١٤- وحیده یاقو.
١٥- حەیات مجید.
١٦- مدینه ایوب.
١٧- دڵشاد شعبان.
١٨- محمود عمر.

داوا لەبەڕێزتان دەکەم کە ئەم پڕۆژە یاسایە بە زووترین کات بنێردرێ بۆ لیژنەی پەیوەندیدار، .....

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەم پڕۆژە یاسایە دەنێردرێ بۆ لیژنەی یاسایی، بۆ تێڕوانینی بەپەلە، فەرموو.

بەڕێزد. ڤالا فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پڕۆژە یاسای دووەم، تایبەتە بەپڕۆژە یاسای سەندوقی داهاتەکانی نەوت و گاز، ئەم پڕۆژە یاسایە لە(١٣) مادده پێکهاتووە، بەڵام پێداویستی دەرچوونی یاسایەکەی لەگەڵ نییە، لەلایەن (١٣) ئەندامی پەرلەمانی کوردستانیش پێشکەش کراوە، لەلایەن هەر (١٣)شیان واژۆ کراوە، ناوەکانیش بەم شێوەیەن.

١- ڕێواز فائق.
٢- زانا عبدالرحمن.
٣- سالار محمود.
٤- ئاواز جەنگی.
٥- صالح فقێ محمد امین.
٦- مریم صمد.
٧- سعید محمد.
٨- دلێر مصطفی.
٩- قادر ئۆتمان.
١٠- تەلار لطیف.
١١- عزت صابر.

١٢- دەرباز عبدالله.

١٣- گەشە دارا.

داوا لەبەرێزتان دەکەین کە ئەو پڕۆژە یاسایەش بەزووترین کات بنێردرێ بۆ لیژنەی پەیوەندیدار،.....

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

د. ڤالا، ئەو پڕۆژە یاسایە دەنرێدرێت بۆ لیژنەی یاسایی، لیژنەی پیشەسازی و وزە و سەرچاوە سروشتییەکان و لیژنەی دارایی و کاروباری ئابووری، فەرموو.

بەڕێزد. ڤالا فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پڕۆژە یاسای سێیەم پڕۆژەی یاسای رێزلێنانی پێشمەرگەیە، ئەو پڕۆژەیە یاسایە لە (٢٠) مادده پێکهاتووە، لەلایەن (١٤) ئەندام پەرلەمانی کوردستان- عێراق، واژوو کراوە، بەم شێوەیەی خوارەوە:

١- دلێر مصطفی.

٢- گەشە دارا.

٣- بێگەرد دڵشاد.

٤- فەرهاد سەنگاوی.

٥- سعید مەسیفی.

٦- مریم صمد.

٧- قادر ئۆتمان.

٨- صاح فقێ محمد امین.

٩- زانا عبدالرحمن.

١٠- تەلار لطیف.

١١- ئاواز جەنگی.

١٢- سالار محمود.

١٣- عزت صابر.

١٤- دەرباز عبدالله.

داوا لەبەرێزتان دەکەین ئەم پڕۆژە یاسایەش بۆ لیژنەی پەیوەندیدار بنێردرێ بەزووترین کات.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ، ئەو پڕۆژە یاسایە دەنێردرێت بۆ لیژنەی یاسایی، لیژنەی دارایی و کاروباری ئابووری، لیژنەی کاروباری پێشمەرگە و شەهیدان و قوربانیانی جینۆساید، فەرموو.

بەڕێز د. بەهار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پڕۆژە یاسای چوارەم، بریتییە لە پڕۆژە یاسای کۆمپانیای کوردستان بۆ دۆزینەوە و بەرهەمهێنانی نەوت، ئەم پڕۆژە یاسایە لەلایەن ژمارەی یاسایی لە ئەندامانی پەرلەمان کە ژمارەیان (١٣) ئەندامە پێشکەش کراوە، ئەمەش ناوەکانیانە:

١- دەرباز عبدالله.

٢- بێگەرد دڵشاد.

٣- صالح فقێ محمدامین

٤- سعید مەسیفی.

٥- مریم صمد.

٦- عزت صابر.

٧- گەشە دارا.

٨- قادر ئۆتمان.

٩- سالار محمود.

١٠- رێواز فائق.

١١- دەرباز عبدالله (دووجار ناوی هاتووە لە پڕۆژەکە، دووجار ئیمزای کردووە).

١٢- زانا عبدالرحمن.

١٣- تەلار لطیف.

داوا لەبەڕێزتان دەکەین کە ئەم پڕۆژە یاسایەش ئاراستەی لیژنەی پەیوەندیدار بکەن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەو پڕۆژە یاسایە دەنێردرێت بۆ لیژنەی یاسایی و لیژنەی پیشەسازی و وزە و سەرچاوە سروشتییەکان، فەرموو.

بەڕێز د. بەهار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پڕۆژە یاسای پێنجەم، ئەم پڕۆژە یاسایە بەناونیشانی هەموارکردنی یاسای رێکخستنی خۆپیشاندان لە هەرێمی کوردستان ژمارە (١١) ساڵی (٢٠١٠) لەلایەن ژمارەی یاسایی لە ئەندامانی پەرلەمان پێشکەشکراوە کە ژمارەیان (١٤) ئەندامە، پڕۆژە یاسایەکەش لە (١٠) مادده پێکدێ، ئەمەش ناوی ئەندامەکانە:

١- سالار محمود.

٢- مریم صمد.

٣- سعید مەسیفی.

٤- صالح فقیّ محمد امین.
٥- فەرهاد سەنگاوی.
٦- دلێر مصطفی.
٧- عزت صابر.
٨- رێواز فائق.
٩- قادر ئۆتمان.
١٠- بێگەرد دلْشاد.
١١- ئاواز جەنگی.
١٢- دەرباز عبدالله.
١٣- زانا عبدالرحمن.
١٤- تەلار لطیف.

داوا لەبەرێزتان دەکەم ئەم پرۆژە یاسایە ئاراستە بکەن بۆ لیژنەی پەیوەندیدار.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ ئەم پرۆژە یاسایە دەنێردرێ بۆ لیژنەی یاسایی و لیژنەی ناوەخۆ و ئاسایش و ئەنجومەنە خۆجێییەکان و لیژنەی مافی مرۆڤی پەرلەمانی کوردستان، بۆ لیژنەی کاروباری کۆمەڵی مەدەنیش، فەرموو.

بەڕێز د. بەهار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دوو پرۆژە یاسای تر ماون، لەبەر ئەوەی خوێندنەوەکەمان بۆ بەڕێز کاك گۆران دانابوو، بۆیە ئێمە لەجێگای ئەو، ئەگەر قبوڵ بفەرموێ ئەو دوو پرۆژە یاسایەش پێشکەش بە ئەندامانی پەرلەمان دەکەین.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموون بەردەوام بن.

بەڕێز د. بەهار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پرۆژە یاسای شەشەم، پرۆژە یاسای هەموارکردنی بەردەوامی پێدانی پێشینەکان و کاریگەری لەسەر ئابووری هەرێمی کوردستاندا، ئەم پرۆژە یاسایە لەشێوەی بەحس تەقدیم کراوە، بۆیە هیچ ماددەیەك لەخۆی ناگرێتن، پرۆژە یاسایەکەش لەلایەن (١٤) ئەندام پەرلەمانی کوردستان واژووی لەسەر کراوە، بەم شێوەیەی خوارەوە:

١- عزت صابر.
٢- سالار محمود.

٣- ڕێواز فائق.

٤- زانا عبدالرحمن.

٥- صالح فقێ محمد امين.

٦- مريم صمد.

٧- سعيد مەسيفی.

٨- دلێر مصطفى.

٩- قادر ئۆتمان.

١٠- بێگەرد دڵشاد.

١١- گەشە دارا.

١٢- تەلار لطيف.

١٣- ئاواز جەنگی.

١٤- دەرباز عبدالله.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بەڵێ، لەبەر ئەوەی ئەمە پڕۆژە یاسا نییە، بۆیە هەر دەنێردرێ بۆ لیژنەی یاسایی، بۆ ئەوەی رای خۆیان لەسەر دەر ببڕن و بیگێڕنەوە بۆ ئەو بەڕێزانەی واژوویان کردووە، بەڵێ د. عزەت فەرموو.

بەڕێز د. عزت صابر.

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەمە توێژینەوەیەكی رەسەنە بۆ چارەسەركردنی كێشەی پێشینە كە چەند جارێكە دەوێستێ و پەیوەستە بەچینێك و توێژێكی زۆری كۆمەڵ، بەهیوای ئەوەی چارچێوەی یاسایی بۆ دابڕێژین و جارێكی تر پێشكەشی دەكەینەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

زۆر باشە، بەڵام بريا وەكو پڕۆژە ياسا لەسەرەتاوە ئامادە كرابايە و پێشكەش كرابايە، فەرموون بەردەوام بن.

بەڕێز د. بەهار محمود:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

پڕۆژە یاسای حەوتەم، پڕۆژە یاسای هەمواركردنی یاسای وەبەرهێنانی ژمارە (٤)ی ساڵی (٢٠٠٦)ە، ئەو پڕۆژە یاسایە لە حەوت مادده پێكهاتووە، پڕۆژە یاسایەكە لەلایەن (١٤) ئەندام پەرلەمان واژووی لەسەر كراوە، بەم شێوەیەی خوارەوە:

١- عزت صابر.

٢- سالار محمود.

٣- بێگەرد دڵشاد.

٤- گەشە دارا.

٥- قادر ئۆتمان.

٦- دلێر مصطفى.

٧- فەرهاد سەنگاوی.

٨- سعید مەسیفی.

٩- صالح فقێ محمد امین.

١٠- مريم صمد.

١١- د. ڕێواز فائق.

١٢- زانا عبدالرحمن.

١٣- تەلار لطيف.

١٤- ئاواز جەنگی.

داوا لەبەڕێزتان دەکەین ئەم پڕۆژە یاسایە بنێرن بۆ لیژنەی پەیوەندیدار.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ ئەو پڕۆژە یاسایە دەنێردرێت بۆ لیژنەی یاسایی و لیژنەی دارایی و کاروباری ئابووری و لیژنەی ئاوەدانکردنەوە و نیشتەجێکردن و هاوچەرخکردنی لادێ، فەرموو کاک دڵشاد.

بەڕێز دڵشاد شعبان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەگۆرەی ماددا (٢٢)وا ساڵێ (٢٠٠٧)ێ، یاسا نەفت و غازێ، بتنێ ئیشارەت هەندێ دای کو ئەرکا سندوقا کوردستان بۆ داهاتا نەفتێ بە یاسایەکی دهێتە ڕێکخستن، بەس بۆ هەر چوار کۆمپانیا دی خالا دووێ، بڕگەی یەکەم بێژیتن ئەنجومەنی کارگێڕی هەر کۆمپانیایەکی بتنێ دێ پەیڕەوێکێ ناوخۆ بۆ خۆ دامەزرێنێ، یەعنی نە گوتییە،.......

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاک دڵشاد ئەمە نوقتە نیزام نییە، ئەوە لەکاتی گفتوگۆکردنی پڕۆژە یاسایەکە دەتوانین ئەم گفتوگۆیە بکەین، ئێستا تەنها خوێندنەوەی یەکەمی بۆ دەکرێ و دەنێردرێ بۆ لیژنەی پەیوەندیدار لەوێ هەڵەکانی چارەسەر دەکرێ، فەرموو د. شێرکۆ.

بەڕێز د. شێركۆ جودت مصطفى:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەو هەمواركردنی یاسای وەبەرهێنانی ژمارە چواری ساڵی ٢٠٠٦ ئەوە لەبەر ئەوەی كە جۆری وەبەرهێنانی پیشەسازیش هەیە، بۆیە گرنگە ئەگەر جەنابت بفەرمویٚ بینێری بۆ لیژنەی پیشەسازی و وزەو سامانە سروشتیەكانیش بۆ ئەوەی كە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

بەڵێ، زۆر باشە دوایی دەینێرین بۆ ئەم لیژنەیەش، دوایی تێی دەڕوانینەوە سەرجەم ئەو پڕۆژە یاسایانە سەیر دەكەینەوە بزانین چ لیژنەیەكی تریش پەیوەندیدارە بەم پڕۆژە یاسایانە بۆیان دەنێرین، زۆر سوپاس بۆ بەڕێزان سەرۆك و جێگری لیژنەی یاسایی فەرموون دەتوانن بگەڕێنەوە شوێنەكانی خۆتان، ئێستا دەست بە وتو وێژ دەكەین سەبارەت بە خاڵی چوارەم لە بەرنامەی كاری دانیشتنی ئەمڕۆ كە بریتیە لە ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆكی حكومەتی هەرێمی كوردستان بەپێی بڕگەی (٣) لە ماددەی (٥٦)ی یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی كوردستان ژمارە (١) ساڵی (١٩٩٢)ی هەمواركراو بڕگەی (١٢) یەم لە ماددەی(١٠)می یاسای سەرۆكایەتی هەرێمی كوردستان ژمارە (١)ی ساڵی (٢٠٠٥)ی هەموار كراو، كێ قسەی هەیە لە سەر ئەم تەوەرە دەتوانێ ناوی خۆی بنووسێ؟ بەڵام كە دەرگای ناونووسینمان داخست رێ بە ئەندامانی تری پەرلەمان نادەین، قسە لە سەر قسەی ئەندامانی پەرلەمان بكەن، ئێمە لە دەستەی سەرۆكایەتی پێمان باشە لەسەر ئەم پرسە هەر فراكسیۆنێك دوو لە ئەندامانی قسە بكەن، بەڵام ئێوەش ئازادن ئەگەر دەتانەوێ قسە بكەن، بەڕێزان لەبەر ئەوەی ژمارەیەكی زۆر لە ئەندامانی پەرلەمان ناوی خۆیان نووسیوە بۆ قسەكردن لەسەر ئەم پرسە دەستەی سەرۆكایەتی پێشنیار دەكا، خاڵی (٥)ی بەرنامەی كار پێش بخەین، تەواوی بكەین ئەو كات بێینە سەر تەوەری چوارەم كە بریتیە لە موناقەشەكردن لە سەر ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆك دەیخەینە دەنگدانەوە، كێ لەگەڵ ئەوەیە خاڵی (٥) پێش بخەین؟ كە بریتیە لە قبوڵ كردنی دەست لە كاركێشانەوەی بەڕێز (ارسلان بایز)، كێ لەگەڵ نیە؟ (٥) كەس، كەواتە بە زۆرینەی دەنگ ئەو بڕگەیە پێش دەخەین، دوایی دێینە سەر گفتوگۆكە، ناوەكان نووسراون، كەواتە ئێستا تەوەری چوارەم بریتیە لە قبولكرنی دەست لە كاركێشانەوەی بەڕێز (ارسلان بایز) لە ئەندامێتی پەرلەمانی كوردستان بەپێی ماددەكانی (٣٣) و (٣٥)ی پەیڕەوی ناوەخۆی ژمارە (١)ی هەمواركراوی ساڵی (١٩٩٢)ی پەرلەمانی كوردستان ـ عێراق. بەڕێز (ارسلان بایز) نامەی دەست لە كاركێشانەوەكەی خۆی بۆ ئێمە ناردووە، من دەیخوێنمەوە، بەڕێز سەرۆكی پەرلەمانی كوردستان ـ عێراق، لە رێگای فراكسیۆنی سەوزەوە، بابەت/ دەست لە كاركێشانەوە، سڵاو من (ارسلان بایز اسماعیل) دەست لە ئەندامێتی پەرلەمانی كوردستان ـ عێراق، دەكێشمەوە تكایە بەپێی یاسا یەكێكی تر بخەنە شوێنەكەم، لەگەڵ سوپاسدا. ئێستا دەیخەمە دەنگدانەوە، كێ لەگەڵ رەزامەندیە لە سەر دەست لە كار كێشانەوەی بەڕێز(ارسلان بایز اسماعیل) لە ئەندامێتی پەرلەمانی كوردستان، با دەست بەرزكاتەوە؟ (٤٩) ئەندام دەنگی بۆ داوە، كێ لەگەڵ نیە؟ (٢١)

کەس لەگەڵی نیە، کەواتە بەزۆرینەی دەنگ پەسەند کرا، دەست لە کارکێشانەوەی بەڕێز (ارسلان بایز)، لە پەرلەمانی کوردستان پەسەند کرا، بەپێی ڕێ و شوێنەکانی کۆمسیۆنی باڵای هەڵبژاردنەکان، و بەپێی ریزبەندی دەنگەکانی فراکسیۆنی سەوز دەتوانن یەکێکی تر پێشنیار بکەن بۆ جێگەکەی بەڕێز(ارسلان بایز اسماعیل)، ئێستا دێینەوە سەر تەوەری (٥)ی بەرنامەی کاری ئەمڕۆ کە بریتییە لە وتو وێژکردن سەبارەت بە ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان لەبەر ئەوەی ژمارەیەکی زۆر ناو نووسراوە ئێستا کۆتایی بە ناونووسین دەهێنین، و تکاتان لێ دەکەم بەشێوەیەکی زۆر کورت پەیامەکانی خۆتان بگەێنن سەبارەت بەم پرسە، بەڵێ فەرموو نوقتە نیزام؟

بەڕێز ناظم کبیر محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دەربارەی ئیستیقالەی هەر ئەندامێکی پەرلەمان پێمان باشە کە سەبەبەکەی دیار بکرێتن،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

کاك ناظم خستمانە دەنگدانەوە کۆتایی پێهات ناتوانرێ جارێکی تر قسەی لە سەر بکرێتەوە، کاك فەرحان فەرموو، تکایە بەکورتی لە دوو دەقە دا تکایە پەیامەکانی خۆتان بگەێنن،

بەڕێز فرحان جوهر قادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من داوا دەکەم کە ئەم خاڵە جێبەجێ بکرێتن لەبەر ئەوەی چیتر ناونانی سەرۆکی حکومەت و جێگر تەئخیر نەبێ لەبەرئەوەی بۆتە هۆکاری دواخستنی حکومەت و دواکەوتنی کاروباری هاووڵاتیانی کوردستان، کە ئەمە زیاتر لە (٧) مانگە خەڵك چاوەرێی حکومەت دەکات، بەراستی پەرلەمان ئیشی ئەوەیە حکومەت دابمەزرێنێ، ئەگەر حکومەت چیتر دوا بکەوێتن ئەمە کاریگەریەکی سلبی لە سەر کۆی پرۆسەی سیاسی لە کوردستان و ناوچە ئیداری دەبێتن لە کوردستان، بۆیە تکایە ئەم خاڵە جێبەجێ بکرێتن و چیتر دوا نەکەوێ بۆ پێکهێنانی حکومەت، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو د. فرست،

بەڕێز د. فرست صوّفی علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە سێ ئەرکی سەرەکیمان هەیە لە پەرلەمانی کوردستان ئێستا ناتوانین رۆڵی چاودێریکردن ببینین، خۆشبەختانە ئەمڕۆ دەستمان پێکرد بە رۆڵی یاسا دانان، و دەتوانین رۆڵی نوێنەرایەتیش بکەین، بۆیە تاوەکو ئەو حکومەتەی کە ئێمە متمانەی پێدەدەین لە دایك نەبێ ئێمە ناتوانین رۆڵی چاودێریکردن ببینین کە پەرلەمانیش باڵاترین دەسەڵاتی چاودێریە، هەروەها لەلایەکی تر گەلی کوردستان سەبری زۆری لەگەڵ کێشاین ئەگەر تا دوێنێ تۆپەکە لەلای حزبە سیاسییەکان بوو، و ئێمە خۆمان بێبەری دەکرد،

ئەمڕۆ پەرلەمانی کوردستان بەرپرسیارە، و ئێمە مەسئوولین کە مەسەلەی پێکهێنانی حکومەت بخەینە ئیتاری قانونی، و تاوەکو پرۆسەی تەسمیەکردنیش ئەنجام نەدرێت بەتەئکید ناتوانین ئەو سەقفە زەمەنیە دیاری بکرێت بۆ پێکهێنانی حکومەت کە بە دوای دا تەکلیف کردن دێت، ئینجا (٣٠) رۆژ دەست پێ دەکات بۆ پێکهێنانی حکومەت، بۆیە جارێکی تر تەئکید دەکەمەوە ئێمە لەگەڵ سازانین، و هیوادارین ئەم سازانە روو بدات، بەڵام ناشکرێ تاوەکو سەر بەبێ سەقفی زەمەنی بەکراوەیی ئەم مەسەلەیە هەر رۆژ بە رۆژ دوابخرێتەوە ئەوجار نیشانەی پرسیار دەکەوێتە سەر پەرلەمانی کوردستان، و ئێمە مەسئوولین، بۆیە لە هەموو حاڵەتەکان ئەگەر بڕیار بێ ئێمە لە پارتی دیموکراتی کوردستان جارێکی تر تەئکید دەکەینەوە کاندیدی ئێمە ئامادەیە بۆ سەرۆکی حکومەتی کوردستان، و ئەگەر بڕیار بێت ئەو مەسەلەیە دوا بکەوێت هیوادارم سەقفێکی زەمەنی دا بنێن، هەفتەی داهاتوو دواین مۆڵەت بێ بۆ ئەوەی ئەو مەسەلەیە یەك لایی بکرێتەوە ئەگەر بە سازان رووی دا ئەگەر نا پەنا ببەینە بەر رێگاکانی تر کە بە تەعدیل کردنی یاسا بێت یان بە پێشکەشکردنی پاڵێوراوی بە دیل بێت، بەڵام لە هەموو حاڵەتەکان ئێستا ئێمە لە پەرلەمانی کوردستان بەرپرسیارین کە خۆمان لەم بەرپرسیارێتیە بەرامبەر بە گەلی کوردستان یەك لایی بکەینەوە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك شوان

بەڕێز شوان شێخ احمد نعمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو تەئخیر بونەی کە پەرلەمان دانیشت، و هەروەها سەرۆکایەتی حکومەت کە هەڵبژێرێ ناوزەد بکرێ، بەڕاستی بوویتە جێگای نیگەرانی ئێجگار زۆر، و زۆر سەبرو تەحەمولیش کرا، بەڵام واقیعی ئەمڕۆی کوردستان ئەوەی ویستووە، بۆیە ئەو تەئخیر بوونە هاتە کایە، بەڵام هەڤاڵانی بەڕێز قسەیان لە سەر کرد، و پێویست بەوە دەکا کە لە بەرنامەی کار کە شتێك دادەنرێ خەڵك بە پەرۆشەوە چاوەڕوانە لە دەرەوە کە خەڵك چەند رۆژێکە چاوەڕوانی ئەوەی دەکا کە سەرۆکایەتی حکومەت هەڵبژێردرێ بۆ ئەوەی دەست بە ئیش و کارەکانی خۆی بکاتن، بۆیە ئەو تەئخیر بوونەی کە هەیە دەکرێ پەلەی لێ بکرێ یان لەبەر نامەی کار دانەنرێ یاخود جێبەجێ بکرێ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك ڤەمان.

بەڕێز ڤەمان فیصل سلیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە جەنابێ وە، و سەرۆکایەتیە پەرلەمانێ ئاگادارە کو تێکچوونەکا دەروونی ئابووری کەتیە ناڤ کۆمەلگەهێ کوردیدا، حەقیقەت ئەڤ ئەم بێژین کو دەست پێشخەریە ڤێ ئالۆزێ ئەز ڤەتگەڕێنم بۆ

دەستەیە سەرۆکایەتیە پەرلەمانی، هەر ل دانیشتنە ئێکی گەردەنیەکە رەش خستیە سەر ملی خۆ ئەو ژی جێبەجێ نەکرنا ناس ناڤکرنا سەرۆکی حکومەتا هەرێما کوردستانێ د ڤییا سەرۆکی حکومەتا هەرێما کوردستانێ دانیشتنە ئێکێ هاتبان ناسناڤ کرنێ ژ بەر کو پێشنیارەك هەبێ کو تەناقوزەکە قانونیە هەی ناڤبەرە قانونا هەڵبژارتنا پەرلەمانێ کوردستانێ و قانونا سەرۆکایەتیە هەرێمێ، بەلێ د گەل هەندێ دا بریارەك هاتیە دەرخستن ژ پەرلەمانێ کوردستانێ ب ژمارە ئێك ئەت وەقائیعە کوردستانا ژمارە (٥٨)دا لە ٢٠٠٥/١٢/٢٩ی یا دەرکەفتی کوو پەرلەمانێ کوردستانێ کتا مەرجەعێ دەستوریی گەلێ کوردستانێ، کەواتە ئەگەر تەناقوزەکە قانونی چێ ببێت ناڤ بەرا دوو قانونێن کوردستانێ، پەرلەمانێ کوردستانێ د سیفەتە دەستوری گێریتن، و د بێ تەناقوزە حەل کەتن ژ بەر هەندێ ئەز د بینم خەم ساریە هاتیە کرن ژ لایی پەرلەمانێ کوردستانێ دا، ئیدی نابێتن خەڵکێ کوردستانێ باجیە گیروبینە حکومەتا هەرێما کوردستانێ بدەن، ئو داخازا من ئەوا پاڵپشتیە ل هەڤالێ خۆ پێشتریش د کەم ئو د ڤێ کۆمبینێ دا سەرۆکی حکومەتا هەرێما کوردستانێ بێتە ناسناڤکرنێ، ئەگەر لایەنێ تر سیاسیێ کاندیدی خۆ ژ نەبێتن بۆ جێگرا سەرۆکایەتیە حکومەتێ حەقە بەدیلەکی دی تر بێت دیتنێ پشتێ کاك (فخرالدین)ی ئێك دەستپێشخەریا بکرێتن و ئەوی پۆستێ جێگرێ پڕ بکرێتن بوو هندێ حکومەتا هەرێما کوردستانێ بکەوێتە سەر مەسارێ خۆ دروست و، و کاروباری خەڵکی ژ بەرێڤە برنێ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس بەڕێز ڤەمان فیصل ئێمە بەرپرسیار نین وەکو سەرۆکایەتی، ئێوە خۆتان ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان لە دانیشتنی پێشوو بەزۆرینەی دەنگ بڕیارتان دا کە ئەو پرسە دوا بخەین، بەڵام ئێمە وەکو پەرلەمان، وەکو دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان، ئەو پرسەمان لە ئەجیندای دانیشتنەکانی پەرلەمانی کوردستان هێشتۆتەوە، و ئەمڕۆ دەبینن لە بەرنامەی کاری دانیشتنەکە هەیە، فەرموو کاك ڤەمان

بەڕێز ڤەمان فیصل سلیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئاڵوگۆریە پێ هاتیە کرنێ نەك هاتە تەئخیر کرنێ، ئاڵوگۆڕیە ناڤبەرا فەقەرە دا

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوە موناقەشە دەکرێ لە بەرنامەی کاری پەرلەمانە، فەرموو کاك مەڕوان.

بەڕێز حسین اسماعیل (مەڕوان گەلاڵی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

قسەکانی من کاك د. فرست کردی، بەس هەر ئەوەندە دەڵێم ئەو قەزیەیە قەزیەیەکی سیاسیە، و هەموو لایەکیشمان دەزانین هیوادارم ئەو حەفتەی داهاتوو کۆتایی پێ بێت، و برادەرانی یەکێتی نیشتیمانیی ناوی جێگرەکە بێنن و کۆتایی بە هەموو شتێ دێت، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

فەرمووو مامۆستا هەورامان،

بەڕێز هەورامان حەمە شەریف:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ڕاستی مەفهومی مەخسەدەكەمان بەڕاستی گەیشتووە، بەڵام ئەوەندەی ئێمە كە لە پەرلەمانی كوردستانین نوێنەری گەلین دەبێ هەرچی شتێك لە مەسڵەحەت و بەرژەوەندی میللەتەكەمان بێ بەڕاستی لێرە ئێمە ئاوی لێ نەخۆینەوە، و بڕیاری لە سەر بدەین، هەمووما بە ئیجماع دەزانین كە دواخستنی تەشكیلكردنی حكومەت لە بەرژەوەندی میللەتەكەمان نییە، زۆر تەئخیر بووە، جامەكە پڕبووەو لێی ئەڕژێ بەڕاستی، بۆیە لە موقابیلی ئەوەش نابێ بەڕاستی هیچ لایەنێك نادیدە بگیرێت، بەڵام پێویست دەكا بەڕاستی وەكو برای بەڕێزمان مامۆستا مەڕوان فەرمووی ئیتر ئەم كەیسە ئەوەندە تەئخیر نەبێت لە حەفتەی داهاتوودا یەك لایی بكرێتەوە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو كاك سۆران،

بەڕێز سۆران عمرسعید:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من لەگەڵ ئەوەم تەسمیەی سەرۆك و جێگری سەرۆك بۆ پێكهێنانی كابینە كە دانراوە لە هەمواری دووەمی یاسای سەرۆكایەتی هەرێمی كوردستان هەموار بكرێتەوە جارێكی تر، چونكە بۆ لابردنی سیمای دوو ئیدارەیی پێویست دەكات مەسئەلەی تەنها سەرۆك تەسمیە بكرێت، و ئەمە لابردنی سیمای دوو ئیدارەییە، بۆیە كاتێك كە پڕۆژەی هەمواری سێیەمی یاسای سەرۆكایەتی هەرێم پێشكەشكراوە ئەمڕۆ، ئاڕاستەی لیژنەی پەیوەندیدار كراوە، ئومێد دەكەم ئەم پڕۆژەیە بچێتە كارنامەی ئایندەی قسە لە سەر كردن، و تەسمیەی تەنها سەرۆك لە هەمواری یاساكە بمێنێتەوە بۆ لابردنی سیمای دوو ئیدارەیی، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو كاك عمر.

بەڕێز عمر عینایەت حەمە سعید:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من داوا دەكەم وەك چۆن چارەسەری سكرتێری دەستەی سەرۆكایەتی پەرلەمانمان كرد، بە هەمان شێوە ئەگەر برادەرانی یەكێتی كاندیدیان نیە، كاندیدێك بەشێوەی كاتیش بێ دیاری بكرێ لەگەڵ سەرۆك، بۆ ئەوەی سەرۆك و جێگرەكەی بچنەوە كاتی یاساییەوە، و ئیتر ئەوەندە خەڵكی كوردستان چاوەڕوان نەبێ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو شکریە خان،

بەڕێز شکریە سمایل مصطفى:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە لەم قوناغە پێویستمان بە بەهێزکردنی پێگەی سیاسی و ئابووری هەرێمی کوردستانە، و هەروەها بونیات نانی ژێرخانی ئابووری کوردستان، بۆیە لەمە زیاتر دواکەوتن هیچ مانایەك نابەخشێ، تکام وایە لەم دانیشتنە ناونانی سەرۆکی حکومەت و ئەگەر جێگرەکەشی نەبێت، بەڵام سەرۆکی حکومەت یەك لا بکرێتەوە، دیارە ئەم دواکەوتنە لە سەر حیسابی مافی خەڵك و ئێستا و داهاتووی هەرێمی کوردستانە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك رابوون،

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێوە خۆتان ئاگادارن بابەتی سەرۆکی حکومەت و جێگرەکەی پاکیجێك بوو لەگەڵ سەرۆکایەتی پەرلەمان لەو پاکیجەدا جێگری سەرۆکی حکومەت بەر برایانی یەکێتی نیشتیمانیی کوردستان کەوت، یەکێتی نیشتیمانی کوردستان هێزێکی گرنگ و کاریگەرە لە گۆڕەپانی سیاسی کوردستان، و رەئیەکی ئیجماع هەیە لە کوردستان لە ناو هێزە سیاسییەکان کە پرۆسەی سیاسی دیموکراتی بەبێ هێزێکی سیاسیی کاریگەری وەك یەکێتی نیشتیمانیی کوردستان رەنگە کەلی تێ بکەوێ، بۆیە ئەو پەرۆشیەش ئێستا لەلایەن هەموو هێزە سیاسیەکان نیشان دراوە، بەڵام من هیوادارم پەرلەمانی کوردستان ئەو قسەو وت و ویژانەمان پەیامێکی وازح بێ، پەیامێکی ئاشکرا بێ بۆ برایانمان لە مەکتەبی سیاسی یەکێتی نیشتیمانیی کوردستان کە ئەو بابەتە وەکو بابەتی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانی لێ نەکرێ، و بەزووترین کات کاندیدێکی بەڕێز پێشکەش بکەن بۆ جێگری سەرۆکی حکومەتی هەرێم ئەو بەشەشی کە پەیوەندی بە بابەتی چارەسەری قانونیەوە هەیە پەیوەندی بە لیژنەی یاساییەوە هەیە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك ئومێد،

بەڕێز ئومێد حەمە علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەڵبەت قسەکان زیاتر بۆ جەخت کردنەوەو، و پێ داگریە لە سەر هەڵوێستی هەموو لایەك بۆ گرنگی مەسەلەی پێکهێنانی حکومەت، هەڵبەت هەر دواکەوتنێکی زیاتری حکومەت ئەگەر لەلایەن هێزە سیاسییەکانیشەوە بێ دواجار لەلای خەڵکی کوردستان بەرپرسیاریەتیەکەی دەکەوێتە ئەستۆی

پەرلەمانتاران و پەرلەمانی کوردستان لە لای خەڵك وا دەکەوێتەوە، بۆیە پێم وایە ئێمە لەبەردەم بەپرسیاریەتێکی ئەخلاقی گەورە داین، نابێ رێککەوتنی سیاسی یان رێکنەکەوتنی سیاسی ببێتە هۆکاری دواکەوتنی تەسمیەکردنی سەرۆکی حکومەت، من بۆیە دەڵێم سەرۆك واتە بڕوام بەوە هەیە کە ئەو یاسا و ئەو پرۆژەیەی کە بۆ هەموارکردنی یاسای سەرۆکایەتی هەرێم پێشکەش کراوە پێش ئەوەی ئێمە داوا بکەین کاندیدی جێگر پێشکەش بکرێ، دەبێ دەست و بردێکی خێرا لە هەموارەکە بکرێ، بۆ ئەوەی بۆ مەسەلەی گەشەکردنی دیموکراتیانە لە وڵاتی ئێمە ئەمەیان زۆر گرنگترە کە هەر رۆتیناتێك لەبەردەم خێراکردنی بەڕێوە چوونی هەموارەکە هەیە ئێمە هەوڵ بدەین لای بەرین بۆ ئەوەی هەموارەکە خێرا بکەین، زیاتر لە سەر ئەمەیان پێ داگربین، ئێمە تەنها خواستی ئەوەمان نییە کە لە پاڵ ئەوەی کە خواستی خێراکردنی پرۆسەی پێکهێنانی حکومەتمان هەیە خواستی ئەوەشمان هەیە کە شێوازە دیموکراتیەکە، و لەوەش رزگارمان بێ زۆرجار باسکراوە، ئەو سیما دوو ئیدارەییەی کە لە رابردوودا هەبووە، بۆیە بە پلەی یەکەم هەمواری یاساکە خێرا بکرێ ئەگەر کۆبوونەوەکانیش زیاتر بکرێ بۆ ئەوەی ئەو پرۆسەیە بەڕێوە بچێ، ئەگەر ئەمە نەکەین، و دەست و برد نەکەین ئەوا دیسان پەرلەمان دەبێتەوە بە شوێن هەڵگری هێزە سیاسییەکان، راستە هەر یەکێك لە ئێمە لە پاڵ ئەوەی کە نوێنەری راستەوخۆی خەڵکین، و سەر بە هێزێکی سیاسین، و هەمووش ئاگادارین کە رێککەوتنە سیاسییەکانیش تا رادەیەك هاتۆتە ئاراوە، ئیتر لەوە زیاتر ناکرێ چاوەڕێ بکەین، و هیچ پاساوێك قەرەبوویی ئەوەمان بۆ ناکاتەوە، لەپاڵ ئەوەی کە خواستی پێکهینانی پرۆسەی حکومەتمان هەیە، خواستی ئەوەشمان هەیە کە شێوازە دیموکراتیەکان، لەوەش ڕزگارمان بێت زۆرجار باسکراوە دوو ئیدارەیی کە لە ڕابردوودا هەبووە، بۆیە دەبێ یەکەم، هەمواری یاساکە خێرا بکرێت، ئەگە کۆبوونەوەکانیش زیاتر بکرێت بۆئەوەی ئەو پرۆسەیە بەڕێوە بچێت، ئەگەر ئەوە نەکەین، دەست و برد نەکەین ئەوە دیسان پەرلەمان دەبێتەوە بە شوێن هەڵگری هێزە سیاسییەکان، ڕاستە هەر یەکێك لە ئێمە لە پاڵ ئەوەی کە نوێنەری ڕاستەوخۆی خەڵکین سەر بە هێزێکی سیاسین، هەموومان ئاگادارین کە رێکەوتنە سیاسییەکان تا ڕادەیەك هاتووەتە ئاراوە، ئیتر لەوە زیاتر ناکرێت چاوەڕێ بکەین و، هیچ پاساوێك قەرەبووی ئەوەمان بۆ ناکاتەوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز کاك ئومێد پێم وابێ پەیامەکەت گەیشتووە، بەڕێز مولود باوە مراد، فەرموو.

بەڕێز مولود باوە مراد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەڕاستیدا مولاحەزەیەکی سادەم هەیە، لەسەر ناوەڕۆکی دانیشتنی کارنامەکەیە، کە ئاماژەی بە دوو یەکەی یاسایی کردووە کە جیاوازن، کێشەکەش هەر لەسەر ئەو جیاوازیەیە کە ئایا ئێمە فیعلەن بڕگەی ٣ لە ماددەی (٥٦)ی یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمان ئیختیار دەکەین، ئەوە قەزیەکە تەواو بوو دەبووایە حەفتەی پێشوو دەنگمان لەسەر بدایە، ئەگەر بڕگەی (١٢)ی ماددەی (١٠)ی سەرۆکایەتی هەرێمیش ئیختیار دەکەین،

ئەوە ئێستا پرۆژەیەك پێشكەش كراوە بۆ هەمواركردنی، بەڕاستی نازانم چۆن هەردوو شتەكە، كە ئەسڵی جەوهەری خیلافی دواكەوتنی حكومەتی لەسەرە، ئەوە چۆن گونجێنراوە لەناو یەك بڕگە، بە هەرحاڵ ئەو مولاحەزەیەم هەبوو، من هەر قسەكەی جاری ڕابردووم ڕەنگە پێم باش بێ بكەم، ئەویش ئەوەیە كە ئەم كێشەیە هەم سیاسیشە، هەم یاسایشە ، ئەگەر بەشە سیاسییەكەی قسەی لی بكەین، هیوادارین كە هەردوولایەنی پارتی و یەكێتی هەوڵەكانیان چڕ بكەنەوە لەماوەی هەفتەیەكدا، بەڵكو بگەینە نەتیجەیەك، چونكە ئەوەی كە بەسەرماندا هات لە پەرلەماندا، یەعنی هیچ هەرێمی كوردستان و خەڵك و پەرلەمان و جەماوەر شایستەی ئەوەنییە جارێكی تر ببێتەوە بە هەمان دواكەوتوو، هەمان ئوتونی چاوەڕوانی خەڵك، هیوادارم كە ئەو فرسەیەش زیاد بكەین، ئەو ماوەیەش، بەڵكو هەردوولا بگەنە نەتیجەیەك و، لەوە زیاتر پەرلەمان دوانەكەوێت، بەلاّم لەڕووە یاساییەكەیەوە ئەگەر قەناعەتی هەموو لایەنە سیاسییەكان هەموار بكرێت، بەمشێوەیە لە هەموار كردنی ئەو یاسایەی هەیە دەنگ بە سەرۆكی حكومەت بدرێت، سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بەڕێز مامۆستا مولود ئەم پرسە، كە پرسی ناونانی سەرۆكی حكومەتە و جێگرەكەیەتی، پەیوەندیدارە بە هەردوو یاساكە، لە یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی كوردستان دەسەلأت و سەلاحیەتی داوە بە پەرلەمانی كوردستان، كە ناونانی سەرۆكی حكومەت ئەنجام بدات، كەواتە سەلاحیەتەكەی پەرلەمانی كوردستان بەپێی ئەو یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی كوردستانە، بەلاّم لە یاسای سەرۆكایەتی هەرێمی كوردستان، ژمارە یەكی ساڵی ٢٠٠٥ی هەموار كراو هاتووە، وەكو تەعدیلێك لە یاسای هەڵبژاردن ناونانی سەرۆك و جێگرەكەی پێكەوە هێناوە، هەڵبەتە تەفسیری جیاجیاش هەڵدەگرێت، كە ڕاستە تەكلیف كردن لەلایەن سەرۆكی هەرێمی كوردستانەوە پێویست دەكات پێكەوە بێ، بەلاّم بە ڕوون و وازحی لە یاسای سەرۆكایەتی هەرێمەوە نەهاتووە، كە ناونانی سەرۆك و جێگر پێكەوەبێت، بەلاّم تەحسیڵ حاسڵ ئەوەیە، ئەگەر ناونانیش لە ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆكی حكومەت لە پەرلەمانی كوردستان، لە جەلسەی جیاواز دا بێت، مادام ڕاسپاردنە، هەردەبێت پێكەوە بێت، كەواتە هیچ بەرهەمێكی ئەوتۆی نابێ، كە ناونان بە جیا بكرێت، ئێستا ئێوە ئاگادارن هەموو ئەندامانی كوردستانیش ئاگادارن كە یەكێك لەو پرۆژە یاسایانەی ئەمڕۆ خوێندنەوەی بۆ كرا، ناردمان بۆ لیژنەی یاسایی، بۆئەوەی بە زوویی تێیبپەڕوانن، بەپەلە تێبڕوانن، بریتییە لە هەمواری سێیەم یاسای سەرۆكایەتی هەرێم، بەڕێز جمال مۆرتكە، فەرموو.

بەڕێز جمال عثمان (مۆرتكە):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەڕاستی ئەو بابەتە زۆر هەستیارە، من وەكو هەست كردن بە مەسئولیەتی خۆم، قۆناغی ڕابردووی كوردستان بەبێ ئیتیفاقی سیاسی ئیمكانە كێشەی لابەلای لێ دروست ببێت، ماڵ وێرانی كوردیشمان بینیوە، بەلاّم لە هەمان كاتیشدا تەئخیربوون و پێكنەهێنانی حكومەت لۆ كوردستان خراپە، بەتایبەتی لەپاش هەڵبژاردنی عیراق قۆناغی تر هاتە پێش بەنیسبەت كورد بە عام، كە پێویستە كورد خۆی ئامادە

بکاتن، بۆئەوەی بە یەك دەنگی بۆ دەست کەوتی کورد کە تا ئێستا جێ بەجێ نەبووە، یاخود هەنگاوەکانی چەسپاندنی هەرچی خاڵی بەهێز لە ئایندەی حکومەتی عیراق زۆر گرینگە، بۆیە من وەکو ڕەئی خۆم پێم باشە بە تەقدیرەوە دەڵێم هەڤالانی یەکیەتی نیشتمانی کوردستان زیاتر تەرکیز بکەنە سەرئەوەی کە ئەو قۆناغە زیاتر تێنەپەڕێتن، پاش کەوتنی دامەزراندنی حکومەتی هەرێمی کوردستان، تەئسیرێکی نەفسی لای تاك بە تاکی کۆمەڵگا دروست کردووە، لە هەر یەکێکی دەپرسی بۆ حکومەت پێك نەهات، کەسیش خۆمان ناکەینە بەرپرسیار، من لێرەدا ناڵێم یەکیەتی نیشتمانیی کوردستان بەرپرسیارە، بەڵام ئەمە واقیعاتەکەیە، کەوا ئەو فرسەتەی کە ئێستا هاتووەتە پێش پێویستە بیقۆزینەوە، هەنگاوی باشتری بۆ بهاوین، بۆیە من داوا دەکەم کە هەوڵبدەین، بەڕەئی من شێوازی گۆڕینی یاسای سەرۆکایەتی حکومەتی هەرێمی کوردستان، ئیمکانە خیلافی سیاسییمان بۆ دروست بێت، وەکو ڕابردووش مەعاناتەکەمان دیتیە، هەمووشمان درك بە واقیعەکە دەکەین، بەڵام من داوا دەکەم لە هەموو هێزە سیاسییەکانی کوردستان، وەکو ئەندام پەرلەمانێکی کوردستان، هەموو تاك بە تاکی کوردستان هەوڵبدەین هەرچی زووتر هاوکار بین، پشتگیر بین بۆئەوەی یەکیەتی نیشتمانیی کوردستان مورەشەحی خۆی بۆ جێگری سەرۆکی حکومەت دابنێت، بۆئەوەی ئەوهەستە ساردی و سڕیە بۆ پێکنەهێنانی حکومەت، کۆتایی پێنەهێنانی کێشەکانی ناوخۆیی ئیدارەی کوردستان کۆتایی پێ بهێنن، سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز پەروا خان فەرموو.

بەڕێز پەروا علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ناولێنانی سەرۆکی حکومەت و جێگرەکەی، بە بڕوای من ئەو بەڕێزانەی پێشووتریش زۆر قەسەیان لەسەر کرد نامەوێت زیاد لەسەری بڕۆم، بەڵام ئەوەیە کە ئەوەی ئێمە قسەی لەسەر دەکەین، ئەوەیە پێکنەهێنانی حکومەت زۆر زۆر دواکەوت و، ئەمە کاریگەریەکی زۆر نێگەتیڤی هەیە لەسەر هەموو کۆمەڵانی خەڵکی کوردستان، لەسەر ڕۆڵی پەرلەمان و کارکردنی پەرلەمانیش، بۆیە بە بڕوای من زۆر گرینگە کە سەقفێکی زەمەنی دابندرێت بۆ ئەو بوارە، لە هەمان کاتدا کار بکرێت بۆ هەموارکردنەوەی ئەو پرۆژە یاسایەی کە لیژنەی یاسایی لە پەرلەمانی کوردستان پێشکەشی کردووە، بۆئەوەی کە ناولێنانی سەرۆکی حکومەت و جێگری سەرۆکی حکومەت بە یەك پاکێج بێ، واتە تەنها سەرۆکی حکومەت ئەگەر بتواندرێت ناولێنانی بۆ بکرێت، بۆئەوەی چیتر دوانەکەوێت، چونکە هەموو کارەکانی پەرلەمانی کوردستان هیچ ئەهمیەتێك و سوودێکی نابێت، ئەگەر حکومەتی هەرێمی کوردستان پێکنێت، سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

هەروەکو تێبینیەك بۆ هەمووتان، لەم جۆرە گفتوگۆیانەدا لەبەرئەوەی بەپێی پەیڕەو نابێ قسەی ئەندامانی پەرلەمان دووبارە بێت، دەتوانن لەوکاتەی کە فکرەکانتان، کە بیرۆکەکانتان دەگات لای خۆتان

تەئشیری بکەن، کە پشتگیری قسەی کام پەرلەمانتاری دەکەن، کە پێش ئێوە قسەی کردووە پشتگیری بکەن، ئەوە ئەو کاتە دەردەکەوێت وازح دەبێت، کە ئێوە ڕاتان چیە، بەڕێز زولْفا خان، فەرموو.

بەڕێز زولْفا محمود عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەتا ئێستا هۆکاری دواکەوتنی حکومەت لە ئەستۆی حیزبە سیاسیەکان بووە هۆکاری دواخستنی، بەلاّم لە ئێستادا هۆکاری دواکەوتنی پێکهێنانی حکومەت، پەرلەمانی کوردستان و هەریەك لە ئێمە دەبێت، چونکە ئێمە سوێندێکی یاساییمان خواردووە، کە هەر کارێك بکەین لەپێناوی بەرژەوەندیە باڵاکانی هاوولاّتیان دابێت، بەلاّم لێرەدا زەرەرمەندی یەکەم تەنها هاوولاّتیانی کوردستانە لەبەرئەوە من داوا لە هەمووتان و هاوڕێیانم لە فراکسیۆنی سەوز دەکەم، کە یان کاندیدەکەیان پێشکەش بکەن بۆ ناونانی، یان هاوڕابن لەگەڵ ئێمە، پێشنیاربکەین کە یاسای سەرۆکایەتی هەرێم تەعدیل بکرێتەوە، بۆئەوەی تەنها سەرۆك رابسپێرین بۆ پێکهێنانی حکومەت، سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز منیرە عثمان فەرموو.

بەڕێز منیرە عثمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بە سوپاسەوە کاك فرست قسەکانی منی کرد.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز مامۆستا غریب فەرموو.

بەڕێز غریب مصطفى حەمە خان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو بیرۆکەیەی من مەبەستم بوو بیگەیەنم زۆربەی گەیەندرا، بەس دەمەوێت ئەوە ئیزافە بکەم، ٦ مانگ وەستاندنی پەرلەمان و پێکنەهێنانی حکومەت دیاری بوو، کە گرێ کوێرەیەك هەیە لایەنە سیاسییەکان لەسەر پشکەکانی خۆیان رێك ناکەون، هەر لەبەرئەوە بوو پەرلەمانیش نەیتوانی دەست بەکار بێت بە ئەرکەکانی، ئێستا دوای ئەوەی لە ٤/ ٥ پەرلەمان دەستەی سەرۆکایەتی هەڵبژاردو، ئەو موژدەیە درا بە هاوولاّتیانی کوردستان لە میدیاکانەوە، کەوا لیژنەکانیش دیاریکراون، عەجەبە جوابی ئەو پرسیارە چیە کە میدیاکاران و جەماوەری کوردستان ئەیپرسن، ئەی باشە ئەگەر پشکەکان رێك نەخراون لە سەرۆکایەتی حکومەت و، دواتریش لە پشکەکانی تریش کە تا ئێستا لە میدیاکانەوە برایانی یەکیەتی دەیڵێن، کە هێشتا تەلەبەکان ڕوون نەکراوەتەوە، کەواتە بۆ پەرلەمان دەست بەکار نەبووە بۆ کارەکانی؟ لەبەرئەوە بەڕاستی ئەمانەتێکی زۆر گەورەیە لە گەردنمانداو پرسێکی ڕەنگە بڵێم هەستیارترین پرسە، کە دەبێت پەرلەمان هەڵوێستی هەبێت لەسەری، یان ئەوەتا ئەو پرۆژە یاسایەی دەستەی سەرۆکایەتی هەرێم کە جەنابتان

باستان کرد لەکاتێکی زووەوە بگەڕێتەوە یان ئەوەتا برایانی یەکیەتی کاتێکیان بۆ دیاری بکرێت، کە وەلآم بێ بۆ داخوازیەکانی خەڵکی کوردستان.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

هەربۆ زانیاری بەڕێزتان کە باسی پرۆژە یاسایەك دەکەین، دەینێرین بۆ لیژنەی یاسایی کە پێویست دەکات بەشێوەی پەلە مامەڵەی لەگەڵ بکەن، ئەوە لەو حاڵەتەدا ماوەی ٥ ڕۆژە پێویست دەکات لیژنەی یاسایی راپۆرتی خۆی حازر بکات، بیدات بە دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان، بۆئەوەی لەگەڵ یاساکەدا، لەگەڵ پرۆژە یاساکەدا دابەش بکرێت بەسەر ئەندامانی پەرلەمانی کوردستاندا، لە کارنامەی یەکەم دانیشتنی پەرلەمان لەدوای دابەشکردنی راپۆرتی لیژنەی یاسایی جێی بکرێتەوە، خوێندنەوەی دووەم و دەنگدانی لەسەر بکرێت، بەڕێز کاك ابوبکر هەڵەدنی فەرموو.

بەڕێز ابوبکر هەڵەدنی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پشتگیری ڕایەکانی کاك دکتۆر فرست و مامۆستا مولود دەکەم، ئەوە مانگی هەشتە دەڕۆین و خەڵك لە چاوەڕوانییەکی گەورەدا دەژی، ئەم پەرلەمانە بەڕێزەش ناتوانێت چاودێری ئەو حکومەتە بکات، چونکە ئێمە متمانەمان پێ نەداوە، کێشەی هاووڵاتیانی کوردستان بگەیەنینە هەر فەرمانگاو دائیرەیەك وەلآم نادرێتەوە، چونکە ئێمە حزورمان نەبووە لە قۆناغی پێشوودا، هاوکات کە ئێمە ئەمڕۆ پرۆژە بارانی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان دەکەین، دەبێت هاوکات لەگەڵ ئەوەشدا ڕاستی فشارەکانی خۆمان چڕبکەینەوە بۆ پێکهێنانی حکومەت، پاساوەکان بخرێتە ڕوو، چونکە بابەتی پێکهێنانی حکومەت پەیوەندی بە دەرئەنجام و هەڵبژاردنەکانی ٩/٢١ەوە هەیە، هیچ مسداقیەتێك بۆ قسەی پەرلەمانتاران نامێنێتەوە، کە هاووڵاتیانی کوردستان لەو لاوە زەرەر بکەن، ئێمەش بێ مەوقیف و بێ هەڵوێست بین، من ڕام وایە ئەو پرۆژە یاسایەی سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان ئەمڕۆ تەسمیە بکرێت، دەبێت ئەو پرۆژە یاسایە هەموار بکرێتەوە، چونکە ئەوە ئیقرار کردنی حاڵەتی دوو ئیدارەییە لە کوردستاندا.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز ابوکاروان فەرموو.

بەڕێز عبدالرحمن فارس (ابوکاروان):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە دیارە هەموو لایەکمان دیارە دەزانین پێکهێنانی حکومەت زۆر زۆر دواکەوتووە، هەموو لایەکمانیش ئەزانین چەند زیانی لیکەوتووە، لە زۆر ڕووەوە، بۆیە من لەگەڵ ئەوەم بەڕاستی پێویستە کاتێك دیاری بکەین، ئەوکاتە ببێتە فشار بۆئەوەی پارتی و یەکیەتی ڕێك کەون بۆ کۆتایی هێنان بەو مەبەستە، لەگەڵ ئەوەنیم بیر بکەینەوە بگەڕێین بەدوای پرۆژە یاسا لەم کاتەدا، چونکە ئەوە کاتێکی زۆر سەرف دەکات، زۆر سوپاس.

بەڕێز يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بەڕێز مامۆستا عمر فەرموو.

بەڕێز عمر صالح كۆچەر:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

٣ خالّم هەیە، یەك: بۆ سەرۆكایەتی بەلایەنی كەمەوە بۆ ڕێزلێنان لە شعوری خەڵك، بەرنامەی كاری هەر دانیشتنێك ئەو بابەتە بێ، تەسیمەی سەرۆكی حكومەت، ئەوە ببێتە ئەولەویە نەبێتە خالّی چوارەم لە بەرنامەی كار، تەسمیە ئەوە زروری ئەولەویەتی ئێمە بێ، دووەم: بۆ ئەندام پەرلەمان: ئەندام پەرلەمان خەڵك گەلێك چاوەڕێی ئێمەیەو، هێڤی و ئومێدی لەسەر مەیە، ئەم نەچین وەكی مەسەلەكە عەرەبی بێژیتن (ذر الغبار في العيون)، عالەمێ كوردستانێ و ، مستەوای شەعبی كوردستان گەلەكێ بەرز بووی، چاڤەڕێی كو ئەڤ موشكیلەی چارەسەر بكەین، هێشتا حكومەتا ئێمە ئێرەی چارەسەر نەكردیە، باسی كوردستانی دابڕاو بكەین، ئەڤە بۆ خەڵكی نەزرەكی كیم دە بەرخودانە، سێ: ئەز حەزكەم سەرۆكایەتی پەرلەمانی پرسیار ژ وەزارەتی دارایی بێتە كرن، كا بۆ مەوزوعی تەئخیر بوون و گیر بوونە راتبی خەڵكی، ئەڤە هەیڤە پێنجە هێشتا راتبی چوار نەهاتیە، خۆ حكومەت سۆپەرمان نیە ئەڤ موشكیلە حەل بكات، خەڵك گەلەك گازاندەش مە دەكات، راتبێ مە گەلەك تەئخیر بوون، ئەڤە مەسیری خەڵكیە.

بەڕێز يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئەمە پەیوەندی بەم تەوەرەیە نەبوو، جەنابت دەتوانی لەكاتێكی تر داوای ئەوە بكەیت، كە ئەمەش بخرێتە بەرنامەی كاری پەرلەمان، بەڕێز دكتۆر شێركۆ جودت فەرموو.

بەڕێز د. شێركۆ جودت:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

دووبارەی قسەكانی پەرلەمانتارانی بەڕێزی پێش خۆم ناكەمەوە، بەلاّم تەنها ئەو سەرنجە ڕادەكێشم كە زۆر تەبیعاتی ئابووری گەورە هەیە، لە دەرئەنجامی ئەم دواكەوتنە زەرەری گەورە لەم هەرێمی كوردستان دەدات، ئێمە بۆ بودجە بۆ نموونە دەبێ موناقەشەی بودجەی (٢٠١٤ و ٢٠١٥)ش بكەین، چونكە كاتەكە ئاوا تێ ئەپەڕێ، مەسەلەی بژێوی باسكرا، مەسەلەی فرسەتی گەورەی وەبەرهێنان لە هەرێمی كوردستاندا، لەبەر حاڵەتی حكومەت و حوكمڕانی ئەبەوشێوەیە پەكی كەوتووە، بۆیە من جەخت لەسەر دوو خاڵ دەكەمەوە، كە بەڕێزان فەرموویان كە ئەویش ئەوەیە هەمواركردنەوەی ئەو پرۆژە یاسایەی سەرۆكایەتی هەرێم بۆ ئەوەی ئێمە دەنگ بدەین بە یەك حكومەت، بە یەك سەرۆك، وریابین نەكەوینە ئەو هەڵەیەوە كە هیوادارم جەنابتان دەنگدانی بۆ بكەن ئەمڕۆ، بۆئەوەی كە ئێنمە بتوانین ئەوە یەك لایی بكەینەوە، دووەم سەرنج كە دەمەوێ سەرنجی ئامادەبووانی بەڕێز ڕاكێشم، ئەویش ئەوەیە پێدەچێ نیەتێك هەبێ بۆ ڕێكەوتن لە دوای ئاشكرا كردنی دەنگەكانی ٤/٣٠، ئەگەر بەوشێوەیە بێ، ئێمە دەبێت مۆڵەتێك دابنێین بۆ هەفتەیەك، پێشنیار بكەین بۆئەوەی كە دەرئەنجامی كۆتایی پێكهاتنی حكومەت یەك لایی بكرێتەوە، تا

ئەو هەفتیە ئێمە بتوانین هەموارکردنی یاسای سەرۆکایەتی هەرێم بکەین، بۆ سەرۆکایەتی حکومەت، سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز یروانت نیسان فەرموو.

بەڕێز یروانت نیسان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ڕاستی تەسمیە سەرۆکی حکومەتێ و جێگری شتەکی گەلەك موهیمە، دەبێ دیقەتێ بێتە کرن، بەس ئەمە سەقفەکی زەمەنی دابنێین، چۆن سەرۆکی هەرێمێ سەقفەکی زەمەنی دانا بەر لە ئینتیخاباتا بێتە سەوت کرن، ئەم وەکی پەرلەمانێ ڤێ ڕۆڵی ڕابین و، ئەم دانێ و جەدوەل ئەعمالی دێت یەکەمین بێ، وەکی مامۆستا عمر کۆچەر وتی، ئیعلام ژ پێ بزانی، ئەز دگەل هەندێ نینە جەلساتی بێتە تەغیر کرن، سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز زانا عبدالرحمن فەرموو.

بەڕێز زانا عبدالرحمن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر تۆزێك فرسەتی زیاد بدەی بەمن، لەبەرئەوەی تەقریبەن هەموو شتەکان ڕوو لە ئێمە بوو، من حەزدەکەم بە کورتی هەندێك بابەت باس بکەم، یەکەمیان بەڕاستی لەسەرەتای دروست بوونی ئەم بارودۆخە و، تەئخیر بوون لە ١١/٦ ئێمە هەموو فراکسیۆنەکانی پەرلەمان لەناو بینای پەرلەمانی کوردستان ئیمزامان کرد، ئێمە وەکو هێزێکی سیاسی و عورفی ئیمزاکردنی پرۆتۆکۆڵی سیاسی پابەندی ئەو ئیمزایە بووین، کە قەرار بوو تاکو هێزە سیاسییەکان نەگەنە تەوافوقی سیاسی، مەسەلەی حکومەت و پەرلەمان پێکنەهێت، پەرلەمان پێکهاتیە ئێمە ئیلتیزامیشمان کردیەو، لە پەرلەمانی کوردستانەوە وجودمان هەیە، لەو ڕۆژەشەوە بەشێکی زۆر لە پەرلەمانتاران تانەیان لە ئێمە داوە، زۆرجار بریندارێشیان کردووین، زۆرجار لەناو میدیاکانەوە بەناوی ئێمە قسە کراوە، کە ئێمە بەشداری دەکەین، یاخود بەشداری ناکەین، بە هەرحاڵ زۆر زۆر گرینگە ئێمە وەکو ئەندامی پەرلەمانی کوردستان بە هەست کردن بە لێپرسراویەتی پەرلەمانتارێتی مامەڵە لەگەڵ ئەو پێشهاتە سیاسیانە بکەین، کە لە کوردستان دێنە پێشەوە، ڕەنگە نابێت هەرگیز لە یەك گۆشە نیگاوە سەیری بابەتەکان بکرێت، سۆز و عاتیفە تێکەڵاوی بابەتی سیاسی بکرێت یان زۆرجار کۆنە ڤین و تۆڵە کردنەوە لە هەندێك بابەتی سیاسی بەتایبەتی لەناو پەرلەمانی کوردستان، بەڕاستی لەلایەن پەرلەمانتارانەوە باس بکرێت، ئومێد دەکەین باسکردن بە ئەندامیەتی پەرلەمانی کوردستان، ئەو بارودۆخە بیرکردنەوەی حیزبی و، پابەند بوون بە بابەتی حیزبی تەجاوزی بکەین، بابەتێکی تر کە زۆر گرینگە ئەویش ئەوەیە بەڕاستی گرینگە هەر بابەتێك پێش دیراسە کردن و هەڵسەنگاندن بڕیاری لەسەر نەدرێت، پێم وایە ئەوە ستەمە کە زۆرجار تەنها هێزێك تاوانبار دەکرێت،

ئێمە وەکو یەکیەتی نیشتمانیی کوردستان و، لە دانوستاندناین، دوو هێز بەیەکەوە نەگەیشتوونەتە ئەو ڕێکەوتەی کە خۆمان دەمانەوێ، بۆیە یەکسەر جیاکردنەوەی هێزەکیان کە ئەمە تاوانبارەو ، ئەمە گرفتی سەرەکیە بێ هیچ دیراسەکردنێك، پێم وایە ستەم و ناحەقیە، بەڕەئی من پەرلەمانی کوردستان لە بەردەم دوو ئەگەرە، ئەگەرێك ئەوەیە ڕۆڵی خێر بگێڕێت لە مەسەلەی پێکهێنانی حکومەتی یەکرێزی نیشتمانیی، ئەویش بەڕاستی بە نەفەسی هێمن و هاندانی هێزە سیاسییەکان، بۆئەوەی ئەو حکومەتە تەشکیل بکرێت و، ئەگەری دووەم ئەوەیە کەوا پەرلەمانی کوردستان کۆتایی بێنێت بە حکومەتی یەکڕیزی نیشتمانیی، قەرار بدات کە هێزێکی گرینگ لە هەرێمی کوردستان بەشداری حکومەت نەکات، بۆیە زۆر گرینگە ئەگەری یەکەمیان پەرلەمان هەڵیبژێرێت بەرپرسیارێتیەکی ئەخلاقی گرینگە، کە دەکەوێتە سەر ئەستۆی پەرلەمانتاران، بۆیە ئومێد دەکەم بە روحیەتی نیشتمانیی، بە روحیەتی حکومەتی یەکڕێزی لە ئایندەدا، بە روحیەتێك کە ئەوەی تێدا بمێنێت، کە ئێمە لە ئایندە بتوانین لەگەڵ ئەو پەرلەمانتارە ئازیزانە بەیەکەوە کار بکەین، کوردستان ئاوەدان بێت، سەبر بگرین زۆرجار مەسەلەی تۆڵەکردنەوەو تانەو هێرش کردن بۆ سەر یەکتری کۆتایی پێ بێنین، ئەمرۆ واقیعەك هەیە لە کوردستان دانوستان بەردەوامە، ئومێد دەکەین خێراتر بێت، ئێمەش پێمان خۆشە پیشنیاری ئێمەشە بۆ یەکرێزی حکومەتی نیشتمانیی، هەرئەوەیە ئومێد دەکەم پەرلەمانی کوردستان، ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان لە ئاستی ئەو لێپرسراویەتە بن، کە بارودۆخەکە بەشێوەیەك نەبەن کە دوایی تەحەمولی لێپرسراویەتەکەی نەکەن، سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز خلف احمد فەرموو.

بەڕێز خلف احمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

کاك زانا قسەکانی منی کرد، ئەوکاتە ناکوژم، بەڵام ئەگەر دوای کۆتایی هاتنی ئەو بابەتە ١ دەقە کاتم بدەیتێ، بابەتی گرینگ هەیە پێشنیاری بکەم، سوپاست دەکەم.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز صالح فقی حمدامین فەرموو.

بەڕێز صالح فقی حمدامین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

حەقە واقیعیانە تەماشای بابەتی ناونانی سەرۆکی حکومەت و جێگرەکەی بکرێت، من تەئکید لەوە دەکەوە تەنها یەکیەتی نیشتمانیی، فراکسیۆنەکەی ئێمە نییە، ئێمە نەك ڕێگر نین بگرە لە هەمووان زیاتر پێمان خۆشە کە ئەو حکومەتە پەلەو خێرا بکرێت، لەبەرئەوەی لە بەرژەوەندی کۆمەڵانی خەڵکی کوردستانە،مەسەلەکە تەنها ئەو تەوافوقاتی سیاسیەیە، ئەوەش بەشێکی پەیوەندی ئێمەوەیە، بەشێکی

پەیوەندی بە بەرامبەرەکەمان هەیە، بۆیە ئێمە هیچ ڕێگر نین لەوەی کە پەرلەمان هەر بڕیارێکی لێ دەردەکات، مەسەلەکە هەمواری یاساکە بکرێتەوە، ئێمە لەگەڵین، بەڵام ئەم یاسای هەموار کردنە تەنها پەیوەندی بەوە نیە لە ڕابردوو لەبەر دوو ئیدارەیی ئەو یاسایە ڕێکخراوە، بەڵکو ڕەنگە پەیوەندی بەوەوە بێ کە گونجاو تر باشترە حکومەت سەرکەوتوو ترە، ئەگەر لە لایەن دوو کەسەوە پرۆسەکە بەڕێوەبەرێ، ئەتوانێ واقعیانە باشتر و گونجاوتر تەماشای مەسەلەکە بکات، بۆیە من پێموایە پێویستە هەموومان هەوڵ بدەین، هەموو فراکسیۆنەکان، هەموو لایەنە سیاسیەکان گوشارێك بۆ سەر وەفدی دانوستاندن بدەین بۆ ئەوەی پەلە بکرێ لە تەوافوقاتی سیاسی نەوەك ئەوە ئێمە نین بە تەنها پێی تۆمەتبار بکرێین.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڕێز ئامینە زکری فەرموو.

بەڕێز امینە زکری:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێزان ئەندامێت بەڕێزێ پەرلەمانی، کو لایێت خەڵکێیا کوردستان ئاشکرایە، ئەوە ماوەی حەفت هەیڤایە پارتی دیموکراتی کوردستان کاندیدێ خۆ بۆ پێك ئینانا حکومەتێ کو، بەڕێز جەنابێ نێچیرڤان بارزانی دیار کری، ئیسرارا پارتیژی بۆ پێکئینانا حکومەتا ئێك ڕێزیا نیشتیمانی، هەلبەت ڤە دگەڕیتن بۆ هندێ پرۆژێت مەزنتر، پرۆژێت ئیستیراتیجیا یا نەتەوەیی، ڤە دگەڕێتن کو بۆ هندێیا کو پارتی کۆمەڵەکا پرۆژێت مەزن، وەك سەربەخۆیایی ئابووری و سەربەخۆییا کوردستانێ، پرۆژێ ب جینۆساید ناساندنا ئەنفالا، هەروەسا کۆمەلەکا کێسێت نەتەوەیێ، کو ئەڤەیە بویا ئەگەری بێن فرەهی و بێن درێژی و مرۆڤ نەنواندنا یا پارتی بەرامبەر لایەنا سیاسی تایبەتی ئێکەتیا نیشتیمانیا کوردستانێ، پەرلەمان وەکو مەرجەعێ بلندێ ئێکێ بلند ترین دەسەلاتێ دێت سەرۆکایەتی، یان دەسەلاتێ ل کوردستانێ، وەك نوێنەرایەتی کرنا خەڵکێ کوردستانێ، وەك ڕێزگرتن بۆ دەنگ و ئیرادا خەلکێ کوردستانێ، حەقێ پەرلەمانێ کوردستانێیە، ئەگەرێ دەست نیشان کرنا کاندیدێ بۆ جێگرێ سەرۆکێ حکومەتێ دیار کری، ژ بەرهندێ داخازا جەنابێ هەوە دکەم، داخازا ژ فراکسیۆنا کەسك بکەم، ئەگەری نەدیار کردنی کاندی بۆمە ئەمڕۆ، هەتا نووکە پەرلەمان نزانیتن کاندید دیار کری نینە، بەس نوکە ئەگەرێ دی بۆمە دیار نینە، سەبەبێ دیار نەکری چ نە، ژ بەر هندێ داخازا ژ فراکسیۆنا کەسك بکەم ئەگەرێ نە دیار کرنێ بۆ مە دیار بکەن، دا پەرلەمان بەرچاڤ ڕوونیەکا باشتر و واقعیانە هەبی، دا بڕیارێت ل سەر وێ بدات، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڕێز گۆران ئازاد ناوی خۆی نووسیوە، ئەو دواتر قسە ئەکات، ئەو دوای قسەکانی ئەکات، بەڵام هێشتا قسە ماوە کاك گۆران، بەڕێز بەهار خان.

بەڕێز بەهار عبدالرحمن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەم خاڵە کاتێ خراوەتە ناو بەرنامەی کارەوە، واتە ئێمە ئەمڕۆ ئەبێ جێبەجێ بکەین، کاتێ بۆمان جێبەجێ ناکرێت، هەم لە ڕووی سیاسی و هەم لە ڕووی یاسایی ئەبێ موبەریرەکەی بۆ خەڵك ڕوون بکەینەوە، ئەمە یەك، ئەوسا باس لەو ئیجرائاتانە بکەین کە هەموو هاوڕێیان باسی دەکەن، پەلە کردن لە ناونان وە پێکهێنانی حکومەت، چونکە ئەزانین چەندین دەرهاویشتەی سلبی لێ کەوتۆتەوە، بۆیە پێشنیار دەکەم لە ماوەی هەفتەیەکا ئەم خاڵە جارێك بزانین ئیجرائات و ئەرکی ئێمە چی ئەبێ، کە ئەمڕۆ جێبەجێی ناکەین، ئینجا دواتر ئەو خالأنە جێبەجێ بکەین، ئەو پێشنیارانەی کە لەماوەی هەفتەیەکا، پەلە بکرێ بۆ جێبەجێ کردنی ئەو خاڵە، هەروەها ئەو شتانەی کە ئەو هاوڕێیانە باسیان کرد، لە پەلە کردن لەو پرسە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڕێز قادر ئوتمان فەرموو.

بەڕێز قادر ئۆتمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەشێك لە قسەکانمان برادەرەکانمان پەیامەکەیان گەیاندین، کە قسە لەسەر پەلە کردن بێ، لە تەشکیل کردنی حکومەت لە پێناو بەرژەوەندی گشتی، فیعلەن ئەمە داوایەکی ڕەوای هەموو پەرلەمانتارانە، چونکە کاتێکی یەکجار زۆر ڕۆیشتووە بەسەر تەشکیل نەکردنی حکومەت، بەلأم ئێمە خۆمان شاهێدین گەواهی دەری ئەم دەستەی سەرۆکایەتیەی پەرلەمان، پەرلەمانین نەیتوانی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان هەڵبژێرێ، تاکو سازدن لەسەر ئەم پاکێجە بکرێ، بۆیە ئێستا گرفتەکە لێرەدا ئەوەیە کە سازدن نەکراوە، لە هەمان کاتدا گوڵ بژێری پۆستەکانیش کراوە، من پێموایە لە پێناوی یەك ڕیزی نیشتیمانیی هێزە سیاسیەکان، یان هێزە کوردستانیەکان لە هەرێمی کوردستاندا، لە پێناوی یەك خیتابی هێزە سیاسیەکان، بەتایبەتی قۆناغی ئێستا کە هەمووانمان بەرەو قۆناغێکی نوێ لەعیراق هەنگاو دەنێین، پێموایە دەرفەتێکی زیاتر بدرێ بەهێزە سیاسیەکان، بەتایبەتی بە یەکێتی و پارتی، کە ئەمەش بەڕاستی پەیوەستە بە مساوەمە کردن، چی تیایە ئەگەر هەردوو لایەن لەسەر پۆستەکان موساوەمە بکەن، بەتایبەتی ئەوەی کە پەیوەستە بە وەزارەتی ناوخۆ، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڕێز ناظم کبیر فەرموو.

بەڕێز ناظم كبير:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

گومانی تێدانییە كە ئێمە هەموومان هاوڕاین لەسەر حكومەتێكی یەك ڕیزی نیشتیمانیی، بەلاَم پرسیار لێرە ئەوەیە، ئایا تۆپی بەرپرسیاریەتیەكە لە كام ساحەیە؟، تا ئێستا تۆپی بەرپرسیاریەتیەكە لە ساحەی لیژنەكانی دانوستانكاری دابوو، بەلاَم ئێستا تۆپی بەرپرسیاریەتیەكە لەناو ئەم هۆلَەیە، جا بۆ ئەوەی كە خۆمان لەو بەرپرسیاریەتیە ڕزگار بكەین، داوا دەكەین كە جێگر بە زووترین كات بێتە دەست نیشان كردن، بۆ ئەوەی كە خۆمان لەو بەرپرسیاریەتیە ڕزگار بكەین، بۆ ئەوەی كە پێشنیاریش دەكەین، ئەو برگەیە بە كراوەیی بمێنێتەوە لە هەموو دانیشتنەكاندا، سەقفێكی زەمەنی دابندرێت، ئەگەر هاتو جێبەجێ نەكرا، پرۆژە یاسای سەرۆكایەتی هەرێم بە زووترین كات جێبەجێ بكرێت، سوپاس.

بەڕێز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڕێز علی هالۆ فەرموو.

بەڕێز علی علی هالۆ:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

د.فرست صفی و كاك بكر هەندەك ئاخافتنێت مـن كـرن، بـەس هنـدە گۆتنێ دی ژی مـن هـەی، دەمێ ئـەم داخازا پێك ئینانا حكومەتێ دكەین، نە ئەم وەكو دڤێین ئەم لایەنەكی گوناهـ بار بكەین، بەس بۆ هندێ كو هەیبەت بۆ پەرلەمانی بزڤڕیت، یاسا سەرەوەر بیت، ئێ دی پەرلەمان نەبیت پاشكۆ ل بەندا بڕیارێ سیاسیێت مەكتەبێ سیاسیێ ئەحزابا بیت، باشترە و ئەم پێشنیارێ دكەین، وەختەك بێتە دیار كرن، بۆ پێكئینانا حكومەتێ، هەروەسا پێشنیارێ دكەم بۆ هندێ ئەڤ حالەتە هەلَبژاردن دووبارە نەبت، یاسایەك، پرۆژیە یاسایەك ژ هەمی فراكسیۆنا بێتە ئامادە كرن، بۆ هندێ كو وەختێ دیار كرن، پشتێ هەر هەلَبژاردنەكی پەرلەمان، كێمتر ژ هەیڤەكێ ری نیتە خوارێ، حكومەت ئیدی ژ گۆر یاسایێ دبێ هەیڤەكی بیت، ڕاستە سازان د ناڤ لایەنێ سیاسیدا دێتە كرن، بەس ئەڤە بێ مەعنا نینە كو لایەنێت سیاسی ئازاد بن و پابەندی یاسا و ڕێسا نەبن، دیسان دبیژم بۆ هندێ ئەم ب ڕاستی نوێنەراتیا خەلكێ بكەین، ڕێز ل ئیرادەو بڕیارێ پەرلەمانی بێت گرتن، هەیبەت بۆ پەرلەمانی بزڤڕیت، پێویستە بە پەلە بێت كرن، پەرلەمان ڕۆلَخۆ بگێڕیت، تەبعەن نەوەك پەراوێز خستنا لایەنەكی، كو ئێكەتی نیشتیمانیی كوردستان، لایەنەكێ گرنگە و پێویستیان د حكومەتێدا، هەمی برادەراژی تەئكید لێ كر، كو برادەرێ فراكسیۆنا سەوزی، پتر فشارێ بێخنە سەر لایەنێ سیاسی، داكو لەز بێتە كرن بۆ پێكئینانا حكومەتێ، گەلەك سوپاس.

بەڕێز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڕێز فایق مصطفى فەرموو.

بەڕێز فایق مصطفى:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

دیارە زۆربەی مەوزوعەكان باس كرا، بەلاَم من كۆمەلێك شتی تر هەیە دەمەوێ لێرە ئیشارەتی پێ بدەم، ئێمە شەش بۆ حەوت مانگ فەرزاری هاولاَتیانین بۆ پێكهێنانی كابینەی هەشتەم، هەموو ئەو قوربانیە لە پێناو ئەوەدابوو كە حكومەتێكی یەك ڕیزی نیشتیمانیی پێك بێت، حكومەتی یەك ڕیزی نیشتیمانی تەنها بە تەوافوقی لایەنە سیاسییەكان پێك نەهات، بەلكو دەبێ لەسەر ئەرزی واقع لە ڕووی كۆمەلاَیەتیەوە زەمینە سازی بۆ بكرێت، بەلاَم ئەوەی ئێمە دەیبینین، بەتایبەتی لە سنووری پاریزگای سلێمانی ئەمە بە پێچەوانە دەرچووە، پێشێلكاری یاسا بە بەرچاوی هەمووانەوە بە شانازی كردن پێی و پیشاندان لە كەنالەكانی ڕاگەیاندن.....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئەوە پەیوەندی بەو تەوەرەوە نییە، ئەوە لە دانیشتنی پێشوو باس كرا.

بەڕێز فایق مصطفى:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەمە رەبت دەكەم بە تەوەرەكەوە، باشە ئەم تەوەرەم وازلێهێنا، سزای سیاسی، ڕۆژانە ئێمە نوێنەری دەنگە زیندووەكانین، نوێنەری دەنگە مردووەكان نین، خەلك لێمان نەپرسێتەوە، ئەچینە دەرەوەی پەرلەمان تەلەفۆنمان بۆدەكەن، تەلەفۆن كردنی هاوولاَتیان بۆ ئەوەیە كە ئێمە لێرە چ شتێك كە پەیوەندی بە كێشە هەنووكەییەكانی ئەوانەوە هەیە، پرسیاری ئەوەمان لێ دەكەن، پێكهێنانی لیژنەكان لەو پەنجا ڕۆژەی مووچە ڕۆژێك كەم ناكاتەوە، ڕۆژانە هەڕەشەی سزادانی سیاسی لەو كەسانە دەكرێ كە گومان دەكەن دەنگیان بەخۆیان نەدابێ، خەلك هەیە زیندانی كراوە، لە پۆلیس و لە ئاسایش، ئەم هەل و مەرجە پێویستی بە ئاسایی كردنەوە هەیە، ئینجا حكومەتی یەك ڕیزی نیشتیمانیی لەسەر ئەو ئەساسە دابێ، بۆیە من پێشنیاری ترم هەیە، هەموو كارێك بۆ ئەوە بكرێ هەموو كارەكان دوا بخرێت، ئەولەویەت بدرێ بە هەموار كردن لەسەر پێكهێنانی حكومەتێك كە لەسەر ئەساسی یەك ڕیزی نیشتیمانیی پێكهاتبێ، بەلاَم پێشتر ئەم زەمینەیە ساز كرابێ بۆی، ناكرێ خەلك سزا درابێ، ئێمەش لێرە دابنیشین، یاسا پێشێل بكرێ، تەنها ئەوەمان دەوێت، ئەوەی مووچەیەكی زۆر بەهەدەر دەدەین، بینایەكی گەورەمان داگیر كردووە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

باشە سوپاس، بەڕێز شوان قەلاَدزەیی فەرموو.

بەڕێز شوان احمد نعمان:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەڕاستی ئەبێ حیزبی سیاسی لە خزمەت هاوولاَتیانی كوردستان دابێ، ئێستاكە كە بازاڕ ڕاوەستاوە ئەمە هیچ موجامەلە نییە، بە شەش مانگ، حەوت مانگ ئەحزابی سیاسی ئیتیفاقیان نەكردبێ، ئەمە بەڕاستی

جێگەی مولاحەزەو جێگەی تێبینیە، لەبەر ئەوە پێوستە پەرلەمان ڕۆڵی خۆی ببینێ، لە دانیشتنی یەکەمدا کە ئەو مەلەفە بەکراوەیی هێڵرایەوە، پەرلەمان ئەتوانم بەڕاستی بڵێم هەڵەی کردووە، سەقفێکی زەمەنی دیاری کرابوایە، لەو سەقفە زەمەنیە تێنەپەڕیبوایە، ئینجا ئەو پڕۆژەیەی کە لە لایەن ئەو چەند ئەندام پەرلەمانەوە پێشکەش کراوە، پێویستە ئیشی لەسەر بکرێ، ئەو پرۆژە یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان هەموار بکرێتەوە، تەسمیەو ناو نان بە سەرۆکی حکومەت بێت، ئەوەی برایانم ئاماژەیان پێی کرد کە بەردەوام ئەو تەسمیە کردنی سەرۆك و جێگربە یەکەوە، بەڕاستی جگە لە بەردەوام بوونی سیمای دوو ئیدارەیی شتێکی تر نییە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، بەڕێز گۆران ئازاد فەرموو، کاك گۆران لە باتی هەمووتان قسە ئەکات.

بەڕێز گۆران ئازاد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بە سوپاسەوە ئەندامان من هەوڵ دەدەم سەرەنجەکان بخەمە ڕوو، یەکەم شت لەسەر دیاری کردنی کات بۆ ئەم پرسە، لەسەر مەسەلەی دواکەوتنی حکومەت دەمەوێ قسە لەسەر ئەوە بکەم، ناکرێ هەر حەوت مانگی دواخستنی حکومەت بەیەك حەفتە مەسئولیەتەکە دەخەنە ملی یەکیەتی نیشتیمانیی کوردستان، مەسئولیەتی ئەم حاڵەتە لە ملی هەموو هێزە سیاسییەکانە، وەبیر هەموو ئەو ئەندامانەو ئەو سەرۆك فراکیسۆنانە دەهێنمەوە ئەگەر بیریان چووە، هەموویان لە ئەرشیفی کەناڵەکانی ڕاگەیاندن چۆن دیفاع و پاساو دەکرا، لە مەسەلەی دواکەوتنی حکومەت، بۆیە هەموومان تا ئەو ڕۆژەی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان دروست کرا، هەموو هێزە سیاسییەکان بەشێك لە برایە بەڕێزەکانیشم تازە پێش من باسیان کرد، هەموومان مەسئول بووین، ئێمە وەکو یەکێتی مەسەلەی دواخستنی حکومەت کە باس دەکرێ، ئەم هەفتەیە دەخەنە ئەستۆی ئێمە ئێمە قبوڵمانە، بەڵام بەشێکی ئەم سئولیەتە رەبتی بە هێزە براوەکە بووە، بەهێزەکانی ترەوە هەیە، من ئەپرسم هەتا تەوافوقی سیاسیی نەکرا، پەرلەمانی کوردستان کۆبووەوە؟، هەتا تەوافوقی سیاسی نەکرا، ئەندامانی پەرلەمان هاتنە هۆڵی پەرلەمان؟، هەتا حیزبە سیاسییەکان ڕێکەوتنیان ئیمزا نەکرد، کەس هات داوای دانیشتنی پەرەلەمان بکات، لەبەر ئەوە کە بۆ ئەندامانی پەرلەمانی فراکسیۆنەکانی تر ئەمە حەلاڵ بووە و ئاسایی بووە، بۆ منیش وەکو ئەندامی پەرلەمان ئاسایی بووە، بەلام لەگەڵ ئەوەشدا یەکەم کۆبوونەوەی پەرلەمان هاتووینە، لیژنەی یاسایی دروست کراوە هاوکار بووینە، پرۆژە یاسا بۆ هەموار پێشکەش کراوە، هاوکار بووین، ئێمە هەرقەڵە نەبووین، لەیەك شتدا نەبێ، لەوەی کەناو نەهاتووە، ناوەکەش تەوافوق نەکراوە، مەسەلەی تەوافوقەکەش هەموو هێزە سیاسیەکان تێیدا مەسئولن، ئەوجا هەر یەکەی بەپێی بەشی خۆی، بۆیە ناکرێ هەموو مەسئولیەتی دواخستنی حکومەت لە ماوەی حەوت مانگی ڕابردوو بخەنە ئەستۆی یەکیەتی نیشتیمانیی کوردستان، ئەو حەفتەی ئێستا قسەی لەسەر دەکرێ ئەوەنوفتەیەکی ترە، دوو: هەتا ئەم ساتە موبەریراتی تەسمیە کردن نەماوەتەوە، یەکەم

کۆبوونـەوە ئینجـا داوای دواخـستنی کـرا، باسـی ڕوونکردنـەوە قانونیـەکان ناکـەم، بـەڕێزت وەك سـەرۆکی پەرلەمان بەشێکت ڕوون کردەوە، ئەمە قانونە بۆ هەردوو لا پێویستە، وە تەوافوقە کراوە، وە ناوی جێگری یەکیەتی وەك فراکسیۆنی سەوز پێشکەش نەکراوە، کەواتە گرفتـەکان تـاوەکو ئـەم ساتە بـەردەوامی هەیـە، سێ: قسە لەسەر حاڵەتێك دەکەن خەڵك وەزعی خراپە، مەعاش نەدراوەو بازاڕ ڕاوەستاوە، نـاکرێ مـن وەك ئەندامی پەرلەمان تەحەمولی ئەم مەسئولیەتە بخەمە ئەستۆی خۆم، لەبـەر ئـەوەی پەرلـەمانی کوردسـتان نـەبوو بـوو، پەرلـەمانی کوردسـتان هەڵبـژاردنی بـۆ نـەکرابوو بـازاڕ ڕاوەسـتابوو، ئەمـە ڕەبتـی بـە کێـشەی حکومەتی بەغداوە هەیە، ڕەبتی بە سیاسەتی حکومـەتی کوردسـتانەوە هەیـە، لـەوەی کـە مووچـەی خـەڵك نادرێ، نەوەك بازاڕ ڕاوەستاوە، حکومەت مووچـەی پـێ نـادرێ، مووچـە نـەدان ڕەبتـی بـە کێشەی بەغـداوە هەیە، نەوەك ڕەبتی بە پەرلەمانەوە، پەرلەمان با دست بەکاریش بێت، ئەیبینەوە حکومەت بودجـەی نیـە تا پەسەندی بکەین، دوایی قسە لەسەر بووژانەوەی بازاڕ دەکرێ، بۆیە ناکرێ تۆ هەموو حاڵـەتێك بینیـەوە، ئێمـە وەکـو ئەنـدامی پەرلـەمان خۆمـان بکەینـە بەشـێك لـەو مەسـئولیەتانە، کـە دیـارە مەسـئولیەت و هۆکارەکان، هێزە سیاسییەکانی حکومەت ڕەبتی بـە مەسـەلەی پرسـێکی نەتـەوەیی هەیـە لەگـەڵ بەغـدا دا، بۆیە کە قسە لەسەر دایاری کردنی کات دەکرێ، تەسمیە کردنـی حکومـەت لەبەرنامـەی کـار وجودی هەیـە، ئەمە پرسێك بوو کاتی خۆی کردمان و تەوافوقمان کرد، دەستەی سەرۆکایەتی کاتمان دیاری نـەکرد، ئێـستا ئەم گرفتە نیە، وا سەرۆکایەی پەرلەمان سێ بـەڕێز لەسـەرەوە، دەسـەڵاتی دانـانی بەرنامـەی کاریـان هەیـە، دەسەڵاتی بانگهێشت کردنی ئەنـدامانیان هەیـە بـۆ کۆبوونـەوەی پەرلـەمان، ئێـستاکە ئـەم خاڵانـە لـە ڕووی قـانونی و سیاسـی هـیچ زەمینەیـەکی لـەبار نیـە، بڵێـی تەسمیـە بکـرێ یـان تەسمیـە نـەکرێ، ئەسـڵەن هـەر پێویـستی بـە موناقەشـە و دەنگدانیش نیـە، بـەڵام ڕێـی موناقەشـەش درا، ئـەم بەرنامـەی کـارە مـن وەك فراکـسیۆنی سـەوز ئەمـە پێـشنیار دەکـەین، لـە بەرنامـەی کـار هەیـە بـا بـشمێنێتەوە، بخرێتـە بـابڵێین کۆبوونەوە، ڕەفع دەبی دەکەوێتە هەفتەی ئاینده، هەفتەی ئایندە دڵنیام لایەنەکەکان دەکەونە ڕێك کەوتن، یان دێینە حکومەت یـان ناییـنە حکومـەت، لەهـەردوو حاڵـەتـدا بـەڕێزتان جەلـسەکە داەنێنـەوە، لـە یەکـەم تەوەردا تەسمیە کردنی مەسلەی حکومەتە، وەمەسەلەی جێگر کە هەبێ باشەو نـەبێ باشـە، ئەمـەش مـادام هێزە سیاسیەکان قبوڵیان کـردووە بێنـە حکومـەتی یـەك ڕێـزی نیـشتیمانیی، بێنـە مەسـەلەی تەوافوقـەوە، مەســەلەی تەسمیــە کردنــی جێگــری ســەرۆکی حکومــەت، پرســێکە پەیوەســتە بــە تــەوافوقی هێــزە سیاسییەکانەوە، کە ئەگەر تەوافوق کرا، کەواتە جێگر دەبێ، ئەگەر تەوافوق نەکرا، ئەوکاتـە جێگـر نـاکرێ، چونکە لە خولی پێشوو کە یەکەم کابینەمان دانا، جێگری سەرۆکی حکومـەت لـە یەکیـەتی نـەبوو، هێزێکی لایەنی سیاسی تر بوو، هات و متمانەشمان پێیدا، کە قسەش لەسەر تەعاروزی قانون دەکات، قانونیەن دەبێ هـەردوکیانبێ، وە عورفیـەن ئەوانـەی پێـشوو هـەردووکین کـراوە، بۆیـە بەڕاسـتی ئێمـە داوا دەکـەین ئـەم پرسـەیە سـەبەبەکە مـاوە لـە دەسـتەی سـەرۆکایەتی پەرلـەمان، مـادام هـەموو بـرادەران قـسەیان کـرد،

قسەكانیش لە چوارچێوەی پەرۆشی پێكهێنانی حكومەت ئێمە وەری دەگرین، هەفتەی ئاینـدە بـە هـەردوو ئەگەردا دڵنیا بن ئەو پرسەیە یەكلا دەبێتەوە، قسەمان نابێ و سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، تەواو ئیتر قسەكان هەمووی كران، بەس نوقتە نیزامی كاك سۆران فەرموو.

بەڕێز سۆران عمر:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من ناوم نووسیبوو، بەجێگری سەرۆكی پەرلەمانم ڕاگەیاندبوو.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

با نوقتە نیزامیەكان وەربگرین، كاك سۆران فەرموو.

بەڕێز سۆران عمر:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەرنامەی كـار كـە ئـەمڕۆ چوارەم بـوو بـە پێنجەم، قسەم لەسـەری هەیـە، مـادام بـەو جۆرە پابەنـد نییـە دەسـتەی سـەرۆكایەتی كـە جێبـەجێی بكات، داوا دەكـەم لـە كارنامـەی ئاینـدە، ناونـانی سـەرۆك و جێگـری سەرۆكی حكومەتی هەرێمی كوردستان بەپێی بڕگەی (٣) لە مـاددەی (٥٦)ی یاسـای هەڵبـژاردنی پەرلـەمانی كوردستان لابەرن، چونكە پێیەوە پابەند نین، چونكە بڕگەی (٣) بـەپێی ئـەرك و مافـەكانی پەرلـەمان لـە یاسای هەڵبژاردنی ساڵی (١٩٩٢) دیاری كراوە، ئەڵێ دەست نیشان كردنی سەرۆكی دەسەڵاتی جێبەجێ كردن، كەكاری پێ ناكرێ لای بەرن لە كارنامەی ئاینده.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئەمە نوقتەی نیزامی نیە كاك سۆران، پەرلەمانی كوردستان دەسەڵاتی هەیە، بـەڵام ئێـوە خۆتـان لـە جـاری پێشوو بە زۆرینەی دەنـگ دواتانخست، بۆیـە وای لێهات، بۆیـە ئێـستا هاتۆتـە كارنامـەی ئـەمڕۆوە، نوقتـەی نیزامـی نییـە پێمـوابێ، نوقتـەی نیزامـی تـر نییـە، ئـەوە ئـاڵوگۆڕی ئـەمڕۆ كردمـان هـەر دیـسان خـستمانە دەنگەوە، خاڵی پێنجمان خستە دەنگەوە، خاڵی چوارمان خستە شـوێنی خـاڵی پێـنج، بەشـێوەیەكی ئـسوڵی ڕۆیشتوە، فەرموو كاك سالار قسەكانت بكە، بەشێوەیەكی پەلە.

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

هیوادارم ئەو دەرفەتەی بۆ بەڕێزانی تر هـەبوو منـیش بـە حـەقی قـانونی خـۆم نـاوم نووسـیوە، سوپاسـتان دەكەم، بێگومان سوپاسی هەموو ئەو تێڕوانینانە ئەكەین كە ڕووبەڕووی یەكێتی نیـشتیمانیی كوردسـتان و فراكسیۆنەكەمان كرایەوە، هیوادارین خەڵكی تـر لـە دەرەوە تـەقیمێكی بـێ لایەنانـەی تـری بـۆ بكـات، بۆیـە ئێمە ئەپرسین كە چۆن ڕێگـر نـەبووین لـە هەڵبژاردنـەكانی دەسـتەی سـەرۆكایەتی پەرلـەمانی كوردسـتان، دڵنیاتان دەكەینەوە سەرۆكایەتی پەرلەمان و پەرلەمانی كوردستان بە گونجاوی ئـەزانن، ئێمـە ڕێگـر نـابین

لەو پرۆسەیە، بەلاّم حەقیقتێك هەیە ئەبێ بوترێ، ئایا ئێمە بوین سیمای دوو ئیدارەییمان جارێکی تر نواندۆتەوە، نەخێر، یەکیەتی نیشتیمانیی کوردستان تاوەکو ئەگاتە ئەم قۆناغە دەزانێ چ باجێکی ناوە، خەڵکی کوردستان دەزانن ئێمە بۆ یەکخستنەوەی ئیدارە هەنگاوی عەمەلی وجدیمان داوە، بۆیە مەسەلەی حکومەتی یەك ڕیزی نیشتیمانیی تاوەکو ئێستاکە ئێمە موتەمەسکین پێیەوە، ئیختیاری حکومەتی زۆرینە کە پەیوەستە بە زۆرینەی پۆست بۆ یەکێتی نیشتیمانیی کوردستان، بەڕێزان هەندێکیان لێرە حزوریان هەیە خۆشبەختانە، شاهێدن کە یەکێتی نیشتیمانیی کوردستان ڕەتی کردۆتەوە، بۆچی لە پێناو گەیشتن بە تەوافوقی نیشتیمانیی بۆ ئیستیحقاقاتی ئایندەی نیشتیمانیی لە داهاتوودا، بۆیە تەرکیزی ئێمە تاوەکو ئێستاکە لەسەر ئەوەیە، دەپرسین ئایا کێ خەرقی تەوافوقی کرد، تەوافوقی نێوان لایەنەکانی تر، بۆیە بە بە دیدی ئێمە گەیشتنی ڕێککەوتن، لە نێوان یەکێتی و پارتی بەڵێ پێویستی بە پەلە کردنە، بەلاّم دەپرسین نەگەیشتن بە ڕێککەوتن ئەبێ بە تەحدید ئەو لایەنانەی کە پرسیار ئاراستەی بەرامبەرەکانیان دەکەن، پرسیارێك لە خۆیان و لایەنەکانی خۆشیان بکەن کە بەڵێ دەبێ بپرسن لە چوار پۆستی سیادی لە حکومەتی هەرێمی کوردستان لە نێوان هێزی یەکەم ودووەم دابەش کراوە، یەکێتی نیشتمانیی کوردستان لە کوێی ئەو ڕێککەوتنامەیە کە لە نێوان لایەنەکان، کراوە گلەییەکی ڕەسمیمان نییە، بەلاّم پێداگری یەکێتی نیشتمانیی کوردستان لەسەر پۆستی وەزارەتی ناوخۆ ئەبێ بە فەرمی و دوا جار ....

بەڕێز یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

بەڕێز ئەمە تەفاسیلە و پەیوەندی بە دانیشتنەکەی ئەمڕۆمانەوە نییە، چی پەیوەندی بە سەرۆك و جێگرەوە هەیە، فەرموو کاك سالار.

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەمە یەك پاکێجە، بۆیە بە تەحدید پێویست دەکات لایەنی براوەی یەکەم و یەکلاکەرەوە وەلاّمی یەکێتی نیشتمانیی کوردستان بداتەوە بۆ ئەم بابەتە، ئەگەر ئێمە وەلاّمی موقنع و یەکلاکەرەوەمان وەرگرت حەتمەن ئەو ڕێوشوێنە قانونیانەی کە هەن ئێمە پابەند دەبین پێوەی، ئەوەی پەیوەستە بە مەسەلەی پێکهێنانی سەرۆکایەتی حکومەت، بۆیە هەموو ئەو ئیتهامانە لەڕاستی دا باتڵن، ئێمە بەشێکین لە پرۆسەی خێر و مەدەنی و دیموکراسی ناو پەرلەمانی کوردستان بۆ خەڵکی کوردستان، دوا خاڵ، پێشکەش کردنی پرۆژەش لەلایەن فراکسیۆنی یەکێتیەوە ئەرکێکی قانونی خۆمانە، یەعنی بۆ بە تەعن بخوێنرێتەوە، ئەمە بە جێ گەیاندنی ئەرکێکی قانونیە، ئەگەر جەنابتان ڕێککەوتوون لەگەڵ لایەنەکانی ترە، ئەو حەقە قانونییە لە ئێمە دەسەننەوە ئەو کاتە قسەیەکی تر دەکرێ، سوپاستان دەکەم.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

تەبعەن هیچ قسەیەکی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان باتڵ نییە، هیچ ڕایەکی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان بە ڕای جەنابیشتەوە باتڵ نییە، هەر ئەندامە و تەعبیر لە بیروبۆچوونی خۆی دەکات، زۆر بە کورتی توخوا، کاک د.شێرکۆ فەرموو.

بەڕێز د.شێرکۆ جودة:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەڕاستی دا من بۆ خۆم بە دیاری کراوی لەگەڵ ئەوەم هۆکار ڕوون بکرێتەوە بۆ خەڵکی هەرێمی کوردستان من لە کاتی حەوت مانگی ڕابردووش دا ئەمەم وتووە، هێزەکانی هەرێمی کوردستان هەریەکەیان بە قەد حەجمی خۆیان بێ گومان بەرپرسیارن لەو دۆخەی کە ئێستاکە لە هەرێمی کوردستان دا هەیە، ئەسڵەن خەڵکی ئازا و حیزبی ئازا و هێزی ئازا و هێزی مەسئول ئەوەیە کە تەحەمولی مەسئولیەت دەکات، نەك ڕابکات و ئەوانە، بۆیە ئەم قسەیەی کە ئێستا دەیکەم لە ڕابردووش دا گوتوومە، هەموو دەزانن هەموو ئەو هێزانەی لە هەرێمی کوردستان هەر یەکە بە قەد حەجمی خۆی مەسئولیەتی هەیە و گرنگیشە ئێستاکە بۆ خەڵکی هەرێمی کوردستان ڕوون بکرێتەوە، لەڕاستی دا من ١٠٠٪ لایەنگری ئەوەم بە هیچ شێوەیەك ناکرێ لە هەفتەی ئایندە تێ پەڕبێ مەسەلەی ناونانی حکومەت و جێگرەکەی، چونکە خەڵکی هەرێمی کوردستان باجی زۆری داوە، من بەش بەحاڵی خۆم ئەگەر ئەم دۆخە بەردەوام بێ دەیان جار داوای لێ بووردنم لە خەڵکی هەرێمی کوردستان کردووە، ئێستاش داوای لێ بوردن لە خەڵکی هەرێمی کوردستان دەکەم، ئەگەر ئەم دۆخە بەردەوام بێ مانەوەی ئەم دامەزراوەیە هیچ شەرعیەتێکی نامێنێ، چونکە لە ژێر پرسیاردایە، بۆ ئەو هاوڕێیانەشم هیوادارم کەس بە تەشەنجەوە قسەی کەس وەرنەگرێ، لەڕاستی هیچ نەبێ ئێمە باچاوێك لە بەغدا بکەین، ئەوەتا خۆ لە بەغدا تەنها کەسی یەکەم ڕادەسپێردرێ و دەچێتە پەرلەمانەوە متمانە وەردەگرێت و ئەوانە، من بڕوام وایە لە سیستمە پەرلەمانیە تەوافوقیەکانیش ئەم جۆرە باوی نەماوە، لەبەرئەوە لەڕاستی دا باشتر وایە بیر لەوە بکەینەوە کە زۆر گرنگە ئەم دۆخە تێبپەڕێنین، ئەی باشە ئێمە ناتوانین ئەم حکومەتە کار بە ڕێکەرە بانگ بکەین، ئەی ئێمە چی بکەین، ئەوەتا خۆتان دەڵێن لەلایەکەوە خەندەق لێ دەدرێ کە من دڵنیام دەبێ وەزیری پێشمەرگەی کار بە ڕێکەر و جێگرەکەی ڕوون کردنەوە بدەن بە خەڵك، پارە نیە و کەس نازانێ پارەی داهاتی ناوخۆ لە کوێیە، ئێ باشە ئێمە ڕووبکەینە کوێ؟ کێ بێ و ئەمانە چارەسەر بکات؟.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

ئەم پرسانە باس کرا د.شێرکۆ، کاک انور نوقتەی نیزامیت هەیە؟ نا کرێ ناوت نەنووسیوە تەواو بوو، کاك عبدالرحمن فەرموو.

بەڕێز عبدالرحمن عبدالرزاق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هاورێیانی بەڕێزم، پەرلەمانتارانی خۆشەویست، تەنها شتێك كە دەمەوێ بیلێم، من بڕوام وایە ئەگەر دواخستنی هەڵبژاردنی دەستەی سەرۆكایەتی پەرلەمانی كوردستان تاوانباری یەكەم حكومەت بێ یان حزبەكان بێ، ئەوا تاوانباری دووەم ئێمەین، بەلام لە هەڵبژاردنی یاخود لە پێك نەهێنانی تەشكلیەی حكومەت بەڕاستی ئێمە تاوانباری یەكەمین، لێمان تێك نەچێ ئێمە نوێنەری خەڵكی كوردستانین، خەڵكی كوردستان دادگاییمان دەكات، واتە دادگای گەل دادگاییمان دەكات، لەبەرئەوە چیتر پێویست ناكات ناونانی حكومەت بەو شێوەیە دوا بكەوێ، خاڵێكی تر كە دەمەوێ ئیشارەتی پێی بدەم ئەوەیە كە مقۆ مقۆیەك و دەنگێك لە ئارادایە كە گوایە پێكهێنانی حكومەت دەكەوێتە دوای نەتائیجی ئینتخاباتی ٤/٣٠ ەوە كە پێموابێ ٢٠ ڕۆژێكی ماوە بۆ دەرئەنجامەكانی هەڵبژاردن، ئەگەر پەرلەمانی كوردستان بچێتە ژێر ئەم بارەوە لە ڕاستی دا پەرلەمانی كوردستان دەكەوێتە ژێر پرسیارێكی زۆر گەورەوە ناتوانین ئەو كاتە جوابی خەڵكی كوردستان بدەینەوە، سوپاستان دەكەم.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

كاك فرحان لەگەڵ حاجی كاروان، ئیتر پێموابێ ئەمە هەموو ئەوانە بوون كە ناویان نووسیوە، باشە نوقتەی نیزامی، كاك فرحان فەرموو.

بەڕێز فرحان جوهر قادر:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ببوورە سەرۆكی پەرلەمان، من نوقتەی نیزامی بوو من پێشتر قسەم كردبوو، بەلام بەڕاستی من تۆزێك ڕەخنەم لە ئیدارە دانی جەلسەكە هەیە ئەگەر بەو شێوەیە جەنابت ڕێ بدەی خیتاباتی حەماسی هەبێ و ببێتە سەكۆیەك بۆ هەریەك خیتابێك بدات موزایەدات و ئیتهام كردن و دەرچوون لە بەرنامەی كار بەڕاستی ئەمە وابێ ئەگەر بكەوینە ناو كاروباری هاووڵاتیان و هیچ شتێكمان پێ ناكرێ، بۆیە داوا دەكەم لە بەڕێزتان كە تۆ زۆر جدی تر بی بەرامبەر ئەوە، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

پێموابێ زۆر محاوەلەمان كردووە كە زەبتی جەلسەكە بكەین، حاجی كاروان فەرموو.

بەڕێز كەنعان نجم الدین (حاجی كاروان):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من پێم باشە ڕەجائەن، بۆ ئەوەی هەم حسابی وەقت بكەین و ئیستفادە لە وەقت بكرێ، یەعنی دەقەیەك دیاری بكرێ بۆ هەر ئەندامێك كە بیەوێ موداخەلە بكات، ..... .

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

كاكە دوایی دەیكەن بە گاڵە لەسەرمان، وازی لێ بێنە، ئەوە دەكرێ بە پێی پەیڕەوی ناوخۆ دیاری بكرێ، فەرموو.

بەڕێز كەنعان نجم الدین (حاجی كاروان):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەوەی تریان تاریخەكە دیاری بكرێ، ئەمڕۆ كە ٧ ی مانگە ١٤ ی مانگ كۆتایی بێ و دیاری بكرێ ودەنگی لەسەر بدرێ.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

كاك ئومێد فەرموو.

بەڕێز ئومێد خۆشناو:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

دوو جەلسەیە بەڕاستی موناقەشەی ئەوە دەكرێ بەڕێز ئەندامانی پەرلەمان داوای كاتێكی دیاری كراو دەكەن، ئێوە سەرۆكایەتی پەرلەمان بەرپرسیارن دەبێ ئەمڕۆ لەو جەلسەیە دا كاتێك دیاری بكرێ، لەبەرئەوەی خەڵكی كوردستان گومانی دیكەی لەلا دروست بووە، حكومەتی زۆرینە پێك نایەت، حكومەتی تەوافوقی نیشتمانیی پێك نایەت، كەواتە ئیرادەیەك غەیری ئەجندای خەڵكی كوردستان لە دەرەوە هەیە و تەئسیری هەیە دەبێ ئەو وەڵامە ڕوون بكرێتەوە، لەسەر ئێمە پێویستە ئەمڕۆ كاتێك دیاری بكرێ و بخرێتە دەنگدانەوە، دەنگی هێنا پیرۆزی بێ، دەنگی نەهێنا، ڕەفز بێ، زۆر باسی خەندەق كرا، سەیرە پەرلەمانێك و ئەندامانی پەرلەمان نەزانن خەندەق گۆڕی تیرۆرستان دەبێ ئەوە بە وازحی دەزانرێ...... .

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

ئەمە نوقتە نیزامی نیە كاك ئومێد، كاك مەردان فەرموو.

بەڕێز مەردان خدر مصطفى:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

زۆربەی ئەڤ موناقەشات و ئاخافتنێت هاتیە كرن، دووبارە بوون، پەیوەندی بە بەرنامەی كارەڤە نەبوون، هەموو مخالافا ماددێ ٥٦ ی پەیڕەوێ ناڤخۆیا پەرلەمانیا، جەنابێ تەش ئیشارەت پێدا، بەس پشتی جەنابێ تە ئیشارەت پێدا چەندین جار ئەڤ حاڵە دووبارە بۆوە و جەنابێ تە زەبت نەكر، لبەر هندێ ئەگەر دانیشتنێت پەرلەمانێ ڤێ ئاراستێ ڕیڤە بچن، ب حەقیقەت ئەم نەشێین هیچ پرسەكێ یەكلا بكەینەڤەوە، داخازێ ل جەنابێ تە دكەین ل دانیشتنێ داهاتی زەبتا یا جەلساتە بهێتە كرن، موناقەشات و ئاخافتن ناڤ هۆڵا پەرلەمانێ لدیڤ پەیڕەوێ ناڤخۆییێ پەرلەمانی ب تایبەت ماددێ ٥٦ ی پەیڕەوی ناڤخۆ بهێتە كرن، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

كاك مەردان ڕاست دەكەی، هەندێ لە قسە و بیروبۆچوونەكان كە لەناو پەرلەمانی كوردستان دەردەبڕدرێ پێچەوانەی پەیڕەوی ناوخۆیە، هەوڵی زەبت كردنی دەدەین، بەڵام پێموابێ كاتێكی پێویستە تا سەرجەم ئەندامانی پەرلەمانی كوردستان دەتوانن زەبتی ئەوە بكەن كە قسەكانیان بە پێی پەیڕەوی ناوخۆ بێ،

ئێمە هاوكار دەبین، لەم سەرەتایەوە هەوڵی ئەوە دەدەین هاوكار بین لە مەیان، بەڵام بە دڵنیاییەوە بە تێپەڕبوونی كات ئیتر ڕێگریەكان زۆر زیاتر دەبن لەم مەسەلەیە، كاك ابو كاروان فەرموو.

بەڕێز عبدالرحمن فارس (ابو كاروان):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من لەگەڵ ئەوە نیم بەشێك لە پەرلەمانتاران بەردەوام خەتاباری هەمووان وەكو یەك دەكەن، ....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

كاك ابو كاروان نوقتە نیزامی نیە، باشە ئەمە ڕایە، خۆزگە ناوی خۆتت بنووسی با، ناوی خۆتت نووسی وابزانم، تەواو، كاك جمال نوقتەی نیزامی قسەت كردووە، فەرموو.

بەڕێز جمال مۆرتكە:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

نوقتە نیزامیەكەی من لەسەر شێوازی بەكارهێنانی هەندێ وشە وەكو حكومەتی كار بەرێكەر و ئەو بابەتانەیە، .... .

بەڕێز یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

ئەمە پەیوەندی بە دانیشتنی ئەمڕۆمانەوە نیە، ئەمە ڕەئیە، تكات لێ دەكەم ئەمە پەیوەندی بەدانیشتنی ئەمڕۆمانەوە نیە، كاك ئاری فەرموو.

بەڕێز ئاری محمد ع (ئاری هەرسین):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەڕاستی ئێمە زۆر خۆشحاڵین كە جەنابت وەكو گەنجێكی دینامیك شانازی دەكەین كە سەرۆكایەتی ئەم پەرلەمانە دەكەیت، لە بۆچوونەكانی خۆشمان لە دەرەوەی پەرلەمان باسی ئەوەشمان كردووە كە تەئكیدین لەوەی كە جەنابت بە شێوەیەكی بێ لایەنانە و لەسەرووی قەزیە سیاسییەكانەوە بوەستی، بەڵام بەداخەوە ئەوە چەند جارێكە گوێمان لێ دەبێ كە هەندێ كەس ئەم شوێنە بەكاردەهێنێ وەكو مینبەری خیتاباتی سیاسی و لەویش ناخۆشتر ئەوەیە كە ئەمانە هەمووی دەچێتە ناو پرۆتۆكۆڵەوە، سبەینێ هەموو جارێك ئیشارەتێك دەكات بۆ ئەو قسانەی كە ئەو ڕۆژە لە فلان شوێن دا كردوویەتی، بۆیە من داوا لە جەنابت دەكەم بە پێی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان ئەو شوێنانەی كە ئەم خیتابە سیاسیانەی تیایە داوا لە جەنابتان دەكەم لە پرۆتۆكۆڵ بێنە دەرەوە و زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

بە پێی پەیڕەوی ناوخۆ، پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی كوردستان جێ بەجێ دەكەین، لەسەرەتاوە سەرنجی پەرلەمانتار ڕادەكێشێ بۆ ئەوەی كە پابەند بێ بە پەیڕەوی ناوخۆ، ئەگەر هەر دووبارەی كردەوە ئەو كاتە ئاگادار دەكرێتەوە و لە پرۆتۆكۆڵ دەسڕێتەوە، فەرموو.

بەڕێز ئاری محمد (ئاری هەرسین):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دەبێ لە ئێستاوە ئەوە تەسبیت بکەی کە نەچێتە پرۆتۆکۆڵەوە، لەبەرئەوەی کە چوو ... .

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

دوای ئاگادار کردنەوە لە پرۆتۆکۆڵ دەسڕێتەوە، بەڵێ حەیات خان فەرموو.

بەڕێز حەیات مجید قادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر بەڕاستی دانیشتنەکان بەو شێوەیە بێ نەتوانین زەبت و تەنزیمی ناو قاعەی پەرلەمان بکەین ئەوا وەختێکی زۆر زۆر دەڕوات و بەشێوەیەکی غیر ئیکۆنۆمی ....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

دەزانی حەیات خان ئەم قسەیەی تۆش لە دەرەوەی پەیڕەوی ناوخۆیە، چونکە دووبارەیە، فەرموو.

بەڕێز حەیات مجید قادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دووبارەیە، ئەوان وتیان وپێشتریش ئاماژەمان پێی کردو ئەم دانیشتنەش وەکو دانیشتنی ڕابردوو زۆربەی کاتەکان بە قسە پێ کردنی دووبارەوە جێ بەجێ کرایەوە، جا داوات لێ دەکەم و تکات لێ دەکەم بۆ ئەوەی پابەند بین بە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانەوە جارێکی تر ڕێگە نەدرێ دانیشتنەکان لابەلا ببرێ، ئەو مەوزوعەی کە هەدەفە لێرە باس بکرێ.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

زۆر سوپاس بۆ جەنابت تکات لێ دەکەم، لە جەنابیشت و لە هەموو ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان، باسمان کرد، تکایە بیروبۆچوونی پێش خۆتان دووبارە مەکەنەوە و ئەزانن بیروبۆچوونەکەتان لەگەڵ بیروڕای یەکێکی تر لە ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان، پێش خۆتان یەك دەگرێتەوە، بڵێن ئێمەش هاوڕاین لەگەڵ فلان کەس، ئەمە مەبەستەکەتان دەگەیەنێ، ئێستا تەرحێك لەناو پەرلەمانی کوردستان هەبوو و زیاتر لە چەند ئەندامێکی پەرلەمان باسیان کرد، لە سێ زیاتر بوون، ئەویش ئەوەیە کە ئەم پرسە ماوەی هەفتەیەکی بۆ دابنێین، تەبعەن ئێمە لە بەرنامەی کاری پەرلەمانی ئەیهێڵینەوە لە هەموو حاڵەتەکان، بە دوو ئاراستەی موازی کار لەسەر ئەم پرسە دەکەین، ئاراستەیەکیان بریتیە لەوەی کە ئەم پرسە لە بەرنامەی کاری پەرلەمانی کوردستان ئەهێڵینەوە، ئاراستەی دووەمیان بریتیە لەوەی ئێستا پرۆژە یاسایەك هاتووە بۆ هەمواری سێهەمی یاسای سەرۆکایەتی هەرێم، کە زۆربەتان باستان کرد، بەشێوەیەکی یاسایی و بە پێی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان لەگەڵ لیژنەی یاسایی مامەڵەی لەگەڵ دەکرێ، بەزووترین کات پێویست دەکات لە ماوەی یاسایی دا بگەڕێتەوە بۆ پەرلەمانی کوردستان و بۆ ئەوەی خوێندنەوەی دووەمی بۆ بکرێ و دەنگی لەسەر بدرێ، کەواتە بە هەردوو ئاراستەکە پەرلەمانی کوردستان هەنگاو دەنێ

و بۆ ئەوەی بەزووترین کات ئەم پرسە تێ بپەڕێنین، ئێستا پێشنیارێك هەبوو بۆ ئەوەی کە ئەم پرسە لە ماوەی هەفتەیەك دا یەکلابکرێتەوە، ئێمە دوای یەکلاکردنەوەی ئەم پرسە تا ماوەی هەفتەیەك دوای بخەین، بەڵام لە ماوەی هەفتەیەك دا ئەم پرسە یەکلا بکرێتەوە لە پەرلەمانی کوردستان، دەیخەمە دەنگدانەوە کێ لەگەڵ ئەوەیە کە پرسی پێکهێنانی سەرۆك و جێگری سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان بۆ ماوەی هەفتەیەك بە کراوەیی لەبەردەم پەرلەمانی کوردستان بمێنێتەوە؟ دواتر بڕیاری لەسەر بدرێ، کێ لەگەڵیەتی؟ تکایە بێ دەنگی، ٥٩ ئەندامی پەرلەمانی کوردستان لەگەڵی بوو، کێ لەگەڵی نیە؟ ٢١ ئەندام لەگەڵی نەبوو، کەواتە بە زۆرینەی ڕەها، ئەو پێشنیارە کە لەلایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستانەوە پێشکەش کرابوو سەرکەوتوو بوو، نوقتەی نیزامی کاك علی فەرموو.

بەڕێز علی حەمە صالح:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

چەند کەسێکیش پێشنیاری کرد کە ئێستا سەرۆکی حکومەت تەسمیە بکرێ، ئەگەر تەنها ناوی کاندیدی سەرۆکی حکومەت هەیە و جێگرەکەی بۆ جەلسەیەکی تر دەبوو ئەوەش بخەیتە دەنگدانەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

ئێستا ئەمە زۆرینەی هێنا، بە یارمەتیت کاك علی ئەمە ئەگەر زۆرینەی نەهێنایە ئەوا بە دڵنیاییەوە ئەو پێشنیارەی تریشمان دەخستە دەنگدانەوە، فەرموو.

بەڕێز ڤەمان فیصل سلیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەرچەندە وێ پێشنیار کو بوو تاخیر کرنا ماوەی هەفتەیەکی دەنگێت موتڵەق دەست خۆ ڤەهینا بەس دڤێتن دەستا سەرۆکاتیا پەرلەمانێ ڕۆژا دەست پێکرنێ، یەعنی سبەهی دێ دەست پێ کەتن و ڕوژا دوماهی کەتن تاریخ بێن دەست نیشان کرنێ، نوکە وەهمەکا تێدا هەی کەنگی هەفتەیا دەست پێ کەت و کەنگی دێت دوماهی کەتن.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

هەفتەکە لەمڕۆوە دەست پێ دەکات، ئەمڕۆ ٧ ی مانگە و ئەو هەفتەیە، ١٤ ی مانگ کۆتایی پێ دێت، نوقتە نیزامیەکی تر، کاك فرهاد فەرموو.

بەڕێز فەرهاد حەمە صالح (فەرهاد سەنگاوی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

جاری واهەیە بەزۆر خەڵك پیاو خراپ دەکەن، ئێ ئاخر ئەگەر قسەکانم لە وەختی خۆیدا نەکەم مەعنای ئەگۆڕێ، من یەکێکم لەوانەی کە خوا خوامە دوو دەقە زووتر حکومەت پێك بێت و هیچ موشکیلەیەك نەمێنێ، هەموومان با بچینەوە بۆ ماڵەوە بە خاوەن حزبەکانەوە، حزبەکان خاوەنیان هەیە بە پێنج دەقە

دەتوانن بڵێن پەرلەمان چۆڵی بکەن با بچینەوە بۆ بەردەم ماڵی خاوەن حیزبەکان بڵێین کاکە ڕێککەون، یەك حزب و دوو حزب نییە، هەموویەتی.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

کەواتە کاك سۆران فەرموو.

بەڕێز سۆران عمر سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تکایە با ئەوە ڕوون بێتەوە، دەنگدانی ئەو زۆرینەیەی پەرلەمانتاران بۆ دواخستنی ئەم پرسە نیە، بۆ ئەوەیە کە لە هەفتەیەك یەکلا بکرێتەوە، نا وا تێ پەڕێ.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

لەسەر جەدوەلی ئەعمالی پەرلەمانی کوردستان دەمێنێ، لەماوەی هەفتەیەك دا یەکلا بکرێتەوە، زۆر سوپاس بۆ ئێوەی بەڕێز، بەم شێوەیە بەرنامەی کاری دانیشتنی ئەمڕۆمان کۆتایی پێ هات، دانیشتنەکە کۆتایی پێ دێنین زۆر سوپاس.

فخرالدین قادر	**جعفر ابراهیم ئێمینکی**	**د.یوسف محمد صادق**
سکرتێری پەرلەمانی	**جێگری سەرۆکی پەرلەمانی**	**سەرۆکی پەرلەمانی**
کوردستان – عێراق	**کوردستان – عێراق**	**کوردستان - عێراق**

پەرلەمانی کوردستان - عێراق

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٣)

سێ شەممە ڕێکەوتی ١٣\٥\٢٠١٤

خولی چوارەمی هەڵبژاردن

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (۳)

سێ شەممە رێكەوتی ٢٠١٤/٥/١٣

كاتژمێر (١١)ی پێش نیوەڕۆی رۆژی سێ شەممە رێكەوتی ٢٠١٤/٥/١٣ پەرلەمانی كوردستان - عێراق بە سەرۆكایەتی یوسف محمد صادق سەرۆكی پەرلەمان و، بە ئامادەبوونی بەڕێز جعفر ابراهیم ئێمینكی جێگری سەرۆك و، بەڕێز فخرالدین قادر سكرتێری پەرلەمان, دانیشتنی ژمارە (۳)ی خولی چوارەمی, ساڵی (٢٠١٤) ی خۆی بەست.

بەرنامەی كار:

بەپێی حوكمەكانی برگە (١)ی ماددە (٢٠) لە پەیڕەوی ناوخۆی ژمارە (١)ی هەمواركراوی ساڵی ١٩٩٢ی پەرلەمانی كوردستان - عێراق, دەستەی سەرۆكایەتی پەرلەمان بڕیاری دا دانیشتنی ژمارەی (۳)ی ئاسایی خولی گرێدانی دووەمی ساڵی یەكەم لە خولی چوارەمی هەڵبژاردن لە كات (١١)ی پێش نیوەڕۆی رۆژی سێ شەممە رێكەوتی ٢٠١٤/٥/١٣ دا بەم شێوەیە بێت:

١ خستنەڕوو و گفتوگۆ كردنی پۆرژە یاسایی هەمواری سێیەمی یاسای سەرۆكایەتی هەرێمی كوردستانی ژمارە (١) ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموار كراو، بەپێی ماددەكانی (٧٢) و (٧٣) و (٧٤) (٧٥) و (٧٧) لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی كوردستان ژمارە (١) ی ساڵی ١٩٩٢ ی هەموار كراو

٢- خوێندنەوەی یەكەم بۆ ئەو پرۆژە یاسایانەی خوارەوە بەپێی ماددەی (٧١) لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی كوردستان كە بریتین لە

١ پرۆژە یاسای هەموار كردنی یاسای رێكخستنی خۆپیشاندان لە هەرێمی كوردستان ژمارە (١١) ی ساڵی ٢٠١٠

٢- پرۆژە یاسای زمانە فەرمییەكان لە هەرێمی كوردستان

٣- پرۆژە یاسای بودجەی حیزبەكان لە هەرێمی كوردستان

٤- پرۆژە یاسای دەستەی سەربەخۆیی هەڵبژاردن و راپرسی لە هەرێمی كوردستان

٥- پرۆژە بڕیاری پایتەختی ئاشتی لە هەرێمی كوردستان و عێراق

٣- خستنەڕوو و گفتوگۆ كردنی پرۆژە یاسای هەموار كردنی ماددەی (٣٨) و (٣٩) لە پەڕەوی ناوخۆی پەرلەمان

٤- ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆكی حكومەتی هەرێمی كوردستان بەپێی برگە (۳) لە ماددەی (٥٦) یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی كوردستان ژمارە (١) ساڵی ١٩٩٢ ی هەموار كراو، و برگەی (١١) لە یاسای سەرۆكایەتی هەرێمی كوردستان ژمارە (١) ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموار كراو،

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

بەناوی گەلی کوردستان، دانیشتنەکەمان دەست پێ دەکەین، خولی گرێدانی دووەم، ساڵی یەکەم، خولی هەڵبژاردنی چوارەم، دانیشتنی ژمارە (٣)، ئەمڕۆ ٢٠١٤/٥/١٣ ، بەڕێزان بەرنامەی کاری دانیشتنی ئەمڕۆمان بە پێی حوکمەکانی بڕگە (١) ی ماددەی (٢٠) ی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان ١ ی هەموار کراوی ساڵی ١٩٩٢ ی پەرلەمانی کوردستانی عێراق، دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان، بڕیاری دا بەرنامەی کاری دانیشتنی ژمارە (٢) ی ئاسایی خولی گرێدانی دووەمی ساڵی یەکەم لە خولی چوارەمی هەڵبژاردن لە کاتژمێر (١١) ی پێش نیوەڕۆی ڕۆژی سێ شەممە ڕێکەوتی ٢٠١٤/٥/١٣ بەم شێوەیە بێت:

١ خستنەڕوو و گفتوگ کردنی پۆرژە یاسایی هەمواری سێیەمی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستانی ژمارە (١) ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموار کراو، بەپێی ماددەکانی (٧٢) و (٧٣) و (٧٤) (٧٥) و (٧٧) لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان ژمارە (١) ی ساڵی ١٩٩٢ ی هەموار کراو

٢- خوێندنەوەی یەکەم بۆ ئەو پرۆژە یاسایانەی خوارەوە بەپێی ماددەی (٧١) لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان کە بریتین لە

١ پرۆژە یاسای هەموار کردنی یاسای ڕێکخستنی خۆپیشاندان لە هەرێمی کوردستان ژمارە (١١) ی ساڵی ٢٠١٠

٢- پرۆژە یاسای زمانە فەرمییەکان لە هەرێمی کوردستان

٣- پرۆژە یاسای بودجەی حیزبەکان لە هەرێمی کوردستان

٤- پرۆژە یاسای دەستەی سەربەخۆیی هەڵبژاردن و ڕاپرسی لە هەرێمی کوردستان

٥- پرۆژە بڕیاری پایتەختی ئاشتی لە هەرێمی کوردستان و عێراق

٣- خستنەڕوو و گفتوگۆ کردنی پرۆژە یاسای هەموار کردنی ماددەی (٣٨) و (٣٩) لە پەڕەوی ناوخۆی پەرلەمان

٤- ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان بەپێی بڕگە (٣) لە ماددەی (٥٦) یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان ژمارە (١) ساڵی ١٩٩٢ ی هەموار کراو، و بڕگەی (١١) لە یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان ژمارە (١) ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموار کراو، ئێستا داوا لە بەڕێز سکرتێری پەرلەمان ئەکەم کە ناوی ئامادە نەبووانی دانیشتنی پێشووی پەرلەمانی کوردستان ڕابگەیەنێ

بەڕێز فخرالدین قادر-سکرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان، لە کۆبوونەوەی ژمارە (٢) ی ئاسایی ڕۆژی ٢٠١٤/٥/٧ ئەم ئەندام پەرلەمانە بەڕێزانە مۆڵەتی فەرمیان وەرگرتبوو

١ ئایدن معروف سلیم

٢- بەشار مشیر اسماعیل

٣- نوری علی محمد

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

زۆر سوپاس، ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان ئەمەوێ پێش دەست پێکردنی دانیشتنەکەمان لەوە ئەگادارتان بکەمەوە کە بەهەوڵی تەکنیك کارانی ڕاگەیاندنی پەرلەمان لەمڕۆوە ئەتوانین بە کوالێتی بەرز دانیشتنەکانی پەرلەمانی کوردستان بە شێوەیەکی ڕاستەوخۆ بگوازرێتەوە بۆ کەناڵەکانی ڕاگەیاندن، ئەگەر تا دانیشتنی پێشوو لە ڕێگای وێنە گرتنی تەلەفزیۆنی ژووری میدیای پەرلەمان دانیشتنەکان ئەگوازرایەوە، و ئەمە وای ئەکرد کە ئەو غەڵبە، غەلب و دەنگەدەنگەی کە لە هۆڵی میدیا هەبوو و ئەگوازرایەوە لەگەڵ پەخشەکە، ئەوا لەمڕۆوە کەناڵەکانی ڕاگەیاندن ئەتوانن بە کوالێتی بەرز و لە ڕێگەی تەکنیکی پێشکەوتوو دانیشتنەکانی پەرلەمانی کوردستان بگوازنەوە، ئێستا داوا لە بەڕێز جێگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان ئەکەم کە بفەرموێ کورتەیەکی کۆنووسی دانیشتنی پێشووی پەرلەمانی کوردستان ڕابگەیەنێت

بەڕێز جعفر ابراهیم ئێمینکی-جێگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورە، پوختەی دانیشتنی ژمارە (٢) ی بەرواری ٢٠١٤/٥/٧ بەم شێوەیە

١ سوێند خواردنی بەڕێز خالد هادی چاوشلی وەکو سەرۆکی چاودێری دارایی

٢- پێکهێنانی لیژنە هەمیشەیەکان و ناونانی ئەندامانی پەرلەمان و دەنگدان لەسەری

٣- کشانەوەی هەندێ لە ئەندامان لە لیژنەکان لەبەر ئەوەی ناویان لە ٣ لیژنە هاتبوو، خۆی لە ٢ لیژنە زیاتر نابێ

٤- ئاڵوگۆڕ کردنی تەوەری ٤ و ٥ ی بەرنامەی کار

٥- دەست لەکارکێشانەوەی بەڕێز دکتۆر ارسلان بایز لە ئەندامیەتی پەرلەمان

٦- ناونانی سەرۆکی حکومەت و جێگری سەرۆکی حکومەت بە دەنگدانی ئەندامانی پەرلەمان لە ماوەی یەك هەفتە لە ٢٠١٤/٥/٧ تا ٢٠١٤/٥/١٤ دەستنیشان کرا بۆ دیاری کردنی ناوی سەرۆکی حکومەت و جێگری سەرۆکی حکومەت

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

زۆر سوپاس، ئێستا دەست ئەکەین بە دانیشتنەکەمان، تەوەری یەکەمی دانیشتنەکەمان، داوا لە بەڕێز لیژنەی یاسایی پەرلەمانی کوردستان ئەکەین کە بفەرموون بۆ شوێنی خۆیان بۆ خستنەڕووی یاسای هەموار کراوی سەرۆکی هەرێمی کوردسان و ڕاپۆرتی لیژنەی یاسایی لەسەری، فەرموو ڕێواز خان.

بەڕێز د. ڕێواز فائق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەگوێرەی ماددەی ٣١ لە پەیرەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان ئەگەر کورسیەکی پەرلەمان بەتاڵ مایەوە ئەوە کاندیدێکی تری هەمان لیست جێگای ئەگرێتەوە، کاك ارسلان دەست لەکارکێشانەوەی پیشکەش کردووە، لە هەفتەی ڕابردووەوە ناوی هاوکارمان کاك سەرکار سەرکەوت سەرحەدمان پێشکەش کردووی، پرسیارەکەمان ئەوەیە بۆ نەخراوەتە بەرنامەی کار؟ و تکامان ئەوەیە لە دانیشتنی داهاتوو بخرێتە بەرنامەی کار، لەبەر ئەوەی ئێمە پێویستمان بە کاك سەرکەوتە بۆ بەڕێ کردنی کاروباری خۆمان و پەرلەمانی کوردستانیش.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، لە ڕاستیدا لەو نامەی کە فراکسیۆنی سەوز ئاراستەی دەستەی سەرۆکایەتی کردبوو ڕیزبەندی ئەو بەڕێزە دیاری نەکرابوو، ئێمەش دەرەنجامە کۆتاییەکانی کۆمیسیۆنی باڵای هەڵبژاردنمان لا نەبوو تا ڕیزبەندییەکەی دیاری بکەین، بەهۆی ئەو خەلەلەوە نەمانتوانی لەو دانیشتنە دایبنێین، بەڵام ئێستا ڕێککارەکانمان گرتۆتە بەر، انشاءاللة لە دانیشتنی داهاتووی پەرلەمانی کوردستان ئەو بەڕێزەش سوێندی یاسایی ئەخوا، داوا لە بەڕێزان لیژنەی یاسایی ئەکەین کە بفەرموون پرۆژە یاساکە بخوێننەوە، دواتر ڕاپۆرتی لیژنەی یاسایی پەرلەمانی کوردستانیش لەسەر پرۆژە یاساکە بخوێننەوە، فەرموون

بەڕێز د.ڤالا فەرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ڕاپۆرتی لیژنەی یاسایی سەبارەت بە هەموار کردنی سێیەم بۆ قانونی سەرۆکایەتی هەرێم ئەخوێینەوە بە هەردوو زمانی کوردی و عەرەبی، دوای خوێندنەوەی ڕاپۆرتەکە ئینجا دەست ئەکەین بە خوێندنەوەی ماددەکان لەو پرۆژە یاسایەی کە پێشکەش کراوە، و ڕوون کردنەوەیان، پوختەی ڕاپۆرتی لیژنەی یاسایی بە زمانی عەرەبی ئەخەینە ڕوو:

الى/ رئاسة برلمان كوردستان-العراق

لجنة الشؤون القانونية

م/ تقرير لجنة الشؤون القانونية حول مشروع قانون (التعديل الثالث لقانون رئاسة اقليم كوردستان-العراق رقم (١) لسنة ٢٠٠٥ المعدل)

اجتمعت لجنة (الشؤون القانونية) بتاريخ ١٨/ جۆزەردان/ ٢٧١٤ كوردي المصادف ليوم ٢٠١٤/٥/٨ ميلادي لدراسة مشروع قانون (التعديل الثالث لقانون رئاسة اقليم كوردستان-العراق رقم (١) لسنة ٢٠٠٥ المعدل) المقدم من قبل العدد القانوني لاعضاء البرلمان والمحال الى لجنتنا بموجب كتاب رئاسة البرلمان المرقم ك (١) في

٢٠١٤/٥/٨ وبعد القراءة الاولى له في البرلمان بجلسته الاعتيادية المرقمة (٢) في ٢٠١٤/٥/٧ بعد المناقشة والمداولة توصلت اللجنة الى مايلي:

١ فيما يتعلق ب (المادة الاولى):

نقترح جعل كلمة (الحكومة) ب (الوزارة) و حذف الفقرة (٢) من المادة (الاولى) و تقرا كالاتي:

(تكليف رئيس الوزارء بعد تسميته من قبل برلمان كوردستان-العراق بتشكيل الوزارة و ذلك خلال مدة (٣٠) يوما من تاريخ تكليفه

٢- فيما يتعلق ب (المادة الثانية)

لاتوجد عليها اية ملاحظة

٣- فيما يتعلق ب(المادة الثالثة)

لاتوجد اية ملاحظة

٤- فيما يتعلق ب(المادة الرابعة)

لاتوجد اية ملاحظة

٥- فيما يتعلق ب(الديباجة) تقترح اللجنة صياغتها كالاتي:

تماشيا مع متطلبات النظام السياسي الديمقراطي، فقد شرع هذا القانون

ڕاپۆرتی لیژنەی یاسایی بە زمانی کوردی:

بۆ/سەرۆكایەتی پەرلەمانی كوردستانی عێراق

ب/لیژنەی كاروباری یاسایی دەربارەی پرۆژە یاسای هەمواری سێیەمی یاسای سەرۆكایەتی هەرێمی كوردستانی عێراق ژمارە (١) ی ساڵی ٢٠٠٥

لیژنەی كاروباری یاسایی ڕۆژی ١٨/ جۆزەردانی ساڵی ٢٧١٤ ی كوردی بەرامبەر بە ٥٢٠١٤/٨ ز كۆبووەوە بۆ تاوتوێ كردنی پرۆژە یاسای هەمواری سێیەمی یاسای سەرۆكایەتی هەرێمی كوردستانی عێراق ژمارە (١) ی ساڵی ٢٠٠٥ كە لە لایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانی كوردستانی عێراق پێشكەش كراوە، لە دوای خوێندنەوەی یەكەمی لە پەرلەمان لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (٢) ی ڕێكەوتی ٢٠١٤/٥/٧ ڕەوانەی لیژنەكەمان كراوە بە پێی نووسراوی ژمارە (ك ١) لەبەرواری ٢٠١٤/٥/٨، دوای گفتوگۆ كردن و تاوتوێ كردن لیژنە گەیشتە ئەم ئەنجامانەی خوارەوە

١ سەبارەت بە ماددەی یەكەم

لیژنە پێشنیار ئەكات وشەی حكومەت بگۆڕدرێ بە وەزارەت، و بڕگەی (٢) لە ماددەكە لابدرێ، و بەم شێوەیە ئەخوێندرێتەوە

پـاش ناونـانی لەلایـەن پەرلـەمانی کوردسـتانەوە، دیـارە سـەرۆکی پەرلـەمان لێـرە ئیزافەیـەك هەیـە، دیـارە سـەرۆکی هـەرێم سـەرۆك وەزیـران ڕادەسـپێرێ، یەکـسەر ئـەڵێین پـاش ناونـانی لـە لایـەن پەرلـەمانی کوردستانەوە، سەرۆك وەزیـران ڕادەسـپێردێ بـۆ پێکهێنـانی وەزارەت لـە ماوەیەکدا کـە لـە (٣٠) ڕۆژ تێپـەڕ نەکات

٢- ماددەی دووەم: هیچ تێبینیمان نییە

٣- ماددەی سێیەم هیچ تێبینی لەسەر نییە

ماددەی چوارەم: هیچ تێبینی لەسەر نییە

٥- سەبارەت بە هۆکاری دەرچوونی یاساکە پێشنیاز ئەکەین بەم شێوەیە دابڕێژرێت

بە مەبەستی گونجاندن لەگەڵ سیـستەمی سیاسـی، ئـەویش هەڵـەی تەبعـە، بـە مەبەسـتی کونجانـدن لەگـەڵ سیستەمی سیاسی و دیموکراسی ئەم یاسایە دەرچوێندرا

ئەوە پوختەی لیژنەی یاسایی بوو کە توقیـع کـراوە لـە لایـەن ئەنـدامانی لیژنـەی یاسـایی، ئێـستاش پـرۆژە هەموار کراوەکە وەکو خۆی دەخەینە ڕوو

پرۆژەی هەمواری یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستانی عێراق

ماددەی یەکەم

برگەی ١٢ لە ماددەی دەیەمی ئەم یاسایە هەموار ئەکرێ بەم شێوەی خوارەوە:

پاش ناونای لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە سەرۆکی هەرێم، سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران ڕادەسپێری بـۆ پێکهێنانی وەزارت لە ماوەیەك لە ٣٠ ڕۆژ تێپەڕ نەکات

فەقەرەی دوو:

ئەگـەر سـەرۆك وەزیرانـی ڕاسـپێردراو لـە مـاوەی دیـاری کـراو نـەیتوانی حکومـەت پێـك بـێنی و متمانـەی پەرلەمان بەدەست بێنێ، ئەوا سەر لەنوێ پرۆسەی ناونان لە لایەن پەرلەمانی کوردستانەوە ئەنجام ئەدرێ

ماددەی ددوەم:پێویستە لەسەر لایەنە پەیوەندیدارەکان ئەم یاسایە جێ بەجێ بکەن

ماددەی سێیەم: کار بەهیچ دەق و یاسایەك ناکرێ پێچەوانە بێ لەگەڵ بڕگەکانی ئەم یاسایە

ماددەی چوارەم: ئەم یاسایە لـەڕۆژی بـڵاو بوونـەوەی لـە ڕۆژنامـەی فـەرمی (وەقـائعی کوردسـتان) ئەچـێتە بواری جێ بەجێ کردنەوە

هۆکارەکانی دەرچوواندنی ئەم یاسایە:

ئەوەی باوە لە هەموو وڵاتانی دیموکراسیدا تەنیا سەرۆك وەزیران ناوئـەنرێ و ڕائەسـپێردێ بـۆ پێکهێنـانی کابینە، دواتر ئەو خۆی جـێگیر بۆخـۆی دادەنـێ، ئـەوەی لـە یاسـای سـەرۆکایەتی هـەرێمی کوردسـتان هەیـە تایبەتە بە ناونان و ڕاسپاردنی سـەرۆکی حکومـەت و جێگرەکـەی، یەکێکـە لـە سـیما و دەرەنجامـەکانی دوو ئیـدارەیی لـە هـەرێمی کوردسـتاندا، لـە پێنـاوی کـەم کردنـەوە و نەهێـشتنی ئـەم سـیمایە، پێکهێنـانی

حکومەتێکی بنکە فراوانی یەکگرتوو کە بتوانێ دەستەڵاتی لە هەموو پارێزگاکانی هەرێمەکە پیادە بکات ئەم یاسایە دانرا.

بەرێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، سەرۆکی لیژنەی یاسایی پەرلەمانی کوردستان، ئێستا سەرەتا ڕاپۆرتی لیژنەی یاسایی ئەخەینە بەرگفتوگۆی ئەمڕۆی پەرلەمانی کوردستان، کێ قسەی هەیە ناوی خۆی بنووسێ، دوایی ناوەکان ئەخوێنینەوە، دوای داخستنی ناونووسین گفتوگۆ دەست پێ ئەکات، دوایی ناوی تر ناونووسین کاك فەرحان فەرموو.

بەرێز فرحان جوهر:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێشنیار ئەکەم لە خوێندنەوەی پرۆژە یاسایەکان پێشتر زمانی کوردی بەکاربێ ئینجا عەرەبی، لەبەر ئەوەی لە هەرێمی کوردستان زمانی کوردی یەکەمە، دوایی عەرەبی

بەرێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان:

سەرنجەکەت لە جێی خۆیەتی، پێم وابێ بەهۆی بوونی هەڵە لە سیاغە کوردیەکە، بۆیە لە پێشدا زمانی عەرەبی ئەخوێندرێتەوە، بەڵام سەرنجەکەت لەجێی خۆیەتی، لەمەولا ئەوە پەیرەو ئەکەین، فەرموو کاك عومەر.

بەرێز عمر عینایەت:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان

لەدەقی بڕگەی یەکەم هاتووە ئەڵێ سەرۆکی هەرێم.......

بەرێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان:

ئەو موناقەشەیە کاك عمر، جەنابت ناوی خۆت بنووسە، فەرموو جەنابی سکرتێر

بەرێز فخرالدین قادر-سکرتێری پەرلەمان:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان

ئەو بەرێزانە ناوی خۆیان تۆمار کردووە، لەبەر کات بەس ناوی یەکەیمان ئەخوێنمەوە (یراونت، منی، مولود، مەڕوان، ڕابوون، سۆران، انور، باپیر، شکریە، عمر، شێرکۆ، کەژاڵ، امنە، ئومێد، جمال، بەیار، سراج، فرحان، دلێر، خلف، عیزت، زانا، ابو کاروان، کاك قادر، بێگەرد)

بەرێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

فەرموو کاك باپیر، نوقتەی نیزامە؟

بەڕێز باپیر کاملا:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان

ئەوەی کە بۆ گفتوگۆ بنەمایە، کامەیانە؟ پرۆژە یاساکەیە؟ یان ئەوەی ڕاپۆرتی لیژنەی یاساییە؟ یان ئەو پرۆژەیە کە بۆ هەموار کردن ئەوە کراوە؟ لەسەر کام بنەمایە؟

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

عەرزمان کردن لەپێشدا ڕاپۆرتی لیژنەی یاسایی گفتوگۆی لەسەر ئەکرێ، دوای بڕیاردان لەسەری ئەوکات ماددەکانی پڕۆژە یاسا هەموار کراوەکە گفتوگۆی لەسەر ئەکرێ و ئەخرێتە تەسویتەوە

بەڕێز باپیر کاملا:

ڕاپۆرتەکەمان لا نیە، زۆر بەرچاو ڕوون نین.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

ڕاپۆرتی لیژنەی یاسایی دابەش نەکراوە بەسەر ئەندامان؟

بەڕێز باپیر کاملا:

نەخێر، ئەوە بۆ ئەوەیە گرفتێك ئەبێ، بەرچاو ڕوونی نابێ، سوپاس

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

ئەبێ لە سندوقەکانتان هەبێ، بەڵام خۆتان وەرتان نەگرتبێ، ئێستا ڕاپۆرتی لیژنەی یاسایی کۆپی بکرێ بەسەر هەموو ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان دابەش بکرێ، لە ڕاستیدا خەلەلێك لە جیهازی فۆتۆکۆپییەکانی پەرلەمان دروست ببوو، درەنگ توانرا هەموو ڕاپۆرتەکان کۆپی بکرێ، بەڵام کۆپی کراوە و خراوەتە ناو سندوقەکانتان، ئێوە وەرتان نەگرتووە، ئەو ناوانەی ئێستا نووسراوە، دوایی ناو ئیزافە ناکرێ، بۆ ئەوەی وەکو جارەکانی پێشوو قسە زۆر دووبارە نەبێتەوە، بۆیە بەپێی ئەم ناوانە ئەڕۆین، دوایی بڕیاری لەسەر ئەدەین، فەرموو بەڕێز یراونت، فەرموو کاك ڕابوون

بەڕێز ڕابوون معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیار ئەکەم مادام ڕاپۆرتەکە هێشتان بەسەر پەرلەمانتارە بەڕێزەکان تەوزیع نەکراوە، ئەو بەندە دوابخرێ بۆ بەندێکی تر، یەعنی جێگۆڕکێی پێ بکرێ بەندی موناقەشە کردنەکە

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان:

بەندەکە دواناخەین، پێم وابێ زۆربەی ئەندامانی پەرلەمان لایانە، ئەوانەی کە لایانە بەندەکە دواناخەین پێموابێ زۆربەی ئەندامانی پەرلەمان لایانە ، ئەوانەی کە لایانە ، لەبەر دەستیانە قسەی خۆیان بکەن ئەوانی تر تەئجیل ئەکەین بۆ دواتر تا ڕاپۆرتەکە ئەگاتە بەردەستیان ، پێموابێ ڕاپۆرتەکەش خوێنرایەوە بۆ بەڕێزتان ، بەڵێ کاك سالار فەرموو.

بەڕێز سالار محمود مراد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان :

لەڕاستیا من ویستم لەسەر کۆی پرۆسەکە قسەبکەم ، بەلاّم تەئیدی بۆ چوونەکەی برای بەڕێز کاك ڕابوون ئەکەم کە ئەم فەقەرەیە بە پێی مادده (٧٢) لە پەیڕەوی ناوخۆ دوابخرێ برگەی دووەم موناقەشە بکرێ ، لەبەر ئەوە ڕاپۆرتەکان لەبەردەم بەشێك لە ئەندامانی پەرلەمان نەبووە ، لە ڕاستیا تەبریرێکی قانونیم بۆ برگەی (١) لە بەرنامەی کار هەیە ، ئێمە وەکو فراکسیۆنی یەکێتی نیشتمانیی کوردستان لەگەڵ جەنابتاندا و ئەنـدامانی پەرلـەمانی بـەڕێز قـەرارمان دا کـە حەفتەیـەك دەرفـەت بدرێتـە لایەنـەکان بـۆ پێکهێنـانی حکومەت و ڕاسپاردن ، دوێنێ لەسەر مەبنای پەرلەمان....

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك سالار ئەمە نوقتە نیزام نیە ، نوقتە نیزام لێرە تەواو بوو سەبارەت بەوەی کە باست کرد ، کاك سالار نوقتە نیزام نیە ئەوە هیچ پەیوەندی بە پەیڕەوی ناوخۆ نییە ، کاك سالار ئەتوانی جەنابت بە پەیڕەوی ناوخۆ قسە بکەی ، هیچ برگەیەك لە پـەیڕەوی نـاوخۆی پەرلـەمانی کوردسـتان هەیـە ، قسەکانی جەنابت بسەلمێنێ کە پێویست ئەکات ئێستا موناقەشەی ئەم پرۆژە یاسایانە بکەین .

بەڕێز سالار محمود مراد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڵێ لەسەر مەبنای جەلسەی پێشوو برِیارماندا تارۆژی چوارشەمە دەرفەت بدرێ بـە یـەکێتی نیـشتمانیی کوردسـتان بـۆ دەسـت نیـشانکردنی کاندیـدی خـۆی بـۆ ڕاسـپاردن بـۆ کابینـەی حکومـەت ، بـەڵێ ئێمـە داوا دەکەین تا سبەێنێ مۆڵەتمان هەیە وە کاندیدەکەتان بۆ یـەکلا دەکەینـەوە لەسـەر ئـەو مـەبنا قانونیـە ئـەم برگەیە دوا بخرێ ، موتەنافیزە لەگەڵ برگەی سێیەم کە قسە لەسـەر ناونـانی سـەرۆك و جێگـری سـەرۆکە هەر لەهەمان بەرنامەی کاردا ، بۆیە ئەمە ئیستینادە بـە پـەیڕەوی نـاوخۆ ئیـستینادە بـە جەلـسەی پێـشوو .....

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

هیچ تەناقوزیەك نییە لەبەردەم ئەوەی ئێمە ئەوڕۆ پرۆژە یاسای هەموارکردنی سێەم یاسـای سـەرۆکایەتی هـەرێمی کوردسـتان تـاوتوێ بکـەین ، وەکـو لـە جەلـسەی پێـشووش برِیارمـان داوە چاوەڕێی ئـەو تەوافوقـە سیاسییە بکـەین بـۆ پرۆسـەی ناونـانی سـەرۆکی حکومـەت و جێگرەکـەی ، بۆیـە هـیچ ڕێگریـەك لەبـەردەم ئەوەیا نییە ، هیچ پەیوەندی بە پەیڕەوی ناوەخۆش نییە ، کاك گۆران فەرمووو.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تێبینیەکەی من نیزامیە ، یەعنی من نازانم خۆم ڕاپۆرتەکەم وەرنەگرتووە ، ئەگەر هەڵەبم ، ئەگەر ئەندامان وەریان گرتووە حەقی موناقەشە ئەمە شتێکە ، بەڵام ئەگەر وەریان نەگرتبی بەپێی مادده (٧٢) پەیڕەوی ناوخۆ نەسەن ئەڵێ ئەبێ پرۆژە و ڕاپۆرت لەلای ئەندامانی پەرلەمان بێ ، چونکە ئەندامی پەرلەمان کە دێتە هۆڵ خۆی بۆ حازر ئەکا ڕاپۆرتەکە ئەباتەوە مولاحەزەی قانونی خۆی ئەکا ، ئەو کاتە موناقەشەی ئەکا ، یەعنی ڕاپۆرت شتێکی هاکەزایی نیە لەناو هۆڵدا دابەش بکرێ ، بەپێی مادده (٧٢) بڕگەیەك بەنەس هاتووە ، بۆیە ئەگەر ئەم ڕاپۆرتە نیە لای ئەندامان ، بەڕاستی ئەبێ هەبێتن بۆئەوەی خۆیان بۆ ئامادە بکەن ، خۆ ئەگەر هەیەو من هەڵەمە ئەمە شتێکی ترە ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

چەند ئەندامی پەرلەمان ڕاپۆرتەکەی لەبەر دەستدایە؟ کەواتە بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان ئێوە خۆتان بۆکسەکانی خۆتان نەکردۆتەوە ، چەند کەس لەبەر دەستی دا نیە؟ بیژمێرن...

بەڕێز د. ڕێواز فائق حسین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ببوورن، لەدەقی مادده کەدا بڕگەی (١) مادده (٧٢) نەهاتووە بڵێ ئەگەر زۆرینەی ئەندامانی پەرلەمان لەبەر دەستیان دا بوو مانای وایە ئامانجەکە هاتۆتە دی ، یەك ئەندامی پەرلەمان ئەمەی وەرنەگرتبێ ئەبێ تەئجیل بکرێ و پێویستە ئەندامانی پەرلەمان وەریبگرن ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

تۆ ئەمڕۆ بۆکسەکەی خۆت کردۆتەوە؟ دوێنێ بۆکسەکەی خۆت کردۆتەوە؟ من داوا لەکارو باری پەرلەمان ئەکەم بێنە ئێرە ، بزانین بۆچی ڕاپۆرتەکەیان نەخستۆتە بۆکسی ئەندامانی پەرلەمان ، داوا لە نوێنەری کاروبار پەرلەمان ئەکەم ڕوونکردنەوەی خۆیان بدەن لەسەر دابەش کردنی ڕاپۆرتی لیژنەی یاسایی بەسەر ئەندامانی پەرلەمان فەرموو.

بەڕێز محمد حسن ڕۆژبەیاتی/ بەڕێوبەری کاروباری پەرلەمان و لیژنەکان:

بەڕێزان دوێنێ سەعات ٣ بۆ ٣:٣٠ هەمووومان دابەشکردووە ، لەناو سندوقی ئەندامان هەیەو ئەتوانن هەمووتان بۆخۆتان تەماشای بکەن لەوێدا هەیە ، هیچ نیە لەوێ نەبێ ، ٣:٣٠ دوای نیوەڕۆ ئەوڕۆ ئێوە بەیانی هاتوونە سندوقی خۆتان نەکردۆتەوە .

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دەوامی ئێمە سەعات ٥:٣٠ تەواو دەبێ ، کەواتە ئێستا لەناو بۆکسەکانتان دا هەیە ، کاروباری پەرلەمان ڕوونکردنەوەی خۆیدا ، ئێستا ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمانی کوردستان ئەوەی کە ڕاپۆرتەکەی لەبەر دەست دایە ئەتوانێت قسەکانی خۆی بکا ، کەسێ ڕاپۆرتی لەبەر دەست دانیە ئەتوانێ قسەکانی خۆی دوا بخا تا

ڕاپۆرتەکـە ئەگاتــە بــەر دەســتی ، دوێنــێ خراوەتــە بەردەســتان زۆربــەی ئەنــدامانی پەرلــەمان ئێــستا لەبەردەمیاندایـە وەریـانگرتووە ، کـە دابـەش ئـەکرێ بەسـەر هـەموو بۆکسەکاندا دابـەش ئـەکرێ ، بـەس بەتەنها بەسەر بۆکسێك هەندێ دابەش ناکرێ ئـەوی تـر بمینێتـەوە ، دەست دەکـەین بـە گفتوگـۆ ، بـەڕێز یراونت فەرموو.

بەڕێز یراونت نیسان مارکۆس:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەمن لەگەڵم ئەو تەکلیفێ حکومەت نەبت و رەئیس وزەرا بێ (تشکیل وزراة)، بەس نوقتـەی دووەم لەگـەڵ مامۆستام (تشکیل خلال مدة) ٣٠ ی ڕۆژ (خلال فترة ٣٠ یوم) ئەگەر نەبوو فتعاد

او (تعازیل لیس لنفس القائمه) قائیمەکی دی لەگەڵ بوو ، مامۆشتا ئـەز لەگـەڵ نوقتـە دووەمـم (اذا لم یـستطع رئـیس الـوزراء المکلف بتـشکیل الحکومـة و الحصول علـى ثقـة البرلـان فـی مـدة محـددة فتعـاد) ئـەو ((فتعاد)) لە تەغیر کردن (لیس في نفس القائمة) قائمەی دووەم بیت ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز خاتوو منی فەرموو.

بەڕێز منی نبی نادر عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ڕاپۆرتی یاسا لە ڕاستیدا من وەکو ئەندام لە لیژنەی یاسادا ، تەنها پێشنیازێکم هەیە ،سەبارەت بە پێکهێنانی وەزارەت لەماوەیەك دا کە لە ٣٠ ڕۆژ تێپەڕ نەکات ئەوە خۆی لە خۆیدا لەو ڕۆژانەدا بە چـڕو پڕی هەموو هـەنگاوەکان زیـاتر بـوو بـۆ پێکهێنـانی حکومـەت ، بۆیـە مـافی خۆیـەتی سـەرۆکی ئەنجومـەنی وەزیران ڕاسپێردرێت بۆ پێکهێنانی حکومەت ، بەڵام لەماوەی ٣٠ ڕۆژدا یانی مانای ئەوە نیـە ئـیلا ٣٠ ڕۆژی خـۆی تـەواو بکـات ئینجـا دەتـوانێ بـە حەفتەیـەك یـاخود بـە ١٠ ڕۆژی تـریش تـەواوی بکـاتن ، چـونکە هاووڵاتیـانی هـەولێر وە بەتایبـەتی جـەماوەری خـەڵکی کوردسـتان زۆر چاوەڕێ بـوون بـۆ ئـەو پێکهێنـانی حکومەتە ، ئێمە دەبێ بەرژەوەندی گشتیی بخەینە پێش بەرژەوەندیە تایبەتیەوە ، بۆیە من داوادەکەم لـە ٣٠ ڕۆژ کەم تریش بکرێتن ئەو حکومەتە پێکبێتن ، بۆئـەوەی هـەموو کاروبارەکـان بـەڕێك و پێکـی ئـەنجام بـدرێتن ، هاووڵاتیـانی کوردسـتان دڵ فراوانـی وەربگـرن کـەوا ئێمـە بـە پرۆسـەی دیموکراسـیەوە وە بـە ڕێکەوتنی هەموو لایەنە سیاسیەکانەوە کەوا یەکێتی نیشتمانیی کوردستانیش لە ڕۆژانی داهاتوودا کاندیدی خۆی ڕادەسپێری بـۆ جێگـری سـەرۆکی ئەنجومـەنی وەزیـران ، بـەڵام بـە گـوێرەی پـرۆژە یاسادا مـن سـورم لەسـەر ئـەوەی کـەوا سـەرۆکی ئەنجومـەنی وەزیـران ڕاسـپێردرێت بـۆ پێکهێنـانی وەزارەت ، ئـەوەش مـافی خۆمانە ئێمەش لەگەڵ ئەوەداین ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان

گەشە خان فەرموو نوقتە نیزامی.

بەڕێز گەشە دارا جەلال:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕاستی من ڕەخنەم لە بەڕێزتان هەیە ، سەبارەت بەوەی کە ئەندامی پەرلەمان متمانەی نەبێ فەرمانبەرێکی بەڕێز ڕوونکردنەوە ئەدا کە لەمەشا پێشلکردنی پەیڕەوی ناوخۆیە ، لەناو هۆڵی پەرلەماندا هیچ فەرمانبەرێك قسەناکات ، وە ئێستا من چوومەوە بۆ تەکید کردنەوە لەناو بۆکسەکەما جارێکی تر سەیرمکردەوە ئەو ڕاپۆرتە ئامادە نیە ، بۆیە موناقەشە کردنی ئەم بابەتە بە نایاسایی ئەزانم ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز گەشە خان بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ سەرۆکایەتی مولزەمە ڕاپۆرتەکە بخاتە بەر دەست ئەندامان ، هیچ کاتێك تەحدید نەکراوە بۆئەوەی ڕاپۆرتەکە بخاتە بەردەست ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان ، ئێستاش ڕاپۆرتەکە لەبەر دەستاندایە ، سێ ماددەیە پێموابێ هیچ ئیشکالێکی ئەوەنە گەورەی تیانیە ، ئێستاش ئەتوانن سەیری بکەن ، بیخوێننەوە ، ڕاستە متمانەمان بە ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان هەیە ، بەلآم متمانەمان بەو ئەندامانەی پەرلەمانی کوردستانیش هەیە کە ڕاپۆرتەکەیان ئێستا لەبەر دەستە ، بەڵێ ، فەرموو مامۆستا مەولود.

بەڕێز مولود مراد محی الدین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من چەند تێبینیەك عەرز ئەکەم ، یەکەم هەر وە کو خاتوو ڤالا خان خۆی وتی مەسەلەی دووبارە کردنەوەی دەستەواژەی سەرۆکی هەرێم ئەگەر موخل نەبێ موفیدیش نیە ، لەگەڵ ئەوە سەرەتای ماددەکە دووبارەکردنەوەی تیکرارە ، دووهەم یەعنی وشەی حکومەتمان لابرد ، باشمان کردووە ، بەلآم وشەی وەزارەتیش بەتەنها خۆی ڕەنگە کابینەی وەزارەت ، دەستەی وەزارەت ، هەیئەی وەزارەت شتێکی ئاوای لە پێش بێت ، چونکە وەزارەت بە من زۆر مانا نادا ، لە کۆتایی بڕگەکە پێم باشە لەماوەیەك کە لە ٣٠ ڕۆژ تێپەڕ نەکات ، تکائەکەم ئینشائەکەشی باش کەن تێپەڕنەکات ئاوا خراپە ، بەلآم بەهەر حاڵ لە ٣٠ ڕۆژ تێپەڕ نەکات لە بەرواری فەرمانی ڕاسپاردنییەوە ، پێشنیار ئەکەم ئەوە بۆ فەقەرەکە ئیزافە بکرێ(لە بەرواری فەرمانی ڕاسپاردنیەوە) ، خاڵی چوارەم ئەوەیە ٣٠ بە سی بنووسرێ واتە بە ڕەقەم نووسراوە بە نووسینیش بنوسرێ (س ، ی) چونکە گیاندارێك شتێکی لێبکا تێك دەچێ ، لەخاڵی دووەم کە وتراوە هیچ مولاحەزە نیە ، منیش ئەو مولاحەزەیەم هەیە کە (بۆ ڕاسپێراوێکی نوێ) یانی ئەوە ئیزافە بکرێ بە ماددەکە کە جارێکی تر نووسراوە سەر لە نوێ ، ئەوا سەر لە نوێ ئەوەندەی بڕگەکە خراپ ئینشا ئەکەین بزانە نازانین سەر لە کوێ نوێ لە کوێ ، بە هەر حاڵ من ئەوە عەرز ئەکەم ئەوا سەر لە نوێ پرۆسەی ناونان لەلایەن پەرلەمانی کوردستان ئەنجام دەدرێ بۆ کێ؟ بۆ ڕاسپێراوێکی تر کە ئەوە باشە ئیزافە بکرێ

، ئەگەر قەناعەتیشمان وایە هەر بۆ ئەو بێ بنووسین بۆ هەمان ڕاسپێراو ، واتە لە خاڵی دووەما بۆ ڕاسپێراوێکی تری پێویستە ، سوپاس بۆ جەنابتان.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز مامۆستا مەڕوان فەرموو

بەڕێز حسین اسماعیل (مەڕوان گەلاڵی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من هەر ئەو تێبینیەم هەیە ئەو وشەی حکومەتەکە هەر وەکو خۆی بمینێتەوە ، لە جیاتی وەزارەت ، چونکە حکومەتەکە شمولی ترە لەوەزارەت ، ئێمە چەندان وەزارەتمان هەن ، بەلاَم یەك حکومەت تەشکیل دەکرێتن چەندان وەزارەت لە خۆ دەگرێت ، زۆر سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك ڕابوون فەرموو

بەڕێز ڕابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەو هۆکارەوە ئێمە وەکو فراکسیۆنی گۆڕان پشتگیری دەکەین لە ئەم تەعدیلکردنە لەو یاسایەدا ، ئێمە ئاگادارین کە لە هەندێ ناوەندی ڕاگەیاندنەوە تەفسیری تری خراپی بۆ کراوە ، تەفسیری هەڵوێستەکەی ئێمە ، ئەگەر فرسەتم بدەن یەك بەشی کورت لە ئەندامێکی بەڕێزی فراکسیۆنی خۆمان لە خولی پێشوودا باسی دەکەم کاتێك بەڕێز دکتۆر بەرهەم احمد صالح لەگەڵ جێگرەکەیدا ڕاسپێردراو هەم لێرە ناویان دراوە بۆ پێکهێنانی حکومەت ، ئەوسا بەڕێز دکتۆر بەرهەم احمد صالح خۆتان دەزانن یەکێکە لە سەرکردە هەرە ناسراوەکانی یەکێتی نیشتمانیی کوردستان .....

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

یەك دەقە بە ئیجازەت. فەرموو کاك گۆران.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە یەعنی تکا دەکەم دەستەی سەرۆکایەتی بێ لایەنی خۆی بپارێزێ ، ئیش و کاری پەرلەمان چۆنە بە پەیڕەوی ناوخۆ مولزەم بێ ، ئێمە ئەڵێین هاتووینە سەر گفتوگۆ پڕۆژە یاساکە ماددەی یەکەم خوێندرایتەوە ، ڕەئی لیژنەی یاسایی خوێندراوەتەوە ، ئەندامێکی تری بەڕێزیش دەرچوو لە موناقەشەکە لەوێش هەر دەستم هەڵبڕی ، ماددەکە پێمان باشە دوو بڕگە بێ یەك بڕگەبێ ، حکومەتی تیابێ ، وەزارەتی تیابێ ، لیستی یەکەم بێ ، لیستی دووەم بێ ئەمە حەقی ئەندامە ، ئەمەکەی تر بە ڕاستی لە موناقەشە حەقی ئەندام نییە ، ئەم دەرگایە بکەنەوە دواتر سەرۆکایەتی خۆتان جەلسەکەتان پێ زەبت ناکرێ.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

نوقتە نیزامێكی تەواوە ، جەنابت ئەتوانی ئەو بیرو بۆچوونەی كە هەتە هی فراكسیۆنی گۆڕان و لە خولی پێشوو دوایی بۆ كەناڵەكانی ڕاگەیاندن ڕابگەینی لە دەرەوەی كۆبوونەوەی پەرلەمان ، فەرموو بەردەوام بە،

بەڕێز ڕابوون توفیق معروف:

بەڵێ مەوقیفی ئێمە ، هەڵوێستی ئێمە ئەوەیە كە بە هەڵوێستی ئێمە سەبارەت بەوەی كەئەو یاساییە تەعدیل بكرێتەوە كە پەیوەندی بە بارودۆخی سیاسی كوردستانەوە هەیە ، ئێمە لەگەڵ ئەوەین كە لە ئەسباب موجیبەی قانونەكەش دا هاتووە ، كە ئاساری دوو ئیدارەیی لە كەردستان نەهێڵدرێت ، ئەم یاسایە بەلامانەوە زۆر جدیە ، پێویستە پەرلەمانتارە بەڕێزەكان دەنگی بۆبدەن ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو كاك سۆران عمر

بەڕێز سۆران عمر سعید:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

سەبارەت بە ڕاپۆرتی لیژنەی یاسایی خاڵی یەكەم لەگەڵ ئەوەدام كە وشەی حكومەت بگۆردرێ بە وەزارەت مـن لەگـەڵ ئـەوەدام بكـرێ بـە كابینـەی حكومـەت ، سـەبارەت بـە ئـەو دەقـەی كـە دەڵـێ بـەم شـێوەیە بخوێندرێتـەوە لـە مـاددەی یـەك پـاش ناونـانی لـە لایـەن پەرلـەمانی كوردسـتانەوە ، كاندیـدی نـاونراو ڕاسپێردرێ بۆ پێكهێنانی كابینەی حكومەت ، سەبارەت بە ماددەی دووەم لەگەڵ قسەكەی مامۆستا مەولودم ئـاوای لێبكـرێ ، سـەر لـە نـوێ پرۆسـەی ناونـان لەلایـەن پەرلـەمانی كوردسـتانەوە ئـەنجام دەدرێ ، ئـەنجام دانەكە بۆ لیستی براوەی پاش ئەوە بێ كە نەیتوانیوە لەماوەی دیاری كراو كابینەكەی پێكبهێنێ ، سوپاس

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئەوانـەمان پێویـستی بـە ڕوونكردنەوەیـەك هەیـە سـەبارەت بـە ئـەوەی لیـستی یەكـەم و لیـستی دووەم لەهـەرێمی كوردسـتان پـەپێی یاسـای هەڵبـژاردنی پەرلـەمانی كوردسـتان ، بـە پێـی پـەیڕەوی نـاوخۆی پەرلەمانی كوردستان و یاسای سەرۆكایەتی هەرێمیش زۆرینە لەبەرچاو گیراوە ، ئێمە دوو سیستەمان هەیە بـۆ ڕاسـپاردنی حكومـەت ، سیـستمی زۆرینـە بـۆ ئـەوەی زۆرینـەی پەرلـەمانی یـەكێك تـەكلیف ئـەكا بـە تەشكیلكردنی حكومەت یـان وەكـو ئـەوەی كـە لـە بەغـدا پـەیڕەو ئـەكرێ سـەرۆكی كۆمـار نوێنـەری لیـستی زۆرینەی یەكەم ڕائەسـپێرێ بـۆ تەشـكیلی حكومـەت ، لیـستی یەكـەم لـە مـەجلس نـەوابی عیراقـی ، ئەگـەر لیستی یەكەم ڕابسپێردرێ ئەوا ئەو داواكارییەی ئێوەش ئەو كاتە ڕەوا ئەبێ بەوەی كە ئەگەر لیستی یەكەم نەیتوانی حكومەت دروست بكا ، لیستی دووەم حكومەت دروستكا ، بـەلاَم لـە هـەرێمی كوردسـتان سیـستمی پـالێوراوی زۆرینـە ڕەچـاو ئـەكرێ كـە پێموابێـت سیـستمێكی باشـترە زۆرینـەی پەرلـەمانی پـالێوراوبێ بـۆ سەرۆك وەزیران ، ئەگەر ئەو كەسە نەیتوانی متمانە بە دەست بێنێ ئەوكاتـە ئـەتوانین ئـەو ئیقتراحانـەی كـە ئێـوە كردتـان سـەبارەت بـەوەی كەسـێكی تـر یـان هـەمان كـەس ڕابـسپێردرێتەوە بـەلاَم لـە پەرلـەمانی

کوردســتانەوە جــارێکی تــر پرۆســەی ناونــان ئــەنجام بــدرێ ، هــەر وەکــو تــەوزیحێك لیژنــەی یاســایی ڕوونکردنــەوەی زیاترتــان هــەبوو ، بــەڵام بــۆ مولاحــەزەکانتان نانووســن دوای قسەکردنی هــەموو ئەنــدامان بەیەکجار ملاحەزەکانتان بڵێن. فەرموو.

بەڕێز ڤەمان فیصل سلیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

یەك مولاحەزە هەیە لەسەر ئاخافتنێ هەمی هەڤاڵێ پەرلەمانتار کو لێتێکچوونەك هەی لناڤ بەینا ڕاپۆرتا لیژنەی یاسایی وە پرۆژەی پێشنیار کری ، ڕاپۆرتا لیژنە یاسایی دا برگە دووێ مادده یەکێ هاتیا لادان ئەڤە دوو برادەرە گۆتی مادده دووێ ، مادده دووێ نینە لە ڕاپۆرتا لیژنە یاسایی دا بێژیتن دێ ئیتە توعاد کرنـێ یەعنی نازناڤکرن دێتە دووبـارە کرنـێ ، رجـایێ دکـەین کـو بەرچـاڤبوون ئـەو برگـە هاتیـە لادان ڕاپۆرتێدا نێنە دووبارە کرن ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەپێی ڕاپۆرتەکەی لیژنەی یاسایی ئەو برگەیان لاداوە کە دوایی هاتینە سەر موناقەشەی پرۆژە یاساکە کـە پێشنیار کراوە ئەو کاتە ئەتوانن ئەو مولاحەزانەی خۆتان بڵێن ، فەرموو کاك انور.

بەڕێز انور قادر مصطفی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تێبینی من لەسەر وشەی حکومەت بگۆڕدرێ بۆ وەزارەت ، کـە دواتـریش وەکـو ئەنـدامێکی لیژنـەی یاسـایی ئـەم تێبینیـەم هـەبوو ، پێمـوایـە چ لـە رووی مـەنتیق ، چ لـە رووی یاسـایی ، چ لـە رووی زمانەوانیـشەوە هەڵەیە ، ئەگەر وشەی حکومەت لێرەدا تەرجومە کراوە بۆ مەجلیسی وزەرا یان ئەنجومەنی وەزیران وشەی وەزارەت ئەمە ناگەیەنێ بۆیە پێشنیار دەکەم یان بکرێت بـە ئەنجومـەنی وەزیـران یـان کۆی وەزارەتـەکان ، وەزارەتێك تەنها مانای هەموو ئەنجومەنی وەزیران ناگەیەنێ ، زۆر سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك باپیر

بەڕێز باپیر کاملا سلیمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنـەی یاسـایی وەڵامێکی دایـەوە کـە وەڵامەکـە ئـەوەبوو بنـەمای گفتوگۆمـان لەسـەر ڕاپۆرتـەکی لیژنـەی یاسـاییە ، برگـەی دووەمیـان لادابێـت مـن شـتێکم نیـە لەسـەر برگـەی دووەم قسەم هـەبوو مـادام برگـەی دووەمیان پێویست نییە موناقەشەی لەسەر بکەین ، زۆر سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز شکریە خان فەرموو.

بەڕێز شكريە اسماعيل مصطفى:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من پشتگیری هەموارکردنی ئەم یاسایە دەکەم ، پێویستییەکی حەتمیە بۆ ئەم قۆناغە ، بە پێویستیشی دەزانم داوا لە سەرۆکی وەزیران بکرێتن کە زۆر بەپەلە ، کابینەی حکومەتەکەی پێکبهێنێ وە من پێشنیاری ئەوەش دەکەم کە وشەی وەزارەت بگۆڕێ بۆ ئەنجومەنی وەزیران ، سوپاس.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بەڕێز کاك عمر عینایەت فەرموو.

بەڕێز عمر عينايەت حەمە سعيد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من پێمخۆشە پێش ئەوەی سەرنجەکەی خۆم بڵێم سەبارەت بە بڕگەی (١) لە ماددەی (١) ،

بە بەڕێزتان ڕابگەیەنم پێشس ٢٧ ساڵ لە شاری هەڵەبجە و هەورامان و شارەزوور ڕاپەڕینێکیان دژ بە ڕژێمی بەعس .....

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

کاك عمر ئەمە پەیوەندی بەم تەوەرەوە نییە .

بەڕێز عمر عينايەت حمە سعيد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

پێمخۆشە بەیان نامایەك هەڵوێستێکی پەرلەمان هەبێ ، سەبارەت بە ماددەی (١) ئاوا هاتووە لە دەست کاریەکەی لیژنەی یاسایی پاش ناونانی لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە سەرۆکی هەرێم سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران ڕادەسپێرێت ، ئەمە هەڵەیە پێویستە کاندیدێك ڕاسپێرێت لە لایەن براوەی زۆرینە ، نابێ بڵێی سەرۆکی وەزیران ، چونکە سەرۆکی وەزیران نییە ....

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

کاك عمر ناونان کراوە لەپەرلەمانی کوردستان ئەڕواتە لای سەرۆکی هەرێم ، سەرۆکی هەرێم ڕای ئەسپێرێت ، لەپەرلەمانی کوردستانەوە ڕای ئەسپێرێ....

بەڕێز عمر عينايەت حەمە سعيد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئاخر نەبوویتە سەرۆکی وەزیران تا متمانە وەرنەگرێ ، ئەبێ کەسێك ڕابسپێرێ بۆ پێکهێنانی کابینە....

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

باش ، مولاحەزەکەت وەر ئەگرین...

بەڕێز عمر عینایەت حەمە سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئینجا پێکنەهێنراوە ، ببوورە ، با قسەکەم تەواو بکەم ، سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران ڕادەسپێرێت بلێ کاندیدێك لە لیستی براوە ڕادەسپێردرێت بۆ پێك هێنانی وەزارەت ، بۆ پێکهێنانیش نییە بۆ پێشکەشکردنی کابینەکەی ، پشتگیری ئەو برادەرانەش ئەکەم کە ئەڵێ وشەی وەزارەتەکە ببێتە کابینەی وزاری ، زۆر سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز دکتۆر شێرکۆ فەرموو.

بەڕێز د. شێرکۆ جودت مصطفى:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من تێبینیەکانم مامۆستا مولودو مامۆستا سۆران عمر وتیان دووبارەی ناکەمەوە ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز کەژاڵ هادی

بەڕێز کەژاڵ هادی فقێ:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

قسەکانم بەرێز مامۆستا مولودو مامۆستا سۆران وتیان پشتگیری رایەکەی ئەوان دەکەم، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز امینە زکری فەرموو.

بەڕێز امینە زکری:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

چەند تێبینیەك من هەی ، پشتگیریا رەئیا بەڕێز عمر عینایەتی دکەم چونکی ڤێ سەرۆکێ ئەنجومەنێ وەزیران نینە حەتا باوەریا و پشتێ ڕسپاردنا وی تەکلیف ل سەرۆکێ هەرێمێ ڤە نەهێتە کرن باوەریدانێ پەرلەمان نەهێتە دان نابیتە سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران ، هەروەسا یاسایێ گرێدایێ سەرۆکایەتیا هەرێمێ ڤە ، ژبەر هەندێ ئێکی ڕاستە ئەم بێژین ڕاسپاردنا پالێوراوێت فراکسیۆنا زۆرینە پاش ناڤهینانە ژ لای پەرلەمانێ کوردستانێ بۆ پێکئینانە وەزارەتێ ماوەیەکیدا کو ٤٥ ڕۆژیدا تێپەڕ نەکات ، ٤٥ ڕۆژ بۆچی؟ ئەگەر سەحکەینێ دەقێ پرۆژەیێ دستوریدا ماوەی ٤٥ ڕۆژیدا دیارکرین ، دیتنامن پێتڤیە هەمائاهەنگیا گەل وی پرۆژەیە هەبیت ڕێکخستنەوە بێتە کرن ، دەربارەی برگا دووێ ژی دیسان پەسندا ئاخافتنێ کاك مەولود باوە مراد دکەم ، ئەگەر کاندیدێ ڕاسپێردراو ماوەی دیار کری نەشیا وەزارەت پێك بینی ، ئەوا سەر ژنی ڕاسپاردنا پالێوراوێکی دی هەمان فراکسیۆنێ زۆرینە بۆ پێکئینانە وەزارەتێ ئەنجام بهێتە دان ، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرمووو كاك ئومێد خۆشناو.

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن (ئومێد خۆشناو):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

منیش پشگیری پێشنیارەكەی كاك عمر عینایەت دەكەم، لەبەر ئەوەی هەتا متمانە وەرنەگرێت سەرۆك وەزیران نیە، واتە پالێوراو لە جیاتی كاندید وشەی پالێوراو لەوێندەر بەكاربێتن هەتا متمانە وەردەگرێ دەبێتە سەرۆك وەزیران، لە بڕگەی پێنجەمدا سەبارەت بە هۆكاری دەرچوونی یاساكە، كە دەڵێ پێشنیار دەكەین بەم شێوەیە دابڕێژرێت بە مەبەستی گونجان لەگەڵ سیستەمی سیاسی و دیموكراتی ئەم یاسایە دەرچووێندرا، لێرەدا دەبێ پەرلەمانیەكەش ئەگەر لە بۆی زیاد بكرێت، سیستەمی سیاسی و دیموكراتی و پەرلەمانی، یان سیستەمی پەرلەمانی و سیاسی و دیموكراتی، پەرلەمانیەكەی بۆ زیاد بكرێت جوانتر دەبێتن، پشتگیری قسەكانی امینە خانیش دەكەم كە بەڵێ دەبێ تەواوی ماددەكانی گونجاو بێ لەگەڵ پڕۆژە یاسای دستوری هەرێمی كوردستان، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بەڕێز جمال مورتكە فەرمووو.

بەڕێز جمال عثمان كارسول (جمال مورتكە):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

واللە قسەكان تەقریبەن ئینسان هەر تیكرار دەكاتەوە برادەران، بزەبت تێبینیەكانی كاك عمر و كاك ئومێد و امینە خان و برادەرانی تر، سیغەكە خۆی دەڵێ پاش ناونانی لەلایەن پەرلەمانی كوردستانەوە، ئەوە سیغەیە یان وەكو هەڤاڵان باسیان كرد یان پاش پێشنیار كردنی كوتلەی زۆرینە لە پەرلەمانی كوردستان بەو شێوەیە دابڕێژرێتەوە، یانیش پاش وەكو بڵێی دەست نیشان كردنی كاندیدی سەرۆكی حكومەتی هەرێمی كوردستان بۆ سەرۆكایەتی هەرێمی كوردستان یان سەرۆكی هەرێمی كوردستان، چونكە لێرە نووسرایە پاشان لەلایەن پەرلەمانی كوردستان، پەرلەمانی كوردستان بۆ كێ؟ دەبێ ئەوە روون بكرێتەوە، باشترە سیاغەكەی دابڕێژرێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرمووو كاك بەیار.

بەڕێز بەیار طاهر سعید:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من ژی تەئیدا ئاخفتنێت كاك جمال دكەم، بە دیتنا من دەقێ بڕگەی (١٢) ماددەی (١٠) كرمانجی ئەز دبێژم پاشیت وی بە عەرەبی، راسپاردنا كاندیدێت فراكسیۆنا پتریا كورسیان بە دەست ڤە هینابیتن بۆ پێكهینانە

جڤاتا وەزیران ژ دەمێ (١٥) رۆژا ژ روونیشتنا ئێکێ، یان عەرەبیەکە بێژین ئیحتیمالە ئەو وازحتر بیتن (تكليف مرشح الكتلة النيابية الاكثر عددا بتشكيل مجلس الوزراء خلال مدة خمسة عشر يوما من القاء جلسة الاولى)، دیتنا من ئەڤە دێ گەلەك دەقیقتر بیتن، چونكە تەسمیا سەرۆكی وەزیرا پشتی ژ لایی پەرلەمانی ڤە بە دیتنا من وزوح تێدا نینە و ئەڤ دەقە دێ گەلەك وەزاحتربی، فەقەرا (٢) كەندیدێ سەرۆكا جڤاتا وەزیران دەمێ سی رۆژان پشت راسپاردنێ دڤێت كاندیدێت وەزارەتا خۆ دیار بكەت، سوپاس بۆ هەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بەڕێز سراج احمد فەرمووو.

بەڕێز سراج احمد حمدامين:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

هەندێ لە سەرەنج و تێبینیەكانم گوتران، بەڵام ئەوەی ماوە من پێشنیار دەكەم ئەوەیە كەوا ئەم ماددەیە نافیز بكرێ لە رۆژی دەرچوونی لەلایەن بەڕێز سەرۆكی هەرێمەوە، نەك لە رۆژی نەشركردنی لە واقائیعدا...

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئەمە راپۆرتەكەیە مامۆستا ئێمە جارێ موناقەشەی راپۆرتی لیژنەی یاسایی دەكەین، ئەو مەوزوعەی تیدا نەهاتووە، ئەوە دوایی كە باسی پڕۆژە یاساكە دەكەین، بەڕێز فرحان جوهر فەرمووو.

بەڕێز فرحان جوهر قادر:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من پشتگیری مانەوەی وشەی وەزارەت لە پڕۆژە یاسای لیژنەی یاسایی دەكەم، لەبەر ئەوەی لە رووی قانونی و مێژوویەكەی وەزارەت تەواوە، تكایە با نەیكەینە مەسەلەیەكی سیاسی ئەوە یاساییە، وەزارەت لە تاریخی وەزاراتی عیراقیش هاتووە، دەڵێ وزارەی نوری سعید، وزارەی مەدفعی، وزارەی هاشمی، وزارەی فلان، ئەمە شتێكی زۆر قانونی و زۆر تەواوە، حكومەت شتێكی زۆر شمولی گەورەترە دەسەڵاتەكانی تریش دەگرێتەوە، بۆیە من پێشنیار دەكەم برادەران دەنگی بۆ بدەن وەكو خۆی بمێنێتەوە ئەو وشەیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بەڕێز دلێر مصطفى فەرمووو.

بەڕێز دلێر مصطفى حسن:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

كاك مولود هەندێك لە تێبینیەكانی منی وت، بەڵام بە گشتی من سەرەنجم هەبوو ئێمە لەگەڵ ئەوەین ئاساری دوو ئیدارەیی نەهێڵین، بەڵام لەم كۆبوونەوەیە تەسهیلات كەم كرا بۆ پێكهێنانی هێزە سیاسیەكان،

هەم خرایە خاڵی یەکەمەوە، هەم لە بڕگەی یەکەمیش دانرا، دەبووایە ئەو تێبینیە لەسەر کۆبوونەوەکەی پێشوو باشتر.....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باسمان کرد ئەو هاو کاتە لەگەڵ پەیڕەوی ناوخۆ، هیچ ناکۆك نییە لەگەڵ پەیڕەوی ناوخۆ، فەرموو بەڕێز خلف احمد.

بەڕێز خلف احمد معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من هەندێك لە قسەکانم کاك عمر عینایەت و کاك ئومێد خۆشناو کردیان، ئەوەی پەیوەندی بە خاڵی پێنجەمەوە هەیە سەبارەت بە هۆکاری دەرچوونی یاساکە، پێشنیار دەکەین بەم شێوەیە دابڕێژرێت، بە مەبەستی گونجاندن لەگەڵ سیستەمی سیاسی و دیموکراتی پێشنیار دەکەم پەرلەمانی بۆ زیاد بکرێ، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

راپۆرتەکە موناقشە دەکرێ دوایی مادده بە ماددەی پڕۆژە یاساکەش موناقەشە دەکرێ، فەرموو کاك گۆران.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دوای ئەوەی راپۆرتی مەعنی خوێندرایەوە، پڕۆژە یاساکە خوێندرایەوە، هەموو ئەندامانی پەرلەمانی حەقی خۆیانە قسە لەسەر پڕۆژە یاساکەش بکەن و قسە لەسەر ماددەی یەکەمی، یەعنی رەئی یەکەمی....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوە مادده بە مادده دەخرێتە گفتوگۆ کاك گۆران؟

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڵێ، لیژنەی قانونیش بکەن یان دواتر لیژنەی قانونی ئەو رەئیانەی مەعقولی ئەندامان وەریدەگری ئیزافەی دەکات بۆ راپۆرتەکە، ئەگەر نا وەڵامی خۆی دەبێ و دواتر رەئیەکان دەخرێتە دەنگدانەوە بۆ موناقەشەکردن، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵام لە پێشدا ئێستا راپۆرت موناقەشە دەکەین، دوایی مادده بە ماددەی پڕۆژە یاساکە دەخەینە گفتوگۆ ئەو کات دەنگدانی لەسەر دەکەین، با من ماددەکە لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان بۆ بخوێنمەوە بەڕێز امینە زکری، ماددەی (٧٢) بڕگەی (٣):

(پەرلەمان دەست دەكات بە گفتوگۆكردنی راپۆرتی لیژنەی تایبەتمەند و لیژنەی كاروباری یاسایی، دەربارەی پڕۆژە یاسا پێشنیار كراوەكە، ئینجا دەست دەكرێت بە گفتوگۆكردنی پرەنسیپەكانی و لە كاتی بڕیاردان لەسەریدا دەچینە سەر گفتوگۆكردنی ماددەكانی پێشنیاركراو و دەنگدان لەسەریدا ماددە بە ماددە)

بۆیە لە پێشدا راپۆرتی لیژنەی پەیوەندیدار و لیژنەی یاسایی تاوتوێ دەكرێ، بڕیاری لەسەر دەدرێ، ئەوەی كە پێویستی بە هەمواركردن هەیە لە راپۆرتەكە پێویست دەكات لیژنەی یاسایی لەبەر چاوی بگرێ، با بزانین رەئی ئەندامانی پەرلەمانی كوردستان و دوایی پڕۆژە یاساكە ماددە بە ماددە دەخرێتە گفتوگۆ، كاك سالار فەرموو.

بەڕێز سالار محمود مراد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

لە راستیدا بۆ دەرباز بوون لەم حاڵەتە حەقە لە ئێستا بە دواوە بكرێتە بنەما، راپۆرتی لیژنەی یاسایی بخرێتە دەنگدانەوە بۆ ئەوەی راپۆرتەكە موناقەشە بكرێت كە بێتە سەر ماددەكانی قانونەكە تەتروق دەكات بۆ مەسەلەیەكی جانبی تر، چونكە هەموو مەبەستەكە لە راپۆرتی لیژنەی قانونیدا چڕ دەكرێتەوە بۆ هاوكاری كردنی ئەندامانی پەرلەمانیش، كە مەبەست لە هەمواركردنی پڕۆژە یاساكە بۆ چیە یان ئەگەر یاسایەك یان بڕیارێك بمانەوێ دەر بچووێنین، بۆیە كە لە ماددەی (٧٢)ی پەیڕەویشدا قسە لەسەر پرەنسیپەكان دەكات، بە تەسەوری من ئەگەر ئێستاش پڕۆژە راپۆرتەكەی لیژنەی یاسایی نەخرێتە دەنگدانەوە بۆ بەرنامەی كاری داهاتوو هەم ئاسان ترە بۆ سەرۆكایەتی و لیژنەی مەعنی و، بۆ پەرلەمانتارانیش كە بە تەحدید بتوانن باسەكانیان چڕ بكەنەوە، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

هەر ئەمڕۆش دەتوانین بیخەینە دەنگدانەوە كاك سالار، گەشە خان فەرموو.

بەڕێز گەشە دارا جەلال:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

سەبارەت بەمە ئەوەی كە موتەبەع بووە پێشتر، بە پێی پەیڕەوی ناوخۆش یان پڕۆژە یاساكە دەكرێتە ئەساسی موناقەشە و ئەندامانی پەرلەمان لەگەڵ راپۆرتی لیژنەی پەیوەندیدار بەراوردیان كردووە سەرەنج و تێبینی خۆیان نووسیە و موناقەشەی دەكەن، ماددە بە ماددە و بڕگە بە بڕگە، یاخود پڕۆژەكە ناكرێتە بنەما دەنگدانی لەسەر دەكرێ لە ناو هۆڵدا كە راپۆرتی لیژنەی مەعنی بكرێتە بنەما بۆ موناقەشە، بۆیە ئەگەر ئێمە دووجار هەمووی موناقەشە بكەینەوە ئەمە كاتێكی زۆر دەڕوا، رەنگە زۆر كاری دیكە بكەین لە پەرلەمان لەم ماوەیە، سوپاس.

بەڕێز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

دەزانين كە ئێستا راپۆرتی ليژنەی ياساييمان موناقەشەكرد، زۆرێك لەو برگانەی كە لە راپۆرتی ليژنەی ياسايی هەمواردەكرێت دەنگی لەسەر دەدرێت، ئيتر ئەو كاتە دەنگی لەسەر نادەينەوە، بۆ نموونە ئێستا داوای ئەوە كراوە كە لە ياساكەدا نوقتەی دوو بمێنێ، لە ياساكەدا بڕگەی دووەم بمێنێ لە ماددەی يەك ئەگەر ئەمە دەنگی ئەندامانی پەرلەمانی كوردستانی بە دەستهێنا ئەو كاتە لە موناقەشەی ماددەكانی تريش هەر وا دەبێ، دەشتوانين راپۆرتی ليژنەی ياسايی بخەينە دەنگدانەوە ئەگەر نەكرا بە ئەساسی كۆبوونەوەكە بڕۆينە موناقەشەی ماددە بە ماددەی پڕۆژە ياساكە، با ئێستا وتوێژەكە تەواو بكەين، بەڕێز د.عزت فەرموو.

بەڕێز د.عزت صابر اسماعيل:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

هاوڕام لەگەڵ ئەوەی وشەی وەزارەت ئەگەر لوغەوی سەير بكەين (مفرد)ە، يەعنی ئەنجومەنی وەزارەت، ئەنجومەنی وەزيران، يەعنی ناحيەی لوغەوی كامل نييە، حكومەت بگۆڕيت بە وەزارەت، سوپاس.

بەڕێز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك زانا فەرموو.

بەڕێز زانا عبدالرحمن عبدالله:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ديارە ئەو مولاحەزانەی هەمبوو برادەران هەموويان وت، بەڵام من يەك شتی بچكۆڵەم هەيە وەكو گلەيی وەكو هەڤاڵان باسيان كرد، بەراستی ئەوە دووجارە ئێمە لەسەر هەندێك پڕەنسيپ دەنگ دەدەين يان ئيمزا دەكەين دوايی پێچەوانەی ئەو شتە دەبينينەوە...

بەڕێز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك زانا ئەمە دووبارەيە، باسمان كرد، هيچ ناكۆك نييە كاك زانا؟

بەڕێز زانا عبدالرحمن عبدالله:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەڵام ئەوە گرفتە بۆ ئيشی پەرلەمانتاری، ئێمە جاری پێشوو دەنگمان دا كە فرسەت....

بەڕێز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

هيچ ناكۆك نييە لەگەڵ ئەوەی پێشوو، بە يارمەتی، ئەوەی پێشوو دەنگدان بووە لەسەر ئەوەی ناونانی سەرۆكی حكومەت و جێگری سەرۆكی حكومەت، يەك حەفتە دوابخرێت بۆ ئەوەی دەرفەت بدرێ لايەنە سياسيەكان تەوافوق بكەن، ئێستاش ئەوە لە جەدوەلی ئيعمال دايە، هەر كاتێك هاتينە سەر ئەوە جەنابت دەتوانی باسی ئەوە بكەی كە ئەوە حەفتەيە درێژە بكێشێ، بۆيە ئێستا هيچ ناكۆك نييە لەبەردەم ئەوەی لە حەفتەی پێشوو دەنگمان لەسەر ئەوە نەداوە كە هيچ پڕۆژە ياسايەك لە پەرلەمانی كوردستان موناقەشە

نەکەین، کاك زانا حەفتەی پێشوو دەنگدانمان لەسەر ئەوە نەکردووە کە هیچ پڕۆژە یاسایەك لە پەرلەمان موناقەشە نەکەین هەتاوەکو ناونان دەکرێ، هەموو مەسارەکان وەکو خۆی دەڕوات لەو بڕگەیەش کە سەبارەت بە ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆکی حکومەتە بەڕێزتان دەتوانن رەئی خۆتان دەڕبڕن، شتێکی تر هەیە؟ کاك زانا فەرموو.

بەڕێز زانا عبدالرحمن عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڵێ، هەر لەسەر خاڵی پێنجەم لەگەڵ رەئی کاك ئومێد خۆشناو و کاك خلفم، مەسەلەی لەگەڵ سیستەمی سیاسی و دیموکراتی و پەرلەمانی ئەم یاسایە دەرچووێندرا، پەرلەمانی بۆ زیاد بکرێ، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك ابو کاروان فەرموو.

بەڕێز عبدالرحمن فارس (ابو کاروان):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەی یەکەم من پێموایە وشەی حکومەت بکرێتە کابینەی حکومەت، لەبەر ئەوەی حکومەت بەردەوامی هەیە، بەڵام کابینە گۆڕانکاری بەسەردێت و دەگۆڕدرێت، دووەم لەگەڵ ئەو رەئیەی کاك عمر عینایەتم لەسەر ناونانەکە، سێیەم شت ئەلێرە بە مەبەستی گونجاندن من پێموایە ئەم بە مەبەستی گونجاندن لابرێت، لەبەر ئەوەی ئەمە شتێك پیشان دەدات کە پێشتر نەگونجاوین لەگەڵ ئەو مەسەلەیە، بۆیە هەر بکرێتە لەبەر ئەوەی لە کوردستاندا سیستەمی سیاسی و دیموکراتی وەکو برادەرانیش وتیان لەگەڵ ئەو رەئیەم پەرلەمانی بۆ زیاد بکرێت ئەم یاسایە دەرچووێندرا، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز قادر ئۆتمان فەرموو.

بەڕێز قادر ئۆتمان رسول:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە راپۆرتی لیژنەی یاسایی بۆ هەموارکردنی پڕۆژە یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان، دیارە لە زانستی سیاسیدا دەسەڵاتی جێبەجێکردن لە هەندێ وڵاتان بە حکومەت ناو دەبرێت، لە هەندێ وڵاتی تردا بە ئەنجومەنی وەزیران ناو دەبرێت، لە هەندێ وڵاتی تریش بە وەزارەت ناو دەبرێت، یەعنی ناو بردنی دەسەڵاتی جێبەجێکردن گرنگ گەیاندنی مەفهومەکەیە، لیژنە لە راپۆرتەکەدا پێشنیاری ئەوەی کردووە کە دەسەڵاتی تەنفیزی بە وەزارەت ناو ببرێت، من پێم باشە کە بە کابینەی حکومەت ناو ببرێت، لە راستیدا بەو شێوەیەش کە لە راپۆرتەکەدا هاتووە کە دەڵێ بەم شێوەیە بخوێندرێتەوە کە بڕگەی یەکەم لە ماددەی یەکەم دەستکاری کردووە، من پێشنیار دەکەم کە شتێکی بۆ ئیزافە بکرێت پاش ناونانی لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە سەرۆکی هەرێم پاڵێوراو بۆ سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران رادەسپێرێ کە

پاڵێوراوی زۆرینەی پەرلەمانی بێت بۆ پێکهێنانی کابینەی حکومەت، لە ماوەیەك کە لە (٣٠) رۆژ تێپەڕ نەکات، بەم شێوەیە دەقە پێشنیارکراوەکە دابڕێژرێتەوە، هەروەها من لەگەڵ لابردنی بڕگەی دووەم نیم لە ماددەی یەکەم، چونکە مادام ئێمە کاتمان دەست نیشان کردووە بۆ ئەوەی کە پاڵێوراو بۆ سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران لەو ماوە دیاری کراوەدا کابینەکە پێك بهێنێ، دەکرێ بڕگەی دووەم بمێنێتەوە لە ماددەی یەکەمدا بۆ ئەوەی کە ئەگەر پاڵێوراوەکە لەو ماوەیەی کە بۆی دیاری کراوە کە دەبێ بە قانون سەرکەوتوو نەبێ جارێکی تر لە پەرلەمان ناونانی بۆ بکرێتەوە، یەعنی بێتەوە پەرلەمان کاندیدێکی تر رابسپێرێ ناونانی بۆ بکرێتەوە و راسپێردرێ بۆ سەرۆکایەتی بەهەمان ئەو رێکارە یاساییەی کە کاندیدی پێشتر بڕیویەتی، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز بێگەرد خان فەرموو.

بەڕێز بێگەرد دڵشاد شکرالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەی یەکەم لە پرۆژەکەدا کە پێشنیار دەکرێ وشەی حکومەت بگۆڕدرێت بکرێت بە وەزارەت، من پێم باشە بەو شێوەیە بێت، پاش ناونانی لەلایەن پەرلەمانی کوردستان کاندیدی سەرۆکی دەسەڵاتی جێبەجێکردن، چونکە ئەمە لە قانونی هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستانساڵی (١٩٩٢) ماددەی (٥٦) بڕگەی (٣) هەمان دەستە واژە هاتووە، من پێموایە ئەمە شمولی ترە، سەبارەت بە خاڵی دووەم لە ماددەی یەکەم لەبەر ئەوەی من پێموایە ئەمە دەسەڵاتی پەرلەمانی کوردستانە، من پێشنیار دەکەم ئەم بڕگەیە لاببرێت، چونکە لە هەمان قانونی هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستاندا لە ژمارە یەکی ساڵی (١٩٩٢)دا ئەمە ئاماژەی پێکراوە ئەوە دەسەڵاتی پەرلەمانی کوردستانە نەك سەرۆکایەتی هەرێم و پێشنیار دەکەم لابرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز علی علی هاڵۆ فەرموو.

بەڕێز علی علی هاڵۆ:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تیبنیا من ژ لای کاك عمر عینایەت هاتە بەحس کرن، ئەز ناخازم دووبارە بکەم، بەس لەسەر ڤێ پرۆژە یاسایێ ئەز پێشنیار دکەم راپۆرت ئەڤە گفتوگۆ هاتە کرن، گفتوگۆ لەسەر پرۆژە یاسای پاش ئێخستن بۆ دانیشتنەکا دی بۆ رێز گرتن لە پەرلەمانتارێن فراکسیۆنا کەسك هەرچەندە پرۆژە یاساکە گەلەك گرنگە بۆ نەهێلانا نیشان و سیمایێ دوو ئیدارەیی پێویستە ئەڤ پرۆژە یاسایە بهێتە گفتوگۆکرن، بەڵێ دیسا دبێژم رێزگرتن لە برادەرێن پەرلەمانتارێن یەکێتیی، ژبەر کو ئەو حەساسیەت دروست نەبت و پشتی هەندێ دانیشتنێ دیدا تێرو تەسەلی ئەڤ بابەتە بێتە گفتوگۆکرن، گەلەك سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو كاك ابوبكر.

بەڕێز ابوبكر عمر عبدالله (ابوبكر هەڵەدنی):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

تێبینیەكانی من وترا لەلایەن مامۆستا مولود و كاك سۆران، دوو تێبینیم هەیە، سەبارەت بە هۆكاری دەرچوونی ئەم یاسایە من پشتگیری ئەو دەستەواژەیە دەكەم كە لە راپۆرتی لیژنەی یاساییدا هاتووە، دووەم هەمواركرنی ئەم یاسایە پەیوەندی بە بڕگەی چوارەمی دانیشتنی ئەمڕۆ نییە، چونكە ئەگەر كاندید حازر بێت یان حازر نەبێت ئێمە پێویستیمان بە هەمواركرنەوەی ئەم یاسایە هەیە، لە رووی یاساییەوەش دوای ئەوەی كە ئەمڕۆ دەنگی زۆرینە دەهێنێ بە پێی رێكارە یاساییەكان مودەی (١٥) رۆژی تری هەر دەوێت تاوەكو ئەم یاسایە ئیقرار دەكرێت لەلایەن سەرۆكایەتی هەرێمەوە، لەبەر ئەوە گفتوگۆكە هەر ئەنجام بدرێ، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك فائق فەرموو.

بەڕێز فائق مصطفى رسول:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

سەبارەت بە خاڵی گۆڕینی ناوی وەزارەت بە كابینەی وەزارەت، پشگیری ئەوە دەكەم كە ناوەكە بگۆڕدرێت بە كابینەی وەزاری، هەروەها پشتگیری رەئی كاك قادر رەزگەیی دەكەم لەسەر مەسەلەی مانەوەی بڕگەی دوو بۆ دیاریكردنی مەوقیفی دوای (٣٠) رۆژەكە ئەگەر كاندیدی سەرۆكی ئەنجومەنی وەزیران نەیتوانی كابینەكە پێك بێنێ بۆ ئەوەی مەوقیفەكە دوای ئەوە روون بێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئێڤار خان فەرموو.

بەڕێز ئێڤار ابراهیم حسین:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بە سوپاسەوە كاك رابوون و كاك مەڕوان قسەكانی منیان كرد، پشتگیریان لێ دەكەم، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

وەحیدە خان فەرموو،

بەڕێز وەحیدە یاقو هرمز:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئاخفتنێت من ئیحتیماله دووباره بن، من نەڤێت بەحس بێتەکرن، بەڵێ ئەم پشتگیریا ئەڤ تەعدیلا ڤێ یاسایێ ئەم لەگەڵ هەندێنە، یا دووێ ژی ئەز دبێژم جەلسەیا چووی یا دووێ مە بڕیاردا هەنگی مە تەصویت کر عەلائەساس بۆ حەفت رۆژا مۆڵەت بێتە دان بۆ....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

وەحیدە خان ئەوە پەیوەندی بەم تەوەرەوە نییە، ئەوە لە کاتی باسکردنی تەوەری چوارەمدا پێموابێ لە دانیشتنی کاردا ئەو مولاحەزیە بڵێی، زۆر سوپاس ناوەکان تەواو بوو، ئێستا پێموابێت لە ئەنجامی ئەو گفتوگۆیەی کە کرا زۆربەی ئەندامانی پەرلەمان مولاحەزەیان هەیە لەسەر راپۆرتی لیژنەی یاسایی، بۆیە ئەیکەینە ئەساسی گفتوگۆکەمان، ئێستا هەموو ئەو مولاحەزانەی ئێوە وتیان سەبارەت بە یەکە بە یەکەی ماددەکان دەیخوێنینەوە ئینجا دەرگای گفتوگۆ دەکەینەوە، ئەگەر یەکێك ئیزافەی هەبوو ئەو کات ئیزافەکان بڵێن، نەك ئەوەی کە لە رابردوودا باسکرا، بەڵێ فەرموو نوقتەی نیزامت هەیە؟ کاك تحسین فەرموو.

بەڕێز تحسین اسماعیل احمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من ناوم نووسرابوو، ناوم نەخوێندرایەوە، ئەگەر رێگەم پێ بدەی هەتا تێبینیەکانی خۆم بڵێم، دەستم بەرزکردەوە لە ئاخیری ناویشم وت....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

گەشە خان فەرموو.

بەڕێز گەشە دارا جەلا

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

خۆی ئەسل ئەوەیە کە پرۆژە یاسا دەخرێتە موناقەشەوە، ئیستسنا ئەوەیە کاتێك کە داوا بکرێت کە راپۆرتی لیژنەی مەعنی بکرێتە ئەساس بۆ موناقەشە، ئەویش دەخرێتە دەنگدانەوە، واتە پرۆژەکە پێویستی بەوەنییە دەنگدانی لەسەر بکرێت، بەراستی ئەمە ئەگەر دووجار هەمان ماددە و هەمان بڕگە لە هەموو دانیشتنێکدا ئێمە موناقەشەی بکەینەوە کاتێکی زۆر زۆرمان دەبات، بۆیە تکایە تەنها ئێمە کە دێینە ناو هۆڵەکەوە ئەسلەکە ئەوەیە کە پرۆژەکان موناقەشە دەکرێت، یەك پرۆژە موناقەشە دەکرێت، ئەوەی موتەبەع بووە ئەمە دەبێتە عورفێکی خراپ پەرلەمان کاری خۆی ناتوانێ وەکو پێویست جێبەجێبکات کاتێکی زۆرمان دەبات، لە ماددەی (٧٢)ش ئەمە دەگەیەنێ، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

پەرلەمان دەست دەکات بە گفتوگۆکردنی راپۆرتی لیژنەی تایبەتمەند و لیژنەی کاروباری یاسایی دەربارەی پڕۆژە یاساکە، لەبەر ئەوە گفتوگۆی دەکات بە پێی پەیڕەوی ناوخۆ، باشە، کاك باپیر فەرمووو.

بەڕێز باپیر کاملا سلیمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەمان تێبینی گەشە خانم هەیە، راستە دەبێت پڕۆژە یاساکە بکرێتە بنەما یان هەر.....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك باپیر پەیڕەوی ناوخۆت لەبەر دەستدایە، پەیڕەوی ناوخۆ بخوێنەرەوە؟ ئیستا بۆم خوێندۆیەتەوە کاك باپیر، کاك ابو کاروان فەرموو

بەڕێز عبدالرحمن فارس (ابو کاروان):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە سەرەتا ئەگەر قسەمان کرد لەسەر ئەم پڕۆژەی یەکەمە، دەبووایە نیقاشمان لەسەر ئەوەی یاسایی نەکردایە، لە بەیانییەوە ئەمە دوو سەعاتە موناقەشەی پڕۆژەی یاسایی دەکەین، پێموایە چەند تێبینیەك هەیە، من پێموایە قسەکردن لەسەر ئەو خاڵە تێبینییانەی هەیە کە خیلافی پڕۆژەکەی ترە تەنها قسەی لەسەر بکرێ، نەك جارێکی تر دووبارە ئێمە بگەڕێینەوە بۆ پڕۆژەکە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك ابو کاروان دەقی ماددەکەی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستانم بۆ خوێندنەوە، بە پێی ماددەکەی پەیڕەوی ناوخۆ لە پێشدا گفتوگۆ لەسەر راپۆرتی لیژنە پەیوەندیدارەکان و لیژنەی یاسایی دەکرێت، ئەگەر ئێوە خیلافی ئەمە رەئیەکتان هەیە لەو لیژنەیەی کە دروستی دەکەین بۆ پەیڕەوی ناوخۆ دەتوانن هەمواری پەیڕەوی ناوخۆ بکەن، هەر شتێکی تریش موتەبەع بووبێ لە پەرلەمانی کوردستان، بەراستی خولی پیشووی پەرلەمانی کوردستان ناتوانین بکەینە ئەساس، چونکە ئەو نا یاساییانەی لە خولی پێشوو کراوە ئێمە ناتوانین ئێستا دووبارەی بکەینەوە، زۆر کاری نا یاسایی کراوە نابێ بە عورف، کاری نا یاسایی، کاری پێچەوانەی پەیڕەوی ناوخۆ نابێ بە عورف، ئەو کارە دەبێ بە عورف کە لەگەڵ پەیڕەوی ناوخۆدا گونجاو بێت، بۆیە ئێستا ئەگەر رای ئەندامانی پەرلەمانی کوردستانی لەسەر بێ، دەیخەینە دەنگدانەوە، پڕۆژە یاسایەکە دەکەینە ئەساس بۆ وتووێژکردن، بەلام لەکاتی گفتوگۆکردن لەسەر ماددە بە ماددەی پڕۆژە یاسایەکە، ئەو تێبینیانەی ئێوە لەسەر راپۆرتی لیژنەی یاسایی هەبوو دەیخوێنینەوە، ئەو کات ئەگەر ئێوە ئیزافەیەکتان هەبوو بیلێن، دوایی ماددەکان دەخەینە دەنگدانەوە بەپێی پەیڕەوی ناوەخۆ، کێ لەگەڵ ئەوەیە کە پڕۆژە یاسایەکە بکەینە ئەساس؟ تکایە با دەست بەرز بکاتەوە، (٥٩) ئەندام لەگەڵیەتی، کێ لەگەڵدانییە کە پڕۆژە یاسایەکە خۆی بکرێتە بنەما؟ تکایە دەست بەرز بکاتەوە، کەواتە کەس لەگەڵی نییە، فەرموو بڕگە سێ بخوێنەرەوە، کاك سالار بزانین چیمان پێ دەڵێ.

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تکام وایە ئینجازە بدەی ئەمە بۆ هاوکاری گفتوگۆیەکە و جەنابتیشتانە،..........

بەڕێز د. یوسف محمد/ سەرۆکی پەرلەمان:

دەزانی خستمانە دەنگدانەوە تازە، ئێستا پڕۆژە یاسایەکە کراوەتە ئەساس، فەرموو.

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەمە بۆ هاوکاری جەنابتان بوو، وەکو پێشتریش ئاماژەمان پێدا، ئەم حاڵەتە نییە، پڕۆژە یاسا پێشکەش دەکرێ، دەخرێتە بەرنامەی کارەوە، دەدرێتە لیژنەی تایبەتمەند، باشترین کەسیش بۆ گفتوگۆیەکانی ناو پەرلەمان لیژنە تایبەتمەندەکان و راپۆرتەکانیانە، بەپێی بڕگە (٣)ی ماددەی (٧٢) پەیڕەوی ناوەخۆ گفتوگۆ لەسەر راپۆرتی لیژنەی تایبەتمەند و لیژنەی یاسایی دەکرێ، لەبەر دەستی جەنابیشتە کە پێویست ناکا من بیخوێنمەوە، لەسەرەتای گفتوگۆدا باشتر وایە راپۆرتی لیژنەی یاسایی بخرێتە دەنگدانەوە، بۆ ئەوەی بکرێتە ئەساس، چونکە تەلخیس و چڕکراوەی ئەو پێویستیانەیە کە بۆ هەمواری یاسایەکە یان پێشکەش کردنی یاسایەکە کراوە، کە قسە لەسەر پڕۆژە یاسایەکە بکرێت، دواتریش راپۆرتەکەش پێشکەشکراوە ئەبێ قسەی لەسەر بکرێ، دەکاتە دوو جار، بۆیە هیوادارم، ئەوە لای جەنابتانە ئەگەر بڕیاری لێ بدەن، خۆ لای ئێمە نییە، بەڵام بۆ باشتر بەڕێوەبردنی کاروبارەکان، خۆ عورفی باش و خراپیش چییە؟ عورفێکی باش دەبێ موتەبەع بێ، شەرت نییە هەموو عورفێك،.....

بەڕێز د. یوسف محمد/ سەرۆکی پەرلەمان:

عورفی باش، نەك حورفێك کە پێچەوانەی پەیڕەو بێ، ئێستا کەواتە تەواو، خستمانە دەنگدانەوە، ئێستا موناقەشەی هەر بەپێی پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی کوردستان موناقەشەی پڕۆژەی یاسایەکە دەکەین، ماددە، بەماددە، بەڵام تێبینییەکانی ئێوە کە باستان کرد دەیخوێنینەوە، ئەوانە دووبارە مەکەنەوە، چونکە ئەو تێبینیانەی کە ئێوە وتتان زیاتر لەسێ کەس،......

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

خیلافی پەیرەوە بەقوربان، خیلافی بڕگە سێی ماددە (٧٢)ە،......

بەڕێز د. یوسف محمد/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەو ماددەیەم بۆ بێنە کە خیلافی پەیڕەوە، ئێوە هەر لەخۆتانەوە قسە دەکەن بەبێ پەیڕەو، فەرموو.

بەڕێز سالار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

برگە سێ، پەرلەمان دەست دەکا بە گفتوگۆکردنی راپۆرتی لیژنەی تایبەتمەند و لیژنەی کاروباری یاسایی دەربارەی پڕۆژە یاسا پێشنیار کراوەکە، ئێنجا دەست دەکرێ بە گفتوگۆ و پڕەنسیپ کردن لەکاتی بڕیاردان، ئەمە ئەصڵی مەسەلەکەیە،.....

بەڕێز د. یوسف محمد/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێ، باشە ئێستا ئەمەمان کرد، گفتوگۆی کراوەیە، ئێستا دەچینە سەر ئەصڵی یاسایەکە، بەڵێ د. رێواز.

بەڕێز د. رێواز فائق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من قەسم لەسەر ئەوە نییە، ئەوەی کە برادەرەکانم باسیان کرد، بەڵام بەشیاوی نابینم بەڕێزتان لەوێوە قسە لەسەر ئەوە بکەن، لە مینبەری دەستەی سەرۆکایەتییەوە بڵێی لە خولی پێشووی پەرلەماندا کاری نایاسایی زۆر کراوە، لەراستیدا ئەم قسەیە بۆ ئیعلام دەبێ، بەڵام بۆ مینبەری پەرلەمان شتێکە کە یەعنی هەم لەرووی عورفەوە، هەم لەرووی ئەخلاقییەوە، هەم لەرووی پڕۆتۆکۆڵییەوە،.......

بەڕێز د. یوسف محمد/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس رێواز خان، من باسی ئەوەم کرد هەر شتێك لەخولی پێشوو کرابێ، نایاسایی بێ، نابێ بە عورف بۆ پەرلەمانی ئێستا، بۆ خولی ئێستای پەرلەمان، فەرموو کاك گۆران.

بەڕێز گۆران ئازاد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من بەس نەسی ماددەکە شی دەکەمەوە، بزانین هەڵەکە لەکوێیە، دەڵێ پەرلەمان دەست دەکات بە گفتوگۆ کردنی راپۆرتی لیژنە، باسی یاسای تێدانییە، راپۆرتی لیژنەی تایبەتمەندو لیژنەی کاروباری یاسایی دەربارەی پڕۆژە یاسا پێشنیار کراوەکە، ئینجا دەست دەکرێت بە گفتوگۆ کردن و پڕەنسیپەکانی، لەکاتی بڕیاردان لەسەریدا لەسەر خودی راپۆرت، نەك لەسەر خودی پڕۆژە یاسا، جارێك جەنابت ئەگەر دەت خستە دەنگدانیشەوە نەدەبوایە خودی پڕۆژەی ئەصڵ و پڕۆژە یاسایەکە بخەیە دەنگدانەوە، راستە ئەندامان گفتوگۆیان لەسەر پڕۆژە یاسایەکە کرد، بەڵام ئەمە بەو مانایە نییە ئەندامان راپۆرتی لیژنەکە رەت بکەنەوە، هەر ئەگەر بەپێی نەسەکەش بی دەنگدانەکەی تۆ موخالەفەی ئەم نەسە بوو، دەبوایە بڵێی کێ لەگەڵ ئەوەیە ئەم راپۆرتی لیژنەی یاسایی بکرێتە ئەساس؟ کێ لەگەڵ نییە؟ دوای ئەوەی دەکرێتە ئەساس، پەسەند ناکرێت، ئەساس شتێکە و پەسەند کردنیش شتێکی دیکەیە، چۆن؟ ئەم راپۆرتەی لیژنەی یاساییە دەکرێتە ئەساس، بەڵام قبوڵ ناکرێ، دواتر ئەندامانمان ماددە، ماددە لەگەڵ راپۆتەکە موناقەشەی دەکەن، بەڵێ سەرۆکی پەرلەمان، بۆ؟ راپۆرتی لیژنەی یاسایی دێتە بەردەستی (٣٠) وەرەقەیە، پەنجا، شەست ماددەی تێدایە، پەنجا، سی فەرعی تێدایە، چ ئەندامێکی پەرلەمان دەتوانێ هەموو راپۆرتی

موناقەشەکەت بۆ موناقەشە بکات و دواتر جارێکی دیکە بێینەوە سەر یاسایەکە موناقەشە بکەین، بۆیە راپۆرتی لیژنەکە یەعنی نەسەن تۆ دەنگدانەکەی ئێستات موخالفی ئەم نەسە بوو زۆر بە وازحی، چونکە راپۆرتی لیژنە دەخرێتە دەنگدانەوە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد/ سەرۆکی پەرلەمان:

مەفهومی موخالەفەی ئەوەی کە خستمانە دەنگدانەوە ئەوەیە کە راپۆرتی لیژنەی یاسایی ناکرێتە ئەساس، ئەصڵی پڕۆژە یاسایەکە دەکرێتە ئەساس، چونکە ژمارەیەکی زۆر لەئەندامانی پەرلەمان مولاحەزەیان لەسەر راپۆرتەکەی لیژنەی یاسایی هەبوو، ئێستا دەچینە سەر موناقەشەکردنی پڕۆژە یاسای هەموارکردنی سێیەمی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان، مادده بە مادده بە پەیڕەوی ناوەخۆوە، دەیخەینە گفتووگۆوە، دوایی دەنگدانی لەسەر دەکەین، دوایی هۆیە پێویستەکانی گفتوگۆ دەکەین، ئەویش دەخەینە دەنگدانەوە، دوایی کۆی پڕۆژە یاسایەکەش دەخەینە دەنگدانەوە، بەڕێزان ئەندامانی لیژنەی یاسایی ماددەی یەکەم بخوێننەوە لە پڕۆژە یاسایەکە، بۆ ئەوەی دوایی من ئەوە راو سەرەنج و تێبینیانەی کە زیاتر لەسێ ئەندام لەسەر ئەو ماددەیە باسیان کرد، باس دەکەین، دەیخوێنینەوە بۆ ئێوە، ئەگەر ئیزافەیەکتان هەیە، ناوی خۆتان بنووسن بۆ وتو وێژکردن، ئەگەر نا دەنگدان ئەنجام دەدەین، فەرموو سەرۆکی لیژنەی یاسایی.

بەڕێز د. ڤالا فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر هەر تێبینییەك كە درا لەسەر راپۆرتی لیژنەی یاسایی، ئێمەش حەقمان بوو کە تێبینیەکان روون بکەینەوە، وەڵامی تێبینیەکان بدەینەوە، ئەمنیش پێموایە ئەگەر بێت و راپۆرتی لیژنەی یاسایی نەکرێتە ئەساس، ئەی بۆچی بۆ لیژنەی مەعنی پڕۆژە یاسا بۆ لیژنەی مەعنی دەنێردرێ؟ کە نێردراوە کۆبوونەوەمان لەسەر کردووە و ئێمە راپۆرتی خۆمان حازر کردووە، هەرچی شتێك کە بەنایاسایمان زانیوە، تەعدیلمان کردووە و لە پڕۆژە یاسایەکە، لەراپۆرتەکەی ئێمەدا هاتووە، ئینجا مولاحەزاتیش لەلایەن ئەندامانی پەرلەمان بەشێوەیەکی تێکەڵداری بووە، هەموو مولاحەزاتەکان لەسەر راپۆرتی لیژنەی یاسایی نەبووە، هەندێکیان مولاحەزاتیان لەسەر پڕۆژەی یاسایەکە بووە، هەندێکیشیان مولاحەزاتیان لەسەر راپۆرتی لیژنەی یاسایی بووە، بۆیە هەرچەندە ئێوە خۆتان،.......

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

خستمانە دەنگدانەوە، د. ڤالاْ فەرموو پڕۆژە یاسایەکە بخوێنەوە.

بەڕێز د. ڤالا فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەی یەکەم لەپڕۆژە یاسایەکە.

بڕگەی (١٢) لەماددەی (١٠)می ئەم یاسایە هەموار دەکرێ، بەمشێوەیەی خوارەوە:

برگەی یەکەم: پاش ناونانی لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە سەرۆکی هەرێم، سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران رادەسپێرێ بۆ پێکهێنانی حکومەت لەماوەیەکدا کە لە (٣٠) رۆژ تێپەڕ نەکات.

برگەی دووەم لەماددەی یەك: ئەگەر سەرۆك وەزیرانی راسپێردراو لەماوەی دیاری کراو نەیتوانی حکومەت پێك بهێنێت و متمانەی پەرلەمان بەدەست بهێنێت، ئەوا سەر لەنوێ پرۆسەی ناونان لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە ئەنجام دەدرێ.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، تەبعەن ئەو تێبینیانەی کە هەبوون ئەوە بوو کە لە رایۆرتی لیژنەی یاسایی باس لەوە کرابوو کە برگەی دووەم لەم ماددەیە لابدرێ، بەشێکی ئەندامان پێیان وابوو کە بمێنێتەوە، فەقەرەیەکی بۆ ئیزافە بکرێ، دوو رەئی هەبوو، رەئییەکیان ئەوەبوو کە ئاوا سەر لەنوێ پرۆسەی ناونان لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە بۆ راسپێردراوێکی تر یان بۆ کەسێکی تر ئەنجام بدرێ، رەئییەکی تر ئەوە بوو کە هەر وەکو خۆی بمێنێتەوە ئەو ماددەیە، رایەکیش هەبوو بکرێ بە زۆرینە، لیستی زۆرینەی دووەم، یەعنی یەکەمجار لیستی زۆرینەی یەکەم ناو بدرێ، دوایی لیستی زۆرینەی دووەم ناو بنرێ، ئەمانە دوایی دەیانخەینە دەنگدانەوە یەك بەیەك، بزانین کامیان دەنگی زۆر دەهێنێ، ئەوەی دەنگی زۆرینەی هێنا، پرۆژەکە بەمشێوەیە هەموار دەکەینەوە، سەبارەت بە برگەی یەکەمیش چەند پێشنیارێك هەبوو، یەکێك لەو پێشنیارانە ئەوەیە کە هەر وەکو خۆی بمێنێتەوە، حکومەت وەکو خۆی بمێنێتەوە، پێشنیارێکی تر ئەوە بوو کابینەی حکومەت بنووسرێ، پێشنیارێکی تر ئەوەبوو کە کاندیدی سەرۆك وەزیران ئیزافە بکرێ لەوێدا، لەبری ئەوەی کە پاش ناونانی لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە، سەرۆکی هەرێم، سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران رادەسپێردرێت، سەرۆکی هەرێم کاندیدی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران رابسپێرێ، ئەو پێشنیارەش هەبوو، کێ زیاتر لەمە بیرو بۆچوونی هەیە؟ تکایە ناو بنووسێ، ناوەکان دەخوێنینەوە، فەرموو کاك گۆران، نوقتەی نیزامی.

بەڕێز گۆران ئازاد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر وابێ پێم باشە لیژنەی یاسایی بێنە خوارەوە لەسەر مەنەسە، راپۆرتیان بە نەزەر ئیعتیبار وەر نەگیرێ، رەئیش، رەئی چییە؟ وەعد نەچمەوە سەر راپۆرتەکە، ئێستا بەڕێزت ناوی ئەندامان دەنووسی، کە ئەندامانی بەڕێز قسە دەکەن، بەشێك لەو قسانە کە ئێستا من وەك یاساییەك دەیلێم، بەشێکی دیکە وەلامم بۆ کۆمەلێك قسە هەیە، هەموو شتێك ناخرێتە دەنگەوە، دەبێ لیژنەی یاسایی لەسەر رەئی ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمانی کوردستان تەوزیح بۆ ئەمە بدەن، لەوانەیە هەندێك شت هەیە ئەمن نەیزانم، لیژنەی یاسایی دەیزانێ، هەندێك نوقتە هەیە لیژنەی مەعنی لەوانەیە بەیانی شتێکی زراعی بێ، ئەمن هیچی تێ نەگەم، ئەم روونکردنەوە دەدا، بەشێك لەم رەئییانە لیژنەی مەعنی دەڵێ راتان لەسەر رای ئەندامانی پەرلەمان، شتێك بۆ ئەو ئەندامە بەڕێزانە روون دەکرێتەوە، .....

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

تێبینیەکەت وەرگیرا، دوای وەرگرتنی رای ئەندامان لەسەر یەکە بەیەکەی ماددەکان رای لیژنەی یاسایش لەسەر ماددەکان وەردەگرمەوە جارێکی تر، فەرموو امینە خان.

بەڕێز امینە زکری:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەمان تێبینیا کاك گۆرانم هەبوو، پێش هەنگی موناقەشەیەك هاتیە کرن، پێدڤییە نوکە ڤێرا لیژنا یاسایی تەوزیحاتەك بداتە مە، ئەو ژ روونکردنەوەیەکیان هەبێ، ئەوە شولێ لیژنایا یاساییە، یەعنی پێ دڤیبوو لیژنا یاسایی..........

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

رای ئەوانیش وەر دەگرینەوە، فەرموو.

بەڕێز امینە زکری:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێ دڤییە ئەو رای خۆ بدەن، پاشان مادده، مادده، کو مەوناقەشە لسەر بکەن، ئەو کەچ پێشنیار هەنە، زێدەکرنەك هەبیتن، ڤێ گاڤێ، یەعنی پشتی رەئی وەرگرتن و موناقەشە کرن ژ هەبێتن، سپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشە، ئێستا لە پێشدا کە دەرگای وتووێژ دەکەینەوە، رای لیژنەی یاسایی لەسەر ئەو ماددەیە وەر دەگرین، بزانین تەعلیقیان لەسەر رای ئەندامانی پەرلەمان چییە، دوایی دەرگای گفتوگۆ دەکەینەوە، ئەندامانی پەرلەمانیش رایان وەر دەگیرێت، ئەم بەڕێزانە ناویان نووسیووە (بەڕێز مولود مراد، بەڕێز د. شوان قەلآدزەیی، بەڕێز سۆران عمر، بەڕێز زۆزان صادق، بەڕێز د. سیراج احمد، بەڕێز ڕێواز فائق، بەڕێز فەرهاد سەنگاوی، بەڕێز امینە زکری)، فەرموو لیژنەی یاسایی رای خۆتان لەسەر ماددەی یەکەم، هۆکاری چی بوو کە داواتان کردبوو بڕگەی دووەم لابدرێ، ئەو فەقەرانەی تریش؟ فەرموو.

بەڕێز د. ڤالا فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

مەبەست لە هەموارکردنەوەی فەقەرەی (١٢)ە ماددەی دەیەم لە یاسای سەرۆکایەتی هەرێم تەنها ئەوەبوو کە تەنها تەسمییە، هەروەها تەکلیف بۆ سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران بکرێتن، بەبێ جێگرەکەی، بۆیە تەعدیلەکە تەنها روحی تەعدیلەکە، تەنها فەقەرەی یەکی دەگرێتەوە، فەقەرەی دوو زیاد بوو وەکو خۆی لە یاسایەکەدا هاتووە، هیچ پێویست بە هێنانەوەی، دووبارە کردنەوە ناکاتن لێرە، لەبەر ئەوەی وەکو خۆی دابەزیتەوە، بۆیە تەنها فەقەرەی یەك کافی بوو، رۆحی ئەسباب موجیبەش کە داوا دەکاتن تەنها بۆ ئەوەیە کە سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران رابسپێردرێ، بۆیە ئێمە وەکو لیژنەی یاسایی ئەو فەقەرەیەمان بە زیاد

زانی، بەخۆشتان دەزانن یەکێك لە مەبادیئی یاسایی ئەوەیە کە سیاغەی یاسایی خۆی لە دووبارە کردنەوە بپارێزێت، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك مولود.

بەڕێز مولود مراد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە ئێستاکە موناقەشەی پڕۆسەی راسپاردن دەکەین، دەبێ بزانین ئەمە بەشێکە یان بەشی دووەمە لە سێ پرۆسەی پێکهێنانی حکومەت، پڕۆسەی یەکەم پڕۆسەی ناونانە، کەواتە لەوێ ئێمە، مەسەلەی زۆرینە و کەمینە یەکلا بۆتەوە، تەواو بووە، کێ زۆرینەیە؟ کێ کەمینەیە؟ کێ هاتۆتە پێشێ؟ ئەوە لەمەرحەلەی یەکەمدا کە ئێمە پڕۆسەی ناونان تەواو دەکەین، ئێمە باسی راسپاردن دەکەین، کەواتە قسە لەسەر زۆرینە و کەمینە نەماوە، ئەوە یەعنی مولاحەزەی یەکەمم، مولاحەزەی دووەم، بەنیسبەت بڕگەی دووەم هەندێ مولاحەزەکان لەسەر ئەوە بوون کە لە ئەرك و دەستەڵاتەکانی پەرلەماندا لە یاسای هەڵبژاردندا هاتووە لە ئەرك و دەستەڵاتەکاندا شتی وای تێدانییە، قەتعەن، ئەم بڕگەیەی تێدانییە، کە ئێستا لە مادده دوودا دەمانەوێ تەسبیتی بکەین، بەنیسبەت ئەوەی کە ئاماژەم پێکرد یاخود موداخەلەم کرد، کە بۆ راسپێردراوێکی نوێ ئیتر مەرج نییە هەر خۆی بێ، لەکوتلەیەکی تر بێ، لەکوتلەی زۆرینە بێ، چونکە لە کوتلەی زۆرینە رەنگە ئەو شەخسە سەرکەوتبێ، هەر کوتلەی زۆرینە کەسێکی تر رابسپێرێ، لەبەر ئەوە، یاخود لەکوتلەی دووەم بێ، لەکوتلەی سێیەم بێ، قسەکە لەوە نییە ئێمە بە موتڵەقی بڵێین بۆ راسپێردراوێکی نوێ، ئەم راسپێردراوە نوێیە دەکرێ لە کوتلەکەی خۆی بێ، دەکرێ لە کوتلەیەکی تریش بێ، دەکرێ عادەتێکی نوێش دروست بێ جارێکی تر کەسێکی تر بێ، (المهم) راسپێردراوێکی نوێ وشەیەکی کورتە، دەتوانێ ئیکتیفا بە مەوزوعەکە بکا، سوپاس بۆ بەڕێزت.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، فەموو د. شوان.

بەڕێزد. عمرمصطفى (د. شوان قەڵادزەیی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو (٣٠) رۆژە ئەگەر بکرێ بە (٢٥) رۆژ باشە، چونکە لێرە لەکاتی هەڵبژاردنەکاندا وەکو ولاتان نییە، ئێمە ئێوارە ئیعلانی نەتائیج بکرێ، پاش مانگێك، (٢٥) رۆژ ئینجا ئیعلان دەکرێ، لەوێش (٣٠) رۆژ، کەواتە کاتەکە زۆر دەخایەنێت، ئەو (٣٠) رۆژە بکرێ بە (٢٥) رۆژ، ناونانەکەش ئەوەی هەر تەعدیل بکرابایەوە، ئایا ئێستا لە کوردستان بەپێی پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمان لیستی براوەی یەکەم یان گەورەترین هاوپەیمانیەتی پەرلەمانی هەڵدەستێ بە پێکهێنانی ئەو کابینەی کە لەدوا هەڵبژاردنەکاندا تەشکیل

دەكرێت، لەبەر ئەوە ئەگەر لیستی براوەی یەكەم كە ئێستا بەپێی یاسای سەرۆكایەتی هەرێم براوەتەوە، ئەگەر نەیتوانی لیستی براوەی دووەم بەم كارە هەڵبستێت، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو كاك سۆران.

بەڕێز سۆران عمر:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من مولاحەزەم لەسەر وشەی ناونان هەیە، لەهیچ جێگایەكی یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی كوردستانی ژمارە یەكی (١٩٩٢)، لەیاسای سەرۆكایەتی هەرێم وشەیەك نییە بەناوی ناونان، بەڵكو بریتییە لە دەستنیشانكردن، من داوادەكەم كاتێك كە هەمواری دووەم بۆ یاسای سەرۆكایەتی هەرێم كراوە، بۆ ئەوەی جێگر بخرێتە ئەویٚ، ئێمە بگەڕێینەوە سەر ماددەی (٥٦) خاڵی (٣) لەیاسای هەڵبژاردنی ساڵی (٩٢) كە خاڵی (٣) دەڵێت (دەستنیشانكردنی سەرۆكی دەسەڵاتی جێبەجیٚ كردن، كە ئەویش دەسەڵاتی دەستنیشان كردنی ئەندامانی دەسەڵاتەكەی هەیە لەنێو ئەندامانی پەرلەمان یان كەسانی تر)، دەگونجیٚ ئەمە لەو ئیشكالیەتی ناونانی كابینە و وەزارەت و حكومەت لامان بدات، بۆیە داوا دەكەم ناونان بكریٚ بە دەستنیشانكردنی سەرۆكی دەسەڵاتی جێبەجیٚ كردن، چونكە هەتا ئێستا لەكارنامەش ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆكی حكومەت بەپێی بڕگەی سیٚ لەماددەی (٥٦) لە یاسای هەڵبژاردن بۆی هەیە، بەڵام لە تەعدیلەكە پێچەوانەی ئەوەیە، ناونان نییە، دەستنیشانكردنە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو سۆزان خان.

بەڕێز زۆزان صادق:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

لەسەر خاڵی دووەم تێبینییەكم هەبوو، ئەگەر ئەم عیبارە لیٚ زیاد بكرێت باشە، ئەگەر سەرۆكی راسپاردە كریٚ هێزا یەكیٚ یان بێژین لایەنیٚ یەكیٚ نەشیا حكومەتێكیٚ ل ماوەیەكیٚ دەستنیشان كریدا پێكبهێنیتن رێك بۆ وی لایەنی دوویٚ بهێتە دان كو پتریا كورسی كو بەدەسڤەهینای، پێكهێنانا حكومەتیٚ د هەمان ماوە نە كمتر بێتن (٣٠ تا ٤٥) رۆژا، چونكە ئەڤە ماویەكی دەستنیشان كرییە، باشتریە گونجایە بشیٚ رێككەڤتنا لەگەڵ لایەنی تر بكا بۆ پێكهێنانا حكومەتیٚ، كەواتە ئەڤ عیبارە بهێتە زێدەكرنیٚ دیٚ باشتر بیتن، سپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا سیراج.

بەڕێز د. سیراج احمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەنسیبەت نەسی عەرەبییەکە من تێبینییەکم لەسەر نەسی عەرەبییەکە هەیە، شتێکی نەقوستانە، نووسرایە (تكليف رئيس الوزراء بعد تسميته من قبل برلمان كوردستان- العراق بتشكيل الوزارة وذلك بخلال مدة (٣٠) يوما من تاريخ تكليفه من قبل رئيس الاقليم)، نەگوترایە، لەبەر ئەوەی لە کوردیەکەش هاتووە، باسی سەرۆکی هەرێم دەکاتن، تەبیعی لە نەسە عەرەبییەکەی (رئيس الاقليم) ناوی نەهاتییە، دەبوایە ئەوە زیاد بێت، لەبەر ئەوەی ئەوە نەسە، نەسیش دەبێتن ئەوەی تێدا بکرێتن، دەکرێ تێبینیەکەی خۆشم باس بکەم ئەوەی پێشتر باسم کرد؟

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ فەرموو.

بەڕێز د. سیراج احمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تێبینی دووەمیشم ئەوەیە من داوا دەکەم کە ئەم ماددەیە نافیز بکرێ لەرۆژی دەرچوونی لەلایەن،..........

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوە کە هاتینە سەر ماددەی نەفازەوە ئەو کاتە دەتوانی جەنابت باسی ئەوە بکەی.

بەڕێز د. سیراج احمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دەستت خۆشبی، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو ڕێواس خان.

بەڕێز د. ڕێواز فائق:

ئێمە لەبەر ئەوەی ئێستا لەهەرێمی کوردستاندا توانای دەستەڵاتی جێبەجێکردنمان هەیە، سەرۆکایەتی هەرێم و ئەنجومەنی وەزیرانمان هەیە، ناتوانین باس لەوە بکەین کە تەسمییە بۆ دەستەڵاتی جێبەجێکردنە، ئەم قانوونە هی ساڵی (٩٢)ە، ئەو کاتە ئێمە سەرۆکایەتی هەرێممان نەبووە، لەبەر ئەوە، ئەوە موتڵەقەن نابێ، من زۆر لەگەڵ بەکارهێنانی وشەی وەزارەتم دەستخۆشی لە بەڕێزان لەلیژنەی یاسایی دەکەم، چونکە ئەمە وشەی وەزارەتن چەمکی یاسایی و سیاسی باوە، ڕەهەندێکی تاریخیشی هەیە، وەك کاك فرحان وتی، پێی دەوترێ وەزارەت، دەقەکە من تەسەوڕ دەکەم بە بەکارهێنانی وشەی وەزارەت دەقیق تر دەبێ، (وزارە) کەلیمەیەکی شاملە، بەس ئەوە نییە یەك وەزارەت دەگرێتەوە، ڕاستە لە تەرجومە کوردییەکان ئەوە دەکەوێتەوە کە وەزارەت مانای یەك وەزارەتە، بەڵام لە علمی سیاسە و لە قانونیشدا

وەزارە مانایەکی شمولی تری هەیە، لەبەر ئەوە لەگەڵیمە بمینێتەوە، بەهەمان شێوە لەگەڵ ئەوەم کە ئەو سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران لەپێشەوە پاڵێوراوی بۆ زیاد بکرێ، سەبارەت بە بڕگەی دووی هەمان مادده لەگەڵ ئەوەم کە لە ئەخیرەکەیدا دەڵێ (ئەوە سەر لەنوێ پرۆسەی ناونان لە لایەن پەرلەمانی کوردستانەوە بۆ پاڵێوراوێکی نوێ ئەنجام دەدرێ، چونکە هەمان پاڵێوراو ناتوانی تۆ یەعنی هەموومان باس لە مەسیری خەڵك و دروستکردنی حکومەت و پەلەکردن دەکەین، کەسێك کە یەکەمجار شکستی هێنا نابێ دەرفەتێکی تری بدرێتەوە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك فەرهاد سەنگاوی.

بەڕێز فەرهاد سەنگاوی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

مەسەلەی ڕێزمان یان زمانەوانی لە هەموو بابەتەکانی پەرلەماندا کێشەی دروست کردووە، بۆ خۆشم کە زۆر حەزم لەزمانە، مەفهومەکان ناگەیەنێ بۆ ئێمە زۆرجار، ڕاستە وشەی وەزیر خۆی لە ئەصڵدا وشەیەکی کوردییە، من وشەکەم خۆش دەوێ، بەڵام وەزیر و وەزیران جێگەی حکومەت ناگرێتەوە، حکومەت وشەیەکی زۆر شمولی تر، زۆر بەقوەتترە، چونکە ئەمڕۆ خەڵکی کوردستان پێویستی بە حکومەتی کوردستانە و پێویستی بە دەوڵەتی کوردستانییە، ئێمە دەوڵەتیشمان نییە، حکومەتەکەی لێ بستێنینەوە، ئەوە یەك، دووەم، کاتێك کە تۆ دەڵێی سەرۆکی حکومەت تا فەڕاش و سایەقێکی خواری خوارەوەی ئیدارەکەش دەگرێتەوە، بەڵام سەرۆکی وەزیران زۆر جار بەس وەزیرەکان دەگرێتەوە، لەبەر ئەوە سەرۆکی حکومەت زۆر شمولی ترە و بەهێزترە لە سەرۆکی وەزیران، هیوادارم (٣٠) ڕۆژەکەش زیاد بکرێ، بۆ ئەوەی جارێکی تریش پەرلەمان ناچار نەبێ دانیشێتەوە ڕۆژێکی تریشی یان هەفتەیەکی تریشی بۆ زیاد بکا، چونکە ئێمە دەزانین ململانێیەکان زۆر نابەجێ و زۆر هەندێك جار درێژ خایەنە، بۆ ئەوەی ناچار نەبین (٣٠)یەکە زیاتریش بکرێ باشترە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، د. ڤالا تێبینیت هەبوو؟ فەرموو.

بەڕێز د. ڤالا فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

مولاحەزەیەکی زۆر هەبوو لەسەر موستەڵەحی حکومەت، لەسەر موستەڵەحی وزارە، فەرقی عەرەبی موستەڵەحی وزارە لەجێگای موستەڵەحی حکومەت بەکاردێنێ، چونکە کاتێك کە دەڵێین (الحكومة)هەرسێ دەستەڵاتەکە دەگرێتەوە، بەمانا موتڵەقەکەی، سوڵتەی تەشریعی، سوڵتەی تەنفیزی، سوڵتەی قەزایی دەگرێتەوە لە زمانی عەرەبی دا، بەڵام کاتێك کە دەڵێ (الوزارة) مەبەستی تەنها مەجلیسی وزەرایە، بۆیە لێرانە ئێمە بە مەبەستی گونجاندن، تەوفیق کردنی لیژنەکە لەنێوان هەم زمانی عەرەبی و هەم زمانی

کوردی موستەڵەحی وزارەمان بەکارهێناوە، کە موتتەبەعە لە زۆربەی دەساتیر و قەوانینەکان بەکارهاتووە بۆ عەرەبییەکەی، بۆ کوردییەکەش نەمان وتووە وەزارەت، ناوی وەزارەتمان نەهێناوە، گوتوومانە وەزارات بە (ئەلیف) دامان ناوە، واتە پێکهێنانی وەزارەتەکان، لێرانە بەجەمع هاتووە، سەنەدێکی دیکە بۆ بەکارهێنانی ئەو موستەڵەحە لەلایەن لیژنەی یاساییەوە ئەوەیە کە هەم قانونی ژمارە یەکی پەرلەمانی کوردستان، هەم قانونی سەرۆکایەتی هەرێم خۆی لە موستەڵەحی حکومەت پاراستووە، موستەڵەحی وەزارەتی بەکارهێناوە، وەزاراتی بەکارهێناوە بۆ زمانی کوردی، وە موستەڵەحی (الوزارة)ی بەکارهێناوە بۆ زمانە عەرەبییەکە، ...

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو د. ڤالاَ،

بەڕێز د. ڤالاَ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

مولاحەزاتێکی زۆر درا لە سەر تەحدیدکردنی موددەی (٣٠) رۆژ کە گوایە ئەو موددەیە بێتە کەمکردنەوە، موددەی (٣٠) رۆژ کە تەحدیدکراوە لەلایەن یاساکە پێش هەموارکردنی، و دوای هەموارکردنیشی(٣٠) رۆژ ئاخیر موددەیە کە دەدرێتن بە کاندیدی راسپێراو بۆ پێکهێنانی ئەنجومەنی وەزیران، واتە راسپێراو لە ماوەی (١٠) رۆژ لە ماوەی (١٥) رۆژ کابینەکەی خۆی پێك بێنێ، بەلاَم بەهیچ شێوەیەك نابێ لە ماوەی (٣٠) رۆژدا تێ بپەڕێ، ئینجا مولاحەزەیەکی تر کە وایە لە کوردیەکە ناوی سەرۆکی هەرێم هاتووە، بەلاَم لە عەرەبیەکە دا نەهاتووە پێویستە ئیزافە بکرێ، بەڕێزان ئێمە لێرە پرۆژە یاسا دانارێژین، ئێمە لێرە هەموارکردنەوە دەکەین بۆ پرۆژە یاسایەك کە وجودی هەیە، ئەو پرۆژە یاسایە کە وجودی هەیە لە ماددەی (١٠) کە دەیخوێننەوە، دەڵێ ئەمانەی خوارەوە دەسەلاَت و مەهامەکانی سەرۆکی هەرێمن، کە دەگاتە برگەی (١٢) لەوێ دەڵێ یەکێك لە مەهامەکانی بریتییە لە تەکلیف کردنی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران پاش ناونانی لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە، واتە ماددەکە دەبێ وەکو خۆی بخوێندرێتەوە ئێمە لێرە تەشریع ناکەین ئێمە هەموارکردنەوە دەکەین بۆ تەشریعێك کە پێشتر وجودی هەیە، بۆیە دەبێ دەقیق تر بین لە بەکارهێنانی موصتەڵەحات، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

تەبعەن ئەو وشەی وەزارات یان وەزارەتە لە عەرەبییەوە هاتۆتە نێو زمانی کوردی، لە هەرێمی کوردستان موتتەبەع حکومەتە، بۆیە رای ئەندامانی تری پەرلەمانی کوردستان سەبارەت بەو پرسە من پێم وایە رەنگە رەوایەتی هەبێ، چونکە لە هەرێمی کوردستان زیاتر ئەوە رۆشتووە خەڵك زیاتر لەوە تێ دەگا وەزارەت بە یەك وەزارەت تێ گەیشتوون، بەلاَم بۆ ئەنجومەنی وەزیران وشەی حکومەت بەکارهاتووە، بۆیە ئەو موناقەشەیە دوایی دەخەینە دەنگدانەوە، کاك فەرهاد نوقتەی نیزامیت هەبوو؟ فەرموو کاك فرهاد،

بەڕێز فەرهاد حەمە صالح (سەنگاوی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ببورن، من لە خۆمەوە وا ناڵێم، من زانیاریم هەیە، کە هەم دەستور، و هەم وەزیر وشەیەکی کوردییە، بەڵام لێرە حکومەت بەقوەتترە، بۆیە من لێرە وشەی حکومەتم پێشنیار کرد، شمولی ترە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك تحسین،

بەڕێز تحسین اسماعیل احمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆ هەموارکردنی بڕگەی (١٢) لە ماددەی (١٠)ی یاسای سەرۆکایەتی هەرێم، پێم باشە بەو شێوەیە بێ، پاش ناونانی لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە کاندیدی لیستی براوە لەلایەن سەرۆکی هەرێمی کوردستانەوە رادەسپێردرێت بۆ پێکهێنانی وەزارەت لە ماوەیەکدا کە لە (٣٠) ڕۆژ تێپەڕ نەکات، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو امینە خان،

بەڕێز امینە زکری سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

کو ئەڤ یاسایە کە گرێدایا یاسای سەرۆکایەتیا هەرێمێ ل بەر هندێ یەکسەر ب دیتنا من ئەم بچینە سەر ناڤەرۆکێ کو بێژیتن راسپاردنە پاڵێوراوێ فڕاکسیۆنا زۆرینە پاش ناڤ ئینان ژ لایێ پەرلەمانێ کوردستانێ بۆ پێکئینانا وەزارەتێ ماوەیەکێ کو (٤٥) ڕۆژ تێپەڕ نەکات (٤٥) ڕۆژ وەکی من ئاماژە پێ دای ل دەستوری ژی هەروەسا پتر ژ چوار پەرلەمانتارا ژی موناقەشە سەر هەندێ کر بوو تەرحێ وان بوو ژ تەرحێکی تر هەبوو وەکی هەڤالی من کاك بەیاری ئاماژە پێ دا یەعنی ئەم چووینە راست ڤەکرنێ وەکی ئەو دەقی نڤیسینا بەڕێز بەیار دوسکی دای، یان ژی مە هەر ئیکسەر بێژی ماوەی (٤٥) ڕۆژا، لێ پێشنیارا مە بوو بڕگە دووێ: نە سەر وی ئەساسی بوو بۆ فڕاکسیۆنێ دووێ کاندیدی بێتە ناڤ ئینان، بەڵکو پێشنیارا مە پتر ژ چوار هەڤالێ مە ژ پشتگیری وە کر، سەر هەندێ کو ئەگەر پاڵێوراو راسپێراو ماوەی دیار کری نەشێ وەزارەتێ پێك بینێ ئەڤە سەر سەرۆکە هەرێمی راسپاردنە پاڵێوراوەکا دی لە هەمان فڕاکسیۆن بۆ پێکئینانا وەزارەتە ئەنجام دەدات، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەمەی کە جەنابت باسی دەکەی تەنها دوو کەس پێشنیاریان کرد بۆ دووەم جار لە هەمان فڕاکسیۆن بێ، فەرموو امینە خان،

بەڕێز امینە زکری:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

کاك ئومێد، و یەکێك برادەرانی تریش پشتەوانی رەئی ئێمەی کرد،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرمو کاك قادر،

بەڕێز قادر ئۆتمان رسول:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێم باشە لە داڕشتنەوەی ئەو دەقەدا بە روونی باس لەوە بکرێ کە لیستی براوە، یەعنی براوەی ئەوەی کە زۆرینەی دەنگەکان دێنێ یان زۆرینەی پەرلەمانی لە راستیدا، بۆ ئەوەی دەستکاری ئەمە بکەین بۆ ئەوەی سبەی تووشی ئیشکالی قانونی نەبین، لەوانەیە لیستی براوەی یەکەم و براوەی دووەم لە نەتائیج لە دەرئەنجامەکاندا کورسییەکی فەرق بێ، راستە ئەمەش ئەم مافە بە براوەی یەکەم دەدا ئەگەر کورسیەك بێت، بەڵام من پێم باشە کە دەقەکە بەشێوەیەك دارێژین کە کاندیدی زۆرینەی پەرلەمانی راسپێردرێ بۆ پێکهینانی کابینەی حکومەت، و من پێشم وایە کە لە هەموارکردنەوەی ئەم یاسایە پەلە کراوە، لە راستیدا هەرچەندە ئەمە پەیوەندی بە بەرنامەی کاری ئەمڕۆی پەرلەمانەوە نییە، بەڵام دەمەوێ هەر بە کورتی ئیشارەی پێ بدەم، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

لە زمنی بەرنامەی کارە کاك قادر سەرنجەکەت تەواو بوو، ئەوەی لە سەرەتاوە باست کرد، با روونکرنەوەیەك بدەم لە سەر مەوزوعی زۆرینەی پەرلەمانی فڕاکسیۆنی یەکەم و دووەم، ئەگەر گۆڕانگاری تێدا بکەین پێوست دەکا ئەم تێبینیە لەبەر چاو بگرین، بەڕێزان لە پێکهێنانی حکومەت لە نیزامی پەرلەمانیدا وەکو باسم کرد لە سەرەتاوە، دوو شێواز لەبەرچاو دەگیرێ، شێوازی یەکەمیان کە بریتییە لە مشاوەراتی پەرلەمانی بۆ پێکهێنانی زۆرینەی پەرلەمانی، کە ئەم زۆرینە پەرلەمانییە کاندیدێك رادەسپێرێ بە تەشکیلی حکومەت کە جاری وا هەیە ئەم زۆرینە پەرلەمانییە کاندیدی لیستی یەکەم راناسپێرێ بۆ پێکهێنانی تەشکیلی حکومەت یەعنی جاری وا هەیە لەبەر ئەوەی لیستی یەکەم زۆرینەی تەواوی لە ناو پەرلەمانی کوردستان بەدەست نەهێناوە لیستەکانی تر زۆرینەیەك دروست دەکەن، و ئەوان کاندیدێك دیاری دەکەن بۆ پێکهێنانی حکومەت، و ئەمە لە بەشێك لە نیزامە پەرلەمانیەکانی دونیا موتتەبەعە، بۆ نموونە لە ئیسرائیل موتتەبەعە، لە لوبنان موتتەبەعە، و تەنانەت لە بەریتانیاش کە دایکی نیزامی پەرلەمانییە بەم شێوەیە سەرۆك وەزیران ناو دەنرێ، رێگای دووەم: بریتییە لە لیستی یەکەم رادەسپێرێ بە دروستکردنی حکومەت، ماوەیەکی پێ دەدرێ بۆ ئەوەی حکومەت دروست بکات، ئەگەر لەو ماوەیە نەیتوانی حکومەت دروست بکات، موتتەبەع رێگای دووەم ئەوەیە کە لیستی دووەم لە دوای ئەو تەکلیف دەکرێ بە تەشکیلی حکومەت بۆ ئەوەی ئەگەر لیستی یەکەم نەیتوانی زۆرینەی متمانەی

پەرلەمانی بەدەست بێنێ، فراکسیۆنی دووەم چانسی پێ بدرێ، بۆیە کە ئێستا دەیخەینە دەنگدانەوە ئەوەتان لەبەرچاو بێ، ئەگەر زۆرینەی پەرلەمانی لەبەر چاو بگرین کە پێم وابێ موتتەبەعە، و یاساکەی ئەسڵی یاسای سەرۆکایەتی هەرێم ئەوەی لەبەر چاو گرتووە کە زۆرینەی پەرلەمانی دروست بێ، و یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان هەر ئەوەی لەبەرچاو گرتووە کە زۆرینەی پەرلەمانی دروست ببێ، و پێم وابێت ئەوە ئاسانترە بۆ تەشکیلی حکومەت، بەداخەوە ئێمە ئەزموونێکی خراپمان لە چەند مانگی رابوردوو لەگەڵ ئەمە هەیە، بەڵام کاتێك کە زۆرینەی پەرلەمانی رێك دەکەون لە سەر کەسایەتیەکی دیاریکراو بۆ دروستکردنی حکومەت زۆر ئاسانتر دەبێ، چونکە ئیتیفاقەکە پێش ناونان کراوە کە دوایی ناو نان دەکرێ، دروستکردنی حکومەت زۆر ئاسانتر دەبێ، بەڵام کاندیدی یەکەم ئەگەر نەیتوانێ دروستی بکا، جارێکی تر پرۆسەکە دەست پێ دەکاتەوە بۆ فراکسیۆنی دووەم، بۆیە کە ئێستا دەیخەینە دەنگدانەوە ئەمەتان لەبەرچاو بێ، چەند راو بیر و بۆچوونێك هەیە سەبارەت بە ماددەی یەکەم لە سەرەتاوە لە سەر برگەی یەکەم قسە دەکەین پاش ناونانی لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە رای لیژنەی یاسایی ئەوەیە، و پێشم وابێت رایەکی راجیحە بۆ ئەوەی سەرۆکی هەرێم لابرێ، چونکە ئەسڵەن یاساکە خۆی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستانە، و ئەو برگەی (١٢) یەمە لە ماددەی (١٠)یەم بریتییە لە سەلاحیاتی سەرۆکی هەرێمی کوردستان، بۆیە لیژنەی یاسایی داوای ئەوە دەکەن سەرۆکی هەرێم لا برێ، ئەمە دەخەینە دەنگدانەوە بۆ ئەوەی کۆی ئەو پێشنیارانەی تریش کە کراون، بیخەینە دەنگدانەوە، بەڵام تکا دەکەم لە لیژنەی یاسایی ورد بن لە رەچاوکردنی دەنگدانەکان بۆ ئەوەی دوایی ئیعادەی سیاغە بکرێتەوە، کێ لەگەڵ ئەوەیە لەم پرۆژە یاسایەی کە هاتووە لە ماددەی یەکەم برگەی یەك سەرۆکی هەرێم لا برێ؟ فەرموو لیژنەی یاسایی،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو د. ڤالاٚ،

بەڕێز د. ڤالاٚ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر بکرێتن فەقەرەی یەك یان ماددەی یەك عەرەبیەکە لێرانە ببێتە موعتەبەر وەکو هینی یەکەم، چونکە لە عەرەبییەکەی دیارە ئێمە لە تەرجومەکردنەکە ئەو کێشەیە لێرانەدا دروست بووە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باسی پرۆژە یاساکە دەکەین لە پرۆژە یاساکەدا وا هاتووە، ئێمە ئەو پێشنیارەی ئێوە دەخەینە دەنگدانەوە کە پێم وابێت پێشنیارێکی دروستیشە بەوەی سەرۆکی هەرێم لە برگەی یەك لە ماددەی یەکەم لا برێ، دەیخەینە دەنگدانەوە کێ لەگەڵ دایە ئەو برگەیە لا برێ؟ یان وای لێ دێ ئەمە لە زمنی سەلاحیاتی سەرۆکی هەرێم باسکراوە، بۆیە پێویست ناکات ناوی سەرۆکی هەرێم لێرەدا بمێنێتەوە، کێ لەگەڵ دایە سەرۆکی هەرێم لا برێ؟ باسمان کرد کاك تحسین، باسمان کرد با جارێ دانگدانەکە بکرێ، خراوەتە

دەنگدانەوە، (٧٢) پەرلەمانتار لەگەڵ دایە، کەواتە بە زۆرینەی دەنگ لەگەڵ ئەوەن، لیژنەی یاسایی ئەوە لە سیاغەی ماددەکە جێی بکەنەوە سەرۆکی هەرێم لەوێ لا ببرێ، پێشنیارەکانی تر سەبارەت بە سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران پێشنیارێك هەبوو کە بەشێکی زۆری ئەندامانی پەرلەمان لەگەڵی بوون، بۆ ئەوەی ئەوە بکرێ بە کاندیدی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران رابسپێردرێ بۆ پێکهێنانی حکومەت، ئەمە دەخەینە دەنگدانەوە، ئایا وشەی کاندید لەوێ ئیزافە بکەین، ببێ بە کاندیدیی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران، کێ لەگەڵ ئەمەیە؟ دەیخەینە دەنگدانەوە، مولاحەزەکان وتراوە، جارێ با دەنگدانەکە بکەین، (٧٣) کەس لەگەڵ دایە، کەواتە ئەوەش پەسەند کرا، سەرۆکی هەرێم کاندیدی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران رادەسپێرێ، فەرمووو کاك باپیر،

بەڕێز باپیر کاملا سلیمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بڕگەی یەکەمت کە خستە دەنگدانەوە کێ لەگەڵێتی؟ دەبێ بشی خەیە دەنگدانەوە کێ لەگەڵی نییە؟ ئەوە نەکرا، بۆیە دەبوا ئەوە بکرابایە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز کاك باپیر مادام زۆرینەی رەهای لەگەڵ دایە، فەرمووو کاك باپیر،

بەڕێز باپیر کاملا سلیمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

زۆرینەش بێ، دەبێ ئەوە موتتەبەعە، دەبێ بکرێ،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کێ لەگەڵ ئەوە نییە کە کاندیدی سەرۆك وەزیران، ئەو وشەیەی کاندید لەگەڵ ئیزافە بکرێ؟

فەرمووو کاك مولود،

بەڕێز مولود مراد محی الدین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێشتر عەرزم کردن ئەو پڕۆسەیە، پڕۆسەی دووەمە مەسەلەی راسپاردن، پڕۆسەی یەکەم تەواو بووە کە ناونانە، ئێمە لە پەرلەمانی کوردستاندا کاتێك رێککەوتین لەم پەرلەمانە کاندید دەنگی هێنا، بوو بە راسپێردراو، دێتە قۆناغی دووەم، کەواتە بە کاندیدی نەماوە، چونکە ئەو پەرلەمانە دەنگی داوەتێ، ئێستا لە حاڵەتی دووەم بۆتە کەسێکی راسپێردراو بۆ پێکهێنانی حکومەت، لە بەشێك کاندید لێرە دەوری نییە، جاری یەکەم دەوری هەیە، مەسەلە ناونانە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

مامۆستا مولود ئەو کاتە دەبێ بە سەرۆکی وەزیران کە لەلایەن هەرێمی کوردستانەوە متمانە وەردەگرێ، لیژنەی یاسایی دەتانبینم، فەرمووو کاك عادل،

بەڕێز عادل عزیز شکر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وەڵلا من پێشنیار دەکەم ئەو وشەی کاندیدە بگۆڕێ بە پاڵێوراو.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

خرایە دەنگدانەوە، کاندیدە، نەك پاڵێوراو، فەرموو کاك فائق،

بەڕێز فائق مصطفى رسول:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

کاندیدی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران نا، کاندید بۆ سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران، بەو شێوەی دەکا کاندیدی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران، گوایە سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران کاندیدی ناردبێت، بۆیە ئەگەر بکرێ بە کاندید بۆ سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

تازە خرایە دەنگدانەوە، کاندیدی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران، یان کاندید بۆ سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران، فەرقێکی ئاوها ناکات، فەرموو د. ڤالاً

بەڕێز د. ڤالاً فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە تکا دەکەین رای ئێمە وەربگیرێت پێش ئەوەی پێشنیارەکان بخرێتە دەنگدانەوە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

رای ئێوە وەرگیراوە، فەرموو د. ڤالاً

بەڕێز د. ڤالاً فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە سەر کاندید بۆ سەرۆکی وەزیران، ئەگەر تۆ سیفەتی سەرۆکی وەزیرانی نەدەیتێ، چۆن سەرۆکی هەرێم دەتوانێ تەکلیفی بکات بۆ پێکهێنانی ئەنجومەنی وەزیران، ناکرێتن، تکایە مولاحەزاتی ئێمە وەرگیرێ پێش ئەوەی مولاحەزاتەکان بخرێتە دەنگدان،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

مولاحەزاتی ئێوە خوێندرایەوە، پێش ئەوەی ئەندامانی پەرلەمان رەئی لە سەر بدەن، کاندید بۆ سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران ئەو کاتە دەبێتە سەرۆك وەزیران کە لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە متمانە وەربگرێ، نەك پێش ئەوەی حکومەتەکەی دروست بکات لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە حکومەتەکەی متمانە وەربگرێ، بوو بێ بە سەرۆك وەزیران، فەرموو کاك ڤەمان،

بەرێز ڤەمان فیصل سلیم:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان

بکار ئینانا زاراڤێ کاندید دیسانە مخالفەکە، تەناقوزەکە د گەل یاسا هەڵبژارتنا کو ڤێرێتە نەهاتیە بکار ئینان وشەیا کاندید، دیسان د کەڤینە خەلەتیەکە دی تر قانونی، رجا د کەین بەرچاڤ وەربگیرێ، سوپاس.

بەرێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەگەر ئەوا رەچاو بکەین ئەسڵەن ئەو ماددەیە لە یاسای سەرۆکایەتی هەرێم موتەناقیزە لەگەڵ یاسای هەڵبژارنی پەرلەمانی کوردستان، بەڵام یاسای سەرۆکایەتی هەرێم، و ئەم یاسایەش کە ئەمرۆ لە پەرلەمانی کوردستان دەنگی لە سەر دەدرێ دەبێ بە تەعدیلی بۆ یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان، ئەمە لە دەستور نەهاتووە تا پێچەوانە بێ، یاسا دەتوانێ تەقیدی یاسای پێش خۆی بکا، فەرموو کاك گوران،

بەرێز گۆران ئازاد محمد:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان

من وەك بڕیاردەری لیژنەی یاساییم، بەڕاستی ئیشی لیژنەی یاسایی لە سەر مەنەصە سیاغەی نەصی قانونە، و بەڕێزتان بەجۆرێك لە هەندێ شت موداخەلە دەکەن تەئسیر دەخەنە سەر رەئی دەنگدانی ئەندامانی پەرلەمان لە کاتێکدا ئیشی سەرۆکایەتی پەرلەمان زەبتی جەلسەیە، و لیژنەی قانونی ئیشی سیاغەی نەصی قانونیە، تۆ دەبێ دواهەمین سیاغە لەلایەن لیژنەی قانونییەوە بخەیە دەنگدان، و ئەگەر خیلافێك لە نێوان لیژنەی قانونی و دەستەی سەرۆکایەتی هەبوو خۆتان لە ناو خۆتان مشاوەرە دەکەن دوا سیاغە بۆ ئەندامان دەخەنە دەنگدانەوە، لەبەر ئەوەی ئێستا خرایتە دەنگەوە خیلاف دروست بووە، تکایە رەئی لیژنەی قانونی لە سیاغەی ماددەی قانونی بە ئیعتیبار وەربگرن، ئەگەر نا وجودیان لە سەر مەنەصە زیادە،

بەرێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك گۆران چەند جار ئەمەمان باس کرد، رای لیژنەی یاسایی خوێندرایەوە، بەڵام ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان ماڧی ئەوەیان هەیە را بدەن، زیاتر لە (١٠) ئەندام پەرلەمان لە کاتی وتووێژکردن لە سەر پرۆژە یاساکە قسەیان لە سەر ئەوە کرد کە ئەو دەستەواژەیە وای لێ بێ، بۆیە ناکرێ ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان رای ئەوانیش وەرنەگرین، من باسی ئەوەم کرد کە هەندێك لە رای ئەندامانی پەرلەمان بەم شێوەیە، و پێویست دەکات بخرێتە دەنگدانەوە، کەواتە (٣) را هەبوو لە سەر ئەوەی کە ماوەکە لە (٣٠) رۆژەوە درێژ بکرێتەوە بۆ (٤٥) رۆژ، تەنها رایەك هەبوو بۆ ئەوەی کە کەم بکرێتەوە، ئێستا ئەوەش دەخەینە دەنگدانەوە، ئایا لە بڕگەی یەك راسپاردنەکە، فەرموو سهام خان،

بەرێز سهام عمر قادر:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان

من تەئکید ل سەر ئاخافتنا کاك فائق هەبوو، و ئەز حەز کەم جەنابێتا گوتی فەرق نینە کاندیدێ.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوە لە کاتی گفتوگۆکردن ئەوەتان بووتبایە، بەڕێزان فەرموو سهام خان،

بەڕێز سهام عمر قادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان

ئەگەر ببیتە دەنگدان سەر عیبارەت تەسبیت بێتن ئەڤە دەبێتە ئەرکێ مە کو ئەم هشیار بین سەر تەسبیت کرنا سەر تشتێکی، چونکی ئەڤ د چیتە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوە لە کاتی گفتوگۆکردن لە سەر پڕۆژە یاساکە دەبوو رای خۆت بڵێی، ئەو ئەندام پەرلەمانانە بەو شێوەیە پێشنیاریان کرد، و پێشنیارەکەی ئەوانمان خستە دەنگەوە، کێ لەگەڵ ئەوە نییە کە ئەو دەستەواژەی کاندیدی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران، کاندید ئیزافە بکرێ، (٧٢) ئەندام پەرلەمان لەگەڵی بوون، کێ لەگەڵی نییە؟ (١٦) ئەندامی پەرلەمان لەگەڵی نییە؟ نوقتەیەکی نیزامی هەبوو؟ کە دەبوو پێشووتریش بیخەینە دەنگدانەوە، دەیخەینە دەنگدانەوە سەرەڕای ئەوەی کە زۆرینەی رەها لەگەڵی بوو، و پەسەند دەکرێت لە کاتێکدا کە زۆرینەی رەها لەگەڵی بوو، ئەوەش بریتی بوو لەوەی دەستەواژەی سەرۆکی هەرێم لا ببرێ، ئەوەی کە لیژنەی یاسایی لەگەڵی بوو، کێ لەگەڵ ئەوەیە سەرۆکی هەرێم وەك خۆی بمینێتەوە لە دەقەکەدا؟ (٦) ئەندام لەگەڵدان، کەواتە ئەو پێشنیارە ئێستا دەخەینە دەنگدانەوە، کە داوای ئەوە دەکات کە ئەو ماوەی (٣٠) رۆژە بکەین بە (٤٥) رۆژ، نوقتەی نیزامە؟ بەڵی فەرموو ابو کاروان،

بەڕێز عبدالرحمن فارس عبدالرحمن (ابو کاروان):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان

تەنها رایەك بێ، رای تری لەگەڵدا نەبێت تەسمیە نەکرێت پشتگیری نەکرێت ناکرێتن،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

(٣) کەس لەگەڵی بوون، بۆیە ئەوە دەخەینە دەنگدانەوە، ئەوەی کە کەمبکرێتەوە ئەوە تەنها یەك کەس بوو نایخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ ئەوەیە کە (٣٠) رۆژە کە بکەین بە (٤٥) رۆژ؟ (١٤) کەس لەگەڵدایە، کێ لەگەڵ دا نییە؟ (٧٤) کەس لەگەڵ ئەوەیە وەکو خۆی بمێنێتەوە، لە بڕگەی دوو: بەشێك لە ئەندامان، یەك کەس وای وت، بۆیە نەمان خستە دەنگدانەوە، بەڵێ فەرموو کاك عمر.

بەڕێز عمر عینایەت حەمە:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان

ئەو پێشنیارەی کە کرا بۆ ئیزافەکردنی وشەی کاندید لەلای منەوە بوو، کاندید بۆ پێکهێنانی کابینەی وزاری،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوەی کە لێرە نووسراوە کاندیدی سەرۆك وەزیرانە وا نووسراوە، خرایە دەنگدانەوە، فەرموو کاك عمر.

بەڕێز عمر عینایەت حەمە:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان

لەوانەیە وا نووسرابێ، بەس هەڵەیە ئەوە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

خرایە دەنگدانەوە، بڕگەی دووەم لیژنەی یاسایی پێشنیاری ئەوەی کردبوو، بڕگەی دووەم لا ببرێ لە کۆی پڕۆژە یاساکە، بەڵام بەشێك لە ئەندامانی پەرلەمان کە لە (١٠) کەس زیاترە داوای ئەوەیان کردووە بڕگەی دووەم بمێنێتەوە، تەبعەن رای جیاواز هەبوو لە سەر ئەوەش، ئێستا ئەوە دەخەینە دەنگدانەوە، کۆی بڕگەکە دەخوێنینەوە، فەرموو خاتوو تەلار،

بەڕێز تەلارلطیف محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان،

لە خاڵی یەکەمدا حکومەت و وزارەت ئەوە یەك لا نەبۆتەوە، نەخراوەتە دەنگدانەوە، ئایا لە سەر حکومەت یاخود لە سەر وەزارەت،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

راستە ئەوەش خیلاف هەبوو لە سەری بەشێك لە ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان لەگەڵ ئەوە بوون وشەی حکومەت وەکو خۆی بمێنێتەوە، رای لیژنەی یاسایی وابوو، کە بکرێ بە وەزارەت، ئەوەش دەخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ ئەوەیە ئەو دەستەواژەیە بڕگەکە حکومەت وەك خۆی بمینێتەوە لە پڕۆژە یاساکە؟ (٢١) کەس لەگەڵ دایە، کێ لەگەڵ ئەوەیە حکومەت بگۆڕێ بە وەزارات؟ ئەوە رای لیژنەی یاسایی لەو بوارە رەچاو بکرێ، کە بریتییە لە وەزارات، کێ لەگەڵ ئەوەیە کە وەزارەت بەکاربهێنرێ؟ دوو پێشنیار هەیە لەم بوارە، مادام حکومەت لابرا دوو پێشنیار هەیە، پێشنیاری لیژنەی یاسایی ئەوەیە کە وەزارەت بێ عەرەبیەکە، با نوقتە نیزامیەکە وەربگرین، بەس دەیخەینە دەنگدانەوە، با دەنگدان بکەین ئینجا دوایی نوقتەی نیزامی وەردەگرین، بەڵێ کاك ئاری فەرموو.

بەڕێز ئاری محمد هەرسین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

جارێ مولاحەزەیەك وەزارەت جەمعە لە زمانی عەرەبیدا، بە کوردی دەڵێی وەزارەتەکان، بە بۆچوونی من ئەو وشەیەش کە بە ڕێز دکتۆرە ڤالا وتی، کە کراوە بە وەزارەت، تەبعەکە وەزاراتیش نیە وەزارەتە، جا بۆیە ئەگەر قەرارە ئێمە بە کوردی قسە بکەین، لە کوردیدا وەزارەت نیە، وەزارەتەکان هەیە، ئەگەر ئەوەش نیە هەر بەدیلێکتان پێ باشە من ڕازیم بەو شەرتەی کوردی بێ.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز کاك دڵشاد فەرموو.

بەڕێز دڵشاد شعبان:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەز پێشنیار دەكەم ببێتە كابینەی وەزاری.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كابینەی وەزاریش لەناو پێشنیارەكاندا هاتووە باشە، مامۆستا مەلا انس فەرموو.

بەڕێز مەلا انس محمد شریف:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

لەسەر ڤی بابەتێ حەقیقەت با فەرقێ بێتە كرن، ناڤبەرە پەیڤە عەرەبی و دەقێ عەرەبی، هەر وەسا دەقێ كوردی، هەیڤا (الوزارە) لە دەقێ عەرەبیدا هیچ موشكیلەك لەسەر نیە، ئەڤ پەیڤە هەیە شاملە هەمیە ڤێتە كرن، هەر وەسا كوردیە ژیدا ئەگەر هەر ئەو رامان بێ وەزارەت مەخسەد پێ هەموو وەزارەتن، ئەویش دیسا چ ئیشكال لەسەر نینە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

لە عەرەبیەكە وەزارەت هاتووە، ئیشكالی لەسەر نییە، كاك ئومێد خۆشناو فەرموو.

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن خۆشناو:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

وەزارەت لە موفرەدەكەیدا بە كوردی بەدیلی نیە، یەعنی هیچ موفرەدێك نیە ئەو جەمعەی كە لە عەرەبیدا هەیە، بۆیە باشترینیان كابینەی وەزارەتە، كە ئەو كاتی دەكاتن تەشكیلەكە بە كاملی و گشتی تر دەبێ.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئەو پێشنیارەش هەیە كابینەی وەزارەت، مامۆستا هەورامان فەرموو.

بەڕێز هەورامان حمە شریف:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەگەر قسە لەسەر كوردی و عەرەبیە، ئەو دوو موستەڵەحە بێ، تەئكیدی دەكەمەوە كە هەردووكیان كوردی نین، دوو موستەڵەحی قورئانین، جارێ زاراوەی حوكم چەندین جار لە قورئاندا دووبارە كراوەتەوە، (افحكم الجاهلیة یبغون)(فاحكم بینهم بما انزل الله)، چەندی جار ئەم موستەڵەحە لە قورئاندا دووبارە كراوەتەوە، وەزیرش (واجعل لي وزیراً من اهلي هارون اخی)، لەبەرئەوە ئەگەر قسە لەسەر ئەوەبێ كە عەرەبی و كوردی بێ، بە تەكید دوو موستەڵەحی عەرەبیە، بەڵام دوو موستەڵەحی عەرەبیش بێ بووەتە كوردی لە كوردستانی خۆمان، هیچ مانعێك نیە كە بەكاری نەهێنین.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك سۆران فەرموو.

بەرێ. سۆران عمر سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیارەکەی من یەکێك لەو برایانە وتی.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

مامۆستا مولود فەرموو.

بەڕێز مولود باوە مراد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من نازانم دیارە پێشنیاری کەس نانووسن، دیارە من هەر لەسەرەتای پێشنیاری خۆم وتم بیکەن بە کابینەی وەزارەت، بۆئەوەی نەجاتمان بێ.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کابینەی وەزارەتیش نووسراوە، بەڵێ فەرموو بەهار خان.

بەڕێز بەهار عبالرحمن محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من تێبینیم لەسەر کۆی پرۆسەی دەنگدانەکە هەیە، ئەو سیغانەی کە دەخرێتە دەنگدانەوە، سیغەکان ناڕۆشنێکی تێدایە، یان بەڕێزتان پێشنیار دەکەن لەبەر دەستی خۆتان بینووسن، سیغەیەکی ڕۆشن بدەنە دەستی پەرلەمانتاران دوایی بۆئەوەی بزانن دەنگیان لەسەر چ سیغەیەك داوە، دواتر کاتێك کە یاساکە هەموار دەکرێت، جێگیردەکرێت ئەوکاتە دەزانین کە ئێمە چ هەڵەیەکمان کردووە، دەستتان خۆش بێ.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك عمر فەرموو، نوقتەی نیزامی.

بەڕێز عمر عینایەت حمە:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێم باشە پێکهاتنی کابینە لاببەین و بیکەین بە پێشکەش کردنی کابینە، یەعنی پێکهێنان واتە تەواو بووە، دەبێ بکرێت بە پێشکەش کردنی کابینە، وشەی پێکهێنانەکە هەڵەیەکی تێدایە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوەبوو لەکاتی خۆی باست کردبا، هیچ هەڵەیەکی تێدانیە ڕادەسپێردێت بۆ پێکهێنانی حکومەت. بەڵێ کاك ابو کاروان فەرموو.

بەڕێز عبدالرحمن فارس (ابوكاروان):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

له هەر مەوزوعێك، له هەر خاڵێكدا ٤ ، ٥ موقتەرح بێ ناكرێت دوانی بخرێته دەنگدانەوە، ئیتر ئەوە بكەن دەنگان لەسەری كۆتایی پێ دێت، بەڵكو پێویسته سیستەمی خەیارات بەكاربێنی، هەر سێ، چوارەكەی بخرێـە دەنگدانەوە، هەر كامێكی دەنگی زۆری هێنا ئەوە دەبێ.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

باشه كاك كاروان پێشنیاری یەكەم ڕای زۆرینەی پەرلەمانتارانی بەدەست نەهێنا، پێشنیاری دووەم ڕای زۆرینەی بەدەست نەهێنا، پێشنیاری سێیەمیش دەخەینه دەنگدانەوە، كه بریتیه له سێەم و چوارەم، وەزارەت دەنگی نەهێنا، وەزارەتی لیژنەی یاسایی و كابینەی وەزاری دەخەینه دەنگدانەوە، كێ نوقتەی نیزامی هەبوو؟ كاك تحسین فەرموو.

بەڕێز تحسین اسماعیل احمد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

زیادكردنی كاندید بۆ وەزارەت جەمع دروست ناكات، هەموومان یەك وەزارەته ئەگەر مەبەستتان ئەوەبێت، كەواته یان وەزارە بۆ هەر هەمووی زیادكردنی كاندیدی وەزارە هەر نیه، یەعنی جەمع دروست ناكات.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئێستا با كابینەی وەزاری بخەینه دەنگدانەوە، كه ئەوە یەكێ بوو له پێشنیارەكان، كێ لەگەڵ ئەوەیه پێكهێنانی حكومەت، نوقتەی نیزامی زۆرمان وەرگرت، بەڵێ فەرموو كاك زانا.

بەڕێز زانا عبدالرحمن:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

كۆی سیاغەكەمان بۆ بخوێنەوە، ئێستا ئێمە تێناگەین بەڕاستی، بۆئەوەی ڕوون بێ سیاغەكه چیه.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

دوایی سیاغەكەش دەخوێنینەوە.

بەڕێز زانا عبدالرحمن:

بەلاّم كه دەنگی لەسەر درا، ئەوكات پێویست نابێ.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك زانا با بزانین موناقەشەكه باسی ئەو وشەی حكومەت دەكرێت، ئێستا وای لێهات پاش ناولێنانی لەلایەن پەرلەمانی كوردستانەوە، كاندیدی سەرۆكی ئەنجومەنی وەزیران ڕادەسپێردرێت بۆ پێكهێنانی حكومەت، پێكهێنانی حكومەت دەخەینه دەنگدانەوە، لەگەڵ ئەوە نەبوون ئەندامانی پەرلەمان حكومەت وەكو خۆی بمێنێتەوە لەگەڵ وەزارەت نەبوون.

بەڕێز زانا عبدالرحمن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆئەوەی ڕوون بێ لەلایەن پەرلەمانتاران، ڕستەکە هەمووی بخوێندرێتەوە، ئاماژە بکرێت لەکوێدا وشەکە دەگۆڕێت، بۆئەوەی ڕوون بێت.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

وابزانم هەموو ئەندامانی پەرلەمان لەسەری قسە دەکەن ئاگایان لێیەتی، بەڵێ کاك فەرهاد فەرموو.

بەڕێز فەرهاد حەمە صالح (سەنگاوی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من تەنها مەبەستم ئەوەیە بە هەڵە لە زمانی میللەتەکەی خۆمان تێنەگەین، کە خەباتێکی دوورو درێژمان کردووە، یەك لەوانەش زمانە، بۆئەوەی هاوکارانم بەگشتی لەو مەسەلەیە تێبگەن، وەزیر وشەیەکی ساسانی پەهلەویە، لە ئەسڵدا وشەکە بزورگە، ئاخر بۆچی پێی دەڵێن وشەی عەرەبی، وشەی عەرەبی نییە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا دەیخەینە دەنگدانەوە، پێویست بەوە ناکات بەو تەوزیحە، سوپاس بۆ جەنابت، کاك شوان فەرموو.

بەڕێز شوان شێخ احمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لێرە لە فەقەرەکەی دا هاتییە پاش ناولێنانی لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە، کاندیدی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران ناو هاتووە، بۆیە ئەگەر وەکو وەزارەت ببێ ناوهێنانی حکومەت، حکومەت شمولییە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوە ڕەئییە کاکە، بەڵێ فەرموو.

بەڕێز فرحان جوهر قادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پشتگیری ڕەئیەکەی کاك گۆران ئازاد دەکەم، کە ئەولەویەت بدرێت بە ڕەئی لیژنەی یاسایی، چونکە لەبەرئەوەی ئەوانەی ئێمە دەنگ دەدەن، بەشێکی زۆرمان یاسایی نینە، بۆیە ئەولەویەت بۆ ڕەئی لیژنەی یاسایی بێت، زۆرم پێ باشە پشتگیری ڕەئی کاك گۆران دەکەم.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوە بۆ بەڕێزتان ماوەتەوە، ڕای لیژنەی یاسایش خراوەتە دەنگدانەوە، بەڵام ئەندامانی پەرلەمانیش ئەگەر ڕەئیەکی تریان هەبێ دەخرێتە دەنگدانەوە، دوا نوقتە نیزام، دکتۆر شوان فەرموو.

بەڕێز عمر مصطفى (د.شوان قەڵادزەیی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

برای بەڕێزمان کاك فەرهاد سەنگاوی زۆر بەجوانی ڕوونی کردەوە، ئێستاکە کە دەڵێن کابینەی شەش، حەوت، هەشت، ئەوە تەعریفێکی ناسراوە، جا سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران واتە سەرۆکی ئەوەی کە عیلاقەی بە کابینەکەی خۆیەوە هەیە، لەبەرئەوە حکومەت هەیبەتی زیاترە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوە ڕەئیە کاك شوان، نوقتەی نیزامی نییە، باشە ڕەئیەك هەبوو لەلایەن ئەندامانی پەرلەمان، کە پێویست دەکات بیخەینە دەنگدانەوە، ئەویش ئەوەیە لەبڕی حکومەت بگوترێت کابینەی وەزاری، ئەمە دەخەینە دەنگدانەوە، لەبری حکومەت کابینەی وەزاری، دوای ئەوە کاندیدی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران ڕادەسپێردێت بۆ پێکهێنانی کابینەی وەزاری، لە ماوەیەکدا کە لە ٣٠ ڕۆژ تێپەڕ نەکات، کابینەی وەزاری بخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵێیەتی؟ ٤ ئەندام لەگەڵێیەتی، کێ لەگەڵ کابینەی وەزاری دانیە؟ ١٤ ئەندام لەگەڵی نیە، کەواتە بەزۆرینەی دەنگ ئەوەش پەسەند کرا، بڕگەی یەکەم وای لێدێ، پاش ناولێنان لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە، کاندیدی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران ڕادەسپێرێت بۆ پێکهێنانی کابینەی وەزاری لە ماوەیەکدا کە لە ٣٠ ڕۆژ تێپەڕ نەکات، بڕگەی دوو بەڵێ فەرموو مامۆستا.

بەڕێز مەلا انس محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەس مەد ڤێرێت تەعاروز ناڤ بەرە نەسە کوردی و عەرەبی دا چێنە بن، ئەم حەزکەین تەعدیلە نەسا عەرەبیش ژ بۆمە بێتە خوێندن.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دوایی لیژنەی یاسایی دوایی ئەوەی تەسویتی لەسەر کرا، دەقە عەرەبیەکەشی دەبێ سیاغە بکەنەوە، لیژنەی یاسایی ڕای وایە لە ڕاپۆرتەکەی خۆیاندا، کە بڕگەی دوو لابرێت لە ماددەی یەکەم، بەڵام بەشێك لە ئەندامانی پەرلەمان ڕایان وابوو، کە وەك خۆی بمێنێتەوە، ڕای تریش هەبوو لەناو ئەندامانی پەرلەمان، یەکێك لەو ڕایانە ئەوەبوو کە کاندیدێکی نوێ سەرلەنوێ ناو بندرێتەوە بۆ پێکهێنانی حکومەت، جارێ ڕای لیژنەی یاسایی دەخەینە دەنگەوە، بەڵێ کاك تحسین فەرموو.

بەڕێز تحسین اسماعیل احمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تۆ هیچ نەبا یەکێك لە ئیختیارەکان با ئیختیاری لیژنەی یاسایی بێ، کە بیخەیە دەنگدانەوە، هەردووکی ئیختیاری ئەوان نەبوو.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

خستمانە دەنگدانەوە کاك تحسین، وەزارەت هی ئەوان بووە.

بەڕێز تحسين اسماعيل احمد:

بەس ئەوە سەرلێشێواوێك بۆ پەرلەمانتاران دروست دەكات، ناتوانن ڕەئی بە كاملی بدەن.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ڕەئی درا كاك تحسین بە یارمەتی خۆت، لەسەر بڕگەی دوو ڕەئی لیژنەی یاسایی ئەوەیە لە ڕاپۆرتەكەیاندا، كە ئەو بڕگەیە لابرێت، كێ لەگەڵ ئەوەیە ئەو بڕگەیە لابرێت؟ دەنگدان كراوە فەرموو.

بەڕێز ڕێواز فائق حسین:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئێستا ئێمە هەموو برادەران لەگەڵ ئەوەین بڕگەكە بمێنێتەوە، لیستی براوەی دووەم فرسەتی بدرێتێ لەلای ئێمە، كەچی هەموو دەنگیشیان پێداوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئێستا ڕای لیژنەی یاساییم خستە دەنگدانەوە، كێ لەگەڵ ئەوەیە ئەو بڕگەیە بە تەواوەتی لابرێت؟ دەستتان بڵندكەن، كێ لەگەڵ ئەوەیە لابرێت؟ ٤٧ ئەندام لەگەڵ ئەوەیە لابرێت، وەكو ئەوەی كە لیژنەی یاسایی لە ڕاپۆرتەكەی خۆیاندا پێشنیاریان كرد بوو، كێ لەگەڵ ئەوەیە ئەو بڕگەیە بمێنێتەوە، دوای ئەو هەمواركردنەوانەی كە داوا كرابوو لەسەری بكەین, كێ لەگەڵ ئەوەیە بمێنیتەوە ئەو بڕگەیە؟ نابێ قسەی لەسەر بكرێت، كێ لەگەڵ ئەوەیە بمێنێتەوە ماددەی دووەم لە ئەسڵی پڕۆژە یاساكە بمێنێتەوە؟ دوایی ئەو ڕایانەی لەسەر هەمواركردنی بەرچاو بخرێت، دەست بڵند بكەن، ٤٠ ئەندام لەگەڵ ئەوەیە بمێنێتەوە، ٤٧ ئەندامیش لەگەڵ ئەوەبوو كە لابرێت، كەواتە موناقەشەی ناكەین، ئەو بڕگەیە لادەبرێت لە دەقی پڕۆژە یاساكە، دێینە سەرماددەی دووەم، كەواتە ماددەی یەكەم تەواو، لە یەك بڕگە پێكهاتووە، تكایە بێ دەنگی، ئێستا ماددەی یەكەم لە یەك بڕگە پێكهاتووە، چونكە بڕگەی یەكەم، دوایی لیژنەی یاسایی سیاغەی دەكاتەوە، كە بەمشێوەیەیە، پاش ناولێنانی لەلایەن پەرلەمانی كوردستانەوە ، كاندیدی سەرۆكی ئەنجومەنی وەزیران ڕادەسپێرێت بۆ پێكهێنانی حكومەت لە ماوەیەكدا، كە بۆ پێكهێنانی كابینەی وەزاری لە ماوەیەكدا، كە لە ٣٠ ڕۆژ تێپەڕنەكات، مادام دووەم: پێویستە لەسەر لایەنە پەیوەندیدارەكان، ئیدارەكان ئەم یاسایە جێبەجێ بكەن، كەس ڕایەكی هەیە لەسەر ئەو بڕگەیە؟ ناوی خۆتان بنووسن لەسەر ئەوەی قسەی لەسەر بكەین، بەڵێ كاك زانا فەرموو.

بەڕێز زانا عبدالرحمن:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

كە بڕگەی دوو لادەبرێت، ئێمە بە بڕگەی یەكدا ٣ ڕۆژمان دەرفەت داوە، دوای ئەوە چی ڕوودەدات، یەعنی ئەگەر ئەو هێزە بۆی تەشكیل نەكرا، چ شتێك دروست دەبێت، یەعنی بۆئەوەی ڕوون بێ.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێوە لاتان برد، دەنگدانی ئەندامانی پەرلەمان لای برد.

بەڕێز زانا عبدالرحمن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئایا لەڕووی قانونیەوە چی دروست دەبێت؟

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ فەرموو.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وەك ئەندامی لیژنەی یاسایی ئەو ڕەئیەم لێ قبوڵ بکەن، ئەو یاسایەی کە ئێستا کەمێك گرفتی دروست کردووە لەلایەن ئەندامە بەڕێزەکان، کە حەقە خۆیان ئەو ئیشکالەیان هەبێ، ئەمە یاسای سەرۆکایەتی هەرێمە، بڕگەیەکی هەموار دەکرێت، سەرۆکی هەرێم تەکلیف دەکات، عەمەلیەی تەسمیە لە پەرلەماندا ئەم وردەکارییەی کە ئێستا باسی دەکەین لیستی زۆرینە بێ، لیستی دووەم بێ، لیستی سێیەم بێ، ئەوە دەبێ لە یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان، لە سەلاحیەتەکانی پەرلەمانی کوردستانە، ئێستا ئێمە قسە لەسەر یاسای هەڵبژاردن ناکەین، کە ئیشی تەسمیە، ئیشەکە یەکەمجار هی پەرلەمانە، تەکلیف ئیشەکە، ئیشی دووەمی سەرۆکی هەرێمە، ئێمە ئەگەر بێینە سەر یاسای پەرلەمانی کوردستان، باسی ئەوە بکەین لیستی زۆرینە بێ، لیستی دووەم، لیستی سێیەم بێ، ئۆتۆماتیکییەن ئیشەکەی سەرۆکی هەرێم بەس تەکلیفە، ئەسڵەن دەسەلاتەکە بۆ پەرلەمانە، لەبەرئەوە ئەم ئیشکالەتانە ئێمە دەتوانین لە یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان، لە ئایندەدا دەتوانین موعالەجەی بکەین، نەك لە یاسای سەرۆکایەتی.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا دەچینە سەر وتوێژ کردن لەسەر ماددەی دووەم، ئەو یاسایە خرایە دەنگدانەوە، کۆتایی پێهات، ماددەی دووەم لە یاسای هەموارکردنی سێیەمی پەرلەمانی کوردستان، کاك عادل فەرموو نوقتەی نیزامی.

بەڕێز عادل عزیز شکر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێم وایە جۆرێك لە ناڕۆشنی هەبوو، لە شیکردنەوەی خاڵەکاندا، دوای ۳ ڕۆژ ئەگەر حکومەت تەشکیل نەکرێت، دوای ئەوە چی ڕوودەدات؟.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دوای ئەوە سەرلەنوێ ئەو پرۆسەیە لە پەرلەمانی کوردستانەوە جێبەجێ بووەتەوە، پرۆسەکە بەمشێوەیە دەڕوات، ئێستا بەپێی یاساکە پرۆسەکە بەمشێوەیە، ناونان لە پەرلەمانی کوردستان دەبێ، دەڕواتە لای سەرۆکی هەرێم ڕاسپاردنە، ۳۰ ڕۆژ بۆ سەرۆکی هەرێمە، بۆ سەرۆکی حکومەتە، لە دوای ڕاسپاردن حکومەت

تەشكيل بكات، ئەگەر ئەوە نەبوو، هيچ دەقێك نيە كە ڕێگر بێ، لەبەردەم ئەوەی كە سەر لەنوێ پرۆسەی ناونانی لە پەرلەمان ئەنجام بدرێت، بەڵام ئەوە دوايی لە ياسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی كوردستان دەكرێت جێی بكرێتەوە، ماددەی دووەم بەڵێ فەرموو.

بەڕێز علی علی هاڵو:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من پێشنيار دەكەم پێش ئەوەی پرۆژە ياسای يان ماددەيەك لە پرۆژە ياساكە بخرێتە دەنگدانەوە زياتر گفتوگۆ بكرێت، هەندێك لە ماددەكان لای ئێمە ڕۆشن بوون، سوئالی دووەميشم بۆ ليژنەی ياسايی پێش ئەوەی پرۆژە ياسا بێنە ناو هۆڵی پەرلەمان، زياتر بە تێروتەسەلی تر گفتوگۆ بكرێت، لەلايەن زمانەوانيش زۆر گرفتی تێدابوو، ئەمەش بە ڕەئی من باش نيە بەمشێوازە پرۆژە ياسا بهێنرێتە هۆڵی پەرلەمانەوە، سوپاس.

بەڕێز يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئەندامانی پەرلەمانی كوردستانی، ئەو پرۆژە ياسايەتان لە بەردەمە لە خوێندنەوەی يەكەمەوە، حەقە ئێوەش باش خۆتان حازر بكەن، بۆ گفتوگۆكردن لەسەر پرۆژە ياساكان، وەقتێكی زۆر زۆر درا بە ئەندامانی پەرلەمان، بۆئەوەی وتووێژی لەسەر بكەن، لە يەكەم ڕۆژی خوێندنەوەی يەكەمەوە ئێوە دەتوانن ڕۆڵەكانی خۆتان گەلاڵە بكەن سەبارەت بە كۆی ياساكە، ماددەی دووەم، بەڵێ فەرموو.

بەڕێز ڕێواز فائق حسين:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بە تەسەوڕی من ئەم حاڵەتەی دروست بووە دەگەڕێتەوە بۆئەوەی كە ئێمە لەناو هۆڵی پەرلەماندا ڕاپۆرتەكەمان وەرگرت، من دڵنيام ئێستا بەشێك لە پەرلەمانتاران لێرە دەچنە دەرەوە پەشيمانن لە هەندێك لەو دەنگانەی كە داويانە بەو بڕگەيە، بۆيە تكا دەكەم بۆ جاری داهاتوو ئەگەر ئەو قسەيەی كاك محمد دەيكات ئەڵێ لەناو بۆكسەكانتان دامان ناوە، واشە، من نازانم وايە يان وانييە؟، بەڵام تكا دەكەم لەكاتی دەنگدان، دەوامی پەرلەمان، دەوامی حەقيقی كە ئێمە لێرە حزورمان هەيە، شت بخرێـتە ناو بۆكسەكانمانەوە نەك لێرە بخرێتە بەر دەستمان، لەبەرەئەوەی ئەم قانونە بوعدێكی سياسی و قانونی هەيە، بەش بە حاڵی خۆم وا ئەزانم ئێمە لە فراكسيۆنی خۆمان هەندێكمان هەڵەمان كرد لە دەنگدانەكە.

بەڕێز يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئەوەی ئەندامانی پەرلەمان دەتوانن ڕای خۆيان دەربڕن، بەڵام ڕاستدەكەی پێويست دەكات زووتر ڕاپۆرتەكە بچێتە سندووقی ئەندامانەوە، بەڵام هێشتا ڕەنگە نەمان توانی بێ ئەو بەرنامەيەی كە هەمانە، بۆئەوەی پرۆژە ياساكان پێش وەقت بگاتە سندووقی ئەندامانی پەرلەمان، پەرلەمانی كوردستان نەمان توانيوە تەكەيوف بكەين، لە ماوەی داهاتوودا بە دڵنياييەوە ئەو سەرنجە ڕەچاو دەكەين، نەك هەر ئەوەی كە پێش دانيشتن چەند ڕۆژێك پێش دانيشتن دەبێ هەوڵی ئەوە بدەين، كاروباری پەرلەمان بۆ ٤٨ كاتژمێر

پێش ئەوە بیخاتە سندووقی ئەندامانەوە، بۆ دڵنیایی بەڕێزیشتان راپۆرتەکەیان لەلا بووە، پێشمان وتوون بیخەنە سندووقەوە، بەلاّم بەهۆی خەلەلێکی تەکنیکیەوە ئەمجارە وای لێهات، پێم وابێت ئەم پرۆژە یاسایەی ئەمڕۆ، ژمارە ماددەکانی زۆر کەمن، راپۆرتەکەی لیژنەی یاسایش زۆرکەمە، پێم وانیە ئەوەندە ئیشکالێکی گەورەی دروست کردبێ، دێینە سەر ماددەی دووەم: ئەگەر گفتوگۆنەبێ لەسەری دەیخەینە دەنگدانەوە، کەس ناڕازیە لەسەر ماددەی دووەم؟ پێویستە لەسەر لایەنە پەیوەندیدارەکان ئەم یاسایەی جێبەجێ بکەن، لیژنەی یاسایش هیچ ڕایەکی لەسەر نیە، کێ لەگەڵ ئەوەیە ئەو ماددەیە وەك خۆی بمێنیـتەوە؟ ٨٠ ئەندام لەگەڵیەتی، کێ لەگەڵ ئەوەیە ئەو ماددەیە هەموار بکرێت یان لابدرێت؟ کەواتە کەس لەگەڵ ئەوەنیە، کەوایە ئەوە پەسەند کرا، ماددەی سییەم: کار بە هیچ دەق و یاسایەکی دیکە ناکرێت پێچەوانە بێت لەگەڵ بڕگەکانی ئەم یاسایە، هیچ وتوێژێك هەیە لەسەری؟ هیچ وتوێژێك نیە لەسەری، دەیخەینە دەنگدانەوە، ماددەی سێیەم: کار بە هیچ دەق و یاسایەکی دیکە ناکرێت پێچەوانە بێ لەگەڵ بڕگەکانی ئەم یاسایە، کێ لەگەڵیەتی؟ ٨٨ ئەندام لەگەڵدایە، کێ لەگەڵ نیە؟ هەمووی لەگەڵیەتی، کەواتە ئەو ماددەیەش پەسەند کرا، ماددەی چوارەم: ئەم یاسایە لە ڕۆژی بلاّو کردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی وەقایعی کوردستان دەچێتە بواری جێبەجێ کردنەوە، کێ وتوێژی هەیە لەسەر ئەم ماددەیە؟ ماددەی چوارەم: ئەم یاسایە لە ڕۆژی بلاّو کردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی وەقایعی کوردستان دەچێتە بواری جێبەجێ کردنەوە، با ناوەکان بنووسین مادام، ئەم بەڕێزانە ناویان نووسیوە (مامۆستا انس- د. سیراج- کاك ئومێد- مامۆستا رابوون- سۆران عمر- علی حمە صالح- عمر عینایەت- کاك فائق، ئەم بەڕێزانە ناویان نووسیبوو، مامۆستا انس، مامۆستا سیراج، کاك ئومێد، مامۆستا ڕابون، کاك سۆران عمر، علی حەمە صالح، عمر عینایەت، کاك فایق، کێی تر قسەی هەیە، فەرموو، کاك گۆران، د.ڕێواس، کاك بەیار، حیات خان، شیرین ، ئومێد حەمە علی، کاك زانا، پەروا خان.دەست دەکەین بە وتووێژ کردن، تکایە زۆر بە کورتی بیرو بۆچوونەکانی خۆتان بڵێن، مامۆستا انس، فەرموو.

بەڕێز انس محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ل سـەر مـاددێ چارێ، بێـژیتن وەختـێ وێ ژ دەمـێ بـەلاڤ کرنـا وی وەقـایعێ کوردسـتانێ بـە رەسمـی بێتـە هەژمار کرن، گەل وێ چەندێ نینن، ئەم دگەل وێ چەندینە، کو وەختـێ وی ژ دەمـێ تـەکلیف کرنـێ بێتـە حیسابێ، نەچیتە دەمێ بەلاڤ کرنێ، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر ڕوون نەبوو بیرو بۆچونەکەت.

بەڕێز انس محمد شريف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

مامۆستا ئەوە ل ڤێرێ د بێژیتن (يوم نشره في جريدة وقايع كردستان) ئەو بێتە هەموار کرن، (يوم اصداره) یەعنی دەمێ دێتە ئیسدار کرن نەشر بکرێ.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

یەعنی نەشر بکرێ لە ڕۆژی دەرچوونیەوە، مامۆستا سیراج فەرموو.

بەڕێز سیراج احمد حمدامين:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیازەکەی من مامۆستا انس باسی کرد، بۆیە وا بە پەسەند ئەزانین کەوا ئەو ماددەیە نافیز بکرێ لە ڕۆژی دەرچوونی لە لایەن سەرۆکایەتی هەرێمەوە، نەوەك لە ڕۆژی نەشر کردنی لە وەقایع، لەبەر ئەوەی کاتی ئەوێت تا دەچێتە وەزارەتی عەدل و کاتێکی زۆری دەوێ، ئینجا بۆیە با لەو وەزعە چەق بەستیوە خەڵکی کوردستان کۆتایی پێ بێت و خەلاس بێ، داوا دەکەین لە ڕۆژی ئیسداریەوە ئەو یاسایە تەنفیز بکرێ و بکەوێتە ریزی جێبەجێ کردنەوە، داواش لە ئەندامە بەڕێزەکان دەکەین کەوا دەنگی بۆ بدن بۆ ئەوەی چارەسەر بکرێ.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، کاك ئومێد خۆشناو فەرموو.

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن خۆشناو:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێزان لە پێش من مامۆستا انس و د.سیراج پێشنیارەکەیان کرد، تەئیدی پێشنیارەکەیان دەکەین.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، مامۆستا ڕابون فەرموو.

بەڕێز ڕابون توفيق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پشتگیری لەو برادەرانە دەکەم کە قسەیان کرد پێش من، مامۆستا انس، مامۆستا سیراج، کاك ئومێد خۆشناو، بەس تەنها سەرنجم ئەوەیە کە داڕشتنەکە بەجۆرێك بێ کە زۆر بە وازحی، بەبێ پێچ و پەنا دیاربێ بۆ جیا کردنەوە لە لایەن سەرۆکی هەرێمەوە، ئەم یاسایە کاری پێ دەکرێ.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، کاك سۆران عمر فەرموو.

بەڕێز سۆران عمر:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

منیش هاوڕام لەگەڵ كاك ڕابوون.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك عمر حەمە صالح فەرموو، زۆر سوپاس، كاك عمر عینایەت فەرموو.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

قسەكانی من مامۆستا سیراج و كاك ئومێد خۆشناو كاك ڕابوون و كاك عمر عینایەت كردیان پشتگیریان لێ دەكەین.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك فایق فەرموو.

بەڕێز فائق مصطفى:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

پەیامەكەی من گەیشت.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك گۆران ئازاد فەرموو.

بەڕێز گۆران ئازاد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئـەم یاسـایە یاسـایەكی بـە پەلـە نییـە، یـەك، دوو، دوو ڕەئـی هەیـە، چـونكە ڕەئیەكـەی لیژنـەی یاسـایش موناقەشە كرا، یاسا بەپێی قانون هەتا نەگاتە ناو خەڵك ناچێتە نافز بوون، واتە ئەم یاسایە كـە دەردەچـێ لێرە، دەچێتە سەرۆكایەتی هەرێم، واژوو دەكرێ، دەچێتە وەقـایع و بـڵاو دەكرێتـەوە، هـەتا ئـەو ڕۆژەی لـە وەقایع بڵاو نەكرێتەوە، قانونەكە ناچێتە بواری جێبەجێ كردنەوە، بۆیە ئێمەش وەكو لیژەی یاسـایی ئـەو ڕەئیەمان داوە، ئێمە لە تەجروبەی قانونی جگە لە لە عەفووی عام كە كاتی تیا نەبووە، هـیچ قـانونێكی وا ڕەئی تیا نەبووە كە بڵێی لە ڕۆژی دەرچوونیەوە پەسەند بكرێ، هەتا لە وەقـایعیش بـڵاو نەبێتـەوە ئەگـەر واش بنووسی هەر ناچێتە بواری جێبەجێ كردن، بۆیە وەك خۆی من لەگەڵ نەسەكەم.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

باشە، تۆ لەگەڵ ئەوەی كەوەكو خۆی بمێنێتەوە، دوایی ڕەئی لیژنەی یاسایش وەرئەگرین لەسەر ئەم مەوزوعە، نوقتەی نیزامە كاك مەردان؟ بەڵێ فەرموو.

بەڕێز مەردان خدر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

قاعیدەیەکی عامی قانونی هەیە کە ئەڵێت(لایجوز التعذر بجهل القانون) قانون کەی تەواو ئەبێ، کاتێ کە نەشر بکرێ، لەبەر ئەوەی ئێمە یان ئەوەتا یاسا ئیشمان پێیەتی بە پەلە ئەبێ، بەلام هەر ناشبێ، چونکە (لایجوز التعذر بجهل القانون) ئەمە قانونێکی قاعیدەی قانونە، جهلیش کەی تەواو ئەبێ وەختێ کە نەشر ئەکرێ، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

هەر بۆ ئیزافە ئەمەوێ دەقی ماددەی ٦٤، لە یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستانتان بۆ بخوێنمەوە، ئەو یاسایانەی کە لە پەرلەمان دەردەچن لە ڕۆژنامەی تایبەتی بلاو دەکرێنەوە، کە خۆی دەری دەکات، لە ڕۆژی بلاو کردنەوەشیان جێبەجێ دەکرێن، ئەگەر مێژوویەکی دی بۆ دەست نیشان نەکرابێ، جگە لە پەیڕەوی ناخۆی هەرێمی کوردستان، لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان، ماددەی ٩٥ هەر بە دەق هاتووە، ئەڵێ ئەم پەیرەوە لە ڕێکەوتی دەرچواندنی کاری پێ دەکرێت و لە ڕۆژنامەی فەرمی بلاو دەکرێتەوە، هیچ موخالەفەی قانونی تیا نیە، بەلام ئەتواندرێ ڕەئی جیاوازی تیا بێ، د.ڕێواس فەرموو.

بەڕێز د.ڕێواس فائق حسین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پشتگیری قسەکەی کاک مەولود دەکەم، تەئکید ئەو قاعیدەیە (الجهل بالقانون لیس بالعذر) ئەوە حیکمەتیش لە بلاو کردنەوە بۆ ئەوەیە خەڵك بزانێ یەعنی عوزری نەبێ لەم قانونە، قانونەکە زۆر رەبت نیە بە خەڵك، بەلام موهیمە بۆ ئەم قاعیدە قانونیە، بلاو بکرێتەوە ئینجا بچێتە بواری جێبەجێ کردنەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، کاك بەیار فەرموو.

بەڕێز بەیار طاهر سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەز ژی پشتەڤانیا تەداخولی کاك گۆران ئازادی و کاك مەولودی و خوشکە ڕێواز دەکەم، چونکە بەدیلیاتێت شەرعیاتێ ئەوەن پشتی هەر تەشریعەك نەهێتە بەلاڤ کرن، بلا پشتی نەشرێ ببیتە رەسمی ڤە، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڕێز حیات خان فەرموو.

بەڕێز حیات مجید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

مەسجەکەی من د.سیراج گەیاندی، بەڵام نوقتەیەکی تر هەیە، ئایا ڕۆژنامەی وقایعی کوردستان هەمووکاتێك ئیلتیزام ئەکات بە وەختی خۆی و لەکاتی خۆی دەرئەچێت؟، یاخود تەئخیر دەبێ.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دکتۆرە کاك سیراج گوتی لە ڕۆژی دەرچونیەوە کاری پێ دەکرێ، ڕەئی وابوو، تۆ لەگەڵ ئەوەی لە ڕۆژی دەرچوونیەوە کاری پێ بکرێ، یان لە ڕۆژی بلاّو بوونەوەی لە وەقایعی کوردستان؟.

بەڕێز حیات مجید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من لەگەڵ ئەوەم لە ڕۆژی دەرچونیەوە کاری پێ بکرێ، بەڵام ئایا وکو پرسیارێك لێتان ئەکەم، تەئخیر نابێت لە بلاّو کردنەوەی؟.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

من نازانم، ئێستا علمم نیە لەسەر ئەوە، بەڕێز حیات خان، بەڕێز شیرین خان فەرموو.

بەڕێز شیرین حسنی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دووبارە ناکەمەوە هەمان پێشنیاری مامۆستا انس و د.سیراج، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڕێز ئومید حەمە علی فەرموو.

بەڕێز ئومێد حەمە علی:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

من پشتیوانی دەکەم کە لە ڕۆژی دەرچواندنی یاساکەوە جێبەجێ بکرێ.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز شیلان خان فەرموو.

بەڕێز شیلان جعفر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش قسەکانم دووبارە ناکەمەوە، چونکە بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان باسیان کرد، منیش پشتگیری ڕەئیەکانی د.سیراج و کاك رابوون و کاك ئومێد دەکەم، لەگەڵ زۆربەی تری.

بەڕێز د.یوسف محمد صدیق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، کاك زانا فەرموو.

بەڕێز زانا عبدالرحمن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من ڕەخنەیەکم هەیە بۆ جەنابت، ڕاستیەکەی لایەنداری پێوەدیارە، ئەو یاسایانەی کە جەنابت ئەتەوێ لە مەسلەحەتی خۆتانە زۆر ڕوونکردنەوەی لەسەر ئەدەی، بەداخەوە من ئەوەی کە تێبینیم کرد بە تایبەت لەم یاسایە، زۆر تەئکید کردەوە، خوێندتەوە، بۆ یاساکانی تر داوای تێبینی ئەوەم کرد کە بە ڕستە بخوێندرێتەوە، نەوعێکی تر بەڕاستی مامەڵەت کرد، لەبەر ئەوە من هەمان ڕەئی ڕێواز خان و کاک مەولود باوە مرادم هەیە، ئەگەر مەسەلەکە تێپەڕاندنی یاسابێ، بەس بۆ ئەوەی بەخێرایی ئەم یاسایە تێپەڕێنین، ئەوە مەسەلەیەکی ترە، بۆیە ئومێد دەکەم لایەنداری تیا نەبێ، لەمەسەلەی بەڕێوەبردنی جەلسەکان.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز کاك زانا، ڕەئی هەموو ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان، ڕەئی ڕێز لێ گیراوە، بەڵام مەسەلەیەك بێتە سەر ئەوەی کە یاساییە یان یاسایی نیە، ئێمە لێرە قسە دەکەین، باس لەوە ئەکەین کە بەپێی یاسا یاساییە، ئەوە ڕەئی جەنابیشت یاساییە، ئەو ڕایەی تریش هەر یاساییە، بۆیە بەس تەنها قسەمان لەسەر ئەوە کردووە، نەوەك ئەوەی کە وتیشمان ڕای هەمووان ڕێز لێگیراوە، بەڕێز پەروا خان فەرموو.

بەڕێز پەروا علی حەمە محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش پەیامەکەم گەیشت لەگەڵ ئەوەم کە لەڕۆژی دەرچوونیەوە کاری پێ بکرێ، وەك ئەوەی لە ماددەی ٩٥ بەپێی پەیرەوی ناوخۆش رەئیمان هەیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەم امینە خان نوقتەی نیزامیت هەیە.

بەڕێز امینە زکری:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تەنها زێدە کردنەك من دڤێت بدەم، بۆ دەنگدان ل سەر یاسا، ب ڤی شیوازیە، ئەگەر هاتو ماددە ماددە هاتە موناقەشە کرن، ڕەئیێ گەلەك جودا هەبن، بۆ هندێ ئاسانکاری بێتە کرن، بۆ رستە یان ژی داڕشتنا وێ ماددێ یاسایێ، دڤێت ئەو خال یان ئەو بەندێت گەلەك چوونە دەنگدانێ، یەعنی پرۆسێ سەر دەنگدانێ ب ڤی شێوازیە، پشتی هنگی دکەویتە رستەی سەرەکی دێتە خاندن و دەنگدان ل سەر دکرێت، عەمەلیە یان عەمەلی نییە، عەمەلەکا قانونی بویەو زۆریش دروستە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، لیژنەی یاسایی رەئی لەسەرە ئەم ماددەیە، چونکە ئێوە وەکو خۆتان لاتان بردووە، ئێوە خۆتان واتان هێشتۆتەوە.

بەڕێز د.ڤالاَ فريد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوەی کە لە ڕاپۆرتی لیژنەی یاسایدا هاتووە، ئەوەیە کە یاساکە لە ڕۆژی نەشر کردنی لە جەریدەی وەقایعی کوردستانی کە جەریدەیەکی ڕەسمیە، دێتە نافیز کردن، ئەوەیان قاعیدە عامەیە لە یاسادا، بەلاَم مانای ئەوە نییە کە ئەو قاعیدە عامە ئیستیسنای لەسەر نییە، بەڵکو ئیستیسنائەن دەتواندرێت پەرلەمان بڕیار بدات، کە ئەو یاسایە دێتە نافز کردن لە ڕۆژی دەرچوونیەوە، بەلاَم ئێمە هەمووومان دەزانین کە هەموو ئیستیسنایەك پێویستە لە یاسادا تەسبیت بکرێ، بۆیە کاتێك ئەندامانی پەرلەمان پێشنیار دەکەن، دەنگی بۆ دەدەن کە ئەو یاسایە لە ڕۆژی دەرچونیدا نافز بکرێ، ئەوەیان یاساییە، بەهیچ شێوەیەك هیچ خەرقێکی قانونی تێدانیە، سوپاس سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، کەواتە ئێستا دوو پێشنیار هەیە، نوقتەی نیزامیە کاك گۆران فەرموو.

بەڕێز گۆران ئازاد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە لە هەفتەی ڕابردوو بڕیارماندا ڕۆژی چوار شەممە، دوا مۆڵەتە بۆ دیاری کردنی کاندید، وەیانیش .....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوە نوقتەی نیزامی نییە...

بەڕێز گۆران ئازاد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر نیزامی نەبوو ڕەشی بکەوە لە پرۆتۆکۆل، ئەمە یەك، دوو، هاتم جەلسەکە سێ شەممە دانرا، ئەم پرۆژە یاسایەش پێشەکی دانرا، کە داوامان کرد ڕۆژی چوارشەممە ئەخیر مەوعیدتانە، قسە لەسەر ئەوە کرا کە ئەم پرۆژە یاسایە بە ئالیەتێکی تر بکرێ، دەکرێ وکاتی دەوێ، ئەمە ڕەبتی بە مەسەلەی تەسمیە نییە، ئێستا هاتوین بوویتە یاری کردن، یاری کردن بەم شێویە لەگەڵ فراکسیۆنەکان، ئێستا هاتووین بەشێك لە ئەندامان یاریەکە لەسەر ئەوە دەکەین کە ئەم یاسایە لە ڕۆژی درچوونیەوە جێبەجێ بکرێ، واتە جارێ خەرقی سبەینێیە، کەس بێی نییە، بەپێی بڕیاری پەرلەمان دوا مۆڵەتت دا، واتە تۆ لەم ڕووەوە ڕێ دەگری لە تەسمیە کردنی......

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك گۆران ئەسلەن لە ڕۆژی دەرچوونیەوە ئەسلەن ئەو ڕۆژەیە کە لەلایەن سەرۆکی هەرێمەوە واژوو ئەکرێت نەوەك ئەمرۆ، ئەمرۆ پەرلەمانی کوردستان دەنگی لەسەر ئەدات، دوایی ئەنێردرێ بۆ لای سەرۆکی هەرێم، سەرۆکی هەرێم لە ماوەی ١٥ ڕۆژ یان واژوی ئەکات، یان ڕەتی دەکاتەوە بۆ پەرلەمانی کوردستان،

ئەگەر لەو ماوەیەش سەرۆکی هەرێم بێ دەنگ بوو لێی، ئەوە لە لایەن پەرلەمانی کوردستانەوە دەرئەکرێت، من نازانم ئەمە هیچ تناقضێکی نیە لەگەڵ ئەوەی کە پرۆسەی ناونانی سەرۆکی حکومەت، جێگری سەرۆکی حکومەت ئەمڕۆ یا سبەی یا دوو سبەی یا تا ئەو ڕۆژەی ئەم یاسایە لە لایەن سەرۆکی هەرێمی کوردستانەوە ئیمزا ئەکرێ، وەکو دەقی ئەسڵی یاساکە، پێشتر چۆن بووە، هیچ ڕێگریەك لەبەر دەم ئەوە نیە کە ڕێگری بۆ ئەنجام بدرێ، بەڵام پێویست ئەکات ئەمە ڕای پەرلەمانتارانی لەسەر وەربگیرێ، ئێستا دوو پێشنیار هەیە، پێشنیارێکیان ئەوەیە کە دەقی ئەم ماددەیە وەکو خۆی بمێنێتەوە، ڕای لیژنەی یاسایش بەم شێوەیە کە وەکو خۆی بمێنێتەوە، کاك خلف فەرموو.

بەڕێز خلف احمد معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە ڕاستیدا لە سەرەتای پرۆسەکە هەتاوەکو ئێستا خەلەل لەو موناقەشەیە هەیە، بۆ ئەوەی باگراوەدی سیاسی و ڕێکەوتنی دوو کوتلە زاڵە بەسەر بابەتەکان، ئەوەندە ڕەهەندێکی قانونی و یاسایی کە ئێمە ئیشمان بەپێی یاسایە.....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك خلف ئیتیهام مەکە، بڵێ پێچەوانەی چ بڕگەو ماددەیەکە باسی بکە، تۆ نوقتەی نیزامیت کردووە، پێچەوانەی چ بڕگەو ماددەیەکە.

بەڕێز خلف احمد معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەپێی ماددەی ٧٢ لە پەیڕەوی ناوخۆ، پێویست بوو بابەتەکە لەبەر دەستی ئێمەبووایە، لەبەر دەستمان نەبووە، ئێستا بۆ علمی خەڵك ناکرێ ئەو پرۆسەیە بەبێ ئەوەی بچێتە وەقایعی کوردستان، لە ڕۆژی نافیزەوە لە ڕۆژی دەرچوونەوە جێبەجێ بکرێ، تکایە ڕەهەندە قانونیەکەی زۆر زەعیفە با بە هەدەر نەڕوات ئەو پرسەیە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك خلف دەقی ماددەکەمان خوێندەوە، لیژنەی یاسایی ڕای خۆی لەسەر ئەوە باس کرد، هەردوو پرۆسەکە ڕاستە، هەم ئەکرێ لە ڕۆژنامەی وەقایع بلاَو بکرێتەوە دوایی موناقز بێ، وەهەم بەپێی ئەو ماددەیەشی کە خوێندمانەوە، لە یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان، ئەوە ئەتواندرێ مێژوویەکی تری بۆدیاری بکرێ، نوقتەی نیزام کاك قادر؟ فەرموو.

بەڕێز قادر ئۆتمان رسول:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

حیكمەت لە بلاّو كردنەوەی یاسا ئەوەیە، بۆ ئەوەی هیچ كەسێك بەهانەی نەبێ كە ئـەم یاسـایە دەرچـووە، یەعنی بلاّوكراوەتەوە، لە وەقایعی كوردستان، یەعنی ناكرێ بێ قەید و شەرت قەرار بدرێ ئیستیسنا بكرێ لەسەر دەرچوواندنی، یەعنی چ نیەتێك لە پشتەوەی ئەمە هەیە، دیاربێ؟.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك قادر ئەمە نوقتەی نیزام نیە، ئەمە ڕەئی جەنابتە، نوقتە نیزام نیە، بەڵێ د.ڕێواس.

بەڕێز ڕێواز فائق:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەڕێزت كە كاك خلف ڕەئیەكی خـۆی ئـەڵێ پێـی ئـەڵێی ئیتیهام مەكە بـە گوێرەی كـام مـاددە ئیتیهامـمان ئەكەی، بەڵام پێش سەعاتێك لەو میمبەرەی پەرلەمان ئەو مایكە موتلەقەی كـە كـەس نـاتوانێ دەسـتی پیـا بنێ بۆ ئەوەی دایبخات، بەكارت هێنـا بـۆ ئیتیهـام كردنـی خـولی سـێی پەرلـەمانی كوردسـتان، بـەگوێرەی چ ماددەیەك تۆ ئەو ئیتهامەت كرد؟.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بەڕێز د.ڕێواز بۆم باس كردی، ئەوەمان باس كرد كە عورف مەبنای هەڵە نـاكرێ، ئێمـە پـەیڕەوی نـاوخۆی پەرلەمانی كوردستان جێبەجێ دەكەین، ئەگەر پەیڕەو جێبەجێ نەكرا لە خولی ڕابـردوو، ئـەوە نـاكرێ بـە مـەبنای ئـەوە بكـرێ، پـەیڕەو جێبـەجێ نـەكراوە، ئێمـە بـەردەوام بـین لەسـەر ئـەوە، تەبعـەن بـۆ زانیـاری جـەنابتان ئێمـە ئێـستا لـە دەسـتی سـەرۆكایەتیش موناقەشـەمان كـرد، لـە پـەیڕەوی نـاوخۆی پەرلـەمانی كوردسـتان، سـەبارەت بـە موناقەشـەی پڕۆژەكـانی لیژنـە پەیوەندیـدارەكان، خەلـەل هەیـە بەڕاسـتی، لـەم دانیشتنەی ئەمڕۆش بۆمان دەركەوت كـە خەلـەل هەیـە، پێویـست دەكـات ئـەو بڕگەیـە چـاك بكـەین، بۆیـە دەستەی سەرۆكایەتی ئێستا قسەمان كرد لەگەڵ لیژنەی یاسایی، لەگەڵ سـەرۆكی سـەرجەم فراكسیۆنەكانی پەرلـەمانی كوردسـتان دانیـشتنێك دەكـەین، بـۆ ئـەوەی لەمـەولا بەشـێوەیەكی باشـتر، ڕاپـۆرتی لیژنـەكان و یاساكان لە پەرلـەمانی كوردسـتان موناقەشـە بكـرێ، ئەمـە ڕێ و شـوێنێكی بـۆ دائـەنێین هـەوڵ دەدەیـن بـە زووتـرین كـات ئـەو بڕگەیـە لـە پـەیڕەوی نـاوخۆ هـەموار بكـرێ، بـەڵێ بـەڕێز گەشـە خـان ئەگـەر نوقتـەی نیزامیت هەیە.

بەڕێز گەشە دارا جلال:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئێمە لەكاتێك لە هەفتەی پێشوو، ئەو مودە زەمەنیەمان دانا قانونێكی تر سەرەوەتر بوو، سەرەیانی هەبوو بەسەر ئەوەی كە دامان ناوە، لێرە ئێمە ئەمڕۆ لەم ڕۆژەیا پشتگیری قسەكەی كـاك گـۆران دەكـەم، لـەكاتێك لەم ڕۆژە بڕیار ئەدەین لە ڕۆژانی دەرچوونیەوە ئەم یاسایە جێبـەجێ بكـرێ، تـەواو متناقـضە لەگـەڵ ئـەو

بڕیارەی ڕۆژی چوار شەممە، قانونێکی تر بەسەر نافز مەفعول بووە، دووبارەیە، بەلأم ئەمەوێ ڕوونکردنەوە بێ بۆ هەڤالأنم، ئێمە قانون نەکەینە دەستپێکی کارەکانمان.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دووبارەیە، ئەمە دووبارەیە، بەڵێ کاك ڤەمان فەرموو.

بەڕێز ڤەمان فیصل سلیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دوو بۆچوون ل بەر دەستێ هەوە هەین، موناقەشاتێتە هەمی زێدەنە، ڕەئیا لیژنا قانونی موقەیەد نینە، ئیحتیمالا هەندێ ژی بۆ چوونێ بیت، یا بەلأڤ کرنێ بیت ڕۆژناما وەقایعا کوردستانێدا، بیخە دەنگدانێ و خەلأس، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

پێموابێ ئیتر ڕوونە ڕەئیەکان هەمووی وتران، نوقتە نیزامیەکانیش باس کران، امنە خانیش دەستی بەرز کردەوە فەرموو.

بەڕێز امنە زکری:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من دڤێت سەرنجێ بدەمە هندێ کو ئەگەر فراکسیۆنا یا کەسك، هزرێ سەر هندێ دکەتن هەڤالێ من گۆران ئاماژێ پێدا، بەحسێ هندێ ئەڤە یاریەکا سیاسییە، هیچ یاریەکا سیاسی نینە، بەلکە ئەڤە یاسایەکێ زێدە دەرچیت، پشتی هنگێ ماوەیەکی چەند هەیڤە هەتا لە سەرۆکایتا پەرلەمانێ دەرچیتن بۆ سەرۆکاتیێ هەرێمێ چیتن، یا ١٥ ڕۆژا ژی بەردەستێ وان، ئەگەر ئەوان کو بەشداریێ حکومەتێ بکەن ناڤ ئینانا یا جێگرێ سەرۆکێ حکومەتێ، د دەنە بەردەستێ پەرلەمانێ......

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

تەواو، تەلار خان فەرموو.

بەڕێز تەلار لطیف محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێزت ئاماژەت بەوە کرد کە خەلەلی یاسایی هەیە، ناکرێ لە ئێستا کە خەلەلی یاسایی هەبێ لە کارەکانی لیژنەی یاسایی، هەروەها لە دەستەی سەرۆکایەتی لە چۆنیەتی دابەش بوونی ڕاپۆرتەکان، ئێمە پرۆژەیەکی وا گرنگ بەسەرمان تێپەڕێت و کاری لەسەر نەکەین، وەکو پرۆژەکەش تێئەپەڕێندرێت، ناکرێ نەشر نەکرێ لە وەقایعی کوردستان، چونکە بەڕاستی خەڵکیش ئەبێ سەرنج و تێبینی هەبێ لەسەر ئەمە، ئەبێ ڕای خۆیان هەبێ، بۆیە ئەمە ....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز تەلار خان، بەپێی پەیڕەوی ناوخۆی ئێستای پەرلەمانی کوردستان ئەم پرۆژە یاسایە، هەموو ڕێکارەکانی خۆی تەواو کردووە، ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمان پێشکەشیان کردووە، پێش ٤٨ کاتژمێر بەسەر ئەندامان دابەشکراوەو خوێندنەوەی یەکەمی بۆ کراوە، ڕۆیشتۆتەوە لای لیژنەی یاسایی پەرلەمانی کوردستان، لیژنەی یاسایی پەرلەمانی کوردستان ڕاپۆرتی خۆی لەسەر حازر کردووە، ئێستاش بەپێی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان، وتو وێژی لەسەر کراوە، هیچ خەرقێك نەکراوە، ئەوەی کە من باسم کرد، کێشە لە دەقی ماددەی ٧٢ ی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان هەیە، ئێمە ئەبێ ئیشی پێ بکەین، تاهەموار ئەکرێ، هەوڵ ئەدەین لە ماوەی داهاتوو ئەو خەلەلانەی لەو ماددەیە هەیە، دوایی چارەسەری بکەین، بەڵام ئێستا پابەند بووین بە پەیڕەوەوە، بەڵێ مامۆستا سراج.

بەڕێز د. سراج احمد حمدامین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

داوا لە لیژنەی یاسایی دەکەین با بزانین داخوا خەرقی قانون چیە، کە برادەران باسی دەکەن دەڵێن خەرقی قانون، داوا لە لیژنەی یاسایی بکە بۆ ئەوی زیاتر تەوزیح بدات، بابزانین لە کێندەرێ ئەو یاسایە خەرقی تێ ئەکەوێ، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

وابزانم باسیشیان کرد، بەڵام با ئەم دوو نوقتە نیزامەش وەربگرین، نوقتە نیزام.

بەڕێز عبدالله محمود محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تەبعەن ئەوەی جەنابت ئەیڵێی ئازادیە بۆ پەرلەمانتاران قسە بکەن، من لەگەڵ ئەوەم، لێرە ئێمە کات دیاری بکەین، لە ڕووی قانونیەوە، سەرۆکی هەرێم ئەگەرویستی بیگەڕێنێتەوە بۆ پەرلەمان...

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەتوانێ، بەڵێ ئەتوانێ دەری نەکات و بیگەڕێنێتەوە بۆ پەرلەمان.

بەڕێز عبدالله محمود محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر لێرە لە پەرلەمان کاتەکە دیاری بکەین.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کات دیاری ناکرێ، ئەڵێ لە ڕۆژی دەرچوواندنی لە لایەن سەرۆکی هەرێم، ئاخیر نوقتە نیزامی کاك فائق.

بەڕێز فائق مصطفى رسول:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

با ئێمە ئەم دوو خاڵەی كارنامەكە لە یەكتری جیا بكەینەوە، ئەمەی هەمواركردنی یاسایی سەرۆكایەتی هەرێم بۆخۆی بڕوا، بەیانیش دوا مودەیە بۆ ناردنی كاندیدی جێگری سەرۆكی ئەنجومەنی وەزیران، واتە ئێمە .....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

جیا كراوەتەوە....

بەڕێز فائق مصطفى رسول:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

تەمەننا دەكەین بۆ بەیانی كاندید ئامادەبێ، پرۆسەكە بڕوات، ئەو یاسایەش هەمواركردنەكە بەڕێگەی خۆیدا بڕوات.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئیتر هەموو ڕەئیەكان باس كرا، بەڵێ نوقتەی نیزامی كاك باپیر.

بەڕێز باپیر كاملا سلیمان:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

دیارە دوو ڕەئی هەیە، ڕەئیەكیان ئەوەیە دەڵێ، لەم ڕۆوە تەنفیزەكە جێبەجێ كردنی ئەمڕۆ بێ، ڕەئیەكیشیان ئەوەیە كە لیژنەی یاسایی پشتگیری لێ كردووە، لەكاتێكدا ئێمە ئەمڕۆ بڵێین.....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك باپیر ڕوونمان كردەوە، بابە لیژنەی یاسایی فەرموون ڕوونكردنەوەی خۆتان بدەن.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئێمە وەكو لیژنەی یاسایی ڕوونكردەوەی خۆمان دا، ڕوونكردنەوەی خۆمان دووبارە دەكەینەوە بە ئیزافەیەك، ئەوەلەن كە دەگوترێ لە ڕۆژی دەرچوونیدا ئەو یاسایە دێتە جێبەجێ كردن، دەرچوون ئەمڕۆ نیە كە ئێمە دەنگی لەسەر دەدەین، دەرچوون ئەو ڕۆژەیە كە بەڕێز سەرۆكی هەرێم تەوقیعی دەكات یاساكە، دووەم، باسی ئەوەمان كرد كە گوتمان قاعیدەی عام هەیە، ئیستیسناش هەیە، قاعیدە عامەكە ئەوەیە بەڕێزان لە ڕۆژی نەشر كردنیەوە قانون دێتە تەنفیز كردن و نافز بوون بەسەر هاوولاَتیاندا، ئیستیسنائەن دەكرێ لە ڕۆژی دەرچوونیەوە ئیقرار بكرێ، بەلاَم بەمەرجێك لە یاساكەداهاتبێ، چونكە ئیستیسنا بەبێ نەص ناكرێ، واتە كاتێك ئەتۆ لەناو یاساكەدا دەڵێی ئەو یاسایە قابیلی تەنفیزە لە ڕۆژی

دەرچوونیەوە، کەوابی تۆ کارێکی یاسایت کردووە، ئیستیسنات داناوەتە سەر ئەو قاعیدە عامەی کە دەڵێ لە ڕۆژی نەشر کردنیەوەیە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، ئەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ ئەوەیە وەکو خۆی بمێنێتەوە واتە ئەم یاسایە لە ڕۆژی بلاّو کردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی وەقایعی کوردستانەوە بڕواتە بواری جێبەجێ کردنەوە، نەوەك ئەوەی لە ڕۆژی دەرچوونیەوە لە لایەن سەرۆکی هەرێم، با ڕوونی بکەمەوە، دوو ڕا هەیە، ڕەئیەکیان ئەوەیە، کە لەلایەن هەندێ لە ئەندامانی پەرلەمانی کوردستانەوە باس کراوە، ئەوەیە کە ئەو ماددەی چوارەمە لە دەقی یاساکەدا وەکو خۆی بمێنێتەوە، لە دەقی پڕۆژە یاسایەکە وەکو خۆی بمێنێتەوە، ئەویش ئەوەیە کە ئەم یاسایە ....لەڕۆژی بلاّوکردنەوەی لە وەقائیعی کوردستان دەچێتە بواری جێ بەجێ کردنەوە، ڕای دووەم ئەوەیە کە ئەم ماددەیە هەمواربکرێ و وای لێ بکرێ ئەم یاسایە لەڕۆژی دەرچوونیەوە دەچێتە بواری جێ بەجێ کردنەوە و دوایی لە ڕۆژنامەی وەقائیعی کوردستان بلاّودەبێتەوە، کاك ئومێد نوقتە نیزامیت هەبوو؟ فەرموو.

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن خۆشناو:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێموایە ئەشکالیەتەکە لەوەدایە ئەمە هەموارکردنەوەی یاسایەك دەبێ کە تەسەور ناکەین لە کابینەی هەشتەم دا بتوانین ئەو یاسایە جێ بەجێ ببێ، واتە بۆ خولی ئایندەی پەرلەمان دەبێ بۆ خولی پێنجەم دەبێ، هەمووومان کۆك بووین لەسەر ئەوەی کە ئەو یاسایە لە ڕابردوودا ئیستنادی لەسەر ئەوە کردووە، ئەو سازانە یان ئەو تەقسیم بەندیەی پەنجا بە پەنجایەی کە هەبووە ئەوەی لێ بەرهەم هاتووە، هەمووومان کۆکین لەسەر ئەوەی کە مەسەلەی پەنجا بە پەنجا زەمەنێکە و کۆتایی پێ هاتووە و بەرەو کاڵ بوونەوە دەڕوات و مەرحەلەی نوێترمان لە پێشە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

ئەوە موناقەشەیە، فەرموو.

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن خۆشناو:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

واتە ئەو یاسایە ئەگەر هەمواریش بکرێتەوە تەنفیز کردنیشی یان گەڕانەوە و نەگەڕانەوەشی لە کاتێك دا دەکەوێتە خولی ئایندە جێ بەجێ دەبێ، ئەو ڕێککەوتنەی کە بۆ ئەوەی کە لە کۆبوونەوەی ڕابردووش دا ئەو ڕۆژەی کە ماوە ئەگەر فراکسیۆنی سەوز پێشنیارێکیان هەبێ، کەواتە هەر بە یاسا کۆنەکە کار دەکرێ و زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

بەڵێ جارێ یاسا كۆنەكە نافزە هەتا ئەو یاسایە دەردەچێ، ئێستا ئەوە دەخەینە دەنگدانەوە، د.جوان فەرموو.

بەڕێز د.جوان اسماعیل عزیز:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

تكایە یارمەتی یەكتر بدەن دەستەی سەرۆكایەتی پەرلەمان، ئەوە نیو سەعاتە دەستم بڵند دەكەم كەس نییە، كاك فخرالدین و كاك جعفر یارمەتیت بدەن، ئەو دەموچاوانە زۆر دەردێن هەر چاوتان لەسەر ئەوانە، هەیە هەشت جار و نۆ جار قسەی دەكات، دەبی ڕەچاوی ئەوە بكەن.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

بەڵێ داوای لێ بووردن دەكەین، فەرموو نوقتە نیزامیەكەت بڵێ.

بەڕێز د.جوان اسماعیل عزیز:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بە نیسبەت ئەوەوە نەوعە تەشەنوجەكی دەبینم لە بیدایەتەوە تا ئێستا رەخنە گرتن و نوقاتی زوعفی لاوازی خۆمان دەبینین، دەبێ لەیەكتر فێر بین كەس لە ....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

ئەمە نوقتە نیزامی نیە، ئێمە باسی پرۆژە یاسایەك دەكەین.

بەڕێز د.جوان اسماعیل عزیز:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

شتێكی تر هەیە كە ئەوە چەند جەلسەیە ئەوە دانیشتوومە بەڕاستی شارەزا نەبووم ئێستا ڕۆژ بە ڕۆژ شارەزا تر دەبم، زۆر قسە دووبارە دەكرێتەوە ڕەچاوی پەیڕەوی ناوخۆیی ناكرێ، لە قورئانی كەریمیش دەڵێ (بسم الله الرحمن الرحیم/ المؤمن عن اللغوي معرضون)، یەعنی قسەی زیاد و قسەی دووبارە لە عەرەبیش دەڵێ(خیر الكلام ما قل ودل) بەخوای ئەگەر وا بمێنێتەوە د.یوسف هەموومان چوار، پێنج سەعات دانیشین هەموومان تووشی زەخت و سوكەری دەبین، برینی دانیشتنیش دەبین، ئەو مووچەیەشی وەری دەگرین دەبی هەمووی بدەینە دكتۆری، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

زۆر چاكە سوپاس، ئێستا دوو ڕا هەیە دەیخەینە دەنگدانەوە، ڕای یەكەم ئەوەیە كە ئەمە وەكو خۆی بمێنێتەوە، واتە دوای ئەوەی لە وەقائیع بڵاودەبێتەوە ئەم یاسایە جێ بەجێ بكرێ، كێ لەگەڵ ئەوەیە كە ئەم یاسایە لە دوای بڵاوبوونەوەی لە وەقائیعەوە جێ بەجێ بكرێ، تكایە دەست بەرز بكەنەوە؟ ٤٠ ئەندام لە گەڵیەتی، كێ لەگەڵ ئەو ماددەیە نییە و دەیەوێ ئەو ماددەیە هەموار بكرێ بەو شێوەیەی كە لە دوای

دەرچوونییەوە تا ئەخیری ئەم یاسایە لە دوای دەرچوونیەوە جێ بەجێ بکرێ و لە ڕۆژنامەی فەرمی وەقائیعی کوردستان بڵاوبکرێتەوە، کێ لەگەڵ ئەوەیە؟ بەم شێوەیە، تکایە بێ دەنگی، ئەم یاسایە لەڕۆژی دەرچوونیەوە جێ بەجێ دەکرێ و لە ڕۆژنامەی وەقائیعی کوردستان بڵاودەکرێتەوە، بەڕێزان هەموو یاسایەك پێویستە لە وەقائیع بڵاوبکرێتەوە، تکایە لیژنەی یاسایی ئەگەر ڕوونکردنەوەیەك لەسەر ئەوە بدەن، د.ڤالا فەرموو.

بەڕێز د.ڤاڵا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێزان هەموو یاسایەك کە بۆی بنووسین لە ڕۆژی نەشر کردنی لە وەقائیعی کوردستانی، چ یاسایەکیش لە ڕۆژی ئیصدار کردنیەوە نافز بێ، هەر دەبێ لە دوای وشەی اصدار کردن بڵێین نافز دەبێ لە ڕۆژی ئیصدار کردنییەوە و بڵاودەبێتەوە لە وەقائیعی کوردستان دا.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

بەو تەعبیرەی کە کردی و بەو شێوەیە دەیخەینە دەنگدانەوە، ئەم یاسایە لەڕۆژی دەرچوونیەوە جێ بەجێ دەکرێ و لە ڕۆژنامەی وەقائیعی کوردستان بڵاودەبێتەوە، کێ لەگەڵیەتی؟ کاك فخرالدین لیژنەی یاساییش دەنگیان بۆ دا، ٤٩ ئەندام دەنگیان بۆ ئەوە دا، کەواتە ئەو ڕایە سەرکەوت کە باس لەوە دەکات لەڕۆژی دەرچوونییەوە جێ بەجێ دەکرێ و لە وەقائیعی کوردستان بڵاودەکرێتەوە، تکایە بێ دەنگی، دێینە سەر هۆکارەکانی دەرچوونی ئەم یاسایە، لیژنەی یاسایی پێشنیارێکیان هەیە بۆ هۆکارەکانی دەرچوونی ئەم یاسایە، با بیخوێننەوە لە دەقی ڕاپۆرتەکەی خۆیان، ئەوەیان دەخەینە دەنگدانەوە ئەگەر زۆرینەی بەدەست هێنا ئەوە هۆیەکانی دەرچوونی ئەم یاسایە لە ئەسڵی پرۆژە یاسایەکە تەعدیل دەبێ، بەڕێز سەرۆکی لیژنەی یاسایی د.ڤاڵا فەرموو.

بەڕێز د.ڤاڵا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوەی لە ڕاپۆرتی لیژنەی یاسایی دا هاتووە ئەوەیە کە هۆکاری دەرچوونی یاسایەکە بەو شێوەیە بێتە دارشتن.

هۆکارەکانی دەرچوونی ئەم یاسایە

بە مەبەستی گونجاندنی سیستمی یاسایی و سیاسی و دیموکراتی ئەم یاسایە دەرچووێنرا.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

باشە، ناو دەنووسین، کاك زانا نوقتەی نیزامیت هەیە؟ فەرموو.

بەڕێز زانا عبدالرحمن عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیارێکیش هەبوو کە زیاد لە سێ پەرلەمانتار باسمان کرد کە مەسەلەی یاسایی پەرلەمانی بۆ زیاد بکرێ، حەز دەکەم هەر دوو پێشنیارەکە پێش ئەوەی بیخەیتە دەنگدانەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

ڕاستە، ئەو پێشنیارەش هەبوو کەواتە لە وتوێژەکان ئەوە ڕەچاو بکەن، ڕاستە ئیزافەیەك هەبوو بۆ ئەو دەستەواژەیەی لیژنەی یاسایی کردووە بۆ ئەوەی سیستمی دیموکراسی پەرلەمانیشی بۆ ئیزافە بکرێ، کێ دەیەوێ قسە بکات لەسەری؟ فەرموو.

بەڕێز فخرالدین قادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

قادر ئۆتمان، فرحان جوهر، محمد علی، ناظم کبیر، ئومێد حمە علی، باپیر کامەلا، زانا عبدالرحمن، خلف احمد.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

کەواتە ئەو پێنشیارە هەبوو کەباسمان کرد ئەوەیە کە سیستمی پەرلەمانی زیاد بکرێ بۆ ڕای لیژنەی یاسایی، بەڵام جگە لەو کێ قسەی تری هەیە؟ بەڕێز کاك قادر فەرموو.

بەڕێز قادر ئۆتمان رسول:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوەی لە پرۆژە یاسایەکە هاتووە سەبارەت بەهۆکارەکانی دەرچوونی، لەڕاستی دا پێشنیازەی لیژنەی یاسایی لە جێی خۆیدایە، بەڵام پێویستە سیستمی پەرلەمانی بۆ زیاد بکرێ، لەبەرئەوەی کە ئەگەر باس لە ئەوە دەکرێ کە ئەمە بووەتە هۆی دوو ئیدارەیی، ڕاستە ئەمە دەرئەنجامەکانی دوو ئیدارەییە، بەڵام لەڕاستی دا لە یاسای سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران لە هیچ دەقێك دا نەهاتووە کە دەسەڵاتەکانی سەرۆك و جێگر هاوتان یان دەسەڵاتەکانی سەرۆك و جێگر جگە لەوەی نەهاتووە کە هاوتانە، لە هەمان کاتدا لەوەش نەهاتووە کە جێگری سەرۆکی حکومەت مافی ڤیتۆی هەیە بەرامبەر بە بڕیارەکانی سەرۆکی حکومەت، بۆیە ئەم تەفاسیلەی ناوێ لەسەر هۆکارەکانی دەرچواندنی ئەم یاسایە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

کاك فرحان فەرموو.

بەڕێز فرحان جوهر قادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پاڵپشتی نەسەکە دەکەم وەکو ئەوەی لە لیژنەی یاسایی هاتووە، لەبەرئەوەی باسی سیستمی دیموکراتی دەکات کە سیستمی سیاسی دیموکراتی بێ، کەواتە بە هەمان شێوە دەبێ ئەسبابی موجبە ئەوەیە کە دیموکراتی هاتووە، بۆیە هیچ ئیزافەیەکی ناوێ و وەکو خۆی بمێنێتەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

کاك محمد فەرموو.

بەڕێز محمد علی یاسین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من لڤێرا ڕایەك هەیە کو ڕایا من ڕایەکا زانستییە نەکو ڕایەکا تاکەکەسی، من دڤێتن بەرچاڤ وەربگرن، نڤیسینا وە کو بە مەبەستی گونجاندن لەگەڵ سیستمی سیاسی و دیموکراسی ئەم یاسایە دەرچووێنرا، ڤێرەدا مە مشکیلەیەك هەی وەسا هاتیە نڤیسین کو سیستمی ژ یەك جودانە، جارێ مە سیستما سیاسیا هەی، شێوازێ سیستمێ سیاسی دا دەڤ سیستمێ دیموکراسی پەرلەمانی دا هەی، کو هەندێ گوتن پەرلەمانی زێدە کەین، بەس نەکو سیستمی سیاسی زێدە بکەین، سیستمێ دیموکراسی و سیستمێ پەرلەمانی نەخێر، سیستما سیاسا هەی، ل شێوازێ وێدا سیستمێ دیموکراتی پەرلەمانی داهەی، ئان کو ئەز پێشنیار کەم وەسا بهێتە نڤیسین (بەمەبەستی گونجاندن لەگەڵ سیستمی سیاسی، کە سیستمی دیموکراتی پەرلەمانیە، ئەم یاسایە دەرچووێنرا) ئان کو سیستمێ سیاسی مە هەی پشتی هەنگێ شێوازێت دیاری دکە، ئەز هێڤیدارم ل نڤیسینێ بەرچاڤ وەربگرن.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

ڕاستە سیستمی سیاسی جیایە لە سیستمی حوکمڕانی، کاك ناظم فەرموو.

بەڕێز ناظم کبیر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیار دەکەم وەکو خۆی بمێنێتەوە، چونکە سیستمی سیاسی پێك دێ لە پەرلەمانی و سەرۆکایەتی و نیمچە سەرۆکایەتی، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

کاك ئومێد فەرموو.

بەڕێز ئومێد حەمە علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من لەگەڵ ئەوەم کە گۆڕانکاری تێدا بکرێ، ناکرێ سیستمی سیاسی بە جیا دابندرێ، ئەو (و) وە لە نێوانیان دابندرێ، چونکە ڕوون نییە مەبەست لە سیستمی سیاسی کام سیستمی سیاسیە، سیستمی سیاسی

ديموكراتی بۆ زیاد بكرێ، سیستمی سیاسی دیموكراتیش لەبەرئەوەی فۆرمی جیاوازی هەیە، هەر بەدوای ئەوەوە بنووسرێ (سیستمی سیاسی دیموكراتی پەرلەمانی) ئەگەر مەبەستمانە سیستمی سیاسی پەرلەمانی جێگە بكەینەوە، كەواتە دەتوانین هەر بەو شێوازە بە مەبەستی گونجاندن لەگەڵ سیستمی سیاسی دیموكراتی پەرلەمانی ئەم یاسایە دەرچووێنرا.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

كاك باپیر فەرموو.

بەڕێز باپیر كامەلا:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من پێموایە وەكو خۆی بمێنێتەوە ئەوەی لیژنەی یاسایی، لەبەرئەوەی دەڵێ بە مەبەستی گونجاندن لەگەڵ سیستمی سیاسی و دیموكراتی ئەم یاسایە دەرچووێنرا، ئێمە سیستمی سیاسیمان هەیە، سیستمی سیاسی ئێمە سیستمێكی موختەڵەتە، نەك سیستمێكی پەرلەمانی، كە پەرلەمانی دێنێ تەناقوز دەكات، سیستمی ئێمە ئێستاكە حوكمڕانی دەكات، لە هەرێمی كوردستان سیستمێكی موختەڵەتە، ئەوەی لیژنەی یاسایی كە نووسیویەتی لە جێی خۆیەتی، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

كاك زانا فەرموو.

بەڕێز زانا عبدالرحمن عبدالله:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من پشتگیری ڕەئیەكەی كاك ئومێد دەكەم، سیاغەكە وای لێ بێ، بە مەبەستی گونجاندن لەگەڵ سیستمی سیاسی دیموكراتی پەرلەمانی، ئەم یاسایە دەرچووێنرا.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

كاك خلف فەرموو.

بەڕێز خلف احمد معروف:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

پێشنیار دەكەم بە مەبەستی گونجاندنی لەگەڵ سیستمی سیاسی، دیموكراتی پەرلەمانی، سیستەمە سیاسیەكە لە دیموكراتی و پەرلەمانیەكە جیا بكرێتەوە بە فاریزەیەك.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

خۆی ئەوە دەبێ ئیعادەی سیاغەی بكەینەوە و هەموو ئەو ڕایانەش كە تەرحتان كرد، من حەز دەكەم د.ڤالا تەوزیحێك بدا لەسەر ئەنواعی سیستمی سیاسی و ئەنواعی سیستمی حوكمڕانی، بزانین چۆن سیاغەكە وا دروست دەبێ كە هەم سیستمی دیموكراسی تیا جێ بێتەوە و هەم سیستمی پەرلەمانی، چونكە شێوازەكانی نیزامی حوكمڕانی جیاوازە لە سیستمە سیاسیەكان، با تەوزیحی زیاترمان بداتێ، فەرموو.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر پێداچوونەوەیەك بکەین بۆ زۆربەی ئەو یاسایانەی کە لە پەرلەمانی کوردستان دەرچووە، زیاترینی سیستمی سیاسی دیموکراتی بەکارهێناوە، لێرە هیچ شێوەیەکمان نییە ئەگەر بڵێین بە مەبەستی گونجاندن لەگەڵ سیستمی گونجاندنی سیاسی، سیستمە سیاسیەکەمان دیموکراتی پەرلەمانییە و، ئەم یاسایە دەرچووێنرا، هیچ کێشەیەکمان بۆ دروست نابێ و موتەبەعە و بەکارهاتووە، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

کەواتە ئێستا دوو ڕا هەیە، ڕایەکیان ئەوەیە کە وەکو خۆی بمێنێتەوە ڕای لیژنەی یاسایی، بە مەبەستی گونجاندن لەگەڵ سیستمی سیاسی و دیموکراتی ئەم یاسایە دەرچووێنرا، ڕایەك هەیە کە وەکو خۆی بمێنێتەوە و ڕایەکی تریش هەیە ئەوەی کە سیاغەمان کردەوە، وای لێ بکرێ، بە مەبەستی گونجاندن لەگەڵ سیستمی سیاسی، دیموکراتی پەرلەمانی، ئەم یاسایە دەرچوێنرا، ئێستا دەنگ لەسەر ئەمە دەدەین، بە مەبەستی گونجاندن لەگەڵ سیستمی سیاسی و دیموکراتی ئەم یاسایە دەرچووێنرا، بە بێ پەرلەمانی، کێ لەگەڵیەتی؟ وەکو خۆی، وەکو ئەوەی لیژنەی یاسایی نووسیویانە، ١٩ دەنگ لەگەڵی بوو، کێ لەگەڵ ئەو سیاغەیە نییە؟ کەواتە دەچینە سەر پێشنیاری دووەم کە ڕای بەشێك لە ئەندامانی پەرلەمانی کوردستانە، ئەویش ئەوەیە کە بکرێ بە مەبەستی گونجاندن لەگەڵ سیستمی سیاسی، دیموکراتی پەرلەمانی، ئەم یاسایە دەرچووێنرا، کێ لەگەڵ ئەوەیە؟ ٥٧ کەس، کەواتە بە زۆرینەی دەنگ ئەوە پەسەند کرا، ئێستا کۆی یاسایەکە ئەوەی کە ئەمڕۆ تاوتوێمان کردووە و موناقەشەمان کردووە دەیخەینە دەنگدانەوە، تەبعەن دوایی لەلایەن لیژنەی یاساییەوە پێویست دەکات سیاغەی کۆتایی بگاتە دەست دەستەی سەرۆکایەتی، کۆی یاسایەکە دەخەینە دەنگدانەوە و پرۆژەی هەمواری سێهەمی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان —عیراق کێ لەگەڵ ئەوەیە؟ لیژنەی یاسایی حازرە، د.ڤالا فەرموو.

بەڕێزد.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەی یەکەم:

کە لە دوو برگە پێکهاتبوو دەنگ درا لەسەر ئەوەی کە بڕگەی دووەم لا ببرێت، لابردرا، بەو شێوەیە ماددەکە دادەڕێژرێتەوە:

ماددەی یەکەم:

پاش ناونانی لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە کاندیدی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران ڕادەسپێردرێت بۆ پێکهێنانی کابینەی وەزاری لە ماوەیەکدا کە لە (٣٠) ڕۆژ تێپەر نەکات.

ماددەی دووەم:

پێویستە لەسەر لایەنە پەیوەندیدارەکان ئەم یاسایە جێ بەجێ بکەن.

ماددەی سێیەم:

کار بە هیچ دەق و یاسایەکی دیکە ناکرێت پێچەوانە بێت لەگەڵ برگەکانی ئەم یاسایە.

ماددەی چوارەم:

هاتە هەموار کردن بەم شێوەیە:

ئەم یاسایە لە ڕۆژی دەرچوونیەوە جێ بەجێ دەکرێت و لە ڕۆژنامەی فەرمی وەقائیعی کوردستان بلاْو دەکرێتەوە.

هۆیەکانی دەرچوواندنی

بە مەبەستی گونجاندن لەگەڵ سیستەمی سیاسی، دیموکراتی پەرلەمانی ئەم یاسایە دەرچوێندرا.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

زۆر سوپاس، بۆ سەرۆکی لیژنەی یاسایی، ئێستا کۆی پرۆژە یاسایەکە دەخەینە دەنگدانەوە، کاك بەیار نوقتەی نیزامیت هەیە؟ فەرموو.

بەڕێز بەیار طاهر سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیارەك مە دابوو کو ماددەیەکی هەمی بهێتە گۆڕدن، بزانم هاتە بەرچاڤکرن یان نا؟ چونکی بڕاستی بەو شێوەیێ بێ، برگا ئێکی ژ ماددێ ١٢ من داخاز کربوو کو راسپاردنا کاندیدێ سەرۆکی فراکسیۆنێ، چونکی بڕاستی ئەڤ ئیقتراحە ڤێ گاڤێ هاتیە دانان، دیتنا من غموزا تێدا هەی، ....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

کاك بەیار، هەموو پێشنیارەکانمان خستە دەنگدانەوە، ئەو پێشنیارەی سەبارەت بە هەر برگەیەك زۆرینە بە دەست بهێنێ پێشنیارەکانی تر ڕەچاو ناکرێن، بۆیە ئەو پێشنیارەیان زۆرینەی بە دەست هێنا کە بەم شێوەیە بمێنێتەوە، پاش ناونانی لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە کاندیدی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران ڕادەسپێردێت بۆ پێکهێنانی کابینەی وزرای لە ماوەیەك دا کە لە ٣٠ ڕۆژ تێپەڕ نەکات، کۆی پرۆژە یاسایەکە دەخەینە دەنگدانەوە کێ لەگەڵیەتی دەست بەرز بکاتەوە تکایە، ٧٤ ئەندام لەگەڵیەتی، کێ لەگەڵی نیە؟ ٢ کەس، کەواتە ئەم یاسایە پەسەند کرا، پیرۆزبایی لە خەڵکی کوردستان دەکەین بۆ پەسەند کردنی ئەم یاسایە، کاك عمر نوقتەی نیزامیت هەیە؟ فەرموو.

بەڕێز عمر عینایەت حەمە:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پیرۆزبایی دەکەم، بەڵام کە بڕگە بە بڕگە دەنگی لەسەر درا، پێویست ناکات سەرجەمی یاسایەکە دەنگی بۆ بدرێتەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

بە پێی پەیڕەو پێویست دەکات و تیایەتی، بەڕێز جێگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان، ڕوون کردنەوەیەکی هەبوو سەبارەت بە سیستمی زۆرینە و ڕاسپاردنی کاندیدی یەکەم و ئەوانە، کاك جعفر فەرموو.

بەڕێز جعفر ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان، حەقیقەت من بە پێویستی دەزانم ئەو ڕوونکردنەوە لەسەر ئەو مەسەلەیە بدەم، چونکە پێشتر برای بەڕێزم سەرۆکی پەرلەمان ڕەئی خۆی شەخسی لەم بارەیەوە دا، حەقیقەتیش ئێمە دەستەی سەرۆکایەتی دیارە پێشتریش واکراوە ورەئی خۆیان داوە لەسەر ئەم مەنەسەیە، ئەگینا خۆ من لەگەڵ ئەوەمە دەستەی سەرۆکایەتی تەنیا بۆ مەسەلەی پەیڕەوی ڕوون کردنەوە بدەن، لە مەسائیلی تر خۆ بپارێزن، مەسەلەی لیستی زۆرینە و زۆررینەی پەرلەمانی حەقیقەت، یەعنی مەسەلەیەکی شاراوە نییە، زۆرینە تا دەگاتە ناو پەرلەمان ئەوەیە.

مەبەست لەو زۆرینەیە، لیستی زۆرینەیە، ئەوجا ئەو لیستە ڕێك دەکەوێ لەگەڵ لیستەکانی تر ئەوە مەسەلەیەکە دەکرێت پێش بێنە ناو پەرلەمان ڕێك بکەون، بەڵام کە هاتنە ناو پەرلەمان لیستی زۆرینە لە یەکەم دانیشتنی پەرلەمان تەنیا ئەم تەقلیدە دووجار پەیڕەو کراوە، یەك لە ئەڵمانیا لە ٢٠٠٥ و دووەم لە عیراق ئەمە پەیڕەو کراوە لە ٢٠١٠، هەردووکیشی لە ئەوروپا ئەشکالیاتی لێ دروست نەبوو، بەڵام لە بەغدا ئەشکالیاتی یەکجار یاسایی و دەستووری زۆر گەورەی لێ دروست بوو.

لەبەرئەوە ئێمە بە حەقیقەت ئەوەی من قەناعەتم پێیە دەگونجێ لەگەڵ بارودۆخی ئێمەی هەرێمی کوردستان ئەمەیە لیستی زۆرینەیە، لیستی زۆرینە هەوڵ دەدات لیستەکانی تر لەگەڵی ڕێك بکەون لەسەر یەك بەرنامە لەناو پەرلەمان و ناوهێنان و تەکلیف کردن پرۆسەکە دەست پێ دەکات بەڕای من ئەوە گونجاوترە بۆ هەرێمی کوردستان، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

زۆر سوپاس بۆ جێگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان، بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان بە پێی ڕێککەوتنی دەستەی سەرۆکایەتی دانیشتنەکەمان ئەمڕۆ هەڵدەگرین بۆ سبەی کاتژمێر ١١ ی سبەی، بڕگەکانی تری بەرنامەی کاری دانیشتنی پەرلەمانی کوردستان تەواو دەکەین، زۆر سوپاس.

فخرالدین قادر	**جعفر ابراهیم ئێمینکی**	**د. یوسف محمد صادق**
سکرتێری پەرلەمانی	**جێگری سەرۆکی پەرلەمانی**	**سەرۆکی پەرلەمانی**
کوردستان – عێراق	**کوردستان – عێراق**	**کوردستان - عێراق**

پەرلەمانی کوردستان - عێراق

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٤)

چوار شەممە رێکەوتی ٢٠١٤\٥\١٤

خولی چوارەمی هەڵبژاردن

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٤)

چوار شەممە رێکەوتی ٢٠١٤/٥/١٤

کاتژمێر (١١)ی پێش نیوەڕۆی رۆژی چوار شەممە رێکەوتی ٢٠١٤/٥/١٤ پەرلەمانی کوردستان - عێراق بە سەرۆکایەتی یوسف محمد صادق سەرۆکی پەرلەمان و، بە ئامادەبوونی بەڕێز جعفر ابراهیم ئێمینکی جێگری سەرۆك و، بەڕێز فخرالدین قادر سکرتێری پەرلەمان، دانیشتنی ژمارە (٤)ی خولی چوارەمی، ساڵی (٢٠١٤) ی خۆی بەست.

بەرنامەی کار:

بەپێی حوکمەکانی برگە (١)ی ماددە (٢٠) لە پەیڕەوی ناوخۆی ژمارە (١)ی هەموارکراوی ساڵی ١٩٩٢ی پەرلەمانی کوردستان - عێراق، دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان بڕیاری دا دانیشتنی ژمارەی (٤)ی ئاسایی خولی گرێدانی دووەمی ساڵی یەکەم لە خولی چوارەمی هەڵبژاردن لە کات (١١)ی پێش نیوەڕۆی رۆژی چوار شەممە رێکەوتی ٢٠١٤/٥/١٤ دا بەم شێوەیە بێت:

١ دەنگدان لەسەر پێشنیارەکان سەبارەت بە پرۆژە بڕیاری هەموار کردنی ماددەی ٣٨ و ٣٩ لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان

٢- ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان بە پێی بڕگە ٣ لە ماددەی ٥٦ ی یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان ژمارە یەکی ساڵی ١٩٩٢ ی هەموار کراو، بڕگەی ١٢ یەم لە ماددەی ١٠ ی یاسای هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان ژمارە ١ ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموار کراو

٣- سوێند خواردنی بەڕێز سەرکەوت سەرحەد خەلیفە کە بە زنجیرە ژمارە ١٩ ی فارکسیۆنی سەوز ناوی هاتووە، لە جێگای ئەندامی دەست لەکارکێشاوەی هەمان فراکسیۆن بەڕێز ارسلان بایز اسماعیل

٤- خوێندنەوەی یەکەمی حەوت پرۆژە یاسا کە لەبەرنامەی کاردا ئاماژەیان پێکراوە

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

بەناوی گەلی کوردستان، دانیشتنەکەمان دەست پێ دەکەین، خولی گرێدانی دووەم، ساڵی یەکەم، خولی هەڵبژاردنی چوارەم، دانیشتنی ژمارە (٤)، ئەمڕۆ ٢٠١٤/٥/١٤ ، دەستپێك، بەبۆنەی ساڵیادی یەکەم هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان کە دوێنێ بوو، پیرۆزبایی لەخۆمان و ئێوەی بەڕێز ئەکەین، هەروەها پیرۆزبایی لە خەڵکی کوردستان ئەکەین، بەراستی خەڵکی کوردستان لە ١٩٩٢/٥/١٩ بڕیاری دا کە ململانێ سیاسیەکان لە هەرێمی کوردستان لە رێگەی سندوقەکانی دەنگدانەوە یەکلایی بکرێتەوە، ئەمە ئیرادەیەکی بەهێزی ئەوسای خەڵکی کوردستان بوو ئێستاشی لەگەڵ بێت، بۆ ژیانێکی دیموکراسیانە، سیستەمێکی حکومڕانی و دیموکراسی هێنایە کایەوە، بەڕاستی ئەو دەنگدانەی ئەو کات لەو رۆژەدا باشترین وەڵامدانەوە بوو بۆ جۆری ئەو سیستەمە حوکمڕانییەی کە لە عێراقدا بەرقرار بوو، کە سیستەمێکی دیکتاتۆریانە بوو،

و وەلاّم گۆیەکی زۆر باشیش بوو بۆ ئەو مەینەتیانەی بەسەر خەڵکی کوردستان هاتبوو، بۆیە خەڵکی کوردستان لەوساوە تا ئێستاش چاوەڕێی ئەوەیە لە هێزە سیاسیەکان کە لە ڕێگەی سندوقی دەنگدان و لە ڕێگای هەڵبژاردنی شەفاف و نەزیهەوە ململانێ سیاسییەکانی خۆیان یەکلایی بکەنەوە، بەم بۆنەیەوە دیسان پیرۆزبایی لە گەلانی عێراق ئەکەین بە بۆنەی هەڵبژاردنەکانی ئەنجومەنی نوێنەرانی عێراق، هیوادارین دووبارە بوونەوەی ئەزموونی هەڵبژاردنەکان لە عێراقیش ببێتە مایەی ئەوەی سیستەمێکی دیموکراسی پایەدار لە عێراقیش بێتە کایەوە، بەهەمان شێوە پیرۆزبایی لە خەڵکی کوردستان ئەکەین بە بۆنەی هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان، کە ڕێگایەکی زۆر باش بوو بۆ چەسپاندنی سیستەمی ناناوەندیەتی ئیداری لە هەرێمی کوردستان، بەرێزان ئەزانن ئێمە بەرەو قۆناغێکی تازە ئەڕۆین لە دانوستاندنی سیاسی لە نێوان هەرێمی کوردستان و بەغدا، ئێمە لە پەرلەمانی کوردستان لە دەستەی سەرۆکایەتی و سەرجەم ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان، چاوەڕێی ئەوەین داوای خەڵکی کوردستان بۆ بە مەرجەع کردنی پەرلەمانی کوردستان لە ڕێگەی دەنگدانی بۆی، و بڕیاری ژمارە یەکی ساڵی ٢٠٠٥ ی پەرلەمانی کوردستان، بۆ بە مەرجەع کردنی پەرلەمانی کوردستان لە پرسە چارەنووسسازەکان و ئەو پرسانەی کە پەیوەندییان بە بەغدا هەیە، بچێتە بواری جێ بەجێ کردنەوە، بۆیە هەر لە ئێستاوە چاوەڕێین، سەرەڕای ئەوەی هێزە سیاسسیەکان بە گیانێکی بەرزی نیشتیمانیانە، و بە شێوەیەکی تەوافوقی، بە شێوەیەکی نیشتیمانیانە بڕۆنە دانوستانەندەکانی پێکهێنانی حکومەتی داهاتووی عێراق، چاوەڕێی ئەوەشین کە پرسە چارەنووسسازەکانی خەڵکی کوردستانیان لەبیر بێ لەم دانیشتنانە، کە بریتیە لە پرسی خاك، پرسی پێشمەرگە، پرسی بودجە، عەفوو، پرسی نەوت و غاز کە ئێستا بە هەڵپسێردراوی ماونەتەوە لە نێوان هەرێمی کوردستان و بەغدا، ئێمە لە پەرلەمانی کوردستان چاوەڕێی ئەوەشین کە هەر ڕێکەوتنێك لە نێوان هێزە سیاسییەکانی هەرێمی کوردستان و هێزە سیاسییە عێراقییەکان بۆ دروست کردنی حکومەتی داهاتوو دێتە کایەوە، بێتە بەردەم پەرلەمانی کوردستان بۆ ئەوەی وتووێژی لەسەر بکرێ لە پەرلەمانی کوردستان، وەکو مەرجەعێکی کوردستان، وەکو نوێنەری خەڵکی کوردستان بڕیاری لەسەر بدات، بۆ ئەوەی جارێکی تر ئەو هەڵانەی لە قۆناغی ڕابردوو ئەنجام دراون دووبارە نەبنەوە، و کارە باشەکان زیاتر بکەین، بینایان لەسەر بکەین، و جارێکی تر ئەم پرسانە لە هەرێمی کوردستان بە نیشتیمانیی بکرێن، بەرێزان بەرنامەی کاری دانیشتنی ئەمڕۆمان بە پێی حوکمەکانی بڕگە (١) ی ماددەی (٢٠) ی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان ، ، دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان، بڕیاری دا بەرنامەی کاری دانیشتنی ژمارە (٥) ی ئاسایی خولی گرێدانی دووەمی ساڵی یەکەم لە خولی چوارەمی هەڵبژاردن لە کاتژمێر (١١) ی پێش نیوەڕۆی ڕۆژی سێ شەممە ڕێکەوتی ٢٠١٤/٥/٢٠ بەم شێوەیە بێت:

١ دەنگدان لەسەر پێشنیارەکان سەبارەت بە پرۆژە بڕیاری هەموار کردنی ماددەی ٣٨ و ٣٩ لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان

٢- ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان بە پێی بڕگە ٣ لە ماددەی ٥٦ ی یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان ژمارە یەکی ساڵی ١٩٩٢ ی هەموار کراو، بڕگەی ١٢ یەم لە ماددەی ١٠ ی یاسای هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان ژمارە ١ ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموار کراو

٣- سوێند خواردنی بەرێز سەرکەوت سەرحەد خەلیفە کە بە زنجیرە ژمارە ١٩ ی فارکسیۆنی سەوز ناوی هاتووە، لە جێگای ئەندامی دەست لەکارکێشاوەی هەمان فراکسیۆن بەرێز ارسلان بایز اسماعیل

٤- خوێندنەوەی یەکەمی حەوت پرۆژە یاسا کە لەبەرنامەی کاردا ئاماژەیان پێکراوە

پێش ئەوەی دانیشتنەکەمان دەست پێبکەین، داوا لە بەرێز سکرتێری پەرلەمان ئەکەین کە ناوی ئەو کەسانەمان پێ ڕابگەنێ کە لە دانیشتنی پێشوو ئامادە نەبوون

بەڕێز فخرالدین قادر-سکرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورە، ناوی ئەندامانی پەرلەمان کە لە دانیشتنی ژمارە ٤ ی ئاسایی ڕۆژی ٢٠١٤/٥/١٤ مۆڵەت بوون

١ ئاواز جەنگی برهان

٢- بەهار موحمود فەتاح

٣- بشار مشیر اسماعیل

٤- سەهراب مکائیل محمد امین

٥- شێرکۆ حمە امین قادر

٦- علی علی هالۆ

٧- فرست صۆفی علی

٨- کنعان نجم الدین احمد

٩- منیرە عثمان علي

١٠- نوري علي محمد

١١- هەوارمان حمە شریف حمە

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

سوپاس، هەروەها داوا لە بەرێزتان ئەکەین کە پوختەیەك لە کۆنووسی دانیشتنی پێشووی پەرلەمانی کوردستانمان پێشکەش بکەن

بەڕێز فخرالدین قادر-سکرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پوختەی دانیشتنی ژمارە ٤ لە بەرواری ٢٠١٤/٥/١٤

١ دەست پێکردنی دانیشتن لەلایەن بەرێز سەرۆکی پەرلەمان

٢- خوێندنەوەی ناوی ئەندامانی پەرلەمانی ئامادە نەبوو، هەروەها خوێندنەوەی پوختەی دانیشتنی پێشوو لەلایەن سکرتێری پەرلەمان

٣- خوێندنەوەی یەکەمی پێنج پرۆژە یاسا لەلایەن لیژنەی یاساییەوە

٤- گفتوگۆ کردنی پرۆژە بڕیاری هەموار کردنی ماددەکانی ٣٨ و ٣٩ لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان لەلایەن ئەندامانی پەرلەمان، بەڵام ئەنجامەکەی بۆ دانیشتنی ئەمڕۆ دواخرا

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

سوپاس، بەڕێزان، پێش ئەوەی بەرنامەی کار دەست پێ بکەین، بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ دوو پرسیار ئاڕاستەی حکومەت کراوە، پوختەیەکی لەم دانیشتنە ئەخوێنینەوە بۆ ئێوەی بەڕێز، هیواداریین ئێوەی بەڕێزیش دەست بەکاربن لە بەدوا داچوونی کارەکانی حکومەت و ئەو کێشە و گیروگرفتانەی بۆ هاووڵاتیان دێتە کایەوە، لە ڕێگەی پرسیار کردن، پرسیارێکیان لە لایەن بەڕێز ئەندامی پەرلەمان بێستون فائق محمد ئاراستەی وەزیری ناوخۆی هەرێمی کوردستان کراوە، کە پوختەکەی بریتیە لەمەی خوارەوە!

داوای لە بەڕێز وەزیری ناوخۆ کردووە کە وەك ئەوان ئاگادارن ٢٥٨ تۆمەتباری دۆسیەی ئەنفال لەلایەن دادگای باڵای تاوانەکانی عێراق داوا کراون، بەشی زۆریان لە کوردستان نیشتەجێن، بەڵام دەزگا ئەمنییەکان و وەزارەتی ناوخۆ پابەندی جێ بەجێ کردنی ئەو بڕیارە نین، و ئەو تۆمەتبارانە دەستگیر نەکراون، پرسیارەکەی سەبارەت بەو پرسەیە، هەروەها پرسیارێك لەلایەن بەڕێز ئەندامی پەرلەمان علی حمە صالح ئاراستەی وەزیری دارایی و ئابووری هەرێمی کوردستان کراوە، پوختەکەی بریتییە لەوەی ئێستا بەهۆی ئەو ناکۆکییە داراییەی لە نێوان هەرێمی کوردستان و حکومەتی ناوەندی عێراق هاتۆتە کایەوە، قەیرانێکی گەورەی دارایی دروست بووە، بەهۆی دواکەوتنی مووچە، و نەدانی سولفە و نەدانی پێشینە و قەرزەکان و ڕاگیرانی سەدان پرۆژە کە ئەمانە کاریگەری نەرێنی لەسەر ژیانی هاووڵاتیانی هەرێمی کوردستان دروست کردووە، پوختەی پرسیارەکەی لەو بوارەیە، و پرسیارەکەی ئاڕاستەی وەزیری پەیوەندیدار کردووە، بەڵێ کاك سۆران نوقتەی نیزامیە؟

بەڕێز سۆران عمر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان

سەبارەت بە پرسیار کردن بۆ وەزیر و حکومەت، من بە ئیجازەی سەرۆکی لیژنەی دارایی ئێمە پرسیارێکمان ئاڕاستەی وەزیری دارایی کردبوو سەبارەت بەو قەیرانە داراییەی کە ئێستا لە نەبوونی مووچەیە، بەڵام ئەمەوێ ڕوون کردنەوە وەرگرم لەسەر ئەوەی کە کاروباری لیژنەکان وەڵامێکی داینەوە کە خاڵی سێیەمی وەڵامەکە ئەڵێ (لەبەر ئەوەی حکومەتی هەرێمی کوردستان ئێستا کار بەڕێکەرە، ناکرێ ئێستا پرسیار ئاڕاستەی بکرێ) ئەمە چ وەڵامێکە؟

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

خۆی دوو ڕەئی لەسەر ئەمە هەیە هێشتان لە ڕووی یاساییەوە لە هەرێمی کوردستان ئەم پرسە یەکلایی نەکراوەتەوە، هەندێ ڕای ئاسایی هەیە کە لەبەر ئەوەی ئەندامی پەرلەمان ماڧ چاودێری کردنی هەیە لە هەموو حاڵەتێك لەو ڕۆژەوەی سوێند ئەخوا، بۆیە ماڧ پرسیار کردنیشی هەیە، بۆیە حکومەت کار بەڕێکەر بێ یان نا، ماڧ پرسیار کردنی هەیە، ڕایەکی تریشیان ئەوەیە کە لەو کاتەوەی متمانە بە حکومەت ئەبەخشی تۆ ماڧ پرسیار کردنت هەیە، ئێستا لەبەر ئەوەی بە دۆخێکی تێپەڕا تێئەپەڕین، ئێمە بەو ئاراستەیە کار ئەکەین کە ئەو ماڧە یاساییانەی ئەندامی پەرلەمانی کوردستان هەیەتی مومارەسەی بکات، بەڵام تەحسیل حاصل ئەوەیە، دواتر ئەگەر پرسیاریش بە ئیستیجواب و بە لێپرسینەوە کۆتایی پێ بێت، حکومەتی ئێستا خۆی بۆخۆی بە حوکمی موستەقیل حیسابە، بەڵام ئەمە ڕێگر نیە لەبەردەم ئەوەی ئەندامی پەرلەمان داوای ڕوون کردنەوە لە وەزیرە پەیوەندیدارەکان بکات، بەڵێ دکتۆر عزت

بەڕێز د.عزت صابر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان

جەخت لەو وتانەی بەڕێز کاك سۆران ئەکەمەوە، ئەبوو ئەو پرسیارەی ئێمە ئاراستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانمان کردووە، یان پرسیارێکی تر من ئاراستەی وەزیری سامانە سروشتیەکانم کرد ئەو وەڵامەمان وەرگرت کە بەڕێز کاك سۆران باسی کرد، ئەبوو پرسیاری ئێمەش وەکو پرسیاری ئەو دوو بەڕێزە بخوێندرایەتەوە، یەعنی چی نەخوێندرایەوە؟ ناکرێ وەڵامی ئێمە بەم شێوەیە بێ لەلایەن سەرۆکایەتی پەرلەمانەوە، و پرسیاری ئەو دوو بەڕێزەش بخوێندرێتەوە لە ناو پەرلەمان، بۆیە بە فرسەتی ئەزانم ئەوە بڵێم، منیش پرسیارمان کرد لە وەزارەتی سامانە سروشتیەکان ٣ پرسیاری لە کورتی..........

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

پرسیارەکانتان نەگەیشتۆتە ئێمە، دکتۆر با من ڕوون کردنەوەیەك لەسەر ئەوە بدەم، من بەڕێزتم بانگ کردە سەرۆکایەتی پەرلەمان، داوام لێکردی کە پرسیارەکەی کردووتانە بخرێتە سەر کلێشەی پرسیار کە لە لیژنەی کاروباری لیژنەکانی پەرلەمان هەیە، بۆمان بگەڕێنێتەوە بۆ ئەوەی ئاراستەی لایەنی پەیوەندیدار بکەین، بەڵام جەنابت ئەو کارەت نەکرد، ئەگەرنا ئەو کارەت بکردبایە بە دڵنیایەوە هەر پرسیارێك بگاتە دەستی سەرۆکایەتی بەو شێوەیە مامەڵەی لەگەڵ ئەکەین کە ئێستا مامەڵەی لەگەڵ ئەکەین، هەر ئەندامێکی بەڕێزی پەرلەمانی کوردستان پرسیار ئاراستەی وەزارەتەکان بکات بۆ ئەوەی ئەندامانی تری پەرلەمان ئاگاداری بن، پوختەیەکی لە دانیشتن ئەخوێنینەوە لە پەرلەمان، کاك دڵشاد فەرموو

بەڕێز دڵشاد شعبان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان

ئەو پرسیارەی بەڕێز علی حمە صالح و کاك سۆرانیش کە بەحس کری مە، دلیژنە داراییدا تشتەکی پێویستی، جگە ل وان ئەم پرسیارامە داخاز کری کو ڕوون کردنەوەیەکا دی بدەن ژ سەر مووچا، ئایا ئەگەر

هاتوو ئـەڤ بـارودۆخێ هـەنێ پـتر درێـژ بـوو، مەسـەلەن هـەرێما کوردسـتانێ سەرچاوێت وی چ بـن بـۆ دانـا ڕەواتب؟ و ژ ئەڤە مە پوختەیەکا لیژنا دارایی پێشەکەشی سەرۆکایەتیا پەرلەمانێ ژ کری ل لیژنە دارایـی، ئەز حەز دکەم ئەو ژی بهێتە خاندن.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان:

کـاك دڵـشاد بـەڕێز سـەرۆکی لیژنـەی داراییمـان بانگیێـشت کـرد بـۆ دەسـتەی سـەرۆکایەتی، ئـەوەی ئێـوە نووسیبووتان، کۆنووسەکەی خۆتان ناردبوو بۆ سەرۆکایەتی پەرلـەمان بـۆ ئـەوەی وەکـو پرسـیار ئاراسـتەی وەزیـری دارایـی بکـرێ، ئـەوە دروسـت نـەبوو لـە ڕووی قانونییـەوە، داوامـان لـە بـەڕێز سـەرۆکی لیژنـەی کاروباری دارایی کرد کە پرسیارەکەیان بە شێوەیەکی ئسولّی بنووسنەوە و بۆمان بێنن بۆ ئەوەی ئاراسـتەی وەزیـری پەیوەندیـداری بکـەین، دڵنیاتـان ئەکەینـەوە چـۆن هـەموو ئـەو پـرۆژە یاسـایانەی فراکـسیۆنە جیاجیاکـان هێناویانـە بـۆ پەرلـەمانی کوردسـتان و خـستوومانەتە بەرنامـەی کـار، بـەو شـێوەیەش مامەڵـە لەگەڵ پرسیارەکان ئەکەین، بەڵێ دکتۆرە ڕێواز

بەڕێز د.ڕێواز فائق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە بەڕێزتان ئەزانن ئامانـج لە پرسیار کردن وەرگرتنی و وڵامە، و پرسیار کردن تەنیا بۆ پرسـیار کـردن نییە، و خۆشتان ئەزانن ئەگەر حکومەت و وەزیری تایبەتمەند وەڵامی پرسیاری نەدایەوە، بەپێی پەیرەوی ناخۆ و ماددەی ٦٧ ئیجرائیاتی تری لەگەڵ ئەکرێ بەرامبەر ئەو ئەندامیەتی دەستەڵاتی جێ بـەجێ بکـرێ، لەبەر ئەوە بە تەسەوری من قسە کردن لەسەر ئەوەی ئەو حکومەتە کار بەڕێکەرە یان نا؟ بۆی هەیە وەڵام بداتـەوە یـان نـا؟ ڕەخـساندنی هەلومـەرجی پرسـیار کـردن بـە میـزاج نـابێ، بـەڵکو ئێـرە موئەسەسـەیەکی تەشریعییە، ئەسڵ ئەوەیە ئەو موئەسسەسەیە بڕیار ئەدات کە ئەم حکومەتە قـابیلی ئەوەیـە پرسیاری لـێ بکرێ، و ئایا بوونی ئەو دۆخە خراپە کە نیگەرانی بۆ هەمووومان هەیـە ڕێگـە ئـەدات کـە ئێمـە بڕیـار لـەوە بدەین شتێك بکەین کە نەتیجەی نەبێ؟ لەبەر ئەوە داواکارم وەك بەرپرسی پەرلەمانتاران بە ڕاوێژ کردن لەگەڵ پەرلەمانتاران بڕیار لەوە بـدرێ کـە بـۆ پرسـیار ئەکـەین، ئامـانج لـە پرسـیار کـردن چیە؟ و ئەگـەر پرسـیار هەیـە بـۆ پرسـیارە بـا لـە سبەینێەوە هـەمووومان دەسـت بکـەین بـە نـادرنی پرسـیار بـۆ وەزارەتـی تایبەتمەند، سوپاس

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

بەڕێز دکتۆرە ڕێواز، لە چەند موداخەلەیەکی تر لەم پەرلەمانە ئێمە داوامان لەئێوە کـردووە ئـەو شـتانەی کە باسی ئەکەن، بـە پرسـیار ئاراسـتەی وەزیـرە پەیوندیـدارەکانی بکـەن، و ئەمـە لـە کۆنووسـی پەرلـەمانی کوردستانیش ماوەتەوە، ئـەوەی کـە بڕیـار ئـەدات لـەوەی کـە ئێمـە پرسـیار بکـەین یـان نـا؟ ڕا نییـە، بـەڵکو مەسەلە یاساییەکانە، و پێم وابێ هەمووشتان ئەزموونتان هەیە لەماوەی ڕابـردوو سـەردانی وەزراتـەکانتان کردووە، لە پرسی هاووڵاتیانتان کۆڵیوەتەوە، هەموو فارکسیۆنەکان بێ جیاوازی، پـێم وابـێ هـیچ ڕێگریـەك

نییە لەبەردەمتان، پێم وانیە ئێستاش ڕێگری هەبێ، بۆیە ئەو مافەی خۆتـان مومارەسـە بکـەن هـەمووتان، ئێستا دێینە سەر بڕگەی یەکەم، بەڵێ بێگەرد خان، فەرموو.

بەڕێز بێگەرد دڵشاد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

داواکارین بڕگەی سێیەم کە سوێند خواردنی بەڕێز سەرکەوت سەرحەد خەلیفەیە وەك ئەندامی پەرلـەمان بخرێتە خاڵی یەکەم، و خاڵی دووەم ناونانی سەرۆك و جێگری سـەرۆکی حکومـەت وەکو خـۆی بمێنێتـەوە، خاڵی یەکەمیش بێتە جێی خاڵی سێیەم

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

بەڕێز بێگەرد تاڵەبانی داوای ئەوە ئەکات بڕگەی سێیەم بهێنینە جێگای یەکـەم و ببێتـە برگـەی یەکـەم، و برگـەی دووەم وەکـو خـۆی بـێ، برگـەی یەکـەمیش ببێتـە برگـەی سـێیەم، ئەمـە ئەخەینـە دەنگدانـەوە لـە پەرلـەمانی کوردسـتان، کـێ لەگـەڵ دایـە؟ (٨٤) ئەنـدام لەگەڵیـەتی، کـێ لەگـەڵ دا نییـە؟ کـەس نییـە، بۆیـە پەسند کرا، ئێستا داوا ئەکەم بەڕێز سەرکەوت سەرحەد خەلیفـە بـانگ بکـرێ بـۆ ئـەوەی سـوێندی یاسـایی بخوات، نوقتەی نیزامی کاك فائق؟

بەڕێز فائق مصطفى:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەر خاڵێك لە خاڵەکانی کارنامە پێویستە بـە برگـە و مـاددەی یاسـایی پـشتگیری لـێ بکـرێ، بۆیـە پێـشنیار ئەکەم خاڵی سێیەم کە سوێند خواردنی بەڕێز کاندیدێکی تری فراکسیۆنی سەوزە ئەبوایە بە ماددەی ٣١ لە پەیڕەوی ناوخۆ، و ماددەی ٦١ برگەی یەك لە یاسای هەڵبـژاردنی پەرلـەمانی کوردسـتان و ژمـارە ١ ی سـاڵی ١٩٩٢ ی هەموار کراو پشت ئەستوور بکرایە

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

پـشت ئەسـتوور کرایـە کـاك فـائق، لـە هـەموو ڕێکـارە یاسـاییەکانمان پرسـیوەتەوە، ئەوکاتـە خـستوومانەتە بەرنامەی کارەوە، فەرموو بەهار خان

بەڕێز بەهار عبدالرحمن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان

من ئەو نوقتە نیزامییەی ئەمویست بیڵێم نوقتە نیزامیەکی تری بۆ دروست کردم، سەرۆکایەتی پەرلـەمان لەکاتی وەرگرتنی نوقتە نیزامی و موداخەلات زۆرێك لە نادادپەروەری هەیە، زۆرمان هەستمان پێ کردووە، تکایە پێداچوونەوەی بۆ بکەن، سەبارەت بە پرسـینەوە لـە حکومـەت دیـارە پەرلـەمانتارانی خـولی چـوارەم بەرپرسیارەتی لێپرسینەوە بەرامبەر بە کابینەی هەشت ئەبێ، چونکە ئـەوان متمانـە بـە کابینـەی هەشـت ئەدەن، بۆیان نییە کابینەیەکی پێشووی خولی سێ بۆی هەبوو لە کابینەی خولی حەوت بپرسـێتەوە، بۆیـە ئەوە بە ڕێکارێکی نایاسایی هەتا ئێمە بەرپرسین لەبەردەم حکومەتی نوێ

بەرێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

سوپاس، ڕوون کردنەوەمان دا لەسەر ئەو پرسە، کاك جەمال فەرموو

بەریز جمال مۆرتکە:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان

من لە شێوەی کۆتایی پێهینانی جەلسەی پێشوو، ناڵێم ڕەخنە، بەس وەکو تێبینی شێوازەکەی کۆتایی پێهینانی جەلسە هەرچەند وازیحە، بەس ئەبوایە باشتر ڕوون کردنەوە بدەن، هەڤاڵانی پێشوو ڕەخنەیان گرتبوو، وەکو بڵێی لە پەرلەمان مانەوە، بەلاّم گلەییەکە زیاتر لە ئێوە ئەکرێ، لەبەر ئەوەی ئێوە ئەبوایە لە بەرژەوەندی نیشتیمانییە نەگەیشتنە ئامانجێك کە لە ڕووی ئیتیفاقی سیاسی، جا ئەو برگەیە دوا ئەخەین بۆ جاری دواتر، شەرمیش پێویست ناکات

بەرێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

دوای سوێند خواردنەکە ڕوون کردنەوە ئەدەین بە جەنابت، فەرموو

بەرێز ڤەمان فیصل:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەز دبینم کو ل هەندێ جارا لەزێت کەن ل هەندەکا بڕیارا، عەرز کرنا هەر پێشنیارەکی ل سەر ئەندامێت پەرلەمانی دوو پەرلەمانتارێت دی تەئیدا پێشنیارا وی بکەن، حەقە جەنابت بخەیا دەنگدان و خەلەلەکا قانونی دهێتە کرنێ

بەرێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

ئەوە سەبارەت بە پرۆژە یاساکان بەو شێوەیە، بەلاّم ئێستا هەر پرسێك کە سەرۆکایەتی بیەوێ ئەتوانێ بیخاتە دەنگدانەوە بەپێی پەیرەوی ناوخۆ، ئێمەش خستمانە دەنگدانەوە، ئاڵوگۆڕەکەمان کردووە، سوپاس، فەرموو

بەرێز مەلا عمر صالح:

بەریز سەرۆکی پەرلەمان

ل دیف مادده ٦٢ ل نیزام داخیلی، (کل عضو ان یوجه اسئلة خطیا کان او شفهیا)، من بە شەفەهی ئەو پرسیاری ئەو تاخیری مووچەت کربوو، جەنابت نەخیندی، ئێستا وەلاّمی کاك علی دا

بەرێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

ئەوە پێویست ئەکات تۆ ئاراستەی کەی، بێی بە ئێمە بڵێی کە ئەو پرسیارە ئاراستەی وەزیری پەیوەندیدار بکەن، نەك ئەوەی پرسێك تۆ خۆت لە ناو پەرلەمان پرسیار بکەی، یان قسە بکەی وابزانی ئەوە پرسیارە، بڵێی بەرێز سەرۆکی پەرلەمان تکا ئەکەم لە ڕێگەی ئێوەوە لە وەزیری فلاّن بپرسن ئەوە داواکارییە.

بەڕێز مەلا عمر صالح:

نەفسیٚ قسێت گۆ بوون، (كل عضو ان يوجه اسئلة خطيا كان او شفهيا للسلطة التنفذية عن طريق رئيس البرلمان)، بە شەفەهی كردبوو،

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان:

وانەبوو، هیچ پرسیارێك بە من نەگەیشتووە، فەرموو

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان

من هەمان ڕەخنەی دكتۆر عیزەت و كاك سۆرانم هەیە، پرسیارێكم كرد دەربارەی بە پارێزگا بوونی هەڵەبجە، نە وەڵامم وەرگرت، نە پرسیارەكەشم خوێندرایەوە

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان

كاك عمر پرسیاری تۆ بە ئێمە نەگەیشتووە

بەڕێز عمر عینایەت:

عەینی ڕۆژ بە دەستی خۆم نووسیم، بۆم ناردی

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان

خۆی ئێستا یەكێ لە ئیشكالەكان ئەوەیە تا ئێستا ئەندامانی پەرلەمان لە ڕێكارەكانی چۆنیەتی پرسیار كردن شارەزا نین، پرسیار ئەبێ بڕواتە لیژنەی كاروباری پەرلەمان، ئەویش ئەیخاتە سەر كلێشەیەكی تایبەتی لیژنەی كاروباری پەرلەمان ئاراستەی سەرۆكایەتی پەرلەمانی ئەكات، نە پرسیاری بەڕێزت بە سەرۆكایەتی پەرلەمان گەیشتووە، نە لە ڕێگەی كاروباری پەرلەمان بە من گەیشتووە، لێكۆڵینەوەی لێ ئەكەین، بەڕێزیشت لێكۆڵینەوەی لێ بكە، ئێستا فەرموون هەستنە سەرپێ بۆ سوێند خواردنی بەڕێز سەركەوت سەرحەد خەلیفە

بەڕێز سەركەوت سەرحەد خەلیفە:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان، من سەركەوت سەرحەد خەلیفە، سوێند بە یەزدانی مەزن، پارێزگاری لە یەكێتی گەل و خاكی كوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە باڵاكانی ئەكەم

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان:

ئێستا ئەچینە سەر تەوەری دووەمی دانیشتنەكەمان كە ڕوون كردنەوەیەكیش ئەدەین ئەوەی بەڕێز جەمال مورتكە ئەندامی پەرلەمانی كوردستان داوای كرد، ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان، لە دانیشتنی پێشوودا زۆر بە شێوەكی ئسووڵی و قانونی ئێمە داوایەكی لیژنەی یاسایی پەرلەمانی كوردستانمان بە دەست گەیشت، خوێندیەوە بۆ ئێوەش، داوایان كرد بۆ تەواو كردنی ئەو بڕگەی كە لە دانیشتنی پێشوودا موناقەشمان كرد، بەڵی كاك ابو بكر، بۆ تەواو كردنی ئەو برگەیە داوای كاتیان كرد، بۆ ئەوەی خویان

موداوەلەیەکی بکەن، و لەگەڵ سەرۆکی فراکسیۆنەکان و سەرۆکی لیژنەکانی پەرلەمان موداوەلەی بکەن، ئێمەش بەپێی ئسوول و بە پێی پەیڕەوی ناخۆی پەرلەمان داواکاریەکەی ئەوانمان پەسند کرد، و لەو شوێنە، بۆیە دانیشتنەکەمان هەڵگرت تا ئەوکاتی ئەو موداوەلەتە تەواو ئەبێ، و ئەگەر سەیریشی بکەن، لە بەرنامەی کاری ئەمڕۆ یەکەم بڕگەی دانیشتنەکەمان بریتی بوو لە دەنگدان لەسەر پێشنیارەکان سەبارەت بە پڕۆژە بڕیاری هەموار کردنی ماددەی ٣٨ و ٣٩ لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان، واتە ئەمە تەواوکەری هەمان دانیشتنی ڕابردووە، و ئەو پرسانەی کە لە دانیشتنی ڕابردوو بوونیان هەبوو دوای ئەو خاڵە، لە بەرنامەی کاری ئەمڕۆی پەرلەمانی کوردستانیش بوونی هەیە، ڕاستە ئێوە کەستان داوای ئەوەتان نەکردووە، هیچ ئەندامێکی پەرلەمان داوای ئەوەی نەکرد بڕگەی سێیەم لە دانیشتنی پێشوو بخرێتە پێش بڕگەی دووەم، بۆیە لەو شوێنەدا وەستاین، و ئێستا دانیشتنەکەمان دەست پێ کردۆتەوە، ئێستا داواکاری هەبوو بۆ ئەوەی ئەو بڕگەیە پێش بخەین، و بە شێوەیەکی ئسووڵی خستمانە دەنگدانەوە، دەنگی هێنا، لێشتان ناشارمەوە ئێمە لە دەستەی سەرۆکایەتی ئەمانتوانی ئاڵوگۆڕ بە تەوەرەکانی دانیشتن بکەین، بەڵام ئەمانزانی مونتیج نابێ، بەرهەمی نابێ، چونکە نە ڕێکەوتن کرا بوو لەسەر پێکهێنانی حکومەت و ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆکی حکومەت بۆ ئەوەی بە پێی ڕێکەوتن ئەو پرسە یەکلایی بکرێتەوە، نە هەمواری سێیەمی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمیش پەسند کرابوو بۆ ئەوەی تەنیا سەرۆك وەزیران ناو بنرێ، بۆ دوور کەوتنەوە لە هێنانە کایەی گرژی لە نێوان فراکسیۆنەکان، بەو شێوەیە بەرنامەی کاری خۆمان درێژە پێدا، و لەو نوقتەیە کۆتاییمان پێ هێنا، ئێستا دەستمان پێ کردۆتەوە، کاك سۆران نوقتەی نیزامیت هەبوو؟

بەڕێز سۆران عمر سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەی (١١)ی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان، دەقی سوێند خواردنی هەر ئەندامێکی پەرلەمان بە داخەوە دەیڵێم لە (٢٠١٣/١١/٦) و، هەروەها ئێستاش جارێکی تر دووبارە بۆوە هەر ئەو دەقە نییە کە لە پەیڕەوی ناوخۆ هەیە، بۆیە هیوادارم موراجەعەی ئەوە بکرێت، کە دەوترێت سوێند بە خوای مەزن بۆ دەکرێت بە سوێند بەیەزدان، لە کاتێکدا هەموو کەس دەزانێ یەزدان سوێندی پێ ناخورێ لەناو کۆمەڵگەی کوردی، هیوادارم ئەوە چاك بکرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ڕاستە، تێبینەیەکی نیزامییە لەبەر چاوی دەگرین، کاك ابوبکر فەرمووە.

بەڕێز ابوبکر عمر عبدالله (ابوبکر هەڵەدنی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

جەنابت لە وەڵامی کاك عمر حاجی عینایەت ئاماژەت کرد بە پرسیارکردن دەبێت لە ڕێگەی لیژنەی کاروباری پەرلەمانەوە بێت، هەتا وەکو ئێستا ئەم لیژنەیەمان نییە، سوپاس

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاروباری پەرلەمان نەك لیژنەی كاروباری پەرلەمان، داوای لێبوردن دەكەم، نەك لیژنەی كاروباری پەرلەمان، بەشی كاروباری پەرلەمان لە پەرلەمانی كوردستان، كاك مەڕوان جەنابت نوقتەی نیزامیت هەیە؟ یان قسەت هەیە؟ فەرموو كاك مەڕوان.

بەڕێز حسین اسماعیل (مەڕوان گەلالی):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

والله قسەكەی من كاك سۆران كردی، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو كاك قادر.

بەڕێز قادر ئۆتمان رسول:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بە پێی پەیڕەوی ناوخۆ پەرلەمانتار دەتوانێ بە نووسراو بە زارەكیش پرسیار ئاراستەی وەزیری پەیوەندیدار بكات، لە ساڵی رابردوودا من پرسیارێكم هەیە لە بەڕێز وەزیری سامانە سروشتییەكان كە لە ساڵی رابردوودا بە بڕیاری حكومەت بەنزین بە شێوەیەكی باش بە سیعری حكومی و بە ئاسانی دەست هاووڵاتیان و دانیشتوانی هەرێمی كوردستان دەكەوێت، بەڵام لە هەمان كاتدا ئێمە هەموومان ئەو راستیە دەزانین كە لە وڵاتی ئێمە....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك قادر ئەوە لە پەیڕەوی ناوخۆ ئاماژە بەوە نەدراوە تۆ پرسیارەكەت لەناو جەلسەی پەرلەماندا بخوێنیتەوە، ئێستا ئێمە بەرنامەی كارمان هەیە، باشە پرسیارەكەت بە شێوەیەكی ئصوڵی و بە شێوەیەكی شەفەییش بە ئێمەی بڵێ دوایی ئێمە ئاراستەی وەزیری پەیوەندیداری دەكەین، زۆر سوپاس.

ئێستا بەرنامەی كاری ئەمڕۆمان دەست پی٘دەكەین، عەفو، تەوەری دووەمی بەرنامەی كار دەست پێ دەكەین كە بریتیە (لە ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆكی حكومەتی هەرێمی كوردستان بە پێی بڕگە (٣) لە ماددەی (٥٦)ی یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی كوردستان ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ هەمواركراو و، بڕگەی دوازدەیەم لە ماددەی دەیەمی یاسای سەرۆكایەتی هەرێمی كوردستان ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەمواركراو)، فەرموو حەیات خان.

بەڕێز حەیات مجید قادر:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

وەكو پێشتر داوامان لێ كردن كە بە حروف ئەبجەدی كورسیەكان دابنرێت، بەڵام ئەمە سێیەم جەلسەیە من هەر رۆژەو لە كورسیەك دام، هەتا وەكو ئێستا بە تەواوەتی تەنزیمی ناوەكان نەكراوە، هەتا صیانەی

ئێرەش ئەمڕۆ ئەم کورسیەیان دانابوو کورسیەکە شکابوو بەراستی نەمزانی لە کوێ دانیشم، جا ئەگەر بکرێت صیانەی کورسیەکان بابڵێین صیانەی ئەم هۆڵە بکرێت و ناوەکان تەنزیم بکرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو جەنابی سکرتێر.

بەڕێز فخرالدین قادر عارف/ سکرتێری پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە بە پێی حەرفی ئەبجەدی و لەسەر بڕیاری دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان دابەشکردنی کورسییەکان و دانیشتنی ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمانمان بەو شێوەیە

دابەش کرد لەگەڵ کاروباری پەرلەماندا، سەرۆکی فراکسیۆنەکان لە پێشەوە بن و هەر فراکسیۆنێك لەو کەرتانەی کە بۆیان دانراوە کە چوار کەرتە هۆڵی پەرلەمان، دابەشکراون بە پێی حەرفی ئەبجەدی و هەر کەسێك و هەر ئەندامێك بە پێی حەرفی ئەبجەدی کە ڕێکخراوە لە لایەن کاروبارەوە، لەسەر مێزەکەی خۆی ناوی چەسب کراوەو دانراوەو بەو شێوەیە کراوە، بەڵام بە داخەوە ئەوەی کە بینیمان جێ گۆڕکێ لە شوێنەکاندا دەکرێت و، وەئیلا هەر کەسێك لە دانیشتنی چوارەمەوە ناوی خۆی لەسەر کورسی دیاری کراوی خۆی بۆ دانراوەو سابت کراوە، ئاڵوگۆڕەکان پەیوەستە بە ئەندام پەرلەمانەکان و لە فراکسیۆنە جیاوازەکانی پەرلەمان، لەگەڵ ڕێزم.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

مامۆستا هەورامان نوقتەی نیزامیت هەیە؟ فەرموو.

بەڕێز هەورامان حمە شریف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بە پێی حروفی ئەبجەدی نییە، بە پێی حروفی هیجا کراوە، لە کاتێکدا لە پەیڕەو پرۆگرامدا هاتووە دەڵێ بە حروفی ئەبجەدی، ئاخر ئەوە هەر هیچی نەکراوە، یەعنی یەك و دوو نییە بە پێی حرفی ئەبجەدی نەکراوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ تێبینیەکەتان ڕاچاو دەکەین مامۆستا، فەرموو کاك ماجد.

بەڕێز ماجد عثمان توفیق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش ئەم قسەم نەدەکرد، بەڵام لەبەر ئەوەی هەر کەسێك بەرگری لە مافی خۆی دەکات، ئێمەش وەکو فراکسیۆنەکانی تورکمان چەند پێشنیارێك یان چەند داواکاریەکمان داوەتە سکرتاریەتی پەرلەمان لەسەر چۆنیەتی دانیشتنی فراکسیۆنەکان، بەڵام هیچێکی بەداخەوە چوار جار پێشکەشمان کردووە جێبەجێ نەکراوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ڕاست دەکەی، بەڵام ئیتر کێشەیەك هەیە لە بەینی خۆتان هەر پێمان چارەسەر نەکراوە ئێمە، ئێستا لە تەوەری دووەمی بەرنامەی کار داین ئەگەر قسەیەك نەبێ دەست دەکەین بە پرۆسەی ناونانی سەرۆکی حکومەت و جێگری سەرۆکی حکومەت، پێموابێت کەس دەستی بەرزناکاتەوە، قسە لەسەر تەوەری دووەمی بەرنامەی کار ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆك، نوقتەی نیزامی فەرموو کاك رابوون.

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر بۆمان روون بکەیتەوە، ئایا قسەکردن لەسەر ئەم بابەتە لە دوای ناونانەکە دەکرێت؟ یان لە دوای ناو هێنانی بەڕێزەکان دەکرێت؟ یان لە پێش ناو هێنانی بەڕێزەکان دەکرێت؟ سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

لە دوای ناو هێنان هیچ پێویست بە قسەکردن ناکات، ئێستا چەند کەس قسەی هەیە با ناوی خۆی بنووسێ؟ دوو کەس، بەڵێ کاك فرسەت فەرموو نوقتەی نیزامی.

بەڕێز د.فرست صۆفی علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بە پێی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان و ئەوەشی لە یاسای پەرلەمانی کوردستاندا هاتووە ئێمە لە پەرلەمانی کوردستان کاتێك کە باسی تەسمیە و تەکلیف دەکرێ ئێمە تەنها دەنگی بۆ دەدەین، بۆیە ئێمە ماوەیەکی زۆرە چاوەڕوانی ئەو سازدانە و ئەو رێکەوتنە دەکەین، ئەگەر قەبولی بکەی، من پێموایە لەم قۆناغە بۆ ئەوەی ئەم سازدانە بە سەلامەتی تێپەڕێ یەکسەر دەست بە پرۆسەی دەنگدان بکرێت، نەك دەرگای گفتوگۆ بکرێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێمە لە سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان داوای ئەوەمان لە فراسیۆنەکان کرد، لەبەر ئەوەی وتووێژەێکی زۆری لەسەرکراوە، کە هەوڵبدرێ ئەم پرۆسەیە بە شێوەیەکی وا تێپەڕێ کە هیچ کێشەو گرفتێکی نەیەتە رێ، هەروەها قسە نەکرێ و ئەگەر قسەش کرا زۆر بە کورتی قسە بکرێ و نوێنەرایەتی فراسیۆنەکان قسە بکەن، بەڵام بەرێز د.فرسەت ئەمە یەکێکە لە صەلاحیەتەکانی پەرلەمانی کوردستان کە بریتیە لە ناونان، هەر صەلاحیەتێکی پەرلەمانیش دەرگای گفتوگۆکردنی لەسەر والا دەکرێت، بەڵام هیواداریین زۆر بە کورتی و زۆر بەکەمی قسە بکەن، شەش کەس ناوی خۆی نووسیوە، بەڕێزان (رابون توفیق معروف، علی حمە صالح، شوان قەلادزەیی، د.شێرکۆ جودت، ئایدن معروف، ئاری هەرسین، فەرهاد سەنگاوی)، فەرموون زۆر بە کورتی کاك رابوون.

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە پێشەوە خۆشحاڵی خۆمان دەردەبڕین بۆ ئەوەی کە دواجار بە هەوڵی دڵسۆزان، بە هەوڵی ئەوانەی کە لە خەمی نیشتیمانەکەمانن، پرۆسەی ناونانی کاندید بۆ سەرۆکی حکومەت و کابینەی داهاتووی لەگەڵ جێگرە بەڕێزەکەیدا پشتیوان بە خوای گەورە دەچێتە سەر خەتی ئاسایی خۆی، لەم بارەوە ئێمە خۆشحاڵین، بەڵام وا چاوەڕێ دەکرێ کە ئەمڕۆ ناونانی کاندید بۆ سەرۆکی حکومەت و جێگرەکەی بنرێ، ئێمە پێمانوایە ئەمە بارودۆخێکی نا ئاساییە لە هیچ تەجروبەیەکی دیموکراتی حاڵەتێکی لەم جۆرەمان نییە، گوزارشتێکی ئاشکرایە لە دوو ئیدارەیی لە هەرێمی کوردستان، ئێمە لە پەرلەمانی کوردستان چاوەڕوانین لەو خولەی پەرلەمانە لە پەرلەمانتارە بەڕێزەکان کە کاری جیدی بکەین بۆ نەهێشتنی کاریگەریەکانی شەڕی ناوخۆ و دوو ئیدارەیی لە هەرێمی کوردستان نەك تۆخی بکەینەوە لە ئێستادا کە مادام ئەمڕۆ قەرارە ناونانەکە بکرێ، ئێمە چاوەڕوانیمان ئەوەیە کە بەڕێز سەرۆکی هەرێم یاسا هەموارکراوەکەی سەرۆکایەتی هەرێم ئیمزا بکات و، راسپاردنی سەرۆکی حکومەت بە گوێرەی یاسا هەموارکراوەکە بە رێوە بچێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز علی حەمە صالح فەرموو.

بەڕێز علی حمە صالح:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە ئێمە هەموومان وا چاوڕێمان دەکرد دەستپێکی کابینەی هەشت هەنگاونان بێ بە ئاراستەی نەمانی نەهێشتنی دوو ئیدارەیی و بۆچوونیشمان وابوو کە نەمانی نەهێشتنی دوو ئیدارەیی رەنگە نیگەرانی کەسێك یاخود گرووپێکی لێ بکەوێتەوە، بە داخەوە رەخنەی ئێمە سەرەتا ئاراستەی بەڕێز سەرۆکی هەرێم بوو، ئەوەبوو کە دەبوو واژووی لەسەر ئەو یاسایە بکردایە بۆ ئەوەی هەنگاوێك بنێین بە ئاراستەی نەمانی دوو ئیدارەیی، هەروەها رەخنەی دووەمیشمان ئاراستەی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان بوو کە دەبوو لە کاتی خوێدا ئەو جەلسەیەی تەواوکردایە، سەبارەت بەوەی کە ئەم دۆخە بەم شێوەیە تێپەڕ دەبێ، ئێمە پێمانوایە ئەمە جگەلە سیمایەکی دوو ئیدارەیی هیچی تری تێدا نییە، هەموو سەرەنج رەخنەکانی ئێمەش ئاراستەی هیچ کەس و لایەن و گروپێکی سیاسی دیاری کراو نییە، تەنها ئاراستەی ئەو سیستەمەیە و ئاراستەی ئەو یاسا خراپانەیە کە لە رابردوودا داڕێژراونەتەوە کە سیمای دوو ئیدارەیی بە هەرێمی کوردستان دەبەخشێت، خاڵێکی تر نارەزایی و مان گرتنی ئێمە لە بەردەم پەرلەماندا دژی هیچ کەسێکی دیاری کراو نەبووە بوترێ زۆرینە لە هیچ شوێنێکی دونیا نەبووە دژی کەمینە مان دەگرێ، بەڵکو مان گرتنی ئێمە داوا بووە لە سەرۆکی هەرێمی کوردستان کە هەنگاوبنێ بە ئاراستەی سڕینەوەی دوو ئیدرەیی، فشاربووە لەسەر سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان دانیشتن لەو بارەیەوە بکات، من پرسیارێکم

هەیە هەم بۆ ئێوە و هەم بۆ یاسا ناسانیش کە زۆرباش دڵنیاین ئەوەی ئێمە کردمان هیچ لادانێکی یاسایی تێدانەبوو ئەو هەڵوێستەی وەرمان گرت، بەلاّم لەلایەن هەندێك کەسەوە کە گوایە یاسا ناسن وا تەفسیرکرا کە ئەو هەڵوێستەی ئێمە دژی بنەمای یاساییە، بۆیە دیسانەوە تەکید دەکەمەوە ئەوەی ئەمڕۆ دەڕوا جگەلە سیمای دوو ئیدارەیی هیچی دیکە نییە و پێویستە ئێمە وەکو خۆمان بە جورئەتەوە هەنگاو دەنێین بۆ ئەوەی کە ئەم سیمای دوو ئیدارەییە هەڵگیرێت لە هەرێمی کوردستان، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان، بەڕێز کاك ڤەمان ئەندامی پەرلەمانی کوردستان ماڤی خۆیەتی بیر و راکانی خۆی سەبارەت بەو پرسەی کە لەبەرنامەی کاردایە بخاتە روو، بۆچی بەزۆر گرێدراوە بە بەرنامەی کاری ئەمڕۆ؟ بۆچی گرێدراو نییە؟ ماددەیەکی یاساییم بۆ بێنە؟ ئێوە فێر بوون تەعلیق لەسەر رەئی یەکتر دەدەن، تکایە تەعلیق لەسەر رەئی یەکتر مەدەن، فەرموو کاك بەیار.

بەڕێز بەیار طاهر سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیتنا من ژی سەرپێچیا قانونی هاتە کرن، چونکی ئەڤ هەموارا یاسایێ هەتا نوکە نەبوویە، تەکلیفا سەرۆکی حکومەتی و جێگری هەتا نوکە یاساییە دڤێتن بە یاسایی بە رێوە بچیتن....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ، جێبەجێی دەکەین ئێستا، پێموابێت نوقتە نیزامیەکان دووبارەن، لەبەر ئەوە تکایە با قسەکان بکرێ و پرۆسەکە جێبەجێ بکەین، نەك ئەوەی کە تەعلیق لەسەر قسەی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان بدەین، فەرموو د.شوان قەلاّدزەیی.

بەڕێز عمر مصطفى (شوان قەلاّدزەیی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ناونانەکە ئەمڕۆ دەکرێت، بەلاّم وا باشە لە جێی خۆیدایە کە دەستەی سەرۆکایەتی هەروا بە هەونتەیی سەیری ئەو بابەتە نەکات، یەعنی روونکردنەوەیەك بدات بۆ خەڵکی کوردستان کە هۆیەکانی ئەم هەموو دواکەوتنە چییە؟ بەبێ ئەوەی ئیستفزازی هیچ کەسێك بکرێت، خاڵی دووەمیان ئەم هەموو هەولاّنەی پەرلەمانتاران و فراکسیۆنەکان بۆ هەموارکردنەوەی بڕیاری دەستەی سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان، بەلاّم دوا کەوت کە ئیمزایەکە دوا کەوت واتە ئەمە هەوڵێکە بۆ بەردەوامی ئەو دوو ئیدارەییەی کەوا کە کاك عەلی حمە صالح ئاماژەی پێ کرد، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز شێرکۆ جودت فەرموو.

بەڕێز شێرکۆ جودت مصطفى:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە هەندێك لە ئاژانسەکانی هەواڵ کەمن تەبعەن، بەس باسیان لەوە کردووە گوایە سەرۆکی هەرێم ئیمزای کردووە لەسەر ئەو شتە، جا تەبعەن ئێمە پێمانوایە کە وانییە، چونکە بە فەرمی نەبووە و پێشمان وانییە ڕاست بێت، بەڵام پرسیارەکە لە جەنابتان ئەوەیە ئایا بەڕێزتان هیچ شتێکی فەرمیتان پێ گەیشتووە لەسەر ئەمە؟ یان نا؟ سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

نەخێر، هیچ شتێکی فەرمیمان بەدەست نەگەیشتووە، ئێمە ئیش لەسەر ڕەئی کەناڵەکانی ڕاگەیاندن و ڕەئی نا فەرمی ناکەین، ئەو پڕۆسەیە دەبێ بە شێوەیەکی فەرمی بڕوا، تا ئێستا بە شێوەیەکی فەرمی ئەوە یەکلا نەبۆتەوە کە یاسای هەموارکردنی سێیەمی یاسای سەرۆکایەتی هەرێم پەسەندکرابێت، بەڕێز ئایدن معروف فەرموو.

بەڕێز ئایدن معروف سلیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر ئەمڕۆ هەردوو کاندیدی سەرۆك و جێگری سەرۆك ئامادەیە بۆ ناونان ئێمە وەکو پێکهاتەی تورکمان پشتگیری لەو هەنگاوە دەکەین، پەڵە بکرێت لە پێکهێنانی کابینەی هەشتەم، هەروەها ئەمەش ختوەیەکی ئیجابییە بۆ ئەم مەرحەلەیە، من لێرەدا ئەوەش بە باشی دەزانم وەکو مافی خۆمان دەزانم کە دەبووایە لەم ئیتیفاقیە سیاسیەدا پۆستی جێگری دووەم بۆ تورکمان دەست نیشان کرابایە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز ئاری هەرسین فەرموو.

بەڕێز ئاری محمد عبدالرحیم (ئاری هەرسین):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

مەسەلەی یەکەم ئەو بۆچوونانەی کە دەڵێت بەڕێز سەرۆکی هەرێمی کوردستان پێویستە بە پەلە پەل ئەو قانونەی کە ئێمە هەموارمان کردەوە جەنابیان ئیمزای بکات، ئەمە لە ڕاستیدا نەبینینی ئەو حەقیقەتەیە کە سەرۆکی هەرێمی کوردستان حەقی قانونی خۆی هەیە و لە ماوەی (١٥) ڕۆژدا ئەوە بکات، ئیتر ئەم تەزریق کردنەو ئەم پەلە پەلەی کە هەندێك کەس پێوایە پێویستە بکرێ بە بۆچوونی من لە دەرەوەی ڕیچکە قانونیەکەیە، ئەو قانونەش هەر ئەم پەرلەمانە دایناوە، ئینجا ئەگەر ئێمە پێمانوایە (١٥) ڕۆژ زۆرە ئەوە دەکرێت ئەو برادەرانەی کەوا بیر دەکەنەوە پێشنیارێك بکەن بۆ بەڕێزتان کە ئەو قانونە هەمواربکرێتەوە، مەسەلەیەکی تر ئەم کابینەی هەشتەمە بە ئاراستەی یەك ڕێزی نیشتیمانی و نەهێشتنی سیمای دوو ئیدارەیی ئیش دەکات، باشترین بەڵگەش بۆ ئەوە ئەوەیە لەم کابینەیەدا ڕەنگی جیاواز لە کابینەکە هەیە، لەو لایەنانەی کە لە فەترەی پێشوودا لە ئۆپۆزسیۆن بوون، بەڵام ئێستا لەگەڵ دوو لایەنە

سەرەکییەکەدا کە یەکێتی و پارتییە بە یەکەوە حوکمی ئەم وڵاتە دەکات، ئەمەش مەعنای ئەوەیە هەواڵێکی خۆشە بۆ خەڵکی کوردستان بە پێچەوانەی دروست کردنی ئەو فەزایەی بەخشینی نا ئومێدی بە خەڵکی کوردستان کە هیچ هیوایەکیان نەبێت کە ئەم کابینەیەش هیچ فەرقێکی نابێت بە کابینەکانی تر، هەر دوو ئیدارەیی دەبێت ئەمە تێکدانی فەزایەکی سایکولۆژیە کە لە قازانجی یەك ڕیزی نیشتیمانی ئێمە نییە، هۆیەکانی دواکەوتنی حکومەت کە دەڵێن بۆ خەڵکی روون بکەینەوە، زۆر کورتی دەکەمەوە جەنابی سەرۆکی پەرلەمان، ئەوەی کە دەڵێن بۆ خەڵکی روون بکەینەوە هەموومان لە راگەیاندەکان رەئی خۆمان داوە لەسەر ئەوە، هەمووشمان دەزانین هۆکاری دواکەوتنی ئەم کابینەی هەشتەمە هەموومانین بە یەکەوە هەموو لایەنە سیاسیەکان ئیتر لایەنێك کەم و لایەنێك زۆر، بەراستیش پێویست ناکات لەوە زیاتر بچینەوە سەر ئەو برینانەی کە لە رابردوودا بوون، ئێمە لە ئەمڕۆدا زۆرمان پێویست بە یەك ڕیزی نیشتیمانی و بە زووترین کات پێکهێنانی کابینەکەیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز فەرهاد سەنگاوی فەرموو.

بەڕێز فەرهاد حمە صالح (فەرهاد سەنگاوی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان، لە راستیدا پێویستە هەموومان کار بکەین بۆ نەمانی دوو ئیدارەیی و، خوا بکات نەبێ بە سێ ئیدارەیی، لە راستیدا ئەم حکومەتە حکومەتی بنکە فراوانە و هەموو حیزبەکان تێیدا بەشدارن، بۆیە هیوادارین بە شێوەیەك قسە بکرێت کە گیانی هەڤاڵیەتی و نزیك بوونەوە بۆ هەموومان جێبەجێ بکرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو مدینە خان.

بەڕێز مدینە ایوب احمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وەکو ئەز دبینم ئەڤ دانوستاندنە گەلەکا زێدەیە، ئیدی بەرنامێ کاری چەند خالێت مای بەحس لێ نەهاتاکرنێ، دڤێت تو کاتێ دانوستاندنێ بە حیسابدا وەرگری کاتێ بەرنامێ کارێ نەهێتە درێژکرن لەسەر حیسابا دانووستاندنێن زێدە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر راستە، فەرموو کاك عادل.

بەڕێز عادل عزیز شکور:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

والله هەر بۆ راست کردنەوەی ئەو بەڕێزانە لەسەر قسەکانی کاك عەلی هەندێك مولاحەزاتیان دا.........

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

پێویست ناكات، نوقتەی نیزامت داوا كردووە، دەبێ بە پێی پەیڕەو بێت، كاك عادل ببوورە قسەكەم پێ بڕی، داوای لێبووردن دەكەم، بەڵام ئەندامی پەرلەمان نابێ قسە لەسەر قسەی هیچ ئەندامێكی تری پەرلەمان بكات، ڕێمان نەدا قسە لەسەر قسەكانی كاك عەلی بكرێ بە وازحی، بەڵام بەڕێزیشت مافی ئەوەت نییە وەڵامی ئەندامانی تری پەرلەمانی كوردستان بدەیتەوە، ئێستا داواتان لێ دەكەین كێ كاندیدی هەیە بۆ پۆستی سەرۆكی حكومەت و جێگری سەرۆكی حكومەتی هەرێمی كوردستان؟ كاك ئومێد فەرموو.

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن (ئومێد خۆشناو):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان، سەرەتا سوپاس بۆ خودای گەورە، سوپاس بۆ سەبرو تەحەمولی خەڵكی كوردستان كە لە ماوەی رابردوودا سەبرو تەحەمولی زۆریان گرت لە پێناو پێكهێنانی ئەو حكومەتە كۆدەنگە، بنكە فراوانە، یەك ڕێزی نیشتیمانییە، كە ئێمەش لە پەرلەمانی كوردستان لە (٦/ ١١/ ٢٠١٣)، لە یەكەم دانیشتندا لەو خولەی پەرلەمان داوای ئەو كاتەمان هەم لە خەڵكی كوردستان و هەم لە دەستەی سەرۆكایەتی كرد كە لەبۆ ئەو تەوافوقەی كە ببێتن، حكومەتی ئاییندە حكومەتی هاووڵاتی و حكومەتێكی كۆدەنگی بنكە فراوانی نیشتیمانی بێتن، ئێمە تەواوی فراكسیۆنەكانی پەرلەمانی كوردستان گەیشتینە تەوفوقێك دوای ئەوەی كە لیژنەی دانوستكاری هەموو حیزبەكان چەندین دانیشتنیان كرد، ئێستا وەكو تەواوی فراكسیۆنەكانی پەرلەمانی كوردستان بۆ ناونان لە سەرۆك وەزیرانی كوردستان و جێگری سەرۆك وەزیرانی كوردستان ڕێككەوتووین لەسەر ئەوەی كە هەم یەكەم: بەڕێز (نێچیرڤان ادریس بارزانی) كاندیدی سەرۆك وەزیرانی كابینەی هەشتەمی حكومەتی هەرێمی كوردستان، ناوەكە پێشكەش بە بەڕێزتان دەكەین، هەروەها دووەم: بەڕێز (قوباد جلال تاڵەبانی) كاندیدی جێگری سەرۆك وەزیرانی هەرێمی كوردستان كابینەی هەشتەمە، كە تەواوی فراكسیۆنەكانی پەرلەمان لە سەری ڕێككەووتووین، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بەڕێز كاك ئومێد رایگەیاند كە كاندیدی فراكسیۆنەكان بۆ پۆستی سەرۆكی حكومەت بریتییە لە بەڕێز (نێچیرڤان ادریس بارزانی)، هەروەها كاندیدی فراكسیۆنەكان بۆ پۆستی جێگری سەرۆكی حكومەت بریتییە لە بەڕێز (قوباد جلال تاڵەبانی)، كێ كاندیدی تری هەیە؟ باس لەوە دەكرێ كە كاندیدی تەوافوقی نیشتیمانییە، فەرموو مامۆستا رابوون.

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

تەوافوقی نیشتیمانی، ببوورە، لەسەر ئەوە ڕێككەوتووین كە برایانمان لە پارتی دیموكراتی كوردستان كاندیدیان دەبێ بۆ سەرۆكی حكومەت، بەڵام ئەوەی كێ دەبێت بە كاندیدی پارتی دیموكراتی كوردستان بۆ

سەرۆكی حكومەت پەیوەندی بە خۆیانەوە هەیە، تەوافوقی نیشتیمانی لەسەر ئەوە هەیە كە برایانمان لە یەكێتی نیشتیمانیی كوردستان كاندیدیان دەبێ بۆ جێگری سەرۆكی حكومەت، بەلام ئەوەی كە یەكێتی نیشتیمانیی كوردستان كێ هەڵدەبژێرن ئەوە پەیوەندی بە خۆیانەوە هەیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كەواتە ئەوە راست دەكەینەوە، كاندیدی تەوافوقی نیشتیمانی بەم شێوەیە كە باس كرا، كەس كاندیدی تری هەیە؟ كاندیدی تر نییە، بەڵێ د.شێركۆ فەرموو.

بەڕێز شێركۆ جودت مصطفى:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

هەر وەكو باس كرا كە مادام تەوافوقی نیشتیمانییە كەوابێ دەبێت كاندیدی فراكسیۆنی سەوز خۆیان دەریببڕن كە كێیان دیاری كردووە، نەك ئەوەی كە سەرۆكی فراكسیۆنی زەرد ناوی....

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئەوە كێشە نییە، بۆ ئێمە وەكو سەرۆكایەتی پەرلەمان ئەوە كێشەیەك نییە، ناوەكان تەرح دەكرێ و ئەوە دەخرێتە دەنگدانەوە، بەڕێز كاك ابو كاروان فەرموو.

بەڕێز عبدالرحمن فارس (ابو كاروان):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

پێموایە بە كارهێنانی وشەی تەوافوقی نیشتیمانی لە جێی خۆیدا نییە، تەوافوقی ئەو پێنج لایەنەیە كە لە نێو خۆیاندا ئەو تەوافوقەیان كردووە، هەروەها پێموایە ئەو حكومەتە حكومەتی كابینەی بنكە فراوان نییە، چونكە لە ساڵی (١٩٩٢) چوار حیزبی ئەساسی لە كوردستان بەشداریان كردووە لە حكومەت ئەم جارە ئێستا باسیان نییە لە بەشداری، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بەڕێز كاك شوان فەرموو.

بەڕێز عمر مصطفى (شوان قەلادزەیی):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

كە باس لە تەوافوقی نیشتیمانی دەكرێ واتە لە كوردستاندا هەموو ئەو لایەنانەی كە لە (٢٠١٣/٩/٢١) سەركەوتنیان بە دەست هێناوە، وجودی خۆیان لەو حكومەتە بینیبێتەوە ئیتیفاقی لەسەر كرایە، بەلام كۆمەڵێك لایەنی سەرەكی نەك خەباتی دوای راپەڕین، لە پێش راپەڕیندا وجودیان هەبووە لەو كابینەیەدا بەشدار نین و هیچ پرس و رایەكیان پێ نەكراوە، كاندیدەكانیش هەردووكیان كاندیدی لیستی سەوز و لیستی زەردن، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

پێویست بەوە ناکات ناوی تەوافوق بێنین، باشە، ئێستا روون کردنەوە دەدەم لەسەر ئەوە، کاك علی فەرمووە نوقتەی نیزام.

بەڕێز علی حمە صالح:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

یەك راست کردنەوە کاك ئومێد وتی کاندیدی فراکسیۆنەکان هەمووی بۆ سەرۆك و جێگر، ئێمە بۆ سەرۆك ئیتیفاقمان کردووە، بەلاّم بۆ جێگر کەس قسەی لەگەڵ ئێمە نەکردووە هەتا وەکو ئیتیفاقی لەسەر بکەین، بۆیە تکا دەکەم ئەم موستەڵەحە راست بکرێت، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەمڕۆ لە دانیشتنی فراکسیۆنەکاندا باس کراوە، دانیشتنێکی فراکسیۆنەکانمان کرد لە سەرۆکایەتی پەرلەمان لەو دانیشتنەدا باس کرا، مامۆستا مەڕوان گەلاّلی فەرمووە.

بەڕێز حسین اسماعیل (مەڕوان گەلاّلی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە بەڕاستی ئەو موستەڵەحاتانە کە بەکاردێن، قەناعەتم وایە زیاتر وەکو بڵێی قەزیەك نییە کە بە ئەنقەس بێتن، بۆ ئەوەی کە ئەم ئیتیفاقە سیاسییەی کە کراوە لەنێوان لایەنە سیاسییەکان نەگوترێتن کە ئەو پێنج لایەنە سیاسیەیە، دیارە ئەو ئیتیفاقە کە کراوە بۆ پێکهێنانی حکومەتی بنکە فراوان، بەگوێرەی ئیستیحقاقی ئینتیخابی بووە، ئەو ئیستیحقاقی ئینتیخابی سەرۆکی حکومەت بەر برادەرانی پارتی کەوتووە، جێگرەکەی بەر برادەرانی یەکێتی کەوتووە، بۆ دیاریکردنی کاندیدەکان وەکو برای بەڕێزم کاك رابوون باسی کرد، شەخسەکان خۆیان دیاری دەکەن، ئەوە نەخرێتە پاڵ ئەوەی کە بڵێین کاکە هەر پێنج فڕاکسیۆنە براوەکە دانیشتوون کە کاندیدی سەرۆك و جێگریشیان دیاری کردووە، ئێمە لەدانیشتنی فڕاکسیۆنەکان قسەمان لەیەك شت کرد، کە ئێمە حەوت مانگە چاوەڕێی ئەو هەلە دەکەین کە ئەو کابینەیە ناوبندرێتن، ناوەکانیان هێناوە وتوومانە دەنگی پێدەدەین و قسەی لەسەر دەکەین،........

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دەزانی پێویست ناکا، ئێستا ئێمە کاندیدمان پێویستە بۆ پۆستی سەرۆکی حکومەت، کاندیدمان پێویستە بۆ پۆستی جێگری سەرۆکی حکومەت، حارز کراوە، کەسی تر نەبووە، تکا دەکەم یەعنی نوقتە نیزامی کۆتایی پێ بێنن، ئەمە بەم شێوەیە هەموو نوقتە نیزامییەك، نوقتە نیزامی تر بەدوای خۆیدا دەهێنێ، دەست بە پرۆسەکە دەکەین، پرۆسەکە ئەنجام دەدەین، ئێستا بەڕێز (نێچیروان ئیدریس بارزانی) کاندید کراوە،.....مەجالی قسەکردن بۆ هەموو ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان هەبوو، شەش ئەندام ناوی خۆی نووسیوە، قسەیان کردووە، قسەکانیان کۆتایی پێهات، نوقتەی نیزامی چی؟ بەڵێ فەرمووە نوقتەی نیزامی، بەس دەبێ نوقتەی نیزامی بێ.

بەڕێز برزۆ مجید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەمە وێسگەیەکی مێژووییە، وا بەسەرمان تێپەرنەبێ....

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باسی وێسگەی مێژوویی مەکە، باسی پەیڕەوی ناوەخۆ بکە.

بەڕێز برزۆ مجید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان:

ئەگەر قسە لەسەر کاندیدی کۆ دەنگی نیشتیمانیی دەکرێ، کێ ڕێی پێداوە یەك فراکسیۆن لێرە خۆی بکا بە خاوەنی ڕاگەیاندنی کاندیدی نیشتیمانیی؟

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا وازمان لەوە هێنا، بەڵێ فەرموو کاك گۆران.

بەڕێز گۆران ئازاد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من ئەمڕۆ لەکۆبوونەوەی سەرۆکی فراکسیۆنەکان یەك، دوو تەوزیحم دا، دەمەوێ لێرە بیڵێمەوە، ئێمە لە کۆبوونەوەی سەرۆکی فراکسیۆنەکان، بڕیارمان دا کۆبوونەوە بکەین لەگەڵ دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان، بۆ ئەوەی لەوێ لەسەر هەندێ شت ئیتیفاق دەکەین، خۆ ئەگەر ئیحترامی کۆبوونەوەی فراکسیۆن لەگەڵ سەرۆکی پەرلەمان لەبەر چاو ناگیرێ زەروور نییە هیچی تر کۆبوونەوەی سەرۆکی فراکسیۆنەکان بکرێ، ئەمە یەك، ئەمەی ئێستا قسە کرا، لەکۆبوونەوەی سەرۆکی فراکسیۆنەکان قسە کرا، کەناوی سەرۆك و جێگر تەرح دەکرێ، هەر ئەندامێکی پەرلەمانی بەڕێز، هەر فراکسیۆنێك تێبینی هەیە، گوتمان لەگەڵ قسەکردنیش نین، بەڵام پرۆسەکە ئەوەی د. فرست گوتی دەتوانێ دەنگی پێ نەدا، ئەم موستەڵەحانەی تر کۆدەنگی نیشتیمانیی و هی هەموو هێزەکانە، یەعنی هەموو هی هێزە سیاسیەکان نییە، هەموو هێزە سیاسییەکان بەشداری موفاوەزە بووین، ئەوەی گەیشتۆتە نەتیجە ئێستاکە سەرۆکی حکومەت (بەڕێز نێچیروان بارزانی)یە، ئێمەش وەك فراکسیۆنی سەوز (قوباد تاڵەبانیمان) پێشنیار کردووە، ئێستا دەیخەیە دەنگەوە، ئەوەی ڕازییە دەنگی پێ بدا، ئەوەی ناڕازییە حەقی خۆیەتی وەك ئەندامی پەرلەمان دەنگی پێ نەدا، سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێمەش ئێستا ئەوە دەکەین، پرۆسەی دەنگدان ئەنجام دەدەین، بۆ ناونانی سەرۆکی حکومەت و جێگرەکەی، کێ لەگەڵ ئەوەیە کە بەڕێز (نێچیروان ئیدریس بارزانی) ناو بندرێ لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە وەك کاندید بۆ پۆستی سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان؟ با دەست بەرز بکاتەوە، زۆر سوپاس، (٩٩) ئەندام دەنگیان پێداوە، کێ لەگەڵی نییە؟ با دەست بەرز بکاتەوە، زۆر سوپاس، یەك ئەندام لەگەڵی نییە، کەواتە

بەڕێز (نێچیروان ئیدرس بارزانی) لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە ناونرا بۆ کاندیدی پۆستی سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان، ئێستا بۆ پۆستی جێگری سەرۆکی حکومەت، کێ لەگەڵ ئەوەیە کە بەڕێز (قوباد جلال تاڵەبانی) ناوبندرێ وەك کاندید بۆ پۆستی جێگری سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان؟ بادەست بەرز بکاتەوە، زۆر سوپاس، (٧٨) ئەندام دەنگیان پێداوە، کێ لەگەڵی نییە؟ تکایە دەست بەرز بکاتەوە، زۆر سوپاس، (٧) ئەندام لەگەڵی نییە، کەواتە بەڕێز (قوباد جلال تاڵەبانی) لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە ناونرا بۆ کاندید بۆ پۆستی جێگری سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان، پیرۆزبایی لەهەردووکیان دەکەین، ئێمە بەنووسراوێکی فەرمیش بەڕێز سەرۆکی هەرێم لەمە ئاگادار دەکەینەوە، بۆ ئەوەی ئەویش رایان بسپێرێ بە پێکهێنانی حکومەتی داهاتوو، کەواتە ئەم بڕگەیەش لەبەرنامەی کار کۆتایی پێهات، ئێستا دەڕۆینە بڕگەی سێیەم لەبەرنامەی کاری ئەمڕۆی دانیشتنی پەرلەمانی کوردستان، کە بریتییە لە دەنگدان لەسەر پێشنیارەکان سەبارەت بە پڕۆژە بڕیاری هەموارکردنی مادده (٣٨ و ٣٩) لەپەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمان، تکا لە سەرۆك و ئەندامانی لیژنەی یاسایی دەکەم کە بێنە شوێنی تایبەت، بۆ خوێندنەوەی پێشنیارەکان.

بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان، هەروەکو بەڕێزتان ئاگادارن لەدانیشتنی پێشووی پەرلەمانی کوردستان ئێوە سەرجەم پێشنیارەکانی خۆتان سەبارەت بە ماددەی (٣٨ و ٣٩) لەپەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی کوردستان خستەروو، لەلایەن لیژنەی یاساییەوە نووسراوەتەوە، سیاغەی قانونی کراوە لەگەڵ سەرۆکی فراکسیۆنەکانی پەرلەمان، سەرۆکی لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان تاوتۆ کراوە، سەرجەم پێشنیارەکانتان دەخوێندرێتەوە، بەتایبەتی ئەو پێشنیارانەی کە زیاتر لەسێ کەس پێشنیاری کردووە، پێشنیارەکان یەك، یەك دەخەینە دەنگدانەوە، سەبارەت بەهەر پرسێك لیژنەی یاسایی پێشنیارەکانی ئێوە بەڕیزبەند دەخوێنێتەوە، پێشنیارەکان دەخەینە دەنگدانەوە، هەر پێشنیارێکیان سەرکەوتوو بوو، ئەوە پێشنیارەکانی تر سەبارەت بەو پرسە فەرامۆش دەکرێت، فەرموو بەڕێز سەۆرۆکی لیژنەی یاسایی.

بەڕێز د. ڤالاً فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان، خاڵی یەکەم کە پەیوەندیدارە بە هەمووارکردنەوەی ماددەی (٣٨) لەپەیڕەوی ناوەخۆ لەسەر داواکاری زیاتر لە(٣) ئەندام پەرلەمان، داوا کرا کە تەعریف لەبۆ لیژنەکان بێتە کردن، لەناو پەیڕەوی ناوەخۆدا، ئێمە دوای کۆبوونەوە لەرۆژی پێنج شەمە، لەگەڵ بەڕێز سەرۆکی لیستەکان، لەگەڵ سەرۆکی فراکسیۆنەکان، بەڕێزان سەرۆکی لیژنەکان گەیشتینە ئەو ئەنجامەی کە تەعریف کردن لەبۆ لیژنەکان کێشەمان بۆ دروست دەکا، چونکە تەعریف کردن، تەعریف دەبێ مانع بێ و جامع بێ، شامل بێ لەهەمان کاتدا، زیاترینی ئەو داواکاریانە لەلایەن بەڕێزانی ئەندامانی پەرلەمان بۆ تەعریف کردن، ئەوەبوو کە هەر لیژنەیەك بزانێ تایبەتمەندی ئەو چییە، واتە هەر لیژنەیەك بزانێ کاری

ئەو چییە، بۆیە ئێمە بەشێوەیەکی گشتی لەیەك فەقەرەدا تەحدیدی تایبەتمەندییەتی و ئێختیساساتی لوجانی دائیمان کردووە، واتە لیژنە هەمیشەییەکان بەمشێوەیەی خوارەوە:

ماددەی (٣٨) بڕگەی (١): تایبەتمەندی لیژنە هەمیشەیەکان.

یەکەم: هەر لیژنەیەك لە لیژنە هەمیشەییەکان هەڵدەستێ بە دیراسەتکردنی پڕۆژە یاسا و پێشنیاری پڕۆژە یاساکان کە پەیوەندیدارە بەتایبەتمەندییەتی لیژنەکە و دەربڕینی بیروڕای خۆی لەسەری، هەر بابەتێکی تر کە لەلایەن دەستەی سەرۆکایەتییەوە بۆی حەواڵە دەکرێت، کەپەیوەندیدارە بە تایبەتمەندییەکانی بەپێی ئەم پەیڕەوە.

دووەم: هەر لیژنەیەك بەدواداچوون و چاودێری و هەڵسەنگاندن دەکات بۆ ڕەوشی کاری دام و دەزگا پەیوەندیدارەکان، بەتایبەتمەندییەتی خۆیەوە، لێرانە بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان، تەحدیدی ئێختیساسی لیژنە هەمیشەیەکانمان کردووە، بەشێوەیەکی گشتی، بفەرموون بەڕێزتان بۆ ئەوەی بیخەنە دەنگدانەوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

یەعنی هەموو لیژنەکانمان بۆ دیاری کراوە؟

بەڕێز د. ڤالاً فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڵێ، لەسەر پێشنیاری ئەندامانی پەرلەمان، کە پێناسە کردن مەبەستیان تەحدید کردنی ئێختیساسات بوو، بەم شێوەیە ئێمە دامان ڕشتووە،

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێختیساسەکانتان نووسیوە؟ خوێندتانەوە؟

بەڕێز د. ڤالاً فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڵێ خوێندمانەوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك گۆران.

بەڕێز گۆران ئازاد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆ ئەوەی بەر چاوی بەڕێزتان ڕوون بێ، ئێستا دەبێ ئەوە بخەنە دەنگەوە، کە ئایا کێ لەگەڵ ئەوەیە پێناسە بۆ لیژنەکان زیاد بکرێ، پێناسەیەکی شامل، کە پێناسە شاملەکە دەنگی هێنا کە زیاد بکرێ بۆ هەموو لیژنەکان، واتە یەك پێناسەمان کردووە، بۆ هەر (١٩) لیژنەکە، کە دواتر ئەگەر زیاد نەبێ، ئەم پێناسەیە کە دەنگی هێنا، دواتر نەسی پێناسەکە کە بەڕێز د.ڤالاً خوێندییەوە ئەویش دەخەینە دەنگەوە،

واتە ئێستا مەبدەئی ئەوەی کە پێناسەیەکی گشتگیر هەبێ، هەموو لیژنەکان دەخەینە دەنگەوە، دوای ئەوە خودی نەسی پێناسەکە دەخەینە دەنگەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر باشە، ئێستا سەرەتا دەنگ لەسەر ئەوە دەدەین کە ئایا لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان پێناسەیان هەبێ، مەهامیان دیاری بکرێ، بەپێی پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی کوردستان یان نا؟ کێ لەگەڵ ئەوەیە کە لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان لە پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی پێناسەیان بۆ کرابێ؟..........

بەڕێز د. ڤالا فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوە تەنها دیاریکردنە، خۆمان لە پێناسە کردن پاراستووە، بۆیە ئێمە داوایان لێ دەکەین، داوا لەبەڕێزیشتان دەکەین کە مەسەلەی پێناسە ئەگەر بکرێ دەنگ لەسەر سەحب کردنەوەی بدرێ، ئەندامانی پەرلەمان لەگەڵمان کۆك بن، بۆ دیاریکردنی تایبەتمەندیەتی، واتە بۆ دیاری کردنی ئێختیساس بۆ ئەوەی نەکەوینە هەڵەیەکی فیقهی و قانونییەوە، لەپێناسەی لیژانەکان، تکایە ئەوە روون بکەنەوە، سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

نوقتە نیزامی هەبوو، فەرموو کاك عمر.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

باشترە ئەو پێناسەیەی کە بەڕێزان لیژنەی یاسایی کردوویانە پێناسەیەکی گشتگیر بێ بۆ هەموو لیژنەکان، ئەوە لەهەمووو باشترە بۆ ئەوەی ئەمە بکرێتە ئەرکی لیژنەکان، ناوبندرێ ئەرکی لیژنەکان، سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

وا کراوە، ئێستا کێ لەگەڵ ئەوەیە کە یەك پێناسە و یەك مەهامی گشتگیر بۆ هەموو لیژنەکان لەپەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی کوردستان هەبێ؟ کێ لەگەڵدایە تکایە دەست بەرزبکاتەوە؟ زۆر سوپاس، (٨٦) کەس لەگەڵە، کێ لەگەڵی نییە؟ تکایە دەست بەرزبکاتەوە، زۆر سوپاس، کەس نییە لەگەڵی نەبێ، کەواتە ئەوە پەسەند کرا، فەرموو د. بەهار.

بەڕێز د. بەهار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەس ویستم روونکردنەوەی زیاتر بدەم، بۆ ئەوەی لەبەردەم ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان ئاشکرا بێ،.......

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

د. بەهار تازە تەسویتمان لەسەری کرد.

بەڕێز د. بەهار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوە پێناسە نییە، ئەوە تایبەتمەندیەتی لیژنەکانە،....

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

تەواو، تەسویتمان لەسەری کرد، کۆتایی پێهات، کەواتە ئەو پێشنیارە پەسەند کرا، فەرموو د. ڤالاً.

بەڕێز د. ڤالاً فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەخاڵی دووەم دێینە سەر بابەتی زیادکردن و کەمکردن و دەمجکردنی لیژنەکان، یەکەمین لیژنە کە داواکراوە، بەپێی ئەو ریزبەندییەی لەپەیڕەوی ناوەخۆدا هەیە، بۆ ئەوەی ئیزافە بکرێتن لیژنەی وەبەرهێنانە، لیژنەی وەبەرهێنان لەلایەن زیاتر لە (٣) ئەندام پێشنیار کراوە، کە وەکو لیژنەیەکی سەربەخۆ دابمەزرێتن، کۆنووسی کۆبوونەوەی لیژنە لە رۆژی پێنج شەمە کە لەگەڵ سەرۆکی فراکسیۆنەکان کراوە، لەگەڵ سەرۆکی لیژنەکان ئەنجام دراوە، ئەوەبوو کە لیژنەی وەبەرهێنان ئیتیفاق لەسەر ئەوە کرا کە لیژنەی وەبەرهێنان نەکرێتە لیژنەیەکی سەربەخۆ، لەبەر ئەوەی بەشێوەیەکی موباشر پەیوەندیدارە بەمەسەلەی دارایی و ئابووری بخرێتە سەر لیژنەی دارایی و ئابووری، ناوەکەی بەو جۆرە بێتن، لیژنەی دارایی و کاروباری ئابووری و وەبەرهێنان، لەهەمان دانیشتنیشدا بەشێك لەبەڕێزان لەگەڵ ئەوە بوون کە بخرێتە سەر لیژنەی شارەوانی، بەلاّم ئەوەی کە پێشنیار کرابوو لەلایەن بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمانەوە لە هۆڵی پەرلەمان ئەوەبوو کە لیژنەی وەبەرهێنان ببێ بە لیژنەیەکی سەربەخۆ، فەرموو بیدە دەنگدان بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە هەرسێکی دەخەینە دەنگەوە، بەس جارێ نوقتە نیزامی هەیە، کاك عمر فەرمووو.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە لە تەعریفی تایبەتمەندییەکان نەبووینەوە، پێویستە ئێمە دەنگ بدەین لەسەر ئەو مەتنەی کە ئەوان دایان رشتووە، تائێستا ئێمە دەنگمان لەسەر نەداوە، ئایا ئێمە موافقین لەسەری یان موافق نین لەسەری، سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوەش راستە، د. ڤالاً ئێوە دەقەکەتان نەخوێندەوە، با نوقتە نیزامییەکانی تر وەر بگرین، کاك مەردان فەرموو.

بەڕێز مەردان خدر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەمان قسەی بەڕێز کاك عمرم هەیە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر چاکە، فەرموو د. ڤالاً.

بەڕێز د. ڤالاً فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من دەقەکەم خوێندەوە، بەڵام دووبارە دەیخوێنمەوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بیخوێنەوە، فەرموو.

بەڕێز د. ڤالاً فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەی (٣٨) بڕگەی (١): تایبەتمەندی لیژنە هەمیشەیەکان.

یەکەم: هەر لیژنەیەك لە لیژنە هەمیشەییەکان هەڵدەستێ بە دراسەتکردنی پڕۆژە یاسا و پێشنیاری پڕۆژە یاساکان کە پەیوەندیدارە بەتایبەتمەندییەتی لیژنەکە و دەربڕینی بیروڕای خۆی لەسەری، هەر بابەتێکی تر کە لەلایەن دەستەی سەرۆکایەتییەوە بۆی حەواڵە دەکرێت، کەپەیوەندیدارە بە تایبەتمەندییەکانی بەپێی ئەم پەیڕەوە.

دووەم: هەر لیژنەیەك بەدواداچوون و چاودێری و هەڵسەنگاندن دەکات بۆ رەوشی کاری دام و دەزگا پەیوەندیدارەکان، بەتایبەتمەندییەتی خۆیەوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، ئێستا دەیخەینە دەنگەوە، ئەو روونکردنەوەی کە درا، کاك عمر نوقتەی نیزامییە؟ فەرموو.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

یەك ئیزافەم هەیە، بەدوا داچوون و چاودێری و هەڵسەنگاندن و لێپرسینەوە یان لێ پێچینەوەی ئیزافە بکرێ، زۆر سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك عمر پرسیار کردن و لێ پرسینەوە مافی ئەندامە، مافی لیژنەکان نییە، بۆیە لیژنە دەتوانێ داوای روونکردنەوە بکا، نەك لێ پرسینەوە بکا.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هیچی پێ ناکرێ، لەو حاڵەتە تەنها ئاوات لێ دێ، فەقەت وەکو کارمەندێکی بەدواداچوون و تەختیت و موتابەعەت لێ دێ لەو کاتە، ناتوانی هیچ بکەی.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەندام مافی لێ پرسینەوەی هەیە، کاك مولود فەرموو.

بەڕێز مولود مراد.

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەراستیدا هەردوو شتەکە تەواون، یەعنی هەردوو بەشەکە، ئیختیساس دیارە تایبەتمەندی لە کەلیمەی عەرەبی وەرگیراوە، ئێختیساس لە عەرەبیدا یەکێك لە مانایەکانی واتە ئەرك و واجبات، بە هەرحاڵ با نەچینە ئەو جەدەلە، بەڵام ئەی باسی جەماوەری تێدا نەکراوە، داواکانی جەماوەر کە بنێردێ بۆ ئەو لیژنانە دراسەتی بکەن، داواکانی خەڵك، داواکانی ئەو خەڵکەی کە روودەکەنە ئەندام پەرلەمانان، روو دەکاتە نووسینگەکان....

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باش، بابزانین روونکردنەوەی لیژنەی یاسایی چییە لەسەر ئەم مەوزوعە. فەرموو.

بەڕێز د. ڤالا فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تێیدایە لەسەر ئەوەی کە هەر بابەتێکی تر لەلایەن دەستەی سەرۆکایەتییەوە بۆ حەواڵە بکرێ، کە پەیوەندیدار بێ بەتایبەتمەندییەتی ئەو لیژنەیە، بەپێی نیزام، تێیدایەتی بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشە، کەواتە ئێستا ئەو دەقەی لیژنەی یاسایی خوێندیانەوە، وەك روونکردنەوەیەك بۆ سەرجەم لیژنەکان دەیخەینە دەنگەوە، کێ لەگەڵدایە؟ تکایە دەست بەرز بکاتەوە، زۆر سوپاس، (٨٤) ئەندام لەگەڵدایە، کێ لەگەڵدانییە؟ تکایە دەست بەرز بکاتەوە، زۆر سوپاس، کەس نییە، هەموو لەگەڵیەتی، کەواتە ئەوە پەسەندکرا، پێشنیارەکەی تریان سەبارەت بە لیژنەی وەبەرهێنان بوو، بەڕێز سەرۆکی لیژنەی یاسایی پێشنیارەکانی خوێندەوە، پێشنیاری بەشێك لەئەندامان بریتی بوو لەوەی کە لیژنەی وەبەرهێنان دروست بکرێ لەپەرلەمان، پێشنیارێکی تریان ئەوە بوو کە دەمج بکرێ لەگەڵ لیژنەی کاروباری دارایی و ئابووری، وایە د. ڤالا؟ پێشنیاری سێیەمیش ئەوەبوو کە دەمج بکرێ لەگەڵ لیژنەی شارەوانییەکان، یەك بەیەك دەیخەینە دەنگەوە، کێ لەگەڵ ئەوەیە کە........، فەرموو کاك ماجد.

بەڕێز ماجد عثمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

جەنابی سەرۆکی لیژنەی یاسایی شتێکی ئاماژە کرد کە لەکۆبوونەوەی رابردوودا ئێمە ئاماژەمان بەوە کرد کە لیژنەی وەبەرهێنان بخرێتە سەر لیژنەی ئیقتیسادی، بەڵام سێ پێشنیار هەبوو، یەکێکیان بخرێتە سەر........

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشە، باسم کرد، سێ پێشنیار هەیە، ئێستا، فەرموو.

بەڕێز ماجد عثمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئاخر ئەو وتی ئیقتیسادی، ئیقتیسادی تێدانەبوو، یان بەجودا بێ، یان ئاوەدانکردنەوە یان شارەوانی بوو، دوایی ئێمە دانیشتین لەلیژنەی قانونی کاک گۆرانیش ئاگادارە، مولاحەزەکانم نووسیتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

با دکتۆر شێرکۆش وەربگرین، فەرموو.

بەڕێز د. شێرکۆ جودت.

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە لەکۆبوونەوەی سەرۆك لیژنەکان و سەرۆك فراکسیۆنەکاندا بووین، ئەوەی بخرێتە سەر لیژنەی دارایی و ئابووری بەزۆرینەی ئامادەبووان لەو کۆبوونەوەیە پێشنیارێکی زۆر، زۆر بەهێز بوو.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوەش تا ئێستا باسکراوە، ئەوەش دەخەینە دەنگەوە، بەڵێ فەرموو کاك ڤەمان.

بەڕێز ڤەمان فیصل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

یەك مولاحەزا بچووکم هەی، مولاحەزا یەك شتی بکەن کو پێشنیارا یەکخستنا مەسەلەن لیژنا وەبەرهێنانا بکەن، هەر لیژنەکا دی تر بێتن، کو بتنێ بێتن، دڤێتن هی بەرچاڤ وەرگرن کو نیسابێ قانونی ئەگەر ژ (٢١) لیژنا تێپەڕی ئیدی نیسابا قانونی تێراناکاتن، ئەو ژ دەبێتن موخالەفا بڕگا سیێ ماددا سی و نەهێ پەیڕەوی ناوەخۆ.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بۆچی؟

بەڕێز ڤەمان فیصل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

یەعنی ئەگەر مەسەلەن لیژنا وەبەرهێنانێ بتنێ هاتە خار، لیژنەکادی بتنێ هاتە خار، لیژنەکادی مەسەلەن هی پێشمەرگە و شەهید یەك ڤەبن، خوێندنا بالاً و پەروەردێ یەك ڤەبن، وەبەرهێنان جودا هاتە خار ناوچێت کوردستانی جودا هاتە خار، پاشی هەنگڤێ نیسابێ قانونی ئەنداما پەرلەمانێ تێرا نەکر، چونکی (١٠٨) ئەندام پەرلەمانن، سپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك گۆران.

بەڕێز گۆران ئازاد.

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوەی بەڕێز سەرۆکی لیژنەی قانونی خوێندیەوە ئەو رەئییانە بوو کە لە لیژنە تەسبیت کرابوو، بەلاَم ئێمە وامان ئیتیفاق کرد کە ئەو رەئییانەی کە لەکۆبوونەوەی فراکسیۆنەکان و سەرۆك لیژنەکان زۆرینە دەینن، ئەوەیان تەسبیت دەکەین لە کۆنووسی لیژنەی قانونی، بەلاَم رەئییەکانی دیکەش ئێستا بەڕێزت ئاماژەت پێدا یەك، یەك دەخرێتە دەنگەوە، مەجالی موناقەشەش نەدرا، قسەش لەسەر ئەوە کرا کە ئەگەر پێویست بوو ئێمە وەك لیژنەی قانونی هەندێك شت هەیە تەوزیحی دەکەین، کەی دەمەوێ ئەوە بڵێم سەبارەت بەوەی لیژنەی وەبەرهێنان بچێتە سەر لیژنەی شارەوانی، بۆ ئەوە بوو وتیان دائیمەن مەسەلەی وەبەرهێنان پەیوەندی بە مەسەلەی ئەرزەوە هەیە، زیاتر ئیشیان لەگەڵ شارەوانییە، ئەمە فاکتەرەکە بوو، بەشێکی دیکەش مەسەلەی لیژنەی سەربەخۆ وەك ئەوەی کاك ڤەمان وتی خۆمان لێ بەدوور گرت وەك لیژنەی قانونی کەوا لیژنەکان تەوزیع نەکەین، دواتر ئابووری ناسەکان بۆیان پێناسەکردین کە وەبەرهێنان رەبتی بەمەسەلەی ئیقتیسادەوەیە، ئێمە لەلیژنەی یاسایی لە کۆنووسەکەی خۆمان لەوێندەرمان دانا، بەلاَم هەرسێ دەنگەکە لەناو ئەم هۆڵی پەرلەمانە بەڕێزتان یەکلایی دەکەنەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ وایە، زۆر سوپاس، فەرموو د. عزت.

بەڕێز د. عزت صابر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وەبەرهێنان بەشێکە لە ئابووری وڵات، لەبەر ئەوە زۆر گرینگە لە ئابووری بێت، پەیوەست بێ بە ئابوورییەوە، سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

موناقەشە مەکەنەوە، نوقتە نیزامی ئەگەر هەبێ، بەس روونکردنەوەکانی تر لیژنەی قانونی دەیدا، فەرموو د. بەهار.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەر ئەو روونکردنەوەی جەنابت بوو، ویستم بڵێم بەرنامەی کاری ئەم جارە تەنها دەنگدانە، روونکردنەوەو گفتوگۆی پێویست کراوە لە پێشدا، سوپاس،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

هەموو ئەندامانی پەرلەمان تکایە رەچاوی ئەوە بکەن، فەرموو کاك فەرهاد،

بەڕێز فەرهاد حەمە صالح (سەنگاروی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێم وایە گفتوگۆی تێروتەسەل لە جارەکەی تردا نەکرا لە سەر ئەم بابەتە، بە رەئی من گفتوگۆکە تێرو تەسەل نەبوو، راستە کرا، لیژنەی قانونی راستە کاری زۆریان کردووە ماندوبوونی زۆریان کردووە دەستیان خۆشبێ، بەڵام پێویست بوو خەڵکی زمانەوانیان لەگەڵدا بێ، بۆ نموونە وەبەرهێنان پێویستە بەرهێنان بێ، یان زۆر شتی تری زمانەوانی هەیە لە بابەتەکە دەگۆڕێ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

من پێویست دەکات ماددەیەك لە پەیڕەوی ناوەخۆ بۆ ئێوەی بەڕێز بخوێنمەوە بۆ ئەوەی ئەوەندە موناقەشەی ئەوە نەکەین کە لە دوای داخستنی دەرگای وتووێژ، جارێکی تر قسە بکرێتەوە، ماددەی (٧٤) لە پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی کوردستان، سەرۆك پاش تەواو بوونی دواین داواکارانی قسەکردن لەوانەی ناویان نووسراوە دەرگای گفتوگۆ دادەخات و بابەتەکە دەخاتە بەر دەنگدانەوە، سەرجەم ئەو بەڕێزانەی لە دانیشتنی پێشوو ناوی خۆیان نووسیبوو قسەی خۆیان کرد، داخرا و دوایی ئێستا تەنها دەنگدانمان ماوە هەموو پێشنیارەکانی ئێوە سیاغە کراوەتەوە لەلایەن لیژنەی یاسایی، یەك بە یەك دەیانخەینە دەنگەوە، دەنگی لە سەر دەدەین، بۆیە پێویست دەکات ئیتر موناقەشەی نەکەنەوە، بەپێی پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی کوردستان، ئێستا یەك بە یەك پێشنیارەکان بخوێنەوە، فەرموو د. ڤالآ،

بەڕێز د. ڤالآ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری یەکەم: لەلایەن زیاتر لە سێ ئەندام پەرلەمان پێشنیار کرابوو، کەوا لیژنەی وەبەرهێنان لیژنەیەکی سەربەخۆ بێ،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا ئەمە دەخەینە دەنگەوە، کێ لەگەڵ ئەوەیە کە لیژنەی وەبەرهێنان لیژنەیەکی سەربەخۆ بێت؟ (١٥) ئەندام لەگەڵ دایە، کێ لەگەڵدا نییە؟ (٦١) ئەندام لەگەڵدا نییە؟ کەواتە ئەو پێشنیارە پەسەند نەکرا، فەرموو د. ڤالآ،

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری دووەم: زیاتر لە سێ ئەندام پەرلەمان پیشنیاری کردووە، و تەئیدیش کراوە لەلایەن سەرۆکی لیژنەکان و سەرۆکی فراکسیۆنەکان لەگەڵ لیژنەی یاسایی کە سەر بە لیژنەی دارایی و کاروباری ئابووری بێتن، و ناوەکەی بەو شێوەیە بێ، لیژنەی دارایی و کاروباری ئابووری و وەبەرهێنان،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاک رابوون نوقتەی نیزامت هەیە؟ فەرموو کاکە رابوون،

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەو هۆیەوە کە بەڕێز د. ڤالا وتی تەواوی سەرۆکی فراکسیۆنەکان لەگەڵ ئەوە بوون کە وەبەرهێنان بخرێتە سەر لیژنەی دارایی، من بۆ خۆم تا ئەو کاتەی لە کۆبوونەوەکە ئامادەبووم، پێشنیاری من ئەوە بوو کە لیژنەی وەبەرهێنان بخرێتە سەر لیژنەی شارەوانی، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا ئەو پێشنیارە دەخەینە دەنگەوە، کێ لەگەڵ دایە دەست بەرزکاتەوە؟ لەگەڵ لیژنەی دارایی و کارووباری ئابووری (٥٧) ئەندام پەرلەمان لەگەڵ دایە، کێ لەگەڵدا نییە؟ (١٧) ئەندام پەرلەمان لەگەڵدا نییە، کەواتە ئەو پێشنیارە پەسەند کرا، ناچینە سەر پێشنیاری سێیەم، چونکە پێشنیاری دووەم پەسەند کرا، نوقتەی نیزامییە؟ فەرموو کاک علی،

بەڕێز علی علی هالۆ:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەز پێشنیارێت د کەم ژ ئەڤرۆ پێدەڤێت پرۆژە یاسا پتر دەرگای گفتوگۆ و موناقەشە بێتە ڤەکرن، ئەز ڤێ باوەڕێ دامە برادەر گەلەك ئەندام پەرلەمانێن بەڕێز ب دروستی نزانین دەنگ بۆچی هات دانێ، بۆ نموونە مە لیژنە وەبەرهێنان مە دەستەیە وەبەرهێنانێ یا هەی، رەئیە گەلەك برادەران ئەگەر ئەقلیەتیش بێتن پێ مەعنیی نینە کو دروست بێ، ئەگەر پتر گفتوگۆ هاتبا روونکرن کو دەستەیا وەبەرهێنانێ ئەو ژی وەکو وەزارەتەکا رەئیا برادەران گەل هەندێ با،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

لە دانیشتنی پێشووتر دەرگای گفتوگۆ ئاوالا کرا، نزیکەی دوو سەعات و نیو گفتوگۆ لە سەر ئەوە کراوە، هەموو ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان گوێیان لە راو پێشنیارەکانی یەکتر بوو، ئێستا تەنها کاتی دەنگدانە لە سەر ئەم پێشنیارانەی کە ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان خستوویانە روو، ناچینە سەر پێشنیاری سێیەم، چونکە پێشنیاری دووەم پەسەند کرا، ناکرێت پێشنیارێکی تر بخەینە دەنگدانەوە،

کاک دلێر نوقتەی نیزامت هەیە؟ فەرموو کاک دلێر،

بەڕێز دلێر مصطفى حسن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وەك ئیعتیبارێك پێشنیار دەکەم هەمیشە لە پێشنیارەکاندا پێشنیاری لیژنەی یاسایی لە پێشەوەیان بێ، پێوەی ماندوو بوون، نەك بخرێتە دواییەوە، یەعنی لە نێوان پێشنیارەکاندا ئیعتیبار بۆ پێشنیاری لیژنەی یاسایی دابنێن، فەرموو د. ڤالا.

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری دووەم: لیژنەی کشتوکاڵ و ئاودێرییە، زیاتر لە سێ ئەندام پەرلەمان داوای کردووە کە وشەی بەنداوی بۆ زیاد بکرێت، و زیاتر لە سێ ئەندام داوای کردووە کە وشەی ئاژەڵداری بۆ زیاد بکرێتن، لیژنە دوای کۆبوونەوەی لەگەڵ بەڕێز سەرۆك فراکسیۆنەکان و سەرۆکی لیژنەکان بەم شێوەیە دایڕشتووە، لیژنەی کشتوکاڵ و ئاژەڵداری و ئاودێری و بەنداوەکان، بفەرموو بۆ دەنگدان،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە ئەوە رای لیژنەی یاساییە، فەرموو د. ڤالا،

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڵێ، رای لیژنەی یاساییە، بەڵام لە سەر پێشنیاری ئەندامەکان، زیاتر لە سێ ئەندام پێشنیاری کردووە، ئاژەڵداری زیاد بکرێ، و زیاتر لە سێ ئەندام پێشنیاری کردووە بەنداو زیاد بکرێ،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە نەك وەکو لیژنەی سەربەخۆ داوایان کردبێ، بەڵکو داوایان کردووە زیاد بکرێ، ئێوەش زیاد کردنەکەتان کردووە، فەرموو د. فرسەت نوقتەی نیزامییە؟

بەڕێز د. فرست صوْفي علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەمیشە ئێمە لە قانون تەئکید دەکەینەوە کە جوملەکان کورت و پوخت بن، و واتایەکی کورتی هەبێ، ئەگەر سەیری کولێژی کشتوکاڵ بکەین بەشی ئاژەڵی هەیە، و بەشی نەباتی هەیە، ئێستا هیچ پێویست ناکات ئاژەڵداری هەتا بەنداوەکانیش، کە دەڵێی کشتوکاڵ

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا هیچ پێویست ناکات گفتوگۆ بکەینەوە، چونکە لە دانیشتنی پێشوو گفتوگۆمان کرد، فەرموو د. فرسەت،

بەڕێز د. فرست صۆفی علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

گفتوگۆ نییە، بەڵام نوقتە نیزامە؟ لەبەر ئەوەی مەسەلەیەکی قانونییە تیکراری کەلیمەیە کە هەمان مانای هەیە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دەیخەینە دەنگەوە، کێ لەگەڵ ئەو پێشنیارەیە؟ تکایە جارێکی تر بیخوێنەوە بۆ ئەوەی هەموو ئەندامان گوێیان لێ بێت، فەرموو د. ڤالا،

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی کشتوکاڵ و ئاژەڵداری و ئاودێری و بەنداوەکان،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کێ لەگەڵ ئەوەیە کە ئەو لیژنەیە بەو ناوەی کە خوێندرایەوە؟ (٤٧) ئەندام لەگەڵ دایە، کێ لەگەڵدا نییە؟ (٣٣) ئەندام لەگەڵدا نییە، کەواتە ئەو پێشنیارە پەسەند کرا، فەرموو د. ڤالا،

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی بەرگری لە مافەکانی ئافرەت، زیاتر لە سێ ئەندام پێشنیاری کردووە، کە نەمێنێت ئەو لیژنەیە، و بچێتە پاڵ لیژنەی مافەکانی مرۆڤ، و زیاتریش لە سێ ئەندام پێشنیاریان کردووە، کە وەکو لیژنەیەکی سەربەخۆ بمێنێتەوە، لیژنەی یاسایی دوای کۆبوونەوەی لەگەڵ سەرۆکی فراکسیۆنەکان و سەرۆکی لیژنەکان گەیشتە ئەو دەرئەنجامەی کە مانەوەی لیژنەی بەرگری لە مافەکانی ئافرەت وەکو لیژنەیەکی سەربەخۆ گرنگییەکی زۆری هەیە لە ناو لیژنەکانی پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی کوردستان، لەبەر ئەوەی لێکدانی ئەو لیژنەیە لەگەڵ لیژنەی مافەکانی مرۆڤ مانای ئەوە ناگەیەنێ کە مافەکانی مرۆڤ جێگای بوونی ئەو لیژنەیە دەگرێتەوە، چونکە لە سەر ئاستی نێو دەوڵەتی چەند پەیماننامەیەك هەیە بەتایبەتی ئیعلانی عالەمی حقوقی ئینسان، و هەردوو پەیماننامەی تایبەت بە مافەکانی مەدەنی و سیاسی و هەروەها ئیقتیسادی و ئیجتیماعی و سەقافی کە لە ساڵی (٦٦) وە هەیە، لە پاڵ ئەو دوو پەیماننامەیەی کە بۆ مرۆڤە بە شێوەیەکی گشتی (٥) پەیماننامەی تریش بە لایەنی کەمەوە دیفاع و داکۆکی لە مافەکانی ئافرەتان دەکات، بۆیە ئێمە لە سەر ئاستی ناوخۆیی و لە سەر ئاستی نێو دەوڵەتی داکۆکی لەوە دەکەین وەکو لیژنەی یاسایی کە ئەو لیژنەیە وەکو لیژنەیەکی سەربەخۆ بمێنێتەوە، جگە لەوەی بەڕێزان کە گرووپی ئاشتی ژنانی پارتە سیاسیەکان سەردانی ئێمەیان کردووە بۆ پەرلەمانی کوردستان، و زۆر نیگەران بووینە لەوەی کە پێشنیار کراوە ئەو لیژنەیە لەگەڵ لیژنەی مافی مرۆڤ دەمج بکرێتن، و یاداشتێکیان پێشکەش بە پەرلەمانی کوردستان کردووە، ئێستا کاك گۆران بۆتان دەخوێنێتەوە یاداشتەکە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ ئەو لیژنەیە سەردانی سەرۆکایەتی پەرلەمانی کورستانیشیان کرد، لەگەڵ دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانیش دانیشتن، ئێمە باسی ئەوەمان کرد، کە بەشێك لە ئەندامانی پەرلەمان لە سۆنگەی بیرو رای خۆیان سەبارەت بە پرسەکانی ژنان، داوای ئەوەیان کرد ئەو دەمجە بکرێت، بەڵام لە هەمان کاتیشدا ئێمە وەکو دەستەی سەرۆکایەتی ئەگەر بڕیار بێ لەو مەوزووعەدا رابێین، ئەوە لەگەڵ ئەوەین کە ئەو لیژنەیە بە سەربەخۆ بمێنێتەوە، بەڵام با کاك گۆران بەیانەکەیان بخوێنێتەوە، فەرموو کاك گۆران،

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە هەم بەیانەکە دەخوێنینەوە بۆ ئەندامانی پەرلەمان، و هەمیش وەك لیژنەی یاسایی سەرنجێکمان هەیە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ببورە کاك گۆران، دەرفەتێکمان بدەیتێ، ئێمە پێمان خۆشە لەومەولا ئەو داواکاریانەی لە خەڵکەوە دێن تا ئەو رادەیەی پێمان دەکرێ لەلایەن لیژنە پەیوەندیدارەکانی پەرلەمانی کوردستانەوە بخوێندرێتەوە لە پەرلەمانی کوردستان بۆ ئەوەی بڕواتە کۆنووسی دانیشتنەکانی پەرلەمانی کوردستانەوە، و پێم وایە هیچ رێگرێك لەبەردەم ئەمەدا نییە، کە لیژنە پەیوەندیدارەکان ئەو داواکاریەیان ئاڕاستە دەکرێ، بەتایبەتی ئەوەی کە لەلایەن رێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنییەوە ئاڕاستەیان دەکرێ بیخوێننەوە، قسەیەکت هەبوو؟ امینە خان فەرموو،

بەڕێز امنە زکری سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

خۆی دیڤ پەیڕەوی ناچێ بیتن، یەعنی چۆن هەر یاداشتێك ژ لای رێکخراوەك یان ژی خەڵکی کوردستانێ بێتە لیژانێ پەرلەمانێ ناڤ خولە پەرلەمانی بێتە خاندن، ئەڤە دەرڤەی نیزامی پەرلەمانییە، ئەڤە ژدەرگەیەکی دی تر ڤەکەتن کو شوولێ پەرلەمانێ بەس بشێ نوکێ بێتە ئەو بێیتن کوخۆ مژیلکرن یاداشتا بەیاننامەی خەڵکی ڤەتن ژ بەر هەندێ ئەز داخازێت کەم وێ داخازێت خۆ یان ژی ئاخافتنە خەڵکی، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

خۆت بەشێك بووی لەوانەی کە هاتن، بەڕێز(امینە خان) ناڵێین هەموو داخوازییەك، بەڵکو ئەو داخوازیەی لیژنەکان خۆیان پەسەندی دەکەن، و دەیکەن بە بەشێك لە ئەجندای کارەکانی خۆیان، ئەو داخوازیانە دەتوانن، بەپێی پەیڕەو راپۆرتی خۆی دەخوێنیتەوە، دەڵێ ئەم داواکاریەشم بەدەست گەیشتووە، د. رێواز تۆش دەستت بەرز کردوتەوە پێشتر.

بەڕێز ڕێواز فائق حسین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە من یەکێکم لەوانەی کە پێشنیارم کردبوو ئەو لیژنەیە لەگەڵ لیژنەی مافی مرۆڤدا دەمج بکرێ، بەڵام ئێستا ئەگەر ڕێی تێدەچێت من داوا دەکەم ئەو مەسەلەیە نەخرێتە دەنگدانەوە، لەبەر ئەوەی بە دەیان مەسیج و دەیان تەلەفۆنم بۆ کراوە، کە ناڕەزاییەکی زۆری ڕێکخراوەکانی ژنان هەیە، و لەگەڵ ئەوەی هێشتا بڕوام بە پێشنیارەکەی خۆمە، لەو ڕوانگەیەی کە پەرلەمانتاران کە ئەوانەی خۆیان ڕازی نین بچنە لیژنەکە، بەڵام تکا دەکەم من سەحبی پێشنیارەکەی خۆم دەکەم، هیوادارم نەخرێتە دەنگدانەوە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاک ئومێد،

بەڕێز ئومێد خۆشناو:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش یەکێك بووم لەو کەسانەی کە پێشنیارەکەم تەئید کردبوو، ئێمەش داواکاری ئەوەمان هەیە، و من پێشنیارەکەی خۆم دەکشێنمەوە، وەکو ڕوونکردنەوەیەکیش بەتەئکید ئێمە ئەوانەی پێشنیارمان کردووە، بە نەبوون و یان بە دەمجکردنی ئەو لیژنەیە زۆر بە ڕوونی بە ڕێکخراوەکانی ئافرەتان و ژنانمان گوت لە مونتەڵەقی ئەوە نییە باوەڕمان بە قەزیەکە نەبێ، نا پێمان وابوو مەسەلەی جێندەری لە بابەتی مافی مرۆڤدا باشتر جێی خۆی دەگرێتن، بەو مەعنایە نەبوو لە مونتەڵەقی ئەوەی باوەڕمان بە مافەکانی ئافرەت نەبێ هەتا قسەمان دەربارەی داکۆکیکردن کردووە، لەگەڵ ئەوەین کە پێ داگرین لە مافەکانی ئافرەت، بۆیە منیش پێشنیارەکەی خۆم دەکشێنمەوە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا مەڕوان،

بەڕێز حسین اسماعیل (مەروان گەڵاڵی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

قوربان بەس من مابوومەوە، منیش سەحبم کردەوەو با دوعایەکی بخوێنم،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا هەورامان،

بەڕێزهەورامان حەمە شریف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

قسەیەك هەر بۆ خۆشی دەکەم، وەڵڵا من حەز دەکەم بۆ دیفاع کردن لە حقوق و مافی ئافرەتان نەك لیژنەیەك دوو لیژنە هەبێ،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

شیلان خان قسەت هەبوو؟ فەرموو،

بەڕێز شیلان جعفر علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش هەر هەمان بۆچوونی امنە خانم هەبوو، بۆیە دووبارەی ناکەمەوە پێویست ناکات یەعنی هەر داواکاریەك، هەر داخوازییەك بێتە ئێرە، ئێمە لێرە ئاماژەی پێ بدەین، ئەوەی لە لیژنەکان،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو نجیبە خان،

بەڕێز نجیبە لطیف احمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەرچەندە من نەموتووە نەمێنێ لیژنەکە، بەڵام پێشنیاری ئەوەم کرد کە ئەگەر بەو شێوەیە بێ، و سەلاّحیەتەکانی زیاد نەبێ واتە دەستەیەك نەبێ، بەدواداچوونی بۆ بکات بۆ ئیش و کارەکانی بەو شێوەی پێشتر بێ، ناتوانن لە خزمەت داواکارییەکانی ژناندا بێ، بەڵام مادام زۆربەی ژنان و رێکخراوەکان لەگەڵدان منیش ئەو بۆچوونەی خۆم سەحب دەکەمەوە لەگەڵدام بمێنێ،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەگەر کەس پێداگری لە سەر ئەو لیژنەیە نەکرد نایخەینە دەنگدانەوە، فەرموو کاك جمال،

بەڕێز جمال عثمان کارسول (جمال مۆرتکە):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وەڵلا منیش پێشنارم کردبوو بەس بەڕاستی من لە روانگەی ئەوەی تەماشای واقیعیەتی ناو کۆمەڵگەی خۆمان دەکەین، ئافرەت مەوزووع ئەوە نییە، تەعن یان ئەوە بیتن، ئەمڕۆ تەماشای زانکۆکان بکە، مەعهەدەکان بکە، هەموو مەڕاکزەکانی خوێندن بکە، ئافرەت دەوری زۆر کاریگەری هەیە، لە پێشکەوتن لە زیرەکی، لە توانایی، منیش سەحب دەکەمەوە، بەڵام مەخسەدەکەم ئەوەیە بڕواتان هەبێ، ئافرەتی ئێمە گەیشتە ئەو قۆناغەی خۆی ئیسپات وجودی خۆی بکات وەکو دوێنێ لە چیا،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

هەر ئەوەی کە ئەمڕۆ دەیبینین لە دوای ئەو دانیشتنەی جاری پێشوومان ئەم هەموو پیاو و ژنە سەحبی پێشنیارەکەی خۆیان دەکەن دەربڕی ئەوەیە کە حەرەکەی ژنان چەند لە هەرێمی کوردستان پێشکەوتووە، فەرموو کاك فەرهاد،

بەڕێز فەرهاد حەمە صالح (سەنگاوی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە ڕاستیدا پەیڕەوی ناوەخۆ لە سەرەتاوە تا کۆتایی وەکو پەنیری سویسری وایە ئەوەندە کون و کەلێنی تێدایە، بەڕێز لیژنەی یاسایی پێویستیان بە مەسەلەی فکری، و مەسەلەی زمانەوانی هەیە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو مریم خان،

بەڕێز مریم صمد عبدی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من لەبەر ئەهمیەتی ئەو لیژنەیە داوا دەکەم هەر نەخرێتە دەنگدانەوە، هەر وەکو خۆی بمێنێتەوە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاک سعید،

بەڕێز سعید محمد سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە من زوو پێشنیاری ئەوەم کرد کە ئەو لیژنەیە دەمج بکرێ، بەڵام لەبەر ئەوە بوو کە کەسیان ناچن بۆ ئەو لیژنەیە، زۆر کەم چووبوون، داواکارم ئەوانەی کشانەوە هەموویان بچنە لیژنەی ژنان و خۆشم لەگەڵیان پشتیوانیان لێ دەکەم،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دوا نوقتە نیزامی؟ فەرموو کاک عمر،

بەڕێز عمر عینایەت حەمە :

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

قەرار بوو گفتوگۆ نەکرێ، کە ئێمە دەبینین گفتوگۆ دەکرێ،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەمە سەحب دەکەن، کە سەحب بکرێ ناخرێتە دەنگدان، فەرموو کاک ماجد،

بەڕێز ماجد عثمان توفیق :

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕاستی کە سەیر دەکەم لە هۆڵی پەرلەمان ئەو هەموو خەڵکە، یەعنی لە مافی ئافرەت دەترسن، من داوا دەکەم لیژنەیەك پێك بهێنرێت بۆ بەرگری کردن لە مافی پیاوان، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا دەرگای ئەوە داخراوە، کە لیژنەی تر دروست بکەین، فەرموو کاک کمال.

بەڕێز کمال یلدا مرقۆز:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وابزانم پیاوەکان لە ژنان ناترسێن بەس قاچیان دەلەرزی، ئەوە بۆ نوکتەیە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا رابوون،

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بابەتی ژنان بابەتێکی جددیە، داوا دەکەم ئەو بابەتە نەکرێت بە نوکتە، و بابەتی پێکەنین نییە، بۆیە داوا دەکەم قسەکانی بەڕێز مەلا هەورامان، و بەڕێز مامۆستا ماجد لە پڕۆتۆکۆل بسرێتەوە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو د. شوان،

بەڕێز شوان احمد نعمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوەی کە دەمج دەکرێ، ئێمە پێمان وایە ئەمە تەنقیسی شەئنی ئافرەتە، کە چۆن بڵێی با بەس بێ لیژنەیەکیان بۆ دیاری بکەین، لەبەر ئەوەی لە ئێستا نەك لیژنەك چەند لیژنەش هەبێ ئاساییە، بەڵام پێویستە زۆرترین رێکخراوی مەدەنی رێکخراوی حیزبیەکان کە لە پشتیانن زۆری ئافرەتانن، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا ئێمە پێمان باشە لە ئاستی درووشمەوە ببێتە کردار ئەو چەوسانەوەی هەیە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو لیژنەی یاسایی روونکرنەوەی خۆتان بدەن،

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە سەر مانەوەی لیژنەکە دیارە هەموو ئەندامانی پەرلەمان موتتەفیقن، و دەست خۆشی لەوانە دەکەین کە سەحبی رایەکانی خۆیان کردۆتەوە، و داوا لە بەڕێزیشتان دەکەین کە ناوی لیژنەکە هاتۆتە گۆڕان لەلایەن ئەو کۆبوونەوەی کە لە رۆژی پێنج شەممە ئەنجامدرا، و ناوی لیژنەکە بۆتە لیژنەی داکۆکی کردن لە مافەکانی ئافرەتان، فەرموون بیخەنە دەنگدان، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

لیژنەی داکۆکی کردن لە مافەکانی ئافرەتان، دەخەینە دەنگەوە، کێ لەگەڵدایە دەست بەرزکاتەوە؟ (٩٠) ئەندام لەگەڵ دایە، کێ لەگەڵدا نییە؟ (٢) کەس لەگەڵ نییە، کەواتە ناوی ئەو لیژنەیە پەسەند کرا، فەرموو کاك گۆران،

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دوو تەوزیحمان هەیە وەك لیژنەی قانونی، بەشێك لە ئەندامان تکا دەکەم یەعنی کە شتێك دەمانەوێ ئێمە روونی بکەینەوە، ئێمە کە تەواو لە روونکردنەوە بووینەوە، ئینجا نوقتەی نیزام بگرن، یەعنی بەشێك لەو شتانەی کە ئێمە دەمانەوێ موختەسەر بخەینە بەردەستان، و زۆر موداخەلە نەکرێ ئێمە بەنیاز بووین پێشنیارێکی تر بخەینە روو کە ئەو هەموو برادەرە پێویست بەو هەموو سەحبەی نەدەکرد لە رووی قانونی، یەعنی رێگەمان بدەن ئێمە قسەکانمان تەواو بکەین ئینجا دوایی ئەگەر نوقتەی نیزامی هەبوو ئەوە خۆتان ئازادن، ئەمە یەك: دوو: زۆر قسە لە سەر زمانەوانی دەکرێ، ئێمە وەکو لیژنەی قانونی زمانەوان نین، هیچیش لە زمان نازانین، کۆڵەواریشین، یەعنی ئەمە عەیبی تێدا نییە، بەڵام ئێمە لە پەرلەمانی کوردستان لە خولی پێشووش وابوو سیاغەی نەص، هەم عەرەبی هەم کوردی خەڵکی موختەسی زمانەوان هەیە لە پەرلەمانی کوردستان نەصصەکە لە رووی زمانەوانی نەك لە رووی سیاغەی ماددەکەوە دادەڕێژینەوە، و بە فعلی کەم و کوڕی هەیە، هەم لە عەرەبی هەم لە کوردی، بەڵام ئێمە تۆمەتبار مەکەن دواتر دەدرێتە خەڵکی ئیختیساسی ئینجا دەنێردرێ بۆ واژوو کردن،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

نوقتەی نیزامە؟ فەرموو

بەڕێز زۆزان صادق سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆ ئاخافتنا کاك گۆرانی زۆربەیا ئەز بێژم هندەك پسپۆری تایبەتمەندن بواری زمان و ئەدەبیدا، باشترە ئەگەر لیژنەیەکە زمانیش لە ناڤ ئەندامە خۆدا بێتە دروستکرنێ کو پێداچوونێ سەر وان یاسایێ یان وان بابەتە بکەتن ئەڤێت بەریکا کەڤنە زمانی دا، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوە باش نییە، ئەو پێشنیارەی تۆ وا سیاغە بکەینەوە، کە داوا لە هەندێك لە سیاغەی ناو پەرلەمان بکەین ئەوەی کە تەخەسوسیان لە بارەی زمان هەیە، بچنە لیژنەی یاساییەوە ئەوانیش ئەندام بن لە لیژنەی یاسایی بۆ ئەوەی بەشدار بن لە سیاغەکردنی یاساکان، هەندێك خۆپیشاندەر لە بەردەم سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان، وەستاون داوای بینینی دەستەی سەرۆکایەتی دەکەن، ئێمە داوای لێبوردن دەکەین بەهۆی ئەوەی ئێستا ئێمە سەرقاڵی دانیشتنی پەرلەمانی کوردستانین، ناتوانین بیان بینین، ئەو پێشنیارەی تۆ وا سیاغە بکەینەوە، کە داوا لە هەندێك لە زمانەوانەکانی ناو پەرلەمان بکەین، ئەوانەی کە تەخەسوسیان لە بواری زمانەوانی هەیە بچنە لیژنەی یاساییەوە، ئەوانەش ئەندامن لە لیژنەی یاسایی بۆئەوەی پشکداربن، بەشداربن لە سیاغەکردنی یاساکان. هەندێك خۆپیشاندەر لەبەر دەم سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان وەستاون، داوای بینینی دەستەی سەرۆکایەتی دەکەن، ئێمە داوای

لێبووردنیان لێدەکەین، بەهۆی ئەوەی کە ئێمە ئێستا سەرقاڵی دانیشتنی پەرلەمانی کوردستانین، ناتوانین بیان بینین، بەڵام داوا لە بەڕێزتان دەکەین، لە فراکسیۆنە جیا جیاکان، چەند کەسێکتان بچنە بەردەم پەرلەمانی کوردستان بۆ پێشوازی کردن لەو بەڕێزانە، فەرموو چەند کەسێکتان دەتوانن بچن بۆ پێشوازیکردن، ئەوانە خەڵکی دانەمەزراون، دانیشتنەکەمان درێژە پێ دەدەین، فەرموو لیژنەی یاسایی.

د. ڤالاّ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی پەروەردەو خوێندنی باڵاو توێژینەوەی زانستی، زیاتر لە ٣ ئەندام پەرلەمان پێشنیاری جیابوونەوەی لیژنەکان دەکات، واتە لیژنەی پەروەردە لیژنەیەکی سەربەخۆ بێ، لیژنەی خوێندنی باڵاّ و توێژینەوەی زانستی لیژنەیەکی سەربەخۆ بێ، ئێمە لە کۆبوونەوەی ڕۆژی پێنج شەممە لە ڕوانگەی زیادنەبوونی لیژنەکان بەشێوەیەکی بەرچاو لەگەڵ ئەوە بووین، کەوا ئەو لیژنەیە وەکو خۆی بمێنێتەوە، فەرموو بیخەنە دەنگدان، بەڵام پێشنیاری ئەندام پەرلەمانان بۆ جیابوونەوە بووە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

تکایە ئەمجارە بە وازیحی دکتۆرە ڤالاّ، چەند پێشنیارە یەك بە یەك بیانخوێنەوە، بۆئەوەی بیانخەینە دەنگدان، هەرسێکی بخوێنەوە، بۆئەوەی ئەندامان بزانن چەند پێشنیار هەیە، دوایی یەك بە یەك دەیانخەینە دەنگەوە، فەرموو.

بەڕێز د. ڤالاّ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

زیاتر لە ٣ ئەندام پەرلەمان پێشنیاردەکات، کە لیژنەی پەروەردە و خوێندنی باڵاّ و توێژینەوەی زانستی لە یەکتر جیا بکرێنەوە، بەشێکیش لە ئەندام پەرلەمانان پێشنیاریان کردووە، کە وەکو خۆی بمێنێتەوە، ئێمە لە کۆبوونەوەدا وا هەڵوەستەمان کرد، کە ئەو لیژنەیە وەکو خۆی بمێنێتەوە، بۆئەوەی بەشێوەیەکی بەرچاو لیژنەکان زیادنەکەن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە لەپێشدا ئەو پێشنیارە دەخەینە دەنگەوە، کە وەکو خۆی بمێنێتەوە، لیژنەی پەروەردە و خوێندنی باڵاّ و توێژینەوەی زانستی وەك خۆی بمێنێتەوە، کێ لەگەڵ ئەوەیە؟ خستمانە دەنگەوە، من نەمبینی داوای لێبووردن دەکەم، ٦٢ ئەندام پەرلەمان لەگەڵیەتی، کێ لەگەڵی نیە؟ ٥ ئەندام لەگەڵ نیە، کەواتە ئەو پێشنیارە پەسەند کرا، فەرموو دکتۆرە ڤالاّ.

بەڕێز د. ڤالاّ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی کاروباری تەندروستی و ژینگە، زیاتر لە ٣ ئەندام پەرلەمان پێشنیاریان کرد، کە ئەو لیژنەیە بکرێت بە دوو لیژنە، لیژنەی کاروباری تەندروستی بە تەنیا، لیژنەی ژینگەش بە جیا بێ، ئێمە لە

کۆبوونەوەی خۆماندا جەختمان لەسەر ئەوە کردووەتەوە کە لیژنەی کاروباری تەندروستی و ژینگە وەکو یەك لیژنە بمێنێتەوە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە ٢ پێشنیار هەیە، پێشنیارێکیان کە ئەندامانی پەرلەمان، هەندێك لە ئەندامانی پەرلەمان پێشنیاریان کردووە، کە جیابکرێتەوە لیژنەی تەندروستی بە جیا و ، لیژنەیەکیش دروست بکرێت بەناوی لیژنەی ژینگە، بەڵام هەندێ: لە پێشنیارەکانی تر داوای ئەوە دەکەن کە ئەو لیژنەیە وەکو خۆی بمێنێتەوە، وەکو ئەوەی لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستانەوە هاتووە، کە بریتیە لەوەی لیژنەی کاروباری تەندروستی و ژینگە بمێنێتەوە، ئەمەیان دەخەینە دەنگەوە لەبەرئەوەی ڕای لیژنەی یاسایی و فراکسیۆنەکانی لەگەڵە، بۆیە کێ لەگەڵ ئەوەیە کە لیژنەی کاروباری تەندروستی و ژینگە وەکو خۆی بمێنێتەوە؟ ٥٩ ئەندام لەگەڵیەتی، کێ لەگەڵی نیە؟ ١٥ ئەندام لەگەڵی نیە، کەواتە ئەو پێشنیارە پەسەند کرا، لیژنەی کاروباری تەندروستی و ژینگە وەکو خۆی دەمێنێتەوە، فەرموو دکتۆرە ڤالاً.

بەڕێز د. ڤالاً فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی ئاوەدانکردنەوەو نیشتەجێ کردن و هاوچەرخ کردنی لادێ، زیاتر لە ٣ ئەندام پەرلەمان پێشنیاری کرد بوو، کە دەستەواژەی هاوچەرخکردنی لادێ لەناو لیژنەکەدا هەڵبگیرێت، واتە لیژنەکە ببێت بە لیژنەی ئاوەدانکردنەوەو نیشتەجێکردن، ئێمەش لە کۆبوونەوەی ڕۆژی پێنج شەممە لەسەر ئەوە کۆك بووین، کە موستەڵەح یان دەستەواژەی هاوچەرخکردنی لادێ هەڵبگیرێت، لەبەرئەوەی ئاوەدانکردنەوەو نیشتەجێکردنی گوندەکان و شارو شارۆچکەکان دەگرێتەوە، جێگای ئەو موستەڵەحە دەگرێتەوە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك گۆران ڕوونکردنەوەت هەبوو؟ فەرموو.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆئەوەی تەفسیرەکان لە دەرەوە بۆ ئەندامانی پەرلەمان لەکاتی دەنگداندا هەڵە نەکرێت، ئەوەی دکتۆرە ڤالاً وتی ئەوە ڕەئی هەموو با بڵێین کۆبوونەوەی فراکسیۆنەکان بوو، یەکەم شت هەر شەیەك لەناو لیژنەیەك ناوی بێت یاخود نەیەت، ئەوە بەو مانایە نیە ئەگەر ناوی هات واتە موهتەمی پێی، ئەگەر ناوی نەهات واتە موهتەم نی، حکومەت هەموو ئەو دامەزراو دەزگایانەی خۆی هەیە و، ئیشی خۆی دەکات، ئەو ئیشەی ئێمە ئیشێکی چاودێریە لەناو ئیشەکان، بەشێك لە ئەندامانی پەرلەمان قسەیان لەسەر ئەوە کرد، کە هاوچەرخکردن بەشێك لە سیاسەتی زۆرە ملێی حکومەتی بەعس بووە، خودی وەزارەتەکە خۆی موهتەمە بە مەسەلەی ئیهتیمام دان بە خەڵکی لادێیەکان، بۆیە نەمانەوەکەی بە مانای ئەوەنییە کە

جێگای ئیهتمامی پەرلەمانتار نییە، بەلاّم تەحسیلێ حاسڵە، پێویست بەو وشەیە ناکات لەوێ و، وەزارەتەکان موهتەمن بە ئیهتیمام دان.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

کەواتە ئێستا ئەوە دەخەینە دەنگەوە، کە لیژنەی ئاوەدانکردنەوەو نیشتەجێکردن و ئاوەدانکردنەوەو هاوچەرخکردنی لادێ ببێت بە لیژنەی ئاوەدانکردنەوەو نیشتەجێکردن، کێ لەگەڵ ئەوەیە؟ ٦٣ ئەندام لەگەڵ ئەوەیە، کێ لەگەڵی نیە؟ ٤ ئەندام لەگەڵی نیە، کەواتە ئەو پێشنیارەش پەسەند کرا، ئەو لیژنەیە دەبێتە لیژنەی ئاوەدانکردنەوەو نیشتەجێکردن، فەرموو بەڕێز سەرۆکی لیژنەی یاسایی.

بەڕێز د. ڤالاّ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی پەیوەندیەکان و رۆشنبیری و ڕاگەیاندن و ئاسەوار، سەبارەت بەو لیژنەیە ٣ پێشنیار هەیە، زیاد لە ٣ ئەندام پێشنیاری کردووە، کە پەیوەندییەکان لە لیژنەی رۆشنبیری جیا بکرێتەوە و بکرێت بە لیژنەیەك لەگەڵ کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، بەمشێوەیە لیژنەی پەیوەندییەکان و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی ئەوەیان پێشنیاری یەکەمە، پێشنیاری دووەم: زیاتر لە ٣ ئەندام پیشنیاری کردووە کە لیژنەی کاروباری ڕەوەندی کوردستانی لیژنەیەکی سەربەخۆ بێ، پێشنیاری سێیەم: زیاتر لە ٣ ئەندام پێشنیاری کردووە، کە وشەی ئاسەوار لە لیژنەی رۆشنبیری و ڕاگەیاندن هەڵبگیرێت بخرێتە سەر لیژنەی خزمەتگوزارییەکانی شارەوانی و گواستنەوەو گەیاندن و گەشتوگوزار، لەبری ئەو وشەیە هونەر زیاد بکرێت بۆ لیژنەی رۆشنبیری، بەمشێوەیەی خوارەوە لیژنەی رۆشنبیری و ڕاگەیاندن و هونەر.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

باشە، نوقتەی نیزامی هەبوو، فەرموو خاتوون.

بەڕێز ڤیان عباس عمر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وەك ڕەئیەك ئەز حەزکەم هەم هەڤالان لە دەمێ دەنگدانێ ئاگداربن ، کو پەیوەندی و ڕاگەهاندن دوو سێکتەرن ئێکە دوو تەواو دەکەن، یانی رۆشنبیری شتێکی غەریب دبیت ئەگەر پەیوەندی و ڕاگەهاندن ژێك بێنە جودا کرن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئەمە ڕەئیە وازی لێبێنە، کاك محمد فەرموو.

بەڕێز محمد علی یاسین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

کۆبوونەوەی ڕۆژا سەرۆکێ لیژنە رۆشنبیری و پەیوەندی و ڕاگەهاندن و ئاساوار ژی ئامادە بوون، بۆمن سەیرە ئەڤ هەر سێ پێشنیارە دیارن لە پێشنیارا دیماهی کو ئەمە سەرکۆك بووینە، پەیوەندییان نە

پەیوەندییە نێودەوڵەتینە، پەیوەندییان پەیوەندی کەلتورینە، لەو ڕووەوە ئەو لیژنەیە لیژنەیەکی کەلتوریە، پەیوەندی ژی وەکو پەیوەندییە کەلتوری دگەل دا بمێنن، ل پێشنیار هەبوو بۆ کاروبارێن ڕەوەندە کوردیێن، لەسەر ڤی لیژنێ زیاد ببێت، ئەوجا ئەوە بوو ڕەئیە دیماهی کو من و هەڤالا وەکو سەرۆکێ لیژنە، سەرۆکێ فراکسیۆنا ژی، وەکو ڕەئیە دوماهی ئەڤە بوو دکتۆرە ڤالاْ ئەز باوەڕبکەم ئیشارەت پێ نەدا، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دکتۆرە ڤالاْ فەرموو.

بەڕێز د. ڤالاْ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە لە کۆبوونەوەی ڕۆژی پێنج شەممە لیژنەی پەیوەندییەکان و ڕۆشنبیری و هونەر و ڕاگەیاندن و ڕەوەندی کوردستانی، وا ڕێکەوتین کە هەموویان ببێتن بە یەك لیژنە ئەوە ڕای ئێمە بوو، بەلاّم ئەوەی کە پێشنیار کراوە لە هۆڵێ پەرلەمان، ئەو پێشنیارانە بووە کەبۆ جەنابتانم خوێندەوە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا پێشنیارەکان بە پوختی، هەرسێ پێشنیار بخەنە ڕوو بەڕێز دکتۆرە ڤالاْ، بۆئەوەی بیخەینە دەنگەوە.

بەڕێز د. ڤالاْ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری یەکەم: داوا دەکات کە لیژنەی پەیوەندییەکان و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، ببێ بە لیژنەیەك.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

پێشنیارەکانی تر؟.

بەڕێز د. ڤالاْ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری دووەم: داوا دەکات کە پەویەندیەکان لەگەڵ ڕۆشنبیری بمێنێتەوە، بەلاّم لیژنەی کاروباری ڕەوەندی کوردستانی ببێ بە لیژنەیەکی سەربەخۆ.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە لیژنەی پەیوەندییەکان و ڕۆشنبیری هەبێ، لیژنەی ڕەوەندی کوردیش هەبێ، ئەوە پێشنیاری دووەم، پێشنیاری سێیەم؟.

بەڕێز د. ڤالآ فريد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری سێیەم: وشەی ئاسەوار هەڵبگیرێت لەسەر پەیوەندیەکان و رۆشنبیری، وشەی هونەر لەجێگای ئەو دابندرێتن.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە ببێت بە لیژنەی پەیوەندییەکان و رۆشنبیری و ڕاگەیاندن و هونەر، لەبری ئەوەی ئێستا کە لیژنەی پەیوەندییەکان و رۆشنبیری و ڕاگەیاندن و ئاسەوارە، تەواو پێشنیارەکان؟ یەك بە یەکیان دەخەینە دەنگەوە، پێشنیاری یەکەم تکایە بیخوێنەوە جارێکی تر.

بەڕێز د. ڤالآ فريد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری یەکەم: پەیوەندیەکان لەگەڵ کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، ببێ بە لیژنەیەك.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

یەك دەقە، کەواتە لیژنەی پەیوەندییەکان و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، ئەی باشە رۆشنبیری و ڕاگەیاندن و ئاسەوار چیّ لیّ دێت لەو حاڵەتە؟

بەڕێز د. ڤالآ فريد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وەکو خۆی دەمێنێتەوە.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەم پێشنیارە بەمشێوەیەیە، لیژنەی پەیوەندییەکان و رۆشنبیری و ڕاگەیاندن و ئاسەوار و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، بەڵیّ کاك ایوب فەرموو.

بەڕێز ایوب عبدالله اسماعیل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە لە کۆبوونەوەی سەرۆکی فراکسیۆنەکان و لێپرسراوی لیژنەکاندا، بۆ بەرچاو ڕوونی زیاتر، ئێمە وامان لیژنەکە ناونا کە لیژنەی پەیوەندییەکان و ڕەوەندی کوردستانی بیّ، مەبەست لەو پەیوەندییانە بۆ پەیوەندییە کەلتوریەکان نییە؟ بۆ پەیوەندییەکانی دەرەوەیە؟ بەلأم بۆئەوەی پێچەوانەو تەزاروب نەبیّ لەگەڵ دەستووری هەمیشەیی عیراقیدا، بۆیە وتمان تەنها بەو شێوازە ناو بندرێت، یەعنی بۆئەوەی ئەو برادەرانەم بەرچاویان ڕوون بێت، پەیوەندییەکان بۆ لیژنەی رۆشنبیری هەردەمێنێتەوە، پەیوەندییەکان و رۆشنبیری و هونەریشی بۆ زیاد بکرێت.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشە، ویستت شتێك بڵێی؟ تکایە موناقەشاتی جانبی واز لیّ بێنن، فەرموو مامۆستا رابوون.

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

قسەکانم تەنها ئیزافەیەکی تێدایە، بۆ سەر قسەکانی بەڕێز پەرلەمانتار کاك ایوب، لە حاڵەتی پرسەکردنی ئەو لیژنەیە کە ناوی دەبێ بە لیژنەی پەیوەندیەکان و کار وباری ڕەوەندی کوردستانی، ئەوە لیژنەیەك زیاد دەکرێت، یەعنی لیژنەیەك زیاد دەبێ، بۆ ئاگاداری بەڕێزتان لیژنەکەی تر وەکو خۆی دەمێنێتەوە، بۆئەوەی سەرنج بۆ ئەوە ڕابکێشم کە لیژنەیەك زیاد دەکرێت.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك ابوبکر نوقتەی نیزام؟ فەرموو.

بەڕێز ابوبکر عمر هەڵەدنی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە ئەو ڕۆژە لە لیژنەی یاسایی و با ئامادەبوونی سەرۆکی لیژنەکان و سەرۆکی فراکسیۆنەکان، ئەسڵ لە ئیشەکەمان دەمج کردن بوو، کەمترین زیادبوونی لیژنەکان هەبێت، لەبەرئەوەی ئەوە بەجێهێڵرا بۆ داهاتوو، ئەگەر پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان هەموار کرایەوە بابەتی زیادکردنی لیژنەکان بخرێـە ئەو کاتەوە، چونکە ١٠٨ پەرلەمان کار لە ئێستایە بە عەمەلییەکی حیسابی لە ٢١ لیژنە زیاتر ناتوانین دابەشی بکەین، ئەگەر لە ٥ ئەندام بۆ ١١ ئەندام بێ.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە ئێستا ڕوونکردنەوەیەك بۆ ئەندامانی پەرلەمان، سەبارەت بە زیادکردنی لیژنەکان، دکتۆرە ڤالاْ هیچ ڕوونکردنەوەیەکت هەیە سەبارەت بە ڕای ئەو پەرلەمانتارانە؟ کە باس لەوە دەکەن ئێمە یەعنی لە کۆبوونەوەی خۆتاندا باستان لەوە کردووە، کە ئەو لیژنەیە ئاوای لێ دێت، لیژنەی پەیوەندییەکان و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، بەبێ رۆشنبیری و ڕاگەیاندن و ئاسەوار، کەواتە لیژنەیەکیش دروست دەبێت بەناوی رۆشنبیری و ڕاگەیاندن و ئاسەوار، فەرموو.

بەڕێز د. ڤالاْ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر ئەندام پەرلەمانە بەڕێزەکان مەبەستییان لێرە پەیوەندییەکانی دەرەوەیە، ئەو پەیوەندیەی لیژنەی پەیوەندی کە لەناو پەیڕەو دا هاتیە، هیچ پەیوەندییەکی بە پەیوەندییەکانی دەرەوە نییە، لەبەرئەوە خۆتان دەزانن تەمسیل کردن لەسەر مستەوای دەوڵی تەنها بۆ حکومەی ئیتیحادیە، ئەو پەیوەندییەی کە لێرەوە هەیە پەیوەندیەکی کەلتوری سەقافییە، واتە ئێمە واما بە باش زانی کە ئەگەر بشکرێت بە لیژنەیەکی سەربەخۆ، تا ڕادەیەك پەیوەندییەکان لەگەڵ رۆشنبیریدا بمێنێتەوە، لیژنەی ڕەوەندی کوردستانیش بکرێت بە لیژنەیەکی سەربەخۆ، لەبەرئەوەی ئەگەر مەبەست پەیوەندییەکانی دەرەوەیە، ئەوە بەهیچ شێوەیەك پەیوەندییەکانی دەرەوە ناگرێتەوە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

دكتۆر فرست نوقتەی نیزامی فەرموو.

بەڕێز د. فرست صۆفی علی:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئێمە هەمیشە لیژنەكانی خۆمان دیاری دەكەین، لەسەر ئەساسی ئەو وەزارەتەو ئەو دەستانەیە، كە لە حكومەت هەمانە، ئێمە فەرمانگەی پەیوەندییەكانی دەرەوەمان هەیە، بۆیە حاڵەتێكی زۆر ئاساییە كە ئێمە لیژنەی پەیوەندییەكان و ڕەوەندی كوردستانیمان هەبێ، مەبەستیش تێیدا رێكخستنی پەیوەندییەكانی دەرەوەیە، زۆر ئاساییە هیچ تەزاروبێكیش لەگەڵ قانونی ئیتیحادی ناكات.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

لێرە بەڕێزت فەرموو، نوقتەی نیزامی.

بەڕێز سهام عمر قادر:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

پێشنیاردەكەم لیژنەی یاسایی، ئەڤ لیژنە كو دێ ژێك جودابوون ناڤ بەشێت وێ دێتە كرن، هەمیە ڕوونكەتەوە كانی ئەو، بۆ نموونە ئاسەوار بچیتە كیژ لیژنە؟، بێتڤیەتنێ رێڤەبەری دەنگدانێ بهێتە كرن، ئەڤ ڕوونكردنەوەش لە لیژنەی یاسایی بهێتە كرن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو كاك گۆران.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بۆ پاڵپشتی لە هاوكارەكانم كە ڕوونكردنەوەكانیان دا، دەمەوێت لەسەر ئەم پرسە پێم وایە زۆرترین گفتوگۆ لەناو كۆبوونەوە فراوانییەكەی ڕۆژی پێنج شەممە كرا، لەناو هۆڵیش موناقەشە كرا، من پشتیوانی بابڵێین ئەو ڕەئیەی كاك فرست وتی دەكەم، ئەمە ڕەئی بەشێكی زۆری ئەندامان بوو، فكرەكە بەمشێوەیەیە ئەم ڕەئیانەی كە وترا عەمەلیەن بەمشێوەیەیە، بەشێكی زۆر قسەیان لەسەر ڕەوەندی كوردستانی كرد، قسەش لەسەر پەیوەندییەكان كرا، پەیوەندییەكان بەشێكی زۆری ئەندامانی پەرلەمان هەر كاك مولود و زۆربەی برادەران كە قسەیان كرد، مەبەستیان پەیوەندییەكانی دەرەوە بووە، ڕاستە لەڕووی عەمەلی لە ڕابردوودا پەرلەمان ئەوەی بە ئیشی خۆی نەزانیوە، تەنها مەبەستی پەیوەندی بووە لەگەڵ دامەزراوەی پەرلەمان، بەڵام لە تەفسیری نەسەكەدا كە تۆ پەیوەندی بە موتلەق دەهێنی، ئێمە زەرورمان نەكرد لەناو ئەوان بنووسین پەیوەندییەكانی ناوەوە و دەرەوەی هەرێم، ئەم تەفسیرە كە دەڵێی پەیوەندییەكان واتە پەیوەندییەكانی پەرلەمان لەگەڵ دەرەوەدا، با بڵێین فەرمانگەی پەیوەندییەكانی دەرەوەش ئەوە بە موتڵەقی كە هات، ئەوە مانەكەی دەگرێتەوە ئەوە یەك، دوو: ڕەوەندی كوردستانی كە

پەیوەندی بە با بلێین پەیوەندییەکانی دەرەوەیە، وتمان بێتە سەر ئەو لیژنەیە ئەمە ڕەئیەك بوو، ڕەئیەکی تر کە من وەك گۆران نەك وەك ئەندامێکی لیژنەی یاسایی کە ئەگەر قبوڵم ئەو ڕەئیە بدەن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئیتر ڕەئی خۆت مەدە.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

باشە ڕەئی خۆم نادەم، بەڵام ئەم ڕەئیەی تر کە باسکرا، ئەوەبوو ئاسەوار بچێتە پاڵ گەشتوگوزار، کە دەڵێن بچێتە کوێ؟، بچێتە پاڵ گەشتوگوزار ئەمەش ڕەئی ئەندامان خۆیان بوو، چونکە وترا وەزارەتەکەش پەیوەندییان پێکەوەیە، ئیشەککەشیان پەیوەندی بە یەکەوەیە، ڕەئیەکی تر کە بریتی بوو لە با بلێین ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن ئەمێنیتەوە لە لیژنەکە، لیژنەی تری بۆ ئیزافە ناکەین، ئێمە لیژنەیەکمان هەیە وەرزش و لاوان و، یەك وەزارەتیشە ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندنیش کە هەموویان دەبن بە یەك وەزارەتی مەعنی واتە ڕۆشنبیری و لاوان و ڕاگەیاندن ببن بە یەك لیژنە، ئەم لیژنەیەش ببێت بە لیژنەی پەیوەندییەکان و ڕەوەندی کوردستانی، پەیوەندییەکانیش ئەم تەفسیرەی بۆ هەیەو، ئاسەواریش دەچێتە پاڵ لیژنەی شارەوانی و گەشتوگوزار.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆرباشە هەر ڕوونکردنەوەیەك بۆ ئێوەی ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمانی کوردستان، هەندێك لە ئەندامان باسیان لەوە کرد کە پەیوەندییەکان لە زمنی ئیختساسی حکومەتی ئیتیحادیە، بەڵام هەر بەپێی دەستووری هەمیشەیی عیراق، هەرێمی کوردستان مافی ئەوەی هەیە لە چوارچێوەی وەزارەتەکانی عیراقدا نوێنەرایەتی خۆی بکات، پەیوەندی هەبێت ئیتر ئەو پەیوەندییە کلتوری بێ یان نا، ئێمە وەکو هەرێمی کوردستان دەتوانین ئەمە زیاتر تەسبیت بکەین، وابکەین کە زیاتر لەمەش ئەمرێکی واقع لەو بوارەیە فەرز بکەین، بۆیە ئەگەر ڕوونکردنەوەی زیاتر نەمابێ، کاك رابوون فەرموو.

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تەنها بۆ تەوزیحات بەڕێزت ئاماژەت بەوە کرد، کە لیژنەی ڕۆشنبیری و ئەو بابەتە زیاد دەکرێت، لەم حاڵەتەی کە ئێستا دەچێتە دەنگدانەوە، تەنها ١ لیژنە زیاد دەکرێت بەناوی لیژنەی پەیوەندییەکان و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، بەس لیژنەکەی تر دەستکاری ناوەکەیان دەکرێت.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ، بەڵێ تێگەیشتین ئێستا بەپێی ئەم پێشنیارەی کە هەیە، وای لێ دێت لیژنەی پەیوەندییەکان و کاروباری ڕەوەندەکانی کوردستانی دروست دەکرێ و، دوایی پرسی ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن دەڕواتە سەر لیژنەی وەرزش و لاوان، وایە لیژنەی یاسایی؟.

بەڕێز د. ڤالآ فريد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

هیچ پێشنیارێکم نییە، تەنها یەك پێشنیار بوو و، زیاتر لە ٣ پێشنیار نەبووە کە باس لە دەمج کردنی ڕۆشنبیری لەگەڵ وەرزش و لاوان بکات، ڕۆشنبیری لە هەموو حاڵەتێکدا لەسەر پێشنیاری بەڕێز ئەندامانی پەرلەمان وەکو لیژنەیەکی سەربەخۆ دەمێنێتەوە، ئەگەر پەیوەندییەکانیش وەکو ئەو تەفسیرەی کە بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان کردیان هەرچەندە لێرە پەیوەندییەکە، پەیوەندییەکی کەلتورییە، پەیوەندی بە عیلاقاتی دەولیەوە نییە، بەڵام وەکو ئەوانیش پێشنیاریان کرد، تەنها پێشنیارەکە بۆئەوە دەبێ بخرێتە دەنگدان، لیژنەی ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن و هونەر وەکو لیژنەیەکی سەربەخۆ دەمێنێتەوە، تەنها عیبارەی پەیوەندییەکانی لی دەکرێتەوە، لیژنەی پەیوەندییەکان و ڕەوەندی کوردستانی دەبێ بە لیژنەیەکی سەربەخۆ، واتە ئێستا ٢ دەنگدانمان هەیە.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

تێگەیشتین کاك فەرحان فەرموو.

بەڕێز فەرحان جوهر قادر:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

وشەی ڕاگەیاندن لە لیژنەی ڕاگەیاندن بە ڕەئی من هەڵە بە هاتووە، لەبەرئەوەی ئێمە لە ڕاگەیاندنێك ئازادمان...

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئەمە ئیستا پێویست ناکات قسەی لەسەر بکەین،

بەڕێز فەرحان جوهر قادر:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەوە بە هەڵە هاتووە لەبەرئەوەی ڕاگەیاندن لە کوردستان ئازادە.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

باشە، زۆرچاکە، دکتۆرە ڕێواز فەرموو.

بەڕێز د. ڕێواز فائق حسين:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

سەبارەت بە مەسەلەی پەیوەندییەکان، لەبەرئەوەی بۆ خۆتان دەزانن، دوایی لە تەفسیر کردنی ئەو ماددەیە هەموو دەچێتە ناو پرۆتۆکۆڵ و دواتر بڵێین مەوادی تەحزیری ئەم هەموارکردنە تەسجیل دەبێ، ڕەنگە لە موستەقبەلدا ئەم حاڵەتە بە نەوعێکی تر تەفسیر بکرێت، لێرە پەیوەندییەکان خواستی ئێمە ئەوەیە پەیوەندییەکانی دەرەوە بێ، لەبەرئەوەی لەڕووی واقعیەوە ئێمە فەرمانگەیەکمان هەیە پێویستی بە چاودێرییە، ئێستا وەفدێکی حکومەتی هەرێمی کوردستان لە دەرەوەیە، بە بەردەوامی سەرۆکایەتی

هەرێم سەردانی دەرەوە دەكات، بە بەردەوامی ئەم نوێنەرایەتییەی حكومەتی هەرێمی كوردستان چالاكی ئەنجام دەدەن، مۆزەفن رەبتیان بە دەسەڵاتی جێبەجێ كردن هەیە، لەسەر بودجەی هەرێمن، نا ئەوە پێشنیار نییە، ئەمە تەفسیر كردنە، یەعنی ئەوانە لەسەر بودجەی حكومەتی هەرێمی كوردستان نوێنەرایەتی خەڵكی كوردستان دەكەن، كەواتە دەبێ لە دەرەوەی چاودێری بن، باشە دكتۆرە ڤالاّ روونكردنەوەی خۆت بڵێ بۆئەوەی ئەو نوقتە نیزامیەی، فەرموو جەنابیشت نوقتەی نیزامییەكەت بڵێ، تكایە دكتۆرە چاوەڕێ بكە، با دوایی وەڵامی هەمووان بدەیتەوە، فەرموو.

بەڕێز ناظم كبیر محمد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

لێرە تێكەڵاوییەك هەیە دەربارەی پەیوەندییەكانی دەرەوەو پەیوەندییەكانی كەلتوری، پێش ئەوەی لەسەرمان دەرباز بێ، پێمان باشە كە لێك جوودا بكرێتەوە، چونكە هەروەكو دكتۆرە ڕێوازیش وتی ئێمە فەرمانگەی پەیوەندییەكانی دەرەوەمان هەیە، جا بۆئەوەی كە ئەمە لێك جودا بكەینەوە، بە تەسەوری من باشترە پێش ئەوەی دەربازبێ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك ئاری دوا نوقتەی نیزام فەرموو.

بەڕێز ئاری محمد هەرسین:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

خۆی لە ڕاستیدا حكومەتی هەرێمی كوردستان نوێنەرایەتی دەكرێت لەلایەن مەكاتیبی خۆمانەوە، هی هەرێمی كوردستان لە دەرەوەی هەرێمی كوردستان، مادام ئەوە هەبێت پەیوەندییەكانی ئەوان چۆن تەعریف كراوە، ئەو پەیوەندییانەشی كە ئێمە لێرە باسی دەكەین مەبەستمان ئەو پەیوەندییانەیە، هیچ كەس ناتوانێ تەفسیرێكی تری بۆ بكات، ئەو مەكاتیبانە ئەمری واقیعن، هەن.

دانیشتنی (٥) لە ٢٠١٤/٥/٢٠ لە دەقەی ٢:٥ تاوەكو ٢:٢٩

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

بەڵێ، زۆر سوپاس، ئێستا بەپێی ئەو پێشنیارەی كە هەیە، لیژنەی ڕەوەندی كوردستانی دروست دەكرێ، دوایی پرسی ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن ئەڕواتە سەر لیژنەی وەرزش و لاوان، وایە لیژنەی یاسایی.

بەڕێز د.ڤالاّ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

هیچ پێشنیارێكمان نیە، تەنها یەك پێشنیار بووە، زیاتر لە سێ پێشنیار نەبووە كە باس لە دەمجی ڕۆشنبیری لەگەڵ وەرزش و لاوان، ڕۆشنبیری لە هەموو حاڵەتێكدا لەسەر پێشنیاری بەڕێز ئەندامانی پەرلەمان، وەكو لیژنەیەكی سەربەخۆ دەمێنێتەوە، ئەگەر پەیوەندییەكانیش وەكو ئەو تەفیسیرەی كە بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان كردیان، هەرچەندە لێرە كە پەیوەندییەكی كەلتوورییە، پەیوەندی بە

عیلاقاتی دەولیەوە نییە، بەلآم وەکو ئەوانیش پێشنیاریان کرد، تەنها پێشنیارەکە بۆ ئەوە دەبێ بخرێتە دەنگدان، لیژنەی رۆشنبیری و راگەیاندن و هونەر، وەکو لیژنەیەکی سەربەخۆ دەمێنێتەوە، تەنها عیبارەی پەیوەندیەکانی لێ دەکرێتەوە، لیژنەی پەیوەندیەکان و رەوەندی کوردستانی دەبێ بە لیژنەی سەربەخۆ، واتە ئێستا دوو دەنگدانمان هەیە، ئێمە بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەرێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڵێ باشە تێگەیشتین، کاك فرحان فەرموو، نوقتەی نیزامیت هەیە.

بەرێز فرحان جوهر قادر:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

وشەی راگەیاندن لە لیژنەی راگەیاندن، بە رەئی من هەڵە هاتووە، لەبەر ئەوەی ئێمە لە راگەیاندنێکی ئازاد......

بەرێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

کاك فرحان ئەمە ئێستا پێویست دەکات قسەی لەسەر بکەین....

بەرێز فرحان جوهر قادر:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەڵە هاتووە، راگەیاندن لە کوردستان ئازادە، کاك دکتۆر.

بەرێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ، باشە، زۆر سوپاس، د.رێواز فەرموو.

بەرێز د.رێواز فائق حسین:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە مەسەلەی پەیوەندییەکان، لەبەر ئەوەی بۆخۆتان ئەزانن دوای تەفسیر کردنی ئەم ماددەیە، هەمووی ئەچێتە ناو پرۆتۆکۆل، دواتر مەوادی تەحزیری ئەم هەموار کردنە تەسجیل دەبێ، رەنگە لە موستەقبەل ئەم حاڵەتە بە نەوعێکی تر، تەفسیر بکرێ، لێرە خواستی ئێمە ئەوەیە پەیوەندییەکان، پەیوەندییەکانی دەرەوە بێ، لەبەر ئەوەی لە رووی واقعییەوە ئێمە، فەرمانگەیەکمان هەیە پێویستی بە چاودێرییە، ئێستا وەفدێکی حکومەتی هەرێمی کوردستان لە دەرەوەیە، بەبەردەوامی سەرۆکایەتی هەرێم سەردانی دەرەوە ئەکات، بە بەردەوامی ئەم نوێنەرایەتیانەی حکومەتی هەرێمی کوردستان چالاکی ئەنجام دەدەن، موەزەفن، رەبتیان بە دەسەلآتی جێبەجێ کردنەوە هەیە، لەسەر بودجەی هەرێمن، نا پێشنیار نییە، ئەمە تەفسیر کردنە، یەعنی ئەمانە لەسەر بودجەی حکومەتی هەرێمی کوردستان نوێنەرایەتی خەڵکی کوردستان دەکەن، کەواتە دەبێ لە دەرەوەی چاودێری بن؟.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، بەڕێز د.ڤالاٚ ڕوونکردنەوەی خۆت بدە، بەس ئەو نوقتە نیزامیەمان هەیە، فەرموو جەنابیشت نوقتە نیزامیەکەت بلێ، د.ڤالاٚ تکایە تۆ چاوەڕێ بکە، بۆ ئەوەی دوای وەلاٚمی هەموویان بدەیتەوە، کاک ناظم فەرموو.

بەڕێز ناظم کبیر محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لێرە تێکەلاٚوییەك هەیە دەربارەی پەیوەندییەکانی کەلتوری، پێش ئەوەی لەسەرمان دەرباز بێ، پێمان باشە لەیەك جودا بکرێتەوە، هەروەکو د.ڕێوازیش گوتی ئێمە فەرمانگەیەکی پەیوەندییەکانی دەرەوەمان هەیە، جا بۆ ئەوەی ئێمە ئەمە لەیەك جودا بکەینەوە، بەتەسەوری من باش نیە پێش ئەوەی دەرباز ببێ، زۆر سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، کاك ئاری دوا نوقتە نیزامتان، فەرموو.

بەڕێز ئاری محمد عبدالرحیم (ئاری هەرسین):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

خۆی لە ڕاستی حکومەتی هەرێمی کوردستان نوێنەرایەتی ئەکرێت، لە لایەن مەکاتبی خۆمانەوە، لە دەرەوەی هەرێمی کوردستان، مادام ئەوە هەبێ، پەیوەندییەکانی ئەوان چۆن تەعریف کراوە، ئەو پەیوەندییانەشی کە ئێمە لێرە باسی ئەکەین، مەبەستمان ئەو پەیوەندییانەیە، هیچ کەس ناتوانێ تەفسیرێکی تری بۆ بکات، ئەو مەکاتبانە ئەمری واقعن و هەن، ئینجا بۆیە من پشتیوانی ئەکەم لەو قسەیەی هەم کاك فرست صۆفی، هەم خوشکە ڕێواز، ئەوان نابێ لە دەرەوەی چاودێری پەرلەمان بن، زۆر سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، د.ڤالا فەرموو.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

بۆ ئەوەی بتوانین تەوفیقێك بکەین لە بەینی اختیساساتی حەسری و بۆ ئەوەی بتوانین ئەوەی شتە لە ئەمری واقع لە هەرێمی کوردستان، نەکەوینە هیچ هەڵەیەکی قانونی، لە کاتی داڕشتنی لیژنەکان، بۆیە ئێمە پێشنیار دەکەین تەنها وشەی پەیوەندییەکان بەکاربهێندرێت، پەوەیوەندییەکان و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، لێرە پەیوەندییەکان بە موتلەقی هاتووە، هەم دەرەوەو هەم ناوەوەش دەگرێتەوە، هەردووکی دەتواندرێت بە ئەمری واقع کاری لەسەر بکرێت.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر باشە، کاك عمر فەرموو.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیار دەکەم بۆ ئەوەی ئەو وشەی پەیوەندییە ئەوەندە موناقەشەی لەسەر نەکرێ، (العلاقات) لەناو قەوسا بە عەرەبی، لەبەر دەمی لە پێشەوە بنووسرێ باشترە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

بۆ یەعنی هەر هەمان شت دەکات.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

العلاقات و پەیوەندییەکان جیایە، ئێستا ئەڵێ پەیوەندی دەرەوە، پەیوەندی کەلتووری، لێمان تێك دەچێ.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ، د.ڤالا، بیخەینە دەنگەوە، باشە، ئێستا ئەیخەینە دەنگەوە، لیژنەی پەیوەندییەکان و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی دروست بکرێ، کێ لەگەڵ ئەمەیە تکایە با دەستی بەرز بکاتەوە؟، ٧٨ ئەندامی پەرلەمان لەگەڵیەتی، سوپاس، کێ لەگەڵ نییە تکایە دەستی بەرز بکاتەوە؟، ٢ ئەندام لەگەڵدانیە، سوپاس، کەواتە ئەوەش پەسەند کرا، لیژنەیەك لە پەرلەمانی کوردستان دروست دەکرێ، لیژنەی پەیوەندیەکان و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، لیژنەکەی تریش وەکو خۆی دەمێنێتەوە، ئەبێت بە لیژنەی ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن و ئاسەوار، وایە د.ڤالا.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

دەبێ بە لیژنەی ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن و هونەر، وشەی ئاسەوار.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

ئەبێ بیخەینە دەنگەوە، ناوی ئەو لیژنەیە وای لێبێت، ناوی ئەو لیژنەیە ئەمێنێتەوە بەو شێوەیەی لێدێت، لیژنەی ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن و هونەر، کێ لەگەڵ ئەمەیە تکایە دەستی بەرز بکاتەوە؟، ٦٥ ئەندام لەگەڵیەتی، سوپاس، کێ لەگەڵدانییە تکایە دەستی بەرز بکاتەوە؟، کەس نییە لەگەڵی نەبێ، کەواتە ئەوەش پەسەند کرا، بەڵێ کاك محمد فەرموو.

بەڕێز محمد علی یاسین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەرێزان مە کۆمبوونەك ڕۆژا پێشی بۆ وی ئەنجامدا، ب کۆمەڵەك ئەندام و بەلکو سەرۆکا لیژنەی ئامادەبوو، ئەو بابەتێ کو زۆرینا مە ل سەر کۆك بووی، ئەو بابەت دبا هاتبا دەنگدانێدا، کو ئەو ژی لیژنا

پەیوەندییان و ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن وەکو خۆ بمینێتن، لیژنا ڕەوەنـدا کوردی و کوردسـتانی، لێـرە زێـدە بیت، ئـەم ل سـەر ڤـێ پێکهـاتبووین، یـەعنی ئەگـەر ئـەو کۆبوونـەوە ئـەنجامێت وێ، نەهێنـە ڤێـرە، پێتڤـی ناکەت ئەم کۆبوونێت ڤێ ڕەنگی بکەین، کو ئێدی کۆمبوونا ئەم نەکەین باشترە، زۆر سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

خیلافێك هەبوو، لە بەینی بەڕێزت و د.ڤالا لەسەر ئەو پرسە، تازە ئەو پرسەمان خستە دەنگدانـەوە، بۆیـە ئەو لیژنەیە بەو شێوەیە پەسەند کرا، کـە لیژنـەی پەیوەندییـەکان و ڕەوەنـدی کـوردی دروسـت دەکرێـت و لیژنەکەی تریش ناوەکەی ئەگۆڕدرێت، فەرموو د.ڤالا، بەڵێ پێشنیارەکانە، فەرموو.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

لیژنەی کاروباری پێشمەرگە و شەهیدان و قوربانیانی جینۆساید، زیاتر لە سێ ئەنـدام پێـشنیاری مانـەوەی لیژنەکـە دەکـات وەکـو خـۆی، وە زیـاتر لـە سـێ ئەنـدام پێـشنیار دەکـات لیژنـەی پێـشمەرگە لیژنەیـەکی سەربەخۆ بێ و لیژنەی شەهیدان و قوربانیانی جینۆسایدیش لیژنەیەکی سەربەخۆ بێت، لیژنـەی یاسـایی دوای کۆبوونەوەی لە ڕۆژی پێنج شەممە لەگەڵ سەرۆکی لیژنـەکان و سـەرۆکی فراکسیۆنەکان لـە ڕوانگـەی ئەوەی کە ژمارەی لیژنـەکان زۆر زیـاد نـەکات، لەسـەر ئـەوە کـۆك بـوو کـە ئـەو لیژنەیـە وەکـو یـەك لیژنـە بمێنێتەوە، زیاد نەکرێت، واتە نەکرێت بە دوو لیژنە، ئەوە جگـە لـەوەی کـە هەنـدێ لـە ئەنـدام پەرلەمانـە بەڕێزەکان پێشنیاریان کردبوو کە وشەی (ئەنفال) و وشەی (کیمیا باران کردن) بێتە ئیزافە کردن بۆ ناوی لیژنەکە، بەڵام دوای تاوتوێ کردنی ئەو باسەش، بۆ بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان ڕوونی دەکەینەوە، کاتێك کـەدەڵێین قوربانیـانی جینۆسـاید، قوربانیـانی تاوانـەکانی ئـەنفال و تاوانـەکانی کیمیـا بـاران و تاوانـەکانی ڕاگواستنی بەزۆرەملێ و تێکڕایی ئەو تاوانانەی کە لـە لایـەن دادگـای بـاڵای تاوانـەکانی عـێراق سـەلمێندراوە، ئـەو موسـتەڵەحە لـەژێر چـەتری جینۆسـاید خـۆی دەبینێتـەوە، بۆیـە ئێمـە بـە باشمـان زانـی کـە ئـەو ڕوونکردنەوەیـە بـدەین و ئـەو موستەلەحانە زیـاد نـەکرێ، تـەنها ئـەوەی کـە لەسـەری کـۆك بـووین نـاوی لیژنەکە بەو جۆرەی لێبکرێت، لیژنەی کاروباری پێشمەرگەو شەهیدان و ئەنفال و قوربانیانی جینۆساید و زیندانیە سیاسیەکان، بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان، لەبەر ئەوەی تاوانی جینۆساید تاوانێکی عادیە، هەموو ئەو تاوانانە دەگرێتەوە کە باسمان کرد لە کیمیا باران لە ئەنفال لە تەعزیب، لـە ڕاگواسـتنی بـە زۆرە ملـێ، بەڵام ئەوەی بابەتی زیندانیە سیاسیەکانە لەبەر ئەوەی تاوانەکـە تـاوانێکی سیاسـیە، ناچێتە ژێـر چـەمکی جینۆساید، بۆیە ئێمە وەکو لیژنەی یاسایی دوای کۆبوونـەوە لەگـەڵ بـەڕێزان، بڕیارمانـدا کـە دەسـتەواژەی زیندانی سیاسی زیاد بکەین بۆ ناوی لیژنەکە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

یەعنی پێشنیارتان کرد، نەوەك بڕیارتاندا؟.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

بەڵێ پێشنیارمان کرد.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

پەروا خان، فەرموو.

بەڕێز پەروا علی حەمە محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

ئێمە سەبارەت بە لیژنەی ڕۆشنبیری و هونەر، قسە لەسەر ئەوە کرا کە وشەی ئاسەوار لەسەر ئەم لیژنەیە لابرێ و بخرێتە سەر لیژنەی شارەوانی و گەشت و گوزار، بەڵام هیچ دەنگدانی لۆ نەکرا.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

دوایی کە دێینە سەر لیژنەی شارەوانی و گەشت و گوزار، ئەوکات ئەو پێشنیارە ئەخەینە دەنگەوە، کاک سعید فەرموو.

بەڕێز سعید محمد سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی کاروباری پێشمەرگە و شەهیدان و زیندانیانی سیاسی و کەم ئەندامانی سەنگەر و قوربانیانی جینۆساید لەبەر ئەوەی یاساییەکانیان جیایە، یاسای زیندانی سیاسی ٣٦، پێشمەرگەی کەم ئەندام ٣٤، پێشمەرگە ٣٨، بۆیە ئەوانە یاساییەکانیان جیایە، پێویستە ئەوانە ناوەکانیان تیا بێ، کەم ئەندامانی سەنگەر و کەم ئەندامانی خاوەن پێداویستی تایبەتیش هەیە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

دوایی لیژنەی یاسایی بۆی ڕوونکردنەوە بدەن، بەڵێ کاک صالح فەرموو.

بەڕێز صالح فقێ محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێموایە وشەی جینۆساید گشتگیرە، قوربانیانی ئەنفال و کیمیا باران دوو تاوانی زۆر گەورەن کە دەرهەق ئێمە ئەنجامدراوە، بۆیە پێم باشە ئەوە ناوی بهێندرێت، کەمئەندامانی سەنگەریش بە هەمان شێوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

ڕای خۆت وتووە لە کۆبوونەوەی پێشوو، د.ڤالا هیچ ڕوونکردنەوەیەکتان هەیە ئێوە؟.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

ئێمە ڕوونکردنەوەی خۆمان دا لەسەر ئەو بابەتە، ئەگەر پێویستیش دەکات دووبارەی دەکەینەوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

پێویست ناکات، ڕوونکردنەوەی خۆتان داوە، ڕەئیەکان بخوێنەوە بۆ ئەوەی بیخەینە دەنگدانەوە.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

زیاتر لە سێ کەس پێشنیاری کردووە کە لیژنەکە وەکو خۆی بمێنێتەوە، کۆبوونەوەی ڕۆژی پێنج شەممەش لیژنەی یاسایی لەگەڵ بەڕێزان سەرۆکی لیژنە و سەرۆکی فراکسیۆنەکان لەسەر ئەوە کۆکن کە لیژنەکە وەکو خۆی بمێنێتەوە، ڕای دووەمیش زیاتر لە سێ کەس پێشیاری کردووە، کە لیژنەکە لە یەکتری جیا بکرێتەوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

وابزانم رەئیەك هەبوو کەزیندانی سیاسی بۆی ئیزافە بکرێ؟.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

بەڵێ، دەستەواژەی زیندانی سیاسیمان بۆ ئیزافە کردووە لە کۆبوونەوەکەدا، بۆ بەڕێزتانی دەخوێنینەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ کەواتە وای لێدێت لیژنەی کاروباری پێشمەرگە و شەهیدان و قوربانیانی جینۆساید و زیندانیانی سیاسی، وایە؟، ئەمە ئەخەینە دەنگەوە، کێ لەگەڵ ئەم لیژنەیە بەم ناوە، لیژنەی کاروباری پێشمەرگە و شەهیدان و قوربانیانی جینۆساید و زیندانیانی سیاسی؟، ٦٧ کەس لەگەڵدایە، زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدانییە تکایە دەستی بەرز بکاتەوە؟، ١٤ ئەندام لەگەڵدانییە، سوپاس، کەواتە ئەو رایە پەسەند کرا، فەرموو بەڕێز سەرۆکی لیژنەی یاسایی.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

لیژنەی مافەکانی مرۆڤ، زیاتر لە سێ ئەندام پێشنیازی کردبوو، کە لیژنەی کۆچ و کۆچبەران ببێ بە لیژنەیەکی سەربەخۆ، بەڵام ئێمە دوای ئەوەی کۆبوونەوەمان لەگەڵ سەرۆکی لیژنەکان و سەرۆکی فراکسیۆنەکان کرد، بۆمان روون بوویەوە کە بابەتی کۆچ و کۆچبەران دۆسیەیەکە لە دۆسیەکانی لیژنەی مافەکانی مرۆڤ، بەپێی مافەکانی مرۆڤیش، لیژنەی یاخود بڵێین بابەتی کۆچ و کۆچبەران بەهیچ شێوەیەك جیا ناکرێتەوە لە بابەتەکانی مافی مرۆڤ، بۆیە ئێمە داوا دەکەن کە لیژنەی مافەکانی مرۆڤ وەکو خۆی بمێنێتەوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

ئەو لیژنەیە ئێستا لیژنەی یاسایی پێشنیار دەكەن كە لیژنەی مافەكانی مرۆڤ وەكو خۆی بمێنێتەوە، كێ لەگەڵدایە تكایە دەستی بەرز بكاتەوە؟، ٧٩ ئەندام لەگەڵدایە، سوپاس، كێ لەگەڵدانیە تكایە دەستی بەرز بكاتەوە؟، كەس نیە كە لەگەڵی نەبێ، كەواتە پەسەند كرا، فەرموو بەڕێز سەرۆكی لیژنەی یاسایی.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی پەلەمان.

لیژنەی خزمەتگوزاریەكانی شارەوانی و گواستنەوە و گەیاندن و گەشت و گوزار، لە لایەن زیاتر لە سێ ئەندام پەرلەمان پێشنیاز كراوە، كە وشەی ئاسەوار بخرێتە سەر ئەو لیژنەیە، ئێمە دوای كۆبوونەوەمان لەگەڵ بەڕێزان سەرۆكی لیژنەكان و سەرۆكی فراكسیۆنەكان، ناوی لیژنەكەمان بەو شێوەیە داڕشتەوە، لیژنەی خزمەتگوزاریەكانی شارەوانی و گواستنەوەو گەیاندن و گەشت و گوزار و ئاسەوار.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

كەواتە ئێستا دەیخەینە دەنگەوە، كێ لەگەڵ ئەویە ناوی ئەو لیژنەیە وای لێبێت لیژنەی خزمەتگوزاریەكانی شارەوانی و گواستنەوە و گەیاندن و گەشت و گوزار و ئاسەوار، كێ لەگەڵدایە تكایە دەستی بەرز بكاتەوە؟، ٧١ ئەندام لەگەڵدایە، سوپاس، كێ لەگەڵدانیە تكایە دەستی بەرز بكاتەوە؟، ٢ ئەندام لەگەڵدانیە، سوپاس، د.عزت فەرموو.

بەڕێز د.عزت صابر اسماعیل:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

لە ڕاستیدا ئاسەوار خزمەتگوزاری نییە، بۆیە ئەو عینوانە....

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

تازە خرایە دەنگدانەوە دكتۆر.

بەڕێز د.عزت صابر اسماعیل:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

مانای ئەوە دابڕێژرێتەوە، با هەمووی وەكو خۆی بێ، بەلاّم سیغەیەكی تری بۆ بدۆزرێتەوە، گەیاندن خزمەتگوزاریە، ڕۆشنبیری خزمەتگوزاریە، ئاسەوار خزمەتگوزاری نییە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

ئەتواندرێ یەك فاریزەی بۆ ئیزافە بكرێ، لیژنەی خزمەتگوزاریەكانی شارەوانی و گواستنەوەو گەیاندن و گەشت و گوزار و فاریزە ئاسەوار، یان ئاسەوار لە سەرەتاوە بێت، لیژنەی ئاسەوار و شارەوانی و گەیاندن و گەشت و گوزار، لیژنەی یاسایی خۆی ئەتوانێ سیاغەی بكاتەوە، ڕاستە، بەڵێ كاك عمر فەرموو.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ڕەخنەیەك لە لیژنەی یاسایی، ئێمە پێشنیارمان کرد کە گواستنەوەو گەیاندن جیا بکرێتەوە، لەبەر ئەوەی هیچ پەیوەندیەکی بە شارەوانیەوە نییە، بەڵام پێشنیارەکەی ئێمەیان لەبەرچاو نەگرتووە، بەڵێ د.ڤالا فەرموو.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

ئەو پێشنیارەی کە دەکرێ ئەگەر لە لایەن سێ ئەندام پەرلەمانەوە پشت ئەستوور نەکرێتەوە، ئێمە ناتوانین لێرە بیخەینە دەنگدان.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز مامۆستا هەورامان فەرموو.

بەڕێز هەورامان حەمە شریف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیار دەکەم کە ئاسەوار وشەیەکی عەرەبیە.....

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

خرایە دەنگدانەوە، تەواو.

بەڕێز هەورامان حەمە شریف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێشتریش ویستم قسە بکەم، بکرێ بە شوێنەوار، لەبەر ئەوەی کەلیمەیەکی عەرەبیە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

باشە، کاك فایق فەرموو.

بەڕێز فایق مصطفی رسول:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من نازانم سێ کەسی تەواو کردووە یان نا، بەڵام من یەکێکی ترم لەوانەی کە لەگەڵ جیاکردنەوەی گواستنەوەو گەیاندن بوون لە شارەوانی.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

باشە ئەوە دوو دەستیان بەرز کردۆتەوە، تازە دەنگیشی لەسەر درا، بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان، پێشوەخت بەڕێزان ئەندامانی لیژنەی یاسایی، تکایە هەموو ئەو پێشنیارانەی کە زیاتر لە سێ ئەندام دەنگیان بۆ داوە بیخەنە دەنگدانەوە، بەڵام تەنانەت ئەگەر پێنج ئەندامیشی لەگەڵدابوایە، ئێستا لەبەر

ئەوەی پێشنیاری یەکەم دەنگی زۆرینەی هێناوە، ئەوکاتە پێشنیاری دووەم ڕەچاو نەدەکرا، بەڵێ مامۆستا ڕابوون فەرموو.

بەڕێز ڕابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تەبعەن لەگەڵ پشت ڕاست کردنەوەی قسەی ئەو پەرلەمانتارە بەڕێزانەم، بەڵام کەلیمەی یاسایی لەگەڵ سەرۆکایەتی فراکسیۆنەکان و سەرۆکایەتی لیژنەکان کۆبووینەوە، ئەو فکرەیەمان لا دروست بوو، زیاد کردنی ئەو لیژنانە تەزەخومێك دروست دەکات، دوایی پرۆژەکە بەسەر یەکەوە شکست دەخوات، بۆیە ئەو بابەتە ڕێك کەوتین تەئجیلی بکەین، بۆ ئەوەی ئەو لیژنەیەی کە قرارە دروست بکرێ، بۆ تەعدیل کردنەوەی پەیڕەوی ناوخۆ، لەوێ کاتمان زۆرتر دەبێ بۆ موناقشە کردنی.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

باش، بەڵام ئێوە بۆ ئەوە پێشنیارانەی کە زیاتر لە سێ ئەندام سیاغە بکرابایەوە و بخرابوایە بەرنامەی کارەوە، بەڵێ فەرموو.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

زیاتر لە سێ ئەندام پێشنیاری کردووە، کە لیژنەیەك بەناوی لیژنەی کاروباری پەرلەمانی دروست بکرێ، فەرموو بیخەنە دەنگدانەوە، ئێمە لە کۆبوونەوەی ڕۆژی پێنج شەممە، لەگەڵ بەڕێزان سەرۆکی فراکسیۆنەکان و سەرۆکی لیژنەکان دوو دەنگ هەبوو لەوێ، بەشێکیان پێیان وابوو کە لیژنەکان زیاد نەکرێ، بەڵام بەشێکی تر پێیان وابوو کە بوونی ئەو لیژنەیە لیژنەی کاروباری پەرلەمانییە، لیژنەیەکی گرنگە، بۆ زەبت کردنی ئیدارە لە لایەك و هەروەها ناحیەی ئیداری و مالی لە پەرلەمان، بۆیە بەگرینگیان زانی، ئێمە دوای دیراسەت کردنی نیزامی داخلی زۆربەی پەرلەمانەکانی دونیا، بۆمان ڕوون بوویەوە بەڵێ، زۆربەی پەرلەمانەکانی دونیا لیژنەیەکیان هەیە، بەناوی لیژنەی کاروباری پەرلەمانی، ئێمە لە لیژنەی یاسایی زۆربەی ئەندام پەرلەمانەکان لە لیژنەی یاسایی تەحەفوزی خۆمان نوسیووە، هەرچەندە لێرە لە ڕوانگەی ئەوەی کە لیژنە زیاد نەکرێ، وا پەسەند کرا کە نەبێ، بەڵام تەحەفوز خۆمان نووسیوەو لەگەڵ ئەوەین کە لیژنەی کاروباری پەرلەمانی، لیژنەیەکی سەربەخۆ بێت، لە پەرلەمان لەبەر ئەو زەرورەتانەی کە ڕوونمان کردەوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، ئێستا ئەیخەینە دەنگەوە، لیژنەی کاروباری پەرلەمانی...، بەڵێ د.ڕێواز فەرموو.

بەڕێز د.ڕێواز فایق حسین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە لیژنەی پەیوەندییەکانمان زیاد کرد، ئەگەر لیژنەی کاروباری پەرلەمان زیاد بکەین، لیژنەی ناوچە دابڕێندراوەکانیش، یان ناوچە کوردستانیەکانی دەرەوەی هەرێم، باوەکو خۆی بیڵێین، ئەبێتە ٢٢ لیژنە، ئەبێ ژمارەی ئەندامانی پەرلەمانیش لەناو لیژنەکان دەستکاری بکەین.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

باشە، ئێستا جارێ با بیخەینە دەنگەوە با بزانین دەنگ دەهێنێ، کێ لەگەڵ ئەوەیە لیژنەیەك لە پەرلەمانی کوردستان دروست بێ بۆ کاروباری پەرلەمانی، تکایە دەستی بەرز بکاتەوە؟، ٧٢ ئەندام لەگەڵدایە، سوپاس، کێ لەگەڵدانیە تکایە دەستی بەرز بکاتەوە؟، ٢ ئەندام لەگەڵدانیە، کەواتە پەسەند کرا، د.ڤالا فەرموو.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

لیژنەی پاراستنی مافەکانی بەکاربەر، زیاتر لە سێ ئەندام پەرلەمان پێشنیازی کردووە، لەبەر ئەوەی ئەو لیژنەیە پەیوەندی ڕاستەوخۆی بە کوالیتی کۆنترۆڵەوە هەیە، پەیوەندی بە بازرگانیەوە هەیە، دەمج بکرێ لەگەڵ لیژنەی پیشەسازی و بازرگانی و سەرچاوە سروشتییەکان.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

ئەسڵەن لیژنەیەکمان نییە بەناوی لیژنەی پیشەسازی و بازرگانی و سەرچاوە سروشتییەکان، تیای نییە، کەواتە ئەوە ڕەئیەکی ترە ئەبێ ئەویش دەنگی لەسەر بدرێ، بەڵێ کاك گۆران فەرموو.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو ڕەئیەی لیژنەی یاسایی بابڵێین کە ڕەئی ئەندامان بوو باس کرا، باس لەوە کرا کە مافی بەکاربەر ئیش لەسەر مەسەلەی کوالیتی کۆنترۆڵی ئەو کاڵایانە دەکات، کە کوالیتی کۆنترۆڵی لیژنەی پیشەسازی ڕەبتی بە وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازیەوە هەیە، چاودێری ئەم وزارەتە دەکات، ئەم پرسەش ڕەبتی بە هەمان وەزارەتەوە هەیە، بۆیە بۆچوونەکە لەوەوە هات کە چۆن دەمج بکرێ.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە پێشنیاری ئێوە ئەوەیە کە ئەو دوو لیژنەیە دەمج بکرێ، وای لێبێت لیژنەی پیشەسازی و وزە و سەرچاوە سروشتییەکان و بازرگانی و پاراستنی مافی بەکاربەر وایە؟، کاك یروانت فەرموو.

بەڕێز پروانت نیسان مارکۆس:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

کوالیتی کۆنترۆڵ تابعی وەزارەتی تەختیتە نە تابعی سیناعەو تیجارە، یەعنی دوو وەزارەتێ جودان، بۆ مەعلومات.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

کاك علی فەرموو.

بەڕێز علی حەمە صالح:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

کۆ کردنەوەی کۆمەڵێك وەزارەتی گەورە زۆر گرنگە، لەوانە کارەبا، پیشەسازی و بازرگانی و نەوت و گاز خۆمان دەزانین گەورەترین مەلەفە لە کوردستان، بۆیە من پێموایە ئەو لیژنەیە هەرچەند ئەندامی زۆر بێ، ناتوانن کۆنترۆڵی ئەو فایلانە بکەن، نەشمان زانیوە چەند کەس پێشنیاری ئەوەی کردووە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ بەڕێز د.عزت فەرموو.

بەڕێز د.عزت صابر اسماعیل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

مافی بەکاربەر و بازرگانی زۆر پەیوەستن بەیەکەوە، بازرگانی کوالیتی کۆنترۆڵ لەگەڵ مافی بەکابەر ئەکرێ ئەم دوانە بەیەکەوە بن، مافی بەکاربەرە یاخود پیشەسازی و سامانە سروشتییەکان، زۆر گرنگن، ئەم چوارە تێکەڵاو بکرێ بەیەکەوە هیچی لێدەرناچێ.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر باشە، د.ڤالا تکایە ڕوونکردنەوەتان چیە؟.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

ڕوونکردنەوەی ئێمە بۆ ئەو بابەتانە ئەوەیە کە بەزووترین کات لیژنەیەکی کاتی پێکبهێندرێت، بۆ پێداچوونەوەی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان، لەبەر ئەوەی هەر ئەو خاڵە نییە کە ناکۆکی لەسەرە، پەیڕەوی ناوخۆ هەر لە (أ) تاوەکو (ی) ناکۆکی لەسەرە، بۆیە ئەگەر ئەمڕۆ ئەو کارەش بکرێت، من تەئکیدم لەوەی ناوی ئەو لیژنانە و زیاد کردن و کەم کردنیشیان دووبارە دەبێ لە لایەن ئەو لیژنەیەوە پێداچوونەوەی پێدا بکرێت، بۆیە ئێمە وەکو لیژنەی یاسایی داوا لە بەڕێزتان دەکەین، کە بە زووترین کات ئەو لیژنە کاتییە پێکبهێندرێت، بۆ حەل کردنی ئەو بابەتە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر باشە ئەو لیژنەیە دروست دەکەین، ئێستا پێشنیارەکەتان چیە؟، بیخەینە دەنگەوە.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

پێشنیاری ئێمە یان لیژنەی پاراستنی مافەکانی بەکاربەر و وەکو خۆی بمێنێتەوە، یاخود لەسەر پێشنیاری ئەندامە بەڕێزەکان دەمج بکرێت، تەنها ئەو دوو پێشنیارەیە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

بەڵێ کاك ماجد فەرموو.

بەڕێز ماجد عثمان توفیق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر لیژنەی مافی بەکاربەر لەگەڵ لیژنەی سناعە بکرێتە یەك لیژنە، ئێمە وەکو پێکهاتەی تورکمان داوای مافی خۆمان دەکەین لە ئیستحقاقی سەرۆکایەتی لیژنەکان، بۆ زانیاری جەنابتان.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

باشە بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان، لە دوای مداوەلە لەگەڵ لیژنەی یاسایی، زیاد کردنی لیژنەکان دەبێتە هۆی ئەوەی کە هەر ئەندامێك پێویست دەکات لە سێ لیژنە زیاتر بەشدار بێ، ئەو کاتە ئیلتزاماتی ئەندام لە لیژنەکان کەمتر دەبێتەوە، بۆیە ئێستا ئەو پێشنیارە دەخەینە دەنگدانەوە کە دەمج بکرێ، دوایی کە لیژنەی کاتی بۆ پێداچوونەوە بۆ پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان پێکهات سەرلەنوێ هەموو ئەو لیژنانە تاوتوێ دەکاتەوە و بڕیاری نوێیان لەسەر دەدات، بۆیە ئێستا ئەو پێشنیارە دەخەینە دەنگەوە کە لیژنەی پاراستنی مافەکانی بەکاربەر دەمج بکرێ لەگەڵ لیژنەی پیشەسازی و وزە و سەرچاوە سروشتیەکان، کەواتە وای لێ دێ کێ لەگەڵ ئەوەیە کە لیژنەکە بەم شێوەیەی لێ بێ لیژنەی پیشەسازی و وزەو سەرچاوە سروشتیەکان و پاراستنی مافەکانی بەکاربەر، کێ لەگەڵیەتی؟ ٢٠ ئەندام لەگەڵیەتی، کێ لەگەڵی نیە؟ ٤٩ ئەندام لەگەڵی نیە کەواتە ئەو پێشنیارە پەسەند نەکرا، باشە لەبری ئەوە لیژنەی پیشەسازی و وزە و سەرچاوە سروشتیەکان وەکو خۆی بمێنێتەوە، لیژنەی پاراستنی مافەکانی بەکاربەر، بازرگانی بۆ زیاد بکرێ و وای لێ دێت، لیژنەی بازرگانی و مافەکانی بەکاربەر، کێ لەگەڵ ئەمەیە؟ ٧٢ ئەندام پەرلەمان لەگەڵیەتی، کێ لەگەڵی نیە؟ ٢ ئەندام پەرلەمان لەگەڵی نیە، کەواتە ئەوە پەسەند کرا، د.ڤالا فەرموو.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی دەستپاکی زیاتر لە سێ ئەندام پێشنیار دەکەن کە لیژنەی دەستپاکی لەگەڵ لیژنەی دارایی و کاروباری ئابووری لێك بدرێت و بکرێت بە یەك لیژنە، بەڵام کۆبوونەوەی ڕۆژی پێنج شەممەی لیژنەی یاسایی لەگەڵ سەرۆکی لیژنەکان و سەرۆکی فراکسیۆنەکان وابوو کە لیژنەی دەستپاکی وەکو لیژنەیەکی

سەربەخۆ بمێنێتەوە، ئەوە ڕای لیژنەیە، بەڵام ئەوەی کە پێشنیار کراوە لە هۆڵی پەرلەمان لەلایەن سێ ئەندام پەرلەمانەوە ئەوە بووە کە لیژنەی دەستپاکی لەگەڵ دارایی و کاروباری ئابووری دەمج بکرێ.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

کاك گۆران ڕوونکردنەوەت هەیە؟ فەرموو.

بەڕێز گۆران ئازاد حمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە ئێستا دوو لیژنەی پەرلەمانیمان زیاد کردووە، لیژنەیەکی تر کە کۆدەنگی هەموو فراکسیۆنەکانی لەسەرە، پێشبینی دەکەم ئەویش زیاد بکرێ، لیژنەی ناوچە کوردستانیەکان لە نەتیجە ژمارەی لیژنەکان زیاد دەبێ و ئەندامانی پەرلەمان ناتوانن هەر ئەندامێك لە دوو لیژنە بێ، دەبێ پێداچوونەوە بۆ ئەوە بکەین، بۆیە مەسەلەی خاڵی دەستپاکی کە دەمەوێ ئێستا بیخەینە بەردەم دەنگدانەوە، دەستەی دەستپاکی و لیژنەی دەستپاکی، یەعنی ئێمە لەگەڵ ئەوەین ئەم دەستەیە هەبێ و زەرورە، ئەم دەستەی دەستپاکییە لە هەرێمی کوردستان وەك موئەسەسەش هەیە و ئێستا پەرلەمانی کوردستانیش ڕەقیبە لەسەری، دەتوانین ئەم دەستەیەش بانگ بکەین بۆ محاسەبە و لێپرسینەوە و ڕوونکردنەوەی هەر پرسیارێك کە ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان لەلایان بێ، بۆیە قسە لەسەر گرنگی دەستپاکی کەس لاری نیە، بەڵام قسە لەسەر پێکهاتەی ئەم حاڵەتە هەیە، بۆیە ئەم ڕەئیە هەبوو کە بچێتە لیژنەی دارایی و ئابووری، واتە لەوەوە نییە پێویستمان بە لیژنەی دەستپاکی نییە، نا پێویستمان بە ڕێکخستنی لیژنەکانە، بۆیە بۆچوونەکە ئەوە بووە کە لەگەڵ لیژنەی دارایی بێ، هاوکاریشمان دەکات، لەبەرئەوەی عەدەدی لیژنەکان زیاد بووە و لە نەتیجەش ئەوە بڕیاری ئێوە ئەوە یەکلایی دەکاتەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

د.عزت فەرموو.

بەڕێز د.عزت صابر اسماعیل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیارمان کرد لیژنەیەك بۆ کاروباری پەرلەمان هەبێ، و زۆر گرنگە دەستپاکی بەوەوە گرێ بدەین، نەك بچێتە لیژنەی کاروباری دارایی، ئەوە خاڵێك، خاڵێکی تر، گرنگ ئەوەیە بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان ١٠٨ ئەندام پەرلەمانین هینێکم کردووە لە ٢٠ زیاتر بێ، دەبێ ژمارەکان لە ١٣ زیاتر بێ ملزەمە بۆ زیاد بکەین، وەکو ئەوەی تریش هەر لیژنەیەك ئەوەندە ئیش وکاری زۆر بوو ئیتر دوایی لە هین دەردەچێ، کێشەکە لەمەدایە کێ موراقەبەی کێ دەکات؟، یەعنی دارایی، دەستپاکی بێنێتە لای من ئەی کێ لیژنەکەی من دەستپاکیەکەی بسەلمێنێ؟، لەبەرئەوە ئەم تەوزیحە ویستم بە بەڕێزتانی بگەیەنم.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

بەڵێ کاك برزۆ فەرموو.

بەڕێز برزۆ مجید عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوەی منیش هەر ڕایە بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان، زۆربەمان کۆکین لەسەر ئەوەی پەیوەندی بە بواری نەزاهەوە و دەستەی نەزاهەوە هەیە، هەندێ جار دەزگای چاودێریش مێژوویەکی ئەوتۆی نییە هەموومان بتوانین شانازی پێوە بکەین، بۆیە لەم سەردەمە نوێیەی پەرلەماندا کە لیژنەی نەزاهە و دەستپاکی پێکەوە هەموو لایەکمان کۆك بووین لەسەر ئەوەی هەم لەسەر مستەوای فەردی و هەم لەسەر مستەوای ئەوەی کە پێی دەڵێن پەرلەمان هەوڵێکی وا بدەین فەعالییەت و زیندوویەتی وا بدەین بە لیژنەی نەزاهە، بۆیە من پێموایە مانەوەی زەرورە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

کەژاڵ خان فەرموو.

بەڕێز کەژاڵ هادی فقێ:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر بتوانین لیژنەی دەستپاکی بخەینە ناو لیژنەی دارایی و ئابووری، لەبەرئەوەی لیژنەی دارایی و ئابووریمان لەگەڵ لیژنەی وەبەرهێنانمان بۆ زیاد کردووە، کەواتە کاری ئەو لیژنەیە زۆر قورس دەبێ من تەئیدی کاك برزۆ دەکەم کەوا لیژنەی دەستپاکی سەربەخۆ وەکو خۆی بمێنێتەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

کاك فرحان فەرموو.

بەڕێز فرحان جوهر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەمە دەرچوونە لە بەرنامج، لەبەرئەوەی هیچ موناقەشەیەك نەکرێ، بەس دەنگدان.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

بەڵێ تەواوە، ڕاستە، ئێستا ڕای لیژنەی یاسایی دەخەینە دەنگدانەوە کە لیژنەی دەستپاکی وەکو خۆی بمێنێتەوە، کێ لەگەڵیەتی؟ ٨٦ ئەندام لەگەڵیەتی، کێ لەگەڵی نیە؟ ١ ئەندام لەگەڵی نیە، کەواتە پەسەند کرا، د.ڤالا فەرموو.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

زیاتر لە سێ ئەندام پەرلەمان، پێشنیاریان کردووە، کە لیژنەی ناوچە کوردستانیەکانی دەرەوەی هەرێم زیادبکرێ، ئێمە لە کۆبوونەوەی ڕۆژی پێنج شەممە لەگەڵ سەرۆکی لیژنەکان و سەرۆکی فراکسیۆنەکان کۆك بووین لەسەر ئەوەی کە ئەو لیژنەیە زیاد بکرێ.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

بەڵێ، ئێستا ئەو پێشنیارە دەخەینە دەنگدانەوە، ناوی لیژنەكە چی بوو؟ لیژنەی ناوچە كوردستانیەكانی دەرەوەی هەرێم، كێ لەگەڵیەتی؟ ٩٥ ئەندام لەگەڵیەتی، كێ لەگەڵی نیە؟ كەواتە بە كۆی دەنگ پەسەند كرا، بەڵێ كاك ئومێد فەرمووو.

بەڕێز ئومێد عبدالرحمن خۆشناو:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

هەرچەندە درا دەنگدان، بەڵام دەرەوەی هەرێم نا، دەرەوەی ئیدارەی هەرێم، چونكە ڕۆژێك دادێ ئەو ناوچانە كە دەگەڕێنەوە سەر هەرێمی كوردستان، هەرێمی كوردستانە، دەرەوەی ئیدارەی هەرێمی كوردستان.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

ئەو تێكستانە لیژنەی قانونی سیاغەی بكاتەوە، كاك فەرهاد فەرمووو.

بەڕێز فەرهاد حمە صالح (سەنگاوی):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەمە لە كۆنەوە ئێمە ماندووین پێوەی، من پێشنیار دەكەم ڕاستە ئەمە كارێكی دروست بوو كە كرا بە لیژنەیەكی تایبەت، بەڵام لەناو هەموو لیژنەكانی پەرلەماندا، پێویستە ئەو ناوچانە هەر دیسان بوونی هەبێ.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

كاك شوان فەرمووو.

بەڕێز شوان احمد نعمان:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

لێرە باسی ئەوە دەكرێ بۆ لیژنەكان كە حەدی ئەعلایەكە زیاد بكەین، لە ١١ەوە بەرەو ١٣.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

ئەوە ماددەی ٣٩ یە ئێستا قسەی لەسەر دەكەین، بەس ئەوە تەسبیت بكەین كە لیژنەی ناوچە كوردستانیەكانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێم، لیژنەی یاسایی پێشنیاری چیتان ماوە؟ د.ڤاڵا فەرمووو.

بەڕێز د.ڤاڵا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەوە تێكڕای ئەو پێشنیارانە بوون كە لەلایەن بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمانەوە پێشكەش كرابوون، ئەو ڕاوبۆچوونانەش لە كۆبوونەوەی ڕۆژی پێنج شەممە پێشكەش كرابوو، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

سوپاس، ئەی سەبارەت بە ماددەی ٣٩ کە بریتی بوو لە زیاد کردنی ژمارەی ئەندامانی لیژنە؟، د.ڤالاً فەرموو.

بەڕێز د.ڤالاً فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە ئێمە لە کۆنووسەکەی خۆمان و لە کۆنووسی کۆبوونەوەی ڕۆژی پێنج شەممە وابڕیار بوو کە لیژنەکان ژمارەیان ئەوەندە زیاد نەکرێن، بۆیە دەسکاری ژمارەکانمان نەکردووە، بەڵام ئێستا دیارە بوو بە ٢٢ لیژنە، ئەمە دیسانەوە پێویستی بە دیراسەتە و داوای مۆڵەت دەکەین بۆ ئەو بابەتە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

بەڵێ بەڕێز شیلان خان فەرموو.

بەڕێز شیلان جعفر علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

نازانم باسی لیژنەی کاروباری کۆمەڵگەی مەدەنیمان نەکرد، چونکە هەمووی باسکرا و بە تەسەلسول هاتینە خوارەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

کەواتە وەکو خۆی دەمێنێتەوە، ئەو لیژنانەی کە باس نەکران وەکو خۆیان دەمێننەوە، کاک شوان فەرموو.

بەڕێز شوان احمد نعمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بە نیسبەتی ئەوەی کە باس دەکرێ لە لیژنەکان، بە پێی پەیڕەو دەڵێ لە ٥ تا ١١ ئەندام، لەوانەیە هەندێ لیژنە و هەندێ ئەندامانی پەرلەمان پێیان وایە کە ئیشی تێدا بکەن، سەقفەکە هەیە ١١ ەکە، بەڵام ئەوەی کە باسی ٥ ئەندام دەکات، دەبێ ئەوە کەم بکرێتەوە، چونکە ئەوە بە پێی لیژنەکان ٢ لیژنە ٢ ئەندامی کەم دەبێت، پێشنیار دەکەم ئەو ٥ ئەندامە ببێتە ٣.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

باشە ئەوە یەکێکە لە پێشنیارەکان و وابزانم جەلسەی پێشوو کرا، کاک سۆران فەرموو.

بەڕێز سۆران عمر سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە کۆبوونەوەی پێشووش قسەم لەسەر ماددەی ٣٩ ی پەیڕەوی ناوخۆ کرد، دیسانەوە جەختی لێ دەکەمەوە کە بکرێ بە ٥ بە ٩ بۆ ئەوەی بتوانین ئەو دوو عەدەدەی لەو ١٩ لیژنەیە کەم دەکات بچێتە سەر لیژنەکانی تر، ئەو تەزەخومە کەم دەکاتەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

باشە ٥ بە ٩، د.عزت فەرمووو.

بەڕێز د.عزت صابر اسماعیل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

١٠٨ ئەندام لە لیژنەکان دەبێ، ئەگەر لە دوو لیژنە بن، دەکاتە ٢١٦ شوێنی لیژنە، ٢٢ لیژنەمان هەیە، مەکزیمەمی هەر لیژنەیەك ١١ کەوا دەکاتە ٢٤٢ جێگا، ئەگەر لە ١١ کەمتر بن، پێویستی بە گۆڕینی هیچ ناکات، هەموو هینەکان، یەعنی مەرج نیە هەموو لیژنەیەك ١١ کەسی تێدابێ، کەواتە هیچ پێویست ناکات نە ٥ کەم بکەینەوە و نە ١١ زیاد بکەین، ئەگەر وردتریش لیژنەی یاسایی خۆیان دەتوانن هینی لێ بکەن، کەواتە ئەگەر هەموو لیژنەیەك ١١ نەبێ، یەعنی پێویست ناکات خاڵەکەش هین کەین، مەرج نیە هەموو لیژنەیەك ١١ کەسی بچێتێ، ٢١٦ کەس هەیە، بۆیە تەغتیەی دەکات ئەو لیژنانە، لەبەرئەوە پێویست ناکات نە ١١ ەکە زیاد بکەین و نە ٥ ەکەش کەم بکەینەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

زۆر سوپاس، شکریە خان فەرمووو.

بەڕێز شکریە اسماعیل مصطفى:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێشنیار دەکەم لە کەم کردنەوەی ژمارەکان، لە ٥ کەمتر نەبێ، لەبەرئەوەی سەرۆك و جێگر و بڕیاردەر، ئەگەر بۆ نموونە یەك ئەندام لەو ڕۆژەدا لە ئەندامی ئەو لیژنەیە لەو دانیشتنە ئامادە نەبێ، کەوا بێ دەبێ یەك ئەندام بمێنێتەوە، لەبەرئەوە بە هیچ شێوازێك لە ٥ کەمتر نەکرێت، من پێم باشە ئەو ٥ بکرێت بە ٧، چونکە ئەگەر ٣ کە ئیداری ڕاستە ئەوانیش دەتوانن دەنگ بدەن، بەڵام با چوار کەسی دیکەش وەکو ئەندام با لە دانیشتنەکان بن، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

زۆزان خان فەرمووو.

بەڕێز زۆزان صادق سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر ئەم ١٠٨ ئەنداما دابەشی ٢٢ لیژنا بکەین، کەمترین حەد ٤,٩ بیت، یەعنی ٥ نەفەر تێدا دەرەکەڤن، ٥ ئەندام دەرکەڤن هەر لیژنەیەکادا، ئەمجا باشترە، نەك لە ٥ کەمتر بی، چونکی لیژنەیەت هەین موحتاجە پتر وەربگرن، بەس هەندێ لیجنا موحتاجە کو ٧ ی وەرگری و هەندەك لیجنا موحتاجا تو ١٣ وەربگری، ژ بەر کو دوو، سێ وەزارەتا بەخۆوە دگریت، یان دوو، سێ جیهە پێکڤە بەخۆ دگریت، ژ بەرهەندێ پێشنیار دەکەم کو ٧ ئان ٥ کەمترین نەبیت، ١٣ پترین بیت، وان لیجنا ئەوێ وەزارەتەکی بەکەڤت، بۆ نموونە وەزارەتا رۆشنبیری و لاوان و ڕاگەهاندێ هەمی ئێك وەزارەتا سێ لیژنەیەت هەی، ئەمە ئەگەر ١٣ نەفەریش تێدا بن،

ئەز دبیژم هەمیشە تەغتیا شولێ دکات، هەروەسا وەزارەتا خاندنا بلّند و پەروەردە ژی ئەگەر ئەو ژی ١١ نەفەرە ببنە ١٣ نەفەر دی باشتر لێ دێ.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

پەیامەکەت گەیشت زۆر سوپاس، کاك باپیر فەرموو.

بەڕێز باپیر کاملا سلیمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من بە نووسراویش ئاراستەی دەستەی سەرۆکایەتیم کرد، کە ئەندامانی پەرلەمان بۆیان هەیە لە دوو لیژنەدا بن، لە دوو لیژنە ١٠٨ زەربی ٢ دەکاتە ٢١٦، ٢١٦ دابەشی ١١ ی بکەین ١٩ لیژنەی لێ دەردەچێ، بەلّام ئەگەر دابەشی ٩ ی بکەین ٢٤ لیژنەی لێ دەردەچێ، بۆیە باشتر وایە لە ٥ بۆ ٩ ئەو بڕگەیە هەموار بکەینەوە، چونکە هەندێ لیژنە هەیە رەغبەتی زیاتری لەسەر هەیە، لەوانەیە ١٥ کەسیش داوا بکات بچێتە ئەو لیژنەیەوە، بەلّام ئەگەر تۆ دیاریت کرد ئەو ٩ کەسە ئەوە چارەسەر دەکات.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

پێویست بە گۆڕانکاری ناکات، هەندێ لیژنە ٧ دەبێ و هەندێ لیژنە ١١ دەبێ، ئەو قسەیەی کاك د.عزت ڕاستە، کاك علی فەرموو.

بەڕێز علی حەمە صالح:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هیچ ئەشکالیەتێك نییە، لە ڕێژە تێکڕاییەکەی دا هەر لیژنەیەك ئەگەر ٩,٨ ی بەرکەوێ کەواتە نە کەم کردنی دەوێ و نە زیاد کردنی، من پێشنیار دەکەم بەشێك لەو لیژنانە بە پێی گرنگیان ئەگەر نیوەی لیژنەکان وەرگرین و ٥٠٪ کەمتر بێ لە ٩ ئەندام یەعنی ئەمە بە ئیتفاق بێ و بە قانون نەبێ، پێویست ناکات کەمتر بێ لە ٩ ئەندام، ئەو بەشانەی تر ١١ ئەندام بن هیچ موشکیلەیەکی تیا نییە، واتە بە نزیك کراوەیی ئێستا ١٠ ئەندامی بەردەکەوێ، ٩,٨ەو سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

سوپاس، کاك ڤەمان فەرموو.

بەڕێز ڤەمان فیصل سلیمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

نوکە ئەگەر تو ٢٢ تیما چێ کەی، هەر تیمەك ٥ نەفەر بن، کەواتە دبن ١١٠ نەفەر، مەعنای ئاخافتنا کاك عزت و کاك علی حمە صالحی راست دەرناچیتن، چونکی دێ بێتە ٤,٩، ئەگەر ٢٢ تیما چێ کەی ٢٢ تێمێت ٥ نەفەری چێ نابن، ئەڤە حەدی ئەدنا، ئەگەر تو ٥ نەفەریا کەمتر لێ بکەی، بکەین ٣ نەفەر ئەڤە ژی گەلەکا مەنتقی نینە، چونکی هەر لیژنەیەکا دەبێ سەرۆك و بڕیار دەر، کەواتە چ تشت دەرباز نابیتن، حیکمەتا لیژنا ئەوە کو ئەندام تێدا زێدەتر بن نەك تنێ سەرۆك و جێگر و ئەندام، پێشنیارا من ئەوە وەکو ڤالّا

خانیش لسەرەوە عەرز كری، كو ئەڤ بابەتە یان لیژنەیەك وەكو دەستپاكی یان مافێت بەكاربەر بێتن گەل لیژنەیەكا دی تر وەكو دارایی و كاروباری ئابووری یان ژی ئەڤ بابەتە بێتە هەلگرتن هەتاكو ئەو لیژنەیا تایبەت دهێت تەعدیلا ناوخۆ ئەڤێ ڕاست كرنەو، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

با لیژنەی قانونی روونكردنەوەیان هەیە بیدەن، ناوەكانمان نووسیوە و دەرفەتتان دەدەینێ، د.بەهار فەرموو.

بەڕێز د.بەهار محمود فتاح:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئێمە لە زیادكرنی لیژنەكان دا كەوا بووە بە ٢٢ لیژنە، پێموایە هیچ كێشەیەكمان بۆ دروست نابێ، ئێمە بۆیە هیچ پێنشیارێكیشمان بۆ ئامادە نەكردووە، چونكە ١٠٨ كە دابەشی ٢٢ ی دەكەی ٤,٩ دەكات، تەنها ٥ لیژنە كە ئەندامەكانیان لە ١١ كەمتر بێ ئێمە كێشەكەمان حەل دەبێ، ئەوەی كە بەڕێز كاك ڤەمان باسی كرد ئەو فی یەكی كردووە، ئێمە هەر ئەندامێكمان لە دوو لیژنەیا ئەندام دەبێ، هەر ئەندامێكی بەڕێزی پەرلەمان لە دوو لیژنەدا ئەندام دەبێ، بۆیە كێشەمان بۆ دروست نابێ، تەنها بەوەی كە ٥ لیژنە عەددەدەكەیان لە ١١ كەمتر بێ كێشەكە حەل دەبێ.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

بەڵێ باشە ناومان نووسیوە، كاك عبدالله فەرموو.

بەڕێز عبدالله حاجی محمود:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

دوو ڕێگەمان لەبەردەستە، یەكەم، هەمواركردنەوەی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان، ئەوەی د.عزت دەیڵێ بە تەئكید وایە لیژنەیەك ١١ نەبێ، ٨ بێ و ٩ بێ شتێكی ئاساییە، چونكە تەوازونەكە ڕادەگرێ، پەیڕەویشمان لەپێشە یان دەرفەت بدەین بە لیژنەی قانونی پرۆژەیەك ئامادە بكەن.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

فیروز خان فەرموو.

بەڕێز فیروز طه عبدالخالق:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من تێبینی هەیە ل ماددا ٣٩ برگا ٧ كە تێدا هاتیە، بێژێت نابیت ئەندام ببێتە سەرۆكێ یان جێگر یان بڕیاردەر زیاتر لە یەك لیژنە، ئەز پێنشیار دكەم كە سەرۆكێ هەر لیژنەیەك بۆی نەبیت ببیتە ئەندام ل لیژنەكا دیكە دا، وەكو ل برگا ٢ هاتیە كە هەر ئەندامەكی مافێ دوو لیژنەیا هەی، یان زیاتر دوو لیژنانە، پێشنیارا من ئەوە سەرۆكێت لیژنا بۆی نەبیتن ببێتە ئەندام ل لیژنەكا دیكەدا، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان)؛

کەواتە لەو حیسابەدا دەبێ ئەوەش ڕەچاو بکەن، سەرۆکی لیژنەکان و جێگری سەرۆکی لیژنەکان و بڕیاردەرەکان تەنها دەتوانن لەدوو لیژنە بن، کاک دڵشاد فەرموو.

بەڕێز دڵشاد شعبان عبدالغفار؛

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنا یاسایی داخازا جەنابێ هەوە کر، کو ماوەیەکی بدەنێ بۆ هەندێ کو دیراسا ڤی بابەتی بکەن، ئەز دبێژم پێشنیارا وان ل پێشان بێتە وەرگرتن لێ باشتر بی ژ وێ موناقەشا هەمی.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان)؛

کاک د.عزت فەرموو.

بەڕێز د.عزت صابر اسماعیل؛

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆ دڵنیایی لەو قسانەی کە کردم، وادیارە کاک ڤەمان ئەوەی بیر چووە، هەر ئەندامێك بۆی هەیە لە دوو لیژنە بێ، ٢٢ لیژنەمان هەیەو ٢٢ سەرۆك لیژنەمان پێویستە، ئێمە ١٠٨ ئەندام پەرلەمانین، دڵنیام لەو ژمارانە نە زیاد کردنی دەوێ نە کەم کردن، بەڵام وەکو ئەو هاوکارەم گوتی کۆی ئەم پرۆسەیە بە مانای وشە پێویستە لە هەموارکردنەوەی پەیڕەوی ناوخۆ دا بە جدیەوە دیراسە بکرێ، منیش هەر تەئکیدم لەوە کردەوە ....

وادیارە کاک فەرحان ئەوەی لەبیر چووە پەرلەمانتاریك بۆی هەیە لەدوو لیژنە بێت، ٢٢ لیژنەمان هەیە، ٢٢ سەرۆك لیژنەمان پێویستە، ئێمە ١٠٨ ئەندام پەرلەمانین، دڵنیام لەو ژمارانە نە زیاد کردنی ئەوێت، نە کەمکردن، بەڵام وەکو ئەو هاوکارەم وتی کۆی ئەم پرۆسەیە، بەوشە پێوستی بە هەموارکردنەوەی پەیڕەوی ناوخۆیە کە بەجدی دیراسە بکرێت، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

فەرموو کاک علی.

بەڕێز علی حمە صالح:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش هەر تەئکیدم لەوە کردەوە، ئەو وتی حسابەکە غەڵەتە، ٤,٩ ئەکات، ئەگەر لەیەك لیژنەدا ٤,٩ کەڕەتی دوو بکەینەوە ٩,٨ ئەکات، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

کاك ئاری هەرسین، فەرموو.

بەڕێز ئاری محمد هەرسین:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من وەکو مامۆستایەکی بیرکاری، بەتەئکید پشتیوانی لەقسەکانی دکتۆر عزت ئەکەم، ئەمەوێت یەك شتی تریش بیری بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان بهێنمەوە، بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ ماددەی ١٧، بڕگەی ٢ هەرکاتێك سەرۆکی پەرلەمان، هەستی کرد کە زیاد لە ٣ سەعات کۆبوونەوەکە ئەڕوات و پێویست بە پشوویەك ئەکات، لەبەر ئەوەی مەکینەی بایلۆژی ئینسان مەحدوودە بۆ ئیش کردن، ئەبێت ئاگایەکت لێمان بێت، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

سوپاس، کاك فائق فەرموو.

بەڕێز فائق مصطفى رسول:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من سەد لەسەد پشتگیری ڕای ئەو خانمە ئەکەم ببورە ناوەکەی نازانم، سەرۆکی لیژنەکان دەستکراوەییەکی زیاتریان هەبێت، من خۆم هەر بە نموونە سەرۆکی لیژنەی ئاوەدانکردنەوەم، ئەندامیشم لە لیژنەی پیشەسازی و وزە، لەبەر کۆبوونەوەکانی لیژنەی پیشەسازی و وزە، تائیستا نەمتوانیوە کۆبوونەوەی لیژنەکەی خۆم ڕێك بخەم، چونکە هەر مەوعید دائەنێم و لەلیژنەی پیشەسازی و وزەوە مەوعیدم بۆ یەت کە کۆبوونەوەم لەگەڵ ئەوان هەیە، بۆیە سەد لەسەد لەگەڵ ئەوەدام کە سەرۆکی لیژنەکان دەستکراوەیەکی زیاتریان بۆ دروست بکرێت کە لەهیچ لیژنەیەکی تر ئەندام نەبن، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

سوپاس، ئێڤار خان، فەرموو.

بەڕێز ئێڤار ابراهیم حسین:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تەنها من نوقتەی نیزامیم هەبوو، ئەگەر سەرۆکی لیژنە یان بڕیاردەر یان جیگرەکەی تەنها لەیەك لیژنە کار بکەن، ئەوکاتە کەس سەرۆکایەتی لیژنە ناکات، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

دکتۆرە ڕێواز فەرموو.

بەڕێز د. ڕێواز فائق حسین:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من دەستخۆشی لە لیژنەی یاسایی ئەکەم، ئەزانم زۆر ماندوون، بەڵام دوو حاڵەتم لەبەردەمایە، سێ کەس پێشنیاریان کردووە نەخراونەتە دەنگدانەوە، ئەوەی کە کاك فائق و ئەوان وتیان، لەگەڵ ئەوەی کە بیرمە کاك محمد و کاك زاناو یەکێکی تر پێشنیاریان کرد لیژنەی وەرزش ولاوان خوێندکارانی بۆ زیاد بکرێت،

مەبەستم نیە کە ئەمە ئیلا ئەکرێت، بەڵام هیوادارم یەك تۆز نەفەس درێژتر بن لەوەی کە سێ کەس پێشنیاری کردبوو بخرێتە دەنگدانەوە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

باشە ئێستا ڕوونکردنەوەی لیژنەی یاسایی، فەرموو دکتۆرە ڤاڵا.

بەڕێز د. ڤاڵا فرید ابراهیم:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وشەی فێرخواز لەلایەن دکتۆر محمد علی پێشنیار کرابوو، لەگەڵ بەڕێزێکی تر زانا عبدالرحمن تەنها دوو کەس بوون، بۆیە نەبوو بە سێ پێشنیار تا لێرە بیخەینە دەنگدانەوە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

کاك گۆران، فەرموو.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سوپاس بۆ هاوکارانمان کە وازحە ئەندامەکان کێشەی نابێت، بەڵام ئەوەتان لەبەرچاو بێت کە قسە لەسەر کەمکردنەوە دەکەن بۆ ٩ کە یەکێك لە ڕەئیەکان بوو، ئێمە بۆ خۆمان لەمە پاراست تا ژمارەی ئەو لیژنانەمان بە تەوافوق دانا کە ئەندامەکانیش بە تەوافوق دابەشکراوە لە ١١ زەختمان لەسەر بووە، کۆمەڵێك هەڤاڵی ئێوە کە لێرەن ئەندامان تووڕە بوون لە هەندێك لیژنەدا جێگایان نەبوویەوە ئێستا ببێت بە ٩، یەعنی هەموو لیژنەکان جارێکی تریش تێك ئەچێتەوە ئەبێت دیسان بیخەینە دەنگدانەوە، لەبەر ئەوە کێشەیەکی گەورەیە بۆ خودی هەموو لیژنەکانی پەرلەمان و پەرلەمانیش دروست ئەکەین، ئەمە یەك، دوو: سەرۆك و جێگر و بڕیاردەر پێویستی بەوە نییە بەڕای ئێمە نەص بێت کە دەچێتە لیژنەیەکی تر یان نا، قودرەو ئیمکانیەتی ئەو ئینسانە خۆیەتی، ئێمە لەخولی ڕابردووش دیومانە، ئەندام پەرلەمانی وا هەیە، وەختەکانی دەگونجێت هەوڵ ئەدات و لەهەردوو لیژنەش فریا ئەکەوێت، یەعنی دانەیەکیان ئەکات بە سەنتەر و ئەوی تریشیان بەلاوەکی، ئیشەکان دابەش ئەکات، هەرکاتێك نەیتوانی ئەوە ئیجباری نییە تۆ بە ئیجباری پێی بکەیت لە لیژنەیەکیان سەحب ئەکاتەوە، ئەو ڕەئیەش بڵێم ئێمە هەندێ جار شت ناخەینە دەنگدانەوە، یەعنی ئیتیفاقمان لەسەر کردووە، هەندێکیان دوو ڕەئییە، هەندێکیشیان ئێمە نەمان ویست کاتتان بگرین، هەموو شتێك ڕوون بکەینەوە، ئەگینا بۆ وشەی فێرخواز یاخود ئەم وشەیە تەوزیحاتمان هەبوو، بۆچی بەگونجاو نەزانرا لە لیژنەیەکی تر ئیزافە بکرێت، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

سوپاس، مامۆستا مەروان دوا موداخەلەیە، فەرموو.

بەڕێز حسین اسماعیل (مروان گەلاڵی):-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو پێشنیارەی لیژنەی یاسایی، بە نەزەری ئیعتیبار وەربگیرێت، لیژنەیەك دروست بکرێت بۆ پێداچوونەوەی هەموو پەیڕەوەکە بەڕاستی قەناعەتم وایە ئەو قسانەی کە دەیکەین هەمووی دەچێتە بابی ئەوەی کە بەڕاستی دووبارەو سێبارە دەکرێتەوە، یەعنی موناقەشەکە زیادە لێرەدا، یەعنی ئەو پەیڕەوە لە ئەلفەوە تاکو یاء پێداچوونەوەی بۆ بکرێت، موناقەشەکانمان هەڵبگرین بۆ ئەو کاتە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

هیوادارم بۆ دانیشتنی داهاتوو ئەو بڕیارە ئامادە بکەین، کە ئەو لیژنە کاتیە دروست بکەین، ئێستا تەنها ئەوە دەخەینە دەنگدانەوە کە ئەندامانی لیژنە هەمیشەییەکانی پەرلەمان ژمارەیان وەکو خۆی بمێنێتەوە یان نا، کێی لەگەڵدایە با دەستی بڵند بکات تکایە؟، ٧٠ ئەندام لەگەڵ ئەوەن کە وەك خۆی بمێنێتەوە، سوپاس، کێی لەگەڵدا نیە؟، ٤ ئەندامی لەگەڵدا نیە، کەواتە بەزۆرینەی دەنگ پەسەند کرا، زۆر سوپاس، بۆ ئێوە کۆتاییمان بە بڕگەی سێیەمی بەرنامەی کار هێنا، ئێستا دەچینە سەر بڕگەی چوارەم لەبەرنامەی کاری دانیشتنی ئەمڕۆمان کە بریتیە لە خوێندنەوەی یەکەمی چەند پڕۆژە یاسایەك کە لەلایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستانەوە پێشکەش کراوە، بەپێی ماددەی ٧١ لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان ژمارە(١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراو، فەرموو دکتۆرە ڤاڵا سەرۆکی لیژنەی یاسایی.

بەڕێز د. ڤاڵا فرید ابراهیم:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هاوکارم دکتۆرە بەهار بەردەوام دەبێت، فەرموو.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەم پڕۆژە یاسایانە پێشکەش کراوە لەلایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانەوە، بۆ ئەوەی خوێندنەوەی یەکەمیان بۆ بکرێت:-

یەکەم: پڕۆژە یاسای داواکاری گشتی لەهەرێمی کوردستان – عێراق، ئەم پڕۆژە یاسایە لە ٤١ ماددە پێك هاتووە، لەگەڵ هۆکارەکانی دەرچواندن، لەلایەن ئەم ئەندامە بەڕێزانەوە:-

١- گەشە دارا حەفید

٢- ئاواز جەنگی

٣- سعید مەصیفی

٤- عزت صابر

٥- سالار محمود

٦- خلف احمد

٧- تەلار لەتیف

٨- مریەم صمد

٩- زانا عبدالرحمن

١٠- صالح فەقێ

١١- گۆران ئازاد

١٢- ڕێواز فائق

١٣- بێگەرد دڵشاد

١٤- قادر ئۆتمان

١٥- دەرباز عبدالله

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان داوا لەبەڕێزتان دەکەین ئەم پرۆژە یاسایە ئاراستەی لیژنە پەیوەندیدارەکان بکەن، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

زۆر سوپاس، ئەم پرۆژە یاسایە ئاراستەی لیژنەی یاسایی و گشت ئەندامانی پەرلەمان دەکەین.

فەرموو دکتۆر عزت.

بەڕێز د. عزت صابر اسماعیل:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەمان پڕۆژە یاسا بە هەمان ناونیشانەوە بۆ بۆکسەکانمان هاتووە، داوا دەکەین بە نەزەری ئیعتیبار وەربگیرێت، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

فەرموو دکتۆرە بەهار.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

٢- پرۆژە یاسای داواکاری گشتی هەرێمی کوردستان – عێراق کە هەمان یاسایە بەشێوەیەکی تر کە مادەکانی زیاترە لەلایەن کۆمەڵێك ئەندامەوە پێشکەش کراوە، ئەم پڕۆژە یاسایە پێك هاتووە لە ٦٩ مادده، لەگەڵ هۆکارەکانی دەرچواندن، لەلایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانەوە پێشکەشکراوە. کە لەم بەڕێزانە پێك هاتوون.

١- شێرکۆ حمە امین قادر

٢- عادل عزیز

٣- پەری صالح

٤- ئومێد حمە علی

٥- عبدالرحمن على

٦- قارەمان قادر

٧- عمر عنايەت

٨- برزۆ مجيد

٩- پەروا على

١٠- انور قادر

١١- جوان اسماعيل

١٢- حسن صالح

١٣- ئێڤار ابراهيم

١٤- زوڵفا محمود

داوا لەبەڕێزتان دەكەين ئەم پرۆژە ياسايەش بەهەمان شێوە ئاراستەی ليژنە پەيوەنديدارەكان بكرێت. چونكە ناوەڕۆكی هەردوو پرۆژەكە جياوازە بۆ ئەوەی بتواندرێت لەهەردووكيان پرۆژەيەكی باش دروست بكرێت، سوپاس.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:-

سوپاس ئەم پرۆژە ياسايە ئاراستەی ليژنەی ياسايی و گشت ئەندامانی پەرلەمان دەكرێت.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

٣- پرۆژە ياسای كۆتايی هاتن بەكاركردن بەياسای بەرەنگاربوونەوەی تيرۆر ژمارە(٣)ی ساڵی ٢٠٠٦ لەهەرێمی كوردستان – عێراق. ئەم پرۆژە ياسايە لە پێنج ماددە پێك هاتووە، لەگەڵ هۆكارەكانی دەرچواندن لەلايەن ژمارەيەك لە ئەندامانی پەرلەمانەوە پێشكەش كراوە، كە ئەم بەڕێزانەن:-

١- حسين اسماعيل (مەروان گەلاڵی)

٢- نجيبە لطيف

٣- شكريە اسماعيل

٤- هەورامان گەنجێنەيی

٥- فخرالدين قادر

٦- سۆران عمر

٧- كەژاڵ هادی

٨- ئێڤار ابراهيم

٩- پەری صالح

یاداشتێکمان سەبارەت بەم پرۆژە یاسایە بەدەست گەیشتووە، کەوا بەڕێز ایدن معروف کە لەسەر پرۆژە یاساکە ئیمزای کردووە سەحبی ئیمزاکەی کردۆتەوە لەشوێنی ئەو ٣ کەس ئیمزایان کردووە. شوان قەلادزەیی، سهراب میکائیل، شێرکۆ جودت، بۆیە ئەم پرۆژە یاسایە ژمارەی ئەندامانی یاسایی تەواو کردوەو داوا لەبەڕێزتان دەکەین کەوا ئاراستەی لیژنە پەیوەندیدارەکانی بکەن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

زۆر سوپاس پێشنیارێکی تریش هاتووە لەسەر کشانەوەی واژۆ بەڕێز دکتۆرە پەری بۆ هەمان پرۆژە ئیمزاکەت کشاندۆتەوە.

بەڕێز د. پەری صالح حمید:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڵێ جەنابی سەرۆك بۆ هەمان پرۆژە ئیمزام کشاندۆتەوە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

باشە ئەندامێکی تریش سەحبی کردۆتەوە، ئێستا ژمارەی یاسایی تەواوە دکتۆرە بەهار؟.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڵێ سەرۆکی پەرلەمان ژمارەی یاسایی تەواو ئەکات، چونکە ئەوە دوو ئەندام سەحبی واژۆیان کردۆتەوە، بەڵام سێ ئەندام واژۆیان کردووە لەجیاتی ئەوان، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

زۆر سوپاس، ئەو پرۆژە یاسایە ئاراستەی لیژنەی کاروباری یاسایی و لیژنەی ناوخۆ و لیژنەی مافەکانی مرۆڤ و گشت ئەندامە بەڕێزەکان دەکەین.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

٤- پرۆژەی یاسای بەکارکردنی یاسای خانەنشینی یەکگرتوو لە عێراق ساڵی ٢٠١٤ لەهەرێمی کوردستان. ئەم یاسایە لە ١١ مادده پێك هاتووە، لەگەڵ هۆکارەکانی دەرچوواندن، لەلایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانەوە پێشکەش کراوە، کە ئەمە ناوی بەڕێزیانە.

١- شێرکۆ حمە امین

٢- زولڤا محمود

٣- بەهار محمود

٤- پەروا علی

٥- منیرە عثمان

٦- ئێڤار ابراهیم

٧- برزۆ مجيد

٨- جوان اسماعيل

٩- انور قادر

١٠- پەری صالح

١١- عادل عزيز

١٢- حسن صالح

داوا لەبەڕێزتان دەكەين ئاراستەی ليژنە پەيوەنديدارەكانی بكەن.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:-

سوپاس، ئەم پرۆژەی ياسايە ئاراستەی ليژنەی ياسايی و دارايی و گشت ئەندامانی پەرلەمانی دەكەين.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

٥- پرۆژە ياسای بەرنگار بوونەوەی گەندەڵی لەهەرێمی كوردستان – عێراق، ئەم پرۆژە ياسايە لە ٢٤ مادده پێك هاتووە، لەگەڵ هۆكارەكانی دەرچواندن كەلەلايەن ژمارەی ياسايی ئەندامانەوە پێشكەش كراوە، ئەمە ناوەكانيانە:-

١- منيرە عثمان

٢- بەهار محمود

٣- فائق مصطفى

٤- ڕابوون توفيق

٥- علی حمە صالح

٦- برزۆ مجيد

٧- انور قادر

٨- ڕۆزا محمود

٩- ئومێد حمە علی

١٠- زوڵفا محمود

١١- پەروا علی

١٢- عادل عزيز

١٣- حسن صالح

داوا لەبەڕێزتان دەكەين كە ئەم پرۆژە ياسايەش ئاراستەی ليژنە پەيوەنديدارەكان بكەن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

زۆر سوپاس، ئەم پرۆژەیە ئاراستەی لیژنەی یاسایی و لیژنەی نەزاهەو گشت ئەندامانی پەرلەمان دەکرێت.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

٦- پرۆژە یاسای دەستەی نیشتمانی بۆ دانوستاندن، ئەم پرۆژە یاسایە لە ١٩ مادده پێك هاتووە، لەگەڵ هۆکارەکانی دەرچوواندن، کە لەلایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانەوە پێشکەش کراوە کە ئەمە ناوەکانیانە:-

١- هەورامان حمه شریف

٢- نجیبە لطیف

٣- شکریە اسماعیل

٤- حسین اسماعیل

٥- عمر مصطفی

٦- علی حمه صالح

٧- جوان اسماعیل

٨- قارەمان قادر

٩- سۆران عمر

١٠- فخرالدین قادر

١١- ئومێد حمه علی

١٢- برزۆ مجید

١٣- رۆزا محمود

١٤- منیرە عثمان

١٥- حسن صالح

داوا لەبەڕێزتان دەکەین کە ئەم پرۆژە یاسایەش ئاراستەی لیژنە پەیوەندیدارەکان بکەن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

زۆر سوپاس خاتوو گەشە نوقتەی نیزامیت هەیە؟، فەرموو.

بەڕێز گەشە دارا جلال:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە پرۆژە یاساکان بە گوێرەی ئیختیصاصی لیژنەکان ڕەوانە ئەکرێت لەلایەن سەرۆکایەتییەوە، سەبارەت بە خاڵی سێیەم، پرۆژە یاسای بیمەی کۆمەڵایەتی بۆ کابانی ماڵ ئەبوایە بۆ لیژنەی داکۆکی کردن لەمافی ژنان و لیژنەی کۆمەڵایەتیش ڕەوانە بکرایە، تا کاری لەسەر بکەن و ڕاپۆرتی خۆیان بنووسن، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

پێم وایە ئەو پرۆژە یاسایە نەخوێنراوەتەوە تا ئێستا، دوامان خستووە، ئێستا ئەم پرۆژە یاسایەی کە پوختەکەی خوێندرایەوە دەستەی نیشتمانی بۆ دانوستاندن، ئاراستەی لیژنەی یاسایی و گشت ئەندامان دەکرێت.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

٧- پرۆژە یاسای پشکی هاونیشتمانیان لە سامانە سروشتییەکان، ئەم پرۆژە یاسایە لە ٤ ماددە پێك هاتووە، لەگەڵ هۆکارەکانی دەرچوواندن، کە لەلایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانەوە پێشکەشکراوە، ئەم بەڕێزانە ئیمزایان کردووە.

١- شێرکۆ جودت

٢- سهام عمر

٣- کەژال هادی

٤- غریب مصطفی

٥- کنعان نجم الدین (حاجی کاروان)

٦- عمر صالح

٧- بەهار عبدالرحمن

٨- مولود مراد

٩- سەهراب میکائیل

١٠- ابوبکر عمر

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان هەرچەندە ئەم پرۆژە یاسایە پێویستی بە پێداچوونەوە هەیە، چونکە زۆرتر لەهەندێك لە بڕگەکان لە ڕاپۆرت و لە بەحسێك ئەچێت، بەڵام داواکارین لە بەڕێزتان کەوا ئاراستەی لیژنە پەیوەندیدارەکانی بکەن، لەگەڵ داواکاریمان بۆ پێداچوونەوەی جارێکی تر.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

زۆر سوپاس، ئەتواندرێت لەناو لیژنەکانی پەرلەمان پێداچوونەوەی بۆ بکرێت، بۆیە ئەم پرۆژە یاسایە ئاراستەی لیژنەی یاسایی و دارایی و کاروباری ئابووری و پیشەسازی و وزەو سەرچاوە سروشتییەکان و گشت ئەندامانی پەرلەمان دەکرێت.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

٨- پرۆژە یاسای بیمەی کۆمەڵایەتی بۆ کابانی ماڵ لەهەرێمی کوردستان – عێراق، ئەم پرۆژە یاسایە لە ١١ مادده پێك هاتووە، لەگەڵ هۆکارەکانی دەرچوواندن، لەلایەن ژمارەی یاسای ئەندامانی پەرلەمانەوە پێشکەشکراوە، کە ئەمە ناوەکانیانە:-

١- بەهار محمود

٢- بیستون فائق

٣- جوان اسماعیل

٤- ئێڤار ابراهیم

٥- محمود عمر

٦- پەروا علی

٧- منیرە عثمان

٨- پەری صالح

٩- شێرکۆ حمە امین

١٠- برزۆ مجید

١١- فائق مصطفی

١٢- ڕابوون توفیق

١٣- علی حمە صالح

١٤- انور قادر

١٥- ایوب عبداللە

١٦- ڕۆزا محمود

١٧- ئومێد حمە علی

١٨- زوڵفا محمود

١٩- حسن صالح

داوا لەبەڕێزتان دەکەین کە ئەم پرۆژە یاسایەش ئاراستەی لیژنە پەیوەندیدارەکان بکەن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

سوپاس، ئەم پرۆژە یاسایەش ئاراستەی لیژنەی کاروباری یاسایی و لیژنەی ژنان کە ناوەکەی گۆڕا بوو بە لیژنەی داکۆکی کردن لە ئافرەتان، لیژنەی کاروباری ئابووری و لیژنەی کۆمەڵایەتی و منداڵ و خێزان، لەگەڵ گشت ئەندامانی پەرلەمان.

زۆر سوپاس بۆ ئەندامانی لیژنەی یاسایی ئێستا ئەتوانن بچنەوە شوێنەکانی خۆتان، بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان تکاتان لێ دەکەین ئیتر پرۆژە یاسا زۆر گرنگ نەبێت ئاراستەی سەرۆکایەتی پرلەمانی کوردستانی مەکەن، چونکە ژمارەیەکی زۆر پرۆژە یاسا هاتووەتە لامان، هەندێکیشمان ئاراستەی لیژنەکان کردووە، ئێمە چاوەڕێی ئەوە لە ئێوە دەکەین، لە لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان خوێندنەوە بۆ پرۆژە یاساکانی کە بۆتان نێردراوە بکەن، بۆ ئەوەی بەزوویی بتوانین گفتوگۆیان لەسەر بکەین لەپەرلەمانی کوردستان، بەتایبەتی ئەو پرۆژە یاسایانەی کە کاروباری دارایی تێدا نییەو پێویستی بە حکومەت نییە، ئەو پرۆژە یاسایانە یەکلایی بکەنەوە بۆ ئەوەی بتوانین لەبەرنامەی کاری دانیشتنەکانی تری پەرلەمانی دایان بنێین، کاک عومەر نوقتەی نیزامیت هەیە، فەرموو.

بەڕێز عمر عنایەت حەمە:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو بەرنامە کارەی لەبەردەستی منە، جیاوازی هەیە لەگەڵ ئەوەی لیژنەی یاسایی خوێندیەوە، لەوە تێنەگەشتم، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

ئەوە پاش و پێش لە خوێندنەوەی پرۆژەکاندا کرا، وە بڕگەی یەکەم دوو پرۆژە یاسای لەسەر پێشکەش کرابوو، بەم شێوەیە دانیشتنی ئەمڕۆمان کۆتایی پێ دەهێنین، زۆر سوپاس بۆ ئامادە بوونتان.....

فخرالدین قادر	**جعفر ابراهیم ئێمینکی**	**د. یوسف محمد صادق**
سکرتێری پەرلەمانی	**جێگری سەرۆکی پەرلەمانی**	**سەرۆکی پەرلەمانی**
کوردستان – عێراق	**کوردستان – عێراق**	**کوردستان - عێراق**

پەرلەمانی کوردستان - عێراق

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٥)

سێ شەممە ڕێکەوتی ٢٠\٥\٢٠١٤

خولی چوارەمی هەڵبژاردن

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (٥)

سێ شەممە ڕێكەوتی ٢٠١٤/٥/٢٠

كاتژمێر (١١)ی پێش نیوەڕۆی ڕۆژی سێ شەممە ڕێكەوتی ٢٠١٤/٥/٢٠ پەرلەمانی كوردستان - عێراق بە سەرۆكایەتی یوسف محمد صادق سەرۆكی پەرلەمان و، بە ئامادەبوونی بەڕێز جعفر ابراهیم ئێمینكی جێگری سەرۆك و، بەڕێز فخرالدین قادر سكرتێری پەرلەمان, دانیشتنی ژمارە (٥)ی خولی چوارەمی, ساڵی (٢٠١٤) ی خۆی بەست.

بەرنامەی كار:

بەپێی حوكمەكانی برگە (١)ی مادده (٢٠) لە پەیڕەوی ناوخۆی ژمارە (١)ی هەمواركراوی ساڵی ١٩٩٢ی پەرلەمانی كوردستان - عێراق, دەستەی سەرۆكایەتی پەرلەمان بڕیاری دا دانیشتنی ژمارەی (٥)ی ئاسایی خولی گرێدانی دووەمی ساڵی یەكەم لە خولی چوارەمی هەڵبژاردن لە كات (١١)ی پێش نیوەڕۆی ڕۆژی سێ شەممە ڕێكەوتی ٢٠١٤/٥/٢٠ دا بەم شێوەیە بێت:

١ دەنگدان لەسەر پێشنیارەكان سەبارەت بە پرۆژە بڕیاری هەموار كردنی ماددەی ٣٨ و ٣٩ لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان

٢- ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆكی حكومەتی هەرێمی كوردستان بە پێی بڕگە ٣ لە ماددەی ٥٦ ی یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی كوردستان ژمارە یەكی ساڵی ١٩٩٢ ی هەموار كراو، بڕگەی ١٢ یەم لە ماددەی ١٠ ی یاسای هەڵبژاردنی سەرۆكایەتی هەرێمی كوردستان ژمارە ١ ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموار كراو

٣- سوێند خواردنی بەڕێز سەركەوت سەرحەد خەلیفە كە بە زنجیرە ژمارە ١٩ ی فاركسیۆنی سەوز ناوی هاتووە، لە جێگای ئەندامی دەست لەكاركێشاوەی هەمان فراكسیۆن بەڕێز ارسلان بایز اسماعیل

٤- خوێندنەوەی یەكەمی حەوت پرۆژە یاسا كە لەبەرنامەی كاردا ئاماژەیان پێكراوە

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

بەناوی گەلی كوردستان، دانیشتنەكەمان دەست پێ دەكەین، خولی گرێدانی دووەم، ساڵی یەكەم، خولی هەڵبژاردنی چوارەم، دانیشتنی ژمارە (٥)، ئەمڕۆ ٢٠١٤/٥/٢٠ ، دەستپێك، بەبۆنەی ساڵیادی یەكەم هەڵبژاردنی پەرلەمانی كوردستان كە دوێنێ بوو، پیرۆزبایی لەخۆمان و ئێوەی بەڕێز ئەكەین، هەروەها پیرۆزبایی لە خەڵكی كوردستان ئەكەین، بەڕاستی خەڵكی كوردستان لە ١٩٩٢/٥/١٩ بڕیاری دا كە ململانێ سیاسیەكان لە هەرێمی كوردستان لە ڕێگەی سندوقەكانی دەنگدانەوە یەكلایی بكرێتەوە، ئەمە ئیرادەیەكی بەهێزی ئەوسای خەڵكی كوردستان بوو ئێستاشی لەگەڵ بێت، بۆ ژیانێكی دیموكراسیانە، سیستەمێكی حكومڕانی و دیموكراسی هێنایە كایەوە، بەڕاستی ئەو دەنگدانەی ئەو كات لەو ڕۆژەدا باشترین وەڵامدانەوە بوو بۆ جۆری ئەو سیستەمە حوكمڕانییەی كە لە عێراقدا بەرقرار بوو، كە سیستەمێكی دیكتاتۆریانە بوو،

و وەلاّم گۆیەکی زۆر باشیش بوو بۆ ئەو مەینەتیانەی بەسەر خەڵکی کوردستان هاتبوو، بۆیە خەڵکی کوردستان لەوساوە تا ئێستاش چاوەڕێی ئەوەیە لە هێزە سیاسیەکان کە لە ڕێگەی سندوقی دەنگدان و لە ڕێگای هەڵبژاردنی شەفاف و نەزیهەوە ململانێ سیاسییەکانی خۆیان یەکلایی بکەنەوە، بەم بۆنەیەوە دیسان پیرۆزبایی لە گەلانی عێراق ئەکەین بە بۆنەی هەڵبژاردنەکانی ئەنجومەنی نوێنەرانی عێراق، هیوادارین دووبارە بوونەوەی ئەزموونی هەڵبژاردنەکان لە عێراقیش ببێتە مایەی ئەوەی سیستەمێکی دیموکراسی پایەدار لە عێراقیش بێتە کایەوە، بەهەمان شێوە پیرۆزبایی لە خەڵکی کوردستان ئەکەین بە بۆنەی هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان، کە ڕێگایەکی زۆر باش بوو بۆ چەسپاندنی سیستەمی ناناوەندیەتی ئیداری لە هەرێمی کوردستان، بەرێزان ئەزانن ئێمە بەرەو قۆناغێکی تازە ئەڕۆین لە دانوستاندنی سیاسی لە نێوان هەرێمی کوردستان و بەغدا، ئێمە لە پەرلەمانی کوردستان لە دەستەی سەرۆکایەتی و سەرجەم ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان، چاوەڕێی ئەوەین داوای خەڵکی کوردستان بۆ بە مەرجەع کردنی پەرلەمانی کوردستان لە ڕێگەی دەنگدانی بۆی، و بڕیاری ژمارە یەکی ساڵی ٢٠٠٥ ی پەرلەمانی کوردستان، بۆ بە مەرجەع کردنی پەرلەمانی کوردستان لە پرسە چارەنووسسازەکان و ئەو پرسانەی کە پەیوەندییان بە بەغدا هەیە، بچێتە بواری جێ بەجێ کردنەوە، بۆیە هەر لە ئێستاوە چاوەڕێین، سەرەڕای ئەوەی هێزە سیاسسیەکان بە گیانێکی بەرزی نیشتیمانیانە، و بە شێوەیەکی تەوافوقی، بە شێوەیەکی نیشتیمانیانە بڕۆنە دانوستانەندەکانی پێکهێنانی حکومەتی داهاتووی عێراق، چاوەڕێی ئەوەشین کە پرسە چارەنووسسازەکانی خەڵکی کوردستانیان لەبیر بێ لەم دانیشتنانە، کە بریتیە لە پرسی خاك، پرسی پێشمەرگە، پرسی بودجە، عەفوو، پرسی نەوت و غاز کە ئێستا بە هەڵپسێردراوی ماونەتەوە لە نێوان هەرێمی کوردستان و بەغدا، ئێمە لە پەرلەمانی کوردستان چاوەڕێی ئەوەشین کە هەر ڕێکەوتنێك لە نێوان هێزە سیاسییەکانی هەرێمی کوردستان و هێزە سیاسییە عێراقییەکان بۆ دروست کردنی حکومەتی داهاتوو دێتە کایەوە، بێتە بەردەم پەرلەمانی کوردستان بۆ ئەوەی وتووێژی لەسەر بکرێ لە پەرلەمانی کوردستان، وەکو مەرجەعێکی کوردستان، وەکو نوێنەری خەڵکی کوردستان بڕیاری لەسەر بدات، بۆ ئەوەی جارێکی تر ئەو هەڵانەی لە قۆناغی ڕابردوو ئەنجام دراون دووبارە نەبنەوە، و کارە باشەکان زیاتر بکەین، بینایان لەسەر بکەین، و جارێکی تر ئەم پرسانە لە هەرێمی کوردستان بە نیشتیمانیی بکرێن، بەرێزان بەرنامەی کاری دانیشتنی ئەمڕۆمان بە پێی حوکمەکانی بڕگە (١) ی ماددەی (٢٠) ی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان ، ، دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان، بڕیاری دا بەرنامەی کاری دانیشتنی ژمارە (٥) ی ئاسایی خولی گرێدانی دووەمی ساڵی یەکەم لە خولی چوارەمی هەڵبژاردن لە کاتژمێر (١١) ی پێش نیوەڕۆی ڕۆژی سێ شەممە ڕێکەوتی ٢٠١٤/٥/٢٠ بەم شێوەیە بێت:

١ دەنگدان لەسەر پێشنیارەکان سەبارەت بە پرۆژە بڕیاری هەموار کردنی ماددەی ٣٨ و ٣٩ لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان

٢- ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان بە پێی بڕگە ٣ لە ماددەی ٥٦ ی یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان ژمارە یەکی ساڵی ١٩٩٢ ی هەموار کراو، بڕگەی ١٢ یەم لە ماددەی ١٠ ی یاسای هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان ژمارە ١ ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموار کراو

٣- سوێند خواردنی بەرێز سەرکەوت سەرحەد خەلیفە کە بە زنجیرە ژمارە ١٩ ی فارکسیۆنی سەوز ناوی هاتووە، لە جێگای ئەندامی دەست لەکارکێشاوەی هەمان فراکسیۆن بەرێز ارسلان بایز اسماعیل

٤- خوێندنەوەی یەکەمی حەوت پرۆژە یاسا کە لەبەرنامەی کاردا ئاماژەیان پێکراوە

پێش ئەوەی دانیشتنەکەمان دەست پێبکەین، داوا لە بەرێز سکرتێری پەرلەمان ئەکەین کە ناوی ئەو کەسانەمان پێ ڕابگەنێ کە لە دانیشتنی پێشوو ئامادە نەبوون

بەرێز فخرالدین قادر-سکرتێری پەرلەمان:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورە، ناوی ئەندامانی پەرەلەمان کە لە دانیشتنی ژمارە ٤ ی ئاسایی ڕۆژی ٢٠١٤/٥/١٤ مۆڵەت بوون

١ ئاواز جەنگی برهان

٢- بەهار موحمود فەتاح

٣- بشار مشیر اسماعیل

٤- سەهراب مكائیل محمد امین

٥- شێرکۆ حمە امین قادر

٦- علی علی هالۆ

٧- فرست صۆفی علی

٨- كنعان نجم الدین احمد

٩- منیرە عثمان علي

١٠- نوري علي محمد

١١- هەوارمان حمە شریف حمە

بەرێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

سوپاس، هەروەها داوا لە بەرێزتان ئەکەین کە پوختەیەك لە کۆنووسی دانیشتنی پێشووی پەرلەمانی کوردستانمان پێشکەش بکەن

بەرێز فخرالدین قادر-سکرتێری پەرلەمان:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

پوختەی دانیشتنی ژمارە ٤ لە بەرواری ٢٠١٤/٥/١٤

١ دەست پێکردنی دانیشتن لەلایەن بەرێز سەرۆکی پەرلەمان

٢- خوێندنەوەی ناوی ئەندامانی پەرلەمانی ئامادە نەبوو، هەروەها خوێندنەوەی پوختەی دانیشتنی پێشوو لەلایەن سکرتێری پەرلەمان

٣- خوێندنەوەی یەکەمی پێنج پرۆژە یاسا لەلایەن لیژنەی یاساییەوە

٤- گفتوگۆ کردنی پرۆژە بڕیاری هەموار کردنی ماددەکانی ٣٨ و ٣٩ لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان لەلایەن ئەندامانی پەرلەمان، بەڵام ئەنجامەکەی بۆ دانیشتنی ئەمڕۆ دواخرا

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، بەڕێزان، پێش ئەوەی بەرنامەی کار دەست پێ بکەین، بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ دوو پرسیار ئاڕاستەی حکومەت کراوە، پوختەیەکی لەم دانیشتنە ئەخوێنینەوە بۆ ئێوەی بەڕێز، هیوادارین ئێوەی بەڕێزیش دەست بەکاربن لە بەدوا داچوونی کارەکانی حکومەت و ئەو کێشە و گیروگرفتانەی بۆ هاووڵاتیان دێتە کایەوە، لە ڕێگەی پرسیار کردن، پرسیارێکیان لە لایەن بەڕێز ئەندامی پەرلەمان بێستون فائق محمد ئاراستەی وەزیری ناوخۆی هەرێمی کوردستان کراوە، کە پوختەکەی بریتیە لەمەی خوارەوە!

داوای لە بەڕێز وەزیری ناوخۆ کردووە کە وەك ئەوان ئاگادارن ٢٥٨ تۆمەتباری دۆسیەی ئەنفال لەلایەن دادگای باڵای تاوانەکانی عێراق داوا کراون، بەشی زۆریان لە کوردستان نیشتەجێن، بەڵام دەزگا ئەمنییەکان و وەزارەتی ناوخۆ پابەندی جێ بەجێ کردنی ئەو بڕیارە نین، و ئەو تۆمەتبارانە دەستگیر نەکراون، پرسیارەکەی سەبارەت بەو پرسەیە، هەروەها پرسیارێك لەلایەن بەڕێز ئەندامی پەرلەمان علی حمه صالح ئاراستەی وەزیری دارایی و ئابووری هەرێمی کوردستان کراوە، پوختەکەی بریتییە لەوەی ئێستا بەهۆی ئەو ناکۆکییە داراییەی لە نێوان هەرێمی کوردستان و حکومەتی ناوەندی عێراق هاتۆتە کایەوە، قەیرانێکی گەورەی دارایی دروست بووە، بەهۆی دواکەوتنی مووچە، و نەدانی سولفە و نەدانی پێشینە و قەرزەکان و ڕاگیرانی سەدان پرۆژە کە ئەمانە کاریگەری نەرێنی لەسەر ژیانی هاووڵاتیانی هەرێمی کوردستان دروست کردووە، پوختەی پرسیارەکەی لەو بوارەیە، و پرسیارەکەی ئاڕاستەی وەزیری پەیوەندیدار کردووە، بەڵێ کاك سۆران نوقتەی نیزامیە؟

بەڕێز سۆران عمر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە پرسیار کردن بۆ وەزیر و حکومەت، من بە ئیجازەی سەرۆکی لیژنەی دارایی ئێمە پرسیارێکمان ئاڕاستەی وەزیری دارایی کردبوو سەبارەت بەو قەیرانە داراییەی کە ئێستا لە نەبوونی مووچەیە، بەڵام ئەمەوێ ڕوون کردنەوە وەرگرم لەسەر ئەوەی کە کاروباری لیژنەکان وەڵامێکی داینەوە کە خاڵی سێیەمی وەڵامەکە ئەڵێ (لەبەر ئەوەی حکومەتی هەرێمی کوردستان ئێستا کار بەڕێکەرە، ناکرێ ئێستا پرسیار ئاڕاستەی بکرێ) ئەمە چ وەڵامێکە؟

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان:

خۆی دوو ڕەئی لەسەر ئەمە هەیە هێشتان لە ڕووی یاساییەوە لـە هـەرێمی كوردسـتان ئـەم پرسـە یـەكلایی نەكراوەتەوە، هەندێ ڕای ئاسایی هەیە كە لەبەر ئەوەی ئەندامی پەرلەمان مافی چاودێری كردنـی هەیـە لـە هـەموو حاڵـەتێك لـەو ڕۆژەوەی سـوێند ئـەخوا، بۆیـە مـافی پرسـیار كردنیـشی هەیـە، بۆیـە حكومـەت كـار بەڕێكـەر بـێ یـان نـا، مـافی پرسـیار كردنـی هەیـە، ڕایـەكی تریـشیان ئەوەیـە كـە لـەو كاتـەوەی متمانـە بـە حكومەت ئەبەخشی تۆ مافی پرسیار كردنت هەیە، ئێستا لەبەر ئەوەی بە دۆخێكی تێپەڕا تێئەپەڕین، ئێمە بەو ئاراستەیە كار ئەكەین كە ئەو مافە یاساییانەی ئەنـدامی پەرلـەمانی كوردسـتان هەیـەتی مومارەسـەی بكات، بەڵام تەحسیل حاصل ئەوەیە، دواتر ئەگەر پرسیاریش بە ئیستیجواب و بە لێپرسینەوە كۆتـایی پـێ بێت، حكومەتی ئێستا خۆی بۆخۆی بە حوكمی موستەقیل حیسابە، بەڵام ئەمە ڕێگر نیە لەبەردەم ئەوەی ئەندامی پەرلەمان داوای ڕوون كردنەوە لە وەزیرە پەیوەندیدارەكان بكات، بەڵێ دكتۆر عزت

بەڕێز د.عزت صابر:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

جەخت لـەو وتانـەی بـەڕێز كـاك سـۆران ئەكەمـەوە، ئـەبوو ئـەو پرسـیارەی ئێمـە ئاراسـتەی سـەرۆكایەتی پەرلەمانمان كردووە، یان پرسیارێكی تر من ئاراستەی وەزیری سـامانە سروشـتیەكانم كـرد ئـەو وەڵامـەمان وەرگـرت كـە بـەڕێز كـاك سـۆران باسـی كـرد، ئـەبوو پرسـیاری ئێمـەش وەكـو پرسـیاری ئـەو دوو بـەڕێزە بخوێندرایەتەوە، یەعنی چی نەخوێندرایەوە؟ نـاكرێ وەڵامـی ئێمـە بـەم شـێوەیە بـێ لەلایـەن سـەرۆكایەتی پەرلەمانەوە، و پرسیاری ئەو دوو بەڕێزەش بخوێندرێتەوە لە ناو پەرلەمان، بۆیە بە فرسەتی ئەزانم ئـەوە بڵێم، منیش پرسیارمان كرد لە وەزارەتی سامانە سروشتیەكان ٣ پرسیاری لە كورتی..........

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان:

پرسیارەكانتان نەگەیشتۆتە ئێمە، دكتۆر با من ڕوون كردنەوەیەك لەسـەر ئـەوە بـدەم، مـن بـەڕێزتم بـانگ كردە سەرۆكایەتی پەرلەمان، داوام لێكردی كە پرسیارەكەی كردووتانە بخرێتە سـەر كلێـشەی سـەر پرسـیار كـە لـە لیژنـەی كاروبـاری لیژنـەكانی پەرلـەمان هەیـە، بۆمـان بگەڕێنێتـەوە بـۆ ئـەوەی ئاراسـتەی لایـەنی پەیوەندیدار بكەین، بەڵام جـەنابت ئـەو كـارەت نـەكرد، ئەگـەرنا ئـەو كـارەت بكردبایـە بـە دڵنیایـەوە هـەر پرسـیارێك بگاتـە دەسـتی سـەرۆكایەتی بـەو شـێوەیە مامەڵـەی لەگـەڵ ئەكـەین كـە ئێـستا مامەڵـەی لەگـەڵ ئەكەین، هـەر ئەنـدامێكی بـەڕێزی پەرلـەمانی كوردسـتان پرسـیار ئاراسـتەی وەزارەتـەكان بكـات بـۆ ئـەوەی ئەندامانی تری پەرلەمان ئاگاداری بـن، پوختـەیـەكی لـە دانیـشتن ئەخوێنینـەوە لـە پەرلـەمان، كـاك دڵشاد فەرمووە.

بەڕێز دڵشاد شعبان:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەو پرسیارەی بەڕێز علی حمە صالح و كاك سۆرانیش كە بەحس كری مەد، لیژنە داراییدا تشتەكی پێویستی، جگە ل وان ئەم پرسیارامە داخاز كری كو ڕوون كردنەوەیەكا دی بدەن ژ سەر مووچا، ئایا ئەگەر هاتوو ئەڤ بارودۆخێ هەنێ پتر درێژ بوو، مەسەلەن هەرێما كوردستانێ سەرچاوێت وی چ بن بۆ دانا ڕەواتب؟ و ژ ئەڤە مە پوختەیەكا لیژنا دارایی پێشەكەشی سەرۆكایەتیا پەرلەمانێ ژ كری ل لیژنە دارایی، ئەز حەز دكەم ئەو ژی بهێتە خاندن.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان:

كاك دڵشاد بەڕێز سەرۆكی لیژنەی داراییمان بانگیێشت كرد بۆ دەستەی سەرۆكایەتی، ئەوەی ئێوە نووسیبووتان، كۆنووسەكەی خۆتان ناردبوو بۆ سەرۆكایەتی پەرلەمان بۆ ئەوەی وەكو پرسیار ئاراستەی وەزیری دارایی بكرێ، ئەوە دروست نەبوو لە ڕووی قانونییەوە، داوامان لە بەڕێز سەرۆكی لیژنەی كاروباری دارایی كرد كە پرسیارەكەیان بە شێوەیەكی ئسوڵی بنووسنەوە و بۆمان بێنن بۆ ئەوەی ئاراستەی وەزیری پەیوەندیداری بكەین، دڵنیاتان ئەكەینەوە چۆن هەموو ئەو پرۆژە یاسایانەی فراكسیۆنە جیاجیاكان هێناویانە بۆ پەرلەمانی كوردستان و خستوومانەتە بەرنامەی كار، بەو شێوەیەش مامەڵە لەگەڵ پرسیارەكان ئەكەین، بەڵێ دكتۆرە ڕێواز

بەڕێز د.ڕێواز فائق:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

دیارە بەڕێزتان ئەزانن ئامانج لە پرسیار كردن وەرگرتنی و وڵامە، و پرسیار كردن تەنیا بۆ پرسیار كردن نییە، و خۆشتان ئەزانن ئەگەر حكومەت و وەزیری تایبەتمەند وەڵامی پرسیاری نەدایەوە، بەپێی پەیرەوی ناخۆ و ماددەی ٦٧ ئیجرائیاتی تری لەگەڵ ئەكرێ بەرامبەر ئەو ئەندامیەتی دەستەڵاتی جێ بەجێ بكرێ، لەبەر ئەوە بە تەسەوری من قسە كردن لەسەر ئەوەی ئەو حكومەتە كار بەڕێكەرە یان نا؟ بۆی هەیە وەڵام بداتەوە یان نا؟ ڕەخساندنی هەلومەرجی پرسیار كردن بە میزاج نابێ، بەڵكو ئێرە موئەسەسەیەكی تەشیرعییە، ئەسڵ ئەوەیە ئەو موئەسسەسەیە بڕیار ئەدات كە ئەم حكومەتە قابیلی ئەوەیە پرسیاری لێ بكرێ، و ئایا بوونی ئەو دۆخە خراپە كە نیگەرانی بۆ هەموومان هەیە ڕێگە ئەدات كە ئێمە بڕیار لەوە بدەین شتێك بكەین كە نەتیجەی نەبێ؟ لەبەر ئەوە داواكارم وەك بەرپرسی پەرلەمانتاران بە ڕاوێژ كردن لەگەڵ پەرلەمانتاران بڕیار لەوە بدرێ كە بۆ پرسیار ئەكەین، ئامانج لە پرسیار كردن چیە؟ و ئەگەر پرسیار هەیە بۆ پرسیارە با لە سبەینێوە هەموومان دەست بكەین بە نادرنی پرسیار بۆ وەزارەتی تایبەتمەند، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان:

بەڕێز دكتۆرە ڕێواز، لە چەند موداخەلەیەكی تر لەم پەرلەمانە ئێمە داوامان لەئێوە كردووە ئەو شتانەی كە باسی ئەكەن، بە پرسیار ئاراستەی وەزیرە پەیوندیدارەكانی بكەن، و ئەمە لە كۆنووسی پەرلەمانی

کوردستانیش ماوەتەوە، ئەوەی کە بڕیار ئەدات لەوەی کە ئێمە پرسیار بکەین یان نا؟ ڕا نییە، بەڵکو مەسەلە یاساییەکانە، و پێم وابێ هەمووشتان ئەزموونتان هەیە لەماوەی ڕابردوو سەردانی وەزراتەکانتان کردووە، لە پرسی هاووڵاتیانتان کۆڵیوەتەوە، هەموو فارکسیۆنەکان بێ جیاوازی، پێم وابێ هیچ ڕێگریەك نییە لەبەردەمتان، پێم وانیە ئێستاش ڕێگری هەبێ، بۆیە ئەو مافەی خۆتان مومارەسە بکەن هەمووتان، ئێستا دێینە سەر بڕگەی یەکەم، بەڵێ بێگەرد خان، فەرموو.

بەڕێز بێگەرد دلْشاد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

داواکارین بڕگەی سێیەم کە سوێند خواردنی بەڕێز سەرکەوت سەرحەد خەلیفەیە وەك ئەندامی پەرلەمان بخرێتە خاڵی یەکەم، و خاڵی دووەم ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆکی حکومەت وەکو خۆی بمێنێتەوە، خاڵی یەکەمیش بێتە جێی خاڵی سێیەم

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز بێگەرد تاڵەبانی داوای ئەوە ئەکات بڕگەی سێیەم بهێنینە جێگای یەکەم و ببێتە بڕگەی یەکەم، و بڕگەی دووەم وەکو خۆی بێ، بڕگەی یەکەمیش ببێتە بڕگەی سێیەم، ئەمە ئەخەینە دەنگدانەوە لە پەرلەمانی کوردستان، کێ لەگەڵ دایە؟ (٨٤) ئەندام لەگەڵیەتی، کێ لەگەڵ دا نییە؟ کەس نییە، بۆیە پەسند کرا، ئێستا داوا ئەکەم بەڕێز سەرکەوت سەرحەد خەلیفە بانگ بکرێ بۆ ئەوەی سوێندی یاسایی بخوات، نوقتەی نیزامی کاك فائق؟

بەڕێز فائق مصطفى:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەر خاڵێك لە خاڵەکانی کارنامە پێویستە بە برگە و ماددەی یاسایی پشتگیری لێ بکرێ، بۆیە پێشنیار ئەکەم خاڵی سێیەم کە سوێند خواردنی بەڕێز کاندیدێکی تری فراکسیۆنی سەوزە ئەبوایە بە ماددەی ٣١ لە پەیڕەوی ناوخۆ، و ماددەی ٦١ برگەی یەك لە یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان و ژمارە ١ ی ساڵی ١٩٩٢ ی هەموار کراو پشت ئەستوور بکرایە

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان:

پشت ئەستوور کرایە کاك فائق، لە هەموو ڕێکارە یاساییەکانمان پرسیوەتەوە، ئەوکاتە خستوومانەتە بەرنامەی کارەوە، فەرموو بەهار خان

بەڕێز بەهار عبدالرحمن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من ئەو نوقتە نیزامییەی ئەمویست بیڵێم نوقتە نیزامیەکی تری بۆ دروست کردم، سەرۆکایەتی پەرلەمان لەکاتی وەرگرتنی نوقتە نیزامی و موداخەلات زۆرێك لە نادادپەروەری هەیە، زۆرمان هەستمان پێ کردووە، تکایە پێداچوونەوەی بۆ بکەن، سەبارەت بە پرسینەوە لە حکومەت دیارە پەرلەمانتارانی خولی چوارەم

بەرپرسیارەتی لێپرسینەوە بەرامبەر بە کابینەی هەشت ئەبێ، چونکە ئەوان متمانە بە کابینەی هەشت ئەدەن، بۆیان نییە کابینەیەکی پێشووی خولی سێ بۆی هەبوو لە کابینەی خولی حەوت بپرسێتەوە، بۆیە ئەوە بە ڕێکارێکی نایاسایی هەتا ئێمە بەرپرسین لەبەردەم حکومەتی نوێ

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، ڕوون کردنەوەمان دا لەسەر ئەو پرسە، کاک جەمال فەرموو

بەریز جمال مۆرتکە:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان

من لە شێوەی کۆتایی پێهینانی جەلسەی پێشوو، نالێم رەخنە، بەس وەکو تێبینی شێوازەکەی کۆتایی پێهینانی جەلسە هەرچەند وازیحە، بەس ئەبوایە باشتر ڕوون کردنەوە بدەن، هەڤاڵانی پێشوو ڕەخنەیان گرتبوو، وەکو بلێی لە پەرلەمان مانەوە، بەلاَم گلەییەکە زیاتر لە ئێوە ئەکرێ، لەبەر ئەوەی ئێوە ئەبوایە لە بەرژەوەندی نیشتیمانییە نەگەیشتنە ئامانجێك کە لە ڕووی ئیتیفاقی سیاسی، جا ئەو برگەیە دوا ئەخەین بۆ جاری دواتر، شەرمیش پێویست ناکات

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

دوای سوێند خواردنەکە ڕوون کردنەوە ئەدەین بە جەنابت، فەرموو

بەڕێز ڤەمان فیصل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەز دبینم کو ل هەندێ جارا لەزێت کەن ل هەندەکا بڕیارا، عەرز کرنا هەر پێشنیارەکی ل سەر ئەندامێت پەرلەمانی دوو پەرلەمانتارێت دی تەئیدا پێشنیارا وی بکەن، حەقە جەنابت بخەیا دەنگدان و خەلەلەکا قانونی دهێتە کرنێ

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆکی پەرلەمان

ئەوە سەبارەت بە پرۆژە یاساکان بەو شێوەیە، بەلاَم ئێستا هەر پرسێك کە سەرۆکایەتی بیەوێ ئەتوانێ بیخاتە دەنگدانەوە بەپێی پەیرەوی ناوخۆ، ئێمەش خستمانە دەنگدانەوە، ئاڵوگۆڕەکەمان کردووە، سوپاس، فەرموو

بەڕێز مەلا عمر صالح:

بەریز سەرۆکی پەرلەمان.

ل دیف مادده ٦٢ ل نیزام داخیلی، (کل عضو ان یوجه اسئلة خطیا کان او شفهیا)، من بە شەفەهی ئەو پرسیاری ئەو تاخیری مووچەت کربوو، جەنابت نەخیندی، ئێستا وەلاَمی کاك علی دا.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان:

ئەوە پێویست ئەكات تۆ ئاراستەی كەی، بێی بە ئێمە بڵێی كە ئەو پرسیارە ئاراستەی وەزیری پەیوەندیدار بكەن، نەك ئەوەی پرسێك تۆ خۆت لە ناو پەرلەمان پرسیار بكەی، یان قسە بكەی وابزانی ئەوە پرسیارە، بڵێی بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان تكا ئەكەم لە ڕێگەی ئێوەوە لە وەزیری فلاَن بپرسن ئەوە داواكارییە

بەڕێز مەلا عمر صالح:

نەفسیَ قسێت گۆ بوون، (كل عضو ان یوجە اسئلة خطیا كان او شفهیا للسلطة التنفذیة عن طریق رئیس البرلمان)، بە شەفەهی كردبوو،

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان:

وانەبوو، هیچ پرسیارێك بە من نەگەیشتووە، فەرموو

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من هەمان ڕەخنەی دكتۆر عیزەت و كاك سۆرانم هەیە، پرسیارێكم كرد دەربارەی بە پارێزگا بوونی هەڵەبجە، نە وەلاَمم وەرگرت، نە پرسیارەكەشم خوێندرایەوە

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان:

كاك عمر پرسیاری تۆ بە ئێمە نەگەیشتووە

بەڕێز عمر عینایەت:

عەینی ڕۆژ بە دەستی خۆم نووسیم، بۆم ناردی

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان:

خۆی ئێستا یەكیَ لە ئیشكالەكان ئەوەیە تا ئێستا ئەندامانی پەرلەمان لە ڕێكارەكانی چۆنیەتی پرسیار كردن شارەزا نین، پرسیار ئەبیَ بڕواتە لیژنەی كاروباری پەرلەمان، ئەویش ئەیخاتە سەر كلێشەیەكی تایبەتی، لیژنەی كاروباری پەرلەمان ئاراستەی سەرۆكایەتی پەرلەمانی ئەكات، نە پرسیاری بەڕێزت بە سەرۆكایەتی پەرلەمان گەیشتووە، نە لە ڕێگەی كاروباری پەرلەمان بە من گەیشتووە، لێكۆڵینەوەی لیَ ئەكەین، بەڕێزیشت لێكۆڵینەوەی لیَ بكە، ئێستا فەرموون هەستنە سەرپیَ بۆ سوێند خواردنی بەڕێز سەركەوت سەرحەد خەلیفە

بەڕێز سەركەوت سەرحەد خەلیفە:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان، من سەركەوت سەرحەد خەلیفە، سوێند بە یەزدانی مەزن، پارێزگاری لە یەكێتی گەل و خاكی كوردستانی عێراق و بەرژەوەندیە بالاَكانی ئەكەم

بەڕێز د.یوسف محمد صادق-سەرۆكی پەرلەمان:

ئێستا ئەچینە سەر تەوەری دووەمی دانیشتنەکەمان کە ڕوون کردنەوەیەکیش ئەدەین ئەوەی بەڕێز جەمال مورتکە ئەندامی پەرلەمانی کوردستان داوای کرد، ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان، لە دانیشتنی پێشوودا زۆر بە شێوەکی ئسوولی و قانونی ئێمە داوایەکی لیژنەی یاسایی پەرلەمانی کوردستانمان بە دەست گەیشت، خوێندیەوە بۆ ئێوەش، داوایان کرد بۆ تەواو کردنی ئەو بڕگەی کە لە دانیشتنی پێشوودا موناقەشمان کرد، بەڵی کاك ابو بکر، بۆ تەواو کردنی ئەو برگەیە داوای کاتیان کرد، بۆ ئەوەی خویان موداوەلەیەکی بکەن، و لەگەڵ سەرۆکی فراکسیۆنەکان و سەرۆکی لیژنەکانی پەرلەمان موداوەلەی بکەن، ئێمەش بەپێی ئسوول و بە پێی پەیرەوی ناخۆی پەرلەمان داواکاریەکەی ئەوانمان پەسند کرد، و لەو شوێنە، بۆیە دانیشتنەکەمان هەڵگرت تا ئەوکاتی ئەو موداوەلەتە تەواو ئەبێ، و ئەگەر سەیریشی بکەن، لە بەرنامەی کاری ئەمڕۆ یەکەم بڕگەی دانیشتنەکەمان بریتی بوو لە دەنگدان لەسەر پێشنیارەکان سەبارەت بە پرۆژە بڕیاری هەموار کردنی ماددەی ٣٨ و ٣٩ لە پەیرەوی ناوخۆی پەرلەمان، واتە ئەمە تەواوکەری هەمان دانیشتنی ڕابردووە، و ئەو پرسانەی کە لە دانیشتنی ڕابردوو بوونیان هەبوو دوای ئەو خاڵە، لە بەرنامەی کاری ئەمڕۆی پەرلەمانی کوردستانیش بوونی هەیە، ڕاستە ئێوە کەستان داوای ئەوەتان نەکردووە، هیچ ئەندامێکی پەرلەمان داوای ئەوەی نەکرد برگەی سێیەم لە دانیشتنی پێشوو بخرێتە پێش برگەی دووەم، بۆیە لەو شوێنەدا وەستاین، و ئێستا دانیشتنەکەمان دەست پێ کردۆتەوە، ئێستا داواکاری هەبوو بۆ ئەوەی ئەو بڕگەیە پێش بخەین، و بە شێوەیەکی ئسوولی خستمانە دەنگدانەوە، دەنگی هێنا، لێشتان ناشارمەوە ئێمە لە دەستەی سەرۆکایەتی ئەمانتوانی ئاڵوگۆڕ بە تەوەرەکانی دانیشتن بکەین، بەڵام ئەمانزانی مونتیج نابێ، بەرهەمی نابێ، چونکە نە ڕێکەوتن کرا بوو لەسەر پێکهێنانی حکومەت و ناونانی سەرۆك و جێگری سەرۆکی حکومەت بۆ ئەوەی بە پێی ڕێکەوتن ئەو پرسە یەکلایی بکرێتەوە، نە هەمواری سێیەمی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمیش پەسند کرابوو بۆ ئەوەی تەنیا سەرۆك وەزیران ناو بنرێ، بۆ دوور کەوتنەوە لە هێنانە کایەی گرژی لە نێوان فراکسیۆنەکان، بەو شێوەیە بەرنامەی کاری خۆمان درێژە پێدا، و لەو نوقتەیە کۆتاییمان پێ هێنا، ئێستا دەستمان پێ کردۆتەوە، کاك سۆران نوقتەی نیزامیت هەبوو؟ فەرموو

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو د. بەهار،

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەر ئەو ڕوونکردنەوەی جەنابت بوو، ویستم بڵێم بەرنامەی کاری ئەم جارە تەنها دەنگدانە، ڕوونکردنەوەو گفتوگۆی پێویست کراوە لە پێشدا، سوپاس،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

هەموو ئەندامانی پەرلەمان تکایە ڕەچاوی ئەوە بکەن، فەرموو کاك فەرهاد،

بەڕێز فەرهاد حەمە صالح (سەنگاروی):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من پێم وایە گفتوگۆی تێروتەسەل لە جارەكەی تردا نەكرا لە سەر ئەم بابەتە، بە رەئی من گفتوگۆكە تێرو تەسەل نەبوو، راستە كرا، لیژنەی قانونی راستە كاری زۆریان كردووە ماندوبوونی زۆریان كردووە دەستیان خۆشبێ، بەڵام پێویست بوو خەڵكی زمانەوانیان لەگەڵدا بێ، بۆ نموونە وەبەرهێنان پێویستە بەرهێنان بێ، یان زۆر شتی تری زمانەوانی هەیە لە بابەتەكە دەگۆڕێ، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

من پێویست دەكات ماددەیەك لە پەیڕەوی ناوەخۆ بۆ ئێوەی بەڕێز بخوێنمەوە بۆ ئەوەی ئەوەندە موناقەشەی ئەوە نەكەین كە لە دوای داخستنی دەرگای وتوویژ، جارێكی تر قسە بكرێتەوە، ماددەی (٧٤) لە پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی كوردستان، سەرۆك پاش تەواو بوونی دواین داواكارانی قسەكردن لەوانەی ناویان نووسراوە دەرگای گفتوگۆ دادەخات و بابەتەكە دەخاتە بەر دەنگدانەوە، سەرجەم ئەو بەڕێزانەی لە دانیشتنی پێشوو ناوی خۆیان نووسیبوو قسەی خۆیان كرد، داخرا و دوایی ئێستا تەنها دەنگدانمان ماوە هەموو پێشنیارەكانی ئێوە سیاغە كراوەتەوە لەلایەن لیژنەی یاسایی، یەك بە یەك دەیانخەینە دەنگەوە، دەنگی لە سەر دەدەین، بۆیە پێویست دەكات ئیتر موناقەشەی نەكەنەوە، بەپێی پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی كوردستان، ئێستا یەك بە یەك پێشنیارەكان بخوێنەوە، فەرموو د. ڤالا،

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

پێشنیاری یەكەم: لەلایەن زیاتر لە سێ ئەندام پەرلەمان پێشنیار كرابوو، كەوا لیژنەی وەبەرهێنان لیژنەیەكی سەربەخۆ بێ،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئێستا ئەمە دەخەینە دەنگەوە، كێ لەگەڵ ئەوەیە كە لیژنەی وەبەرهێنان لیژنەیەكی سەربەخۆ بێت؟ (١٥) ئەندام لەگەڵ دایە، كێ لەگەڵدا نییە؟ (٦١) ئەندام لەگەڵدا نییە؟ كەواتە ئەو پێشنیارە پەسەند نەكرا، فەرموو د. ڤالا،

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

پێشنیاری دووەم: زیاتر لە سێ ئەندام پەرلەمان پیشنیاری كردووە، و تەئیدیش كراوە لەلایەن سەرۆكی لیژنەكان و سەرۆكی فراكسیۆنەكان لەگەڵ لیژنەی یاسایی كە سەر بە لیژنەی دارایی و كاروباری ئابووری بێتن، و ناوەكەی بەو شێوەیە بێ، لیژنەی دارایی و كاروباری ئابووری و وەبەرهێنان،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك رابوون نوقتەی نیزامت هەیە؟ فەرمووو كاكە رابوون،

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەو هۆیەوە کە بەڕێز د. ڤالا وتی تەواوی سەرۆکی فراکسیۆنەکان لەگەڵ ئەوە بوون کە وەبەرهێنان بخرێتە سەر لیژنەی دارایی، من بۆ خۆم تا ئەو کاتەی لە کۆبوونەوەکە ئامادەبووم، پێشنیاری من ئەوە بوو کە لیژنەی وەبەرهێنان بخرێتە سەر لیژنەی شارەوانی، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا ئەو پێشنیارە دەخەینە دەنگەوە، کێ لەگەڵ دایە دەست بەرزکاتەوە؟ لەگەڵ لیژنەی دارایی و کاروباری ئابووری (٥٧) ئەندام پەرلەمان لەگەڵ دایە، کێ لەگەڵدا نییە؟ (١٧) ئەندام پەرلەمان لەگەڵدا نییە، کەواتە ئەو پێشنیارە پەسەند کرا، ناچینە سەر پێشنیاری سێیەم، چونکە پێشنیاری دووەم پەسەند کرا، نوقتەی نیزامییە؟ فەرموو کاک علی،

بەڕێز علی علی هالۆ:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەز پێشنیارێت د کەم ژ ئەڤرۆ پێڤەتێت پرۆژە یاسا پتر دەرگای گفتوگۆ و موناقەشە بێتە ڤەکرن، ئەز ڤێ باوەڕێ دامە برادەر گەلەك ئەندام پەرلەمانێن بەڕێز ب دروستی نزانین دەنگ بۆچی هات دانێ، بۆ نموونە مە لیژنە وەبەرهێنان مە دەستەیە وەبەرهێنانێ یا هەی، رەئیە گەلەك برادەران ئەگەر ئەقلیەتیش بێتن پێ مەعنیی نینە کو دروست بێ، ئەگەر پتر گفتوگۆ هاتبا روونکرن کو دەستەیا وەبەرهێنانێ ئەو ژی وەکو وەزارەتەکا رەئیا برادەران گەل هەندێ با،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

لە دانیشتنی پێشووتر دەرگای گفتوگۆ ئاوالا کرا، نزیکەی دوو سەعات و نیو گفتوگۆ لە سەر ئەوە کراوە، هەموو ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان گوێیان لە راو پێشنیارەکانی یەکتر بوو، ئێستا تەنها کاتی دەنگدانە لە سەر ئەم پێشنیارانەی کە ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان خستوویانە روو، ناچینە سەر پێشنیاری سێیەم، چونکە پێشنیاری دووەم پەسەند کرا، ناکرێت پێشنیارێکی تر بخەینە دەنگدانەوە،

کاک دلێر نوقتەی نیزامت هەیە؟ فەرموو کاک دلێر،

بەڕێز دلێر مصطفی حسن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وەك ئیعتیبارێك پێشنیار دەکەم هەمیشە لە پێشنیارەکاندا پێشنیاری لیژنەی یاسایی لە پێشەوەیان بێ، پێوەی ماندوو بوون، نەك بخرێتە دواییەوە، یەعنی لە نێوان پێشنیارەکاندا ئیعتیبار بۆ پێشنیاری لیژنەی یاسایی دابنێن، فەرموو د. ڤالا،

بەڕێز د. ڤالا فريد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری دووەم: لیژنەی کشتوکاڵ و ئاودێرییە، زیاتر لە سێ ئەندام پەرلەمان داوای کردووە کە وشەی بەنداوی بۆ زیاد بکرێت، و زیاتر لە سێ ئەندام داوای کردووە کە وشەی ئاژەڵداری بۆ زیاد بکرێتن، لیژنە دوای کۆبوونەوەی لەگەڵ بەڕێز سەرۆك فراکسیۆنەکان و سەرۆکی لیژنەکان بەم شێوەیە داڕشتووە، لیژنەی کشتوکاڵ و ئاژەڵداری و ئاودێری و بەنداوەکان، بفەرموو بۆ دەنگدان،

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە ئەوە رای لیژنەی یاساییە، فەرموو د. ڤالا،

بەڕێز د. ڤالا فريد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڵێ، رای لیژنەی یاساییە، بەلام لە سەر پێشنیاری ئەندامەکان، زیاتر لە سێ ئەندام پێشنیاری کردووە، ئاژەڵداری زیاد بکرێ، و زیاتر لە سێ ئەندام پێشنیاری کردووە بەنداو زیاد بکرێ،

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە نەك وەکو لیژنەی سەربەخۆ داوایان کردبێ، بەڵکو داوایان کردووە زیاد بکرێ، ئێوەش زیاد کردنەکەتان کردووە، فەرموو د. فرسەت نوقتەی نیزامییە؟

بەڕێز د. فرست صۆفی علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەمیشە ئێمە لە قانون تەئکید دەکەینەوە کە جوملەکان کورت و پوخت بن، و واتایەکی کورتی هەبێ، ئەگەر سەیری کولێژی کشتوکاڵ بکەین بەشی ئاژەڵی هەیە، و بەشی نەباتی هەیە، ئێستا هیچ پێویست ناکات ئاژەڵداری هەتا بەنداوەکانیش، کە دەڵێی کشتوکاڵ

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا هیچ پێویست ناکات گفتوگۆ بکەینەوە، چونکە لە دانیشتنی پێشوو گفتوگۆمان کرد، فەرموو د. فرسەت،

بەڕێز د. فرست صۆفی علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

گفتوگۆ نییە، بەلام نوقتە نیزامە؟ لەبەر ئەوەی مەسەلەیەکی قانونییە تیکراری کەلیمەیە کە هەمان مانای هەیە،

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دەیخەینە دەنگەوە، کێ لەگەڵ ئەو پێشنیارەیە؟ تکایە جارێکی تر بیخوێنەوە بۆ ئەوەی هەموو ئەندامان گوێیان لێ بێت، فەرموو د. ڤالا،

بەڕێز د. ڤالا فريد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

لیژنەی كشتوكاڵ و ئاژەڵداری و ئاودێری و بەنداوەكان،

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كێ لەگەڵ ئەوەیە كە ئەو لیژنەیە بەو ناوەی كە خوێندرایەوە؟ (٤٧) ئەندام لەگەڵ دایە، كێ لەگەڵدا نییە؟ (٣٣) ئەندام لەگەڵدا نییە، كەواتە ئەو پێشنیارە پەسەند كرا، فەرموو د. ڤالا،

بەڕێز د. ڤالا فريد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

لیژنەی بەرگری لە مافەكانی ئافرەت، زیاتر لە سێ ئەندام پێشنیاری كردووە، كە نەمێنێت ئەو لیژنەیە، و بچێتە پاڵ لیژنەی مافەكانی مرۆڤ، و زیاتریش لە سێ ئەندام پێشنیاریان كردووە، كە وەكو لیژنەیەكی سەربەخۆ بمێنێتەوە، لیژنەی یاسایی دوای كۆبوونەوەی لەگەڵ سەرۆكی فراكسیۆنەكان و سەرۆكی لیژنەكان گەیشتە ئەو دەرئەنجامەی كە مانەوەی لیژنەی بەرگری لە مافەكانی ئافرەت وەكو لیژنەیەكی سەربەخۆ گرنگییەكی زۆری هەیە لە ناو لیژنەكانی پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی كوردستان، لەبەر ئەوەی لێكدانی ئەو لیژنەیە لەگەڵ لیژنەی مافەكانی مرۆڤ مانای ئەوە ناگەیەنێ كە مافەكانی مرۆڤ جێگای بوونی ئەو لیژنەیە دەگرێتەوە، چونكە لە سەر ئاستی نێو دەوڵەتی چەند پەیماننامەیەك هەیە بەتایبەتی ئیعلانی عالەمی حقوقی ئینسان، و هەردوو پەیماننامەی تایبەت بە مافەكانی مەدەنی و سیاسی و هەروەها ئیقتیسادی و ئیجتیماعی و سەقافی كە لە ساڵی (٦٦) وە هەیە، لە پاڵ ئەو دوو پەیماننامەیەی كە بۆ مرۆڤە بە شێوەیەكی گشتی (٥) پەیماننامەی تریش بە لایەنی كەمەوە دیفاع و داكۆكی لە مافەكانی ئافرەتان دەكات، بۆیە ئێمە لە سەر ئاستی ناوخۆیی و لە سەر ئاستی نێو دەوڵەتی داكۆكی لەوە دەكەین وەكو لیژنەی یاسایی كە ئەو لیژنەیە وەكو لیژنەیەكی سەربەخۆ بمێنێتەوە، جگە لەوەی بەڕێزان كە گرووپی ئاشتی ژنانی پارتە سیاسیەكان سەردانی ئێمەیان كردووە بۆ پەرلەمانی كوردستان، و زۆر نیگەران بووینە لەوەی كە پێشنیار كراوە ئەو لیژنەیە لەگەڵ لیژنەی مافی مرۆڤ دەمج بكرێتن، و یاداشتێكیان پێشكەش بە پەرلەمانی كوردستان كردووە، ئێستا كاك گۆران بۆتان دەخوێنێتەوە یاداشتەكە، سوپاس.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بەڵێ ئەو لیژنەیە سەردانی سەرۆكایەتی پەرلەمانی كورستانیشیان كرد، لەگەڵ دەستەی سەرۆكایەتی پەرلەمانیش دانیشتن، ئێمە باسی ئەوەمان كرد، كە بەشێك لە ئەندامانی پەرلەمان لە سۆنگەی بیرو رای خۆیان سەبارەت بە پرسەكانی ژنان، داوای ئەوەیان كرد ئەو دەمجە بكرێت، بەڵام لە هەمان كاتیشدا ئێمە وەكو دەستەی سەرۆكایەتی ئەگەر بڕیار بێ لەو مەوزووعەدا رابێین، ئەوە لەگەڵ ئەوەین كە ئەو لیژنەیە بە سەربەخۆ بمێنێتەوە، بەڵام با كاك گۆران بەیانەكەیان بخوێنێتەوە، فەرموو كاك گۆران،

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە هەم بەیانەکە دەخوێنینـەوە بـۆ ئەنـدامانی پەرلـەمان، و هـەمیش وەك لیژنـەی یاسایی سـەرنجێکمان هەیە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ببورە کاك گۆران، دەرفەتێکمان بدەیتێ، ئێمە پێمان خۆشە لەومەولا ئەو داواکاریانەی لە خەڵکەوە دێـن تـا ئەو رادەیەی پێمـان دەکـرێ لەلایـەن لیژنـە پەیوەندیـدارەکانی پەرلـەمانی کوردسـتانەوە بخوێندرێتـەوە لـە پەرلەمانی کوردستان بۆ ئەوەی بڕواتە کۆنووسی دانیشتنەکانی پەرلەمانی کوردستانەوە، و پـێم وایـە هـیچ رێگرێك لەبەردەم ئەمەدا نییە، کـە لیژنـە پەیوەندیـدارەکان ئـەو داواکاریـەیان ئاڕاسـتە دەکـرێ، بەتایبـەتی ئەوەی کە لەلایەن رێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنییەوە ئاڕاستەیان دەکرێ بیخوێننەوە، قسەیەکت هەبوو؟ امینە خان فەرموو،

بەڕێز امنە زکری سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

خۆی دیڤ پەیڕەوی ناچێ بیتن، یەعنی چۆن هەر یاداشتێك ژ لای رێکخراوەك یان ژی خـەڵکی کوردسـتانێ بێتـە لیـژانێ پەرلـەمانێ نـاڤ خولـە پەرلـەمانی بێتـە خانـدن، ئەڤـە دەرڤـەی نیزامـی پەرلەمانییـە، ئەڤـە دەرگەیەکی دی تر ڤەکەتن کو شوولێ پەرلەمانێ بەس بشێ نوکێ بێتە ئەو بێـیتن کوخـۆ مـژیکرن یاداشـتا بەیاننامەی خـەڵکی ڤـەتن ژ بـەر هەنـدێ ئـەز داخازێـت کـەم وێ داخازێـت خـۆ یـان ژی ئاخافتنـە خـەڵکی، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

خۆت بەشێك بووی لەوانەی کە هاتن، بەڕێز(امینە خان) ناڵێین هەموو داخوازییەك، بەڵکو ئـەو داخوازیـەی لیژنەکان خۆیان پەسەندی دەکەن، و دەیکـەن بـە بەشـێك لـە ئەجنـدای کارەکـانی خۆیـان، ئـەو داخوازیانـە دەتوانن، بەپێی پەیڕەو راپۆرتی خۆی دەخوێنیتەوە، دەڵێ ئـەم داواکاریەشـم بەدەسـت گەیـشتووە، د. رێـواز تۆش دەستت بەرز کردوتەوە پێشتر

بەڕێز رێواز فائق حسین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە من یەکێکم لەوانەی کە پێشنیارم کردبوو ئەو لیژنەیە لەگەڵ لیژنەی مافی مرۆڤدا دەمج بکرێ، بەڵام ئێستا ئەگەر رێی تێدەچێت من داوا دەکەم ئەو مەسـەلەیە نەخرێتـە دەنگدانـەوە، لەبـەر ئـەوەی بـە دەیـان مەسیج و دەیان تەلەفۆنم بۆ کراوە، کە ناڕەزاییەکی زۆری رێکخراوەکانی ژنان هەیە، و لەگەڵ ئەوەی هێشتا بـڕوام بـە پێـشنیارەکەی خۆمـە، لـەو روانگەیـەی کـە پەرلـەمانتاران کـە ئەوانـەی خۆیـان رازی نـین بـچنە لیژنـەکە، بەڵام تکا دەکەم من سەحبی پێشنیارەکەی خۆم دەکەم، هیوادارم نەخرێتە دەنگدانەوە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو كاك ئومێد،

بەڕێز ئومێد خۆشناو:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

منیش یەكێك بووم لەو كەسانەی كە پێشنیارەكەم تەئید كردبوو، ئێمەش داواكاری ئەوەمان هەیە، و من پێشنیارەكەی خۆم دەكشێنمەوە، وەكو روونكردنەوەیەكیش بەتەئكید ئێمە ئەوانەی پێشنیارمان كردووە، بە نەبوون و یان بە دەمجكردنی ئەو لیژنەیە زۆر بە روونی بە رێكخراوەكانی ئافرەتان و ژنانمان گوت لە مونتەلەقی ئەوە نییە باوەڕمان بە قەزیەكە نەبێ، نا پێمان وابوو مەسەلەی جێندەری لە بابەتی مافی مرۆڤدا باشتر جێی خۆی دەگرێتن، بەو مەعنایە نەبوو لە مونتەلەقی ئەوەی باوەڕمان بە مافەكانی ئافرەت نەبێ هەتا قسەمان دەربارەی داكۆكیكردن كردووە، لەگەڵ ئەوەین كە پێ داگرین لە مافەكانی ئافرەت، بۆیە منیش پێشنیارەكەی خۆم دەكشێنمەوە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا مەڕوان،

بەڕێز حسین سلیمان (مەروان گەڵاڵی):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

قوربان بەس من مابوومەوە، منیش سەحبم كردەوەو با دوعایەكی بخوێنم،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا هەورامان،

بەڕێزهەورامان حەمە شریف:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

قسەیەك هەر بۆ خۆشی دەكەم، وەڵڵا من حەز دەكەم بۆ دیفاع كردن لە حقوق و مافی ئافرەتان نەك لیژنەیەك دوو لیژنە هەبێ،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

شیلان خان قسەت هەبوو؟ فەرموو،

بەڕێز شیلان جعفر علی:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

منیش هەر هەمان بۆچوونی امنە خانم هەبوو، بۆیە دووبارەی ناكەمەوە پێویست ناكات یەعنی هەر داواكاریەك، هەر داخوازییەك بێتە ئێرە، ئێمە لێرە ئاماژەی پێ بدەین، ئەوەی لە لیژنەكان،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو نجیبە خان،

بەڕێز نجيبه لطيف احمد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

هەرچەندە من نەموتووە نەمێنێ لیژنەكە، بەڵام پێشنیاری ئەوەم كرد كە ئەگەر بەو شێوەیە بێ، و سەلاحیەتەكانی زیاد نەبێ واتە دەستەیەك نەبێ، بەدواداچوونی بۆ بكات بۆ ئیش و كارەكانی بەو شێوەی پێشتر بێ، ناتوانن لە خزمەت داواكارییەكانی ژناندا بێ، بەڵام مادام زۆربەی ژنان و ڕێكخراوەكان لەگەڵدان منیش ئەو بۆچوونەی خۆم سەحب دەكەمەوە لەگەڵدام بمێنێ،

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئەگەر كەس پێداگری لە سەر ئەو لیژنەیە نەكرد نایخەینە دەنگدانەوە، فەرموو كاك جمال،

بەڕێز جمال عثمان كارسول (جمال مورتكه):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

وەڵلا منیش پێشنارم كردبوو بەس بەڕاستی من لە روانگەی ئەوەی تەماشای واقیعیەتی ناو كۆمەڵگەی خۆمان دەكەین، ئافرەت مەوزووع ئەوە نییە، تەعن یان ئەوە بیتن، ئەمڕۆ تەماشای زانكۆكان بكە، مەعهەدەكان بكە، هەموو مەڕاكزەكانی خوێندن بكە، ئافرەت دەوری زۆر كاریگەری هەیە، لە پێشكەوتن لە زیرەكی، لە توانایی، منیش سەحب دەكەمەوە، بەڵام مەخسەدەكەم ئەوەیە بڕواتان هەبێ، ئافرەتی ئێمە گەیشتە ئەو قۆناغەی خۆی ئیسپات وجودی خۆی بكات وەكو دوێنێ لە چیا،

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

هەر ئەوەی كە ئەمڕۆ دەیبینین لە دوای ئەو دانیشتنەی جاری پێشوومان ئەم هەموو پیاو و ژنە سەحبی پێشنیارەكەی خۆیان دەكەن دەربڕی ئەوەیە كە حەرەكەی ژنان چەند لە هەرێمی كوردستان پێشكەوتووە، فەرموو كاك فەرهاد،

بەڕێز فەرهاد حەمە صالح (سەنگاوی):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

لە راستیدا پەیڕەوی ناوەخۆ لە سەرەتاوە تا كۆتایی وەكو پەنیری سویسری وایە ئەوەندە كون و كەلێنی تێدایە، بەڕێز لیژنەی یاسایی پێویستیان بە مەسەلەی فكری، و مەسەلەی زمانەوانی هەیە،

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو مریم خان،

بەڕێز مريم صمد عبدی:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من لەبەر ئەهمیەتی ئەو لیژنەیە داوا دەكەم هەر نەخرێتە دەنگدانەوە، هەر وەكو خۆی بمێنێتەوە،

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو كاك سعید،

بەڕێز سعید محمد سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە من زوو پێشنیاری ئەوەم کرد کە ئەو لیژنەیە دەمج بکرێ، بەڵام لەبەر ئەوە بوو کە کەسیان ناچن بۆ ئەو لیژنەیە، زۆر کەم چووبوون، داواکارم ئەوانەی کشانەوە هەموویان بچنە لیژنەی ژنان و خۆشم لەگەڵیان پشتیوانیان لێ دەکەم،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دوا نوقتە نیزامی؟ فەرموو کاك عمر،

بەڕێز عمر عینایەت حەمە :

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

قەرار بوو گفتوگۆ نەکرێ، کە ئێمە دەبینین گفتوگۆ دەکرێ،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەمە سەحب دەکەن، کە سەحب بکرێ ناخرێتە دەنگدان، فەرموو کاك ماجد،

بەڕێز ماجد عثمان توفیق :

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕاستی کە سەیر دەکەم لە هۆڵی پەرلەمان ئەو هەموو خەڵکە، یەعنی لە مافی ئافرەت دەترسن، من داوا دەکەم لیژنەیەك پێك بهێنرێت بۆ بەرگری کردن لە مافی پیاوان، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا دەرگای ئەوە داخراوە، کە لیژنەی تر دروست بکەین، فەرموو کاك کمال

بەڕێز کمال یلدا مرقۆز:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وابزانم پیاوەکان لە ژنان ناترسێن بەس ڤاچیان دەلەرزی، ئەوە بۆ نوکتەیە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا رابوون،

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بابەتی ژنان بابەتێکی جددیە، داوا دەکەم ئەو بابەتە نەکرێت بە نوکتە، و بابەتی پێکەنین نییە، بۆیە داوا دەکەم قسەکانی بەڕێز مەلا هەورامان، و بەڕێز مامۆستا ماجد لە پڕۆتۆکۆل بسرێتەوە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو د. شوان،

بەڕێز شوان احمد نعمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوەی کە دەمــج دەکــرێ، ئێمــە پێمــان وایــە ئەمــە تەنقیــسی شــەئنی ئافرەتــە، کــە چــۆن بڵێــی بــا بــەس بــێ لیژنەیەکیان بۆ دیاری بکەین، لەبەر ئەوەی لە ئێستا نـەك لیژنـەك چـەند لیژنـەش هـەبێ ئاساییە، بـەڵام پێویستە زۆرترین ڕێکخراوی مەدەنی ڕێکخراوی حیزبیەکان کە لە پشتیانن زۆری ئافرەتـانن، بـەڵام لەگـەڵ ئەوەشدا ئێمە پێمان باشە لە ئاستی درووشمەوە ببێتە کردار ئەو چەوسانەوەی هەیە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو لیژنەی یاسایی ڕوونکرنەوەی خۆتان بدەن،

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە سەر مانەوەی لیژنەکە دیارە هەموو ئەندامانی پەرلەمان موتتەفیقن، و دەست خۆشی لەوانە دەکەین کە سەحبی ڕایەکانی خۆیان کردۆتەوە، و داوا لە بەڕێزیشتان دەکەین کە ناوی لیژنەکە هاتۆتـە گـۆڕان لەلایـەن ئەو کۆبوونەوەی کـە لـە ڕۆژی پێـنج شـەممە ئەنجامـدرا، و نـاوی لیژنـەکە بۆتـە لیژنـەی داکۆکی کـردن لـە مافەکانی ئافرەتان، فەرموون بیخەنە دەنگدان، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

لیژنەی داکۆکی کردن لە مافـەکانی ئافرەتـان، دەخەینـە دەنگـەوە، کـێ لەگەڵدایـە دەسـت بەرزکاتـەوە؟ (٩٠) ئەندام لەگـەڵ دایـە، کـێ لەگەڵدا نییـە؟ (٢) کـەس لەگـەڵ نییـە، کەواتـە نـاوی ئـەو لیژنەیـە پەسـەند کـرا، فەرموو کاك گۆران.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دوو تەوزیحمان هەیە وەك لیژنەی قانونی، بەشێك لە ئەندامان تکا دەکەم یەعنی کە شتێك دەمانەوێ ئێمە ررونی بکەینەوە، ئێمە کە تەواو لە ڕوونکردنەوە بووینەوە، ئینجا نوقتەی نیزام بگرن، یەعنی بەشێك لەو شتانەی کە ئێمە دەمانەوێ موختەسەر بخەینـە بەردەسـتان، و زۆر موداخەلـە نـەکرێ ئێمـە بـەنیاز بـووین پێشنیارێکی تـر بخەینـە ڕوو کـە ئـەو هـەموو بـرادەرە پێویـست بـەو هـەموو سـەحبەی نـەدەکرد لـە ڕووی قانونی، یەعنی ڕێگەمان بدەن ئێمە قسەکانمان تـەواو بکـەین ئینجا دوایـی ئەگـەر نوقتـەی نیزامـی هـەبوو ئـەوە خۆتـان ئـازادن، ئەمـە یـەك: دووو: زۆر قـسە لـە سـەر زمانـەوانی دەکـرێ، ئێمـە وەکـو لیژنـەی قـانونی زمانـەوان نـین، هیـچیش لـە زمـان نـازانین، کۆڵەواریـشین یـەعنی ئەمـە عـەیبی تێـدا نییـە، بـەڵام ئێمـە لـە پەرلەمانی کوردستان لە خولی پێشووش وابوو سیاغەی نەص، هەم عەرەبی هەم کوردی خەڵکی موختەسی زمانەوان هەیە لە پەرلەمانی کوردستان نەصەکە لە ڕووی زمانەوانی نەك لـە ڕووی سیاغەی ماددەکەوە

دادەڕێژینەوە، و بە فعلی کەم و کوڕی هەیە، هەم لە عەرەبی هەم لە کوردی، بەڵام ئێمە تۆمەتبار مەکەن دواتر دەدرێتە خەڵکی ئیختیساسی ئینجا دەنێردرێ بۆ واژوو کردن،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

نوقتەی نیزامە؟ فەرموو

بەڕێز زۆرزان صادق سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆ ئاخافتنا کاك گۆرانی زۆربەیا ئەز بێژم هندەك پسپۆری تایبەتمەندن بواری زمان و ئەدەبیدا، باشترە ئەگەر لیژنەیەکە زمانیش لە ناڤ ئەندامە خۆدا بێتە دروستکرنێ کو پێداچوونێ سەر وان یاسایێ یان وان بابەتە بکەتن ئەڤێت بەریکا کەڤنە زمانی دا، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوە باش نییە، ئەو پێشنیارەی تۆ وا سیاغە بکەینەوە، کە داوا لە هەندێك لە سیاغەی ناو پەرلەمان بکەین ئەوەی کە تەخەسوسیان لە بارەی زمان هەیە، بچنە لیژنەی یاساییەوە ئەوانیش ئەندام بن لە لیژنەی یاسایی بۆ ئەوەی بەشدار بن لە سیاغەکردنی یاساکان، هەندێك خۆپیشاندەر لە بەردەم سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان، وەستاون داوای بینینی دەستەی سەرۆکایەتی دەکەن، ئێمە داوای لێبوردن دەکەین بەهۆی ئەوەی ئێمە ئێستا سەرقاڵی دانیشتنی پەرلەمانی کوردستانین، ناتوانین بیان بینین، فەرموو مامۆستا مەڕوان.

بەڕێز حسین اسماعیل (مەڕوان گەلاڵی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە بەڕاستی ئەو موستەڵەحاتانە کە بەکاردێن، قەناعەتم وایە زیاتر وەکو بڵێی قەزیەك نییە کە بە ئەنقەس بێتن، بۆ ئەوەی کە ئەم ئیتیفاقە سیاسییەی کە کراوە لەنێوان لایەنە سیاسییەکان نەگوترێتن کە ئەو پێنج لایەنە سیاسییەیە، دیارە ئەو ئیتیفاقە کە کراوە بۆ پێکهێنانی حکومەتی بنکە فراوان، بەگوێرەی ئیستیحقاقی ئینتیخابی بووە، ئەو ئیستیحقاقی ئینتیخابی سەرۆکی حکومەت بەر برادەرانی پارتی کەوتووە، جێگرەکەی بەر برادەرانی یەکێتی کەوتووە، بۆ دیاریکردنی کاندیدەکان وەکو برای بەڕێزم کاك رابوون باسی کرد، شەخسەکان خۆیان دیار دەکەن، ئەوە نەخرێتە پاڵ ئەوەی کە بڵێین کاکە هەر پێنج فراکسیۆنە براوەکە دانیشتوون کە کاندیدی سەرۆك و جێگریشیان دیاری کردووە، ئێمە لەدانیشتنی فراکسیۆنەکان قسەمان لەیەك شت کرد، کە ئێمە حەوت مانگە چاوەڕێی ئەو هەلە دەکەین کە ئەو کابینەیە ناوبندرێتن، ناوەکانیان هێناوە و وتوومانە دەنگی پێدەدەین و قسەی لەسەر دەکەین،........

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

دەزانی پێویست ناكا، ئێستا ئێمە كاندیدمان پێویستە بۆ پۆستی سەرۆكی حكومەت، كاندیدمان پێویستە بۆ پۆستی جێگری سەرۆكی حكومەت، حارز كراوە، كەسی تر نەبووە، تكا دەكەم یەعنی نوقتە نیزامی كۆتایی پێ بێنن، ئەمە بەم شێوەیە هەموو نوقتە نیزامییەك، نوقتە نیزامی تر بەدوای خۆیدا دەهێنێ، دەست بە پرۆسەكە دەكەین، پرۆسەكە ئەنجام دەدەین، ئێستا بەڕێز (نێچیروان ئیدریس بارزانی) كاندید كراوە،....مەجالی قسەكردن بۆ هەموو ئەندامانی پەرلەمانی كوردستان هەبوو، شەش ئەندام ناوی خۆی نووسیوە، قسەیان كردووە، قسەكانیان كۆتایی پێهات، نوقتەی نیزامی چی؟ بەڵێ فەرموو نوقتەی نیزامی، بەس دەبێ نوقتەی نیزامی بێ.

بەڕێز برزۆ مجید:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەمە وێسگەیەكی مێژووییە، وا بەسەرمان تێپەرنەبێ،....

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

باسی وێسگەی مێژوویی مەكە، باسی پەیڕەوی ناوەخۆ بكە.

بەڕێز برزۆ مجید:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان:

ئەگەر قسە لەسەر كاندیدی كۆ دەنگی نیشتیمانیی دەكرێ، كێ ڕێی پێداوە یەك فراكسیۆن لێرە خۆی بكا بە خاوەنی ڕاگەیاندنی كاندیدی نیشتیمانیی؟

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئێستا وازمان لەوە هێنا، بەڵێ فەرموو كاك گۆران.

بەڕێز گۆران ئازاد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من ئەمڕۆ لەكۆبوونەوەی سەرۆكی فراكسیۆنەكان یەك، دوو تەوزیحم دا، دەمەوێ لێرە بیڵێمەوە، ئێمە كۆبوونەوەی سەرۆكی فراكسیۆنەكان بۆیە دەكەین لەگەڵ دەستەی سەرۆكایەتی پەرلەمان، بۆ ئەوەی لەوێ لەسەر هەندێ شت ئیتیفاق دەكەین، خۆ ئەگەر ئیعترامی كۆبوونەوەی فراكسیۆن لەگەڵ سەرۆكی پەرلەمان لەبەر چاو ناگیرێ زەروور نییە هیچی تر كۆبوونەوەی سەرۆكی فراكسیۆنەكان بكرێ، ئەمە یەك، ئەمەی ئێستا قسە كرا، لەكۆبوونەوەی سەرۆكی فراكسیۆنەكان قسە كرا، كەناوی سەرۆك و جێگر تەرح دەكرێ، هەر ئەندامێكی پەرلەمانی بەڕێز، هەر فراكسیۆنێك تێبینی هەیە، گوتمان لەگەڵ قسەكردنیش نین، بەڵام پرۆسەكە ئەوەی د. فرست گوتی دەتوانێ دەنگی پێ نەدا، ئەم موستەڵەحانەی تر كۆدەنگی نیشتیمانیی و هی هەموو هێزەكانە، یەعنی هەموو هی هێزە سیاسیەكان نییە، هەموو هێزە سیاسییەكان بەشداری موفاوەزە بووین، ئەوەی گەیشتۆتە نەتیجە ئێستاكە سەرۆكی حكومەت (بەڕێز نێچیروان بارزانی)یە،

ئێمەش وەك فراکسیۆنی سەوز (قوباد تاڵەبانیمان) پێشنیار کردووە، ئێستا دەیخەیە دەنگەوە، ئەوەی رازییە دەنگی پێ بدا، ئەوەی نارازییە حەقی خۆیەتی وەك ئەندامی پەرلەمان دەنگی پێ نەدا، سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێمەش ئێستا ئەوە دەکەین، پرۆسەی دەنگدان ئەنجام دەدەین، بۆ ناونانی سەرۆکی حکومەت و جێگرەکەی، کێ لەگەڵ ئەوەیە کە بەڕێز (نێچیروان ئیدریس بارزانی) ناو بندرێ لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە وەك کاندید بۆ پۆستی سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان؟ با دەست بەرز بکاتەوە، زۆر سوپاس، (٩٩) ئەندام دەنگیان پێداوە، کێ لەگەڵی نییە؟ با دەست بەرز بکاتەوە، زۆر سوپاس، یەك ئەندام لەگەڵی نییە، کەواتە بەڕێز (نێچیروان ئیدرس بارزانی) لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە ناونرا بۆ کاندیدی پۆستی سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان، ئێستا بۆ پۆستی جێگری سەرۆکی حکومەت، کێ لەگەڵ ئەوەیە کە بەڕێز (قوباد جلال تاڵەبانی) ناوبندرێ وەك کاندید بۆ پۆستی جێگری سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان؟ بادەست بەرز بکاتەوە، زۆر سوپاس، (٧٨) ئەندام دەنگیان پێداوە، کێ لەگەڵی نییە؟ تکایە دەست بەرز بکاتەوە، زۆر سوپاس، (٧) ئەندام لەگەڵی نییە، کەواتە بەڕێز (قوباد جلال تاڵەبانی) لەلایەن پەرلەمانی کوردستانەوە ناونرا بۆ کاندید بۆ پۆستی جێگری سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان، پیرۆزبایی لەهەردووکیان دەکەین، ئێمە بەنووسراوێکی فەرمیش بەڕێز سەرۆکی هەرێم لەمە ئاگادار دەکەینەوە، بۆ ئەوەی ئەویش رایان بسپێرێ بە پێکهێنانی حکومەتی داهاتوو، کەواتە ئەم بڕگەیەش لەبەرنامەی کار کۆتایی پێهات، ئێستا دەڕۆینە بڕگەی سێیەم لەبەرنامەی کاری ئەمڕۆی دانیشتنی پەرلەمانی کوردستان، کە بریتییە لە دەنگدان لەسەر پێشنیارەکان سەبارەت بە پڕۆژە بڕیاری هەموارکردنی ماددە (٣٨ و ٣٩) لەپەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمان، تکا لە سەرۆك و ئەندامانی لیژنەی یاسایی دەکەم کە بێنە شوێنی تایبەت، بۆ خوێندنەوەی پێشنیارەکان.

بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان، هەروەکو بەڕێزتان ئاگادارن لەدانیشتنی پێشووی پەرلەمانی کوردستان ئێوە سەرجەم پێشنیارەکانی خۆتان سەبارەت بە ماددەی (٣٨ و ٣٩) لەپەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی کوردستان خستەروو، لەلایەن لیژنەی یاساییەوە نووسراوەتەوە، سیاغەی قانونی کراوە لەگەڵ سەرۆکی فراکسیۆنەکانی پەرلەمان، سەرۆکی لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان تاوتۆ کراوە، سەرجەم پێشنیارەکانتان دەخوێندرێتەوە، بەتایبەتی ئەو پێشنیارانەی کە زیاتر لەسێ کەس پێشنیاری کردووە، پێشنیارەکان یەك، یەك دەخەینە دەنگدانەوە، سەبارەت بەهەر پرسێك لیژنەی یاسایی پێشنیارەکانی ئێوە بەریزبەند دەخوێنێتەوە، پێشنیارەکان دەخەینە دەنگدانەوە، هەر پێشنیارێکیان سەرکەوتوو بوو، ئەوە پێشنیارەکانی تر سەبارەت بەو پرسە فەراموش دەکرێت، فەرموو بەڕێز سەۆرۆکی لیژنەی یاسایی.

بەڕێز د. ڤالآ فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان، خاڵی یەکەم کە پەیوەندیدارە بە هەمووارکردنەوەی ماددەی (٣٨) لەپەیڕەوی ناوەخۆ لەسەر داواکاری زیاتر لە(٣) ئەندام پەرلەمان، داوا کرا کە تەعریف لەبۆ لیژنەکان بێتە کردن، لەناو پەیڕەوی ناوەخۆدا، ئێمە دوای کۆبوونەوە لەرۆژی پێنج شەمە، لەگەڵ بەڕێز سەرۆکی لیستەکان، لەگەڵ سەرۆکی فراکسیۆنەکان، بەڕێزان سەرۆکی لیژنەکان گەیشتینە ئەو ئەنجامەی کە تەعریف کردن لەبۆ لیژنەکان کێشەمان بۆ دروست دەکا، چونکە تەعریف کردن، تەعریف دەبێ مانع بێ و جامع بێ، شامل بێ لەهەمان کاتدا، زیاترینی ئەو داواکاریانە لەلایەن بەڕێزانی ئەندامانی پەرلەمان بۆ تەعریف کردن، ئەوەبوو کە هەر لیژنەیەك بزانێ تایبەتمەندی ئەو چییە، واتە هەر لیژنەیەك بزانێ کاری ئەو چییە، بۆیە ئێمە بەشێوەیەکی گشتی لەیەك فەقەرەدا تەحدیدی تایبەتمەندییەتی و ئێختیساساتی لوجانی دائیممان کردووە، واتە لیژنە هەمیشەییەکان بەمشێوەیەی خوارەوە:

ماددەی (٣٨) بڕگەی (١): تایبەتمەندی لیژنە هەمیشەیەکان.

یەکەم: هەر لیژنەیەك لە لیژنە هەمیشەییەکان هەڵدەستێ بە دیراسەتکردنی پڕۆژە یاسا و پێشنیاری پڕۆژە یاساکان کە پەیوەندیدارە بەتایبەتمەندییەتی لیژنەکە و دەربڕینی بیروڕای خۆی لەسەری، هەر بابەتێکی تر کە لەلایەن دەستەی سەرۆکایەتییەوە بۆی حەواڵە دەکرێت، کەپەیوەندیدارە بە تایبەتمەندییەکانی بەپێی ئەم پەیڕەوە.

دووەم: هەر لیژنەیەك بەدواداچوون و چاودێری و هەڵسەنگاندن دەکات بۆ رەوشی کاری دام و دەزگا پەیوەندیدارەکان، بەتایبەتمەندییەتی خۆیەوە، لێرانە بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان، تەحدیدی ئێختیساسی لیژنە هەمیشەیەکانمان کردووە، بەشێوەیەکی گشتی، بفەرموون بەڕێزتان بۆ ئەوەی بیخەنە دەنگدانەوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

یەعنی هەموو لیژنەکانمان بۆ دیاری کراوە؟

بەڕێز د. ڤالآ فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڵێ، لەسەر پێشنیاری ئەندامانی پەرلەمان، کە پێناسە کردن مەبەستیان تەحدید کردنی ئێختیساسات بوو، بەم شێوەیە ئێمە دامان رشتووە،

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێختیساسەکانتان نووسیوە؟؟ خوێندتانەوە؟

بەڕێز د. ڤالآ فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڵێ خوێندمانەوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك گۆران.

بەڕێز گۆران ئازاد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆ ئەوەی بەر چاوی بەڕێزتان روون بێ، ئێستا دەبێ ئەوە بخەنە دەنگەوە، کە ئایا کێ لەگەڵ ئەوەیە پێناسە بۆ لیژنەکان زیاد بکرێ، پێناسەیەکی شامل، کە پێناسە شاملەکە دەنگی هێنا کە زیاد بکرێ بۆ هەموو لیژنەکان، واتە یەك پێناسەمان کردووە، بۆ هەر (١٩) لیژنەکە، کە دواتر ئەگەر زیاد نەبێ، ئەم پێناسەیە کە دەنگی هێنا، دواتر نەسی پێناسەکە کە بەڕێز د.ڤالا خوێندییەوە ئەویش دەخەینە دەنگەوە، واتە ئێستا مەبدەئی ئەوەی کە پێناسەیەکی گشتگیر هەبێ، هەموو لیژنەکان دەخەینە دەنگەوە، دوای ئەوە خودی نەسی پێناسەکە دەخەینە دەنگەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر باشە، ئێستا سەرەتا دەنگ لەسەر ئەوە دەدەین کە ئایا لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان پێناسەیان هەبێ، مەهامیان دیاری بکرێ، بەپێی پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی کوردستان یان نا؟ کێ لەگەڵ ئەوەیە کە لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان لە پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی پێناسەیان بۆ کرابێ؟..........

بەڕێز د. ڤالا فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوە تەنها دیاریکردنە، خۆمان لە پێناسە کردن پاراستووە، بۆیە ئێمە داوایان لێ دەکەین، داوا لەبەڕێزیشتان دەکەین کە مەسەلەی پێناسە ئەگەر بکرێ دەنگ لەسەر سەحب کردنەوەی بدرێ، ئەندامانی پەرلەمان لەگەڵمان کۆك بن، بۆ دیاریکردنی تایبەتمەندیەتی، واتە بۆ دیاری کردنی ئێختیساس بۆ ئەوەی نەکەوینە هەڵەیەکی فیقهی و قانونییەوە، لەپێناسەی لیژانەکان، تکایە ئەوە روون بکەنەوە، سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

نوقتە نیزامی هەبوو، فەرموو کاك عمر.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

باشترە ئەو پێناسەیەی کە بەڕێزان لیژنەی یاسایی کردوویانە پێناسەیەکی گشتگیر بێ بۆ هەموو لیژنەکان، ئەوە لەهەموو باشترە بۆ ئەوەی ئەمە بکرێتە ئەرکی لیژنەکان، ناوبندرێ ئەرکی لیژنەکان، سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

وا کراوە، ئێستا کێ لەگەڵ ئەوەیە کە یەك پێناسە و یەك مەهامی گشتگیر بۆ هەموو لیژنەکان لەپەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی کوردستان هەبێ؟ کێ لەگەڵدایە تکایە دەست بەرزبکاتەوە؟ زۆر سوپاس، (٨٦) کەس

لەگەڵە، کێ لەگەڵی نییە؟ تکایە دەست بەرزبکاتەوە، زۆر سوپاس، کەس نییە لەگەڵی نەبێ، کەواتە ئەوە پەسەند کرا، فەرموو د. بەهار.

بەڕێز د. بەهار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەس ویستم روونکردنەوەی زیاتر بدەم، بۆ ئەوەی لەبەردەم ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان ئاشکرا بێ،.......

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

د. بەهار تازە تەسویتمان لەسەری کرد.

بەڕێز د. بەهار محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوە پێناسە نییە، ئەوە تایبەتمەندیەتی لیژنەکانە،....

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

تەواو، تەسویتمان لەسەری کرد، کۆتایی پێهات، کەواتە ئەو پێشنیارە پەسەند کرا، فەرموو د. ڤالآ.

بەڕێز د. ڤالآ فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەخاڵی دووەم دێینە سەر بابەتی زیادکردن و کەمکردن و دەمجکردنی لیژنەکان، یەکەمین لیژنە کە داواکراوە، بەپێی ئەو ریزبەندییەی لەپەیڕەوی ناوەخۆدا هەیە، بۆ ئەوەی ئیزافە بکرێتن لیژنەی وەبەرهێنانە، لیژنەی وەبەرهێنان لەلایەن زیاتر لە (٣) ئەندام پێشنیار کراوە، کە وەکو لیژنەیەکی سەربەخۆ دابمەزرێتن، کۆنووسی کۆبوونەوەی لیژنە لە رۆژی پێنج شەمە کە لەگەڵ سەرۆکی فراکسیۆنەکان کراوە، لەگەڵ سەرۆکی لیژنەکان ئەنجام دراوە، ئەوەبوو کە لیژنەی وەبەرهێنان ئیتیفاق لەسەر ئەوە کرا کە لیژنەی وەبەرهێنان نەکرێتە لیژنەیەکی سەربەخۆ، لەبەر ئەوەی بەشێوەیەکی موباشر پەیوەندیدارە بەمەسەلەی دارایی و ئابووری بخرێتە سەر لیژنەی دارایی و ئابووری، ناوەکەی بەو جۆرە بێتن، لیژنەی دارایی و کاروباری ئابووری و وەبەرهێنان، لەهەمان دانیشتنیشدا بەشێك لەبەڕێزان لەگەڵ ئەوە بوون کە بخرێتە سەر لیژنەی شارەوانی، بەلآم ئەوەی کە پێشنیار کرابوو لەلایەن بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمانەوە لە هۆڵی پەرلەمان ئەوەبوو کە لیژنەی وەبەرهێنان ببێ بە لیژنەیەکی سەربەخۆ، فەرموو بیدە دەنگدان بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە هەرسێکی دەخەینە دەنگەوە، بەس جارێ نوقتە نیزامی هەیە، کاك عمر فەرموو.

بەڕێز عمر عينايەت:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئێمە لە تەعریفی تایبەتمەندییەكان نەبووینەوە، پێویستە ئێمە دەنگ بدەین لەسەر ئەو مەتنەی كە ئەوان دایان ڕشتووە، تائێستا ئێمە دەنگمان لەسەر نەداوە، ئایا ئێمە موافقین لەسەری یان موافق نین لەسەری، سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئەوەش ڕاستە، د. ڤالا ئێوە دەقەكەتان نەخوێندەوە، با نوقتە نیزامییەكانی تر وەر بگرین، كاك مەردان فەرموو.

بەڕێز مەردان خدر:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

هەمان قسەی بەڕێز كاك عمرم هەیە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

زۆر چاكە، فەرموو د. ڤالا.

بەڕێز د. ڤالا فرید:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من دەقەكەم خوێندەوە، بەڵام دووبارە دەیخوێنمەوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

بیخوێنەوە، فەرموو.

بەڕێز د. ڤالا فرید:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ماددەی (٣٨) بڕگەی (١): تایبەتمەندی لیژنە هەمیشەییەكان.

یەكەم: هەر لیژنەیەك لە لیژنە هەمیشەییەكان هەڵدەستێ بە دراسەتكردنی پڕۆژە یاسا و پێشنیاری پڕۆژە یاساكان كە پەیوەندیدارە بەتایبەتمەندییەتی لیژنەكە و دەربڕینی بیروڕای خۆی لەسەری، هەر بابەتێكی تر كە لەلایەن دەستەی سەرۆكایەتییەوە بۆی حەواڵە دەكرێت، كەپەیوەندیدارە بە تایبەتمەندییەكانی بەپێی ئەم پەیڕەوە.

دووەم: هەر لیژنەیەك بەدواداچوون و چاودێری و هەڵسەنگاندن دەكات بۆ ڕەوشی كاری دام و دەزگا پەیوەندیدارەكان، بەتایبەتمەندییەتی خۆیەوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، ئێستا دەیخەینە دەنگەوە، ئەو ڕوونكردنەوەی كە درا، كاك عمر نوقتەی نیزامییە؟ فەرموو.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

یەك ئیزافەم هەیە، بەدوا داچوون و چاودێری و هەڵسەنگاندن و لێپرسینەوە یان لێ پێچینەوەی ئیزافە بکرێ، زۆر سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك عمر پرسیار کردن و لێ پرسینەوە مافی ئەندامە، مافی لیژنەکان نییە، بۆیە لیژنە دەتوانێ داوای روونکردنەوە بکا، نەك لێ پرسینەوە بکا.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هیچی پێ ناکرێ، لەو حاڵەتە تەنها ئاوات لێ دێ، فەقەت وەکو کارمەندێکی بەدواداچوون و تەختیت و موتابەعەت لێ دێ لەو کاتە، ناتوانی هیچ بکەی.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەندام مافی لێ پرسینەوەی هەیە، کاك مولود فەرموو.

بەڕێز مولود مراد.

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەراستیدا هەردوو شتەکە تەواون، یەعنی هەردوو بەشەکە، ئیختیساس دیارە تایبەتمەندی لە کەلیمەی عەرەبی وەرگیراوە، ئێختیساس لە عەرەبیدا یەکێك لە مانایەکانی واتە ئەرك و واجبات، بە هەرحاڵ با نەچینە ئەو جەدەلە، بەلاَم ئەی باسی جەماوەری تێدا نەکراوە، داواکانی جەماوەر کە بنێردێ بۆ ئەو لیژنانە دراسەتی بکەن، داواکانی خەڵك، داواکانی ئەو خەڵکەی کە روودەکەنە ئەندام پەرلەمانان، روو دەکاتە نووسینگەکان....

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باش، بابزانین روونکردنەوەی لیژنەی یاسایی چییە لەسەر ئەم مەوزوعە. فەرموو.

بەڕێز د. ڤالاَ فرید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تێیدایە لەسەر ئەوەی کە هەر بابەتێکی تر لەلایەن دەستەی سەرۆکایەتییەوە بۆ حەواڵە بکرێ، کە پەیوەندیدار بێ بەتایبەتمەندییەتی ئەو لیژنەیە، بەپێی نیزام، تێیدایەتی بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشە، کەواتە ئێستا ئەو دەقەی لیژنەی یاسایی خوێندیانەوە، وەك روونکردنەوەیەك بۆ سەرجەم لیژنەکان دەیخەینە دەنگەوە، کێ لەگەڵدایە؟ تکایە دەست بەرز بکاتەوە، زۆر سوپاس، (٨٤) ئەندام لەگەڵدایە، کێ لەگەڵدانییە؟ تکایە دەست بەرز بکاتەوە، زۆر سوپاس، کەس نییە، هەموو لەگەڵیەتی، کەواتە ئەوە

پەسەندکرا، پێشنیارەکەی تریان سەبارەت بە لیژنەی وەبەرهێنان بوو، بەڕێز سەرۆکی لیژنەی یاسایی پێشنیارەکانی خوێندەوە، پێشنیاری بەشێك لەئەندامان بریتی بوو لەوەی کە لیژنەی وەبەرهێنان دروست بکرێ لەپەرلەمان، پێشنیارێکی تریان ئەوە بوو کە دەمج بکرێ لەگەڵ لیژنەی کاروباری دارایی و ئابووری، وایە د. ڤالآ؟ پێشنیاری سێیەمیش ئەوەبوو کە دەمج بکرێ لەگەڵ لیژنەی شارەوانییەکان، یەك بەیەك دەیخەینە دەنگەوە، کێ لەگەڵ ئەوەیە کە........، فەرموو کاك ماجد.

بەڕێز ماجد عثمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

جەنابی سەرۆکی لیژنەی یاسایی شتێکی ئاماژە کرد کە لەکۆبوونەوەی رابردوودا ئێمە ئاماژەمان بەوە کرد کە لیژنەی وەبەرهێنان بخرێتە سەر لیژنەی ئیقتیسادی، بەڵام سێ پێشنیار هەبوو، یەکێکیان بخرێتە سەر........

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشە، باسم کرد، سێ پێشنیار هەیە، ئێستا، فەرموو.

بەڕێز ماجد عثمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئاخر ئەو وتی ئیقتیسادی، ئیقتیسادی تێدانەبوو، یان بەجودا بێ، یان ئاوەدانکردنەوە یان شارەوانی بوو، دوایی ئێمە دانیشتین لەلیژنەی قانونی کاك گۆرانیش ئاگادارە، مولاحەزەکانم نووسیتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

با دکتۆر شێرکۆش وەربگرین، فەرموو.

بەڕێز د. شێرکۆ جەودەت.

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە لەکۆبوونەوەی سەرۆك لیژنەکان و سەرۆك فراکسیۆنەکاندا بووین، ئەوەی بخرێتە سەر لیژنەی دارایی و ئابووری بەزۆرینەی ئامادەبووان لەو کۆبوونەوەیە پێشنیارێکی زۆر، زۆر بەهێز بوو.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوەش تا ئێستا باسکراوە، ئەوەش دەخەینە دەنگەوە، بەڵێ فەرموو کاك ڤەمان.

بەڕێز ڤەمان فیصل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

یەك مولاحەزا بچووکم هەی، مولاحەزا یەك شتی بکەن کو پێشنیارا یەکخستنا مەسەلەن لیژنا وەبەرهێنانا بکەن، هەر لیژنەکا دی تر بێتن، کو بتنێ بێتن، دڤێتن هی بەرچاڤ وەرگرن کو نیسابێ قانونی ئەگەر ژ (٢١) لیژنا تێپەڕی ئیدی نیسابا قانونی تێراناکاتن، ئەو ژ دەبێتن موخالەفا برگا سیێ ماددا سی و نەهێ پەیرەوی ناوەخۆ.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بۆچی؟

بەڕێز ڤەمان فیصل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

یەعنی ئەگەر مەسەلەن لیژنا وەبەرهێنانێ بتنێ هاتە خار، لیژنەکادی بتنێ هاتە خار، لیژنەکادی مەسەلەن هی پێشمەرگە و شەهید یەك ڤەبن، خوێندنا بالاْ و پەروەردێ یەك ڤەبن، وەبەرهێنان جودا هاتە خار ناوچێت کوردستانی جودا هات خار، پاشی هەنگڤێ نیسابێ قانونی ئەنداما پەرلەمانێ تێرا نەکر، چونکی (١٠٨) ئەندام پەرلەمانن، سپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك گۆران.

بەڕێز گۆران ئازاد.

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوەی بەڕێز سەرۆکی لیژنەی قانونی خوێندیەوە ئەو ڕەئییانە بوو کە لە لیژنە تەسبیت کرابوو، بەڵام ئێمە وامان ئیتیفاق کرد کە ئەو ڕەئییانەی کە لەکۆبوونەوەی فراکسیۆنەکان و سەرۆك لیژنەکان زۆرینە دەینن، ئەوەیان تەسبیت دەکەین لە کۆنووسی لیژنەی قانونی، بەڵام ڕەئییەکانی دیکەش ئێستا بەڕێزت ئاماژەت پێدا یەك، یەك دەخرێتە دەنگەوە، مەجالی موناقەشەش نەدرا، قسەش لەسەر ئەوە کرا کە ئەگەر پێویست بوو ئێمە وەك لیژنەی قانونی هەندێك شت هەیە تەوزیحی دەکەین، کەی دەمەوێ ئەوە بڵێم سەبارەت بەوەی لیژنەی وەبەرهێنان بچێتە سەر لیژنەی شارەوانی، بۆ ئەوە بوو وتیان دائیمەن مەسەلەی وەبەرهێنان پەیوەندی بە مەسەلەی ئەرزەوە هەیە، زیاتر ئیشیان لەگەڵ شارەوانییە، ئەمە فاکتەرەکە بوو، بەشێکی دیکەش مەسەلەی لیژنەی سەربەخۆ وەك ئەوەی کاك ڤەمان وتی خۆمان لێ بەدوور گرت وەك لیژنەی قانونی کەوا لیژنەکان تەوزیع نەکەین، دواتر ئابووری ناسەکان بۆیان پێناسەکردین کە وەبەرهێنان رەبتی بەمەسەلەی ئیقتیسادەوەیە، ئێمە لەلیژنەی یاسایی لە کۆنووسەکەی خۆمان لەوێندەرمان دانا، بەڵام هەرسێ دەنگەکە لەناو ئەم هۆڵی پەرلەمانە بەڕێزتان یەکلایی دەکەنەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ وایە، زۆر سوپاس، فەرموو د. عزت.

بەڕێز د. عزت صابر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وەبەرهێنان بەشێکە لە ئابووری وڵات، لەبەر ئەوە زۆر گرینگە لە ئابووری بێت، پەیوەست بێ بە ئابوورییەوە، سوپاس.

بەرێز یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

موناقەشە مەکەنەوە، نوقتە نیزامی ئەگەر هەبێ، بەس روونکردنەوەکانی تر لیژنەی قانونی دەیدا، فەرموو د. بەهار.

بەرێز د. بەهار محمود فتاح:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەر ئەو روونکردنەوەی جەنابت بوو، ویستم بڵێم بەرنامەی کاری ئەم جارە تەنها دەنگدانە، روونکردنەوەو گفتوگۆی پێویست کراوە لە پێشدا، سوپاس،

بەرێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

هەموو ئەندامانی پەرلەمان تکایە رەچاوی ئەوە بکەن، فەرموو کاك فەرهاد،

بەرێز فەرهاد حەمە صالح (سەنگاروی):

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێم وایە گفتوگۆی تێروتەسەل لە جارەکەی تردا نەکرا لە سەر ئەم بابەتە، بە رەئی من گفتوگۆکە تێرو تەسەل نەبوو، راستە کرا، لیژنەی قانونی راستە کاری زۆریان کردووە ماندوبوونی زۆریان کردووە دەستیان خۆشبێ، بەڵام پێویست بوو خەڵکی زمانەوانیان لەگەڵدا بێ، بۆ نموونە وەبەرهێنان پێویستە بەرهێنان بێ، یان زۆر شتی تری زمانەوانی هەیە لە بابەتەکە دەگۆڕێ، سوپاس.

بەرێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

من پێویست دەکات ماددەیەك لە پەیڕەوی ناوەخۆ بۆ ئێوەی بەرێز بخوێنمەوە بۆ ئەوەی ئەوەندە موناقەشەی ئەوە نەکەین کە لە دوای داخستنی دەرگای وتووێژ، جارێکی تر قسە بکرێتەوە، ماددەی (٧٤) لە پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی کوردستان، سەرۆك پاش تەواو بوونی دواین داواکارانی قسەکردن لەوانەی ناویان نووسراوە دەرگای گفتوگۆ دادەخات و بابەتەکە دەخاتە بەر دەنگدانەوە، سەرجەم ئەو بەرێزانەی لە دانیشتنی پێشوو ناوی خۆیان نووسیبوو قسەی خۆیان کرد، داخرا و دوایی ئێستا تەنها دەنگدانمان ماوە هەموو پێشنیارەکانی ئێوە سیاغە کراوەتەوە لەلایەن لیژنەی یاسایی، یەك بە یەك دەیانخەینە دەنگەوە، دەنگی لە سەر دەدەین، بۆیە پێویست دەکات ئیتر موناقەشەی نەکەنەوە، بەپێی پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی کوردستان، ئێستا یەك بە یەك پێشنیارەکان بخوێنەوە، فەرموو د. ڤاڵا،

بەرێز د. ڤاڵا فرید ابراهیم:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری یەکەم: لەلایەن زیاتر لە سێ ئەندام پەرلەمان پێشنیار کرابوو، کەوا لیژنەی وەبەرهێنان لیژنەیەکی سەربەخۆ بێ،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا ئەمە دەخەینە دەنگەوە، کێ لەگەڵ ئەوەیە کە لیژنەی وەبەرهێنان لیژنەیەکی سەربەخۆ بێت؟ (١٥) ئەندام لەگەڵ دایە، کێ لەگەڵدا نییە؟ (٦١) ئەندام لەگەڵدا نییە؟ کەواتە ئەو پێشنیارە پەسەند نەکرا، فەرموو د. ڤاڵا،

بەڕێز د. ڤاڵا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری دووەم: زیاتر لە سێ ئەندام پەرلەمان پیشنیاری کردووە، و تەئیدیش کراوە لەلایەن سەرۆکی لیژنەکان و سەرۆکی فراکسیۆنەکان لەگەڵ لیژنەی یاسایی کە سەر بە لیژنەی دارایی و کاروباری ئابووری بێتن، و ناوەکەی بەو شێوەیە بێ، لیژنەی دارایی و کاروباری ئابووری و وەبەرهێنان،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك رابوون نوقتەی نیزامت هەیە؟ فەرموو کاکە رابوون،

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەو هۆیەوە کە بەڕێز د. ڤاڵا وتی تەواوی سەرۆکی فراکسیۆنەکان لەگەڵ ئەوە بوون کە وەبەرهێنان بخرێتە سەر لیژنەی دارایی، من بۆ خۆم تا ئەو کاتەی لە کۆبوونەوەکە ئامادەبووم، پێشنیاری من ئەوە بوو کە لیژنەی وەبەرهێنان بخرێتە سەر لیژنەی شارەوانی، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا ئەو پێشنیارە دەخەینە دەنگەوە، کێ لەگەڵ دایە دەست بەرزکاتەوە؟ لەگەڵ لیژنەی دارایی و کاروباری ئابووری (٥٧) ئەندام پەرلەمان لەگەڵ دایە، کێ لەگەڵدا نییە؟ (١٧) ئەندام پەرلەمان لەگەڵدا نییە، کەواتە ئەو پێشنیارە پەسەند کرا، ناچینە سەر پێشنیاری سێیەم، چونکە پێشنیاری دووەم پەسەند کرا، نوقتەی نیزامییە؟ فەرموو کاك علی،

بەڕێز علی علی هالۆ:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەز پێشنیارێت د کەم ژ ئەڤرۆ پێڤەتێت پرۆژە یاسا پتر دەرگای گفتوگۆ و موناقەشە بێتە ڤەکرن، ئەز ڤێ باوەرێ دامە برادەر گەلەك ئەندام پەرلەمانێن بەڕێز ب دروستی نزانین دەنگ بۆچی هات دانێ، بۆ نموونە مە لیژنە وەبەرهێنان مە دەستەیە وەبەرهێنانێ یا هەی، رەئیە گەلەك برادەران ئەگەر ئەقلیەتیش بێتن پێ مەعنیی نینە کو دروست بێ، ئەگەر پتر گفتوگۆ هاتبا روونکرن کو دەستەیا وەبەرهێنانێ ئەو ژی وەکو وەزارەتەکا رەئیا برادەران گەل هەندێ با،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

لە دانیشتنی پێشووتر دەرگای گفتوگۆ ئاوالا کرا، نزیکەی دوو سەعات و نیو گفتوگۆ لە سەر ئەوە کراوە، هەموو ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان گوێیان لە راو پێشنیارەکانی یەکتر بوو، ئێستا تەنها کاتی دەنگدانە لە سەر ئەم پێشنیارانەی کە ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان خستوویانە روو، ناچینە سەر پێشنیاری سێیەم، چونکە پێشنیاری دووەم پەسەند کرا، ناکرێت پێشنیارێکی تر بخەینە دەنگدانەوە، کاک دلێر نوقتەی نیزامت هەیە؟ فەرموو کاک دلێر،

بەڕێز دلێر مصطفى حسن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وەك ئیعتیبارێك پێشنیار دەکەم هەمیشە لە پێشنیارەکاندا پێشنیاری لیژنەی یاسایی لە پێشەوەیان بێ، پێوەی ماندوو بوون، نەك بخرێتە دواییەوە، یەعنی لە نێوان پێشنیارەکاندا ئیعتیبار بۆ پێشنیاری لیژنەی یاسایی دابنێن، فەرموو د. ڤالا،

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری دووەم: لیژنەی کشتوکاڵ و ئاودێرییە، زیاتر لە سێ ئەندام پەرلەمان داوای کردووە کە وشەی بەنداوی بۆ زیاد بکرێت، و زیاتر لە سێ ئەندام داوای کردووە کە وشەی ئاژەڵداری بۆ زیاد بکرێتن، لیژنە دوای کۆبوونەوەی لەگەڵ بەڕێز سەرۆك فراکسیۆنەکان و سەرۆکی لیژنەکان بەم شێوەیە دایڕشتووە، لیژنەی کشتوکاڵ و ئاژەڵداری و ئاودێری و بەنداوەکان، بفەرموو بۆ دەنگدان،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە ئەوە رای لیژنەی یاساییە، فەرموو د. ڤالا،

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڵێ، رای لیژنەی یاساییە، بەڵام لە سەر پێشنیاری ئەندامەکان، زیاتر لە سێ ئەندام پێشنیاری کردووە، ئاژەڵداری زیاد بکرێ، و زیاتر لە سێ ئەندام پێشنیاری کردووە بەنداو زیاد بکرێ،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە نەك وەکو لیژنەی سەربەخۆ داوایان کردبێ، بەڵکو داوایان کردووە زیاد بکرێ، ئێوەش زیاد کردنەکەتان کردووە، فەرموو د. فرسەت نوقتەی نیزامییە؟

بەڕێز د. فرست صۆفی علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەمیشە ئێمە لە قانون تەئکید دەکەینەوە کە جوملەکان کورت و پوخت بن، و واتایەکی کورتی هەبێ، ئەگەر سەیری کولێژی کشتوکاڵ بکەین بەشی ئاژەڵی هەیە، و بەشی نەباتی هەیە، ئێستا هیچ پێویست ناکات ئاژەڵداری هەتا بەنداوەکانیش، کە دەڵێی کشتوکاڵ

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا هیچ پێویست ناکات گفتوگۆ بکەینەوە، چونکە لە دانیشتنی پێشوو گفتوگۆمان کرد، فەرموو د. فرسەت،

بەڕێز د. فرست صۆفی علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

گفتوگۆ نییە، بەڵام نوقتە نیزامە؟ لەبەر ئەوەی مەسەلەیەکی قانونییە تیکراری کەلیمەیە کە هەمان مانای هەیە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دەیخەینە دەنگەوە، کێ لەگەڵ ئەو پێشنیارەیە؟ تکایە جارێکی تر بیخوێنەوە بۆ ئەوەی هەموو ئەندامان گوێیان لێ بێت، فەرموو د. ڤالا،

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی کشتوکاڵ و ئاژەڵداری و ئاودێری و بەنداوەکان،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کێ لەگەڵ ئەوەیە کە ئەو لیژنەیە بەو ناوەی کە خوێندرایەوە؟ (٤٧) ئەندام لەگەڵ دایە، کێ لەگەڵدا نییە؟ (٣٣) ئەندام لەگەڵدا نییە، کەواتە ئەو پێشنیارە پەسەند کرا، فەرموو د. ڤالا،

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی بەرگری لە مافەکانی ئافرەت، زیاتر لە سێ ئەندام پێشنیاری کردووە، کە نەمێنێت ئەو لیژنەیە، و بچێتە پاڵ لیژنەی مافەکانی مرۆڤ، و زیاتریش لە سێ ئەندام پێشنیاریان کردووە، کە وەکو لیژنەیەکی سەربەخۆ بمێنێتەوە، لیژنەی یاسایی دوای کۆبوونەوەی لەگەڵ سەرۆکی فراکسیۆنەکان و سەرۆکی لیژنەکان گەیشتە ئەو دەرئەنجامەی کە مانەوەی لیژنەی بەرگری لە مافەکانی ئافرەت وەکو لیژنەیەکی سەربەخۆ گرنگییەکی زۆری هەیە لە ناو لیژنەکانی پەیڕەوی ناوەخۆی پەرلەمانی کوردستان، لەبەر ئەوەی لێکدانی ئەو لیژنەیە لەگەڵ لیژنەی مافەکانی مرۆڤ مانای ئەوە ناگەیەنێ کە مافەکانی مرۆڤ جێگای بوونی ئەو لیژنەیە دەگرێتەوە، چونکە لە سەر ئاستی نێو دەوڵەتی چەند پەیماننامەیەك هەیە بەتایبەتی ئیعلانی

عالەمی حقوقی ئینسان، و هەردوو پەیماننامەی تایبەت بە مافەکانی مەدەنی و سیاسی و هەروەها ئیقتیسادی و ئیجتیماعی و سەقافی کە لە ساڵی (٦٦) وە هەیە، لە پاڵ ئەو دوو پەیماننامەیەی کە بۆ مرۆڤە بە شێوەیەکی گشتی (٥) پەیماننامەی تریش بە لایەنی کەممەوە دیفاع و داکۆکی لە مافەکانی ئافرەتان دەکات، بۆیە ئێمە لە سەر ئاستی ناوخۆیی و لە سەر ئاستی نێو دەوڵەتی داکۆکی لەوە دەکەین وەکو لیژنەی یاسایی کە ئەو لیژنەیە وەکو لیژنەیەکی سەربەخۆ بمێنێتەوە، جگە لەوەی بەڕێزان کە گرووپی ئاشتی ژنانی پارتە سیاسیەکان سەردانی ئێمەیان کردووە بۆ پەرلەمانی کوردستان، و زۆر نیگەران بووینە لەوەی کە پێشنیار کراوە ئەو لیژنەیە لەگەڵ لیژنەی مافی مرۆڤ دەمج بکرێتن، و یاداشتێکیان پێشکەش بە پەرلەمانی کوردستان کردووە، ئێستا کاك گۆران بۆتان دەخوێنێتەوە یاداشتەکە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ ئەو لیژنەیە سەردانی سەرۆکایەتی پەرلەمانی کورستانیشیان کرد، لەگەڵ دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانیش دانیشتن، ئێمە باسی ئەوەمان کرد، کە بەشێك لە ئەندامانی پەرلەمان لە سۆنگەی بیرو رای خۆیان سەبارەت بە پرسەکانی ژنان، داوای ئەوەیان کرد ئەو دمجە بکرێت، بەڵام لە هەمان کاتیشدا ئێمە وەکو دەستەی سەرۆکایەتی ئەگەر بڕیار بێ لەو مەوزووعەدا رابێین، ئەوە لەگەڵ ئەوەین کە ئەو لیژنەیە بە سەربەخۆ بمێنێتەوە، بەڵام با کاك گۆران بەیانەکەیان بخوێنێتەوە، فەرموو کاك گۆران،

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە هەم بەیانەکە دەخوێنینەوە بۆ ئەندامانی پەرلەمان، و هەمیش وەك لیژنەی یاسایی سەرنجێکمان هەیە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ببورە کاك گۆران، دەرفەتێکمان بدەیتێ، ئێمە پێمان خۆشە لەومەولا ئەو داواکاریانەی لە خەڵکەوە دێن تا ئەو رادەیەی پێمان دەکرێ لەلایەن لیژنە پەیوەندیدارەکانی پەرلەمانی کوردستانەوە بخوێندرێتەوە لە پەرلەمانی کوردستان بۆ ئەوەی بڕواتە کۆنووسی دانیشتنەکانی پەرلەمانی کوردستانەوە، و پێم وایە هیچ رێگرێك لەبەردەم ئەمەدا نییە، کە لیژنە پەیوەندیدارەکان ئەو داواکاریەیان ئاڕاستە دەکرێ، بەتایبەتی ئەوەی کە لەلایەن رێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنییەوە ئاڕاستەیان دەکرێ بیخوێننەوە، قسەیەکت هەبوو؟ امینە خان فەرموو،

بەڕێز امنە زکری سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

خۆی دیف پەیڕەوی ناچێ بیتن، یەعنی چۆن هەر یاداشتێك ژ لای رێکخراوەك یان ژی خەڵکی کوردستانێ بێتە لیژانێ پەرلەمانێ ناڤ خولە پەرلەمانی بێتە خاندن، ئەڤە دەرڤەی نیزامی پەرلەمانییە، ئەڤە دەرگەیەکی دی تر ڤەکەتن کو شوولێ پەرلەمانێ بەس بشێ نوکێ بێتە ئەو بێیتن کوخۆ مژیکرن یاداشتا

بەياننامەى خەڵكى ڤەتن ژ بەر هەندێ ئەز داخازێت كەم وێ داخازێت خۆ يان ژى ئاخافتنە خەڵكى، سوپاس.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

خۆت بەشێك بووى لەوانەى كە هاتن، بەڕێز(امينە خان) ناڵێن هەموو داخوازييەك، بەڵكو ئەو داخوازيەى ليژنەكان خۆيان پەسەندى دەكەن، و دەيكەن بە بەشێك لە ئەجنداى كارەكانى خۆيان، ئەو داخوازيانە دەتوانن، بەپێى پەيڕەو راپۆرتى خۆى دەخوێنيتەوە، دەڵێ ئەم داواكاريەشم بەدەست گەيشتووە، د. رێواز تۆش دەستت بەرز كردوتەوە پێشتر.

بەڕێز رێواز فائق حسين:

بەڕێز سەرۆكى پەرلەمان.

ديارە من يەكێكم لەوانەى كە پێشنيارم كردبوو ئەو ليژنەيە لەگەڵ ليژنەى مافى مرۆڤدا دەمج بكرێ، بەڵام ئێستا ئەگەر رێى تێدەچێت من داوا دەكەم ئەو مەسەلەيە نەخرێتە دەنگدانەوە، لەبەر ئەوەى بە دەيان مەسيج و دەيان تەلەفۆنم بۆ كراوە، كە نارەزاييەكى زۆرى رێكخراوەكانى ژنان هەيە، و لەگەڵ ئەوەى هێشتا بڕوام بە پێشنيارەكەى خۆمە، لەو روانگەيەى كە پەرلەمانتاران كە ئەوانەى خۆيان رازى نين بچنە ليژنەكە، بەڵام تكا دەكەم من سەحبى پێشنيارەكەى خۆم دەكەم، هيوادارم نەخرێتە دەنگدانەوە، سوپاس.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك ئومێد،

بەڕێز ئومێد خۆشناو:

بەڕێز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش يەكێك بووم لەو كەسانەى كە پێشنيارەكەم تەئيد كردبوو، ئێمەش داواكارى ئەوەمان هەيە، و من پێشنيارەكەى خۆم دەكشێنمەوە، وەكو روونكردنەوەيەكيش بەتەئكيد ئێمە ئەوانەى پێشنيارمان كردووە، بە نەبوون و يان بە دەمجكردنى ئەو ليژنەيە زۆر بە روونى بە رێكخراوەكانى ئافرەتان و ژنانمان گوت لە مونتەلەقى ئەوە نييە باوەڕمان بە قەزيەكە نەبێ، نا پێمان وابوو مەسەلەى جێندەرى لە بابەتى مافى مرۆڤدا باشتر جێى خۆى دەگرێتن، بەو مەعنايە نەبوو لە مونتەلەقى ئەوەى باوەڕمان بە مافەكانى ئافرەت نەبێ هەتا قسەمان دەربارەى داكۆكيكردن كردووە، لەگەڵ ئەوەين كە پێ داگرين لە مافەكانى ئافرەت، بۆيە منيش پێشنيارەكەى خۆم دەكشێنمەوە، سوپاس.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا مەڕوان،

بەڕێز حسين سليمان (مەروان گەڵاڵى):

بەڕێز سەرۆكى پەرلەمان.

قوربان بەس من مابوومەوە، منيش سەحبم كردەوەو با دوعايەكى بخوێنم،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا هەورامان،

بەڕێزهەورامان حەمە شریف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

قسەیەك هەر بۆ خۆشی دەکەم، وەڵلا من حەز دەکەم بۆ دیفاع کردن لە حقوق و مافی ئافرەتان نەك لیژنەیەك دوو لیژنە هەبێ،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

شیلان خان قسەت هەبوو؟ فەرموو،

بەڕێز شیلان جعفر علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش هەر هەمان بۆچوونی امنە خانم هەبوو، بۆیە دووبارەی ناکەمەوە پێویست ناکات یەعنی هەر داواکاریەك، هەر داخوازییەك بێتە ئێرە، ئێمە لێرە ئاماژەی پێ بدەین، ئەوەی لە لیژنەکان،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو نجیبە خان،

بەڕێز نجیبە لطیف احمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەرچەندە من نەموتووە نەمێنێ لیژنەکە، بەڵام پێشنیاری ئەوەم کرد کە ئەگەر بەو شێوەیە بێ، و سەلأحیەتەکانی زیاد نەبێ واتە دەستەیەك نەبێ، بەدواداچوونی بۆ بکات بۆ ئیش و کارەکانی بەو شێوەی پێشتر بێ، ناتوانن لە خزمەت داواکارییەکانی ژناندا بێ، بەڵام مادام زۆربەی ژنان و ڕێکخراوەکان لەگەڵدان منیش ئەو بۆچوونەی خۆم سەحب دەکەمەوە لەگەڵدام بمێنێ،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەگەر کەس پێداگری لە سەر ئەو لیژنەیە نەکرد نایخەینە دەنگدانەوە، فەرموو کاك جمال،

بەڕێز جمال عثمان کارسول (جمال مورتکە):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وەڵلا منیش پێشنارم کردبوو بەس بەڕاستی من لە ڕوانگەی ئەوەی تەماشای واقیعیەتی ناو کۆمەڵگەی خۆمان دەکەین، ئافرەت مەوزووع ئەوە نییە، تەعن یان ئەوە بیتن، ئەمڕۆ تەماشای زانکۆکان بکە، مەعهەدەکان بکە، هەموو مەڕاکزەکانی خوێندن بکە، ئافرەت دەوری زۆر کاریگەری هەیە، لە پێشکەوتن لە زیرەکی، لە توانایی، منیش سەحب دەکەمەوە، بەڵام مەخسەدەکەم ئەوەیە بڕواتان هەبێ، ئافرەتی ئێمە گەیشتە ئەو قۆناغەی خۆی ئیسپات وجودی خۆی بکات وەکو دوێنێ لە چیا،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

هەر ئەوەی کە ئەمڕۆ دەیبینین لە دوای ئەو دانیشتنەی جاری پێشوومان ئەم هەموو پیاو و ژنە سەحبی پێشنیارەکەی خۆیان دەکەن دەربڕی ئەوەیە کە حەرەکەی ژنان چەند لە هەرێمی کوردستان پێشکەوتووە، فەرمووو کاک فەرهاد،

بەڕێز فەرهاد حەمە صالح (سەنگاوی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە راستیدا پەیڕەوی ناوەخۆ لە سەرەتاوە تا کۆتایی وەکو پەنیری سویسری وایە ئەوەندە کون و کەلێنی تێدایە، بەڕێز لیژنەی یاسایی پێویستیان بە مەسەلەی فکری، و مەسەلەی زمانەوانی هەیە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرمووو مریم خان،

بەڕێز مریم صمد عبدی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من لەبەر ئەهمیەتی ئەو لیژنەیە داوا دەکەم هەر نەخرێتە دەنگدانەوە، هەر وەکو خۆی بمێنێتەوە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرمووو کاک سعید،

بەڕێز سعید محمد سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە من زوو پێشنیاری ئەوەم کرد کە ئەو لیژنەیە دەمج بکرێ، بەڵام لەبەر ئەوە بوو کە کەسیان ناچن بۆ ئەو لیژنەیە، زۆر کەم چووبوون، داواکارم ئەوانەی کشانەوە هەموویان بچنە لیژنەی ژنان و خۆشم لەگەڵیان پشتیوانیان لێ دەکەم،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دوا نوقتە نیزامی؟ فەرمووو کاک عمر،

بەڕێز عمر عینایەت حەمە :

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

قەرار بوو گفتوگۆ نەکرێ، کە ئێمە دەبینین گفتوگۆ دەکرێ،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەمە سەحب دەکەن، کە سەحب بکرێ ناخرێتە دەنگدان، فەرمووو کاک ماجد،

بەڕێز ماجد عثمان توفيق :

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بەڕاستی كە سەیر دەكەم لە هۆڵی پەرلەمان ئەو هەموو خەڵكە، یەعنی لە مافی ئافرەت دەترسن، من داوا دەكەم لیژنەیەك پێك بهێنرێت بۆ بەرگری كردن لە مافی پیاوان، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

ئێستا دەرگای ئەوە داخراوە، كە لیژنەی تر دروست بكەین، فەرمووو كاك كمال

بەڕێز كمال یلدا مرقۆز:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

وابزانم پیاوەكان لە ژنان ناترسێن بەس قاچیان دەلەرزی، ئەوە بۆ نوكتەیە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا رابوون.

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بابەتی ژنان بابەتێكی جددیە، داوا دەكەم ئەو بابەتە نەكرێت بە نوكتە، و بابەتی پێكەنین نییە، بۆیە داوا دەكەم قسەكانی بەڕێز مەلا هەورامان، و بەڕێز مامۆستا ماجد لە پڕۆتۆكۆل بسڕێتەوە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو د. شوان،

بەڕێز شوان احمد نعمان:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئەوەی كە دەمج دەكرێ، ئێمە پێمان وایە ئەمە تەنقیسی شەئنی ئافرەتە، كە چۆن بڵێی با بەس بێ لیژنەیەكیان بۆ دیاری بكەین، لەبەر ئەوەی لە ئێستا نەك لیژنەك چەند لیژنەش هەبێ ئاساییە، بەڵام پێویستە زۆرترین رێكخراوی مەدەنی رێكخراوی حیزبیەكان كە لە پشتیانن زۆری ئافرەتانن، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا ئێمە پێمان باشە لە ئاستی درووشمەوە ببێتە كردار ئەو چەوسانەوەی هەیە،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

فەرموو لیژنەی یاسایی روونكرنەوەی خۆتان بدەن،

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

لە سەر مانەوەی لیژنەكە دیارە هەموو ئەندامانی پەرلەمان موتتەفیقن، و دەست خۆشی لەوانە دەكەین كە سەحبی رایەكانی خۆیان كردۆتەوە، و داوا لە بەڕێزیشتان دەكەین كە ناوی لیژنەكە هاتۆتە گۆڕان لەلایەن

ئەو کۆبوونەوەی کە لە رۆژی پێنج شەممە ئەنجامدرا، و ناوی لیژنەکە بۆتە لیژنەی داکۆکی کردن لە مافەکانی ئافرەتان، فەرموون بیخەنە دەنگدان، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

لیژنەی داکۆکی کردن لە مافەکانی ئافرەتان، دەخەینە دەنگەوە، کێ لەگەڵدایە دەست بەرزکاتەوە؟ (٩٠) ئەندام لەگەڵ دایە، کێ لەگەڵدا نییە؟ (٢) کەس لەگەڵ نییە، کەواتە ناوی ئەو لیژنەیە پەسەند کرا، فەرموو کاک گۆران،

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دوو تەوزیحمان هەیە وەك لیژنەی قانونی، بەشێك لە ئەندامان تکا دەکەم یەعنی کە شتێك دەمانەوێ ئێمە روونی بکەینەوە، ئێمە کە تەواو لە روونکردنەوە بووینەوە، ئینجا نوقتەی نیزام بگرن، یەعنی بەشێك لەو شتانەی کە ئێمە دەمانەوێ موختەسەر بخەینە بەردەستان، و زۆر موداخەلە نەکرێ ئێمە بەنیاز بووین پێشنیارێکی تر بخەینە روو کە ئەو هەموو برادەرە پێویست بەو هەموو سەحبەی نەدەکرد لە رووی قانونی، یەعنی رێگەمان بدەن ئێمە قسەکانمان تەواو بکەین ئینجا دوایی ئەگەر نوقتەی نیزامی هەبوو ئەوە خۆتان ئازادن، ئەمە یەك: دوو: زۆر قسە لە سەر زمانەوانی دەکرێ، ئێمە وەکو لیژنەی قانونی زمانەوان نین، هیچیش لە زمان نازانین، کۆڵەواریشین یەعنی ئەمە عەیبی تێدا نییە، بەڵام ئێمە لە پەرلەمانی کوردستان لە خولی پێشووش وابوو سیاغەی نەص، هەم عەرەبی هەم کوردی خەڵکی موختەسی زمانەوان هەیە لە پەرلەمانی کوردستان نەصصەکە لە رووی زمانەوانی نەك لە رووی سیاغەی ماددەکەوە دادەرێژینەوە، و بە فعلی کەم و کوڕی هەیە، هەم لە عەرەبی هەم لە کوردی، بەڵام ئێمە تۆمەتبار مەکەن دواتر دەدرێتە خەڵکی ئیختیساسی ئینجا دەنێردرێ بۆ واژوو کردن،

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

نوقتەی نیزامە؟ فەرموو

بەڕێز زۆرزان صادق سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆ ئاخافتنا کاك گۆرانی زۆربەیا ئەز بێژم هندەك پسپۆری تایبەتمەندن بواری زمان و ئەدەبیدا، باشترە ئەگەر لیژنەیەکە زمانیش لە ناڤ ئەندامە خۆدا بێتە دروستکرنێ کو پێداچوونێ سەر وان یاسایێ یان وان بابەتە بکەتن ئەڤێت بەریکا کەڤنە زمانی دا، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوە باش نییە، ئەو پێشنیارەی تۆ وا سیاغە بکەینەوە، کە داوا لە هەندێك لە سیاغەی ناو پەرلەمان بکەین ئەوەی کە تەخەسوسیان لە بارەی زمان هەیە، بچنە لیژنەی یاساییەوە ئەوانیش ئەندام بن لە لیژنەی یاسایی بۆ ئەوەی بەشدار بن لە سیاغەکردنی یاساکان، هەندێك خۆپیشاندەر لە بەردەم

سەرۆكايەتی پەرلەمانی كوردستان، وەستاون داوای بینینی دەستەی سەرۆكایەتی دەكەن، ئێمە داوای لێبوردن دەكەین بەهۆی ئەوەی ئێمە ئێستا سەرقاڵی دانیشتنی پەرلەمانی كوردستانین، ناتوانین بیان بینین، ئەو پێشنیارەی تۆ وا سیاغە بكەینەوە، كە داوا لە هەندێك لە زمانەوانەكانی ناو پەرلەمان بكەین، ئەوانەی كە تەخەسوسیان لە بواری زمانەوانی هەیە بچنە لیژنەی یاساییەوە، ئەوانەش ئەندامن لە لیژنەی یاسایی بۆئەوەی پشكداربن، بەشداربن لە سیاغەكردنی یاساكان. هەندێك خۆپیشاندەر لەبەر دەم سەرۆكایەتی پەرلەمانی كوردستان وەستاون، داوای بینینی دەستەی سەرۆكایەتی دەكەن، ئێمە داوای لێبووردنیان لێدەكەین، بەهۆی ئەوەی كە ئێمە ئێستا سەرقاڵی دانیشتنی پەرلەمانی كوردستانین، ناتوانین بیان بینین، بەڵام داوا لە بەڕێزتان دەكەین، لە فراكسیۆنە جیا جیاكان، چەند كەسێكتان بچنە بەردەم پەرلەمانی كوردستان بۆ پێشوازی كردن لەو بەڕێزانە، فەرموو چەند كەسێكتان دەتوانن بچن بۆ پێشوازیكردن، ئەوانە خەڵكی دانەمەزراون، دانیشتنەكەمان درێژە پێ دەدەین، فەرموو لیژنەی یاسایی.

بەڕێز د. ڤالاَ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

لیژنەی پەروەردەو خوێندنی باڵاو توێژینەوەی زانستی، زیاتر لە ٣ ئەندام پەرلەمان پێشنیاری جیابوونەوەی لیژنەكان دەكات، واتە لیژنەی پەروەردە لیژنەیەكی سەربەخۆ بێ، لیژنەی خوێندنی باڵاَ و توێژینەوەی زانستی لیژنەیەكی سەربەخۆ بێ، ئێمە لە كۆبوونەوەی ڕۆژی پێنج شەممە لە ڕوانگەی زیادنەبوونی لیژنەكان بەشێوەیەكی بەرچاو لەگەڵ ئەوە بووین، كەوا ئەو لیژنەیە وەكو خۆی بمێنێتەوە، فەرموو بیخەنە دەنگدان، بەڵام پێشنیاری ئەندام پەرلەمانان بۆ جیابوونەوە بووە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

تكایە ئەمجارە بە وازیحی دكتۆرە ڤالاَ، چەند پێشنیارە یەك بە یەك بیانخوێنەوە، بۆئەوەی بیانخەینە دەنگدان، هەرسێكی بخوێنەوە، بۆئەوەی ئەندامان بزانن چەند پێشنیار هەیە، دوایی یەك بە یەك دەیانخەینە دەنگەوە، فەرموو.

بەڕێز د. ڤالاَ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

زیاتر لە ٣ ئەندام پەرلەمان پێشنیاردەكات، كە لیژنەی پەروەردە و خوێندنی باڵاَ و توێژینەوەی زانستی لە یەكتر جیا بكرێنەوە، بەشێكیش لە ئەندام پەرلەمانان پێشنیاریان كردووە، كە وەكو خۆی بمێنێتەوە، ئێمە لە كۆبوونەوەدا وا هەڵوەستەمان كرد، كە ئەو لیژنەیە وەكو خۆی بمێنێتەوە، بۆئەوەی بەشێوەیەكی بەرچاو لیژنەكان زیادنەكەن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كەواتە لەپێشدا ئەو پێشنیارە دەخەینە دەنگەوە، كە وەكو خۆی بمێنێتەوە، لیژنەی پەروەردە و خوێندنی باڵاَ و توێژینەوەی زانستی وەك خۆی بمێنێتەوە، كێ لەگەڵ ئەوەیە؟ خستمانە دەنگەوە، من نەمبینی داوای

لێبووردن دەکەم، ٦٢ ئەندام پەرلەمان لەگەڵیەتی، کێ لەگەڵی نیە؟ ٥ ئەندام لەگەڵ نیە، کەواتە ئەو پێشنیارە پەسەند کرا، فەرمووو دکتۆرە ڤالاّ.

بەڕێز د. ڤالاّ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی کاروباری تەندروستی و ژینگە، زیاتر لە ٣ ئەندام پەرلەمان پێشنیاریان کرد، کە ئەو لیژنەیە بکرێت بە دوو لیژنە، لیژنەی کاروباری تەندروستی بە تەنیا، لیژنەی ژینگەش بە جیا بێ، ئێمە لە کۆبوونەوەی خۆماندا جەختمان لەسەر ئەوە کردووەتەوە کە لیژنەی کاروباری تەندروستی و ژینگە وەکو یەك لیژنە بمێنێتەوە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە ٢ پێشنیار هەیە، پێشنیارێکیان کە ئەندامانی پەرلەمان، هەندێك لە ئەندامانی پەرلەمان پێشنیاریان کردووە، کە جیابکرێتەوە لیژنەی تەندروستی بە جیا و ، لیژنەیەکیش دروست بکرێت بەناوی لیژنەی ژینگە، بەڵام هەندێ: لە پێشنیارەکانی تر داوای ئەوە دەکەن کە ئەو لیژنەیە وەکو خۆی بمێنێتەوە، وەکو ئەوەی لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستانەوە هاتووە، کە بریتیە لەوەی لیژنەی کاروباری تەندروستی و ژینگە بمێنێتەوە، ئەمەیان دەخەینە دەنگەوە لەبەرئەوەی ڕای لیژنەی یاسایی و فراکسیۆنەکانی لەگەڵە، بۆیە کێ لەگەڵ ئەوەیە کە لیژنەی کاروباری تەندروستی و ژینگە وەکو خۆی بمێنێتەوە؟ ٥٩ ئەندام لەگەڵیەتی، کێ لەگەڵی نیە؟ ١٥ ئەندام لەگەڵی نیە، کەواتە ئەو پێشنیارە پەسەند کرا، لیژنەی کاروباری تەندروستی و ژینگە وەکو خۆی دەمێنێتەوە، فەرموو دکتۆرە ڤالاّ.

بەڕێز د. ڤالاّ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی ئاوەدانکردنەوەو نیشتەجێ کردن و هاوچەرخ کردنی لادێ، زیاتر لە ٣ ئەندام پەرلەمان پێشنیاری کرد بوو، کە دەستەواژەی هاوچەرخکردنی لادێ لەناو لیژنەکەدا هەڵبگیرێت، واتە لیژنەکە ببێت بە لیژنەی ئاوەدانکردنەوەو نیشتەجێکردن، ئێمەش لە کۆبوونەوەی ڕۆژی پێنج شەممە لەسەر ئەوە کۆك بووین، کە موستەڵەح یان دەستەواژەی هاوچەرخکردنی لادێ هەڵبگیرێت، لەبەرئەوەی ئاوەدانکردنەوەو نیشتەجێکردنی گوندەکان و شارو شارۆچکەکان دەگرێتەوە، جێگای ئەو موستەڵەحە دەگرێتەوە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك گۆران ڕوونکردنەوەت هەبوو؟ فەرموو.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆئەوەی تەفسیرەکان لە دەرەوە بۆ ئەندامانی پەرلەمان لەکاتی دەنگداندا هەڵە نەکرێت، ئەوەی دکتۆرە ڤالاّ وتی ئەوە ڕەئی هەموو با بڵێین کۆبوونەوەی فراکسیۆنەکان بوو، یەکەم شت هەر وشەیەك لەناو

لیژنەیەك ناوی بێت یاخود نەیەت، ئەوە بەو مانایە نیە ئەگەر ناوی هات واتە موهتەمی پێی، ئەگەر ناوی نەهات واتە موهتەم نی، حکومەت هەموو ئەو دامەزراو دەزگایانەی خۆی هەیە و، ئیشی خۆی دەکات، ئەو ئیشەی ئێمە ئیشێکی چاودێریە لەناو ئیشەکان، بەشێك لە ئەندامانی پەرلەمان قسەیان لەسەر ئەوە کرد، کە هاوچەرخکردن بەشێك لە سیاسەتی زۆرە ملێی حکومەتی بەعس بووە، خودی وەزارەتەکە خۆی موهتەمە بە مەسەلەی ئیهتیمام دان بە خەڵکی لادێیەکان، بۆیە نەمانەوەکەی بە مانای ئەوەنییە کە جێگای ئیهتمامی پەرلەمانتار نییە، بەڵام تەحسیلی حاسڵە، پێویست بەو وشەیە ناکات لەوێ و، وەزارەتەکان موهتەمن بە ئیهتیمام دان.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە ئێستا ئەوە دەخەینە دەنگەوە، کە لیژنەی ئاوەدانکردنەوەو نیشتەجێکردن و ئاوەدانکردنەوەو هاوچەرخکردنی لادێ ببێت بە لیژنەی ئاوەدانکردنەوەو نیشتەجێکردن، کێ لەگەڵ ئەوەیە؟ ٦٣ ئەندام لەگەڵ ئەوەیە، کێ لەگەڵی نیە؟ ٤ ئەندام لەگەڵی نیە، کەواتە ئەو پێشنیارەش پەسەند کرا، ئەو لیژنەیە دەبێتە لیژنەی ئاوەدانکردنەوەو نیشتەجێکردن، فەرموو بەڕێز سەرۆکی لیژنەی یاسایی.

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی پەیوەندیەکان و رۆشنبیری و ڕاگەیاندن و ئاسەوار، سەبارەت بەو لیژنەیە ٣ پێشنیار هەیە، زیاد لە ٣ ئەندام پێشنیاری کردووە، کە پەیوەندییەکان لە لیژنەی رۆشنبیری جیا بکرێتەوە و بکرێت بە لیژنەیەك لەگەڵ کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، بەمشێوەیە لیژنەی پەیوەندییەکان و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی ئەوەیان پێشنیاری یەکەمە، پێشنیاری دووەم: زیاتر لە ٣ ئەندام پیشنیاری کردووە کە لیژنەی کاروباری ڕەوەندی کوردستانی لیژنەیەکی سەربەخۆ بێ، پێشنیاری سێیەم: زیاتر لە ٣ ئەندام پێشنیاری کردووە، کە وشەی ئاسەوار لە لیژنەی رۆشنبیری و ڕاگەیاندن هەڵبگیرێت بخرێتە سەر لیژنەی خزمەتگوزارییەکانی شارەوانی و گواستنەوەو گەیاندن و گەشتوگوزار، لەبری ئەو وشەیە هونەر زیاد بکرێت بۆ لیژنەی رۆشنبیری، بەمشێوەیەی خوارەوە لیژنەی رۆشنبیری و ڕاگەیاندن و هونەر.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشە، نوقتەی نیزامی هەبوو، فەرموو خاتوون.

بەڕێز ڤیان عباس عمر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وەك ڕەئیەك ئەز حەزکەم هەم هەڤالان لە دەمێ دەنگدانێ ئاگاداربن ، کو پەیوەندی و ڕاگەهاندن دوو سێکتەرن ئێکە دوو تەواو دەکەن، یانی رۆشنبیری شتێکی غەریب دبیت ئەگەر پەیوەندی و ڕاگەهاندن ژێك بێنە جودا کرن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەمە ڕەئیە وازی لێبێنە، کاك محمد فەرموو.

بەڕێز محمد علی یاسین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

کۆبوونەوەی ڕۆژا سەرۆکێ لیژنە رۆشنبیری و پەیوەندی و ڕاگەهاندن و ئاساوار ژی ئامادە بوون، بۆمن سەیرە ئەڤ هەر سێ پێشنیارە دیارن لە پێشنیارە دیما کو ئەمە سەرکۆك بووینە، پەیوەندییان نە پەیوەندییە نێودەوڵەتینە، پەیوەندییان پەیوەندی کەلتورینە، لەو ڕووەوە ئەو لیژنەیە لیژنەیەکی کەلتوریە، پەیوەندی ژی وەکو پەیوەندییە کەلتوری دگەل دا بمێنن، ل پێشنیار هەبوو بۆ کاروبارێن ڕەوەندە کوردیێن، لەسەر ڤی لیژنێ زیاد ببێت، ئەوجا ئەوە بوو ڕەئیە دیماهی کو من و هەڤالا وەکو سەرۆکێ لیژنە، سەرۆکێ فراکسیۆنا ژی، وەکو ڕەئیە دوماهی ئەڤە بوو دکتۆرە ڤالاْ ئەز باوەڕبکەم ئیشارەت پێ نەدا، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دکتۆرە ڤالاْ فەرموو.

بەڕێز د. ڤالاْ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە لە کۆبوونەوەی ڕۆژی پێنج شەممە لیژنەی پەیوەندییەکان و رۆشنبیری و هونەر و ڕاگەیاندن و ڕەوەندی کوردستانی، وا ڕێکەوتین کە هەموویان ببێتن بە یەك لیژنە ئەوە ڕای ئێمە بوو، بەڵام ئەوەی کە پێشنیار کراوە لە هۆڵێ پەرلەمان، ئەو پێشنیارانە بووە کەبۆ جەنابتانم خوێندەوە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا پێشنیارەکان بە پوختی، هەرسێ پێشنیار بخەنە ڕوو بەڕێز دکتۆرە ڤالاْ، بۆئەوەی بیخەینە دەنگەوە.

بەڕێز د. ڤالاْ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری یەکەم: داوا دەکات کە لیژنەی پەیوەندیەکان و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، ببێ بە لیژنەیەك.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

پێشنیارەکانی تر؟.

بەڕێز د. ڤالاْ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری دووەم: داوا دەکات کە پەویەندیەکان لەگەڵ رۆشنبیری بمێنێتەوە، بەڵام لیژنەی کاروباری ڕەوەندی کوردستانی ببێ بە لیژنەیەکی سەربەخۆ.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە لیژنەی پەیوەندییەکان و رۆشنبیری هەبێ، لیژنەی ڕەوەندی کوردیش هەبێ، ئەوە پێشنیاری دووەم، پێشنیاری سێیەم؟.

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری سێیەم: وشەی ئاسەوار هەڵبگیرێت لەسەر پەیوەندیەکان و رۆشنبیری، وشەی هونەر لەجێگای ئەو دابندرێتن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە ببێت بە لیژنەی پەیوەندییەکان و رۆشنبیری و ڕاگەیاندن و هونەر، لەبری ئەوەی ئێستا کە لیژنەی پەیوەندییەکان و رۆشنبیری و ڕاگەیاندن و ئاسەوارە، تەواو پێشنیارەکان؟ یەك بە یەکیان دەخەینە دەنگەوە، پێشنیاری یەکەم تکایە بیخوێنەوە جارێکی تر.

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری یەکەم: پەیوەندیەکان لەگەڵ کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، ببێ بە لیژنەیەك.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

یەك دەقە، کەواتە لیژنەی پەیوەندییەکان و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، ئەی باشە رۆشنبیری و ڕاگەیاندن و ئاسەوار چیّ لیّ دێت لەو حاڵەتە؟.

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وەکو خۆی دەمێنێتەوە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەم پێشنیارە بەمشێوەیەیە، لیژنەی پەیوەندییەکان و رۆشنبیری و ڕاگەیاندن و ئاسەوار و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، بەڵێ کاك ایوب فەرموو.

بەڕێز ایوب عبدالله اسماعیل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە لە کۆبوونەوەی سەرۆکی فراکسیۆنەکان و لێپرسراوی لیژنەکاندا، بۆ بەرچاو ڕوونی زیاتر، ئێمە وامان لیژنەکە ناونا کە لیژنەی پەیوەندییەکان و ڕەوەندی کوردستانی بێ، مەبەست لەو پەیوەندییانە بۆ پەیوەندییە کەلتوریەکان نییە؟ بۆ پەیوەندییەکانی دەرەوەیە؟ بەلاّم بۆئەوەی پێچەوانەو تەزاروب نەبێ لەگەڵ دەستووری هەمیشەیی عیراقیدا، بۆیە وتمان تەنها بەو شێوازە ناو بندرێت، یەعنی بۆئەوەی ئەو

برادەرانەم بەرچاویان ڕوون بێت، پەیوەندییەکان بۆ لیژنەی ڕۆشنبیری هەردەمێنێتەوە، پەیوەندییەکان و ڕۆشنبیری و هونەریشی بۆ زیاد بکرێت.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشە، ویستت شتێك بڵێی؟ تكایە موناقەشاتی جانبی واز لێ بێنن، فەرمووو مامۆستا رابوون.

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

قسەکانم تەنها ئیزافەیەکی تێدایە، بۆ سەر قسەکانی بەڕێز پەرلەمانتار کاك ایوب، لە حاڵەتی پرسەکردنی ئەو لیژنەیە کە ناوی دەبێ بە لیژنەی پەیوەندیەکان و کار وباری ڕەوەندی کوردستانی، ئەوە لیژنەیەك زیاد دەکرێت، یەعنی لیژنەیەك زیاد دەبێ، بۆ ئاگاداری بەڕێزتان لیژنەکەی تر وەکو خۆی دەمێنێتەوە، بۆئەوەی سەرنج بۆ ئەوە ڕابکێشم کە لیژنەیەك زیاد دەکرێت.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك ابوبكر نوقتەی نیزام؟ فەرموو.

بەڕێز ابوبكر عمر هەڵەدنی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە ئەو ڕۆژە لە لیژنەی یاسایی و با ئامادەبوونی سەرۆکی لیژنەکان و سەرۆکی فراکسیۆنەکان، ئەسڵ لە ئیشەکەمان دەمج کردن بوو، کەمترین زیادبوونی لیژنەکان هەبێت، لەبەرئەوەی ئەوە بەجێهێڵرا بۆ داهاتوو، ئەگەر پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان هەموار کرایەوە بابەتی زیادکردنی لیژنەکان بخرێـە ئەو کاتەوە، چونکە ١٠٨ پەرلەمان کار لە ئێستایە بە عەمەلییەکی حیسابی لە ٢١ لیژنە زیاتر ناتوانین دابەشی بکەین، ئەگەر لە ٥ ئەندام بۆ ١١ ئەندام بێ.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە ئێستا ڕوونکردنەوەیەك بۆ ئەندامانی پەرلەمان، سەبارەت بە زیادکردنی لیژنەکان، دکتۆرە ڤالا هیچ ڕوونکردنەوەیەکت هەیە سەبارەت بە ڕای ئەو پەرلەمانتارانە؟ کە باس لەوە دەکەن ئێمە یەعنی لە کۆبوونەوەی خۆتاندا باستان لەوە کردووە، کە ئەو لیژنەیە ئاوای لێ دێت، لیژنەی پەیوەندییەکان و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، بەبێ ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن و ئاسەوار، کەواتە لیژنەیەکیش دروست دەبێت بەناوی ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن و ئاسەوار، فەرموو.

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر ئەندام پەرلەمانە بەڕێزەکان مەبەستییان لێرە پەیوەندییەکانی دەرەوەیە، ئەو پەیوەندیەی لیژنەی پەیوەندی کە لەناو پەیڕەو دا هاتیە، هیچ پەیوەندییەکی بە پەیوەندییەکانی دەرەوە نییە، لەبەرئەوە خۆتان دەزانن تەمسیل کردن لەسەر مستەوای دەوڵی تەنها بۆ حکومەی ئیتیحادیە، ئەو پەیوەندییەی کە

لێرەوە هەیە پەیوەندیەکی کەلتوری سەقافییە، واتە ئێمە واما بە باش زانی کە ئەگەر بشکرێت بە لیژنەیەکی سەربەخۆ، تا ڕادەیەك پەیوەندییەکان لەگەڵ ڕۆشنبیریدا بمێنێتەوە، لیژنەی ڕەوەندی کوردستانیش بکرێت بە لیژنەیەکی سەربەخۆ، لەبەرئەوەی ئەگەر مەبەست پەیوەندییەکانی دەرەوەیە، ئەوە بەهیچ شێوەیەك پەیوەندییەکانی دەرەوە ناگرێتەوە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

دکتۆر فرست نوقتەی نیزامی فەرموو.

بەڕێز د. فرست صۆفی علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە هەمیشە لیژنەکانی خۆمان دیاری دەکەین، لەسەر ئەساسی ئەو وەزارەتەو ئەو دەستانەیە، کە لە حکومەت هەمانە، ئێمە فەرمانگەی پەیوەندییەکانی دەرەوەمان هەیە، بۆیە حاڵەتێکی زۆر ئاساییە کە ئێمە لیژنەی پەیوەندییەکان و ڕەوەندی کوردستانیمان هەبێ، مەبەستیش تێیدا ڕێکخستنی پەیوەندییەکانی دەرەوەیە، زۆر ئاساییە هیچ تەزاروبێکیش لەگەڵ قانونی ئیتیحادی ناکات.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

لێرە بەڕێزت فەرموو، نوقتەی نیزامی.

بەڕێز سهام عمر قادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاردەکەم لیژنەی یاسایی، ئەڤ لیژنە کو دێ ژێك جودابوون ناڤ بەشێت وێ دێتە کرن، هەمیە ڕوونکەتەوە کانی ئەو، بۆ نموونە ئاسەوار بچیتە کیژ لیژنە؟، بێتڤیەتنێ ڕێڤەبەری دەنگدانێ بهێتە کرن، ئەڤ ڕوونکردنەوەش لە لیژنەی یاسایی بهێتە کرن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك گۆران.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆ پاڵپشتی لە هاوکارەکانم کە ڕوونکردنەوەکانیان دا، دەمەوێت لەسەر ئەم پرسە پێم وایە زۆرترین گفتوگۆ لەناو کۆبوونەوە فراوانییەکەی ڕۆژی پێنج شەممە کرا، لەناو هۆڵیش موناقەشە کرا، من پشتیوانی بابڵێین ئەوە ڕەئیەی کاك فرست وتی دەکەم، ئەمە ڕەئی بەشێکی زۆری ئەندامان بوو، فکرەکە بەمشێوەیە ئەم ڕەئیانەی کە وترا عەمەلیەن بەمشێوەیە، بەشێکی زۆر قسەیان لەسەر ڕەوەندی کوردستانی کرد، قسەش لەسەر پەیوەندییەکان کرا، پەیوەندییەکان بەشێکی زۆری ئەندامانی پەرلەمان هەر کاك مولود و زۆربەی برادەران کە قسەیان کرد، مەبەستیان پەیوەندییەکانی دەرەوە بووە، ڕاستە لەڕووی عەمەلی لە ڕابردوودا پەرلەمان ئەوەی بە ئیشی خۆی نەزانیوە، تەنها مەبەستی پەیوەندی بووە

لەگەڵ دامەزراوەی پەرلەمان، بەلاَم لە تەفسیری نەسەکەدا کە تۆ پەیوەندی بە موتلەق دەهێنی، ئێمە زەرورمان نەکرد لەناو ئەوان بنووسین پەیوەندییەکانی ناوەوە و دەرەوەی هەرێم، ئەم تەفسیرە کە دەڵێی پەیوەندییەکان واتە پەیوەندییەکانی پەرلەمان لەگەڵ دەرەوەدا، با بڵێین فەرمانگەی پەیوەندییەکانی دەرەوەش ئەوە بە موتڵەقی کە هات، ئەوە مانەکەی دەگرێتەوە ئەوە یەك، دوو: ڕەوەندی کوردستانی کە پەیوەندی بە با بڵێین پەیوەندییەکانی دەرەوەیە، وتمان بێتە سەر ئەو لیژنەیە ئەمە ڕەئیەك بوو، ڕەئیەکی تر کە من وەك گۆران نەك وەك ئەندامێکی لیژنەی یاسایی کە ئەگەر قبولّم ئەو ڕەئیە بدەن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئیتر ڕەئی خۆت مەدە.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

باشە ڕەئی خۆم نادەم، بەلاَم ئەم ڕەئیەی تر کە باسکرا، ئەوەبوو ئاسەوار بچێتە پاڵ گەشتوگوزار، کە دەڵێن بچێتە کوێ؟، بچێتە پاڵ گەشتوگوزار ئەمەش ڕەئی ئەندامان خۆیان بوو، چونکە وترا وەزارەتەکەش پەیوەندییان پێکەوەیە، ئیشەککەشیان پەیوەندی بە یەکەوەیە، ڕەئیەکی تر کە بریتی بوو لە با بڵێین رۆشنبیری و ڕاگەیاندن ئەمێنیتەوە لە لیژنەکە، لیژنەی تری بۆ ئیزافە ناکەین، ئێمە لیژنەیەکمان هەیە وەرزش و لاوان و، یەك وەزارەتیشە رۆشنبیری و ڕاگەیاندنیش کە هەموویان دەبن بە یەك وەزارەتی مەعنی واتە رۆشنبیری و لاوان و ڕاگەیاندن ببن بە یەك لیژنە، ئەم لیژنەیەش ببێت بە لیژنەی پەیوەندییەکان و ڕەوەندی کوردستانی، پەیوەندییەکانیش ئەم تەفسیرەی بۆ هەیەو، ئاسەواریش دەچێتە پاڵ لیژنەی شارەوانی و گەشتوگوزار.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆرباشە هەر ڕوونکردنەوەیەك بۆ ئێوەی ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمانی کوردستان، هەندێك لە ئەندامان باسیان لەوە کرد کە پەیوەندییەکان لە زمنی ئیختساسی حکومەتی ئیتیحادیە، بەلاَم هەر بەپێی دەستووری هەمیشەیی عیراق، هەرێمی کوردستان مافی ئەوەی هەیە لە چوارچێوەی وەزارەتەکانی عیراقدا نوێنەرایەتی خۆی بکات، پەیوەندی هەبێت ئیتر ئەو پەیوەندییە کلتوری بێ یان نا، ئێمە وەکو هەرێمی کوردستان دەتوانین ئەمە زیاتر تەسبیت بکەین، وابکەین کە زیاتر لەمەش ئەمرێکی واقع لەو بوارەیە فەرز بکەین، بۆیە ئەگەر ڕوونکردنەوەی زیاتر نەمابێ، کاك رابوون فەرموو.

بەڕێز رابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تەنها بۆ تەوزیحات بەڕێزت ئاماژەت بەوە کرد، کە لیژنەی رۆشنبیری و ئەو بابەتە زیاد دەکرێت، لەم حاڵەتەی کە ئێستا دەچێتە دەنگدانەوە، تەنها ١ لیژنە زیاد دەکرێت بەناوی لیژنەی پەیوەندییەکان و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، بەس لیژنەکەی تر دەستکاری ناوەکەیان دەکرێت.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ، بەڵێ تێگەیشتین ئێستا بەپێی ئەم پێشنیارەی کە هەیە، وای لێ دێت لیژنەی پەیوەندییەکان و کاروباری ڕەوەندەکانی کوردستانی دروست دەکرێ و، دوایی پرسی ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن دەڕواتە سەر لیژنەی وەرزش و لاوان، وایە لیژنەی یاسایی؟.

بەڕێز د. ڤالاَ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هیچ پێشنیارێکم نییە، تەنها یەك پێشنیار بوو و، زیاتر لە ٣ پێشنیار نەبووە کە باس لە دەمج کردنی ڕۆشنبیری لەگەڵ وەرزش و لاوان بکات، ڕۆشنبیری لە هەموو حاڵەتێکدا لەسەر پێشنیاری بەڕێز ئەندامانی پەرلەمان وەکو لیژنەیەکی سەربەخۆ دەمێنێتەوە، ئەگەر پەیوەندییەکانیش وەکو ئەو تەفسیرەی کە بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان کردیان هەرچەندە لێرە پەیوەندییەکە، پەیوەندییەکی کەلتورییە، پەیوەندی بە عیلاقاتی دەولیەوە نییە، بەڵام وەکو ئەوانیش پێشنیاریان کرد، تەنها پێشنیارەکە بۆئەوە دەبێ بخرێتە دەنگدان، لیژنەی ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن و هونەر وەکو لیژنەیەکی سەربەخۆ دەمێنێتەوە، تەنها عیبارەی پەیوەندییەکانی لی دەکرێتەوە، لیژنەی پەیوەندییەکان و ڕەوەندی کوردستانی دەبێ بە لیژنەیەکی سەربەخۆ، واتە ئێستا ٢ دەنگدانمان هەیە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

تێگەیشتین کاك فەرحان فەرموو.

بەڕێز فەرحان جوهر قادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وشەی ڕاگەیاندن لە لیژنەی ڕاگەیاندن بە ڕەئی من هەڵە بە هاتووە، لەبەرئەوەی ئێمە لە ڕاگەیاندنێك ئازادمان...

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەمە ئیستا پێویست ناکات قسەی لەسەر بکەین،

بەڕێز فەرحان جوهر قادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوە بە هەڵە هاتووە لەبەرئەوەی ڕاگەیاندن لە کوردستان ئازادە.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشە، زۆرچاکە، دکتۆرە ڕێواز فەرموو.

بەڕێز د. ڕێواز فائق حسين:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

سەبارەت بە مەسەلەی پەیوەندییەكان، لەبەرئەوەی بۆ خۆتان دەزانن، دوایی لە تەفسیر كردنی ئەو ماددەیە هەموو دەچێتە ناو پرۆتۆكۆڵ و دواتر بڵێین مەوادی تەحزیری ئەم هەمواركردنە تەسجیل دەبێ، ڕەنگە لە موستەقبەلدا ئەم حاڵەتە بە نەوعێكی تر تەفسیر بكرێت، لێرە پەیوەندییەكان خواستی ئێمە ئەوەیە پەیوەندییەكانی دەرەوە بێ، لەبەرئەوەی لەڕووی واقعیەوە ئێمە فەرمانگەیەكمان هەیە پێویستی بە چاودێرییە، ئێستا وەفدێكی حكومەتی هەرێمی كوردستان لە دەرەوەیە، بە بەردەوامی سەرۆكایەتی هەرێم سەردانی دەرەوە دەكات، بە بەردەوامی ئەم نوێنەرایەتییەی حكومەتی هەرێمی كوردستان چالاكی ئەنجام دەدەن، مۆزەفن رەبتیان بە دەسەلاتی جێبەجێ كردن هەیە، لەسەر بودجەی هەرێمن، نا ئەوە پێشنیار نییە، ئەمە تەفسیر كردنە، یەعنی ئەوانە لەسەر بودجەی حكومەتی هەرێمی كوردستان نوێنەرایەتی خەڵكی كوردستان دەكەن، كەواتە دەبێ لە دەرەوەی چاودێری بن، باشە دكتۆرە ڤالاٌ روونكردنەوەی خۆت بڵێ بۆئەوەی ئەو نوقتە نیزامیەی، فەرموو جەنابیشت نوقتەی نیزامییەكەت بڵێ، تكایە دكتۆرە چاوەڕێ بكە، با دوایی وەلأمی هەمووان بدەیتەوە، فەرموو.

بەڕێز ناظم كبير محمد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

لێرە تێكەلأوییەك هەیە دەربارەی پەیوەندییەكانی دەرەوەو پەیوەندییەكانی كەلتوری، پێش ئەوەی لەسەرمان دەرباز بێ، پێمان باشە كە لێك جوودا بكرێتەوە، چونكە هەروەكو دكتۆرە ڕێوازیش وتی ئێمە فەرمانگەی پەیوەندییەكانی دەرەوەمان هەیە، جا بۆئەوەی كە ئەمە لێك جودا بكەینەوە، بە تەسەوری من باشترە پێش ئەوەی دەربازبێ، سوپاس.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:

كاك ئاری دوا نوقتەی نیزام فەرموو.

بەڕێز ئاری محمد هەرسين:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

خۆی لە ڕاستیدا حكومەتی هەرێمی كوردستان نوێنەرایەتی دەكرێت لەلایەن مەكاتبی خۆمانەوە، هی هەرێمی كوردستان لە دەرەوەی هەرێمی كوردستان، مادام ئەوە هەبێت پەیوەندییەكانی ئەوان چۆن تەعریف كراوە، ئەو پەیوەندییانەشی كە ئێمە لێرە باسی دەكەین مەبەستمان ئەو پەیوەندییانەیە، هیچ كەس ناتوانێ تەفسیرێكی تری بۆ بكات، ئەو مەكاتیبانە ئەمری واقیعن هەن.

بەڕێز يوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

بەڵێ، زۆر سوپاس، ئێستا بەپێی ئەو پێشنیارەی كە هەیە، لیژنەی ڕەوەندی كوردستانی دروست دەكرێ، دوایی پرسی ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن ئەڕواتە سەر لیژنەی وەرزش و لاوان، وایە لیژنەی یاسایی.

بەڕێز د.ڤالآ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هیچ پێشنیارێکمان نیە، تەنها یەك پێشنیار بووە، زیاتر لە سێ پێشنیار نەبووە کە باس لە دەمجی ڕۆشنبیری لەگەڵ وەرزش و لاوان، ڕۆشنبیری لە هەموو حاڵەتێکدا لەسەر پێشنیاری بەڕێز ئەندامانی پەرلەمان، وەکو لیژنەیەکی سەربەخۆ دەمێنێتەوە، ئەگەر پەیوەندییەکانیش وەکو ئەو تەفسیرەی کە بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان کردیان، هەرچەندە لێرە کە پەیوەندییەکی کەلتوورییە، پەیوەندی بە عیلاقاتی دەولیەوە نییە، بەلآم وەکو ئەوانیش پێشنیاریان کرد، تەنها پێشنیارەکە بۆ ئەوە دەبێ بخرێتە دەنگدان، لیژنەی ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن و هونەر، وەکو لیژنەیەکی سەربەخۆ دەمێنێتەوە، تەنها عیبارەی پەیوەندیەکانی لێ دەکرێتەوە، لیژنەی پەیوەندیەکان و ڕەوەندی کوردستانی دەبێ بە لیژنەی سەربەخۆ، واتە ئێستا دوو دەنگدانمان هەیە، ئێمە بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڵێ باشە تێگەیشتین، کاك فرحان فەرموو، نوقتەی نیزامیت هەیە.

بەڕێز فرحان جوهر قادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وشەی ڕاگەیاندن لە لیژنەی ڕاگەیاندن، بە ڕەئی من هەڵە هاتووە، لەبەر ئەوەی ئێمە لە ڕاگەیاندنێکی ئازاد......

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

کاك فرحان ئەمە ئێستا پێویست دەکات قسەی لەسەر بکەین....

بەڕێز فرحان جوهر قادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەڵە هاتووە، ڕاگەیاندن لە کوردستان ئازادە، کاك دکتۆر.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ، باشە، زۆر سوپاس، د.ڕێواز فەرموو.

بەڕێز د.ڕێواز فائق حسین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە مەسەلەی پەیوەندییەکان، لەبەر ئەوەی بۆخۆتان ئەزانن دوای تەفسیر کردنی ئەم ماددەیە، هەمووی ئەچێتە ناو پرۆتۆکۆل، دواتر مەوادی ئەم هەموار کردنە تەسجیل دەبێ، ڕەنگە لە موستەقبەل ئەم حاڵەتە بە نەوعێکی تر، تەفسیر بکرێ، لێرە خواستی ئێمە ئەوەیە پەیوەندییەکان، پەیوەندییەکانی دەرەوە بێ، لەبەر ئەوەی لە ڕووی واقعییەوە ئێمە، فەرمانگەیەکمان هەیە پێویستی بە چاودێرییە، ئێستا وەفدێکی حکومەتی هەرێمی کوردستان لە دەرەوەیە، بەبەردەوامی سەرۆکایەتی هەرێم سەردانی دەرەوە

ئەكات، بە بەردەوامی ئەم نوێنەرایەتیانەی حكومەتی هەرێمی كوردستان چالاكی ئەنجام دەدەن، مـوەزەفن، رەبتیان بە دەسەڵاتی جێبەجێ كردنەوە هەیە، لەسەر بودجەی هـەرێمن، نـا پێشنیار نییـە، ئەمـە تەفسیر كردنـە، یـەعنی ئەمانـە لەسـەر بودجـەی حكومـەتی هـەرێمی كوردسـتان نوێنەرایـەتی خـەڵكی كوردسـتان دەكەن، كەواتە دەبێ لە دەرەوەی چاودێری بن؟.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

سوپاس، بەڕێز د.ڤالاْ ڕوونكردنەوەی خۆت بـدە، بـەس ئـەو نوقتـە نیزامیـەمان هەیـە، فـەرموو جەنابیـشت نوقتە نیزامیەكەت بڵێ، د.ڤالاْ تكایە تـۆ چاوەڕێ بكـە، بـۆ ئـەوەی دوای وەڵامـی هـەموویان بدەیتـەوە، كـاك ناظم فەرموو.

بەڕێز ناظم كبیر محمد:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

لێرە تێكەڵاویەك هەیە دەربارەی پەیوەندیەكانی كەلتوری، پێش ئەوەی لەسەرمان دەرباز بـێ، پێمـان باشـە لەیەك جودا بكرێتەوە، هەروەكو د.ڕێوازیش گوتی ئێمـە فەرمانگەیـەكی پەیوەندیـەكانی دەرەوەمـان هەیـە، جا بۆ ئەوەی ئێمە ئەمە لەیەك جودا بكەینەوە، بەتەسەوری من بـاش نیـە پـێش ئـەوەی دەربـاز ببـێ، زۆر سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك ئاری دوا نوقتە نیزامتان، فەرموو.

بەڕێز ئاری محمد عبدالرحیم (ئاری هەرسین):

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

خۆی لـە ڕاسـتی حكومـەتی هـەرێمی كوردسـتان نوێنەرایـەتی ئـەكرێت، لـە لایـەن مـەكاتبی خۆمانـەوە، لـە دەرەوەی هـەرێمی كوردسـتان، مـادام ئـەوە هـەبێ، پەیوەندیـەكانی ئـەوان چـۆن تـەعریف كـراوە، ئـەو پەیوەندییانەشـی كـە ئێمـە لێـرە باسـی ئەكـەین، مەبەسـتمان ئـەو پەیوەندییانەیـە، هـیچ كـەس نـاتوانێ تەفسیرێكی تـری بـۆ بكـات، ئـەو مەكاتبانـە ئـەمری واقعـن و هـەن، ئینجـا بۆیـە مـن پـشتیوانی ئەكـەم لـەو قسەیەی هەم كاك فرست صۆفی، هەم خوشكە ڕێواز، ئەوان نابێ لـە دەرەوەی چاودێری پەرلـەمان بـن، زۆر سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

سوپاس، د.ڤالا فەرموو.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆ ئەوەی بتوانین تەوفیقێك بکەین لە بەینی اختیساساتی حەسری و بۆ ئەوەی بتوانین ئەوەی شتە لە ئەمری واقع لە هەرێمی کوردستان، نەکەوینە هیچ هەڵەیەکی قانونی، لە کاتی داڕشتنی لیژنەکان، بۆیە ئێمە پێشنیار دەکەین تەنها وشەی پەیوەندیەکان بەکاربهێندرێت، پەوەیوەندیەکان و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، لێرە پەیوەندیەکان بە موتلەقی هاتووە، هەم دەرەوەو هەم ناوەوەش دەگرێتەوە، هەردووکی دەتواندرێت بە ئەمری واقع کاری لەسەر بکرێت.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر باشە، کاك عمر فەرموو.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیار دەکەم بۆ ئەوەی ئەو وشەی پەیوەندیە ئەوەندە موناقەشەی لەسەر نەکرێ، (العلاقات) لەناو قەوسا بە عەرەبی، لەبەر دەمی لە پێشەوە بنووسرێ باشترە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

بۆ یەعنی هەر هەمان شت دەکات.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

العلاقات و پەیوەندییەکان جیایە، ئێستا ئەڵێ پەیوەندی دەرەوە، پەیوەندی کەلتووری، لێمان تێك دەچێ.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ، د.ڤالا، بیخەینە دەنگەوە، باشە، ئێستا ئەیخەینە دەنگەوە، لیژنەی پەیوەندییەکان و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی دروست بکرێ، کێ لەگەڵ ئەمەیە تکایە با دەستی بەرز بکاتەوە؟، ٧٨ ئەندامی پەرلەمان لەگەڵیەتی، سوپاس، کێ لەگەڵ نیە تکایە دەستی بەرز بکاتەوە؟، ٢ ئەندام لەگەڵدانیە، سوپاس، کەواتە ئەوەش پەسەند کرا، لیژنەیەك لە پەرلەمانی کوردستان دروست دەکرێ، لیژنەی پەیوەندیەکان و کاروباری ڕەوەندی کوردستانی، لیژنەکەی تریش وەکو خۆی دەمێنێتەوە، ئەبێت بە لیژنەی ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن و ئاسەوار، وایە د.ڤالا.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

دەبێ بە لیژنەی ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن و هونەر، وشەی ئاسەوار.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

ئـەبێ بیخەینـە دەنگـەوە، نـاوی ئـەو لیژنەیـە وای لێبێـت، نـاوی ئـەو لیژنەیـە ئەمێنێتـەوە بـەو شـێوەیەی لێدێت، لیژنەی ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن و هونەر، كێ لەگەڵ ئەمەیە تكایە دەستی بەرز بكاتەوە؟، ٦٥ ئەندام لەگەڵیەتی، سوپاس، كێ لەگەڵدانیە تكایە دەستی بەرز بكاتەوە؟، كەس نیـە لەگـەڵی نـەبێ، كەواتـە ئـەوەش پەسەند كرا، بەڵێ كاك محمد فەرموو.

بەڕێز محمد علی یاسین:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بـەڕێزان مـە كۆمبوونـەك ڕۆژا پێـشی بـۆ وی ئەنجامـدا، ب كۆمەڵـەك ئەنـدام و بـەلكو سـەرۆكا لیژنـەی ئامادەبوو، ئەو بابەتێ كو زۆرینا مە ل سەر كۆك بووی، ئەو بابەت دبا هاتبا دەنگدانێـدا، كـو ئـەو ژی لیـژنا پەیوەندیان و ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن وەكو خۆ بمینـیتن، لیـژنا ڕەوەنـدا كوردی و كوردسـتانی، لێـرە زێـدە بیت، ئـەم ل سـەر ڤـێ پێكهاتبووین، یـەعنی ئەگـەر ئـەو كۆبوونـەوە ئـەنجامێت وێ، نەهێنـە ڤێـرە، پێتڤـی ناكەت ئەم كۆبوونێت ڤێ ڕەنگی بكەین، كو ئێدی كۆمبوونا ئەم نەكەین باشترە، زۆر سوپاس.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

خیلافێك هەبوو، لە بەینی بەڕێزت و د.ڤالا لەسەر ئەو پرسە، تازە ئەو پرسەمان خستە دەنگدانـەوە، بۆیـە ئەو لیژنەیە بەو شێوەیە پەسـەند كـرا، كـە لیژنـەی پەیوەندیـەكان و ڕەوەنـدی كـوردی دروسـت دەكرێـت و لیژنەكەی تریش ناوەكەی ئەگۆڕدرێت، فەرموو د.ڤالا، بەڵێ پێشنیارەكانە، فەرموو.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی پەلەمان.

لیژنەی كاروباری پێشمەرگە و شەهیدان و قوربانیانی جینۆساید، زیاتر لە سێ ئەنـدام پێـشنیاری مانـەوەی لیژنەكـە دەكـات وەكـو خـۆی، وە زیـاتر لـە سـێ ئەنـدام پێـشنیار دەكـات لیژنـەی پێـشمەرگە لیژنەیـەكی سەربەخۆ بێ و لیژنەی شەهیدان و قوربانیانی جینۆسایدیش لیژنەیەكی سەربەخۆ بێت، لیژنـەی یاسایی دوای كۆبوونەوەی لە ڕۆژی پێنج شەممە لەگەڵ سەرۆكی لیژنـەكان و سـەرۆكی فراكسیۆنەكان لـە ڕوانگـەی ئەوەی كە ژمارەی لیژنـەكان زۆر زیـاد نـەكات، لەسـەر ئـەوە كۆك بـوو كـە ئـەو لیژنەیـە وەكـو یـەك لیژنـە بمێنێتەوە، زیاد نەكرێت، واتە نەكرێت بە دوو لیژنە، ئەوە جگـە لـەوەی كـە هەنـدێ لـە ئەنـدام پەرلەمانـە بەڕێزەكان پێشنیاریان كردبوو كە وشەی (ئەنفال) و وشەی (كیمیا باران كردن) بێتە ئیزافە كردن بۆ ناوی لیژنەكە، بەڵام دوای تاوتوێ كردنی ئەو باسەش، بۆ بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان ڕوونی دەكەینەوە، كاتێك كـەدەڵێین قوربانیـانی جینۆسـاید، قوربانیـانی تاوانـەكانی ئـەنفال و تاوانـەكانی كیمیـا بـاران و تاوانـەكانی ڕاگواستنی بەزۆرەملێ و تێكرایی ئەو تاوانانەی كە لـە لایـەن دادگـای بـاڵای تاوانـەكانی عـیراق سـەلمێندراوە، ئـەو موسـتەڵەحە لـەژێر چـەتری جینۆسـاید خـۆی دەبینێتـەوە، بۆیـە ئێمـە بـە باشمـان زانـی كـە ئـەو ڕوونكردنەوەیـە بـدەین و ئـەو موسـتەلەحانە زیـاد نـەكرێ، تـەنها ئـەوەی كـە لەسـەری كـۆك بـووین نـاوی

لیژنەکە بەو جۆرەی لێبکرێت، لیژنەی کاروباری پێشمەرگەو شەهیدان و ئەنفال و قوربانیانی جینۆساید و زیندانیە سیاسیەکان، بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان، لەبەر ئەوەی تاوانی جینۆساید تاوانێکی عادیە، هەموو ئەو تاوانانە دەگرێتەوە کە باسمان کرد لە کیمیا باران لە ئەنفال لە تەعزیب، لە ڕاگواستنی بە زۆرە ملێ، بەڵام ئەوەی بابەتی زیندانیە سیاسیەکانە لەبەر ئەوەی تاوانەکە تاوانێکی سیاسیە، ناچێتە ژێر چەمکی جینۆساید، بۆیە ئێمە وەکو لیژنەی یاسایی دوای کۆبوونەوە لەگەڵ بەڕێزان، بڕیارماندا کە دەستەواژەی زیندانی سیاسی زیاد بکەین بۆ ناوی لیژنەکە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

یەعنی پێشنیارتان کرد، نەوەك بڕیارتاندا؟.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

بەڵێ پێشنیارمان کرد.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

پەروا خان، فەرموو.

بەڕێز پەروا علی حەمە محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

ئێمە سەبارەت بە لیژنەی ڕۆشنبیری و هونەر، قسە لەسەر ئەوە کرا کە وشەی ئاسەوار لەسەر ئەم لیژنەیە لابرێ و بخرێتە سەر لیژنەی شارەوانی و گەشت و گوزار، بەڵام هیچ دەنگدانی لۆ نەکرا.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

دوایی کە دێینە سەر لیژنەی شارەوانی و گەشت و گوزار، ئەوکات ئەو پێشنیارە ئەخەینە دەنگەوە، کاك سعید فەرموو.

بەڕێز سعید محمد سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی کاروباری پێشمەرگە و شەهیدان و زیندانیانی سیاسی و کەم ئەندامانی سەنگەر و قوربانیانی جینۆساید لەبەر ئەوەی یاسایەکانیان جیایە، یاسای زیندانی سیاسی ٣٦، پێشمەرگەی کەم ئەندام ٣٤، پێشمەرگە ٣٨، بۆیە ئەوانە یاساییەکانیان جیایە، پێویستە ئەوانە ناوەکانیان تیا بێ، کەم ئەندامانی سەنگەر و کەم ئەندامانی خاوەن پێداویستی تایبەتیش هەیە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

دوایی لیژنەی یاسایی بۆی ڕوونکردنەوە بدەن، بەڵێ کاك صالح فەرموو.

بەڕێز صالح فقێ محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

مـن پێموایـە وشـەی جینۆسـاید گـشتگیرە، قوربانیـانی ئـەنفال و کیمیـا بـاران دوو تـاوانی زۆر گـەورەن کـە دەرهەق ئێمە ئەنجامدراوە، بۆیە پـێم باشـە ئـەوە نـاوی بهێنـدرێت، کەمئەنـدامانی سـەنگەریش بـە هـەمان شێوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

ڕای خۆت وتووە لە کۆبوونەوەی پێشوو، د.ڤالا هیچ ڕوونکردنەوەیەکتان هەیە ئێوە؟.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

ئێمە ڕوونکردنەوەی خۆمان دا لەسەر ئەو بابەتە، ئەگەر پێویستیش دەکات دووبارەی دەکەینەوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

پێویست ناکات، ڕوونکردنەوەی خۆتان داوە، ڕەئیەکان بخوێنەوە بۆ ئەوەی بیخەینە دەنگدانەوە.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

زیـاتر لـە سـێ کـەس پێـشنیاری کـردووە کـە لیژنەکـە وەکـو خـۆی بمێنێتـەوە، کۆبوونـەوەی ڕۆژی پێـنج شەممەش لیژنەی یاسایی لەگەڵ بەڕێزان سەرۆکی لیژنە و سەرۆکی فراکسیۆنەکان لەسـەر ئـەوە کـۆکن کـە لیژنەکە وەکو خۆی بمێنێتەوە، ڕای دووەمیش زیاتر لە سێ کەس پێشیاری کردووە، کە لیژنەکە لە یـەکتری جیا بکرێتەوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

وابزانم ڕەئیەك هەبوو کەزیندانی سیاسی بۆی ئیزافە بکرێ؟.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

بەڵێ، دەستەواژەی زیندانی سیاسیمان بۆ ئیزافە کردووە لە کۆبوونەوەکەدا، بۆ بەڕێزتانی دەخوێنینەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

بەڵێ کەواتە وای لێـدێت لیژنـەی کاروبـاری پێـشمەرگە و شـەهیدان و قوربانیـانی جینۆسـاید و زینـدانیانی سیاسی، وایە؟، ئەمە ئەخەینە دەنگەوە، کێ لەگەڵ ئەم لیژنەیەیە بەم ناوە، لیژنەی کاروباری پێشمەرگە و شەهیدان و قوربانیانی جینۆساید و زیندانیانی سیاسی؟، ٦٧ کەس لەگەڵدایە، زۆر سـوپاس، کـێ لەگەڵدانیـە تکایە دەستی بەرز بکاتەوە؟، ١٤ ئەندام لەگەڵدانیە، سوپاس، کەواتە ئەو رایـە پەسـەند کـرا، فـەرموو بـەڕێز سەرۆکی لیژنەی یاسایی.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

لیژنەی مافەکانی مرۆڤ، زیاتر لە سێ ئەندام پێشنیازی کردبوو، کە لیژنەی کۆچ و کۆچبەران ببێ بە لیژنەیەکی سەربەخۆ، بەلآم ئێمە دوای ئەوەی کۆبوونەوەمان لەگەڵ سەرۆکی لیژنەکان و سەرۆکی فراکسیۆنەکان کرد، بۆمان روون بوویەوە کە بابەتی کۆچ و کۆچبەران دۆسیەیەکە لە دۆسیەکانی لیژنەی مافەکانی مرۆڤ، بەپێی مافەکانی مرۆڤیش، لیژنەی یاخود بڵێین بابەتی کۆچ و کۆچبەران بەهیچ شێوەیەك جیا ناکرێتەوە لە بابەتەکانی مافی مرۆڤ، بۆیە ئێمە داوا دەکەن کە لیژنەی مافەکانی مرۆڤ وەکو خۆی بمێنێتەوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

ئەو لیژنەیە ئێستا لیژنەی یاسایی پێشنیار دەکەن کە لیژنەی مافەکانی مرۆڤ وەکو خۆی بمێنێتەوە، کێ لەگەڵدایە تکایە دەستی بەرز بکاتەوە؟، ٧٩ ئەندام لەگەڵدایە، سوپاس، کێ لەگەڵدانیە تکایە دەستی بەرز بکاتەوە؟، کەس نیە کە لەگەڵی نەبێ، کەواتە پەسەند کرا، فەرموو بەڕێز سەرۆکی لیژنەی یاسایی.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

لیژنەی خزمەتگوزاریەکانی شارەوانی و گواستنەوە و گەیاندن و گەشت و گوزار، لە لایەن زیاتر لە سێ ئەندام پەرلەمان پێشنیاز کراوە، کە وشەی ئاسەوار بخرێتە سەر ئەو لیژنەیە، ئێمە دوای کۆبوونەوەمان لەگەڵ بەڕێزان سەرۆکی لیژنەکان و سەرۆکی فراکسیۆنەکان، ناوی لیژنەکەمان بەو شێوەیە داڕشتەوە، لیژنەی خزمەتگوزاریەکانی شارەوانی و گواستنەوەو گەیاندن و گەشت و گوزار و ئاسەوار.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

کەواتە ئێستا دەیخەینە دەنگەوە، کێ لەگەڵ ئەویە ناوی ئەو لیژنەیە وای لێبێت لیژنەی خزمەتگوزاریەکانی شارەوانی و گواستنەوە و گەیاندن و گەشت و گوزار و ئاسەوار، کێ لەگەڵدایە تکایە دەستی بەرز بکاتەوە؟، ٧١ ئەندام لەگەڵدایە، سوپاس، کێ لەگەڵدانیە تکایە دەستی بەرز بکاتەوە؟، ٢ ئەندام لەگەڵدانیە، سوپاس، د.عزت فەرموو.

بەڕێز د.عزت صابر اسماعیل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە ڕاستیدا ئاسەوار خزمەتگوزاری نیە، بۆیە ئەو عینوانە....

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

تازە خرایە دەنگدانەوە دکتۆر.

بەڕێز د.عزت صابر اسماعیل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

مانای ئـەوە دابڕێژرێتـەوە، بـا هـەمووی وەکـو خـۆی بـێ، بـەڵام سـیغەیەکی تـری بـۆ بدۆزرێتـەوە، گەیانـدن خزمەتگوزاریە، ڕۆشنبیری خزمەتگوزاریە، ئاسەوار خزمەتگوزاری نیە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

ئەتواندرێ یەك فاریزەی بۆ ئیزافە بکرێ، لیژنەی خزمەتگوزاریەکانی شـارەوانی و گواسـتنەوەو گەیانـدن و گەشت و گوزار و فاریزە ئاسەوار، یان ئاسەوار لە سەرەتاوە بێت، لیژنەی ئاسـەوار و شـارەوانی و گەیانـدن و گەشت و گوزار، لیژنەی یاسایی خۆی ئەتوانێ سیاغەی بکاتەوە، راستە، بەڵێ کاك عمر فەرموو.

بەڕێز عمر عینایەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ڕەخنەیەك لە لیژنەی یاسایی، ئێمە پێشنیارمان کرد کە گواستنەوەو گەیاندن جیا بکرێتەوە، لەبەر ئەوەی هـیچ پەیوەندیـەکی بـە شـارەوانیەوە نیـە، بـەڵام پێـشنیارەکەی ئێمـەیان لەبەرچـاو نـەگرتووە، بـەڵێ د.ڤـالا فەرموو.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

ئـەو پێـشنیارەی کـە دەکـرێ ئەگـەر لـە لایـەن سـێ ئەنـدام پەرلەمانـەوە پـشت ئەسـتوور نەکرێتـەوە، ئێمـە ناتوانین لێرە بیخەینە دەنگدان.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز مامۆستا هەورامان فەرموو.

بەڕێز هەورامان حەمە شریف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیار دەکەم کە ئاسەوار وشەیەکی عەرەبیە.....

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

خرایە دەنگدانەوە، تەواو.

بەڕێز هەورامان حەمە شریف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێشتریش ویستم قسە بکەم، بکرێ بە شوێنەوار، لەبەر ئەوەی کەلیمەیەکی عەرەبیە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

باشە، کاك فایق فەرموو.

بەڕێز فایق مصطفى رسول:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

مـن نـازانم سێ کەسی تـەواو کـردووە یـان نـا، بـەڵام مـن یـەکێکی تـرم لەوانـەی کـە لەگـەڵ جیاکردنـەوەی گواستنەوەو گەیاندن بوون لە شارەوانی.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

باشـە ئـەوە دوو دەسـتیان بـەرز کردۆتـەوە، تـازە دەنگیـشی لەسـەر درا، بـەڕێزان ئەنـدامانی پەرلـەمان، پێشوەخت بەڕێزان ئەنـدامانی لیژنـەی یاسایی، تکایـە هـەموو ئـەو پێـشنیارانەی کـە زیـاتر لـە سێ ئەنـدام دەنگیان بۆ داوە بیخەنە دەنگدانـەوە، بـەڵام تەنانـەت ئەگـەر پێـنج ئەندامیـشی لەگەڵدابوایـە، ئێـستا لەبـەر ئەوەی پێشنیاری یەکەم دەنگی زۆرینەی هێناوە، ئەوکاتە پێشنیاری دووەم ڕەچاو نـەدەکرا، بـەڵێ مامۆسـتا ڕابوون فەرموو.

بەڕێز ڕابوون توفیق معروف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تەبعەن لەگەڵ پشت ڕاست کردنەوەی قسەی ئـەو پەرلـەمانتارە بەڕێزانـەم، بـەڵام کەلیمـەی یاسـایی لەگـەڵ سـەرۆکایەتی فراکسیۆنەکان و سـەرۆکایەتی لیژنـەکان کۆبووینـەوە، ئـەو فکرەیـەمان لا دروسـت بـوو، زیـاد کردنی ئەو لیژنانە تەزەخومێك دروست دەکات، دوایی پرۆژەکە بەسەر یەکەوە شکست دەخـوات، بۆیـە ئـەو بابەتـە ڕێـك کـەوتین تـەئجیلی بکـەین، بـۆ ئـەوەی ئـەو لیژنەیـەی کـە قـرارە دروسـت بکـرێ، بـۆ تەعـدیل کردنەوەی پەیڕەوی ناوخۆ، لەوێ کاتمان زۆرتر دەبێ بۆ موناقشە کردنی.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

باش، بەڵام ئێوە بۆ ئەوە پێشنیارانەی کە زیـاتر لـە سێ ئەنـدام سیاغە بکرابایـەوە و بخرابوایـە بەرنامـەی کارەوە، بەڵێ فەرموو.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

زیاتر لە سێ ئەندام پێشنیاری کردووە، کە لیژنەیەك بەناوی لیژنەی کاروبـاری پەرلـەمانی دروسـت بکـرێ، فـەرموو بیخەنـە دەنگدانـەوە، ئێمـە لـە کۆبوونـەوەی ڕۆژی پێـنج شـەممە، لەگـەڵ بـەڕێزان سـەرۆکی فراکسیۆنەکان و سـەرۆکی لیژنـەکان دوو دەنـگ هـەبوو لـەوێ، بەشێکیان پێیـان وابـوو کـە لیژنـەکان زیـاد نەکرێ، بەڵام بەشێکی تر پێیان وابوو کـە بـوونی ئـەو لیژنەیـە لیژنـەی کاروبـاری پەرلەمانیـە، لیژنەیـەکی گرنگە، بۆ زەبت کردنی ئیدارە لە لایەك و هەروەها ناحیەی ئیداری و مالی لە پەرلەمان، بۆیـە بـەگرینگیان زانی، ئێمە دوای دیراسەت کردنی نیزامی داخلی زۆربەی پەرلەمانەکانی دونیا، بۆمان ڕوون بوویەوە بـەڵێ، زۆربەی پەرلەمانەکانی دونیا لیژنەیەکیان هەیـە، بـەناوی لیژنـەی کاروبـاری پەرلـەمانی، ئێمـە لـە لیژنـەی یاسایی زۆربەی ئەندام پەرلەمانەکان لە لیژنەی یاسایی تەحەفوزی خۆمـان نوسـیووە، هەرچـەندە لێـرە لـە

ڕوانگەی ئەوەی کە لیژنە زیاد نەکرێ، وا پەسەند کرا کە نەبێ، بەڵام تەحەفوز خۆمان نووسیوەو لەگەڵ ئەوەین کە لیژنەی کاروباری پەرلەمانی، لیژنەیەکی سەربەخۆ بێت، لە پەرلەمان لەبەر ئەو زەرورەتانەی کە ڕوونمان کردەوە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، ئێستا ئەیخەینە دەنگەوە، لیژنەی کاروباری پەرلەمانی...، بەڵێ د.ڕێواز فەرموو.

بەڕێز د.ڕێواز فایق حسین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە لیژنەی پەیوەندیەکانمان زیاد کرد، ئەگەر لیژنەی کاروباری پەرلەمان زیاد بکەین، لیژنەی ناوچە دابڕێندراوەکانیش، یان ناوچە کوردستانیەکانی دەرەوەی هەرێم، باوەکو خۆی بیڵێین، ئەبێتە ٢٢ لیژنە، ئەبێ ژمارەی ئەندامانی پەرلەمانیش لەناو لیژنەکان دەستکاری بکەین.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

باشە، ئێستا جارێ با بیخەینە دەنگەوە با بزانین دەنگ دەهێنێ، کێ لەگەڵ ئەوەیە لیژنەیەك لە پەرلەمانی کوردستان دروست بێ بۆ کاروباری پەرلەمانی، تکایە دەستی بەرز بکاتەوە؟، ٧٢ ئەندام لەگەڵدایە، سوپاس، کێ لەگەڵدانیە تکایە دەستی بەرز بکاتەوە؟، ٢ ئەندام لەگەڵدانیە، کەواتە پەسەند کرا، د.ڤالا فەرموو.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

لیژنەی پاراستنی مافەکانی بەکاربەر، زیاتر لە سێ ئەندام پەرلەمان پێشنیازی کردووە، لەبەر ئەوەی ئەو لیژنەیە پەیوەندی ڕاستەوخۆی بە کوالیتی کۆنترۆڵەوە هەیە، پەیوەندی بە بازرگانیەوە هەیە، دەمج بکرێ لەگەڵ لیژنەی پیشەسازی و بازرگانی و سەرچاوە سروشتییەکان.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

ئەسڵەن لیژنەیەکمان نیە بەناوی لیژنەی پیشەسازی و بازرگانی و سەرچاوە سروشتییەکان، تیای نیە، کەواتە ئەوە ڕەئیەکی ترە ئەبێ ئەویش دەنگی لەسەر بدرێ، بەڵێ کاك گۆران فەرموو.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو ڕەئیەی لیژنەی یاسایی بابڵێین کە ڕەئی ئەندامان بوو باس کرا، باس لەوە کرا کە مافی بەکاربەر ئیش لەسەر مەسەلەی کوالیتی کۆنترۆڵی ئەو کالآیانە دەکات، کە کوالیتی کۆنترۆڵی لیژنەی پیشەسازی ڕەبتی بە وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازیەوە هەیە، چاودێری ئەم وزارەتە دەکات، ئەم پرسەش ڕەبتی بە هەمان وەزارەتەوە هەیە، بۆیە بۆچوونەکە لەوەوە هات کە چۆن دەمج بکرێ.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

كەواتە پێشنیاری ئێوە ئەوەیە كە ئەو دوو لیژنەیە دەمج بكرێ، وای لێبێت لیژنەی پیشەسازی و وزە و سەرچاوە سروشتییەكان و بازرگانی و پاراستنی مافی بەكاربەر وایە؟، كاك یروانت فەرموو.

بەڕێز یروانت نیسان ماركۆس:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

كوالیتی كۆنترۆڵ تابعی وەزارەتی تەختیتە نە تابعی سیناعەو تیجارە، یەعنی دوو وەزارەتێ جودان، بۆ مەعلومات.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

كاك علی فەرموو.

بەڕێز علی علی هالو:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

كۆ كردنەوەی كۆمەڵێك وەزارەتی گەورە زۆر گرنگە، لەوانە كارەبا، پیشەسازی و بازرگانی و نەوت و گاز خۆمان دەزانین گەورەترین مەلەفە لە كوردستان، بۆیە من پێموایە ئەو لیژنەیە هەرچەند ئەندامی زۆر بێ، ناتوانن كۆنترۆڵی ئەو فایلانە بكەن، نەشمان زانیوە چەند كەس پێشنیاری ئەوەی كردووە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

بەڵێ بەڕێز د.عزت فەرموو.

بەڕێز د.عزت صابر اسماعیل:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

مافی بەكاربەر و بازرگانی زۆر پەیوەستن بەیەكەوە، بازرگانی كوالیتی كۆنترۆڵ لەگەڵ مافی بەكابەر ئەكرێ ئەم دوانە بەیەكەوە بن، مافی بەكاربەرە یاخود پیشەسازی و سامانە سروشتییەكان، زۆر گرنگن، ئەم چوارە تێكەڵاو بكرێ بەیەكەوە هیچی لێدەرناچێ.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆكی پەرلەمان:

زۆر باشە، د.ڤالا تكایە ڕوونكردنەوەتان چیە؟.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی پەلەمان.

ڕوونكردنەوەی ئێمە بۆ ئەو بابەتانە ئەوەیە كە بەزووترین كات لیژنەیەكی كاتی پێكبهێندرێت، بۆ پێداچوونەوەی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی كوردستان، لەبەر ئەوەی هەر ئەو خاڵە نیە كە ناكۆكی لەسەرە، پەیڕەوی ناوخۆ هەر لە (أ) تاوەكو (ی) ناكۆكی لەسەرە، بۆیە ئەگەر ئەمڕۆ ئەو كارەش بكرێت، من تەئكیدم لەوەی ناوی ئەو لیژنانە و زیاد كردن و كەم كردنیشیان دووبارە دەبێ لە لایەن ئەو لیژنەیەوە

پێداچوونەوەی پێدا بکرێت، بۆیە ئێمە وەکو لیژنەی یاسایی داوا لە بەڕێزتان دەکەین، کە بە زووترین کات ئەو لیژنە کاتیە پێکبهێندرێت، بۆ حەل کردنی ئەو بابەتە.

بەڕێز یوسف محمد صادق/سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر باشە ئەو لیژنەیە دروست دەکەین، ئێستا پێشنیارەکەتان چیە؟، بیخەینە دەنگەوە.

بەڕێز د.ڤالا فريد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی پەلەمان.

پێشنیاری ئێمە یان لیژنەی پاراستنی مافەکانی بەکاربەر و وەکو خۆی بمێنێتەوە، یاخود لەسەر پێشنیاری ئەندامە بەڕێزەکان دەمج بکرێت، تەنها ئەو دوو پێشنیارەیە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

بەڵێ کاك ماجد فەرموو.

بەڕێز ماجد عثمان تۆفیق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر لیژنەی مافی بەکاربەر لەگەڵ لیژنەی سناعە بکرێتە یەك لیژنە، ئێمە وەکو پێکهاتەی تورکمان داوای مافی خۆمان دەکەین لە ئیستحقاقی سەرۆکایەتی لیژنەکان، بۆ زانیاری جەنابتان.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

باشە بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان، لە دوای مداوەلە لەگەڵ لیژنەی یاسایی، زیاد کردنی لیژنەکان دەبێتە هۆی ئەوەی کە هەر ئەندامێك پێویست دەکات لە سێ لیژنە زیاتر بەشدار بێ، ئەو کاتە ئیلتزاماتی ئەندام لە لیژنەکان کەمتر دەبێتەوە، بۆیە ئێستا ئەو پێشنیارە دەخەینە دەنگدانەوە کە دەمج بکرێ، دوایی کە لیژنەی کاتی بۆ پێداچوونەوە بۆ پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان پێکهات سەرلەنوێ هەموو ئەو لیژنانە تاوتوێ دەکاتەوە و بڕیاری نوێیان لەسەر دەدات، بۆیە ئێستا ئەو پێشنیارە دەخەینە دەنگەوە کە لیژنەی پاراستنی مافەکانی بەکاربەر دەمج بکرێ لەگەڵ لیژنەی پیشەسازی و وزە و سەرچاوە سروشتیەکان، کەواتە وای لێ دێ کێ لەگەڵ ئەوەیە کە لیژنەکە بەم شێوەیەی لێ بێ لیژنەی پیشەسازی و وزەو سەرچاوە سروشتیەکان و پاراستنی مافەکانی بەکاربەر، کێ لەگەڵیەتی؟ ٢٠ ئەندام لەگەڵیەتی، کێ لەگەڵی نیە؟ ٤٩ ئەندام لەگەڵی نیە کەواتە ئەو پێشنیارە پەسەند نەکرا، باشە لەبری ئەوە لیژنەی پیشەسازی و وزە و سەرچاوە سروشتیەکان وەکو خۆی بمێنێتەوە، لیژنەی پاراستنی مافەکانی بەکاربەر، بازرگانی بۆ زیاد بکرێ و وای لێ دێت، لیژنەی بازرگانی و مافەکانی بەکاربەر، کێ لەگەڵ ئەمەیە؟ ٧٢ ئەندام پەرلەمان لەگەڵیەتی، کێ لەگەڵی نیە؟ ٢ ئەندام پەرلەمان لەگەڵی نیە، کەواتە ئەوە پەسەند کرا، د.ڤالا فەرموو.

بەڕێز د.ڤالآ فريد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەی دەستپاکی زیاتر لە سێ ئەندام پێشنیار دەکەن کە لیژنەی دەستپاکی لەگەڵ لیژنەی دارایی و کاروباری ئابووری لێك بدرێت و بکرێت بە یەك لیژنە، بەڵام کۆبوونەوەی ڕۆژی پێنج شەممەی لیژنەی یاسایی لەگەڵ سەرۆکی لیژنەکان و سەرۆکی فراکسیۆنەکان وابوو کە لیژنەی دەستپاکی وەکو لیژنەیەکی سەربەخۆ بمێنێتەوە، ئەوە ڕای لیژنەیە، بەڵام ئەوەی کە پێشنیار کراوە لە هۆڵی پەرلەمان لەلایەن سێ ئەندام پەرلەمانەوە ئەوە بووە کە لیژنەی دەستپاکی لەگەڵ دارایی و کاروباری ئابووری دەمج بکرێ.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

کاك گۆران ڕوونکردنەوەت هەیە؟ فەرموو.

بەڕێز گۆران ئازاد حمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە ئێستا دوو لیژنەی پەرلەمانیمان زیاد کردووە، لیژنەیەکی تر کە کۆدەنگی هەموو فراکسیۆنەکانی لەسەرە، پێشبینی دەکەم ئەویش زیاد بکرێ، لیژنەی ناوچە کوردستانیەکان لە نەتیجە ژمارەی لیژنەکان زیاد دەبێ و ئەندامانی پەرلەمان ناتوانن هەر ئەندامێك لە دوو لیژنە بێ، دەبێ پێداچوونەوە بۆ ئەوە بکەین، بۆیە مەسەلەی خاڵی دەستپاکی کە دەمەوێ ئێستا بیخەینە بەردەم دەنگدانەوە، دەستەی دەستپاکی و لیژنەی دەستپاکی، یەعنی ئێمە لەگەڵ ئەوەین ئەم دەستەیە هەبێ و زەرورە، ئەم دەستەی دەستپاکییە لە هەرێمی کوردستان وەك موئەسەسەش هەیە و ئێستا پەرلەمانی کوردستانیش ڕەقیبە لەسەری، دەتوانین ئەم دەستەیەش بانگ بکەین بۆ محاسەبە و لێپرسینەوە و ڕوونکردنەوەی هەر پرسیارێك کە ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان لەلایان بێ، بۆیە قسە لەسەر گرنگی دەستپاکی کەس لاری نیە، بەڵام قسە لەسەر پێکهاتەی ئەم حاڵەتە هەیە، بۆیە ئەم ڕەئیە هەبوو کە بچێتە لیژنەی دارایی و ئابووری، واتە لەوەوە نییە پێویستمان بە لیژنەی دەستپاکی نییە، نا پێویستمان بە ڕێکخستنی لیژنەکانە، بۆیە بۆچوونەکە ئەوە بووە کە لەگەڵ لیژنەی دارایی بێ، هاوکاریشمان دەکات، لەبەرئەوەی عەدەدی لیژنەکان زیاد بووە و لە نەتیجەش ئەوە بڕیاری ئێوە ئەوە یەکلایی دەکاتەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

د.عزت فەرموو.

بەڕێز د.عزت صابر اسماعیل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیارمان کرد لیژنەیەك بۆ کاروباری پەرلەمان هەبێ، و زۆر گرنگە دەستپاکی بەوەوە گرێ بدەین، نەك بچێتە لیژنەی کاروباری دارایی، ئەوە خاڵێك، خاڵێکی تر، گرنگ ئەوەیە بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان ١٠٨ ئەندام پەرلەمانین هینێکم کردووە لە ٢٠ زیاتر بێ، دەبێ ژمارەکان لە ١٣ زیاتر بێ ملزەمە بۆ زیاد بکەین،

وەکو ئەوەی تریش هەر لیژنەیەك ئەوەندە ئیش وکاری زۆر بوو ئیتر دوایی لە هین دەردەچێ، کێشەکە لەمەدایە کێ موراقەبەی کێ دەکات؟، یەعنی دارایی، دەستپاکی بێنێتە لای من ئەی کێ لیژنەکەی من دەستپاکیەکەی بسەلمێنێ؟، لەبەرئەوە ئەم تەوزیحە ویستم بە بەرێزتانی بگەیەنم.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

بەڵێ کاك برزۆ فەرموو.

بەڕێز برزۆ مجید عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوەی منیش هەر ڕایە بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان، زۆربەمان کۆکین لەسەر ئەوەی پەیوەندی بە بواری نەزاهەوە و دەستەی نەزاهەوە هەیە، هەندێ جار دەزگای چاودێریش مێژوویەکی ئەوتۆی نییە هەموومان بتوانین شانازی پێوە بکەین، بۆیە لەم سەردەمە نوێیەی پەرلەماندا کە لیژنەی نەزاهە و دەستپاکی پێکەوە هەموو لایەکمان کۆك بووین لەسەر ئەوەی هەم لەسەر مستەوای فەردی و هەم لەسەر مستەوای ئەوەی کە پێی دەڵێن پەرلەمان هەوڵێکی وا بدەین فەعالییەت و زیندوویەتی وا بدەین بە لیژنەی نەزاهە، بۆیە من پێموایە مانەوەی زەرورە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

کەژاڵ خان فەرموو.

بەڕێز کەژاڵ هادی فقێ:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر بتوانین لیژنەی دەستپاکی بخەینە ناو لیژنەی دارایی و ئابووری، لەبەرئەوەی لیژنەی دارایی و ئابووریمان لەگەڵ لیژنەی وەبەرهێنانمان بۆ زیاد کردووە، کەواتە کاری ئەو لیژنەیە زۆر قورس دەبێ من تەئیدی کاك برزۆ دەکەم کەوا لیژنەی دەستپاکی سەربەخۆ وەکو خۆی بمێنێتەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

کاك فرحان فەرموو.

بەڕێز فرحان جوهر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەمە دەرچوونە لە بەرنامج، لەبەرئەوەی هیچ موناقەشەیەك نەکرێ، بەس دەنگدان.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

بەڵێ تەواوە، ڕاستە، ئێستا ڕای لیژنەی یاسایی دەخەینە دەنگدانەوە کە لیژنەی دەستپاکی وەکو خۆی بمێنێتەوە، کێ لەگەڵیەتی؟ ٨٦ ئەندام لەگەڵیەتی، کێ لەگەڵی نیە؟ ١ ئەندام لەگەڵی نیە، کەواتە پەسەند کرا، د.ڤالا فەرموو.

بەڕێز د.ڤالآ فرید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

زیاتر لە سێ ئەندام پەرلەمان، پێشنیاریان کردووە، کە لیژنەی ناوچە کوردستانیەکانی دەرەوەی هەرێم زیادبکرێ، ئێمە لە کۆبوونەوەی ڕۆژی پێنج شەممە لەگەڵ سەرۆکی لیژنەکان و سەرۆکی فراکسیۆنەکان کۆك بووین لەسەر ئەوەی کە ئەو لیژنەیە زیاد بکرێ.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

بەڵێ، ئێستا ئەو پێشنیارە دەخەینە دەنگدانەوە، ناوی لیژنەکە چی بوو؟ لیژنەی ناوچە کوردستانیەکانی دەرەوەی هەرێم، کێ لەگەڵیەتی؟ ٩٥ ئەندام لەگەڵیەتی، کێ لەگەڵی نیە؟ کەواتە بە کۆی دەنگ پەسەند کرا، بەڵێ کاك ئومێد فەرموو.

بەڕێز ئومێد عبالرحمن خۆشناو:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەرچەندە درا دەنگدان، بەڵام دەرەوەی هەرێم نا، دەرەوەی ئیدارەی هەرێم، چونکە ڕۆژێك دادێ ئەو ناوچانە کە دەگەڕێنەوە سەر هەرێمی کوردستان، هەرێمی کوردستانە، دەرەوەی ئیدارەی هەرێمی کوردستان.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

ئەو تێکستانە لیژنەی قانونی سیاغەی بکاتەوە، کاك فەرهاد فەرموو.

بەڕێز فەرهاد حمە صالح (سەنگاوی):

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەمە لە کۆنەوە ئێمە ماندووین پێوەی، من پێشنیار دەکەم ڕاستە ئەمە کارێکی دروست بوو کە کرا بە لیژنەیەکی تایبەت، بەڵام لەناو هەموو لیژنەکانی پەرلەماندا، پێویستە ئەو ناوچانە هەر دیسان بوونی هەبێ.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

کاك شوان فەرموو.

بەڕێز شوان احمد نعمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لێرە باسی ئەوە دەکرێ بۆ لیژنەکان کە حەدی ئەعلایەکە زیاد بکەین، لە ١١ ەوە بەرەو ١٣.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

ئەوە ماددەی ٣٩ یە ئێستا قسەی لەسەر دەکەین، بەس ئەوە تەسبیت بکەین کە لیژنەی ناوچە کوردستانیەکانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێم، لیژنەی یاسایی پێشنیاری چیتان ماوە؟ د.ڤالآ فەرموو.

بەڕێز د.ڤالاّ فريد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوە تێکڕای ئەو پێشنیارانە بوون کە لەلایەن بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمانەوە پێشکەش کرابوو، ئەو ڕاوبۆچوونانەش لە کۆبوونەوەی ڕۆژی پێنج شەممە پێشکەش کرابوو، سوپاس.

بەڕێز د.يوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

سوپاس، ئەی سەبارەت بە ماددەی ٣٩ کە بریتی بوو لە زیاد کردنی ژمارەی ئەندامانی لیژنە؟، د.ڤالاّ فەرموو.

بەڕێز د.ڤالاّ فريد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە ئێمە لە کۆنووسەکەی خۆمان و لە کۆنووسی کۆبوونەوەی ڕۆژی پێنج شەممە وابڕیار بوو کە لیژنەکان ژمارەیان ئەوەندە زیاد نەکرێن، بۆیە دەسکاری ژمارەکانمان نەکردووە، بەڵام ئێستا دیارە بوو بە ٢٢ لیژنە، ئەمە دیسانەوە پێویستی بە دیراسەتە و داوای مۆڵەت دەکەین بۆ ئەو بابەتە.

بەڕێز د.يوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

بەڵێ بەڕێز شیلان خان فەرموو.

بەڕێز شيلان جعفر علي:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

نازانم باسی لیژنەی کاروباری کۆمەڵگەی مەدەنیمان نەکرد، چونکە هەمووی باسکرا و بە تەسەلسول هاتینە خوارەوە.

بەڕێز د.يوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

کەواتە وەکو خۆی دەمێنێتەوە، ئەو لیژنانەی کە باس نەکران وەکو خۆیان دەمێننەوە، کاک شوان فەرموو.

بەڕێز شوان احمد نعمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بە نیسبەتی ئەوەی کە باس دەکرێ لە لیژنەکان، بە پێی پەیڕەو دەڵێ لە ٥ تا ١١ ئەندام، لەوانەیە هەندێ لیژنە و هەندێ ئەندامانی پەرلەمان پێیان وایە کە ئیشی تێدا بکەن، سەقفەکە هەیە ١١ ەکە، بەڵام ئەوەی کە باسی ٥ ئەندام دەکات، دەبێ ئەوە کەم بکرێتەوە، چونکە ئەوە بە پێی لیژنەکان ٢ لیژنە ٢ ئەندامی کەم دەبێت، پێشنیار دەکەم ئەو ٥ ئەندامە ببێتە ٣.

بەڕێز د.يوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

باشە ئەوە یەکێکە لە پێشنیارەکان و وابزانم جەلسەی پێشوو کرا، کاک سۆران فەرموو.

بەڕێز سۆران عمر سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە کۆبوونەوەی پێشووش قسەم لەسەر ماددەی ٣٩ ی پەیڕەوی ناوخۆ کرد، دیسانەوە جەختی لێ دەکەمەوە کە بکرێ بە ٥ بە ٩ بۆ ئەوەی بتوانین ئەو دوو عەدەدەی لەو ١٩ لیژنەیە کەم دەکات بچێتە سەر لیژنەکانی تر، ئەو تەزەخومە کەم دەکاتەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

باشە ٥ بە ٩، د.عزت فەرموو.

بەڕێز د.عزت صابر اسماعیل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

١٠٨ ئەندام لە لیژنەکان دەبێ، ئەگەر لە دوو لیژنە بن، دەکاتە ٢١٦ شوێنی لیژنە، ٢٢ لیژنەمان هەیە، مەکزیمەمی هەر لیژنەیەك ١١ کەوا دەکاتە ٢٤٢ جێگا، ئەگەر لە ١١ کەمتر بن، پێویستی بە گۆڕینی هیچ ناکات، هەموو هینەکان، یەعنی مەرج نیە هەموو لیژنەیەك ١١ کەسی تێدابێ، کەواتە هیچ پێویست ناکات نە ٥ کەم بکەینەوە و نە ١١ زیاد بکەین، ئەگەر وردتریش لیژنەی یاسایی خۆیان دەتوانن هینی لێ بکەن، کەواتە ئەگەر هەموو لیژنەیەك ١١ نەبێ، یەعنی پێویست ناکات خاڵەکەش هین کەین، مەرج نیە هەموو لیژنەیە ١١ کەسی بچێتێ، ٢١٦ کەس هەیە، بۆیە تەغتیەی دەکات ئەو لیژنانە، لەبەرئەوە پێویست ناکات نە ١١ ەکە زیاد بکەین و نە ٥ ەکەش کەم بکەینەوە.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

زۆر سوپاس، شکریە خان فەرموو.

بەڕێز شکریە اسماعیل مصطفی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێشنیار دەکەم لە کەم کردنەوەی ژمارەکان، لە ٥ کەمتر نەبێ، لەبەرئەوەی سەرۆك و جێگر و بڕیاردەر، ئەگەر بۆ نموونە یەك ئەندام لەو ڕۆژەدا لە ئەندامی ئەو لیژنەیە لەو دانیشتنە ئامادە نەبێ، کەوا بێ دەبێ یەك ئەندام بمێنێتەوە، لەبەرئەوە بە هیچ شێوازێك لە ٥ کەمتر نەکرێت، من پێم باشە ئەو ٥ بکرێت بە ٧، چونکە ئەگەر ٣ کە ئیداری ڕاستە ئەوانیش دەتوانن دەنگ بدەن، بەڵام با چوار کەسی دیکەش وەکو ئەندام با لە دانیشتنەکان بن، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

زۆزان خان فەرموو.

بەڕێز زۆزان صادق سعید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر ئەم ١٠٨ ئەنداما دابەشی ٢٢ لیژنا بکەین، کەمترین حەد ٤,٩ بیت، یەعنی ٥ نەفەر تێدا درەکەڤن، ٥ ئەندام دەرکەڤن هەر لیژنەیەکادا، ئەمجا باشترە، نەك لە ٥ کەمتر بی، چونکی لیژنەیەت هەین موحتاجە پتر وەربگرن، بەس هەندێ لیجنا موحتاجە کو ٧ ی وەرگری و هەندەك لیجنا موحتاجا تو ١٣ وەربگری، ژ بەر کو دوو، سێ وەزارەتا بەخۆوە دگریت، یان دوو، سێ جیهە پێکڤە بەخۆ دگریت، ژ بەرهەندێ پێشنیار دەکەم کو ٧ ئان ٥ کەمترین نەبیت، ١٣ پترین بیت، وان لیجنا ئەوێ وەزارەتەکی بەکەڤت، بۆ نموونە وەزارەتا رۆشنبیری و لاوان و ڕاگەهاندێ هەمی ئێك وەزارەتا سێ لیژنەیەت هەی، ئەمە ئەگەر ١٣ نەفەریش تێدا بن، ئەز دبیژم هەمیشە تەغتیا شولێ دکات، هەروەسا وەزارەتا خاندنا بلّند و پەروەردە ژی ئەگەر ئەو ژی ١١ نەفەرە ببنە ١٣ نەفەر دی باشتر لێ دێ.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

پەیامەکەت گەیشت زۆر سوپاس، کاك باپیر فەرموو.

بەڕێز باپیر کاملا سلیمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من بە نووسراویش ئاراستەی دەستەی سەرۆکایەتیم کرد، کە ئەندامانی پەرلەمان بۆیان هەیە لە دوو لیژنەدا بن، لە دوو لیژنە ١٠٨ زەربی ٢ دەکاتە ٢١٦، ٢١٦ دابەشی ١١ ی بکەین ١٩ لیژنەی لێ دەردەچێ، بەڵام ئەگەر دابەشی ٩ ی بکەین ٢٤ لیژنەی لێ دەردەچێ، بۆیە باشتر وایە لە ٥ بۆ ٩ ئەو بڕگەیە هەموار بکەینەوە، چونکە هەندێ لیژنە هەیە رەغبەتی زیاتری لەسەر هەیە، لەوانەیە ١٥ کەسیش داوا بکات بچێتە ئەو لیژنەیەوە، بەڵام ئەگەر تۆ دیاریت کرد ئەو ٩ کەسە ئەوە چارەسەر دەکات.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆکی پەرلەمان):

پێویست بە گۆڕانکاری ناکات، هەندێ لیژنە ٧ دەبێ و هەندێ لیژنە ١١ دەبێ، ئەو قسەیەی کاك د.عزت ڕاستە، کاك علی فەرموو.

بەڕێز علی حەمە صالح:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هیچ ئەشکالیەتێك نییە، لە ڕێژە تێکڕاییەکەی دا هەر لیژنەیەك ئەگەر ٩,٨ ی بەرکەوێ کەواتە نە کەم کردنی دەوێ و نە زیاد کردنی، من پێشنیار دەکەم بەشێك لەو لیژنانە بە پێی گرنگیان ئەگەر نیوەی لیژنەکان وەرگرین و ٥٠٪ کەمتر بێ لە ٩ ئەندام یەعنی ئەمە بە ئیتفاق بێ و بە قانون نەبێ، پێویست ناکات کەمتر بێ لە ٩ ئەندام، ئەو بەشانەی تر ١١ ئەندام بن هیچ موشکیلەیەکی تیا نییە، واتە بە نزیك کراوەیی ئێستا ١٠ ئەندامی بەردەکەوێ، ٩,٨ ەو سوپاس.

بەڕێز د.يوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

سوپاس، كاك ڤەمان فەرموو.

بەڕێز ڤەمان فيصل سليمان:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

نوكە ئەگەر تو ٢٢ تيما چێ كەی، هەر تيمەك ٥ نەفەر بن، كەواتە دبن ١١٠ نەفەر، مەعنای ئاخافتنا كاك عزت و كاك علی حمە صالحی راست دەرناچيتن، چونكی دێ بێتە ٤,٩، ئەگەر ٢٢ تيما چێ كەی ٢٢ تێمێت ٥ نەفەری چێ نابن، ئەڤە حەدی ئەدنا، ئەگەر تو ٥ نەفەريا كەمتر لێ بكەی، بكەين ٣ نەفەر ئەڤە ژی گەلەكا مەنتقی نينە، چونكی هەر ليژنەيەكا دەبێ سەرۆك و بڕيار دەر، كەواتە چ تشت دەرباز نابيتن، حيكمەتا ليژنا ئەوە كو ئەندام تێدا زێدەتر بن نەك تنێ سەرۆك و جێگر و ئەندام، پێشنيارا من ئەوە وەكو ڤالآ خانيش لسەرەوە عەرز كری، كو ئەڤ بابەتە يان ليژنەيەك وەكو دەستپاكی يان مافێت بەكاربەر بێتن گەل ليژنەيەكا دی تر وەكو دارايی و كاروباری ئابووری يان ژی ئەڤ بابەتە بێتە هەلگرتن هەتاكو ئەو ليژنەيا تايبەت دهێت تەعديلا ناوخۆ ئەڤێ ڕاست كرنەو، سوپاس.

بەڕێز د.يوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

با ليژنەی قانونی روونكردنەوەيان هەيە بيدەن، ناوەكانمان نووسيوە و دەرفەتتان دەدەينێ، د.بەهار فەرموو.

بەڕێز د.بەهار محمود فتاح:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

ئێمە لە زيادكرنی ليژنەكان دا كەوا بووە بە ٢٢ ليژنە، پێموايە هيچ كێشەيەكمان بۆ دروست نابێ، ئێمە بۆيە هيچ پێنشيارێكيشمان بۆ ئامادە نەكردووە، چونكە ١٠٨ كە دابەشی ٢٢ ی دەكەی ٤,٩ دەكات، تەنها ٥ ليژنە كە ئەندامەكانيان لە ١١ كەمتر بێ ئێمە كێشەكەمان حەل دەبێ، ئەوەی كە بەڕێز كاك ڤەمان باسی كرد ئەو فی يەكی كردووە، ئێمە هەر ئەندامێكمان لە دوو ليژنەيا ئەندام دەبێ، هەر ئەندامێكی بەڕێزی پەرلەمان لە دوو ليژنەدا ئەندام دەبێ، بۆيە كێشەمان بۆ دروست نابێ، تەنها بەوەی كە ٥ ليژنە عەدەدەكەيان لە ١١ كەمتر بێ كێشەكە حەل دەبێ.

بەڕێز د.يوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

بەڵێ باشە ناومان نووسيوە، كاك عبدالله فەرموو.

بەڕێز عبدالله حاجی محمود:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

دوو ڕێگەمان لەبەردەستە، يەكەم، هەمواركردنەوەی پەيڕەوی ناوخۆی پەرلەمان، ئەوەی د.عزت دەيڵێ بە تەئكيد وايە ليژنەيەك ١١ نەبێ، ٨ بێ و ٩ بێ شتێكی ئاساييە، چونكە تەوازونەكە ڕادەگرێ، پەيڕەويشمان لەپێشە يان دەرفەت بدەين بە ليژنەی قانونی پرۆژەيەك ئامادە بكەن.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

فیروز خان فەرموو.

بەڕێز فیروز طه عبدالخالق:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

من تێبینی هەیە ل ماددا ٣٩ برگا ٧ كە تێدا هاتیە، بێژێت نابیت ئەندام ببێتە سەرۆكێ یان جێگر یان بڕیاردەر زیاتر لە یەك لیژنە، ئەز پێنشیار دكەم كە سەرۆكێ هەر لیژنەیەك بۆی نەبیت ببیتە ئەندام ل لیژنەكا دیكە دا، وەكو ل برگا ٢ هاتیە كە هەر ئەندامەكی مافێ دوو لیژنەیا هەی، یان زیاتر دوو لیژنانە، پێشنیارا من ئەوە سەرۆكێت لیژنا بۆی نەبیتن ببێتە ئەندام ل لیژنەكا دیكەدا، سوپاس.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

كەواتە لەو حیسابەدا دەبێ ئەوەش ڕەچاو بكەن، سەرۆكی لیژنەكان و جێگری سەرۆكی لیژنەكان و بڕیاردەرەكان تەنها دەتوانن لەدوو لیژنە بن، كاك دڵشاد فەرموو.

بەڕێز دڵشاد شعبان عبدالغفار:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

لیژنا یاسایی داخازا جەنابێ هەوە كر، كو ماوەیەكی بدەنێ بۆ هەندێ كو دیراسا ڤی بابەتی بكەن، ئەز دبێژم پێشنیارا وان ل پێشان بێتە وەرگرتن لێ باشتر بی ژ وێ موناقەشا هەمی.

بەڕێز د.یوسف محمد صادق (سەرۆكی پەرلەمان):

كاك د.عزت فەرموو.

بەڕێز د.عزت صابر اسماعیل:

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

بۆ دڵنیایی لەو قسانەی كە كردم، وادیارە كاك ڤەمان ئەوەی بیر چووە، هەر ئەندامێك بۆی هەیە لە دوو لیژنە بێ، ٢٢ لیژنەمان هەیەو ٢٢ سەرۆك لیژنەمان پێویستە، ئێمە ١٠٨ ئەندام پەرلەمانین، دڵنیام لەو ژمارانە نە زیاد كردنی دەوێ نە كەم كردن، بەڵام وەكو ئەو هاوكارەم گوتی كۆی ئەم پرۆسەیە بە مانای وشە پێویستە لە هەمواركردنەوەی پەیڕەوی ناوخۆ دا بە جدیەوە دیراسە بكرێ، منیش هەر تەئكیدم لەوە كردەوە ....

وادیارە كاك فەرحان ئەوەی لەبیر چووە پەرلەمانتاریك بۆی هەیە لەدوو لیژنە بێت، ٢٢ لیژنەمان هەیە، ٢٢ سەرۆك لیژنەمان پێویستە، ئێمە ١٠٨ ئەندام پەرلەمانین، دڵنیام لەو ژمارانە نە زیاد كردنی ئەوێت، نە كەمكردن، بەڵام وەكو ئەو هاوكارەم وتی كۆی ئەم پرۆسەیە، بەوشە پێوستی بە هەمواركردنەوەی پەیڕەوی ناوخۆیە كە بەجدی دیراسە بكرێت، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:-

فەرموو كاك علی.

بەڕێز علی حەمە صالح:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش هەر تەئکیدم لەوە کردەوە، ئەو وتی حسابەکە غەڵەتە، ٤,٩ ئەکات، ئەگەر لەیەك لیژنەدا ٤,٩ کەڕەتی دوو بکەینەوە ٩,٨ ئەکات، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

کاك ئاری هەرسین، فەرموو.

بەڕێز ئاری محمد هەرسین:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من وەکو مامۆستایەکی بیرکاری، بەتەئکید پشتیوانی لەقسەکانی دکتۆر عزت ئەکەم، ئەمەوێت یەك شتی تریش بیری بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان بهێنمەوە، بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ ماددەی ١٧، بڕگەی ٢ هەرکاتێك سەرۆکی پەرلەمان، هەستی کرد کە زیاد لە ٣ سەعات کۆبوونەوەکە ئەڕوات و پێویست بە پشوویەك ئەکات، لەبەر ئەوەی مەکینەی بایلۆژی ئینسان مەحدوودە بۆ ئیش کردن، ئەبێت ئاگایەکت لێمان بێت، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

سوپاس، کاك فائق فەرموو.

بەڕێز فائق مصطفى رسول:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من سەد لەسەد پشتگیری ڕای ئەو خانمە ئەکەم ببورە ناوەکەی نازانم، سەرۆکی لیژنەکان دەستکراوەییەکی زیاتریان هەبێت، من خۆم هەر بە نموونە سەرۆکی لیژنەی ئاوەدانکردنەوەم، ئەندامیشم لە لیژنەی پیشەسازی و وزە، لەبەر کۆبوونەوەکانی لیژنەی پیشەسازی و وزە، تائیستا نەمتوانیوە کۆبوونەوەی لیژنەکەی خۆم ڕێك بخەم، چونکە هەر مەوعید دائەنێم و لەلیژنەی پیشەسازی و وزەوە مەوعیدم بۆ یەت کە کۆبوونەوەم لەگەڵ ئەوان هەیە، بۆیە سەد لەسەد لەگەڵ ئەوەدام کە سەرۆکی لیژنەکان دەستکراوەیەکی زیاتریان بۆ دروست بکرێت کە لەهیچ لیژنەیەکی تر ئەندام نەبن، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

سوپاس، ئێڤار خان، فەرموو.

بەڕێز ئێڤار ابراهیم حسین:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تەنها من نوقتەی نیزامیم هەبوو، ئەگەر سەرۆکی لیژنە یان بڕیاردەر یان جیگرەکەی تەنها لەیەك لیژنە کار بکەن، ئەوکاتە کەس سەرۆکایەتی لیژنە ناکات، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

دکتۆرە ڕێواز فەرموو.

بەڕێز د. ڕێواز فائق حسین:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من دەستخۆشی لە لیژنەی یاسایی ئەکەم، ئەزانم زۆر ماندوون، بەڵام دوو حاڵەتم لەبەردەمایە، سێ کەس پێشنیاریان کردووە نەخراونەتە دەنگدانەوە، ئەوەی کە کاك فائق و ئەوان وتیان، لەگەڵ ئەوەی کە بیرمە کاك محمد و کاك زاناو یەکێکی تر پێشنیاریان کرد لیژنەی وەرزش ولاوان خوێندکارانی بۆ زیاد بکرێت، مەبەستم نیە کە ئەمە ئیلا ئەکرێت، بەڵام هیوادارم یەك تۆز نەفەس درێژتر بن لەوەی کە سێ کەس پێشنیاری کردبوو بخرێتە دەنگدانەوە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

باشە ئێستا ڕوونکردنەوەی لیژنەی یاسایی، فەرموو دکتۆرە ڤالا.

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وشەی فێرخواز لەلایەن دکتۆر محمد علی پێشنیار کرابوو، لەگەڵ بەڕێزێکی تر زانا عبدالرحمن تەنها دوو کەس بوون، بۆیە نەبوو بە سێ پێشنیار تا لێرە بیخەینە دەنگدانەوە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

کاك گۆران، فەرموو.

بەڕێز گۆران ئازاد محمد:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سوپاس بۆ هاوکارانمان کە وازحە ئەندامەکان کێشەی نابێت، بەڵام ئەوەتان لەبەرچاو بێت کە قسە لەسەر کەمکردنەوە دەکەن بۆ ٩ کە یەکێك لە ڕەئیەکان بوو، ئێمە بۆ خۆمان لەمە پاراست تا ژمارەی ئەو لیژنانەمان بە تەوافوق دانا کە ئەندامەکانیش بە تەوافوق دابەشکراوە لە ١١ زەحمتمان لەسەر بووە، کۆمەڵێك هەڤاڵی ئێوە کە لێرەن ئەندامان تووڕە بوون لە هەندێك لیژنەدا جێگایان نەبوویەوە ئێستا ببێت بە ٩، یەعنی هەموو لیژنەکان جارێکی تریش تێك ئەچێتەوە ئەبێت دیسان بیخەینە دەنگدانەوە، لەبەر ئەوە کێشەیەکی گەورەیە بۆ خودی هەموو لیژنەکانی پەرلەمان و پەرلەمانیش دروست ئەکەین، ئەمە یەك، دوو: سەرۆك و جێگر و بڕیاردەر پێویستی بەوە نییە بەڕای ئێمە نەص بێت کە دەچێتە لیژنەیەکی تر یان نا، قودرەو ئیمکانیەتی ئەو ئینسانە خۆیەتی، ئێمە لەخولی ڕابردووش دیومانە، ئەندام پەرلەمانی وا هەیە، وەختەکانی دەگونجێت هەوڵ ئەدات و لەهەردوو لیژنەش فریا ئەکەوێت، یەعنی دانەیەکیان ئەکات بە سەنتەر و ئەوی تریشیان بەلاوەکی، ئیشەکان دابەش ئەکات، هەرکاتێك نەیتوانی ئەوە ئیجباری نییە تۆ بە ئیجباری پێی بکەیت لە لیژنەیەکیان سەحب ئەکاتەوە، ئەو ڕەئیەش بڵێم ئێمە هندێ جار شت ناخەینە دەنگدانەوە، یەعنی ئیتیفاقمان لەسەر کردووە، هەندێکیان دوو ڕەئییە، هەندێکیشیان ئێمە نەمان

ویست کاتتان بگرین، هەموو شتێك ڕوون بکەینەوە، ئەگینا بۆ وشەی فێرخواز یاخود ئەم وشەیە تەوزیحاتمان هەبوو، بۆچی بەگونجاو نەزانرا لە لیژنەیەکی تر ئیزافە بکرێت، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

سوپاس، مامۆستا مەروان دوا موداخەلەیە، فەرموو.

بەڕێز حسین اسماعیل (مروان گەلالی):-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو پێشنیارەی لیژنەی یاسایی، بە نەزەری ئیعتیبار وەربگیرێت، لیژنەیەك دروست بکرێت بۆ پێداچوونەوەی هەموو پەیڕەوەکە بەڕاستی قەناعەتم وایە ئەو قسانەی کە دەیکەین هەمووی دەچێتە بابی ئەوەی کە بەڕاستی دووبارەو سێبارە دەکرێتەوە، یەعنی موناقەشەکە زیادە لێرەدا، یەعنی ئەو پەیڕەوە لە ئەلفەوە تاکو یاء پێداچوونەوەی بۆ بکرێت، موناقەشەکانمان هەڵبگرین بۆ ئەو کاتە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

هیوادارم بۆ دانیشتنی داهاتوو ئەو بڕیارە ئامادە بکەین، کە ئەو لیژنە کاتیە دروست بکەین، ئێستا تەنها ئەوە دەخەینە دەنگدانەوە کە ئەندامانی لیژنە هەمیشەییەکانی پەرلەمان ژمارەیان وەکو خۆی بمێنێتەوە یان نا، کێی لەگەڵدایە با دەستی بڵند بکات تکایە؟، ٧٠ ئەندام لەگەڵ ئەوەن کە وەك خۆی بمێنێتەوە، سوپاس، کێی لەگەڵدا نیە؟، ٤ ئەندامی لەگەڵدا نیە، کەواتە بەزۆرینەی دەنگ پەسەند کرا، زۆر سوپاس، بۆ ئێوە کۆتاییمان بە بڕگەی سێیەمی بەرنامەی کار هێنا، ئێستا دەچینە سەر بڕگەی چوارەم لەبەرنامەی کاری دانیشتنی ئەمڕۆمان کە بریتیە لە خوێندنەوەی یەکەمی چەند پڕۆژە یاسایەك کە لەلایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستانەوە پێشکەش کراوە، بەپێی ماددەی ٧١ لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان ژمارە(١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراو، فەرموو دکتۆرە ڤالا سەرۆکی لیژنەی یاسایی.

بەڕێز د. ڤالا فرید ابراهیم:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هاوکارم دکتۆرە بەهار بەردەوام دەبێت، فەرموو.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەم پڕۆژە یاسایانە پێشکەش کراوە لەلایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانەوە، بۆ ئەوەی خوێندنەوەی یەکەمیان بۆ بکرێت:-

یەکەم: پڕۆژە یاسای داواکاری گشتی لەهەرێمی کوردستان – عێراق، ئەم پڕۆژە یاسایە لە ٤١ ماددە پێك هاتووە، لەگەڵ هۆکارەکانی دەرچواندن، لەلایەن ئەم ئەندامە بەڕێزانەوە:-

١- گەشە دارا حەفید

٢- ئاواز جەنگی

٣- سعيد مەصيفی

٤- عزت صابر

٥- سالار محمود

٦- خلف احمد

٧- تەلار لەتيف

٨- مريەم صمد

٩- زانا عبدالرحمن

١٠- صالح فەقێ

١١- گۆران ئازاد

١٢- ڕێواز فائق

١٣- بێگەرد دڵشاد

١٤- قادر ئۆتمان

١٥- دەرباز عبدالله

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان داوا لەبەڕێزتان دەكەین ئەم پرۆژە یاسایە ئاراستەی لیژنە پەیوەندیدارەكان بكەن، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:-

زۆر سوپاس، ئەم پرۆژە یاسایە ئاراستەی لیژنەی یاسایی و گشت ئەندامانی پەرلەمان دەكەین.

فەرمووو دكتۆر عزت.

بەڕێز د. عزت صابر اسماعیل:-

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

هەمان پڕۆژە یاسا بە هەمان ناونیشانەوە بۆ بۆكسەكانمان هاتووە، داوا دەكەین بە نەزەری ئیعتیبار وەربگیرێت، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:-

فەرمووو دكتۆرە بەهار.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

٢- پرۆژە یاسای داواكاری گشتی هەرێمی كوردستان – عێراق كە هەمان یاسایە بەشێوەیەكی تر كە مادەكانی زیاترە لەلایەن كۆمەڵێك ئەندامەوە پێشكەش كراوە، ئەم پڕۆژە یاسایە پێك هاتووە لە ٦٩ مادده، لەگەڵ هۆكارەكانی دەرچواندن، لەلایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانەوە پێشكەشكراوە. كە لەم بەڕێزانە پێك هاتوون.

١- شێرکۆ حمه امین قادر

٢- عادل عزیز

٣- پەری صالح

٤- ئومێد حمه علی

٥- عبدالرحمن علی

٦- قارەمان قادر

٧- عمر عنایەت

٨- برزۆ مجید

٩- پەروا علی

١٠- انور قادر

١١- جوان اسماعیل

١٢- حسن صالح

١٣- ئێڤار ابراهیم

١٤- زوڵفا محمود

داوا لەبەڕێزتان دەکەین ئەم پرۆژە یاسایەش بەهەمان شێوە ئاراستەی لیژنە پەیوەندیدارەکان بکرێت. چونکە ناوەڕۆکی هەردوو پرۆژەکە جیاوازە بۆ ئەوەی بتواندرێت لەهەردووکیان پرۆژەیەکی باش دروست بکرێت، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

سوپاس ئەم پرۆژە یاسایە ئاراستەی لیژنەی یاسایی و گشت ئەندامانی پەرلەمان دەکرێت.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

٣- پڕۆژە یاسای کۆتایی هاتن بەکارکردن بەیاسای بەرەنگاربوونەوەی تیرۆر ژمارە(٣)ی ساڵی ٢٠٠٦ لەهەرێمی کوردستان — عێراق. ئەم پرۆژە یاسایە لە پێنج ماددە پێك هاتووە، لەگەڵ هۆکارەکانی دەرچواندن لەلایەن ژمارەیەك لە ئەندامانی پەرلەمانەوە پێشکەش کراوە، کە ئەم بەڕێزانەن:-

١- حسین اسماعیل (مەروان گەلاڵی)

٢- نجیبه لطیف

٣- شکریه اسماعیل

٤- هەورامان گەنجێنەیی

٥- فخرالدین قادر

٦- سۆران عمر

٧- کەژاڵ هادی

٨- ئێڤار ابراهیم

٩- پەری صالح

یاداشتێکمان سەبارەت بەم پرۆژە یاسایە بەدەست گەیشتووە، کەوا بەڕێز ایدن معروف کە لەسەر پرۆژە یاساکە ئیمزای کردووە سەحبی ئیمزاکەی کردۆتەوە لەشوێنی ئەو ٣ کەس ئیمزایان کردووە. شوان قەڵادزەیی، سهراب میکائیل، شێرکۆ جودت، بۆیە ئەم پرۆژە یاسایە ژمارەی ئەندامانی یاسایی تەواو کردوەو داوا لەبەڕێزتان دەکەین کەوا ئاراستەی لیژنە پەیوەندیدارەکانی بکەن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

زۆر سوپاس پێشنیارێکی تریش هاتووە لەسەر کشانەوەی واژۆ بەڕێز دکتۆرە پەری بۆ هەمان پرۆژە ئیمزاکەت کشاندۆتەوە.

بەڕێز د. پەری صالح حمید:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڵێ جەنابی سەرۆك بۆ هەمان پرۆژە ئیمزام کشاندۆتەوە، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

باشە ئەندامێکی تریش سەحبی کردۆتەوە، ئێستا ژمارەی یاسایی تەواوە دکتۆرە بەهار؟.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڵێ سەرۆکی پەرلەمان ژمارەی یاسایی تەواو ئەکات، چونکە ئەوە دوو ئەندام سەحبی واژۆیان کردۆتەوە، بەڵام سێ ئەندام واژۆیان کردووە لەجیاتی ئەوان، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

زۆر سوپاس، ئەو پرۆژە یاسایە ئاراستەی لیژنەی کاروباری یاسایی و لیژنەی ناوخۆ و لیژنەی مافەکانی مرۆڤ و گشت ئەندامە بەڕێزەکان دەکەین.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

٤- پرۆژەی یاسای بەکارکردنی یاسای خانەنشینی یەکگرتوو لە عێراق ساڵی ٢٠١٤ لەهەرێمی کوردستان. ئەم یاسایە لە ١١ ماددە پێك هاتووە، لەگەڵ هۆکارەکانی دەرچوواندن، لەلایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانەوە پێشکەش کراوە، کە ئەمە ناوی بەڕێزیانە.

١- شێرکۆ حمە امین

٢- زوڵفا محمود

٣- بەهار محمود

٤- پەروا على

٥- منيره عثمان

٦- ئێڤار ابراهيم

٧- برزۆ مجيد

٨- جوان اسماعيل

٩- انور قادر

١٠- پەرى صالح

١١- عادل عزيز

١٢- حسن صالح

داوا لەبەڕێزتان دەكەين ئاراستەى ليژنە پەيوەنديدارەكانى بكەن.

بەڕێز د. يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:-

سوپاس، ئەم پرۆژەى ياسايە ئاراستەى ليژنەى ياسايى و دارايى و گشت ئەندامانى پەرلەمانى دەكەين.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆكى پەرلەمان.

٥- پرۆژە ياساى بەرنگار بوونەوەى گەندەڵى لەهەرێمى كوردستان – عێراق، ئەم پرۆژە ياسايە لە ٢٤ مادده پێك هاتووە، لەگەڵ هۆكارەكانى دەرچواندن كەلەلايەن ژمارەى ياسايى ئەندامانەوە پێشكەش كراوە، ئەمە ناوەكانيانە:-

١- منيره عثمان

٢- بەهار محمود

٣- فائق مصطفى

٤- ڕابوون توفيق

٥- على حمه صالح

٦- برزۆ مجيد

٧- انور قادر

٨- رۆزا محمود

٩- ئومێد حمه على

١٠- زولڤا محمود

١١- پەروا على

١٢- عادل عزيز

١٣- حسن صالح

داوا لەبەڕێزتان دەکەین کە ئەم پرۆژە یاسایەش ئاراستەی لیژنە پەیوەندیدارەکان بکەن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

زۆر سوپاس، ئەم پرۆژەیە ئاراستەی لیژنەی یاسایی و لیژنەی نەزاهەو گشت ئەندامانی پەرلەمان دەکرێت.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

٦- پرۆژە یاسای دەستەی نیشتمانی بۆ دانوستاندن، ئەم پرۆژە یاسایە لە ١٩ مادده پێك هاتووە، لەگەڵ هۆکارەکانی دەرچوواندن، کە لەلایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانەوە پێشکەش کراوە کە ئەمە ناوەکانیانە:-

١- هەورامان حمە شریف

٢- نجیبە لطیف

٣- شکریە اسماعیل

٤- حسین اسماعیل

٥- عمر مصطفی

٦- علی حمە صالح

٧- جوان اسماعیل

٨- قارەمان قادر

٩- سۆران عمر

١٠- فخرالدین قادر

١١- ئومێد حمە علی

١٢- برزۆ مجید

١٣- رۆزا محمود

١٤- منیرە عثمان

١٥- حسن صالح

داوا لەبەڕێزتان دەکەین کە ئەم پرۆژە یاسایەش ئاراستەی لیژنە پەیوەندیدارەکان بکەن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

زۆر سوپاس خاتوو گەشە نوقتەی نیزامیت هەیە؟، فەرموو.

بەڕێز گەشە دارا جلال:-

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

دیارە پرۆژە یاساكان بە گوێرەی ئیختیصاصی لیژنەكان ڕەوانە ئەكرێت لەلایەن سەرۆكایەتییەوە، سەبارەت بە خاڵی سێیەم، پرۆژە یاسای بیمەی كۆمەڵایەتی بۆ كابانی ماڵ ئەبوایە بۆ لیژنەی داكۆكی كردن لەمافی ژنان و لیژنەی كۆمەڵایەتیش ڕەوانە بكرایە، تا كاری لەسەر بكەن و ڕاپۆرتی خۆیان بنووسن، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:-

پێم وایە ئەو پرۆژە یاسایە نەخوێنراوەتەوە تا ئێستا، دوامان خستووە، ئێستا ئەم پرۆژە یاسایەی كە پوختەكەی خوێندرایەوە دەستەی نیشتمانی بۆ دانوستاندن، ئاراستەی لیژنەی یاسایی و گشت ئەندامان دەكرێت.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

٧- پرۆژە یاسای پشكی هاونیشتمانیان لە سامانە سروشتییەكان، ئەم پرۆژە یاسایە لە ٤ ماددە پێك هاتووە، لەگەڵ هۆكارەكانی دەرچوواندن، كە لەلایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانەوە پێشكەشكراوە، ئەم بەڕێزانە ئیمزایان كردووە.

١- شێركۆ جودت

٢- سهام عمر

٣- كەژال هادی

٤- غريب مصطفى

٥- كنعان نجم الدين (حاجی كاروان)

٦- عمر صالح

٧- بەهار عبدالرحمن

٨- مولود مراد

٩- سەهراب میكائیل

١٠- ابوبكر عمر

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان هەرچەندە ئەم پرۆژە یاسایە پێویستی بە پێداچوونەوە هەیە، چونكە زۆرتر لەهەندێك لە بڕگەكان لە ڕاپۆرت و لە بەحسێك ئەچێت، بەڵام داواكارین لە بەڕێزتان كەوا ئاراستەی لیژنە پەیوەندیدارەكانی بكەن، لەگەڵ داواكاریمان بۆ پێداچوونەوەی جارێكی تر.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆكی پەرلەمان:-

زۆر سوپاس، ئەتواندرێت لەناو لیژنەكانی پەرلەمان پێداچوونەوەی بۆ بكرێت، بۆیە ئەم پرۆژە یاسایە ئاراستەی لیژنەی یاسایی و دارایی و كاروباری ئابووری و پیشەسازی و وزەو سەرچاوە سروشتییەكان و گشت ئەندامانی پەرلەمان دەكرێت.

بەڕێز د. بەهار محمود فتاح:-

بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان.

٨- پرۆژە یاسای بیمەی كۆمەڵایەتی بۆ كابانی ماڵ لەهەرێمی كوردستان — عێراق، ئەم پرۆژە یاسایە لە ١١ ماددە پێك هاتووە، لەگەڵ هۆكارەكانی دەرچوواندن، لەلایەن ژمارەی یاسای ئەندامانی پەرلەمانەوە پێشكەشكراوە، كە ئەمە ناوەكانیانە:-

١- بەهار محمود

٢- بیستون فائق

٣- جوان اسماعیل

٤- ئێڤار ابراهیم

٥- محمود عمر

٦- پەروا علی

٧- منیرە عثمان

٨- پەری صالح

٩- شێركۆ حمە امین

١٠- برزۆ مجید

١١- فائق مصطفی

١٢- ڕابوون توفیق

١٣- علی حمە صالح

١٤- انور قادر

١٥- ایوب عبدالله

١٦- ڕۆزا محمود

١٧- ئومێد حمە علی

١٨- زوڵفا محمود

١٩- حسن صالح

داوا لەبەڕێزتان دەكەین كە ئەم پرۆژە یاسایەش ئاراستەی لیژنە پەیوەندیدارەكان بكەن.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

سوپاس، ئەم پرۆژە یاسایەش ئاراستەی لیژنەی کاروباری یاسایی و لیژنەی ژنان کە ناوەکەی گۆڕا بوو بە لیژنەی داکۆکی کردن لە ئافرەتان، لیژنەی کاروباری ئابووری و لیژنەی کۆمەڵایەتی و منداڵ و خێزان، لەگەڵ گشت ئەندامانی پەرلەمان.

زۆر سوپاس بۆ ئەندامانی لیژنەی یاسایی ئێستا ئەتوانن بچنەوە شوێنەکانی خۆتان، بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان تکاتان لێ دەکەین ئیتر پرۆژە یاسا زۆر گرنگ نەبێت ئاراستەی سەرۆکایەتی پرلەمانی کوردستانی مەکەن، چونکە ژمارەیەکی زۆر پرۆژە یاسا هاتووەتە لامان، هەندێکیشمان ئاراستەی لیژنەکان کردووە، ئێمە چاوەڕێی ئەوە لە ئێوە دەکەین، لە لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان خوێندنەوە بۆ پرۆژە یاساکانی کە بۆتان نێردراوە بکەن، بۆ ئەوەی بەزوویی بتوانین گفتوگۆیان لەسەر بکەین لەپەرلەمانی کوردستان، بەتایبەتی ئەو پرۆژە یاسایانەی کە کاروباری دارایی تێدا نییەو پێویستی بە حکومەت نییە، ئەو پرۆژە یاسایانە یەکلایی بکەنەوە بۆ ئەوەی بتوانین لەبەرنامەی کاری دانیشتنەکانی تری پەرلەمانی دایان بنێین، کاك عومەر نوقتەی نیزامیت هەیە، فەرموو.

بەڕێز عمر عنایەت حمە:-

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو بەرنامە کارەی لەبەردەستی منە، جیاوازی هەیە لەگەڵ ئەوەی لیژنەی یاسایی خوێندیەوە، لەوە تێنەگەشتم، سوپاس.

بەڕێز د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرلەمان:-

ئەوە پاش و پێش لە خوێندنەوەی پرۆژەکاندا کرا، وە بڕگەی یەکەم دوو پرۆژە یاسای لەسەر پێشکەش کرابوو، بەم شێوەیە دانیشتنی ئەمڕۆمان کۆتایی پێ دەهێنین، زۆر سوپاس بۆ ئامادە بوونتان.....

فخرالدین قادر	**جعفر ابراهیم ئێمینکی**	**د. یوسف محمد صادق**
سکرتێری پەرلەمانی	**جێگری سەرۆکی پەرلەمانی**	**سەرۆکی پەرلەمانی**
کوردستان – عێراق	**کوردستان – عێراق**	**کوردستان - عێراق**